Litafi Mai-tsarki

The New Testament in the Hausa language of Nigeria

Litafi Mai-tsarki

The New Testament in the Hausa language of Nigeria

copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Hausa

Translation by: Alakirawa, Bayan, Chrispher Ishaya, Dabere, Dacuhus Timothy Danjuma, Danjay, Danjuma Alfred H, Euang Hediza Naohammed, Franklyn Ukazu Udochukwu, Gideon, Gokop, Habibu, James, Kiash Dachung Butus, Lazarus, Nadaki M. Philip, Nenching, Paul, Rebecca, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

Contributor: Dacuhus Timothy Danjuma, Euang Hediza Naohammed, Kiash Dachung Butus, Nadaki M. Philip, Rev. Ayuba Taiba, Rev. Cain Yusuf Daniel, Rev. Dalhatu Dambo Ayuba, Rev. Dr. Tambanya Yahaya, Rev. Dr. Yakubu Hassan, Rev. Hannatu Samuel Ndberhukwu, Rev. Ibrahim Kassim, Rev. M. Dan'Amarya, Rev. Yakuba Ayuba

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022
31fd93a8-6c61-5e08-ad99-3312611b0f4b

Contents

Matiyu 1
Markus 27
Luka 43
Yahaya 71
Ayyukan Manzanni 92
Romawa 119
1 Korintiyawa 131
2 Korantiyawa 143
GALATIYAWA 151
Afisawa 155
Filibiyawa 159
Kolosiyawa 162
1 Tassalunikawa 165
2 Tasalonikawa 168
1 Timoti 170
2 Timoti 174
Titus 177
Filimon 179
Ibraniyawa 180
Yakubu 189
1 Bitrus 192
2 Bitrus 196
1 Yahaya 198
2 Yahaya 201
3 Yahaya 202
Yahuda 203
Wahayin Yahaya 204

Matiyu

1 Littafin asalin Yesu Almasihu Dan Dauda, Dan Ibrahim. 2 Ibrahim shine mahaifin Ishaku, Ishaku
shine mahaifin Yakubu, Yakubu shine mahaifin Yahuza da 'yan'uwansa. 3 Yahuza shine mahaifin
Farisa da Zera, ta wurin Tamar. Farisa kuma shine mahaifin Hasruna, Hasruna kuma shine mahaifin
Aram. 4 Aram shine mahaifin Amminadab, Amminadab shine mahaifin Nashon, Nashon shine
mahaifin Salmon. 5 Salmon shine mahaifin Bo'aza ta wurin Rahab, Bo'aza shine mahaifin Obida
ta wurin Rut. Obida shine mahaifin Yesse, 6 Yesse shine mahaifin sarki Dauda. Sarki Dauda shine
mahaifin Sulaimanu ta wurin matar Uriya. 7 Sulaimanu shine mahaifin Rehobo'am, Rehobo'am shine
mahaifin Abija, Abija shine mahaifin Asa. 8 Asa shine mahaifin Yehoshafat, Yehoshafat shine mahaifin
Yoram, Yoram kuma shine mahaifin Uziya. 9 Uziya shine mahaifin Yotam, Yotam shine mahaifin
Ahaz, Ahaz shine mahaifin Hezekiya. 10 Hezekiya shine mahaifin Manassa, Manassa shine mahaifin
Amon, sannan Amon shine mahaifin Yosiya. 11 Yosiya shine mahaifin Yekoniya da 'yan'uwansa, dai
dai locacin da aka kwashe su zuwa kasar Babila. 12 Bayan kwasar su zuwa kasar Babila, Yekoniya
shine mahaifin Sheyaltiyel, Sheyaltiyel shine mahaifin Zarubabel. 13 Zarubabel shine mahaifin
Abihudu, Abihudu shine mahaifin Eliyakim, sannan Eliyakim shine mahaifin Azuru. 14 Azuru shine
mahaifin Saduku. Saduku shine mahaifin Akimu, sannan Akimu shine mahaifin Aliyudu 15 Aliyudu
shine mahaifin Ali'azara, Ali'azara shine mahaifin Matana, sannan Matana shine mahaifin Yakubu.
16 Yakubu shine mahaifin Yusufu maigidan Maryamu, wadda ta wurin ta ne aka haifi Yesu, wanda
ake ce da shi Almasihu. 17 Tun daga Ibrahim zuwa Dauda, an yi tsara goma sha hudu ne, daga Dauda
zuwa lokacin da aka kwashe su zuwa Babila, tsara goma sha hudu ne, sannan daga lokacin da aka
kwashe su zuwa Babila zuwa Almasihu tsara goma sha hudu ne 18 Ga yadda haihuwar Yesu Almasihu
ta kasance. Mahaifiyarsa, Maryamu, tana tashi da Yusufu, amma kafin su yi aure, sai aka same ta da
juna biyu ta wurin Ruhu Mai Tsarki. 19 Mijinta, Yusufu, adalin mutum ne, amma ba ya so ya kunyatar
da ita a sarari. Sai ya yi shawara ya sake ta a asirce. 20 Yana cikin tunanin wadannan al'amura, sai
mala'ikan Ubangiji ya bayyana gareshi a mafarki, ya ce masa, “Yusufu, dan Dauda, kada ka ji tsoron
daukar Maryamu a matsayin matarka. Gama abinda ke cikinta, ta wurin Ruhu Mai Tsarki aka same
shi. 21 Za ta haifi Da, za ka kira sunansa Yesu, domin za ya ceci mutanensa daga zunubansu.” 22 Duk
wannan ya faru ne domin a cika abinda aka fada ta bakin annabin, cewa, 23 “Duba, budurwa za ta sami
juna biyu sannan za ta haifi da, za su kira sunansa Immanuel”-ma'ana, “Allah tare da mu.” 24 Yusufu
ya farka daga barci, ya yi kamar yadda mala'ikan Ubangiji ya umarce shi, sai ya dauke ta a matsayin
matarsa. 25 Amma Yusufu bai sadu da ita ba sai bayan da ta haifi da. Ya kira sunansa Yesu.

2

1 Bayanda aka haifi Yesu a Baitalami ta kasar Yahudiya, a zamanin sarki Hirudus, sai ga wadansu
masana daga gabas suka zo Urushalima, suna cewa, 2 ''Ina wanda aka haifa sarkin Yahudawa? Mun ga
tauraronsa a gabas mun kuma zo mu yi masa sujada.'' 3 Da sarki Hirudus ya ji haka, sai ya damu kwarai,
haka kuma dukan mutanen Urushalima. 4 Hirudus ya tara dukan manyan firistoci da marubuta na
jama'a, ya tambaye su, “Ina za a haifi Almasihun?” 5 Suka ce masa, ''A Baitalami ne ta kasar Yahudiya,
domin haka annabin ya rubuta, 6 'Ke kuma, Baitalami, ta kasar Yahudiya, ba ke ce mafi kankanta ba a
cikin shugabanin Yahudiya, domin daga cikin ki mai mulki zai fito wanda zai zama makiyayin jama'a
ta Isra'ila.''' 7 Sai Hirudus ya kira masanan a asirce ya tambaye su aininhin lokacin da tauraron ya
bayyana. 8 Ya aike su Baitalami, ya ce, ''Ku je ku binciko mani dan yaron da kyau. Idan kun same shi,
ku kawo mani labari, don ni ma in je in yi masa sujada.” 9 Bayan sun ji maganar sarkin, sai suka yi
tafiyar su, ga shi kuwa, tauraron da suka gani a gabas yana tafe a gaban su, har ya zo ya tsaya bisa
inda dan yaron nan yake. 10 Da suka ga tauraron, sai suka yi matukar farin ciki. 11 Sai suka shiga
gidan, suka ga dan yaron tare da mahaifiyarsa Maryamu. Suka rusuna gabansa suka yi masa sujada.
Sa'an nan suka kwance kayansu, suka mika masa kyautar su ta zinariya da lubban, da mur. 12 Allah
kuma ya gargade su a mafarki kada su koma wurin Hirudus, sai suka koma kasarsu ta wata hanya
dabam. 13 Bayan sun tashi, sai ga wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusufu a mafarki, ya ce,

''Tashi, ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka gudu zuwa kasar Masar, ka zauna a can sai na fada
maka, don Hirudus yana shirin binciko dan yaron ya hallaka shi." [14] A wannan dare fa Yusufu ya tashi
ya dauki dan yaron da mahafiyarsa ya tafi Masar. [15] Ya zauna a can har mutuwar Hirudus. Wannan
kuwa domin a cika abin da Ubangiji ya fada ne ta bakin annabin, ''Daga Masar na kirawo Da na.'' [16] Da
Hirudus ya ga masanan nan sun shashantar da shi, sai ya hasala kwarai, ya aika a karkashe dukan 'yan
yara maza da suke Baitalami da kewayenta, daga masu shekara biyu zuwa kasa, gwargwadon lokacin
da ya tabbatar a gun masanan. [17] A lokacin ne aka cika fadar Annabi Irmiya, [18] ''An ji wata murya a
Rama, tana kuka da bakin ciki mai zafi, Rahila ce take kuka saboda 'ya'yanta, kuma ta ki ta ta'azantu,
domin ba su. [19] Sa'adda Hirudus ya mutu, sai ga mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusufu a mafarki a
Masar ya ce, [20] ''Tashi ka dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ka tafi kasar Isra'ila, domin masu neman
ran dan yaron sun mutu.'' [21] Yusufu ya tashi, ya dauki dan yaron da mahaifiyarsa, ya zo kasar Isra'ila.
[22] Amma da ya ji Arkilayus ya gaji mahaifinsa Hirudus, yana mulkin kasar Yahudiya, sai ya ji tsoron
isa can. Bayan da Allah ya yi masa gargadi a mafarki, sai ya ratse zuwa kasar Galili [23] sai ya je ya zauna
a wani gari da ake kira Nazarat. Wannan ya cika abin da aka fada ta bakin annabawa, cewa, za a kira
shi Banazare.

3

[1] A kwanakin nan Yahaya Mai baftisma ya zo, yana wa'azi a jejin Yahudiya yana cewa, [2] "Ku tuba,
domin mulkin sama ya kusa." [3] Wannan shine wanda annabi Ishaya ya yi maganarsa, ya ce, "Muryar
wani mai kira a jeji yana cewa, 'Ku shirya wa Ubangiji hanyarsa, ku daidaita tafarkunsa.'' [4] Yahaya
kuwa yana sanye da tufa ta gashin rakumi, yana kuma daure da damarar fata, abincinsa kuwa fara
ne da zuman jeji. [5] Sai mutanen Urushalima, da na dukan Yahudiya, da na duk kasashen bakin Kogin
Urdun, suka yi ta zuwa wurin sa. [6] Ya yi masu baftisma a Kogin Urdun, yayinda suke furta zunubansu.
[7] Amma da ya ga Farisawa da Sadukiyawa da yawa, suna fitowa domin a yi masu baftisma, sai ya ce
masu, "Ku 'ya'yan macizai masu dafi, wa ya gargade ku ku guje wa fushi mai zuwa? [8] Ku ba da 'ya'ya
da za su nuna tubanku. [9] Kada kuwa ku dauka a ranku cewa, 'Ibrahim ne ubanmu.' Domin ina gaya
maku, Allah yana da iko ya ta da wa Ibrahim 'ya'ya daga cikin duwatsun nan. [10] Ko yanzu ma an sa
gatari a gindin bishiyoyin. Saboda haka duk bishiyar da ba ta ba da 'ya'ya masu kyau ba, sai a sare ta
a jefa a wuta. [11] Na yi maku baftisma da ruwa, zuwa tuba. Amma mai zuwa baya na, ya fi ni girma,
wanda ko takalmansa ma ban isa in dauka ba. Shi ne zai yi maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki, da
kuma wuta. [12] Kwaryar shikarsa na hannunsa, zai kuwa share masussukarsa sarai, ya tara alkamarsa
ya sa a rumbunsa, amma zai kona buntun da wutar da ba za a iya kashewa ba." [13] Sai Yesu ya zo daga
kasar Galili, ya je Kogin Urdun wurin Yahaya, domin ya yi masa baftisma. [14] Amma Yahaya ya yi ta
kokarin ya hana shi, yana cewa, "Ni da nake bukatar ka yi mani baftisma, ka zo gare ni?" [15] Yesu ya
amsa masa ya ce, "Bari ya zama haka a yanzu, domin a cika dukan adalci." Sai Yahaya ya yarje masa.
[16] Bayan da aka yi masa baftisma, Yesu ya fito nan da nan daga cikin ruwan, sai kuma sammai suka
bude masa. Ya ga Ruhun Allah yana saukowa kamar kurciya, ya sauko a kansa. [17] Duba, wata murya
daga sammai tana cewa, ''Wannan shi ne kaunataccen Da na. Wanda ya gamshe ni sosai.''

4

[1] Sa'an nan Ruhu ya bi da Yesu zuwa cikin jeji, domin Ibilis ya gwada shi. [2] Da ya yi azumi kwana
arba'in dare da rana, daga baya yunwa ta kama shi. [3] Sai mai jarabtar nan ya zo, ya ce masa, "Idan
kai Dan Allah ne, ka umarci duwatsun nan su zama gurasa." [4] Amma Yesu ya amsa ya ce masa, "A
rubuce yake cewa, 'Ba da gurasa kadai mutum zai rayu ba, sai dai da kowace magana da ta ke fitowa
daga wurin Allah.''' [5] Sa'an nan Ibilis ya kai shi tsattsarkan birni ya dora shi can kan kololuwar ginin
haikali, [6] ya ce masa, "In kai Dan Allah ne, to dira kasa. Domin a rubuce yake cewa, 'Zai ba mala'ikunsa
umarni game da kai,' kuma, 'Za su daga ka da hannuwansu, domin kada ka yi tuntube da dutse.'''
[7] Yesu ya ce masa, "kuma a rubuce yake, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.''' [8] Kuma, sai Ibilis ya
kai shi kan wani dutse mai tsawo kwarai, ya nuna masa dukan mulkokin duniya da darajarsu. [9] Ya ce
masa, "Dukan wadannan zan baka idan ka rusuna ka yi mani sujada.'' [10] Sai Yesu ya ce masa, "Tafi
daga nan, Shaidan! Domin a rubuce yake, 'Ka yi wa Ubangiji Allahnka sujada, shi kadai za ka bauta

wa.''' 11 Sa'an nan Ibilis ya rabu da shi, sai kuma mala'iku suka zo suka yi masa hidima. 12 To, da Yesu
ya ji an kama Yahaya, sai ya tashi zuwa kasar Galili. 13 Ya bar Nazarat, ya koma Kafarnahum da zama,
can bakin tekun Galili, kan iyakar kasar Zabaluna da Naftali. 14 Wannan ya faru domin a cika fadar
annabi Ishaya cewa, 15 “Kasar Zabaluna da kasar Naftali, ta bakin teku, da hayin Kogin Urdun, Galili
ta al'ummai! 16 Mutane mazauna duhu suka ga babban haske, sannan ga wadanda ke zaune a yankin
da inuwar mutuwa, haske ya keto masu.” 17 Daga lokacin nan, Yesu ya fara wa'azi, yana cewa, “Ku
tuba domin mulkin sama ya kusa.” 18 Yana tafiya a bakin tekun Galili, sai ya ga wadansu 'yan'uwa
biyu, Saminu da ake kira Bitrus, da dan'uwansa Andarawas, suna jefa taru a teku, domin su masunta
ne. 19 Yesu ya ce masu, “Ku zo, ku biyo ni, zan mai da ku masuntan mutane.” 20 Nan da nan sai suka
bar tarunsu, suka bi shi. 21 Da Yesu ya ci gaba da tafiya, sai ya ga wadansu mutum biyu, su kuma
'yan'uwa ne, Yakubu dan Zabadi, da dan'uwansa Yahaya, suna cikin jirgi tare da mahaifinsu Zabadi,
suna gyaran tarunsu. Sai ya kira su. 22 Nan take suka bar mahaifinsu da jirgin, suka bi shi. 23 Yesu
ya zazzaga dukan kasar Galili, yana koyarwa a majami'unsu, yana shelar bisharar mulkin, yana kuma
warkar da kowace cuta da rashin lafiya a cikin mutane. 24 Labarinsa ya bazu a cikin dukan kasar
Suriya, kuma mutanen suka kakkawo masa dukan marasa lafiya, masu fama da cuta iri iri, da masu
shan azaba, da kuma masu aljannu, da masu farfadiya, da shanyayyu. Yesu ya warkar da su. 25 Taro
masu yawa suka bi shi daga kasar Galili, da Dikafolis, da Urushalima, da kasar Yahudiya, har ma daga
hayin Urdun.

5

1 Da Yesu ya ga taron jama'ar, sai ya hau saman dutse. Sa'adda ya zauna, almajiransa suka zo
wurinsa. 2 Ya bude bakinsa kuma ya koyar da su, yana cewa, 3 “Albarka ta tabbata ga masu talauci a
ruhu, domin mulkin sama nasu ne. 4 Albarka ta tabbata ga masu makoki, domin za a ta'azantar da su.
5 Albarka ta tabbata ga masu tawali'u, domin za su gaji duniya. 6 Albarka ta tabbata ga masu yunwa
da kishin adalci, domin za a kosar da su. 7 Albarka ta tabbata ga masu jinkai, domin za su samu jinkai.
8 Albarka ta tabbata ga masu tsabtar zuciya, domin za su ga Allah. 9 Albarka ta tabbata ga masu kawo
salama, domin za a ce da su 'ya'yan Allah. 10 Albarka ta tabbata ga wadanda ake tsananta masu saboda
adalci, domin mulkin sama nasu ne. 11 Masu albarka ne ku sa'adda mutane suka zage ku, suka kuma
tsananta maku, ko kuwa suka zarge ku da dukan miyagun abubuwa iri iri na karya, saboda ni. 12 Ku
yi murna da matukar farin ciki, domin sakamakonku mai yawan gaske ne a sama. Ta haka ne mutane
suka tsananta wa annabawa da suka yi rayuwa kafin ku. 13 Ku ne gishirin duniya, amma idan gishiri
ya sane yaya za a mai da dandanonsa? Ba zai kara anfani ga komai ba, sai ko a zubar da shi, a tattake
a karkashin kafafun mutane. 14 Ku ne hasken duniya, birnin da ke kan tudu ba shi boyuwa. 15 Mutane
ba za su kunna fitila su sa ta karkashin kwando ba, sai ko a dora ta a mazaunin ta, domin ta ba da
haske ga kowa da ke gidan. 16 Bari hasken ku ya haskaka gaban mutane yadda za su ga kyawawan
ayyukanku su kuma yabi Ubanku da ke cikin sama. 17 Kada ku yi tsammanin na zo ne domin in rushe
shari'a ko annabawa. Ban zo domin in rushe su ba, amma domin in cika su. 18 Domin gaskiya ina gaya
maku, har sama da kasa su shude, amma digo ko wasali daya ba za ya shude ba a cikin shari'ar, sai
an cika dukan al'amura. 19 Saboda haka duk wanda ya karya mafi kankanta daga cikin dokokin nan
ko kuwa ya koya wa wasu su yi haka, za a kira shi mafi kankanta a cikin mulkin sama. Amma dukan
wanda ya kiyaye su ko kuwa ya koyar da su, za a kira shi mafi girma a cikin mulkin sama. 20 Gama
ina gaya maku cewa idan adalcin ku bai zarce adalcin marubuta da Farisawa ba, babu yadda za ku
shiga mulkin sama. 21 Kun ji dai an ce wa mutanen da, 'Kada ka yi kisan kai,' kuma 'Duk wanda ya yi
kisan kai yana cikin hatsarin hukunci.' 22 Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi da dan'uwansa,
yana cikin hatsarin hukunci. Kuma duk wanda ya ce da dan'uwansa, 'Kai mutumin banza!' yana cikin
hatsarin tsayawa gaban majalisa, kowa kuma ya ce da dan'uwan sa 'Kai wawa!' yana cikin hatsarin
shiga wutar jahannama. 23 Saboda haka idan za ka yi baiko a bagadi sai ka tuna cewa dan'uwanka
yana da damuwa da kai, 24 ka bar baikon ka a gaban bagadin, ka yi tafiyarka. Da farko dai, ka sasanta
da dan'uwanka kafin ka zo ka mika baikon. 25 Ka yi sulhu da mai karar ka tun kana hanyar zuwa gaban
shari'a, domin kada mai karar ka ya mika ka ga alkali, alkali kuwa ya mika ka ga dogarai, za a kuwa
jefa ka a kurkuku. 26 Gaskiya ina gaya maka, ba za ka taba fita daga can ba sai ko ka biya dukan kudin

da ya ke binka. 27 Kun dai ji an ce, 'Kada ka yi zina'. 28 Amma ina gaya maku, duk wanda ya dubi mace,
da muguwar sha'awa, ya riga ya yi zina da ita a zuciyarsa. 29 Idan idonka na dama zai sa ka tuntube,
kwakule shi ka jefar daga gareka. Don gara daya daga cikin gabobinka ya halaka, da a jefa dukan jikin
ka a jahannama. 30 Ko kuwa idan hannunka na dama zai sa ka tuntube, ka yanke shi ka jefar daga
gare ka. Domin gara daya daga cikin gabobin ka ya halaka, da a jefa dukan jikinka a jahannama. 31 An
sake fada, 'Duk wanda ya kori matarsa, sai ya ba ta takaddar saki.' 32 Amma ina gaya maku ko wa
ya saki matarsa, idan ba a kan laifin lalata ba, ya mai da ita mazinaciya kenan. Kuma duk wanda ya
aure ta bayan sakin, ya yi zina kenan. 33 Kun sake ji an ce wa wadan da suke a zamanin da, 'Kada ku yi
rantsuwar karya, amma ku yi rantsuwar ku ga Ubangiji.' 34 Amma ina gaya maku, kada ku yi rantsuwa
sam, ko da sama domin kursuyin Allah ne; 35 ko kuwa da duniya, domin mazaunin kafafunsa ne, ko
da Urushalima, domin birnin babban sarki ne. 36 Ko ma ace ku yi rantsuwa da kanku, domin ba za ku
iya mai da gashin kanku baki ko fari ba. 37 Amma bari maganarku ta zama 'I, I', ko kuwa 'A'a, a'a.' Duk
abin da ya wuce wannan, daga mugun yake. 38 Kun dai ji an ce, "Ido a maimakon ido, hakori kuma
a maimakon hakori.' 39 Amma ina gaya maku, kada ku yi jayayya da wanda ke mugu, a maimakon
haka, ko wa ya mare ku a kuncin dama, ku juya masa dayan ma. 40 Idan wani yana da niyyar kai
kararku gaban shari'a saboda ya karbi rigarku, ku ba wannan mutumin mayafinku ma. 41 Duk wanda
ya tilasta ku ga tafiyar mil daya, ku je da shi biyu. 42 Ku ba kowa da ya tambaye ku, kuma kada ku hana
kowa da ke neman rance a wurinku. 43 Kun ji abin da aka fada, 'Za ka kaunaci makwabcin ka ka ki
magabcin ka.' 44 Amma ina gaya maku, ku kaunaci magabtan ku, ku yi addu'a domin masu tsananta
maku, ku albarkaci wadanda suka la'ance ku, ku yi alheri ga wadanda suke kin ku, 45 domin ku zama
'ya'yan Ubanku da ke cikin sama. Domin yakan sa rana ta haskaka wa mugu da mutumin kirki, kuma
yakan aiko da ruwan sama ga adali da azzalumi. 46 Domin idan kuna kaunar wadanda suke kaunarku,
wanne lada kuka samu? Ba haka masu karban haraji ma suke yi ba? 47 Kuma in kun gaida 'yan'uwanku
kadai, me kuke yi fiye da sauran? Ba hakanan al'ummai ma suke yi ba? 48 Saboda haka, lalle ne ku
zama cikakku, kamar yadda Ubanku na sama yake cikakke.

6

1 Ku yi hankali kada ku yi ayyukan adalcinku gaban mutane domin su ganku, idan kun yi haka, ba
za ku sami sakamako a wurin Ubanku da yake sama ba. 2 Saboda haka, in za ku yi sadaka, kada ku busa
kaho yadda munafukai suke yi a majami'u da kuma akan tituna domin mutane su yabesu. Gaskiya
ina gaya maku, sun samu ladansu. 3 Amma in za ku yi sadaka, kada hannunku na hagu ya san abin
da hannunku na dama yake yi, 4 domin sadakarku ta zama a asirce. Ubanku kuwa da yake ganin abin
da ake yi a asirce, zai saka maku. 5 Sa'adda za ku yi addu'a kuma, kada ku zama kamar munafukai,
domin sun cika son yin addu'a a tsaye a majami'unsu da kuma a gefen tituna, domin mutane su gansu.
Gaskiya ina gaya maku, sun sami ladarsu kenan. 6 Amma ku, idan za ku yi addu'a, sai ku shiga cikin
daki. Ku rufe kofa, ku yi addu'a ga Ubanku wanda yake a asirce, Ubanku kuwa da ke ganin abin da
ake yi a asirce, zai saka maku. 7 Idan za ku yi addu'a, kada ku yi ta maimaici marar anfani, kamar
yadda al'ummai suke yi, domin a tunanin su za a saurare su saboda yawan maganganunsu. 8 Domin
haka, kada ku zama kamarsu, domin Ubanku ya san bukatar ku tun kafin ku roke shi. 9 Saboda haka
sai ku yi addu'a kamar haka: 'Ubanmu da ke sama, bari a tsarkake sunanka. 10 Bari mulkinka shi zo.
Bari nufinka ya yiwu a duniya kamar yadda ake yi a sama. 11 Ka ba mu yau abincinmu na kullum.
12 Ka gafarta mana basussukanmu, kamar yadda mu ma muke gafarta ma wadanda muke bi bashi.
13 Kuma kada ka kawo mu cikin jaraba, amma ka kubutar da mu daga Mugun.' [Gama mulki da iko da
daukaka naka ne har abada. Amin] 14 Domin in kun yafe wa mutane laifuffukansu, Ubanku na Sama
shima zai yafe maku. 15 In kuwa ba ku yafe wa mutane laifuffukansu ba, Ubanku ma ba zai yafe muku
laifuffukanku ba." 16 Haka kuma, in za ku yi azumi, kada ku zama da fuska kamar masu makoki yadda
munafukai ke yi, domin sukan yankwane fuskokinsu, domin su bayyana ga mutane kamar suna azumi.
Gaskiya, ina gaya maku, sun sami ladansu ke nan. 17 Amma in kuna azumi, ku shafa mai a ka, ku kuma
wanke fuska, 18 don kada mutane su gane kuna azumi, sai dai Ubanku da yake a asirce. Kuma Ubanku
da ke ganin abinda ke a asirce, zai saka maku." 19 "Kada ku tara wa kanku dukiya a duniya, inda asu da
tsatsa ke batawa, inda barayi kuma ke fasawa su yi sata. 20 Maimakon haka, ku tara wa kanku dukiya

a sama, inda babu asu da tsatsa da za su bata, inda kuma ba barayi da za su fasa su yi sata. 21 Domin
inda dukiyar ka take, a nan zuciyar ka ma take. 22 Ido shi ne fitilar jiki. Saboda haka, idan idonka na da
kyau, dukan jiki na cike da haske. 23 Amma in idonka na da lahani, dukan jiki na cike da duhu. Saboda
haka, in hasken da yake cikinka duhu ne, ina misalin yawan duhun! 24 Ba mai iya bauta wa iyayengiji
biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya, ko kuma ya amince wa dayan ya raina dayan. Ba dama ku bauta wa
Allah da kuma dukiya. 25 Saboda haka ina gaya maku, kada ku damu a kan rayuwarku, game da abin
da za ku ci, da abin da za ku sha- ko kuwa jikinku, abin da za ku yi tufafi da shi. Ashe rai bai fi abinci
ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? 26 Ku dubi tsuntsayen da ke sararin sama. Ai, ba su shuka, balle girbi, ba
su kuma tarawa a cikin rumbuna, amma Ubanku na Sama na ciyar da su. Ashe, ba ku fi su martaba
ba? 27 Kuma wanene a cikinku, don damuwarsa, zai iya kara ko taki ga tsawon rayuwarsa? 28 To, don
me kuke damuwa a kan tufafi? Ku dubi furannin jeji, yadda suke girma. Ba su aiki, kuma ba su sakar
kaya. 29 Duk da haka ina gaya maku, ko Sulaimanu ma, cikin dukan daukakar sa bai yi ado kamar daya
daga cikin wadannan ba. 30 Idan Allah yayi wa ciyawar jeji ado, wadda yau tana wanzuwa, gobe kuwa
a jefa ta cikin murhu, ina misalin adon da za ya yi maku, ya ku masu karancin bangaskiya? 31 Don
haka kada ku damu, kuna cewa, 'Me za mu ci? ko, Me za mu sha?' ko kuwa, 'Wadanne tufafi za mu
sa?' 32 Ai, al'ummai ma suna neman dukan irin wadannan abubuwa, Ubanku na sama kuwa ya san
kuna bukatarsu. 33 Amma ku nemi mulkinsa da farko da adalcinsa, kuma dukan wadannan abubuwa
za a baku. 34 “Saboda haka kada ku damu don gobe, ai, gobe za ta damu da kanta. Kowace rana ta na
cike da wahalarta”.

7

1 Kada ku yi hukunci, domin ku ma kada a hukunta ku. Domin da irin hukuncin da ku kan hukunta
da shi za a hukunta ku. 2 Mudun da kukan auna, da shi za a auna maku. 3 Don me kake duban dan
hakin da ke idon dan'uwanka, amma ba ka kula da gungumen da ke naka idon ba? 4 Ko kuwa yaya
za ka iya ce wa dan'uwanka, 'Bari in cire maka dan hakin da ke idon ka,' alhali ga gungume a cikin
naka idon? 5 Kai munafiki! Ka fara cire gungumen da ke idonka, sa'annan za ka iya gani sosai yadda
za ka cire dan hakin da ke idon dan'uwanka. 6 Kada ku ba karnuka abin da ke tsattsarka. Kada kuma
ku jefa wa aladu, lu'u lu'anku. Idan ba haka ba za su tattake su a karkashin sawunsu, su kuma juyo su
kekketa ku. 7 Roka, kuma za a ba ku. Nema, kuma za ku samu. Kwankwasa kuma za a bude maku. 8 Ai
duk wanda ya roka, zai karba, kuma duk wanda ya nema zai samu, wanda ya kwankwasa kuma za a
bude masa. 9 Ko, kuwa wane mutum ne a cikin ku, dan sa zai roke shi gurasa, ya ba shi dutse? 10 Ko
kuwa in ya roke shi kifi, zai ba shi maciji? 11 Saboda haka, idan ku da ku ke miyagu, kun san yadda
za ku ba da kyautai masu kyau ga 'ya'yanku, ina kimanin yadda Ubanku na sama zai ba da abubuwa
masu kyau ga duk wadanda suke rokon sa? 12 Saboda haka, duk abinda ku ke so mutane su yi maku,
ku ma sai ku yi masu, domin wannan shi ne dukan shari'a da koyarwar annabawa. 13 Ku shiga ta
matsattsiyar kofa, don kofar zuwa hallaka na da fadi, hanyar ta mai saukin bi ce, masu shiga ta cikin
ta suna da yawa. 14 Domin kofar zuwa rai matsattsiya ce, hanyar ta mai wuyar bi ce, masu samun ta
kuwa kadan ne. 15 Ku kula da annabawan karya, wadanda su kan zo maku da siffar tumaki, amma a
gaskiya kyarketai ne masu warwashewa. 16 Za ku gane su ta irin ''ya'yansu. Mutane na cirar inabi a
jikin kaya, ko kuwa baure a jikin sarkakkiya? 17 Haka kowanne itace mai kyau yakan haifi kyawawan
'ya'ya, amma mummunan itace kuwa yakan haifi munanan 'ya'ya. 18 Kyakkyawan itace ba zai taba
haifar da munanan 'ya'ya ba, haka kuma mummunan itace ba zai taba haifar da kyawawan 'ya'ya
ba. 19 Duk itacen da ba ya ba da 'ya'ya masu kyau, sai a sare shi a jefa a wuta. 20 Domin haka, ta irin
'ya'yansu za a gane su. 21 Ba duk mai ce mani, 'Ubangiji, Ubangiji,' ne, zai shiga mulkin sama ba, sai
dai wanda ya yi nufin Ubana da yake cikin sama. 22 A ranar nan da yawa za su ce mani, 'Ubangiji,
Ubangiji,' ashe ba mu yi annabci da sunanka ba, ba mu fitar da aljanu da sunanka ba, ba mu kuma
yi manyan ayyuka masu yawa da sunanka ba?' 23 Sa'annan zan ce masu 'Ni ban taba saninku ba! Ku
rabu da ni, ku masu aikata mugunta!' 24 Saboda haka, dukan wanda yake jin maganata, yake kuma
aikata ta, za a kwatanta shi da mutum mai hikima, wanda ya gina gidan sa a bisa dutse. 25 Da ruwa
ya sauko, ambaliyar ruwa ta zo, iska ta taso ta buga gidan, amma bai fadi ba, domin an gina shi bisa
dutse. 26 Amma duk wanda ya ji maganar nan tawa, bai aikata ta ba, za a misalta shi da wawan mutum
da ya gina gidansa a kan rairayi. 27 Ruwa ya sauko, ambaliyar ruwa ta zo, sai iska ta taso ta buga

gidan. Sai kuma ya rushe, ya kuwa yi cikakkiyar ragargajewa.'' 28 Ya zama sa'adda Yesu ya gama
fadin wadannan maganganu, sai taro suka yi mamakin koyarwarsa, 29 Domin yana koya masu da iko,
ba kamar marubuta ba.

8

1 Da Yesu ya sauko daga dutsen, sai taro masu yawa suka bi shi. 2 Sai wani kuturu ya zo gunsa ya yi
masa sujada, ya ce, "Ubangiji, in dai ka yarda, za ka iya tsarkake ni." 3 Yesu ya mika hannunsa ya taba
shi, ya ce, "Na yarda, ka tsarkaka." Nan da nan aka tsarkake shi daga kuturtarsa. 4 Yesu ya ce masa,
'Ka tabbata, ba ka gaya wa kowa komai ba. Sai dai ka je ka nuna kan ka ga firist, ka kuma bayar da
baiko da Musa ya umarta domin shaida garesu? 5 Da Yesu ya shiga kafarnahum, sai wani hafsa ya zo
gunsa ya roke shi, 6 Ya ce, Ubangiji, bawana na kwance shanyayye a gida, yana shan azaba kwarai."
7 Yesu ya ce masa, "Zan zo in warkar da shi." 8 Sai hafsan, ya ce, "Ubangiji, ban isa har ka zo gida na
ba, amma sai ka yi magana kawai, bawana kuwa zai warke. 9 Domin ni ma ina karkashin ikon wani
ne, ina kuma da sojoji a karkashina, sai in ce wa wannan, 'je ka,' sai ya je, wani kuma in ce masa, 'zo,'
sai ya zo, in ce wa bawa na, 'yi abu kaza,' sai ya yi," 10 Da Yesu ya ji haka, sai ya yi mamaki, har ya
ce wa mabiyansa, "Gaskiya, ina gaya maku, ko a cikin isra'ila ban taba samun bangaskiya mai karfi
irin wannan ba. 11 Na gaya maku, da yawa za su zo daga gabas da yamma, su zauna cin abinci tare da
Ibrahim da Ishaku, da Yakubu a cikin mulkin sama. 12 Amma 'ya'yan mulkin kuwa sai a jefa su cikin
matsanancin duhu. Can za su yi kuka da cizon hakora." 13 Yesu ya ce wa hafsan, "Je ka! Bari ya zamar
maka gwargwadon bangaskiyar da ka yi," A daidai wannan sa'a bawansa ya warke. 14 Da Yesu ya shiga
gidan Btrus, sai ya ga surukar Bitrus tana kwance da zazzabi. 15 Yesu ya taba hannunta, zazzabin ya
sake ta, ta kuma tashi ta fara yi masa hidima. 16 Da maraice ya yi, sai mutanen suka kakkawo wa Yesu
masu aljanu da yawa. Da magana kawai ya fitar da aljanun, ya kuma warkar da dukan marasa lafiya.
17 Ta haka kuwa maganar annabi Ishaya ta samu cika cewa, "Shi da kansa ya debe rashin lafiyar mu,
ya dauke cututtukan mu." 18 Sa'adda Yesu ya ga taro masu yawa kewaye da shi, sai ya ba da umarni
su tafi su koma wancan hayi na tekun Galili. 19 Sai wani marubuci ya zo ya ce masa, "Malam, zan bi
ka duk inda za ka je." 20 Yesu ya ce masa, "Yanyawa suna da ramukansu, tsuntsayen sama kuma da
shekunan su, amma Dan mutum ba shi da wurin da zai kwanta." 21 Wani cikin almajiran ya ce masa,
"Ubangiji, ka bar ni tukuna in je in binne mahaifina." 22 Amma Yesu ya ce masa, "Bari matattu su
binne matattunsu." 23 Da Yesu ya shiga jirgi, almajiransa suka bi shi. 24 Sai ga wata babbar iska ta taso
a tekun, har rakuman ruwa suka fara shan kan jirgin. Amma Yesu yana barci. 25 Sai almajiran sa suka
je suka tashe shi, suka ce, "Ubangiji, ka cece mu, za mu hallaka!" 26 Yesu ya ce masu, "Don me kuka
firgita haka, ya ku masu karancin bangaskiya?" Sa'annan ya tashi, ya tsauta wa iskar da tekun. Sai
wurin gaba daya ya yi tsit. 27 Mutanen suka yi al'ajibi, suka ce, "Wanne irin mutum ne wannan, wanda
har iska da teku ma suke masa biyayya?". 28 Da Yesu ya zo daga wancan hayin a kasar Garasinawa,
mutane biyu masu al'janu suka fito suka same shi. Suna fitowa daga makabarta kuma suna da fada
sosai, har ma ba mai iya bin ta wannan hanya. 29 Sai suka kwala ihu suka ce, "Ina ruwanka da mu,
kai dan Allah? Ka zo nan ne ka yi mana azaba tun kafin lokaci ya yi?" 30 To akwai wani garken aladu
masu yawa na kiwo, babu nisa da su. 31 Sai al'janun suka roki Yesu suka ce, "In ka fitar da mu, tura
mu cikin garken aladun nan." 32 "Yesu ya ce masu, "To, ku je." Sai aljanun suka fita, suka shiga cikin
aladun. Sai kuwa duk garken suka rugunguntа ta gangaren, suka fada cikin tekun, suka hallaka a
ruwa. 33 Mutanen masu kiwon aladun suka gudu, suka shiga gari, suka yi ta ba da labarin komai da
komai, musamman abin da ya faru da masu al'janun. 34 Sai duk jama'ar gari suka fito su sami Yesu.
Da suka gan shi, suka roke shi ya bar kasarsu.

9

1 Yesu ya shiga jirgi ya haye ya je birninsa. 2 Sai gashi, sun kawo masa wani mutum shanyayye
kwance a tabarma. Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, ''Da, ka yi farin ciki. An
gafarta maka zunuban ka.'' 3 Sai wadansu marubuta suka ce a tsakaninsu, ''Wannan mutum sabo yake
yi.'' 4 Yesu kuwa da yake ya san tunaninsu, yace, ''Don me kuke mugun tunani a zuciyarku? 5 Wanne
ya fi sauki, a ce, 'An gafarta maka zunubanka,' ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi tafiya'? 6 Amma domin ku

sani Dan mutum yana da ikon gafarta zunubai a duniya..." Sai ya ce wa shanyayyen, "Tashi, ka dauki
shimfidarka ka tafi gida." 7 Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida. 8 Da taron suka ga haka sai suka yi
mamaki, suka daukaka Allah, wanda ya ba mutane irin wannan iko. 9 Da Yesu ya yi gaba, ya ga wani
mutum mai suna Matiyu a zaune, yana aiki a wurin karbar haraji. Yace masa, "Ka biyo ni." Ya tashi ya
bi shi. 10 Sa'adda kuma Yesu yake cin abinci a gida, sai ga masu karbar haraji da masu zunubi da yawa
sun zo, sun zauna tare da shi da almajiransa. 11 Da Farisawa suka ga haka, sai suka ce wa almajiransa,
"Don me malamin ku ya ke ci tare da masu karbar haraji da masu zunubi?" 12 Amma da Yesu ya ji
haka ya ce, "Ai, lafiyayyu ba ruwansu da likita, sai dai marasa lafiya. 13 Sai ku fahimci ma'anar wannan
tukuna, 'Ni kam, ina bukatar jinkai ba hadaya ba.' Ba domin in kira masu adalci su tuba na zo ba, sai
dai masu zunubi. 14 Sai almajiran Yahaya suka zo wurinsa, suka ce, "Don me mu da Farisawa mu kan
yi azumi a kai a kai, amma naka almajiran ba su yi?" 15 Sai Yesu ya ce masu, "Masu hidimar buki za
su yi bakin ciki tun ango yana tare da su? Ai, lokaci yana zuwa da za a dauke masu angon. A sa'annan
ne fa za su yi azumi." 16 Babu mutumin da zai sa sabon kyalle a kan tsohuwar tufa, domin kyallen zai
yage daga tufar, har ma yagewar ta fi ta da. 17 Mutane kuma ba su dura sabon ruwan inabi a tsofaffin
salkuna. Idan sun yi haka, sai salkunan kuma su fashe inabin ya tsiyaye, sai salkunan su lalace. A
maimakon haka, ana sa sabon inabi cikin sababbin salkuna, ta haka an tsirar da duka biyun kenan."
18 Yesu kuwa yana cikin yi masu magana sai ga wani shugaban jama'a ya zo ya yi masa sujada, ya ce,
"Yanzun nan 'yata ta rasu, amma ka zo ka dora mata hannu, za ta rayu." 19 Sai Yesu ya tashi ya bi
shi tare da almajiransa. 20 Sai ga kuma wata mace wadda ta yi shakaru goma sha biyu tana zubar da
jini sosai, ta rabo ta bayan Yesu, ta taba gezar mayafinsa. 21 Domin ta ce a ran ta, "Ko da mayafinsa
ma na taba, sai in warke." 22 Sai Yesu ya juya, ya gan ta ya ce, "'Yata, ki karfafa. Bangaskiyarki ta
warkar da ke." Nan take matar ta warke. 23 Da Yesu ya isa gidan shugaban jama'ar, ya kuma ga masu
busar sarewa da taro suna ta hayaniya sosai. 24 Sai ya ce, "Ku ba da wuri, ai, yarinyar ba matacciya
take ba, barci ta ke yi." Sai suka yi masa dariyar raini. 25 Sa'adda aka fitar da taron waje, ya shiga
ya kama hannunta, sai kuwa yarinyar ta shi. 26 Labarin kuwa ya bazu a duk yankin. 27 Da Yesu ya yi
gaba daga nan, sai wadansu makafi biyu suka bi shi, suna daga murya suna cewa, "Ya Dan Dauda, ka
ji tausayinmu." 28 Da Yesu ya shiga wani gida sai makafin suka zo gareshi. Yesu ya ce masu, "Kun
gaskata ina da ikon yin haka?" Sai suka ce masa. "I, ya Ubangiji." 29 Sai Yesu ya taba idanunsu, ya
ce, "Ya zama maku gwargwadon bangaskiyarku." 30 Sai idanunsu suka bude. Amma Yesu ya umarce
su kwarai, ya ce, "Kada fa kowa ya ji labarin nan." 31 Amma suka tafi suka yi ta baza labarinsa a duk
yankin. 32 Da makafin biyu suka tafi, sai aka kawo wa Yesu wani bebe mai aljani. 33 Bayan da an fitar
da aljanin, sai beben ya yi magana, taron kuwa suka yi mamaki, su ka ce, "Kai, ba a taba ganin irin
wannan a cikin Isra'ila ba!" 34 Amma sai Farisawa suka ce, "Ai, da ikon sarkin aljanu ya ke fitar da
aljanu." 35 Sai Yesu ya zazzaga dukan garuruwa da kauyuka, yana koyarwa a majami'unsu, yana yin
bisharar mulkin Allah, yana kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. 36 Amma da ya ga taro
masu yawa sai ya ji tausayinsu, domin suna shan wahala kuma sun karaya. Suna nan kamar tumaki
da babu makiyayi. 37 Sai ya ce wa almajiransa, "Girbin yana da yawa, amma ma'aikatan kadan ne.
38 Saboda haka sai ku yi sauri ku roki Ubangijin girbin ya turo ma'aikata cikin girbinsa."

10

1 Yesu ya kira almajiransa goma sha biyu, ya kuma ba su ikon fitar da kazaman ruhohi, su warkar
da kowacce irin cuta da rashin lafiya. 2 To yanzu ga sunayen manzanin nan goma sha biyu. Na
farkon shine, Saminu, wanda ake kira Bitrus, da dan'uwansa Andarawas, da Yakubu dan Zabadi, da
dan'uwansa Yahaya; 3 Filibus, da Bartalamawus, da Toma da Matiyu mai karbar haraji da Yakubu dan
Halfa, da Taddawus; 4 Saminu Bakairawane, da kuma Yahuza Iskariyoti wanda ya bashe shi. 5 Sha
biyun nan su ne Yesu ya aika, ya yi masu umarni ya ce, "Kada ku shiga wajen al'ummai, ko kuma
kowane garin Samariyawa. 6 Sai dai ku je wurin batattun tumaki na gidan Isra'ila. 7 Sa'adda kuna
tafiya, kuna wa'azi, kuna cewa, 'Mulkin Sama ya kusato'. 8 Ku warkar da marasa lafiya, ku tada
matattu, ku tsarkake kutare, ku kuma fitar da aljanu. Kyauta kuka samu ku ma ku bayar kyauta.
9 Kada ku rike zinariya, ko azurfa, ko tagulla a jakarku. 10 Kada kuma ku dauki zabira a tafiyarku,
ko taguwa biyu, ko takalma, ko sanda, don ma'aikaci ya cancanci abincin sa. 11 Kowanne birni, ko

kauyen da kuka shiga, ku nemi mai mutunci a cikinsa, ku kuma zauna a wurin har lokacin da za ku
tashi. 12 In za ku shiga gida ku ce, salama a gareku. 13 Idan gidan akwai dan salama, salamarku za ta ta
tabbata a gare shi. Idan kuwa babu, salamarku za ta komo maku. 14 Ga wadanda su ka ki karbar ku ko
sauraron ku, idan za ku fita garin ko gidan, sai ku karkade kurar kafafunku. 15 Hakika, ina gaya maku,
a ranar shari'a za a fi rangwanta wa kasar Saduma da ta Gwamrata a kan wannan birni. 16 ''Duba,
na aike ku kamar tumaki a tsakiyar kyarketai, don haka sai ku zama masu wayo kamar macizai, da
kuma marasa barna kamar kurciyoyi. 17 Ku yi hankali da mutane, don za su kai ku gaban majalisa, su
kuma yi maku bulala a majami'unsu. 18 Za su kuma kai ku gaban mahukunta da sarakuna saboda ni,
domin ku bada shaida a gabansu, da kuma gaban al'ummai. 19 Idan har sun bada ku, kada ku damu
da yadda za ku yi magana, ko kuwa abin da za ku fada, domin za a ba ku abin da za ku fada a lokacin.
20 Domin ba ku ne kuke magana ba, Ruhun Ubanku ne yake magana ta bakinku. 21 Dan'uwa zai ba
da dan'uwansa a kashe shi, uba kuwa dansa. 'Ya'ya kuma za su tayarwa iyayensu, har su sa a kashe
su. 22 Kowa kuma zai ki ku saboda sunana. Amma duk wanda ya jure har karshe, zai tsira. 23 In sun
tsananta maku a wannan gari, ku gudu zuwa na gaba. Hakika ina gaya maku, kafin ku gama zazzaga
dukan garuruwan Isra'ila, Dan Mutum zai zo. 24 Almajiri ba ya fin malaminsa, bawa kuma ba yafin
ubangijinsa. 25 Dai dai ne almajiri ya zama kamar malaminsa, bawa kuma kamar ubangijinsa. In har
sun kira mai gida Ba'alzabuba, za su kuma bata mutanen gidansa! 26 Don haka kada kuji tsoron su,
domin ba abin da yake boye da ba za a bayyana ba. 27 Abin da nake fada maku a asirce, ku fada a
sarari. Abin da kuma kuka ji a cikin rada, ku yi shelarsa daga kan soraye. 28 Kada ku ji tsoron masu
kisan jikin mutum, amma ba sa iya kashe rai. Sai dai ku ji tsoron wannan da yake da ikon kashe jiki
ya kuma jefa rai cikin jahannama. 29 Ba 'yan tsuntsaye biyu ake sayarwa akan kobo ba? Ba ko daya
a cikin su da zai fadi kasa ba tare da yardar Ubanku ba. 30 Ai, ko da gashin kan ku ma duk a kidaye
yake. 31 Kada ku ji tsoro. Gama darajarku ta fi ta tsuntsaye masu yawa. 32 ''Saboda haka duk wanda ya
shaida ni a gaban mutane, ni ma zan yi shaidar sa a gaban Ubana wanda ya ke cikin Sama. 33 Amma
duk wanda ya yi musun sani na a gaban mutane, ni ma zan yi musun sanin sa a gaban Ubana da yake
cikin Sama.'' 34 ''Kada ku zaci na zo ne in kawo salama a duniya. Ban zo domin in kawo salama ba,
sai dai takobi. 35 Domin na zo ne in hada mutum da ubansa gaba, 'ya da uwatarta, mata da kuma
surukarta. 36 Zai zama na kuma magabtan mutum su ne mutanen gidansa. 37 Dukan wanda ya fi son
mahaifinsa ko mahaifayarsa fiye da ni, bai cancanci zama nawa ba. Wanda kuma ya fi son dansa ko
'yarsa fiye da ni, bai cancanci zama nawa ba. 38 Wanda kuma bai dauki gicciyensa ya biyo ni ba, bai
cancanci zama nawa ba. 39 Dukan mai son ya ceci ransa, zai rasa shi. Duk kuwa wanda ya rasa ransa
saboda ni, yana ceton sa ne. 40 ''Wanda ya marabce ku, ya marabce ni ke nan. 41 Wanda ya marabce
ni kuwa, ya marabci wanda ya aiko ni. Wanda ya marabci annabi domin shi annabi ne, zai karbi lada
kamar na annabi. Wanda kuma ya marabci mai adalci saboda shi mai adalci ne, zai sami lada kamar
na mai adalci. 42 Kowa ya ba daya daga cikin 'yan kananan nan, ko da kofin ruwan sanyi ya sha, domin
shi almajirina ne, hakika, Ina gaya maku, ba zai rasa ladarsa ba.''

11

1 Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa gargadi, sai ya bar wannan wuri, ya tafi biranensu domin
yayi koyorwa, da wa'azi. 2 Da Yahaya mai baftisma ya ji daga kurkuku irin ayyukan da Yesu ke yi, sai ya
aika sako ta wurin almajiransa. 3 Ya ce masa. "Kai ne mai zuwa"? ko mu sa ido ga wani. 4 Yesu ya amsa
ya ce masu, "Ku je ku gaya wa Yahaya abin da ku ka gani da abin da ku ka ji. 5 Makafi suna samun ganin
gari, guragu na tafiya, ana tsarkake kutare, kurame na jin magana kuma, ana tada matattu, mabukata
kuma ana ba su bishara. 6 Kuma mai albarka ne wanda baya tuntube sabili da ni. 7 Bayan wadannan
sun tafi, sai Yesu ya fara wa jama'a jawabi game da Yahaya mai baftisma, yana cewa, "Me ake zuwa
gani a jeji - ciyawa ce da iska ke busawa? 8 Shin menene kuke zuwa gani a jeji - mutum mai sanye da
tufafi masu laushi? Hakika, masu sa tufafi masu laushi suna zaune ne a fadar sarakuna. 9 Amma me ku
ke zuwa gani, annabi? Hakika ina fada maku, fiye ma da annabi. 10 Wannan shine wanda aka rubuta
game da shi, 'Duba, ina aika manzona, wanda za ya tafi gabanka domin ya shirya maka hanya inda
za ka bi'. 11 Ina gaya maku gaskiya, cikin wadanda mata suka haifa, babu mai girma kamar Yahaya
mai baftisma. Amma mafi kankanta a mulkin sama ya fi shi girma. 12 Tun daga kwanakin Yahaya mai

baftisma zuwa yanzu, mulkin sama yana shan gwagwarmaya, masu husuma kuma su kan kwace shi
da karfi. [13] Gama dukan annabawa da shari'a sun yi annabci har zuwa lokacin Yahaya. [14] kuma in zaku
karba, wannan shine Iliya wanda za ya zo. [15] Wanda ke da kunnuwan ji, ya ji. [16] Da me zan kwatanta
wannan zamani? Ya na kamar yara masu wasa a kasuwa, sun zauna suna kiran juna [17] suna cewa mun
busa maku sarewa baku yi rawa ba, mun yi makoki, baku yi kuka ba. [18] Gama Yahaya ya zo, baya cin
gurasa ko shan ruwan inabi, sai aka ce, “Yana da aljannu”. [19] Dan mutum ya zo yana ci yana sha, sai
aka ce, 'Duba, ga mai hadama, mashayi kuma, abokin masu karbar haraji da masu zunubi!' Amma
hikima, ta wurin aikin ta ake tabbatar da ita. [20] Sannan Yesu ya fara tsautawa biranen nan inda ya
yi yawancin ayukansa, domin ba su tuba ba. [21] “Kaiton ki Korasinu, kaiton ki Batsaida! In da an yi
irin ayuka masu ban mamaki a Taya da Sidon! Yadda aka yi a cikinku, da tuni sun tuba suna sanye da
tsumma da yafa toka. [22] Amma zai zama da sauki a kan Taya da Sidon a ranar shari'a fiye da ku. [23] Ke
kafarnahum, kina tsammani za a daukaka ki har zuwa sama? A'a za a saukar da ke kasa zuwa hades.
Gama in da an yi irin al'ajiban da aka yi a cikin ki a Sodom, da tana nan har yanzu. [24] Amma ina ce
maku, za a saukaka wa Sodom a ranar shari'a fiye da ku.” [25] A wannan lokaci Yesu ya ce, “Ina yabon
ka, ya Uba, Ubangijin sama da kasa, domin ka boye wa masu hikima da fahimta wadannan abubuwa,
ka bayyana wa marasa sani, kamar kananan yara. [26] I, ya Uba gama wannan shine ya yi daidai a gare
ka. [27] An mallaka mani dukan abu daga wurin Ubana. Sannan babu wanda ya san Dan, sai Uban, babu
kuma wanda ya san Uban, sai Dan, da duk wanda ya so ya bayyana masa. [28] Ku zo gare ni, dukanku
masu wahala da fama da nauyin kaya, ni kuma zan ba ku hutawa. [29] Ku dauki karkiya ta ku koya daga
gare ni, gama ni mai tawali'u ne da saukin hali a zuciya, sannan zaku sami hutawa ga rayukanku.
[30] Gama karkiyata mai sauki ce, kaya na kuma ba shi da nauyi.”

12

[1] A wannan lokaci, Yesu ya tafi a ranar Asabaci, ya bi cikin gonar hatsi. Almajiransa na jin yunwa, sai
suka fara zagar hatsi suna ci. [2] Amma da Farisawa suka gan su, sai su ka ce wa Yesu. “Duba, almajiranka
su na yin abin da doka ta haramta a ranar Asabaci.” [3] Amma Yesu ya ce masu, “Baku karanta abin da
Dauda ya yi ba, lokacin da ya ke jin yunwa, tare da mazan da ke tare da shi? [4] Yadda ya shiga gidan
Allah, ya ci gurasar alfarwa da doka ta hana shi ko mazan da ke tare da shi su ci, sai dai Firistoci ne
kawai doka ta basu damar ci? [5] Sa'annan ba ku karanta cikin shari'a cewa, a ranar Asabaci, Firistoci
da ke cikin haikali na sabawa ranar Asabaci, amma kamar ba su yi laifi ba? [6] Amma ina tabbatar maku
da cewa, wani wanda ya fi haikali girma yana nan. [7] In da kun san ma'anar wannan 'Na fi son jinkai
fiye da hadaya,' da baku shari'anta wa marar laifi ba. [8] Gama Dan mutum shine Ubangijin Asabaci.”
[9] Sa'annan Yesu ya bar wannan wuri, ya shiga majami'ar su. [10] Sai ga wani mutum wanda hannun sa
ya shanye, sai Farisawa suka tambayi Yesu, cewa, “Doka ta halarta a yi warkarwa a ranar Asabaci?”
Domin su zarge shi a kan zunubi. [11] Yesu ya ce masu, “Wanene a cikin ku, wanda idan ya na da tunkiya
guda, sa'annan tunkiyar nan ta fada a rami mai zurfi a ranar Asabaci ba zai kamo ta ya fitar da ita ba?
[12] Yaya za a kwatanta darajar mutum da tunkiya! Saboda haka ya halarta a yi alheri ranar Asabaci.”
[13] Sai Yesu ya ce wa mutumin nan “Mika hannun ka.” Ya mike hannunsa, sai hannun nan ya dawo
lafiyaye kamar dayan hannunsa. [14] Amma Farisawa su ka fita waje su ka fara mugun shiri domin
sa. Su na neman hanyar da za su kashe shi. [15] Da Yesu ya fahimci wannan, sai ya janye kan sa daga
nan. Mutane da dama su ka bi shi, ya warkar da su duka. [16] Ya dokace su da kada su bayyana shi ga
kowa, [17] domin ya zama gaskiyar abin da aka fada ta wurin annabi Ishaya, cewa, [18] “Dubi, bawa na
zababbe; kaunatacce na, wanda ya ke faranta mani raina sosai. Zan sa Ruhu na bisan sa, za ya furta
hukunci zuwa al'ummai. [19] Ba za ya yi jayayya ko tada murya ba, babu wanda za ya ji muryar sa a
karabku. [20] Ba zai karya kara da ya tankwashe ba; ba zai kashe fitilar da ta kusa mutuwa ba; sai ya
kawo hukunci ga nasara. [21] Sa'annan al'ummai za su dogara a ga sunansa. [22] Sa'annan wani mutum,
makaho ne, kurma kuma, aljannu kuma na cikinsa, an kawo shi wurin Yesu. Ya warkar da shi, ya
sami ganin gari ya kuma yi magana. [23] Jama'a su ka yi mamaki kwarai, su na cewa, “Ko wannan ne
Dan Dawuda?” [24] Amma da Farisawa su ka ji wannan al'ajibi, sai su ka ce, “Mutumin nan yana fitar da
aljannu ta wurin Bahalzabuba sarkin aljannu ne.” [25] Amma Yesu ya san tunanin su, sai ya ce. “Duk
mulkin da ya rabu gaba da kan sa, ba zaya tsaya ba, duk wani birni da ya rabu ba zai tsaya ba, ko gida

da ya tsage, za ya rushe. 26 Idan Shaidan ya fitar da Shaidan, ya rabu gaba da kansa. Yaya mulkin sa
za ya tsaya? 27 Idan Ina fitar da aljannu da ikon Ba'alzabuba, ta wurin wa masu bin ku su ke fitar da
su? Saboda haka, su za su shari'anta ku. 28 Amma idan ina fitar da aljannu da Ruhun Allah ne, hakika
mulkin Allah ya zo gare ku. 29 Kuma ta yaya mutum za ya shiga gidan mai karfi ya kwashe masa kaya
ba tare da ya fara daure shi ba? Sa'annan ne za ya iya satar masa kaya daga gidansa. 30 Wanda baya
tare da ni yana gaba da ni ke nan, wanda kuma baya tarawa tare da ni, yana watsarwa ne. 31 Saboda
haka ina ce maku, kowanne zunubi da sabo, za a gafarta wa mutum, amma sabon Ruhu Mai Tsarki,
ba za a gafarta shi ba. 32 Duk wanda yayi batanci ga Dan Mutum, za a gafarta masa. Amma duk wanda
yayi batanci game da Ruhu Mai Tsarki ba za a gafarta masa ba, a nan duniya da har abada. 33 Ko
dai a mai da itace mai kyau 'ya'yansa kuma su yi kyau, ko a mai da itace marar kyau 'ya'yansa kuma
marasa kyau, gama ana sanin itace ta wurin 'ya'yansa. 34 Ku 'ya'yan macizai, tun da ku miyagu ne,
yaya za ku iya fadin abubuwa nagari? Gama daga cikar zuciya baki ke magana. 35 Mutumin kirki daga
ajiyar zuciyarsa ya kan fitar da abubuwa masu kyau, mugun mutum kuma daga mummunar ajiyar
zuciyarsa ya kan fitar da abubuwan mugunta. 36 Sa'annan ina ce maku a ranar shari'a, mutane za su
bada lissafin abubuwan banza da su ka fadi. 37 Gama ta wurin maganganun ku, za a 'yantar da ku,
ta wurin maganganun ku kuma za a kashe ku." 38 Sa'annan wadansu Malaman Attaura, da Farisawa
suka amsa suka ce wa Yesu, "Mallam, muna so mu ga wata alama daga gare ka." 39 Amma Yesu ya
amsa ya ce masu, "Mugun zamani da mazinaciyar tsara, su na bukutar alama. Amma babu alamar da
za a ba su, sai dai alamar annabi Yunusa. 40 Gama yadda Yunusa ya yi kwana uku da dare uku a cikin
babban kifi, haka ma Dan Mutum zaya yi kwana uku da dare uku a cikin zuciyar kasa. 41 Mutanen
Nineba za su tsaya a ranar shari'a da wannan zamani sannan su kashe su. Domin sun tuba da suka ji
wa'azin Yunusa, amma duba wanda ya fi Yunusa yana nan. 42 Sarauniyar Kudu za ta tashi da mutanen
wannan zamani ta kuma kashe su. Ta zo daga karshen duniya domin ta ji hikimar Sulaimanu, kuma
duba, wanda ya fi Sulaimanu yana nan. 43 Idan kazamin ruhu ya rabu da mutum, ya kan wuce ya
nemi wuraren da ruwa yake domin ya huta, amma bai samu ba. 44 Sai ya ce, 'zan koma gidana inda
na fito'. Bayan ya dawo, sai ya tarar da gidan nan an share shi ya zama da tsabta. 45 Sai ya koma ya
kawo wadansu ruhohi guda bakwai, wadanda su ka fi shi mugunta, sa'annan dukan su su zo su zauna
a nan. Sa'annan yanayin mutumin nan na karshe ya fi na farko muni. Haka zaya kasance ga wannan
mugun zamani. 46 Sa'adda Yesu ya ke yi wa Jama'a jawabi, sai mahaifiyarsa da 'yan'uwansa su ka zo
su ka tsaya a waje, suna neman su yi magana da shi. 47 Sai wani ya ce masa, "Duba, mahaifiyarka da
'yan'uwanka suna tsaye a waje, suna so su yi magana da kai". 48 Amma Yesu ya amsa ya ce wa shi
wanda ya gaya masa, "Wacece mahaifiyata? Kuma su wanene 'yan'uwana?" 49 Sai ya mika hannu ya
nuna almajiransa ya ce, "Duba, ga mahaifiyata da 'yan'uwana! 50 Gama duk wanda yake aikata nufin
Ubana wanda ya ke cikin sama, shine dan'uwana, da 'yar'uwata da mahaifiyata."

13

1 A waccan rana Yesu ya fito daga gida ya zauna a gefen teku. 2 Taro mai yawan gaske kuwa suka
kewaye shi, sai ya shiga cikin kwalekwale ya zauna. Dukan taron kuwa na tsaye a bakin tekun. 3 Sai
Yesu ya fada masu abubuwa da yawa cikin misalai. Ya ce, "Wani mai shuka, ya tafi yayi shuka. 4 Da
yayi shukar, wadansu irin suka fadi a kan hanya, sai tsunsaye suka zo suka cinye su. 5 Wadansu irin
kuwa suka fadi a kan duwatsu, wurin da babu kasa. Nan da nan sai suka tsira, domin kasar babu zurfi.
6 Amma da rana ta taso, sai suka yankwane domin ba su yi saiwa ba, suka kuwa bushe suka zube.
7 Wasu irin kuwa suka fada a cikin kayayuwa. Kayayuwan kuwa suka shake su. 8 Wasu irin kuwa suka
fada a wuri mai kyau suka ba da tsaba, wani ya ba da dari, wasu sitin, wasu kuma talatin. 9 Duk mai
kunnen ji, bari ya ji. 10 Almajiran suka zo suka ce ma Yesu, "Don me ka ke yi wa taron magana da
misali?" 11 Yesu ya amsa ya ce masu, "An baku 'yanci ku fahimci asiran mulkin sama, amma gare su
ba a bayar ba. 12 Domin wanda yake da shi, za a kara masa, zai kuma samu dayawan gaske. Amma
duk wanda ba shi da shi, sai a dauke har ma abin da yake dashi. 13 Saboda haka na yi masu magana
cikin misalai, amma ko da ya ke sun gani, duk da haka ba su gani ba. Kuma ko da yake sun ji, hakika
ba su ji ba, balle ma su fahimta. 14 A gare su ne annabcin Ishaya ya cika, wanda yake cewa, "Game
da sauraro zaku saurara, amma ba za ku fahimta ba. Game da gani kuma za ku kalla, amma ba za ku

gane ba. [15] Domin zuciyar mutanen nan ta duhunta, sun taurare ga saurare, kuma sun rufe idanunsu
domin kada su gani da idanunsu, ko kuwa su ji da kunnuwansu, ko kuwa su fahimta da zukatansu,
saboda su juyo kuma in warkar da su'. [16] Amma idanunku masu albarka ne, domin sun gani, haka ma
kunnuwanku, domin sun ji. [17] Hakika ina gaya muku, annabawa da mutane dayawa masu aldalci sun
yi marmarin ganin abin da kuka gani, amma ba su sami ganin su ba. Sun yi marmarin jin abin da kuka
ji, ba su kuwa ji su ba. [18] Ku saurari misalin nan na mai shuka. [19] Idan wani ya ji maganar mulkin sama
amma bai fahimce ta ba, sai mugun nan ya zo ya kwace abinda aka shuka a zuciyarsa. Wannan shine
irin da aka shuka a kan hanya. [20] Shi wanda aka shuka akan duwatsu, shine wanda ya ji maganar ya
kuma karbe ta da murna nan da nan. [21] Duk da haka, bai yi karfi cikin ta ba kuma nan ba da dadaiwa ba.
Da wahala da tsanani suka taso saboda maganar, sai ya yi tuntube nan da nan. [22] Shi wanda aka shuka
a cikin kayayuwa wannan shine wanda ya ji maganar, amma dawainiyar duniya da kuma yaudarar
dukiya suka shake maganar, sai ya kasa ba da 'ya'ya. [23] Shi wanda aka shuka a kasa mai kyau, wannan
shine wanda ya ji maganar, ya kuma fahimce ta. Wannan shine wanda ba da 'ya'ya da gaske; wadansu
ribi dari, wadansu sittin, wasu kuma talatin." [24] Yesu ya sake ba su wani misali, yana cewa "Za a
kwatanta mulkin sama da wani mutum wanda ya shuka iri mai kyau a gona. [25] Amma da mutane suka
yi barci, magabcin sa ya zo ya shuka ciyayi a cikin alkamar, ya kuwa yi tafiyarsa. [26] Sa'adda suka yi
toho suka kuma ba da tsaba, sai ciyayin suka bayyana. [27] Bayin mai gonar kuwa suka zo suka ce masa,
maigida, ashe ba iri mai kyau ka shuka a gonarka ba? ya ya aka yi ta kasance da ciyayi? [28] Ya ce masu,
"Magabci ne ya yi wannan". Sai bayin suka ce masa, 'kana so mu je mu tuge su ne?' [29] Mai gonar ya
ce, 'A'a, kada a garin tuge ciyayin, ku tuge tare da alkamar. [30] Bari dukan su su girma tare har lokacin
girbi, a lokacin girbin zan gaya wa masu girbin, "Ku tuge ciyayin da farko a daura su dami dami sai a
kona su, amma a tara alkamar a kai rumbunana.'" [31] Sai Yesu ya sake yin magana da su cikin misalai,
yana cewa "Za a kwatanta mulkin sama da kwayar mustad, wanda wani mutum ya shuka a lambunsa.
[32] Wannan iri shine mafi kankanta cikin dukan iri. Amma bayan ya yi girma, sai ya fi dukan ganyaye
dake lambun. Ya zama itace, har ma tsuntsayen sama su yi sheka a rassansa." [33] Yesu ya sake fada
masu wani misali. "Za a kwatanta mulkin sama da yisti da mace takan dauka ta kwaba gari da shi
mudu uku har sai ya yi kumburi." [34] Duk wadannan abubuwa Yesu ya fada wa taron cikin misalai.
Babu abinda ya fada masu da ba a cikin misali ba. [35] Wannan ya kasance ne domin abinda annabin
ya fada ya zama gaskiya, da ya ce, "Zan buda bakina da misali. In fadi abubuwan da ke boye tun daga
halittar duniya." [36] Sai Yesu ya bar taron ya shiga cikin gida. Amajiransa suka zo wurin sa suka ce,
"Ka fasarta mana misalan nan a kan ciyayin da ke gonar" [37] Yesu ya amsa kuma ya ce, "Shi wanda ya
shuka iri mai kyau Dan Mutum ne. [38] Gonar kuwa duniya ce; iri mai kyau kuma sune 'ya'yan mulkin.
Ciyayin kuma sune 'ya'yan mugun, [39] magabcin da ya shuka su kuma shaidan ne. Girbin shine karshen
duniya, kuma masu girbin sune mala'iku. [40] Saboda haka, kamar yadda aka tara ciyayin aka kona su
da wuta, haka ma zai faru a karshen duniya. [41] Dan Mutum zai aiki mala'ikunsa, kuma su tara dukan
abubuwan da ke sa zunubi daga cikin mulkinsa, da kuma wadanda su ka yi aikin mugunta. [42] Za su
jefa su cikin korama ta wuta, inda za a yi kuka da cizon hakora. [43] Sa'an nan ne mutane masu adalci
za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Bari mai kunnen ji, ya ji. [44] Mulkin sama kamar dukiya
ce da ke boye a gona. Mutum ya samu sai ya boye ta, ya tafi cikin murna, ya sayar da mallakarsa
kuma ya sayi filin. [45] Haka ma za a kwatanta mulkin sama da wani attajiri mai neman Lu'ulu'ai masu
daraja. [46] Da ya sami lu'ulu'u daya mai darajar gaske, ya je ya sayar da dukan mallakarsa ya kuma
saye shi. [47] Haka kuma, za a kwatanta mulkin sama da taru da aka jefa cikin teku, ya kuwa tara hallitu
iri-iri. [48] Da ya cika, sai masuntan suka jawo shi bakin tekun. Sai suka zauna suka tara kyawawan
abubuwan a taska, amma munanan abubuwan, suka watsar da su. [49] Haka zai kasance a karshen
duniya. Mala'iku za su zo su ware miyagu daga cikin masu adalci. [50] Za su jefa su cikin korama ta
wuta, inda za a yi kuka da cizon hakora. [51] Kun fahimci dukan wadannan abubuwa? Amajiran suka
ce da shi, "I". [52] Sai Yesu ya ce masu, "Saboda haka kowane malamin attaura da ya zama almajirin
mulkin sama, yana kamar mutum mai gida wanda ya zaro tsoho da sobon abu daga taskarsa." [53] Daga
nan, sa'adda Yesu ya kammala ba da wadanan misalai, sai ya tafi ya bar wurin. [54] Sai Yesu ya shiga
yankinsa ya koyar da mutane a masujadarsu. Saboda haka suka yi mamaki suna cewa, "Daga ina
wannan mutumin ya sami hikimarsa da al'ajibai? [55] Wannan mutumin ba dan masassakin nan ba ne?

Ba kuma sunan mahaifiyarsa Maryamu ba? Ba Kuma 'yan'uwansa sune, Yakubu da Yusufu da Saminu
da kuma Yahuza ba? [56] Ba 'yan'uwansa mata na tare da mu ba? To daga ina wannan mutumin ya sami
dukan wadannnan abubuwa? [57] Suka bata rai saboda shi. Amma Yesu ya ce masu, "Ai annabi bai rasa
daraja sai dai ko a garinsa da kuma cikin iyalinsa. [58] Kuma bai yi al'ajibai dayawa a can ba saboda
rashin bangaskiyarsu.

14

[1] A lokacin nan ne, Hiridus mai mulki ya ji labarin Yesu. [2] Ya ce wa barorinsa, "Wannan Yahaya
mai baftisma ne; ya tashi daga matattu. Saboda haka wadannan ikoki na aiki a cikinsa". [3] Domin
Hiridus ya kama Yahaya, ya daure shi, kuma ya jefa shi a kurkuku saboda Hirudiya, matar dan'uwansa
Filibus. [4] Ya ce masa, "Bai kamata ka dauke ta a matsayin matarka ba." [5] Da Hirudus ya kashe shi,
amma yana tsoron jama'a, domin sun dauke shi a matsayin annabi. [6] Amma da ranar bikin haihuwar
Hirudus ta kewayo, diyar Hirudiya tayi rawa a lokacin har ta burge Hirudus. [7] Sai ya yi mata alkawari
har da rantsuwa cewa ta roki komenene ta ke so, zai ba ta. [8] Bayan ta amshi umurni daga wurin
mahaifiyarta, ta ce, "Ka bani kan Yahaya mai baptisma a kan tire. [9] Sarki ya husata da rokonta, amma
domin rantsuwar da ya yi kuma domin mutanen da ke a wurin bukin tare da shi, sai ya umurta a yi
haka. [10] Ya aika aka yanke kan Yahaya acikin kurkuku. [11] Sai aka kawo kansa bisa tire, aka mika wa
yarinyar, ta kuwa kai wa mahaifiyarta. [12] Sai almajiransa suka zo, su ka dauki gawar su ka je su ka
yi jana'iza. Bayan haka, su ka je su ka fada wa Yesu. [13] Sa'adda da Yesu ya ji haka, ya fita daga cikin
kwale-kwale zuwa wani kebabben wuri. Da taron suka ji haka, suka bi shi da kafa daga biranen. [14] Sai
Yesu ya zo gabansu, ya kuma ga babban taron. Ya tausaya masu ya kuwa warkar da marasa lafiya dake
cikinsu. [15] Da maraice ya yi, almajiransa su ka zo su ka ce masa, "Wannan wuri jeji ne, dare kuwa ya
riga ya yi. Ka sallami taron domin su je cikin kauyukan nan, su sayo wa kansu abinci." [16] Amma Yesu
ya ce masu, "Babu amfanin tafiyar su, ku basu abin da za su ci." [17] Suka ce masa, "Muna da gurasa guda
biyar da kifi biyu ne kawai." [18] Yesu ya ce, "Ku kawo mani su." [19] Sai Yesu ya umarci taron su zauna
akan ciyawa. Ya dauki gurasa biyar da kifi biyun. Ya dubi sama, ya sa albarka ya gutsuttsura ya kuma
ba almajiran. Almajiran suka ba taron. [20] Dukansu suka ci suka koshi. Sai suka dauki gutsattsarin
gurasa da kifin, kwanduna goma sha biyu cike. [21] Wadanda su ka ci kuwa kimanin maza dubu biyar
ne, ban da mata da yara. [22] Nan take sai ya sa almajiran suka shiga kwale-kwalen su haye zuwa dayan
gefen kafin shi, domin ya sallami taron. [23] Bayan ya sallami taron sun tafi, sai ya haura kan dutse
domin yayi addu'a. Da dare yayi, yana can shi kadai. [24] Amma yanzu fa kwale-kwalen na tsakiyar
tekun, kuma da wuyar sarrafawa saboda rakuman ruwa da iska na gaba da su. [25] Da asuba (wajen
karfe uku na dare) Yesu ya nufo su yana tafiya akan teku. [26] Da almajiran suka ganshi yana tafiya
akan tekun, sai suka firgita suna cewa, "Fatalwa ce," suka yi kururuwa cikin tsoro. [27] Amma Yesu yayi
magana da su nan da nan yace, "Ku yi karfin hali! Ni ne! Kada ku ji tsoro." [28] Bitrus ya amsa masa
cewa, "Ubangiji, idan kai ne, ka umarce ni in zo wurin ka bisa ruwan." [29] Yesu yace, "Zo" Sai Bitrus ya
fita daga jirgin yana tafiya akan ruwan zuwa wurin Yesu. [30] Amma da Bitrus ya ga iska, sai ya tsorata.
Yayin da ya fara nutsewa, sai ya tada murya ya ce, "Ubangiji, ka cece ni!" [31] Nan take Yesu ya mika
hannunsa, ya kama Bitrus ya ce masa, "Kai mai karancin bangaskiya, meyasa ka yi shakka?" [32] Bayan
da Yesu da Bitrus suka shiga cikin kwale-kwalen, sai iska ta daina kadawa. [33] Sai almajiran dake cikin
kwale-kwalen su ka yi wa Yesu sujada suna cewa, "Hakika kai Dan Allah ne." [34] Da suka haye, sun
iso kasar Janisarata. [35] Da mutanen wurin suka gane Yesu, sai suka aika da sako zuwa dukan yankin,
kuma suka kawo masa dukan marasa lafiya. [36] Suka roke shi don su taba gezar rigarsa, kuma dukan
wadanda suka taba shi sun warke.

15

[1] Sai wadansu Farisawa da malamai suka zo wurin Yesu daga Urushalima. Su ka ce, [2] "Meyasa
almajiranka suke karya al'adar dattawa? Don ba su wanke hannayen su kafin su ci abinci." [3] Yesu
ya amsa masu ya ce, "Kuma don me ku ke karya dokar Allah saboda al'adunku? [4] Domin Allah ya
ce, 'Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka; 'Shi wanda ya yi muguwar magana ga mahaifinsa ko
mahaifiyarsa, lallai zai mutu. [5] Amma kun ce, "Duk wanda ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa,

"Kowanne taimako da za ka samu daga gare ni yanzu baiko ne ga Allah,'" [6] wannan mutum ba ya
bukatar ya girmama mahaifinsa. Ta wannan hanya kun maida maganar Allah wofi saboda al'adunku.
[7] Ku munafukai, daidai ne Ishaya ya yi annabci akan ku da ya ce, [8] " Wadannan mutane girmama ni da
baki kawai suke yi, amma zukatansu nesa suke da ni. [9] Suna mani sujada a banza, domin suna koyar
da dokokin mutane a matsayin rukunansu." [10] Sai ya kira taron mutane zuwa gare shi ya ce masu, "Ku
saurara ku fahimta, [11] ba abin da ke shiga baki ke kazantar da mutum ba. Sai dai, abin da ke fitowa
daga baki, wannan shi ya ke kazantar da mutum." [12] Sai al'majiran suka zo suka ce masa, "Ka san
Farisawa ba su ji dadi ba da suka ji maganan nan?" [13] Yesu ya amsa ya ce, "Kowace shuka wadda ba
Ubana na sama ya shuka ba za a tuge ta. [14] Ku kyale su kawai, su makafin jagora ne. In makaho ya ja wa
wani makaho gora dukan su za su fada rami." [15] Bitrus ya amsa ya ce wa Yesu, "Ka bayyana wannan
misali a garemu," [16] Yesu ya ce, "Ku ma har yanzu ba ku da fahimta? [17] Ko baku gani ba duk abin da ke
shiga baki zuwa ciki ta haka yake fita zuwa salga? [18] Amma abubuwan da ke fita daga baki suna fitowa
ne daga zuciya. Su ne abubuwan da ke kazantar da mutum. [19] Domin daga zuciya mugayen tunani
suke fitowa, kisan kai, zina, fasikanci, sata, shaidar zur, da zage-zage. [20] Wadannan su ne abubuwan
da ke kazantar da mutum. Amma ci da rashin wanke hannu baya kazantar da mutum." [21] Sai Yesu ya
tafi daga nan ya nufi yankin biranen Taya da Sidon. [22] Sai wata mace Bakan'aniya ta zo daga wannan
yanki. Ta daga murya ta ce," Ka yi mani jinkai, Ubangiji, Dan Dauda; 'yata tana cikin bakar azaba
da aljani." [23] Amma Yesu bai ce mata kome ba. Almajiransa suka zo suka roke shi, suna cewa, "Ka
sallame ta, domin tana bin mu da ihu." [24] Amma Yesu ya amsa ya ce, "Ba a aike ni gun kowa ba sai
dai ga batattun tumakin gidan Isra'ila." [25] Amma ta zo ta durkusa a gabansa, tana cewa, "Ubangiji ka
taimake ni." [26] Ya amsa ya ce, "Ba daidai bane a dauki gurasar yara a jefa wa kananan karnuka. [27] Ta
ce, "I, Ubangiji, amma ko kananan karnuka suna cin barbashin da ke fadowa daga teburin maigida."
[28] Sai Yesu ya amsa ya ce mata, "Mace, bangaskiyarki tana da girma. Bari ya zamar maki yadda ki ke
so."'Yarta ta warke a lokacin. [29] Yesu ya bar wurin ya tafi kusa da tekun Galili. Sai ya hau tudu ya
zauna a can. [30] Taro mai yawa suka zo gunsa. Suka kawo masa guragu, makafi, bebaye da nakasassun
mutane da yawa, da wadansu marasa lafiya. Suka kawo su gaban Yesu, sai ya warkar da su. [31] Don
haka mutane da yawa suka yi mamaki a lokacin da suka ga bebaye suna magana, nakasassu sun warke,
guragu suna tafiya, makafi suna gani. Sai suka daukaka Allah na Isra'ila. [32] Yesu ya kira almajiransa
zuwa gun sa sai ya ce, "Ina jin tausayin taron, sun kasance tare da ni kwana uku ke nan kuma ba su
da abin da za su ci. Bana so in sallame su ba tare da sun ci abinci ba, domin kada su suma a hanya."
[33] Almajiran suka ce masa, "A ina zamu sami isasshiyar gurasa a wannan wuri da babu kowa har ta
ishi babban taron nan." [34] Yesu ya ce masu, "Gurasa nawa ku ke da ita?" Suka ce, "Bakwai da 'yan
kifi marasa yawa." [35] Sai Yesu ya umarci taron su zauna a kasa. [36] Ya dauki gurasar nan bakwai da
kifin, bayan ya yi godiya, ya kakkarya gurasar ya bada ita ga almajiran Sai almajiran suka ba taron.
[37] Jama'a duka suka ci suka koshi. Suka tattara gutsattsarin abincin da ya rage, kwando bakwai cike.
[38] Wadanda suka ci su dubu hudu ne maza, banda mata da yara. [39] Sai Yesu ya sallami taron ya shiga
cikin jirgin ruwa ya tafi yankin Magadan.

16

[1] Sai Farisawa da Sadukiyawa suka zo su gwada shi suka roke shi ya nuna masu alama daga sama.
[2] Amma ya amsa ya ce masu, "Lokacin da yamma ta yi, sai ku ce, 'Za a yi yanayi mai kyau, domin sama
ta yi ja,' [3] Kuma da safe ku ce, 'Zai zama yanayi mara kyau a yau, domin sama ta yi ja ta kuma gama
gari, kun san yadda za ku bayyana kammanin sararin sama, amma ba ku iya bayyana alamun lokaci
ba. [4] Mugun zamani, maciya amana suna neman alama, amma babu wata alama da za a nuna sai ta
Yunusa." Daga nan sai Yesu ya tafi. [5] Almajiran suka zo daga wancan gefe, amma sun manta su dauki
gurasa, [6] Yesu ya ce masu, "Ku kula ku kuma mai da hankali da yisti na Farisawa da Sadukiyawa."
[7] Sai almajiran suka fara magana da junansu suka ce, "Ko saboda bamu kawo gurasa bane." [8] Yesu
yana sane da wannan sai ya ce, "Ku masu karancin bangaskiya, don me ku ke magana a tsakaninku
cewa ko don bamu kawo gurasa bane? [9] Ba ku gane ko tuna da gurasa guda biyar da aka ciyar da
mutum dubu biyar, kuma kwando nawa kuka tara ba? [10] Ko gurasa bakwai ga mutum dubu hudu, da
kuma kwanduna nawa kuka dauka ba? [11] Yaya kuka kasa fahimta cewa ba game da gurasa nake yi

maku magana ba? Ku yi hankali ku kuma lura da yistin Farisawa da Sadukiyawa.” [12] Sa'annan suka
fahimta cewa ba yana gaya masu su yi hankali da yistin da ke cikin gurasa ba ne, amma sai dai su
yi lura da koyarwar Farisawa da Sadukiyawa. [13] A lokacin da Yesu ya zo yankin Kaisariya Filibbi, ya
tambayi almajiransa, cewa, “Wa mutane ke cewa Dan Mutum yake? [14] Suka ce, “Wadansu suna cewa
Yahaya mai baftisma; wadansu Iliya, saura suna cewa Irmiya, ko daya daga cikin annabawa.” [15] Ya
ce masu, “Amma ku wa kuke ce da ni?” [16] Sai Saminu Bitrus ya amsa ya ce, “Kai ne Almasihu, Dan
Allah mai rai.” [17] Yesu ya amsa ya ce masa, “Mai albarka ne kai, Saminu dan Yunusa, don ba nama
da jini ba ne ya bayyana maka wannan, amma Ubana wanda ke cikin sama. [18] Ina kuma gaya maka
cewa kai ne Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikilisiya ta. Kofofin hades ba za su yi nasara da ita
ba. [19] Zan ba ka mabudan mulkin sama. Duk abin da ka kulla a duniya zai zama abin da an kulla a
cikin sama, kuma duk abinda ka warware a duniya a warware yake cikin sama,” [20] Sai Yesu ya umarci
almajiransa kada su gaya wa kowa cewa shi ne Almasihu. [21] Daga lokacin nan Yesu ya fara gaya wa
almajiransa cewa dole ne ya tafi Urushalima, ya sha wahala mai yawa a hannun dattawa, da manyan
firistoci da malaman attaura, a kashe shi, a tashe shi zuwa rai a rana ta uku. [22] Sai Bitrus ya kai shi
a gefe ya tsauta masa, cewa, “Wannan ya yi nesa da kai, Ubangiji; wannan ba zai taba faruwa da kai
ba.” [23] Amma Yesu ya juya ya ce wa Bitrus, “Ka koma bayana, Shaidan! Kai sanadin tuntube ne gare
ni, domin ba ka damuwa da abubuwan da suke na Allah, amma sai abubuwan mutane.” [24] Sa'annan
Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk wanda yake so ya bi ni, lallai ne ya ki kansa, ya dauki gicciyensa, ya
bi ni. [25] Domin duk wanda yake so ya ceci ransa zai rasa shi. Duk wanda ya rasa ransa domina zai
same shi. [26] Domin wace riba mutum zai samu in ya sami dukan duniya ya rasa ransa? Me mutum
zai iya bayarwa a maimakon ransa? [27] Domin Dan Mutum zai zo ne cikin daukakar Ubansa tare da
mala'ikunsa. Sa'annan ne zaya biya kowane mutum bisa ga ayyukansa. [28] Gaskiya ina gaya maku,
akwai wadansun ku da ke tsaye a nan, da ba za su dandana mutuwa ba sai sun ga Dan Mutum na zuwa
cikin mulkinsa.”

17

[1] Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus da Yakubu, da Yahaya dan'uwansa, ya kai su kan wani
dutse mai tsawo su kadai. [2] Kamanninsa ya canja a gabansu. Fuskarsa ta haskaka kamar rana, kuma
rigunansa suka yi kyalli fal. [3] Sai ga Musa da Iliya sun bayyana garesu suna magana da shi. [4] Bitrus
ya amsa ya ce wa Yesu, “Ubangiji, ya yi kyau da muke a wurin nan. In kana so, zan yi bukkoki uku
daya dominka, daya domin Musa, daya domin Iliya.” [5] Sa'adda yake cikin magana, sai, girgije mai
haske ya rufe su, sai murya daga girgijen, tana cewa, “Wannan kaunattacen Dana ne, shi ne wanda
yake faranta mani zuciya. Ku saurare shi.” [6] Da almajiran suka ji haka, suka fadi da fuskokinsu a
kasa, saboda sun tsorata. [7] Sai Yesu ya zo ya taba su ya ce, “Ku tashi, kada ku ji tsoro.” [8] Amma
da suka daga kai ba su ga kowa ba sai Yesu kadai. [9] Yayin da suke saukowa daga dutsen, Yesu ya
umarce su, ya ce, “Kada ku fadawa kowa wannan wahayin, sai Dan Mutum ya tashi daga matattu.”
[10] Almajiransa suka tambaye shi, suka ce, “Don me marubuta ke cewa lallai ne Iliya ya fara zuwa?”
[11] Yesu ya amsa ya ce, “Hakika, Iliya zai zo ya maido da dukan abubuwa. [12] Amma ina gaya maku, Iliya
ya riga ya zo, amma ba su gane shi ba. A maimakon haka, suka yi masa abin da suka ga dama. Ta
irin wanan hanya, Dan Mutum kuma zai sha wuya a hannunsu. [13] Sa'annan almajiransa suka fahimci
cewa yana yi masu magana a kan Yahaya mai Baftisma ne. [14] Da suka iso wurin taron, wani mutum ya
zo gunsa, ya durkusa a gaban sa, ya ce, [15] “Ubangiji, ka ji tausayin yarona, domin yana da farfadiya,
kuma yana shan wuya kwarai, domin sau da yawa yana fadawa cikin wuta ko ruwa. [16] Na kawo shi
wurin almajiran ka, amma ba su iya su warkar da shi ba.” [17] Yesu ya amsa ya ce, “Marasa bangaskiya
da karkataccen zamani, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe zan jure da ku? Ku kawo shi
nan a wurina.” [18] Yesu ya tsauta masa, sai aljanin ya fita daga cikinsa. Yaron ya warke nan take. [19] Sai
almajiran suka zo wurin Yesu a asirce suka ce, “Me ya sa muka kasa fitar da shi?” [20] Yesu ya ce masu,
“Saboda karancin bangaskiyarku. Domin hakika, ina gaya maku, in kuna da bangaskiya ko da kamar
kwayar mastad, za ku ce wa wannan dutse, 'Matsa daga nan ka koma can,' zai kuwa matsa kuma ba
abin da zai gagare ku. [21] [Irin wannan aljanin bashi fita sai tare da addu'a da azumi]. [22] Suna zaune
a Galili, Yesu ya ce wa almajiransa, “Za a bada Dan Mutum ga hannun mutane. [23] Kuma za su kashe

shi, a rana ta uku zai tashi." Sai almajiransa suka yi bakin ciki kwarai. 24 Da suka iso Kafarnahum,
mutane masu karbar haraji na rabin shekel suka zo wurin Bitrus suka ce, "Malaminku na ba da rabin
shekel na haraji?" 25 Sai ya ce, "I." Amma da Bitrus ya shiga cikin gida, Yesu ya fara magana da shi
yace, "Menene tunaninka Saminu? Sarakunan duniya, daga wurin wa suke karbar haraji ko kudin
fito? Daga talakawansu ko daga wurin baki?" 26 Sai Bitrus ya ce, "Daga wurin baki," Yesu ya ce masa,
"Wato an dauke wa talakawansu biya kenan. 27 Amma don kada mu sa masu karbar harajin su yi
zunubi, ka je teku, ka jefa kugiya, ka cire kifin da ya fara zuwa. Idan ka bude bakinsa, za ka sami
shekel. Ka dauke shi ka ba masu karbar harajin nawa da naka.

18

1 Daidai wannan lokacin, almajiran suka zo wurin Yesu suka ce, ''Wanene mafi girma a mulkin
sama?'' 2 Sai Yesu ya kira karamin yaro gunsa, ya sa shi a tsakaninsu, 3 ya ce, ''Hakika ina gaya maku,
idan baku juya kun zama kamar kananan yara ba, babu yadda zaku shiga mulkin sama. 4 Saboda haka,
duk wanda ya kaskantar da kansa kamar karamin yaron nan, shi ne mafi girma a mulkin sama. 5 Duk
wanda ya karbi karamin yaro a suna na, ya karbe ni. 6 Amma duk wanda ya sa daya daga cikin 'yan
yaran nan da suka gaskanta da ni zunubi, gwamma a rataya dutsen nika a wuyansa a jefa shi cikin
zurfin teku. 7 Kaiton duniya saboda lokacin tuntube! Lallai ne wadannan lokuta su zo, amma kaiton
mutumin da ta wurinsa ne wadannan lokutan za su zo! 8 Idan hannunka ko kafarka ce za ta sa ka
tuntube, ka yanke ta, ka yar daga gare ka. Zai fi maka kyau ka shiga rai da nakasa ko gurguntaka, da a
jefa ka cikin madawwamiyar wuta tare da hannayenka ko kafafunka. 9 Idan idonka zai sa ka tuntube,
ka kwakule shi, ka yar. Zai fi maka kyau ka shiga rai da ido daya, da a jefa ka cikin madawwamiyar
wuta da idanu biyu. 10 Ku kula fa kada ku rena kananan nan. Domin koyaushe a sama, mala'ikunsu na
duban fuskar Ubana da ke sama. 11 [Dan Mutum ya zo ya ceci abinda ya bata]. 12 Menene tunaninku?
Idan mutum na da tumaki dari, sa'annan daya ta bata, ashe ba zai bar tassa'in da tara a gefen tudu ya
tafi neman wadda ta bata ba? 13 In ya same ta, hakika ina gaya maku, farin cikinsa na samun dayan
nan da ta bace, zai fi na tassa'in da taran nan da basu bata ba. 14 Hakanan fa, ba nufin Ubanku dake
sama ba ne da ya daga cikin wadannan kananan ya hallaka. 15 Idan dan'uwanka yayi maka laifi, fada
masa tsakaninku, kai da shi kadai. Idan ya saurare ka, ka maido da dan'uwanka kenan. 16 Amma in
ya ki ya saurare ka, ka je da 'yan'uwa biyu ko uku su zama shaidu, don ta wurin shaidu biyu ko uku
ake tabbatar da kowacce kalma. 17 In kuma ya ki ya saurare su, ka kai lamarin ga ikklisiya. Idan ya
ki ya saurari ikklisiya, ka maishe shi ba'al'umme da mai karbar haraji. 18 Hakika ina gaya maku, duk
abin da kuka daure a duniya, a daure yake a sama. Abin da kuka kwance kuma, a kwance yake a sama.
19 Kuma ina gaya maku, idan mutum ku biyu zaku yarda akan duk abin da zaku roka, Ubana wanda
ke a sama zai yi maku shi. 20 Wurin da mutum biyu ko uku suka taru a cikin sunana, zan kasance tare
da su.'' 21 Bitrus ya zo ya ce wa Yesu, ''Ubangiji, sau nawa ne dan'uwana zai yi mani laifi in gafarta
masa? Har sai ya kai sau bakwai?'' 22 Yesu ya amsa ya ce masa, ''Ban gaya maka sau bakwai ba, amma
bakwai din ma har sau saba'in. 23 Saboda haka, za a kwatanta mulkin sama da wani sarki da yake so ya
lisafta dukiyarsa dake a hannun barorinsa. 24 Da ya fara yin haka, sai aka kawo masa daya daga cikin
barorinsa da yake binsa talanti dubu goma. 25 Amma tunda ba shi da abin biya, ubangidansa ya bada
umurni a sayar da shi, tare da matarsa da 'ya'yansa da duk mallakarsa, domin a biya. 26 Sai baran ya
fadi kasa, ya rusuna a gaban ubangidansa ya ce, "Maigida, kayi mani hakuri, zan biya duk abin da na
karba." 27 Don haka ubangidansa yayi juyayi, sai ya ce, ya yafe bashin, a saki baran. 28 Amma bayan an
saki wannan baran, ya je ya sami wani baran kamar sa da yake bi bashin dinari dari. Ya cafke shi, ya
shake shi a wuya, ya ce, 'Ka biya bashin da nake bin ka.' 29 Amma dan'uwansa bara ya roke shi ya ce,
kayi mani hakuri, zan biya ka duk abinda na karba.' 30 Amma baran nan na farko ya ki. A maimakon
haka, ya sa aka jefa dan'uwansa bara a kurkuku sai ya biya bashin nan. 31 Da sauran barori suka ga
abin da ya faru, suka damu kwarai. Sai suka je suka fada wa ubangidansu yadda abin ya faru duka.
32 Sai ubangidansa ya kirawo shi, ya ce masa, ''Kai mugun bawa, na gafarta maka bashin nan duka,
domin ka roke ni. 33 Ashe, bai kamata kaima ka nuna jinkai ga dan'uwanka bara kamar yadda na nuna
maka jinkai ba?' 34 Ubangidansa yayi fushi, ya danka shi ga masu azabtarwa, har sai ya gama biyan

dukan bashin da ake binsa. [35] Hakanan Ubana dake a sama zai yi maku, idan kowannenku bai gafarta
wa dan'uwansa daga zuciya ba.''

19

[1] Sai ya zama sa'adda Yesu ya gama wadannan maganganu, sai ya bar Galili ya zo kan iyakokin
Yahudiya, ketaren kogin Urdun. [2] Taro mai yawa suka bi shi, ya kuma warkar da su a wurin. [3] Farisawa
suka zo wurinsa, suna gwada shi, suka ce masa, ''Ya hallata bisa ga doka mutum ya saki matarsa don
kowanne dalili?'' [4] Yesu ya amsa ya ce, ''Baku karanta ba, cewa shi wanda ya yi su tun farko ya yi su
miji da mace? [5] Shi wanda ya yi su kuma ya ce, “Saboda wannan dalilin, mutum zai rabu da mahaifinsa
da mahaifiyarsa ya hade da matarsa, su biyun su zama jiki daya?” [6] Su ba biyu ba ne kuma, amma jiki
daya. Don haka, duk abin da Allah ya hada, kada wani ya raba.'' [7] Sai suka ce masa, ''To me yasa Musa
ya umarcemu mu bada takardar saki, mu kuma kore ta?'' [8] Sai ya ce masu, ''Saboda taurin zuciyarku,
shi yasa Musa ya yarda maku ku saki matanku, amma da farko ba haka yake ba. [9] Ina gaya maku, duk
wanda ya saki matarsa in ba saboda zina ba, ya kuma auri wata, yana zina kenan. Wanda kuma ya auri
macen da aka saka, yana aikata zina.'' [10] Almajiran suka ce wa Yesu, ''Idan haka yake game da mutum
da matarsa, ba kyau ayi aure ba.'' [11] Amma Yesu yace masu, ''Ba kowa ne zai karbi wannan koyarwa
ba, amma sai wadanda an yardar masu su karbe ta. [12] Akwai wadanda aka haife su babanni. Akwai
wadanda mutane ne suka maida su babanni. Sa'annan akwai wadanda sun mayar da kansu babanni
saboda mulkin sama. Duk wanda zai iya karbar wannan koyarwa, ya karba.'' [13] Sai aka kawo masa
yara kanana don ya dibiya hannuwansa akansu, yayi masu addu'a, amma almajiran suka kwabe su.
[14] Amma Yesu ya ce masu, ''Ku bar yara kanana, kada ku hana su zuwa wuri na, domin mulkin sama
na irinsu ne.'' [15] Ya sa hannuwa akan su, sa'annan ya bar wurin. [16] Sai wani mutum ya zo wurin Yesu,
ya ce, ''Malam, wanne ayyuka nagari ne zan yi domin in sami rai madawwami?'' [17] Yesu ya ce masa,
''Me yasa kake tambaya ta game da abin da ke nagari? Daya ne kawai ke nagari, amma idan kana
so ka shiga cikin rai, ka kiyaye dokokin.'' [18] Mutumin ya ce masa, ''Wadanne dokokin?'' Yesu ya ce
masa, ''Kada kayi kisa, kada kayi zina, kada kayi sata, kada kayi shaidar zur, [19] ka girmama mahaifinka
da mahaifiyarka, kuma ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.'' [20] Saurayin nan ya ce masa, ''Ai na
kiyaye duk wadannan. Me nake bukata kuma?'' [21] Yesu ya ce masa, ''Idan kana so ka zama cikakke, ka
tafi ka sayar da mallakarka, ka kuma ba matalauta, zaka sami dukiya a sama. Sa'annan ka zo ka biyo
ni.'' [22] Amma da saurayin nan ya ji abin da Yesu ya fada, ya koma da bakin ciki, domin shi mai arziki
ne kwarai. [23] Yesu ya ce wa almajiransa, ''Hakika ina gaya maku, zai zama da wuya mai arziki ya shiga
mulkin sama. [24] Ina sake gaya maku, zai fi wa rakumi sauki ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya
shiga mulkin Allah.'' [25] Da almajiran sun ji haka, suka yi mamaki kwarai da gaske, suka ce, ''Wanene
zai sami ceto?'' [26] Yesu ya dube su, ya ce, ''A wurin mutane wannan ba zai yiwu ba, amma a wurin
Allah, kome mai yiwuwa ne.'' [27] Sai Bitrus ya amsa ya ce masa, ''Duba, mun bar kome da kome mun
bi ka. To me za mu samu?'' [28] Yesu ya ce masu, ''Hakika ina gaya maku, ku da kuka bi ni, a sabuwar
haihuwa, lokacin da Dan Mutum ya zauna a kursiyin daukakarsa, ku ma zaku zauna a kursiyoyi goma
sha biyu, kuna shari'anta kabilu goma sha biyu na Isra'ila. [29] Duk wanda ya bar gidaje, 'yan'uwa maza,
'yan'uwa mata, mahaifi, mahaifiya, 'ya'ya, ko gonaki, saboda sunana, zai sami ninkin su dari, ya kuma
gaji rai madawwami. [30] Amma dayawa dake farko yanzu, za su zama na karshe, dayawa dake karshe
kuma, su zama na farko.

20

[1] Gama mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da asuba ya nemi 'yan kwadago da
za su yi aiki a gonarsa. [2] Bayan sun shirya kudin da zai biya ma'aikata kimanin dinari daya a kowanne
yini, sai ya aike su gonarsa suyi aiki. [3] Misalin sa'a ta uku sai ya sake fita, sai ya ga wasu ma'aikata
suna tsaye a bakin kasuwa, babu aiki. [4] Sai ya ce masu, 'Kuzo kuyi aiki a gonar, duk abinda ya wajaba,
zan ba ku,' Sai suka tafi su yi aikin. [5] Sai ya sake fita a sa'a ta shida ya kuma sake fita a sa'a ta tara,
ya sake yin hakan din. [6] Ya kuma sake yin haka a sa'a ta sha daya, da ya fita sai ya ga wasu a tsaye da
ba sa yin kome. Sai ya ce masu, 'Me yasa kuke tsaye ba ku yin kome dukan yini?' [7] Sai suka ce masa,
'Ai babu wanda ya dauke mu aiki, shi yasa.' Sai ya ce masu, 'ku ma, kuje cikin gonar. [8] Da yamma ta

yi, sai mai gonar ya ce wa manajansa, 'Ka kira ma'aikatan nan ka biya su hakkin su, amma ka fara da
wadanda suka zo a karshe, zuwa na farkon.' 9 Sa'adda wadanda suka fara aiki da yamma suka zo, an
biya su daidai yadda ake biya a yini. 10 Da wadanda suka fara aiki tun safe suka zo, suna tsammani
za a ba su fiye da wadanda sun zo daga baya, amma aka ba kowannensu dinari daya. 11 Da suka karbi
hakkinsu, suka yi gunaguni game da mai gonar. 12 Suka ce, 'Wadannan da suka zo a karshe, sa'a guda
ce kadai suka yi aiki, amma ka ba su daidai da mu, mu da muka yi fama da aiki cikin zafin rana.'
13 Amma mai gonar ya amsa wa daya daga cikin su, ya ce, 'Aboki na, ban yi maku laifi ba. Ai mun
shirya zan biya ku yadda ake biya a yini, ko ba haka ba? 14 Ku karbi abin da ke na ku, ku tafi. Ganin
dama ta ne, in ba wadannan da suka zo a karshe daidai da ku. 15 Ashe, ba daidai bane a gare ni, in yi
abin da na ga dama da mallaka ta? Ko kishi ne kuke yi saboda kirki na?' 16 Haka yake, na karshe za su
zama na farko, na farko kuma su zama na karshe.'' [An kira dayawa, amma kadan ne zababbu]. 17 Da
Yesu zai tafi Urushalima, ya dauki sha-biyun nan a gefe, yayin da suke tafiya, sai ya ce masu, 18 "Ku
duba fa, zamu tafi Urushalima, kuma za a bada Dan Mutum ga manyan firistoci da marubuta. Za su
kuma yanke masa hukuncin kisa, 19 za su kuma bada shi ga al'ummai don suyi masa ba'a, su bulale
shi, su kuma gicciye shi. Amma a rana ta uku, za a tada shi.'' 20 Sai uwar 'ya'yan Zabadi ta zo wurin
Yesu tare da 'ya'yanta. Ta rusuna a gabansa tana neman alfarma a wurinsa. 21 Yesu ya ce mata, Me
kike so in yi maki?'' Sai ta ce masa, ''Ina so ka ba 'ya'yana izinin zama a mulkinka, daya a hannun
damanka, daya kuma a hannun hagunka. 22 Amma Yesu ya amsa, ya ce, ''Baku san abin da kuke roko
ba. Ko zaku iya sha daga cikin kokon da zan sha bada dadewa ba?'' Sai suka ce masa, ''Zamu iya.''
23 Sai ya ce masu, ''In dai kokon nan da zan sha ne, lallai zaku sha. Amma, zama a hannun dama na
da kuma hannun hagu na, ba ni ne mai bayarwa ba, amma na wadanda Uba na ya shirya domin su
ne.'' 24 Sa'anda sauran almajirai goma suka ji haka, sun yi bacin rai da 'yan'uwan nan biyu. 25 Amma
Yesu ya kira su wurin sa, ya ce, ''Kuna sane da cewa, sarakunan al'ummai suna gwada masu mulki,
manyan-gari kuma na nuna masu iko. 26 Ba zai kasance haka a tsakanin ku ba. A maimakon haka,
duk wanda ke da marmari ya zama da girma a tsakanin ku, ya zama baran ku. 27 Wanda kuma ke da
marmari ya zama na farko a cikin ku, ya zama baran ku. 28 Kamar dai yadda Dan mutum bai zo don a
bauta masa ba, amma yayi bauta, ya kuma bada ransa fansa domin mutane dayawa.'' 29 Da suka fita
daga Yariko, babban taro suka bi shi. 30 Suka kuma ga makafi biyu zaune a bakin hanya. Da makafin
suka ji cewa Yesu ne ke wucewa, sai suka tada murya suna cewa, ''Ya Ubangiji, Dan Dauda, kayi mana
jinkai.'' 31 Amma jama'ar suka tsauta masu, suka ce suyi shiru. Duk da haka, makafin suka kara tada
murya fiye da na da, suka ce, ''Ya Ubangiji, Dan Dauda, kayi mana jinkai.'' 32 Sai Yesu ya tsaya cik, ya
sa aka kira su, sai ya ce masu, ''Me kuke so in yi maku?'' 33 Sai suka ce masa, Ya Ubangiji, muna so mu
sami ganin gari.'' 34 Sai Yesu yayi juyayi a cikin sa, ya taba idanunsu. Nan da nan, suka sami ganin
gari, suka kuma bi shi.

21

1 Yayinda Yesu da almajiransa suka kusato Urushalima sai suka zo Betafaji wajen dutsen zaitun,
sai Yesu ya aiki almajiransa guda biyu, 2 yace masu, "Ku shiga kauyen da yake gaban ku zaku iske
wata jaka da aholaki tara da ita. Ku kwance su ku kawo mani su. 3 Idan wani ya gaya maku wani
abu game da haka, sai ku ce, 'Ubangiji ne yake bukatarsu,' mutumin kuwa zai aiko ku da su nan da
nan." 4 Anyi wannan kuwa domin a cika annabcin anabin. Yace, 5 "Ku cewa diyar Sihiyona, duba, ga
sarkinki na zuwa wurin ki, mai tawali'u ne, kuma akan jaki wanda aholaki ne." 6 Sai almajiran suka
tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su. 7 Suka kawo jakar da dan aholakin, suka sa tufafinsu
akai, Yesu kuwa ya zauna akan tufafin. 8 Yawancin jama'a kuwa suka baza tufafinsu akan hanya, wasu
kuma suka yanko ganye daga bishiyoyi suka shimfida su a hanya. 9 Taron jama'a da suke gabansa
da wadanda suke bayansa, suka ta da murya suna cewa, "Hossana ga dan Dauda! mai albarka ne shi
wanda ke zuwa cikin sunan Ubangiji. Hossana ga Ubangiji!" 10 Sa'adda Yesu ya shiga Urushalima
sai doki ya cika birnin ana cewa, "Wanene wannan?" 11 Sai jama'a suka amsa, "Wannan shine Yesu
annabi, daga Nazaret ta Galili." 12 Sai Yesu ya shiga haikalin. Ya kori duk wadanda ke saye da sayarwa
a cikin ikiilisiya. Ya birkice teburan masu canjin kudi da kujerun masu sayar da tantabaru. 13 Ya ce
masu, "A rubuce yake, 'Za a kira gidana gidan addu'a,' amma kun mayar dashi kogon 'yan fashi."

14 Sai makafi da guragu suka zo wurin sa a haikalin, ya warkar da su. 15 Amma da manyan firistoci da
malaman attaura suka ga abubuwan banmamaki da yayi, kuma sa'adda suka ji yara suna tada murya a
cikin haikalin suna cewa, "Hossana ga dan Dauda," sai suka ji haushi. 16 Suka ce masa, kana jin abinda
wadannan mutanen ke fadi?'' Yesu ya ce masu, "I! Amma ba ku taba karantawa ba, 'daga bakin jarirai
da masu shan mama ka sa yabo'?" 17 Sai Yesu ya bar su, ya fice daga birnin zuwa Betaniya ya kwana a
wurin. 18 Washegari da safe yayin da yake komawa birnin, sai yaji yunwa. 19 Da ya ga bishiyar baure
a bakin hanya, sai yaje wurin amma bai sami kome ba sai dai ganye. Sai ya ce mata, "Kada ki kara yin
'ya'ya har abada." Sai nan take bishiyar bauren ta bushe. 20 Da almajiran suka ga haka, sai suka yi
mamaki suka ce, "Kaka bishiyar bauren ta bushe nan da nan?" 21 Yesu ya amsa yace masu, "Hakika
ina ce maku, in dai kuna da bangaskiya ba ku yi shakka ba, ba abinda aka yi wa bauren nan kadai za
kuyi ba har ma za ku cewa tsaunin nan, "Ka ciru ka fada teku,' sai kuwa haka ta kasance. 22 Kome kuka
roka cikin addu'a, in dai kun gaskanta, za ku samu." 23 Sa'adda Yesu ya shiga haikalin, sai manyan
fristocin da shugabannin jama'a suka zo suka same shi yayin da yake koyarwa, suka ce, "Da wane
iko kake yin wadannan abubuwa?" 24 Yesu ya amsa yace masu, "Ni ma zan yi maku tambaya daya.
In kun fada mani, ni ma zan fada maku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa. 25 Daga ina
baftismar Yahaya ta fito, daga sama ko kuma daga mutune?" Sai suka yi shawara a tsakanin su, suka
ce, "In munce, 'daga sama,' zai ce mana, 'don me bamu gaskanta dashi ba?' 26 Amma in munce, ' daga
mutune,' muna tsoron jama'a, saboda sun san Yahaya annabi ne." 27 Sai suka amsa ma Yesu suka
ce, ''Bamu sani ba." Shi ma yace masu, "Nima bazan gaya maku ko da wane iko nake yin abubuwan
nan ba. 28 Amma me kuke tunani? Wani mutum yana da 'ya'ya biyu. Ya je wurin na farkon yace,
'Da, je ka kayi aiki yau a cikin gona.' 29 Yaron ya amsa yace, 'bazan yi ba,' amma daga baya ya canza
tunaninsa ya tafi. 30 Sai mutumin ya je wurin da na biyun ya fada masa abu guda. Wannan dan ya
amsa ya ce, 'zanje, baba,' amma bai je ba. 31 Wanene a cikin 'ya'ya biyun nan yayi nufin ubansa?"
Suka ce, "na farkon." Yesu ya ce masu, "Hakika ina gaya maku, masu karbar haraji da karuwai za
su shiga mulkin Allah kafin ku. 32 Gama Yahaya ya zo maku a hanyar adalci, amma ba ku gaskata da
shi ba, a yayinda masu karbar haraji da karuwai suka gaskata da shi. Ku kuwa, bayan kun ga abin
da ya faru, baku ma tuba daga baya ba don ku gaskata da shi. 33 Ku saurari wani misalin. Anyi wani
mutum, mai gona. Yayi shuka a gonar, ya shinge ta, ya gina ramin matse inabi a cikin gonar, ya kuma
gina wata hasumiyar tsaro, sai ya bada hayar gonar ga wadansu manoma. Sai ya tafi wata kasa. 34 Da
kakar inabi ta yi, sai ya aiki wadansu bayi su karbo masa amfanin gonar. 35 Amma manoman suka
kama bayin, suka doddoki dayan, suka kashe dayan, suka jejjefe dayan da duwatsu. 36 Sai mai gonar
ya sake aika wadansu bayinsa da suka fi na farko, amma manoman suka yi masu kamar yadda suka yi
wa sauran. 37 Bayan wannnan, sai mai gonar ya aika da dansa wurin su yana cewa, 'za su yi wa dana
biyayya.' 38 Amma da manoman suka ga dan, sai suka ce a tsakanin su, 'wannan shine magajin. Kuzo,
mu kashe shi mu gaji gonar.' 39 Sai suka dauke shi, suka jefar da shi daga cikin gonar, suka kashe shi.
40 To idan me gonar ya zo, me zai yiwa manoman? 41 Suka ce masa, "Zai hallaka mugayen manoman
nan ta hanya mai tsanani, zai kuma bada gonar haya ga wadansu manoman, mutanen da za su biya,
lokacin da inabin ya nuna." 42 Yesu yace masu, "Baku taba karantawa a nassi ba,'' 'Dutsen da magina
suka ki ya zama dutse mafi amfani. Wannan daga Ubangijine, kuma abin mamaki ne a idanunmu?'
43 Saboda haka ina gaya maku, za a karbe mulkin Allah daga wurin ku a ba wata al'umma da zata bada
amfaninsa. 44 Duk wanda ya fadi akan dutsen nan zai ragargaje. Amma duk wanda dutsen ya fadawa,
zai nike." 45 Da manyan firistocin da farisawan suka ji wannan misalin, sai suka gane da su yake. 46 Da
suka nemi kama shi, sai suka ji tsoron taron, saboda mutanen sun dauke shi annabi.

22

1 Yesu ya sake yi masu magana da misalai, yace, 2 "Mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya
shirya wa dansa liyafar aure. 3 Ya aiki bayinsa su kira wadanda aka gayyata su zo liyafar auren, amma
suka ki zuwa. 4 Sai sarkin ya sake aiken wasu bayin, yace, "Ku gaya wa wadanda aka gayyata, "Duba,
na shirya liyafata. An yanka bajimaina da kosassun 'yanmarukana, an gama shirya komai. Ku zo
wurin bikin auren." 5 Amma mutanen ba su dauki sakon da mahimmanci ba kuma suka yi tafiyarsu.
Wani ga gonarsa, wani ga kasuwancinsa. 6 Sauran kuma suka kama bayin sarkin, suka wulakanta su,

suka kuma kashe su. [7] Amma sarkin ya ji haushi. Ya aika sojojinsa, ku kashe masu kisan kan nan, ku
kuma kone birnin su. [8] Sai ya ce wa bayinsa, 'An gama shirya bikin, amma wadanda aka gayyata ba su
cancanta ba. [9] Saboda haka ku je bakin hanya ku gayyaci iyakar yawan mutanen da za ku samu zuwa
bukin auren.' [10] Bayin suka tafi hanya suka tattaro dukan mutanen da suka samu, da masu kyau da
marassa kyau. Zauren auren kuwa ya cika makil da baki. [11] Amma da sarkin ya zo don ya ga bakin, sai
ya ga wani wanda bai sa kayan aure ba. [12] Sai sarkin ya ce masa, 'Aboki, ta yaya ka shigo nan ba tare
da kayan aure ba?' Mutumin kuwa ya rasa ta cewa. [13] Sai sarkin ya ce wa bayinsa, 'Ku daure mutumin
nan hannu da kafa, ku jefa shi cikin duhun, inda za ayi kuka da cizon hakora.' [14] Gama mutane dayawa
aka kira, amma kadan aka zaba."' [15] Sai Farisawan suka tafi suka shirya makirci akan yadda zasu kama
shi ta maganarsa. [16] Suka tura masa almajiransu, da Hirudiyawa. Suka ce ma Yesu, "Mallam, mun san
kai mai gaskiya ne, kuma kana koyar da hanyar Ubangiji da gaskiya. Ba ka damu da ra'ayin kowa ba,
kuma ba ka nuna bambanci a tsakanin mutane. [17] To gaya mana, menene tunaninka? Ya halarta a
biya haraji ga Kaisar ko a'a?" [18] Amma Yesu ya gane muguntarsu yace, "Don me kuke gwada ni, ku
munafukai? [19] Ku nuna mani sulen harajin." Sai suka kawo masa sulen. [20] Yesu yace masu, "Hoto
da sunan wanene wadannan?" [21] Suka ce masa, "Na Kaisar." Sai Yesu ya ce masu, "To ku ba Kaisar
abubuwan dake na Kaisar, Allah kuma abubuwan dake na Allah." [22] Da suka ji haka, suka yi mamaki.
Sai suka bar shi suka tafi. [23] A ran nan sai wadansu Sadukiyawa, wadanda suka ce ba tashin matattu,
suka zo wurinsa. Suka tambaye shi, [24] cewa, "Mallam, Musa yace, 'Idan mutum ya mutu, bashi da
'ya'ya, dole dan'uwansa ya auri matarsa ya kuwa haifawa dan'uwansa 'ya'ya. [25] Akwai wasu 'yan'uwa
bakwai. Na farkon yayi aure sai ya mutu. Da shike bai bar 'ya'ya ba. Ya bar wa dan'uwansa matarsa.
[26] Sai dan'uwansa na biyu shi ma yayi haka, haka kuma na ukun, har zuwa dan'uwan na bakwai.
[27] Bayan dukansu, sai matar ta mutu. [28] To a tashin matattu, matar wa zata zama a cikin su bakwai
din? Don duk sun aure ta." [29] Amma Yesu ya amsa yace masu, "Kun bata, domin ba ku san litattafai
ko ikon Allah ba. [30] Domin a tashin matattu basu aure, ba kuma a bada su aure. Maimaikon haka,
suna kama da mala'ikun sama. [31] Amma game da tashin matattu, ba ku karanta abinda Allah ya fada
maku ba, cewa, [32] 'Nine Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku, da Allah na Yakubu'? Allah ba Allah na
matattu bane, amma na rayayyu." [33] Da taron suka ji haka, sai suka yi mamakin koyarwarsa. [34] Amma
da Farisawan suka ji cewa Yesu ya kure Sadukiyawa, sai suka tattara kansu. [35] Daya daga cikinsu,
masanin shari'a, yayi masa tambaya, yana gwada shi- [36] "Mallam, wace doka ce mafi girma a cikin
shari'a?" [37] Yesu yace masa, "Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukkan zuciyarka, da dukkan ranka,
da dukkan hankalinka.' [38] Wannan itace babbar doka ta farko. [39] Doka ta biyu kuma kamar ta take-
'Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.' [40] Akan wadannan dokoki ne dukkan shari'a da annabawa
suka rataya." [41] Yayin da Farisawa suke tattare wuri daya, Yesu yayi masu tambaya. [42] Yace, "Me kuke
tunani game da Almasihu? Shi dan wanene?" Suka ce masa, ''Dan Dauda ne." [43] Yesu yace masu, "To
ta yaya kuma Dauda cikin Ruhu ya kira shi Ubangiji, yana cewa, [44] "Ubangiji ya cewa wa Ubangijina,
zauna a hannun damana, har sai na mai da makiyanka matakin sawayenka." [45] Idan Dauda ya kira
Almasihu 'Ubangiji,' ta yaya ya zama dan Dauda?" [46] Ba wanda ya iya bashi amsa, ba kuma wanda ya
kara yi masa tambayoyi tun daga wannan rana.

23

[1] Sai Yesu yayi wa taron da alamajiransa magana. [2] Ya ce, "Marubuta da Farisawa suna zaune a
mazaunin Musa. [3] Don haka, duk abinda suka umarceku kuyi, kuyi wadannan abubuwa ku kuma
kiyaye su. Amma kada kuyi koyi da ayyukansu, gama suna fadar abubuwa amma kuma ba su aikata
su. [4] I, sukan daura kaya masu nauyi, masu wuyar dauka, daga nan su dauka su jibga wa mutane
a kafada. Amma su kan su baza su mika danyatsa ba su dauka. [5] Duk ayyukan su suna yi ne don
mutane su gani, suna dinka aljihunan nassinsu da fadi, suna fadada iyakokin rigunansu. [6] Su na son
mafifitan wuraren zama a gidan biki, da mafifitan wuraren zama a majami'u, [7] da kuma gaisuwar
musamman a wuraren kasuwanci, a kuma rika ce da su 'mallam.' [8] Amma ba sai an kira ku 'mallam,
ba' domin malami daya kuke da shi, ku duka kuwa 'yan'uwan juna ne. [9] Kada ku kira kowa 'Ubanku'
a duniya, domin Uba daya ne ku ke da shi, kuma yana sama. [10] Kada kuma a kira ku malamai, saboda
malamin ku daya ne, shi ne Almasihu. [11] Amma wanda yake babba a cikin ku zaya zama bawanku.

[12] Duk wanda ya daukaka kansa za a kaskantar dashi. Duk wanda ya kaskantar da kansa kuma za
a daukaka shi. [13] Amma kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! Kun toshewa mutane kofar
mulkin sama. Baku shiga ba, kuma ba ku bar wadanda suke so su sami shiga ba. [14] kaiton ku marubuta
da Farisawa, domin kuna hallaka gwauraya - [15] Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! Kuna
tafiya ketaren tekuna da kasashe domin samun almajiri daya tak, in kwa kun samu kukan mai da
shi biyunku danwuta. [16] Kaiton ku, makafin jagora, kuda kuke cewa, Kowa ya rantse da Haikali, ba
komai. Amma duk wanda ya rantse da zinariyar Haikalin, rantsuwarsa ta daure shi.' [17] Ku wawayen
makafi! wanene yafi girma, zinariyar ko kuwa Haikalin da yake tsarkake zinariyar? [18] Kuma, 'Kowa
ya rantse da bagadi, ba komai bane. Amma duk wanda ya rantse da baikon da aka dora a kai, sai
rantsuwarsa ta kama shi.' [19] Ku makafi! Wanene yafi girma, baikon ko kuwa bagadin da yake kebe
baikon ga Allah? [20] Saboda haka, duk wanda ya rantse da bagadi, ya rantse da shi da duk abinda ke
kansa. [21] Kuma duk wanda ya rantse da Haikali ya rantse dashi da kuma wanda yake cikin sa. [22] Kuma
duk wanda ya rantse da sama, ya rantse da kursiyin Allah da kuma wanda yake zaune akai. [23] Kaiton
ku Farisawa da marubuta, munafukai! Kukan fitar da zakkar doddoya, da karkashi, da lamsur, amma
kun yar da al'amuran attaura mafi nauyi-, wato, hukunci, da jinkai da bangaskiya. Wadannan ne ya
kamata kuyi, ba tare da kunyi watsi da sauran ba. [24] Makafin jagora, ku kan burtsar da kwaro dan
mitsil, amma kukan hadiye rakumi! [25] Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! kuna wanke
bayan moda da kwano, amma aciki cike suke da zalunci da keta. [26] Kai makahon Bafarise! Sai ka fara
tsarkake cikin modar da kwanon domin bayansu ma su tsarkaka. [27] Kaiton ku marubuta da Farisawa,
munafukai! Kamar kaburburan da aka shafa wa farar kasa kuke, masu kyaun gani daga waje, daga
ciki kuwa sai kasusuwan matattu da kazanta iri iri. [28] Haka nan kuke a idanun mutane ku adalai ne,
amma a ciki sai munafunci da mugun aiki. [29] Kaiton ku marubuta da Farisawa, munafukai! Ku kan
gina kaburburan annabawa, kuna kuma kawata kaburburan adalai. [30] Kuna cewa, 'Da muna nan a
zamanin Ubanninmu, da bamu basu goyon baya ba wajen zubar da jinin annabawa.' [31] Domin haka
kun shaida kanku ku ne 'ya'yan masu kisan annabawa. [32] Sai kuma kuka cika ma'aunin ubanninku!
[33] macizai, Ku 'ya'yan ganshekai, Yaya zaku tsere wa hukuncin Gidan wuta? [34] Saboda haka, duba, ina
aiko maku da annabawa, da masu hikima da marubuta. Za ku kashe wadansun su kuma ku gicciye
su. Zaku yiwa wasu bulala a majami'un ku, kuna bin su gari gari. [35] Sakamakon hakan alhakin jinin
dukkan adalai da aka zubar a duniya ya komo a kan ku, tun daga jinin Habila adali har ya zuwa na
Zakariya dan Barakiya, wanda kuka kashe a tsakanin Haikali da bagadi. [36] Hakika, Ina gaya maku, duk
wannan zai auko wa mutanen wannan zamani. [37] Urushalima, Urushalima, keda kika kashe annabawa
kika kuma jejjefi wadanda aka turo maki da duwatsu! Sau nawa ne naso in tattaro ki kamar yadda
kaza take tattara 'yan tsakinta cikin fukafukanta, amma kin ki. [38] Ga shi an bar maku gidan ku a yashe!
[39] Ina dai gaya maku, ba za ku kara gani na ba, sai ran da kuka ce, 'Albarka ta tabbata ga mai zuwa
cikin sunan Ubangiji.'"'

24

[1] Yesu ya fita daga cikin haikalin ya kama hanyar sa. Almajiran sa suka zo suna nuna masa ginin
haikali. [2] Amma ya amsa masu yace, "kun ga dukkan wadannan abubuwan? Ina gaya maku gaskiya,
ba ko dutse daya da za'a bari akan dan'uwansa wanda ba za'a rushe shi ba." [3] Yayin da ya zauna a
kan dutsen zaitun, almajiran sa suka zo wurin sa a boye suka ce, "me zai zama alamar zuwanka da
kuma na karshen duniya?" [4] Yesu ya amsa yace dasu, "Ku kula kada wani yasa ku kauce." [5] Gama
da yawa za su zo da sunana. Za su ce, "ni ne almasihu," kuma za su sa da yawa su kauce. [6] Za ku ji
labarin yake-yake da kuma shelar yake-yake. Ku kula kar ku tsorata, domin dole abubuwan nan su
faru; amma karshen dai tukunna. [7] Gama al'umma zata tayarwa al'umma, kuma mulki zai tayarwa
mulki. Za'a yi yunwa da girgizar kasa a wurare dabam dabam. [8] Amma dukkan wadannan farkon
ciwon haihuwa ne kawai. [9] Bayan haka za'a bada ku ga tsanani a kuma kashe ku. Dukkan al'ummai za
su tsane ku saboda sunana. [10] Daga nan da yawa za su yi tuntube, kuma su ci amanar juna, su kuma
tsani juna. [11] Annabawan karya da yawa za su taso kuma susa da yawa su kauce. [12] Domin mugunta
zata ribambanya, kaunar masu yawa zata yi sanyi. [13] Amma duk wanda ya jure har karshe, zai sami
ceto. [14] Za'a yi wa'azin wannan bisharar mulkin a dukkan duniya don ya zama shaida akan dukkan

al'ummai. Daganan karshen zai zo. 15 Don haka, idan kun ga abin kyama mai lalatarwa, wanda Annabi
Daniyel ya yi maganar sa, Ya tsaya a wuri mai tsarki (bari mai karatu ya fahimta), 16 bari wadanda ke
yahudiya su gudu zuwa kan duwatsu, 17 Bari wanda yake kan bene kada ya sauko don daukar wani abu
a cikin gidansa, 18 kuma wanda yake gona kar ya dawo gida domin daukar babbar rigarsa. 19 Amma
kaito ga wadanda suke dauke da yaro, ko masu shayarwa a wannan kwanakin! 20 Ku yi addu'a kada
gudun ku ya zama lokacin hunturu, ko ranan asabaci. 21 Domin za'ayi tsanani mai girma, wanda ba'a
taba yin irin shi ba, tun farkon duniya har ya zuwa yau, a'a ba za ayi irin shi ba kuma. 22 In ba don
an rage kwanakin ba, da ba mahalukin da zai tsira. Amma albarkacin zababbun, za a rage kwanakin.
23 Sa'annan idan wani yace maku, duba, “ga Almasihu a nan!” ko, “ga Almasihu a can!” kar ku gaskata.
24 Gama annabawan karya da almasihan karya za su zo suna nuna alamu da al'ajibai, don su yaudari
masu yawa zuwa ga bata, in ya yiwuma har da zababbun. 25 Kun gani, na gaya maku kafin lokacin ya
zo. 26 Saboda haka, idan suka ce maku, “ga shi a jeji,” kar ku je jejin. Ko, “ga shi a can cikin kuryar
daki,” kar ku gaskata. 27 Yadda walkiya ke haskakawa daga gabas zuwa yamma, haka nan zuwan Dan
mutum zai zama. 28 Duk inda mushe yake, nan ungulai suke taruwa. 29 Amma nan da nan bayan
kwanakin tsananin nan, rana za ta duhunta, wata kuma ba zai ba da haskensa ba, taurari kuma za su
fado daga sama, ikokin sammai za su girgiza. 30 Sa'annan alamar Dan Mutum za ta bayyana a sararin
sama, kuma dukkan kabilun duniya za su yi bakin ciki. Za su ga Dan Mutun na zuwa a gajimarai da
iko da daukaka mai girma. 31 Zai aiki mala'ikunsa, da karar kaho mai karfi, kuma za su tattara dukkan
zababbu daga dukkan kusurwoyi hudu, daga karshen sararin sama har zuwa wani karshen. 32 Kuyi
koyi da itacen baure. Da zaran reshen sa ya yi toho ya fara bada ganye, za ku sani bazara ta kusa.
33 Haka kuma, idan kun ga dukkan wadannan abubuwa, ya kamata ku sani, Ya yi kusa, ya na bakin
kofa. 34 Ina gaya maku gaskiya, wannan zamanin ba zai wuce ba, sai dukkan wadannan abubuwan sun
faru. 35 Sama da kasa za su shude, amma kalmomina ba za su shude ba. 36 Amma game da ranan nan
ko sa'a ba wanda ya sani, ko mala'ikun sama, ko Dan, sai Uban kadai. 37 Kamar yadda kwanakin Nuhu
suke, haka zai zama game da zuwan Dan Mutum. 38 A wadannan kwankin kafin zuwan ruwan tsufana
suna ci suna sha, suna aure suna aurarwa har ranar da Nuhu ya shiga jirgin, 39 ba su san kome ba har
ruwan ya zo ya cinye su_ haka ma zuwan Dan Mutun zai zama. 40 Sa'annan mutane biyu zasu kasance
a gona za a dauke daya, a bar daya a baya. 41 Mata biyu na nika a manika za a dauke daya, za a bar
dayar. 42 Don haka sai ku yi zaman tsaro, domin baku san ranar da Ubangijinku zai zo ba. 43 Amma
ku san wannan, idan maigida ya san lokacin da barawo zai zo, zai zauna a shirye ba zai bar gidan sa
har a balle a shiga ba. 44 Don haka sai ku shirya, domin Dan Mutum zai zo a sa'ar da ba ku yi zato
ba. 45 To wanene amintaccen bawannan mai hikima, wanda maigidan sa ya sa ya kula mar da gida,
domin ya ba su abinci a kan lokaci? 46 Mai albarka ne bawan, da mai gidan zai same shi a kan aikin
sa a lokacin da ya dawo. 47 Ina gaya maku gaskiya mai gidan zai dora shi a kan dukkan a binda yake
da shi. 48 Amma idan mugun bawa ya ce a zuciyarsa, “maigida na ya yi jinkiri,” 49 sai ya fara dukan
sauran barorin, ya yi ta ci da sha tare da mashaya, 50 uban gidan bawan zai dawo a ranar da bawan
bai zata ba, a lokacin da bai sani ba. 51 Uban gidansa zai datsa shi biyu, karshen sa zai zama daidai da
na munafukai, za a sashi inda a ke kuka da cizon hakora.

25

1 Sa'annan mulkin sama zai zama kamar budurwai goma da suka dauki fitilunsu domin su taryi
ango. 2 Biyar daga cikin su masu hikima ne biyar kuma wawaye. 3 Sa'adda wawayen budurwai suka
dauki fitilunsu, ba su dauki karin mai ba. 4 Amma budurwai masu hikimar suka dauki gorar mai tare
da fitilunsu. 5 To da angon ya makara, dukkan su sai suka fara gyangyadi sai barci ya dauke su. 6 Amma
da tsakkar dare sai aka yi shela, 'Ga ango ya iso! Ku fito taryensa. 7 Sai dukka budurwan nan suka tashi
suka gyaggyara fitilunsu. 8 Wawayen su ka ce da masu hikimar, 'Ku sammana kadan daga manku gama
fitilunmu su na mutuwa.' 9 “Amma masu hikimar suka ce 'Tun da man ba zai ishe mu tare da ku ba, sai
ku je gun ma su sayarwa ku sayo wa kanku. 10 Sa'adda suka tafi sayan man, sai angon ya shigo, kuma
wadanda suke a shirye su ka shiga tare da shi bukin auren, sai aka rufe kofar. 11 Bayan dan lokaci
kadan sauran budurwan suka dawo suna cewa, 'Mai gida, mai gida, bude mana kofar.' 12 Amma ya
amsa ya ce, 'A gaskiya ina gaya maku, ni ban san ku ba.' 13 Don haka sai ku lura, don baku san rana ko

sa'a ba. [14] Domin yana kama da wani mutum da zai tafi wata kasa. Ya kira barorinsa ya ba su dukiyar
sa. [15] Ga wani ya ba shi talanti biyar, ga wani ya ba shi biyu, ga wani kuma ya ba shi talanti daya. kowa
an bashi gwargwadon iyawarsa, sai wannan mutum ya yi tafiyar sa [16] nan da nan sai wanda ya karbi
talanti biyar ya sa nasa a jari, ya sami ribar wasu talanti biyar. [17] Haka ma wanda ya karbi talanti biyu
ya sami ribar wasu biyu. [18] Amma bawan da ya karbi talanti dayan ya yi tafiyar sa, ya haka rami, ya
binne kudin mai gidansa. [19] To bayan tsawon lokaci sai ubangidan barorin nan ya dawo, domin yayi
lissafin kudinsu. [20] Bawan da ya karbi talanti biyar, ya kawo nasa da ribar wasu biyar. Yace, 'Maigida,
ka bani talanti biyar, gashi na samo ribar karin talanti biyar.' [21] Maigidansa yace masa, 'Madalla,
bawa na gari mai aminci! Ka yi aminci akan abu kadan. Zan sa ka akan abubuwa masu yawa. Ka
shiga cikin farincikin maigidanka.' [22] Bawan da ya karbi talanti biyun, ya zo yace, 'Maigida, ka ba ni
talanti biyu. Gashi kuwa na sami karin ribar wasu biyun.' [23] Ubangidansa yace masa, 'Madalla, kai
bawa na gari mai aminci! Ka yi aminci akan abubuwa kadan. Zan saka akan abubuwa masu yawa.
Ka shiga cikin farincikin maigidanka.' [24] Sai bawan da ya karbi talanti daya ya zo yace, 'Maigida, na
san kai mai tsanani ne. Kana girbi inda baka yi shuka ba, kuma kana tattarawa inda ba ka watsa ba.
[25] Na ji tsoro, don haka sai na je na boye talantinka a rami. Duba, ga abinda yake naka.' [26] Amma
ubangidansa ya amsa yace, kai mugu malalacin bawa, ka san cewa ni mai girbi ne inda ban shuka
ba kuma ina tattarawa inda ban zuba ba. [27] To da ba sai ka kai kudina a banki ba, da bayan na dawo
da sai in karbi abina da riba. [28] Saboda haka ku kwace talantin daga gare shi ku baiwa mai talanti
goman nan. [29] Gama ga wanda yake da shi za'a kara masa har ma a yalwace za'a kara bashi. Amma ga
wanda bashi da komai abinda ke nasa ma za'a kwace. [30] Ku jefa wannan mugun bawan marar amfani,
cikin duhu mai zurfi, inda ake kuka da cizon hakora.' [31] Sa'adda Dan mutum zai zo cikin daukakarsa
da dukan Mala'iku tare da shi, sa'annan zai zauna kursiyinsa na daukaka. [32] A gabansa za'a tattara
dukkan al'ummai, zai rarraba mutanen daya'daya, kamar yadda makiyayi yake rarraba tumaki daga
awaki. [33] Zai sa tumakin a hannunsa na dama, amma awakin a hannunsa na hagu. [34] Sa'annan sarkin
zai ce wa na hannun damarsa, 'Ku zo ku da Ubana ya albarkata, ku gaji mulkin da aka shirya maku
kafin a kafa duniya. [35] Gama na ji yunwa kuka bani abinci; Na ji kishi kuka bani ruwa; Na yi bakunci
kun bani masauki; [36] Na yi huntanci kuka tufasar dani; Na yi ciwo kuka kula dani; Ina kurkuku kuka
ziyarceni.' [37] Sa'annan masu adalcin za su amsa su ce, 'Ubangiji, yaushe muka ganka kana jin yunwa
muka baka abinci? Ko kana jin kishi muka baka ruwan sha? [38] Kuma yaushe muka ganka kana bakunci
har muka baka masauki? Ko kuma kana huntanci da muka tufatar da kai? [39] Yaushe kuma muka ganka
kana ciwo ko a kurkuku har muka ziyarce ka?' [40] Sa'annan Sarkin zai amsa masu yace, 'Hakika Ina
gaya maku, duk abinda kuka yi wa daya mafi kakanta daga cikin 'yan'uwana a nan ni kuka yi wa.'
[41] Sa'annan zai cewa wadanda suke hannunsa na hagu, 'Ku rabu da ni, ku la'anannu, ku tafi cikin
wutar jahannama da aka shirya wa Shaidan da aljannunsa, [42] domin ina jin yunwa baku bani abinci
ba; ina jin kishi ba ku bani ruwa ba; [43] Ina bakunci amma baku bani masauki ba; ina huntanci, baku
tufasar da ni ba; ina ciwo kuma ina kurkuku, baku kula da ni ba.' [44] Sa'annan suma zasu amsa su ce,
'Ubangiji, yaushe muka ganka kana jin yunwa, ko kishin ruwa, ko kana bakunci, ko kana huntanci, ko
ciwo, kuma a kurkuku, da bamu yi maka hidima ba?' [45] Sa'annan zai amsa ya ce masu, 'Ina gaya maku
hakika abin da baku iya yiwa mafi karanta daga cikin wadannan ba, ba ku yi mani ba.' [46] Wadannan
kuwa zasu tafi cikin madawwamiyar azaba amma adalai zuwa rai madawwami."

26

[1] Yayin da Yesu ya gama fadi masu wadannan maganganu, sai ya cewa almajiransa, [2] "Kun sani
sauran kwana biyu idin ketarewa ya zo, kuma za'a bada Dan mutum domin a gicciye shi. [3] Sa'annan
manyan firistoci da dattawan jama'a suka taru a fadar babban firist, mai suna Kayafa. [4] Suka shirya
yadda zasu kama Yesu a boye su kuma kashe shi. [5] Amma suna cewa, "Ba a lokacin idin ba, domin
kada tarzoma ta tashi daga cikin mutane." [6] Sa'adda Yesu yake Baita'anya a gidan Saminu Kuturu,
[7] daidai lokacin da ya zauna a gefen teburin cin abinci, sai wata mata ta shigo da kwalbar mai, mai
tsada, ta zuba wa Yesu a kansa. [8] Amma da almajiransa suka ga haka, sai suka ji haushi suka ce, "Ina
dalilin yin irin wannan asara? [9] Ai da an sayar da wannan mai da kudi mai yawa a rabawa talakawa."
[10] Amma da yake Yesu ya san tunaninsu, sai yace masu, "Don me kuke damun matar nan? Ta yi

abu mai kyau domina. 11 Kuna da talakawa tare da ku koyaushe, amma ni ba zan kasance da ku ba
koyaushe. 12 Don a sa'adda ta zuba man nan a jikina, ta yi haka ne don jana'iza ta. 13 Hakika Ina gaya
maku, duk inda za ayi wannan bishara a dukan duniya, abin da matar nan tayi za'a rika ambatar da
shi don tunawa da ita." 14 Sai daya daga cikin sha biyun, mai suna Yahuza Iskariyoti, ya tafi wurin
manyan firistocin, 15 yace, ''Me kuke da niyyar bani idan na mika maku shi?" Suka auna masa azurfa
talatin. 16 Daga wannan lokacin yayi ta neman zarafi da zai bada shi a wurinsu. 17 To a rana ta fari na
idin ketarewa almajiran suka zo wurin Yesu suka ce, ''Ina kake so mu shirya maka da zaka ci abincin
idin ketarewa?" 18 Yace, "Ku shiga cikin birnin zaku sami wani mutum sai kuce masa, 'Mallam yace,
"lokaci na ya kusa. Zan ci idin ketarewa a gidanka, da almajiraina."'' 19 Almajiran suka yi kamar
yadda Yesu ya umarce su, suka shirya abincin idin ketarewar. 20 Da yamma ta yi, sai ya zauna domin
ya ci tare da almajiransa goma sha biyu. 21 Sa'adda suke ci, yace, "Hakika ina gaya maku, daya daga
cikin ku zai bada ni." 22 Suka yi bakin ciki, suka fara tambayarsa daya bayan daya, ''Na tabbata ba
ni bane ko, Ubangiji?" 23 Sai ya amsa, "Wanda ke sa hannu tare da ni cikin kwano daya shi ne zai
bada ni. 24 Dan mutum zai tafi, kamar yadda aka rubuta akan sa. Amma kaiton mutumin da ta wurin
sa za'a bada Dan mutum! Gwamma da ba'a haifi mutumin nan ba." 25 Yahuza da zai bada shi yace,
"Mallam ko ni ne?" Yace masa, "Ka fada da kanka." 26 Yayin da suke ci, sai Yesu ya dauki gurasa,
ya sa albarka, ya karya. Ya ba almajiran yace, "Ku karba, ku ci, wannan jiki nane." 27 Sai ya dauki
kokon yayi godiya, Ya ba su yace, "Ku sha, dukanku. 28 "Gama wannan jinina ne na alkawari wanda
aka zubar domin gafarar zunuban mutane da yawa. 29 Amma ina gaya maku, ba zan kara shan ruwan
inabin nan ba, sai ranar da zan sha shi sabo tare da ku a cikin mulkin Ubana." 30 Da suka raira waka,
sai suka ka tafi dutsen zaitun. 31 Sai Yesu yace masu, "Dukan ku zaku yi tuntube a wannan dare sabili
da ni, gama a rubuce yake, ''Zan bugi makiyayin, garken tumakin kuma za su watse.' 32 Amma bayan
an tashe ni, zan riga ku zuwa Galili." 33 Amma Bitrus yace masa, "Ko dama duka zasu fadi sabili da
kai, ni kam bazan fadi ba." 34 Yesu yace masa, ''Hakika ina gaya maka, a wannan daren kafin carar
zakara, za ka yi musun sani na sau uku." 35 Bitrus yace masa, koda zan mutu tare da kai, bazan yi
musunka ba." Sai sauran almajiran suma suka fadi haka. 36 Sa'anna Yesu ya tafi tare da su, wurin da
ake kira Getsaimani sai yace wa almajiransa, ''Ku zauna a nan ni kuma zan je gaba in yi addu'a." 37 Ya
dauki Bitrus da kuma 'ya'ya biyu na Zabadi tare da shi, sai ya fara damuwa da juyayi. 38 Sai yace masu,
"Raina na cikin damuwa sosai har ga mutuwa. Ku kasance anan kuna tsaro tare da ni." 39 Ya dan taka
zuwa gaba kadan, sai ya fadi a fuskarsa, yayi addu'a. Yace, "Ya Ubana, in zai yiwu, bari kokon nan ya
wuce ni. Duk da haka, ba nufina za'a bi ba, amma naka nufin." 40 Ya koma wurin almajiran ya same
su suna barci, sai ya cewa Bitrus, "Kai, ba zaku yi tsaro tare da ni ba koda sa'a daya? 41 Ku yi tsaro
kuma, kuyi addu'a domin kada ku fada cikin jaraba. Ruhu dai ya yarda amma, jiki ba karfi." 42 Sai ya
koma karo na biyu yayi addu'a, Yace, "Ya Ubana, in wannan kokon ba zai wuce ba sai na sha shi, bari
nufinka ya kasance." 43 Ya sake dawowa, ya same su suna barci, domin idanunsu sun yi nauyi. 44 Sai
ya sake barinsu ya tafi. Ya koma karo na uku yana addu'a yana fadin kalmomi iri daya. 45 Sai Yesu ya
koma wurin almajiran yace masu, "Har yanzu barci kuke kuna hutawa? Duba, lokaci ya kusato, kuma
an bada Dan mutum ga hannun masu zunubi. 46 Ku tashi mu tafi. Duba, wanda zai badani ya kusato."
47 Sa'adda yana cikin magana Yahuza, daya daga cikin sha biyun, ya zo. Babban taro ya zo tare da shi
daga wurin manyan firistoci da dattawan jama'a. Suna rike da takubba da kulake. 48 To mutumin da
zai bada Yesu ya rigaya ya basu alama, cewa, ''Duk wanda na sumbata, shine. Ku kama shi.'' 49 Nan
da nan ya kaiga Yesu ya ce, "Gaisuwa, Mallam!" sai ya sumbace shi. 50 Yesu kuwa yace masa, "Aboki,
kayi abin da ya kawo ka." Sai suka iso suka sa hannuwansu kan Yesu suka kama shi. 51 Nan take, daya
daga cikin wadanda suke tare da Yesu ya mika hannunsa, ya zare takobinsa, ya sare wa bawan babban
firist din kunne. 52 Sai Yesu yace, masa, "Ka maida takobinka cikin kubensa, domin duk wadanda suka
dauki takobi su ma ta wurin takobi za su hallaka. 53 Ko kana tunanin ba zan iya kiran Ubana ba, ya
kuma aiko da rundunar Mala'iku fiye da goma sha biyu? 54 Amma to tayaya za'a cika nassi, cewa dole
wannan ya faru?'' 55 A wannan lokacin Yesu yace wa taron, "Kun zo da takubba da kulake ku kama
ni kamar dan fashi? Ina zaune kowace rana a haikali ina koyarwa, amma baku kama ni ba. 56 Amma
duk wannan ya faru ne don a cika abinda annabawa suka rubuta." Bayan haka sai dukkan almajiran
suka bar shi suka gudu. 57 Wadanda suka kama Yesu, suka kai shi wurin Kayafa babban firist, inda

marubuta da duttawan jama'a suka taru. 58 Amma Bitrus ya bi shi daga nesa, har zuwa farfajiyar
babban firist din. Ya shiga ya zauna da masu tsaro domin ya ga abinda zai faru. 59 A wannan lokaci
manyan firistoci da duk 'yan majalisar suka fara neman shaidar karya akan Yesu, domin su samu su
kashe shi. 60 Amma ba su samu ko daya ba, ko dayake an samu shaidun karya dayawa da suka gabata.
Amma daga baya sai wasu su biyu suka fito 61 sukace ''Wannan mutum yace zan iya rushe haikalin
Allah, in kuma gina shi cikin kwana uku.''' 62 Babban Firist din ya tashi tsaye yace masa, “Ba zaka ce
komai ba? Wace irin shaida ce ake yi akanka?” 63 Amma Yesu yayi shiru. Babban Firist ya ce, “Na
umarce ka da sunan Allah mai rai, ka gaya mana ko kai Almasihu ne, Dan Allah.'' 64 Yesu ya amsa
masa, “ Ka fada da bakin ka. Amma ina gaya maka, daga yanzu zaka ga Dan mutun na zaune a hannun
dama na iko, ya na zuwa akan gizagizai na sama.” 65 Sai babban firist din ya yayyaga rigarsa, yana
cewa, “Yayi sabo! don me ku ke neman wata shaida kuma? Duba, yanzu kun ji sabon. 66 Menene
tunaninku?” Suka amsa sukace, “Ya cancanci mutuwa.” 67 Sai suka tofa masa yawu a fuska, suka
kuma yi masa duka, suka kuma mammare shi da tafin hannuwansu, 68 sukace, ''Ka yi mana anabci,
kai Almasihu. Wanene wanda ya dokeka. 69 To Bitrus kuwa na zaune a farfajiyar, sai wata yarinya
baiwa ta zo wurinsa tana cewa, “Kaima kana tare da Yesu na Galili.” 70 Amma ya yi musun haka a
gaban su duka, yace, “Ban ma san abinda kike magana akai ba.” 71 Da ya fita zuwa bakin kofa, nan
ma wata yarinyar baiwa ta gan shi tace wa wadanda suke wurin, “Wannan mutumin ma yana tare da
Yesu Banazare.” 72 Sai yayi musun haka kuma, har da rantsuwa, yace, “Ban san mutumin nan ba.”
73 Bayan dan lokaci kadan wadanda suke a tsaye suka zo wurin Bitrus suka ce masa, “Hakika kai daya
daga cikin su ne, gama harshen ka ya tonaka.” 74 Sai ya fara rantsuwa irin ta la'ana, yana cewa, ''Ban
san wannan mutumin ba,” nan da nan zakara yayi cara. 75 Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya fada,
“Kafin carar zakara zaka yi musun sani na sau uku.” Sai ya fita waje yayi kuka mai zafi.''

27

1 Da gari ya waye, duk manyan firistoci da dattawan jama'a suka shirya yadda zasu kulla makirci
domin su kashe shi. 2 Suka daure shi, suka mika shi ga gwamna Bilatus. 3 Sa'adda Yahuza, wanda ya
bashe shi, ya ga an zartarwa Yesu hukuncin kisa, ya nemi tuba ya kuma mayar da azurfar talatin ga
manyan firistocin da dattawan, 4 yace, “Na yi zunubi ta wurin cin amanar mara laifi.” Amma sukace,
“Ina ruwan mu? Ka ji da shi da kanka?” 5 Sai ya jefar da kwandalolin azurfar a kasa cikin haikalin
ya kuma bar su, ya tafi ya rataye kansa. 6 Sai babban firist ya dauki kwandalolin azurfar ya ce, “Ba
daidai bane bisa ga shari'a musa wannan cikin ma'aji, saboda kudin jini ne.” 7 Sai suka tattauna
al'amarin a tsakanin su, kudin kuma suka sayi filin maginin tukwane domin makabatar baki. 8 Dalilin
wannan ne ake kiran wurin, “Filin jini” har yau. 9 Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika,
cewa, “Suka dauki tsabar azurfa talatin na farashin da mutanen Isra'ila suka sa a kansa, 10 suka bayar
domin sayen filin mai tukwane, kamar yadda Ubangiji ya umarce ni.” 11 Sai Yesu ya tsaya a gaban
gwamna, gwamna ya kuma tambaye shi, “Kai sarkin Yahudawa ne?” Yesu ya amsa, “Haka ka fada.”
12 Amma da manyan firistocin da dattawan suka zarge shi, bai ce komai ba. 13 Sai Bilatus yace masa,
“Baka ji dukan zarge-zargen da ake yi maka ba?” 14 Amma bai ce masa ko kalma guda ba, sai gwamna
yayi matukar mamaki. 15 To lokacin bikin idi, al'adar gwamna ne ya saki mutum guda wanda jama'a
suka zaba. 16 A wannan lokacin suna da wani sanannen dan kurkuku mai suna Barabbas. 17 To da
suka tattaru, sai Bilatus yace masu, “Wa kuke so a sakar maku? Barabbas, ko Yesu wanda ake kira
Almasihu?” 18 Saboda ya san sun kawo shi ne domin kishi. 19 Da yake zaune a kujerar shari'a, matarsa
ta aika masa cewa, “Ka fita sha'anin mutumin nan marar laifi. Saboda na sha wahala sosai a yau cikin
mafarki saboda shi.” 20 A lokacin nan manyan firistoci da dattawa suka rinjayi ra'ayin jama'a suce
a sakar masu da Barabbas, a kashe Yesu. 21 Sai gwamna ya tambayesu, “Wa kuke so a sakar maku?”
Sukace, “Barabbas.” 22 Bilatus yace masu, “Me zan yi da Yesu wanda ake kira Almasihu?” Sai duka
suka amsa, “A gicciye shi.” 23 Sai yace, “Don me, wane laifi ya aikata?” Amma suka amsa da babbar
murya, “A gicciye shi” 24 Amma da Bilatus ya ga ba zai iya komai ba don hargitsi zai iya barkewa, ya
dauki ruwa ya wanke hannuwansa a gaban jama'a, yace, “Ba ni da laifi ga jinin mutumin nan marar
laifi. Ku yi abin da kuka ga dama.” 25 Duka mutanen sukace, “Bari jininsa ya kasance a kan mu da
'ya'yan mu.” 26 Sai ya sakar masu da Barabbas amma yayi wa Yesu bulala ya mika shi garesu domin

su gicciye shi. 27 Sai sojojin gwamna suka dauki Yesu zuwa farfajiya suka kuma tara dukan rundunar
sojoji. 28 Suka yi masa tumbur sa'annan suka sa masa jar alkyabba. 29 Sai suka yi masa rawanin kaya
suka sa a kansa, suka kuma bashi sanda a hannunsa na dama. Suka rusuna a gabansa suna masa ba'a,
suna cewa, “Ranka ya dade, Sarkin Yahudawa!” 30 Suka kuma tofa masa yawu, suka kwace sandar suka
buga masa a ka. 31 Bayan sun gama masa ba'a, suka cire masa alkyabbar suka sa masa kayansa, suka
jagorance shi zuwa wurin da za a gicciye shi. 32 Da suka fito waje, sai suka iske wani Bakurame mai
suna Saminu, wanda suka tilasta ya tafi tare dasu domin ya dauki gicciyen. 33 Suka iso wani wuri da ake
kira Golgotta, wanda ke nufin,”Wurin kwalluwa.” 34 Suka bashi ruwan inabi da aka gauraya da wani
abu mai daci. Amma da ya 'dan-'dana shi sai ya ki sha. 35 Bayan da suka gicciye shi, suka kada kuri'a
a kan rigarsa. 36 Suka kuma zauna suna kallonsa. 37 A sama da kansa suka sa abinda ake tuhumarsa
da ita a rubuce, “Wannan shine sarkin Yahudawa.” 38 An gicciye shi da 'yanfashi guda biyu, daya ta
damansa dayan kuma ta hagunsa. 39 Wadanda suke wucewa suna zaginsa, suna girgiza kai, 40 suna
kuma cewa, “Kai da kace zaka rushe haikali ka kuma gina shi a kwana uku, ka ceci kanka mana! In
dai kai Dan Allah ne, ka sauko daga gicciyen!” 41 Ta haka ma manyan firistocin suka rika yi masa ba'a,
tare da marubuta da shugabannin, suna cewa, 42 “Ya ceci wasu amma ya kasa ceton kansa. Shi ne
sarkin Isra'ila. Ya sauko mana daga kan gicciyen, sai mu ba da gaskiya gareshi. 43 Tun da ya yarda da
Allah. Bari Allahn ya cece shi mana, saboda yace, “Ni dan Allah ne.” 44 Hakan nan ma 'yanfashin guda
biyu da aka gicciye su tare suka zage shi. 45 To tun da tsakar rana sai duhu ya rufe kasar gaba daya har
karfe uku na yamma. 46 Wajen karfe uku, Yesu ya tada murya mai karfi yace, “Eli, Eli lama sabaktani?”
wanda ke nufin, “Allahna, Allahna, don me ka yashe ni?” 47 Da wadanda suke tsaye kusa suka ji haka,
sai sukace, “Yana kiran Iliya.” 48 Nan take wani ya ruga da gudu ya dauki soso ya tsoma cikin ruwan
inabi mai tsami ya soka kan sandar kara ya mika masa ya sha. 49 Sai sauran sukace, “Rabu da shi mu
gani ko Iliya zai zo ya cece shi.” 50 Sai Yesu ya ta da murya mai karfi yayi kuka sai ya saki ruhunsa.
51 Sai labullen haikali ya yage gida biyu daga sama zuwa kasa. Kasa kuma ta girgiza, duwatsu suka
farfashe. 52 Kaburbura suka bude, tsarkaka kuwa wadanda suke barci da yawa suka tashi. 53 Suka
fito daga kaburbura bayan tashinsa, suka shiga birni mai tsarki suka bayyana ga mutane da yawa.
54 Da hafsan sojan da wadanda suke kallon Yesu suka ga girgizar kasar da abinda ya faru, suka ji tsoro
kwarai sukace, “Hakika wannan Dan Allah ne” 55 Mata dayawa da suka bi Yesu daga Galili domin su
lura da shi suka tsaya suna kallo daga nesa. 56 A cikin su akwai Maryamu Magadaliya, Maryamu uwar
Yesu da Yusufu, da uwar 'ya'yan Zabadi. 57 Da yamma sai wani attajiri mutumin Armatiya ya zo, mai
suna Yusufu wanda shi ma almajirin Yesu ne. 58 Ya je wurin Bilatus ya roka a bashi jikin Yesu. Sai
Bilatus ya umarta a bashi. 59 Yusufu ya dauki jikin, ya rufe shi da likafani mai tsabta, 60 sai ya sa shi a
cikin sabon kabarinsa da ya sassaka cikin dutse. Sai ya mirgina babban dutse a bakin kofar kabarin ya
tafi. 61 Maryamu Magadaliya da dayan Maryamun suna nan zaune akasin kabarin. 62 Washegari, wato
bayan ranar Shiri, Sai manyan firistoci da Farisawa suka taru tare da Bilatus. 63 Sukace, “Mai gida,
mun tuna lokacin da mayaudarin nan yake da rai, yace, “Bayan kwana uku zan tashi.” 64 Saboda haka,
ka bada umarni a tsare kabarin na kwana uku. In ba haka ba almajiransa zasu zo su sace shi, kuma su
ce wa mutane, “Ya tashi daga mattatu.” Kuma yaudarar karshe zata fi ta farko muni.” 65 Bilatus yace
masu, “Ku dauki masu tsaro. Kuyi tsaro iyakar karfin ku.” 66 Sai suka tafi suka tsare kabarin, suka
hatimce dutsen, suka sa masu tsaro.

28

1 Da daddare ranar Asabaci, rana ta fari ga mako ta fara gabatowa, Maryamu Magadaliya da daya
Maryamun suka zo don su ziyarci kabarin. 2 Sai aka yi girgizar kasa mai karfi, saboda mala'ikan
Ubangiji ya sauko daga sama ya kuma murgine dutsen ya zauna a kai. 3 Kamanninsa kamar walkiya,
tufafinsa kuma fari fat kamar suno. 4 Masu tsaron suka razana don tsoro suka zama kamar matattun
mutane. 5 Mala'ikan ya yi wa matan magana cewa, “Kada ku ji tsoro, nasan kuna neman Yesu wanda
aka gicciye. 6 Baya nan, amma ya tashi kamar yadda ya fada. Ku zo ku ga wurin da aka kwantar da
shi. 7 Ku hanzarta ku gaya wa almajiransa, 'Ya tashi daga matattu. Duba, ya tafi Galili, can zaku same
shi.' Gashi ni kuwa na fada maku.” 8 Matan suka yi hanzari suka bar kabarin da tsoro da murna, suka
ruga domin su sanar wa almajiransa. 9 Sai ga Yesu ya tare su, yace masu, “A gaishe ku.” Sai matan

suka kama kafar sa, suka kuma yi masa sujada. [10] Sai Yesu yace masu, “Kada ku ji tsoro. Ku je ku
fada wa 'yan'uwana su je Galili. Can zasu ganni.” [11] Sa'adda matan suke tafiya, sai wadansu masu
tsaro suka shiga gari suka fada wa Shugabanin Firistoci dukan abin da ya faru. [12] Firistocin suka hadu
da dattawa suka tattauna al'amarin, sai suka bada kudi masu yawa ga sojojin [13] Sukace masu, “Ku
gaya wa sauran cewa, “Almajiran Yesu sun zo da daddare sun sace gangar jikinsa lokacin da muke
barci.” [14] Idan wannan rahoto ya isa wurin gwamna, za mu lallashe shi mu ja hankalinsa mu raba
ku da damuwa.” [15] Sai sojojin suka karbi kudin suka yi abinda aka umarcesu. Wannan rahoto ya
bazu a tsakanin Yahudawa, ya ci gaba har zuwa yau. [16] Amma almajiran sha daya suka tafi Galili, kan
dutsen da Yesu ya umarcesu. [17] Da suka gan shi, suka yi masa sujada, amma wadansu suka yi shakka.
[18] Yesu ya zo wurin su ya yi masu magana, yace, “Dukan iko dake sama da kasa an ba ni. [19] Sai kuje ku
almajirantar da dukan al'ummai. Kuna yi masu baftisma cikin sunan Uba da na Da da na Ruhu Mai
Tsarki. [20] Ku koya masu su kiyaye dukan abin da na umarce ku. Duba, ni kuma kullum ina tare da ku
har karshen zamani.”

Markus

1 Wannan itace farkon bisharar Yesu Almasihu, Dan Allah. 2 kamar yadda aka rubuta cikin littafin
annabi Ishaya. Duba, ina aika manzona, a gabanka, wanda zai shirya maka hanya. 3 Akwai murya
mai kira a jeji, tana cewa ka shirya hanyar Ubangiji. ka daidaita ta. 4 Yahaya ya zo, yana baptisma
acikin jeji yana wa'azin tuba, domin gafarar zunubai. 5 Dukan kasar Yahudiya da mutanen Urshalima
suka zo wurin sa, a ka kuma yi masu baptisma a kogin urdun. suna furta zunubansu. 6 Yahaya yana
saye da tufa ta gashin rakumi, yana kuma da damara ta fata a kugunsa, abincinsa fara ce da zuma.
7 Yana wa'azi, ya ce "akwai mai zuwa a bayana wanda ya ke da iko fiye da ni. wanda ko maballin
takalminsa ban isa in kwance ba. 8 Ni ina yi maku baptisma da ruwa, amma mai zuwa a bayana zai
yi maku baptisma da Ruhu Mai Tsarki''. 9 Sai ya kasance a kwanakin nan Yesu ya zo daga Nazarat ta
Galili, sai Yahaya ya yi masa baptisma a kogin urdun. 10 Sa'adda Yesu ya fito daga ruwan, sai sama
ta bude, sai Ruhu ya sauko a bisansa da kamanin kurciya. 11 Sai wata murya ta zo daga sama, tana
cewa, "Kai kaunataccen Dana ne. zuciyata ta na murna da kai kwarai''. 12 Sai Ruhu ya iza shi zuwa
jeji. 13 Yana a jeji kwana arba'in, Shaidan yana jarabtar sa. Yana cikin jeji da dabobi, sai malaiku su
ka yi masa hidima. 14 Bayan da aka kama Yahaya, Yesu ya shiga kasar Galili yana wa'azin bisharar
Allah. 15 Yana cewa, "Lokaci ya yi, gama mulkin Allah ya kusato. Ku tuba ku bada gaskiya ga bishara".
16 Sa'adda ya ke wucewa a gefen takun Galili, sai ya ga Saminu da Andarawus, dan'uwansa suna jefa
taru a teku, domin su masunta ne. 17 Yesu ya ce masu ku zo, ku biyo ni, ni kuwa sai in maisheku
masuntan mutane". 18 Nan da nan suka bar tarun su, suka bi shi. 19 Sa'adda Yesu ya yi tafiya kadan,
sai ya ga Yakubu dan Zabadi da Yahaya dan'uwansa; suna gyaran tarunsu a jirgin ruwa. 20 Sai ya kira
su, su kuwa suka bar mahaifinsu Zabadi a jirgin ruwan da ma'aikatansu, sai su ka bi shi. 21 Da su ka
shigo cikin kafanahum, a ranar asabar, Yesu ya shiga majami'a ya koya masu. 22 Su ka yi mamakin
koyarwarsa, domin ya na koya masu da iko ba kamar marubuta ba. 23 A nan cikin majami'a akwai wani
mutum mai kazamin ruhu, sai ya yi ihu da karfi. 24 Yana cewa Ina ruwan mu da kai, Yesu Banazarat?
Ka zo ne domin ka halakar da mu? Na san wanene kai. Kai ne Mai Tsarki na Allah". 25 Sai Yesu ya
tsauta wa kazamin ruhun ya ce, "Ka yi shiru ka fita daga cikinsa". 26 Bayan da kazamin ruhun ya buga
shi kasa, sai kazamin ruhun ya yi ihu sa'annan ya fita daga jikinsa. 27 Sai dukan mutanen su ka yi
mamaki kwarai, suna tambayar junansu menene wannan? wace sabuwar koyarwa ce da iko haka?
har yana umartar kazaman ruhohi suna kuwa yi masa biyayya!" 28 Nan da nan labarinsa ya bazu
ko'ina a dukkan kewayen kasar Galili. 29 Bayan da suka bar majami'a, sai su ka shiga gidan Saminu
da Andarawus, suna kuma tare da Yakubu da Yahaya. 30 Surikar Saminu tana kwance ba lafiya tana
fama da zazzabi. Sai suka gaya wa Yesu game da ita. 31 Sai ya zo, ya kama hannunta, ya daga ta, sai
zazzabin ya sake ta, ta fara yi masu hidima. 32 Da yamman nan, bayan da rana ta fadi, sai su ka kawo
masa dukan marasa lafiya da masu fama da aljanu. 33 Dukan mutanen garin su ka taru a bakin kofa.
34 ya warkar da masu ciwo da yawa da masu chututtuka iri-iri, ya kuma fitar da bakaken aljanu, amma
bai yarda aljanun su yi magana ba domin sun san shi. 35 Ya tashi da sassafe, tun da sauran dare, ya
tafi wurin da ba kowa, a can ya yi add'ua. 36 Saminu da wandanda suke tare da shi suka neme shi.
37 Suka sa me shi, sai su ka ce masa, "kowa yana nemanka". 38 Ya ce, bari mu tafi wani wuri, zuwa
wadansu garuruwan da ke kewaye, Saboda in yi wa'azi a can kuma. Wannan shi yasa na zo nan''.
39 Ya tafi dukan kasar Galili, yana wa'azi a majimi'un su yana kuma fitar da aljanu. 40 Wani kuturu
ya zo wurinsa. Yana rokonsa, ya durkusa. Ya ce masa, "in ka yarda kana iya warkar da ni. 41 Sai ya
yi juyayi, Yesu ya mi ka hannun sa ya ta ba shi ya na ce masa "Na yarda. Ka sarkaka". 42 Nan da nan
kuturtar ta barshi, ya kuma sa mu tsarkakewa. 43 Yesu ya yi masa gargadi sosai, ya salame shi. 44 Ya ce
masa "ka tabbata fa kada ka gayawa kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, sai ka je ka yi hadaya
domin tsarkakewa kamar yadda Musa ya umurta, domin shaida. 45 Amma da ya fita sai ya fara gaya
wa kowa, ya baza maganar a ko'ina, har Yesu bai iya tafiya a sake a garin ba. Ya tafi ya tsaya a wuraren
da ba kowa, mutane kuwa su ka zo wurinsa daga ko'ina.

2

1 Da ya dawo Kafarnahum bayan yan kwanaki kadan, aka ji cewa yana gida. 2 Da yawa suka taru
a can, ba wuri har kofa, sai Yesu ya yi masu magana. 3 Sai wadansu mutane su ka zo wurinsa dauke
da wuni mutum shanyayye, mutane hudu na dauke da shi. 4 Lokacin da ba su iya zuwa kusa da shi
ba domin yawan jama'a, sai su ka daye jinkar dakin daidai da inda ya ke. Bayan da suka huda ramin
suka saukar da gado wanda shanyayyen ke kwance a kai. 5 Da ganin bangaskiyarsu, Yesu ya ce wa
shanyayyen mutumin, “Da, an gafarta maka zunuban ka”. 6 Amma wadansu marubuta da ke zaune a
nan, suka yi tunani aransu. 7 Yaya wannan mutum zai yi magana haka? Ya yi sabo! wa ke iya gafarta
zunubi “sai Allah kadai?” 8 Nan da nan Yesu ya sani a ruhunsa, abinda suke tunani a tsakaninsu. Ya ce
masu, “Me ya sa kuke tunanin wannan a zuciyarku? 9 Me yafi sauki a cewa shanyayyen mutumin, 'An
gafarta maka zunuban ka' ko kwa a ce masa, 'tashi, ka dauki shinfidarka, ka yi tafiyarka'? 10 Amma
domin ku san cewa Dan mutum na da ikon gafarta zunubi a duniya, ya ce wa shanyayyen, 11 ''Na ce
maka, tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidan ka.” 12 Sai nan da nan ya tashi ya dauki tabarmarsa, ya
fita gidan a gabansu, dukansu su ka yi mamaki, su ka girmama Allah, ''suka ce ba mu taba ganin abu
irin wannan ba.” 13 Ya sake fita gefen tafki, dukan taron jama'a suka zo wurinsa, sai ya koya masu.
14 Sa'adda ya na wucewa, ya ga Levi dan Halfa yana zaune a wurin karbar haraji, sai ya ce masa, “Ka
biyo ni.” Ya tashi, ya bi shi. 15 Sa'adda Yesu ya shiga gidan Levi yana cin abinci, masu karbar haraji da
masu zunubi da yawa su ka zo wurinsa da almajiransa, jama'a masu yawan gaske suka ka bi shi. 16 Da
Marubuta wadanda su ke Farisawa, sun ga cewa Yesu na cin abinci da masu zunubi da masu karbar
haraji, sai su ka ce wa almajiransa, “Me ya sa ya ke ci da masu karbar haraji da mutane masu zunubi?”
17 Da Yesu ya ji wannan ya ce masu, “Mutane wadanda ke da lafiya a jiki ba su bukatar likita; sai dai
ko marasa lafiya ke bukatarsa. Ban zo domin in kira mutane masu a dalci ba, amma mutane masu
zunubi.” 18 Almajiran Yahaya da Farisawa suna azumi, sai wadansu mutane suka zo suka ce, “Don me
almajiran Yahaya da almajiran Farisawa na azumi amma na ka almajiran ba su yi?” 19 Sai Yesu yace
masu, “Abokan ango, za su yi azumi sa'adda ango yake tare da su? muddin suna tare da ango ba za su
yi azumi ba. 20 Amma kwanaki za su zo da za a dauki angon daga gare su, a wadancan kwanakin ne, za
su yi azumi. 21 Babu wanda zai dinka sabuwar riga ya hada ta da tsohuwar riga, sai rigar ta yage, kuma
ta yi mummunar yagewa. 22 Babu wanda zai sa sabon ruwan inabi a cikin tsohuwar salka, ai sai salkar
ta fashe kuma ruwan inabin ya zube. duka biyu ruwan inabin da salkar arasa su. A maimakon haka,
sai ka sanya sabon ruwan inabi cikin sabuwar salka.” 23 A ranar asabar Yesu ya tafi cikin gonakin
hatsi, sai almajiransa su ka fara zagar hatsi, 24 Sai Farisawa su ka ce masa, “Duba, don me suke yin
abin da bai dace a yi ranar Asabar ba?” 25 Yace masu, Ba ku karanta ba abinda Dauda ya yi sa'adda
yake jin yunwa, shi da mutanen da ke tare da shi? 26 Yadda ya shiga gidan Ubangiji, sa'adda Abiyata
ya ke babban firist, ya ci gurasa da ke ta firist wadda bai dace wani ya ci ba sai Firistoci. Har kuma ya
ba wadanda ke tare da shi.” 27 Yesu yace, “Asabar an yi ta don mutum ne, ba a yi mutum don Asabar
ba. 28 Saboda haka, Dan Mutum Ubangiji ne, har da na Asabar.”

3

1 Sai kuma ya sake tafiya cikin Majami'a sai ga wani Mutum mai shanyayyen hannu. 2 Wadansu
mutane suna kallonsa sosai, su gani ko zai warkar da shi a ranar Asabar. don su zarge shi. 3 Yesu ya
ce wa mai shanyayyen hanun “ Ka tashi ka tsaya a tsakiyar kowa.” 4 Sai ya ce wa mutane, “Ya dace
a yi abu mai kyau aranar Asabar ko a yi mugunta; a ceci rai, ko a yi kisa? “Amma suka yi shiru. 5 Sai
ya dube su cikin fushi, yana bakin ciki da taurin zuciyar su, ya ce wa mutumin ka mikar da hanunka,
sai ya mikar da hanunsa Yesu kuwa ya warkar da shi. 6 Sai Farisiyawa suka fita da sauri zuwa wurin
mutanen Hirudus suka shirya yadda za su kashe shi. 7 Sai Yesu da almajiransa, suka tafi bakin teku.
sai mutane dayawa suka bi shi, daga Galili da Yahudiya 8 Daga Urushalima da Edom gaba da Urdun da
kewayan Taya da Sidon, da baban taro, ya ji abinda yake yi. suka zo wurinsa. 9 Ya tambayi almajiransa
su shirya masa karamin jirgin ruwa domin yawan mutane, domin kada su murkushe shi. 10 Ya warkar
da mutane da yawa, yadda duk wadanda suke da cuttutuka suna kokari su taba shi. 11 Duk sa'adda
kazaman ruhohin suka ganshi, sai su durkusa a gabansa su yi ihu da karfi su ce, kai Dan Allah ne.” 12 Ya
umarce su da karfi kada su sa a san shi. 13 Ya hau saman dutsen, ya kira wadanda yake bukar su, su zo

wurinsa. [14] Ya zabi guda goma sha biyu (ya kira su manzanni). Wadanda zasu kasance tare da shi, ya
kuma aike su, su yi wa, azi, [15] Ya kuma basu Ikon fitar da aljanu. [16] Ya zabi guda goma sha biyu wato
Saminu kuma yaba shi suna Bitrus. [17] Yakubu dan Zabadi da Yahaya dan-uwan Yakubu wanda ya basu
sunan Buwanarjis watau 'ya'yan tsawa, [18] da Andarawus da Filibus da Bartalamawus da Matta da Toma
da Yakubu dan Halfa, da Taddawus da Saminu Ba-kananiye, [19] da Yahuza Iskariyoti wanda zai bashe
shi. [20] Sa'adda ya shiga gida, Taron kuwa ya sake haduwa, har ya hana su cin abinci, [21] Da iyalansa
suka ji haka, sai suka fito sun kamo shi, saboda sun ce, “Ai, baya cikin hankalinsa “ [22] Marubutan da
suka zo daga Urushalima suka ce “Ai Ba'alzabuba ne ya hau shi, da ikon sarkin aljannu kuma yake
fitar da aljannu.” [23] Yesu ya kirawo su wurinsa ya ce da su cikin misalai, “Yaya shaidan zai iya fitar
da shaidan? [24] idan mulki ya rabu gida biyu ba zai tsayawa ba. [25] Haka in gida ya rabu kashi biyu,
gaba da kansa bai zai tsaya ba. [26] Shaidan kuma in ya tayar wa kansa ya rabu, ba zai iya tsayawa ba,
gama karshen sa ya zo kenan. [27] Amma ba mai iya shiga gidan kakkarfan mutum ya kwace kayansa,
ba tare da ya fara daure kakkarfan mutumin ba, sa'an nan kuma ya kwashe kayan gidansa. [28] Hakika,
ina gaya maku, dukan zunuban da mutane suka yi za a gafarta masu, da kowane irin sabon da suka
furta, [29] amma fa duk wanda yayi sabon Ruhun Mai Tsarki baza a gafarta masa ba ko kadan, ya zama
mai zunubi har abada.” [30] “Yesu ya fadi wadannan abubuwa domin suna cewa yana da ba kazamin
ruhu,” [31] Sa'an nan uwatasa, da “Yan'uwansa suka zo suna tsaye a waje. sai suka aika masa, suna
kuma umurtar sa ya zo. [32] Taro kuwa na zaune kewaye da shi, sai suka yi magana da shi da cewa,
ga uwarka da yan-uwanka suna nan a waje, suna nemanka.” [33] Ya amsa masu, “Dacewa su wanene
uwa-ta da “yan'uwa na? “ [34] Sai ya waiwayi wadanda suke zaune kewaye da shi, yace, “Ga uwa-ta da
yan-uwana anan! [35] Gama duk wanda ke yin abin da Allah yake so, shine dan'uwana da yar, uwata, da
kuma uwa-ta.”

4

[1] Ya kuma fara koyarwa a bakin teku. Akwai babban taro kewaye da shi, sai ya shiga cikin jirgin
ruwa a cikin tekun, ya kuwa zauna. Duk taron kuwa na kan tudu a bakin tekun. [2] Ya koya masu
abubuwa da yawa da misalai, a cikin koyawarsa ya ce masu, [3] “ku saurara! wani mai shuka ya tafi
shuka. [4] Yana cikin yafa iri, sai wadansu iri suka fadi a kan hanya, tsuntsaye kuma suka zo suka tsince
su. [5] Wadansu kuma suka fadi a kan dutse inda ba kasa dayawa. Nan da nan kuwa suka tsiro saboda
rashin zurfin kasa. [6] Da rana fa ta daga, sai suka yankwane da yake ba su da saiwa sosai, sai suka bushe.
[7] Wadansu kuma suka fadi cikin kayayuwa su ka yi girma sai kayayuwan suka shake su, ba su yi tsaba
ba. [8] Wadansu kuma suka fadi a kasa mai kyau, suka yi yabanya, suka yi tsaba, suka yi girma, wadansu
ribi talattin wadansu sittin, wadansu kuma dari”. [9] Sai ya ce, Duk mai kunnen ji, ya ji,” [10] Sa'adda
Yesu yake shi kadai, wadanda suke kusa dashi tare da sha biyun suka tambaye shi ma'anar misalan.
[11] Sai ya ce masu, “ku an yardar maku, ku san asirin mulkin Allah, amma ga wadanda ba su cikinku,
komai sai a cikin Misalai, [12] don gani da ido sun gani, amma ba su gane ba. ji kuma, sun ji, amma ba
su fahimta ba, don kada su juyo a gafarta masu,” [13] Ya ce masu, “Ashe, ba ku fahimci wannan misalin
ba? yaushe za ku fahimci sauran? [14] Mai shukan nan fa maganar Allah yake shukawa. [15] Wadanda
suka fadi a hanyar kuwa, su ne kwatancin wadanda. a aka shuka mganar a zuciyarsu, Da suka ji, nan
da nan sai shaidan ya zo ya dauke Maganar da aka shuka a zuciyarsu. [16] Haka kuma wadanda aka
shuka a wuri mai duwatsu, sune wadanda da zarar sun ji Maganar sai su karba da farin ciki. [17] Su
kuwa basu da tushe, ba su da karfi, idan kunci ko tsanani ya zo saboda kalmar, nan da nan sai su yi
tuntube. [18] Wadansu kuma su ne kwatacin wadanda suka fadi cikin kayayuwa, sune wadanda suka ji
Maganar, [19] amma abubuwan duniya, da rudin dukiya da kuma kwadayin wadansu abubuwa, sukan
shiga su shake Maganar, har ta zama marar amfani. [20] Wadanda aka shuka a kasa mai kyau kuwa,
sune kwatancin wadanda suke jin Maganar, su karba, su kuma yin amfani da ita wadansu ribi talatin,
wadansu sittin, wadansu dari.” [21] ya ce masu, “Shin, ana kawo fitila a cikin gida don a rufe ta da
kwando ko a ajiye ta a karkashin gado? ku kan kawo ta ne don ku dora ta a kan madorinta. [22] Ba abin
da yake boye, da baza a sani ba ko kuma ba abinda ke asirce da bazaya bayyana a fili ba. [23] Bari mai
kunnen ji, ya ji!'' [24] Sai ya ce masu, ku mai da hankali a kan abin da kuka ji, Mudun da ka auna, da shi
za a auna maka, har ma a kara maka. [25] Domin mai abu akan karawa, marar abu kuma za a karba daga

wurinsa a kuma karawa mai shi." 26 Sai ya ce, "Mulkin Allah kamar mutum yake mai yafa iri a kasa.
27 A kwana a tashi har irin ya tsiro, ya girma bai kuwa san ta yaya aka yi ba. 28 Kasa da kanta, takan ba
da amfani, tsiro shine ne na farko, 29 Sai kai, sa'anan sai kwaya mai kwari. Sa, adda amfani ya nuna,
sai ya sa lauje ya yanke nan da nan, wato kaka ta yi kenan." 30 Ya kuma ce, "Da me za mu kwatanta
Mulki Allah? ko kuwa da wane misali za mu misalta shi? 31 Kamar kwayar zarra yake wadda, in an
shuka ta, ko da yake ita ce mafi kankanta cikin kwayoyi a duniya. 32 Duk da haka in an shuka ta, sai ta
yi girma fiye da duk sauran ita-tuwan da ke a jeji tayi manyan rassa, har tsuntsaye su iya yin sheka
arassanta." 33 Da misalai da yawa, irin wadannan ya yi masu Magana, dadai gwargwadon ganewarsu,
34 ba ya fada masu kome sai da misali, amma a kebe, yakan bayyana wa almajiransa dukan abu. 35 A
ranan nan da yama ta yi yace masu "Mu haye wancan ketaren." 36 Sai suka bar taron, suka tafi tare
da shi acikin cikin jirgin. wadansu jirage kuma na tare da shi. 37 Sai babban hadari da iska mai karfi
ya taso, rakuman ruwa kuma na ta girgizawa cikin jirgin, har jirgin ya cika. 38 Yesu kuwa na daga
karshen bayan jirgin a kan kujera, yana barci, sai suka tashe shi, suka ce masa "Malam za mu hallaka
ba ka kula ba?" 39 Sai ya farka, ya tsawata wa Iskar. Ya kuma ce wa ruwan tekun, "Ka natsu! ka yi
shiru!" Sai Iskar ta kwanta, wurin duk ya yi shiru. 40 Ya ce masu, "Don me kuka firgita haka? Har
yanzu baku da bangaskiya ne?" 41 Sai suka tsorata kwarai suka ce wa juna, "wanene wannan kuma,
wanda har Iska da teku ma suke yi masa biyayya?"

5

1 Da su ka zo daya ketaren tekun, wanda ya ke cikin yankin Garasinawa. 2 Sa'adda Yesu ya sauko daga
cikin jirgin ruwan sai wani mutum mai aljanu ya fito daga cikin kaburbura ya tarbe shi. 3 Mutumin
yana zama a cikin kaburbura. An daure shi da sarkoki da mari 4 An daure shi da sarkoki da mari sau
da yawa, amma ya tsuntsunke sarkoki da marin. har ma ba wanda zai iya daure shi kuma. 5 Dare da
rana a cikin kabarbarun da duwatsu mutumin ya na ihu ya na yaiyage jikinsa da duwatsu masu kaifi.
6 Sa'adda ya hango Yesu daga nesa, sai ya tarbi Yesu ya durkusa a gabansa. 7 Ya tada muryarsa da karfi
ya ce, ina ruwa na da kai? Yesu Dan Allah Madaukaki Ina rokon ka da sunan Allah kada ka bani wahala,
8 Gama Yesu ya ce masa kai aljani ka fito daga cikinsa." 9 Ya tambaye shi, "Yaya sunanka? Ya ce suna
na tari gama muna da yawa. 10 Ya yi ta rokonsa kada ya raba su da wannan yankin kasar. 11 Akwai
babban garken aladu a wurin suna kiwo a gindin tsauni. 12 Sai suka roke shi ya bar su su shiga cikin
wadannan aladun. 13 Shi kuma ya yardar masu. Aljanun suka fita suka shiga cikin aladun su kimanin
dubu biyu. Aladun dubu biyu suka gangaro daga gindin tsaunin suka fada cikin ruwa. 14 Mutanen da
ke kiwon aladun su ka shiga cikin gari da kewaye suka bada labarin abin da ya faru. Mutane da yawa
suka je su ga abin da ya faru 15 Sai suka zo wurin Yesu suka ga mutumin mai aljanun a zaune, cikin
hankalinsa, saye da tufafi, sai suka tsorata. 16 Wadanda suka zo su ka ga abin da ya faru da mutumin
mai aljanun, suka je suka fada wa mutane abin da suka gani game da aladun. 17 Mutanen suka roke
shi ya fita daga yankin kasarsu. 18 Shi mutumin da aljanu ke iko da shi, sa'adda ya ga Yesu zai shiga
cikin jirgin ruwa ya tafi, ya roki Yesu da ya bi shi. 19 Amma Yesu bai yarda masa ba. Ya ce masa ka tafi
gidanku, wurin mutanenka ka gaya ma su alherin da Ubangiji ya yi maka. 20 Mutumin ya shiga cikin
Dikafolis yana shaidar babban abin da Yesu ya yi masa, dukansu suka cika da mamaki. 21 Sa'adda Yesu
ya sake ketaren kogin zuwa daya gefen, acikin jirgin, sai taron jama'a suka keweye shi, a gefen tekun.
22 Sai wani daya daga cikin shugabannin Majami'a mai suna Yayirus, ya zo, wurinsa sa'adda ya ganshi
ya durkusa a gabansa. 23 Ya yi ta rokonsa, yana cewa, "Diya ta ba ta da lafiya har ma ta kusa mutuwa.
Ina rokonka mu je gida na ka dora ma ta hannu domin ta warke. ta rayu." 24 Sai ya tafi tare da shi,
babban taro suka biyo shi har ma suna matse shi. 25 Akwai wata mace wadda ta ke zubar jini ta kai
tsawon shekara goma sha biyu. 26 Ta sha wahala kwarai da gaske ta je wurin likitoci da yawa ta kashe
kudi sosai, amma ba ta warke ba abin ma sai karuwa ya ke yi. 27 Ta ji labarin Yesu. Sai ta biyo bayansa
yana tafiya cikin taro, ta taba habar rigarsa. 28 Domin ta ce "Idan dai na taba ko da habar rigarsa zan
warke." 29 Da dai ta taba shi sai zubar jinin ta ta tsaya, ta ji a jikin ta ta warke, daga damuwarta. 30 Nan
da nan, Yesu ya ji iko ya fita daga gare shi sai ya ce "wanene ya taba rigata?" 31 Almajiransa suka ce,
" a cikin wannan taron mutane da yawa ka ce wanene ya taba ni?" 32 Amma Yesu ya waiga ya ga ko
wanene ya taba shi. 33 Matar ta san abin da ya faru sai ta zo cikin tsoro da rawar jiki ta durkusa a

gaban Yesu ta fada masa gaskiya. 34 Sai ya ce da ita, “Diya bangaskiyarki ta warkar da ke, ki tafi lafiya
kin sami warkewa daga cutarki”. 35 Sa'adda ya ke magana da ita sai ga mutane daga gidan shugaban
majami'a suka ce “Diyarka ta mutu me ya sa za ka dami malam?” 36 Amma sa'adda Yesu ya ji abin da
suka ce, sai ya ce da shugaban majami'ar, “kada ka ji tsoro ka ba da gaskiya kawai.” 37 Bai bari kowa ya
kasance tare da shi ba sai Bitrus da Yakubu da Yahaya dan'uwan Yakubu. 38 Suka zo gidan shugaban
majami'ar ya ga mutane suna bakin ciki, suna kuka sosai. 39 Sa'adda ya shiga gidan ya ce da mutane
“Me ya sa kuke damuwa da kuka?” Yarinyar ba ta mutu ba barci ta ke yi. 40 Sai su kayi masa dariya.
Amma ya fitar da su waje su duka. Ya kira baban yarinyar da mamar ta da wadansu da ke tare da shi
su ka shiga wurin da yarinyar ta ke. 41 Ya kama hannun yarinyar ya ce da ita “Tilatha koum” wato
yarinya na ce ki tashi” 42 Nan da nan yarinyar ta tashi ta yi tafiya [gama shekarun ta sun kai goma sha
biyu]. Nan da nan mutanen suka yi mamaki kwarai da gaske. 43 Ya ummurce su da gaske kada kowa
ya sani. Ya ce da su su ba ta abinci ta ci.

6

1 Ya bar su ya zo garinsu, almajiransa su ka biyo shi. 2 Sa'adda ranar Asabar tazo ya shiga cikin
masujada ya yi koyarwa. Mutane da yawa da su ka ji koyarwarsa su ka yi mamaki, suka ce daga ina
ya sami irin wannan koyarwar? Wacce irin hikima ce Allah ya ba shi haka? Wadanne irin ayyukan
al'ajibi ya ke yi da hannuwansa? 3 Wannan ba kafintan nan ba ne dan Maryamu, dan'uwan Yakubu da
Yosi da Yahuza da Saminu? Ba ga 'yan'uwan sa 'yan mata mu na tare da su ba? Ba su ji dadi ba a ransu
saboda Yesu. 4 Yesu ya ce, “Annabi ba ya rasa daraja sai a gidansa da garinsa da cikin danginsa.” 5 Bai
iya yin wani aikin al'ajibi a wurin ba sai dai mutane kadan marasa lafiya ya dorawa hannu ya warkar
da su. 6 Rashin bangaskiyarsu ya ba shi mamaki. Sai ya tafi cikin kauyuka na kewaye da su ya yi ta
koyarwa. 7 Ya kira almajiransa su goma sha biyu, ya aike su biyu-biyu, ya ba su iko a kan aljanu, 8 ya
dokace su kada su dauki komai tare da su domin wannan tafiya, sai dai sanda kadai. Kada su dauki
abinci ko jaka ko kudi a cikin aljihunsu, 9 sai dai su sa takalmi kadai, kada su sa taguwa biyu a jikinsu.
10 Ya ce da su, idan ku ka shiga wani gida sai ku zauna a gidan har lokacin da za ku tashi. 11 Idan
ku ka je wani gari aka ki karbar ku, ku karkabe kurar da ke kafufunku ta zama shaida kan mutanen
garin. 12 Sai suka tafi suka yi ta shela ga mutane cewa su tuba daga zunubansu. 13 Sun fitar da aljanu
da yawa, suka shafawa mutane da yawa mai suka warkar da su. 14 Sarki Hirudus ya ji wannan, gama
sunan Yesu ya zama sananne a wurin kowa da kowa. Wadansu suna cewa Yahaya mai yin baftisma ne
ya tashi daga matattu shi ya sa ake yin wadannan ayyukan al'ajibi ta wurinsa. 15 Wadansu kuma suna
cewa, “Iliya,” Har yanzu wadansu suna cewa daya “daga cikin annabawa ne na da can.” 16 Sa'adda
Hirudus ya ji wannan sai ya ce, “Yahaya wanda na fillewa kai shine ya tashi.” 17 Saboda Hirudus ne ya
sa aka kama Yahaya aka kulle shi a kurkuku saboda Hirodiya(matar Filibus dan'uwansa), domin ya
aure ta. 18 Saboda Yahaya ya gaya wa Hirudus cewa bai halarta ya auri matar dan'uwansa ba. 19 Sai ita
Hirodiya ta yi kudurin ta kashe Yahaya amma bai yiwu ba. 20 Domin Hirudus yana jin tsoron Yahaya,
domin ya sani shi mai adalci ce, mai tsarki kuma. Domin haka Hirudus bai so wani abu ya faru da
Yahaya ba, amma ya kan fusata idan ya ji wa'azin yahaya. Duk da haka da fari ciki yakan saurare shi.
21 Amma sai dama ta samu inda Hirodiya za ta iya yin abin da ta ke so ta yi. A lokacin kewayowar ranar
haihuwar sa, sai Hirudus ya shirya liyafa domin manyan da ke aiki tare da shi a cikin gwamnatin sa,
da shugabannin da ke cikin Galili. 22 Diyar Hirodiya ta zo ta yi masu rawa, rawarta kuwa tagamshi
Hirudus da bakinsa. Sarki ya ce da yarinyar, “ki tambayi duk abin da ki ke so ni kuwa zan ba ki shi”.
23 Ya rantse mata da cewa”Ko menene ki ka ce ki na so, ko da rabin mulkina ne” 24 Sai ta fita ta je ta
tambayi mamarta, “ me zan ce ya bani?” Sai ta ce kan Yahaya Mai Yin Baftisma. 25 Sai ta dawo da
sauri cikin dakin taro wurin sarki ta ce da shi, “Ina so ka ba ni kan Yahaya Mai Yin Baftisma a cikin
tire.” 26 Sarki ya damu kwarai, amma saboda ya yi alkawari ga kuma ofisoshinsa, ba dama ya ce a'a.
27 Sai sarki ya aiki wani soja ya ba shi ummurni ya je ya kawo kan Yahaya. Sojan ya je ya fillo kan
sa daga cikin kurkuku. 28 Ya kawo kan a cikin tire ya ba yarinyar, yarinyar kuma ta kai wa mamarta.
29 Da almajiran su ka ji labari, suka zo suka dauki gawarsa suka rufe a cikin kabari. 30 Almajiran suka
zo wurin Yesu, suka fada masa dukkan abin da suka yi da abin da suka koyar. 31 Sai ya ce da su “ku
je cikin kebabben wuri domin ku huta kadan,” domin mutane suna ta kaiwa da komowa, ba su sami

damar hutawa ba balle su ci abinci [32] Sai suka tafi kebabben wuri a cikin jirgin ruwa su kadai. [33] Amma
mutane da yawa sun gansu suna tafiya sun kuma gane su, sai suka fito daga cikin dukan garuruwa
da gudu har su ka kai wurin kafin su zo. [34] Sa'adda suka zo bakin gaba Yesu ya ga taron mutane da
yawa sai ya ji tausayinsu domin sun yi kamar tumakin da ba da mai kiwo. Sai ya cigaba da koya masu
abubuwa da yawa. [35] Sa'adda yamma ta yi, almajiran sa suka zo suka ce da shi, “wurinnan kebabben
wuri ne kuma ga lokaci ya tafi. [36] Ka sallami mutanen nan domin su shiga cikin garuruwa da kauyuka
da ke kusa domin su sayi abin da zasu ci. [37] Amma sai ya ba su amsa ya ce,”Ku ku basu abinci su ci
mana”. Sai suka ce da shi, “ma iya zuwa mu sawo gurasa ta sule dari biyu mu basu su ci?” [38] Sai ya
ce dasu, “Dunkulen gurasa guda nawa kuke dasu? Kuje ku gani.” Dasuka gano sai suka ce da shi,
dunkule biyar ne da kifi guda biyu.” [39] Sai ya ba da umarni mutanen su dukka su zauna a kan danyar
ciyawa. [40] Suka zauna kungiya kungiya wadansu su dari wadansu hamsin. [41] Sai ya dauki dunkulen
gurasa guda biyar da kifi guda biyu, ya ta da kansa sama, yasa albarka, ya kakkarya dunkulen gurasan,
ya ba almajiran domin su rabawa taron jama'a duka. [42] Dukansu suka ci suka koshi. [43] Suka tattara
gutsattsarin gurasar suka cika kwanduna guda goma sha biyu da gutsattsarin da kuma gutsattsarin
kifin. [44] Mutanen da suka ci gurasar sun kai mutum dubu biyar. [45] Nan da nan ya ce almajiran sa
su hau jirgin ruwa su yi gaba kafin ya zo, su je Baitsaida. Shi kuma ya tsaya domin ya sallami taron
mutanen. [46] Bayan da suka tafi shi kuma ya hau kan dutse domin ya yi addu'a. [47] Har yamma ta yi
jirgin ruwan ya na tsakiyar rafi shi kuma yana kan tudu shi kadai. [48] Ya gansu suna wahala gama iska
ta hana su tafiya. Wajan karfe hudu na asuba sai ya tawo wurin su yana tafiya a kan ruwa, yana so
ya wuce gaban su. [49] Sa'adda suka gan shi ya na tafiya a kan ruwa suka yi tsammani fatalwa ce, suka
yi ihu, [50] gama su duka sun gan shi, tsoro ya kama su. Sai nan da nan ya yi magana dasu ya ce, “Ku
karfafa ni ne! kada ku ji tsoro!'' [51] Ya shiga cikin jirgin ruwan tare dasu, sai iska ta dena bugawa.
Sai suka yi mamaki kwarai. [52] Gama basu gane batun dunkulen ba. Maimakon haka, sai zukatansu
suka taurare. [53] Sa'adda suka haye su zo kasar Janisarita suka sa wa jirgin sarka. [54] Su na fitowa daga
cikin jirgin kenan, mutane suka gane cewa Yesu ne. [55] Mutane suka ruga cikin yankin su, suka kawo
marasa lafiya a bisa shinfidun su zuwa wurinsa, dukan inda suka ji yana zuwa. [56] Ko ina ya shiga birni
da kauye, ko a cikin kasar sukan kawo marasa lafiya a kasuwanni suna rokonsa su taba ko da habar
rigarsa, dukan wadanda suka taba kuwa suka warke.

7

[1] Farisawa suka taru wurin Yesu tare da wadansu marubuta wadda suka zo daga Urushalima. [2] Sun
ga cewa wasu daga cikin almajiransa sun ci gurasa da hannuwa marasa tsabta, wato, basu wanke
hannu ba, [3] (Domin Farisawa da dukan Yahudawa ba su cin abinci sai dole sun wanke hannu da kyau
domin suna kiyaye al'adun dattawa. [4] Idan Farisawa suka dawo daga kasuwa, wajibi ne su yi wanka
kamin su ci abinci. Akwai sauran al'adun da suke kiyayewa, kamar wanke moda, tukwane, da wasu
santula na dalma, har da dakin cin abinci.) [5] Farisawa da Marubuta suka tambaye Yesu, “Don me
almajiran ka basu kiyaye al'adun dattawa, domin suna cin abinci ba tare da sun wanke hannu ba?”
[6] Amma ya amsa masu cewa, “Ishaya ya yi anabci akan ku masu bautan ganin ido, da ya rubuta cewa
'wadanan mutane suna girmama ni a baka amma zuciyar su tana nesa da ni. [7] Sujadar wofi suke
mani suna koyar da ka'idodi na mutane a matsayin rukunansu'”. [8] Kun watsar da dokar Allah sai
kuka rungumi al'adun mutane. [9] Sai yace masu, kun yi nasara wurin kau da dokokin Allah domin ku
kiyaye al'adun ku na mutane. [10] Koda shike Musa ya rubuta cewa, “ka girmama Ubanka da Uwarka”,
kuma, “duk wanda ya zagi Ubansa ko Uwatasa, ya cancanci mutuwa nan take”. [11] Amma kun ce, 'idan
mutum ya ce wa iyayensa, “duk taimakon da ya cacanci ku samu daga guna ya zama kebabbe (wato,
'na mika wa Allah)”'. [12] Sabo da haka, kun ba shi izini kada ya yi wa Ubansa ko Uwatasa wani abu.
[13] Kuna mayar da dokan Allah abin banza, sabili da al'adun ku da kuka mika masu. Wannan, da wasu
abubuwa kamar haka kuke yi.” [14] Ya kara kiran taron jama'ar yace masu, “ku kasa kunne gareni,
kuma ku gane. [15] Babu wani abu daga wajen mutum da zai iya gurbatar da shi har idan ya shiga
cikinsa. Amma, abinda ya fita daga cikinsa shike gurbatar da shi” [16] Bari mai kunnen ji, ya ji. [17] Da
Yesu ya bar taron jama'ar, ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi ma'anar wannan misali.
[18] Sai Yesu yace, 'ashe baku da ganewa? ko baku sani cewa abin da ya shiga cikin mutum daga waje

ba zai iya gurbatar da shi ba, [19] domin ba zai iya kai wa cikin zuciyarsa ba, sai dai ya shiga cikin sa ya
kuma fita a matsayin bayan gari a salga". Da wannan magana, Yesu ya mayar da dukan abinci ya zama
da tsabta. [20] Ya ce, abinda ke cikin mutum shike gurbatar da shi [21] Domin daga cikin mutum, kuma
daga cikin zuciyarsa ne, mugun tunani, lalata, sata, kisa, [22] zina, kwadayi, mugunta, hai'inci, mugun
guri, kishi, zargi, girmankai, wawanci. [23] Duk wadannan miyagun abubuwa suna fitowa ne daga cikin
mutum, kuma suke gurbatar da shi." [24] Ya tashi daga nan ya tafi shiyyar Sur da Sida. Ya shiga wani
gida don baya son wani ya sani cewa yana nan, amma bai iya boyuwa ba. [25] Amma nan da nan wata
mace, wadda diyarta ke da mugun ruhu-wannan mace kuwa ta ji game da Yesu sai ta zo ta durkusa
a gabansa. [26] Matar yar kasar Girka ce, kuma asalinta daga Fonishiya take. Ta roke shi da ya fitar da
mugun ruhun nan daga diyarta. [27] Sai ya ce mata, "Bari a ciyar da 'ya'ya tukuna. Domin bai kamata
a dauki abincin yaya a ba karnuka ba". [28] Sai ta amsa masa cewa, "I, Ubangiji, Karnukan ma sukan ci
abincin da ke fadowa daga teburin 'ya'yan." [29] Ya ce mata, "domin kin fadi haka, kina iya ki tafi domin
aljani ya fita daga diyarki." [30] Ta koma gida sai ta iske diyarta na kwance akan gado, aljanin ya fice
daga jikinta. [31] Ya sake fita daga shiyar Sur, ya biyo ta Sidon, har zuwa tekun Galili a shiyar Dikafolis.
[32] Sun kawo masa wani kurma, kuma bebe ne shi, suna rokansa ya dora hanuwansa a bisansa. [33] Sai ya
jawo shi daga taron jama'ar, zuwa gefe, sai ya sa hanunsa a kunuwan beben bayan ya tufa yawunsa,
sannan ya taba harshensa. [34] Ya dubi sama, ya ja numfashi ya ce masa, "Ifatha", wato, "bude!" [35] Nan
da nan ya mayar masa da jinsa. abinda ya daure harshensa ya sake shi, sai ya fara magana da kyau.
[36] Ya umarce su da kada su gaya wa wani. Amma duk da umarnin da yake basu, suna ta shaida shi
ko'ina. [37] kuma suna ta mamaki cewa, "Yayi kowanne abu da kyau, har ya sa kurame suna jin magana,
da kuma bebaye na magana."

8

[1] A kwanakin nan, akwai wani gagaruman taron mutane, kuma basu da abincin ci. Yesu ya kirawo
almajiransa yace masu, [2] "Ina tausayin taron mutanen nan domin kwana uku kenan suna nan tare da
ni babu abinci. [3] Idan na salame su su koma gidajensu ba tare da sun ci abinci ba, za su galabaita a
hanya domin gidajensu na da nisa." [4] Almajiransa suka amsa masa cewa, "A ina za mu iya samu gurasa
a wannan jeji da zai ishi wadannan mutane haka?" [5] Ya tambaye su, "gurasa nawa kuke da su?" Sai
suka ce, "Bakwai." [6] Ya umarci mutanen da su zauna. Ya dauki gurasar bakwai, bayan da ya yi godiya,
ya kakarya gurasar, sa'annan ya umarci almajiransa da su raba wa mutanen. Su kuwa suka raba masu.
[7] Suna kuma da kananan kifaye kadan. Bayan da ya yi godiya akan su, ya umurci almajiran su rabawa
mutanen. [8] Sun ci sun koshi. Suka tattara ragowar, har sun cika kwanduna bakwai. [9] Akwai maza
kimanin dubu hudu a wurin. Yesu ya sallame su. [10] Nan take, ya shiga jirgin ruwa da almajiransa
zuwa shiyyar Dalmanuta. [11] Sai Farisawa suka zo suka fara gardama da shi. Suna nema ya nuna masu
alama daga sama, domin su gwada shi. [12] Ya ja numfashi a ruhunsa yana cewa, "Don me wannan
tsarar tana neman alama. Hakika ina gaya maku, babu wata alama da za a ba wannan tsarar." [13] Sai
ya bar su ya sake shiga jirgin zuwa hayin tafkin. [14] A lokacin nan, almajiransa sun manta su dauki
gurasa. Domin gurasa daya ce tak a garesu cikin jirgin ruwan. [15] Ya gargade su, "ku yi hattara da yisti
na Farisawa da Yisti na Hirudus." [16] Almajiran suka fara tattaunawa a tsakaninsu, "Saboda ba mu
da gurasa ne." [17] Yesu yana sane da wannan, sa'annan ya ce masu, "Don me kuke tattaunawa akan
rashin gurasa? Har yanzu baku gane ba? Har yanzu ba ku da sane? Ko zuciyar ku ta duhunta ne?"
[18] Kuna da idanu, ba ku gani? Kuna da kunnuwa, ba ku ji? Ba ku tuna ba? [19] Da na kakkarya gurasar
a cikin mutane dubu biyar, kwanduna nawa kuka samu ragowa? Suka ce masa, "Goma sha biyu."
[20] Kuma da na kakarya gurasa bakwai a cikin mutane dubu hudu, kwanduna nawa kuka dauka cike
da ragowar? Suka ce masa, "bakwai." [21] Ya ce masu, "har yanzu baku gane ba?" [22] Sun zo Baitsaida.
Mutanen wurin suka kawo masa wani makaho, sai suka roke shi ya taba shi. [23] Yesu ya rike hanun
makahon, ya jagorance shi zuwa bayan kauyen. Da ya tofa yawunsa a idon mutumin, kuma ya dora
hanunsa akan mutumin, sai ya tambaye shi "kana ganin wani abu kuwa?" [24] Ya daga ido sai ya ce, "ina
ganin mutane na tafiya kamar itatuwa." [25] Ya sake dora masa hannu a idanuwansa, mutumin ya bude
idanuwansa, sai ya fara ganin gari da kyau. [26] Yesu ya sallame shi zuwa gidansa nan take, ya ce masa,
"kada ka shiga cikin garin" [27] Yesu da almajiransa sun shiga kauyukan kaisariya ta Filibi. Da suke kan

hanya, sai ya tambaye su, “Shin wanene mutane ke ce da ni?” [28] Suka amsa masa suka ce, Yahaya mai
Baftisma. Wasu suka ce, “Iliya”. wadansu kuma, 'Daya daga cikin anabawa”. [29] Ya tambaye su, “Amma
me ku ke ce da ni?” Bitrus ya ce, “Kai ne Almasihu.” [30] Yesu ya umarce su kada su gaya wa kowa game
da shi. [31] Sai ya fara koya masu cewa, dole ne Dan Mutum ya sha wahala, dattawa da marubuta da
manyan Firistoci zasu ki shi, a kuma kashe shi. Bayan kwana uku, zai tashi daga matattu. [32] Ya fadi
wannan afili. Sai Birus ya ja shi gefe ya fara tsauta masa. [33] Amma Yesu ya juya ya dubi almajiransa
sa'annan ya tsautawa Bitrus yana cewa, “Ka koma bayana Shaidan, domin kana kula da abubuwan
mutane ne kawai, ba na Allah ba.” [34] Sai ya kira taron jama'ar da almajiransa a wuri daya, ya ce masu,
“Duk wanda yake so ya bini, dole ne ya musunci kansa, ya dauki giciyensa ya biyo ni. [35] Domin duk
wanda yake so ya ceci ransa zai rasa shi, amma duk wadda ya rasa ransa domina da kuma bishara zai
cece shi. [36] Me zai amfani mutum idan ya sami dukan duniya sannan ya rasa ransa. [37] Me mutum zai
bayar amaimakon ransa? [38] Duk wanda ke jin kunyata ko maganata a wannan mazinaciyar tsara mai
zunubi, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa a lokacin da ya dawo cikin daukakar Ubansa da Malaiku masu
tsarki.”

9

[1] Sai ya ce masu, “Hakika, ina gaya maku, akwai wasun ku anan da ba za su mutu ba, sai sun ga
mulkin Allah ya bayyana da iko.” [2] Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus, da Yakubu, da Yahaya,
ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kadai. Sai kamaninsa ya sake a gabansu. [3] Sai tufafinsa ya
zama fari fat, yadda ba mai rinin da zai iya rininsa haka a duniya. [4] Sai Iliya da Musa suka bayyana
gare su, suna magana da Yesu. [5] Sai Bitrus ya amsa ya ce, malam, bari mu da muke anan mu kafa
bukka uku, daya ta ka, daya ta Musa, da ta Iliya, [6] Ya rasa abin da zai fada ne, don sun tsorota kwarai.)
[7] Sai ga wani gajimare ya zo ya rufe su, aka kuma ji wata murya daga gajimaren, “ta ce Wannan shine
kaunataccen Dana, Ku saurare shi. [8] Nan take da suka duba, ba su ga kowa ba, sai Yesu shi kadai. [9] Suna
cikin gangarowa daga dutsen, sai ya kwabe su kada su gaya wa kowa abin da suka gani, sai bayan da
Dan Mutum ya tashi daga mattatu. [10] Sai suka bar zancen a tsakaninsu, amma suka tamabayi junansu
“mene ne tashin matattu” ke nufi. [11] Suka tambaye shi yaya malaman attaura suka ce Iliya zai fara
zuwa?” [12] Ya ce masu, laile ne Iliya ya fara zuwa ya raya dukan abubuwan. Don me a ka rubuta cewa
Dan Mutum, zai sha wuya iri iri a kuma ki shi? [13] Amma ina gaya muku Iliya ya riga, ya zo, amma sun
yi masa abin da suke so su yi kamar yadda littatafai suka yi magana a kansa.” [14] Sa'adda suka dawo
wurin sauran almajiran, suka ga taron jama'a masu yawa suna ta muhawara tare da manyan malaman
attaura. [15] Da ganin sa, sai dukan taron yayi mamaki kwarai da gaske, suka dungumo wurinsa a guje,
suna gaishe shi. [16] Ya tambayi almajiransa, “ Wacce muhawara ce kuke yi da su?” [17] Daya daga cikin
taron ya amsa masa”malam, ga shi na kawo maka dana don yana da beben aljani. [18] Duk lokacin da
ya tasar masa yakan buga shi har kasa, na kuma yi wa almajiranka magana su fitar sun kasa. [19] Ya
amsa masu ya ce ya ku mutanen zamaninnan marasa bangaskiya, har yaushe zan kasance tare da
ku ina jimrewa? ku dai kawo mini shi. [20] Sai suka kawo masa yaron. Da ruhun ya ga Yesu, nan da
nan ya buge yaron jikinsa na rawa. Sai yaron ya fadi yana ta birgima, bakinsa yana kumfa. [21] Yesu
ya tambayi mahaifin yaron, Tun yaushe wannan abu ya same shi? Mahaifin yaron ya ce tun yana
karami. [22] Ya kuwa sha jefa shi a ruwa da wuta, don ya halakar da shi. Idan zaka iya yin wani abu, ka
ji tausayinmu ka taimakemu. [23] Yesu ya ce masa, “In zan iya? Ai dukan abu mai yiwuwa ne, ga duk
wanda ya gaskata. [24] Nan da nan mahaifin yaron ya daga murya ya ce, Na ba da gaskiya. A kore mini
rashin bangaskiyata. [25] Da Yesu ya ga taron na dungumowa a guje, sai ya tsawata wa bakin aljanin
ya ce masa, “kai, beben aljani na umarce ka, ka fita daga wannan yaron kar ka sake shigar sa. [26] Sai
wannan aljanin ya daga murya ya fita ya rabu da wannan yaron. Sai yaro ya zama kamar mattacce,
sai sauran mutanen suka ce, “Ai, yaron ya mutu. [27] Yesu ya kama hannunsa, ya daga shi, sai yaron ya
mike tsaye. [28] Da Yesu ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi a kadaice, me ya sa muka kasa
fitar da shi?” [29] Ya ce masu, “Ai, irin wannan ba ya fita sai da addu'a.” [30] Sai suka ratsa cikin Galili,
amma ba ya son kowa ya san inda suke. [31] Da yake koyar da almajiransa, ya ce masu lokaci na zuwa
da za'a ba da Dan mutum a hannun mutane, za su kuwa kashe shi, sa'adda aka kashe shi kuma, bayan
kwana uku zai tashi. [32] Amma fa ba su fahimci maganar ba, suna kuma jin tsoron tambayarsa. [33] Sai

suka zo kafarnahum. A lokacin da ya ke cikin gida, ya tambayi Al'majiransa, Menene ku ke magana a
kansa a hanya? 34 Amma suka yi shiru. don suna gardama da junansu akan hanya, a kan wane ne mafi
girma. 35 Sai ya zauna, ya kira al'majiransa goma sha biyu, yace masu duk wanda ya ke so ya zama na
fari, dole ya kankantar da kansa, sa'annan ya bautawa sauran duka. 36 Sai ya dauko karamin yaro a
hannunsa ya sa shi a tsakiyarsu. Ya rumgome shi a kafadarsa ya ce masu. 37 Dukan wanda ya karbi
dan karamin yaron nan a cikin sunana ni ya karba, kuma dukan wanda ya karbi wani, ni ya karba,
bai kuma karbeni ni kadai ba, duk da wanda ya aiko ni." 38 Sai Yahaya ya ce masa, Malam mun ga
wani yana fitar da aljanu da sunanka mun yi kokari mu hana shi domin ba ya tare da mu. 39 Sai Yesu
ya ce masu ku kyale shi domin babu wanda zai yi irin wannan babban aikin, sa'annan ya fadi wasu
maganganu mara sa kyau a kanmu. 40 Duk wanda ba ya gaba da mu, na mu ne. 41 Duk wanda ya ba ku
ruwa ku sha domin kuna na Almasihu, gaskiya nake fada maku ba za ya rasa ladansa ba. 42 Amma duk
wanda ya sa kananan nan tuntube, ya fi kyau a rataya masa dutsen nika a jefa shi a cikin teku. 43 Idan
har hannun ka zai sa ka yi tuntube, zai fi kyau ka yanke shi. Domin zai fi kyau ka shiga aljanna da
hannu daya da ka shiga jahannama da hannu biyu. 44 (Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar kuma bata
mutuwa). 45 Idan kafarka za ta sa ka yi tuntube, ka yanke ta ka yar. Zai fi kyau ka shiga aljanna da kafa
daya da ka shiga jahannama da kafa biyu. 46 (Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar kuma bata mutuwa).
47 Idan idonka zai sa ka yi tuntube, ka kwakule shi ka yar, domin gwamma ka shiga mulkin Allah da ido
daya, da a jefa ka cikin wuta da idanu biyu. 48 Inda tsutsotsi basu mutuwa, wutar kuma bata mutuwa.
49 Domin da wuta za a tsarkake kowa. 50 Gishiri yana da kyau, amma idan ya rasa zakinsa, ta ya ya za
ka sa shi yayi zaki kuma? Ku kasance da zaki, kuma ku yi zaman lafiya da kowa.

10

1 Yesu ya bar wannan wurin, ya tafi yankin Yahudiya, wajen hayin kogin Urdun. Sai jama'a suka je
wurinsa. Ya ci gaba da koya masu, kamar yadda ya zama al'adarsa. 2 Sai Farisawa su ka zo wurinsa,
su ka ce, '' dai dai ne mutum ya saki matarsa?'' Wannan tambaya sun yi ta ne domin su gwada shi.
3 Ya amsa ya ce, menene Musa ya umarce ku? 4 Suka ce, ''Musa ya yarda mutum ya rubuta takardar
saki ga matarsa, ya sallameta ta fita.'' 5 "Domin taurin zuciyarku ne ya rubuta maku wannan dokar,"
Yesu ya ce masu. 6 Amman tun daga farkon halitta, 'Allah ya halicci namiji da ta mata.' 7 Domin
wannan dalilin ne mutum zai rabu mahaifinsa da mahaifiyarsa ya mannewa matarsa. 8 Su biyu kuwa
sun zama jiki daya, ba biyu ba, 9 Saboda haka abinda Allah ya hada kada mutum ya raba." 10 Lokacin
da suke cikin gida, sai almajiransa suka sake tambayarsa akan wannan magana. 11 Ya ce da su. Dukan
wanda ya saki matarsa ya kuma auro wata matar yayi zina da ita kenan. 12 Haka nan duk matar da ta
saki mijinta ta auri wani ta yi zina da shi kenan." 13 Mutane suka kawo masa 'ya'yansu kanana don
ya taba su, sai almajiransa suka kwabe su. 14 Da Yesu ya gani, ya ji haushi, ya ce masu. Ku bar yara
kanana su zo wurina, kada ku hana su domin mulkin Allah na irinsu ne. 15 Gaskiya na ke fada maku
duk mutumin da bai karbi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, babu shakka ba zai shiga mulkin
Allah ba. 16 Sai ya rungume su ya sa masu albarka. 17 Lokacin da ya fara tafiya, sai wani mutum ya
rugo wurinsa, ya durkusa a gabansa. Ya tambaye shi, yace ya ''Malam managarci, me zan yi domin
in sami rai na har abada?'' 18 Amma Yesu ya ce masa. Don me ka ke kira na managarci? Babu wani
managarci sai dai Allah kadai. 19 Kasan dokokin. Kada ka yi kisan kai, kada ka yi zina, kada ka yi sata,
kada ka yi shaidar zur, kada ka yi zamba, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka." 20 Sai mutumin
ya ce masa Malam ai na kiyayye duk wadannan abubuwa tun ina yaro. 21 Yesu ya dube shi duban
kauna ya ce masa. Abu daya ka rasa. Shi ne ka je ka sayar da duk mallakarka ka ba mabukata, za ka
sami wadata a sama. Sa'annan ka zo ka bi ni. 22 Da ya ji haka sai ransa ya baci, ya tafi yana bakin
ciki, don shi mai arziki ne kwarai. 23 Yesu ya dubi almajiransa ya ce. ''Yana da wuya masu arziki su
shiga mulkin Allah!'' 24 Almajiransa suka yi mamakin maganarsa. Sai Yesu ce masu, ya ku ya'ya'na
yana da wuya kamar me a shiga mulkin Allah. 25 Zai zama da sauki ga rakumi yabi ta kafar allura da
mai arziki ya shiga mulkin Allah. 26 Sai suka cika da mamaki sosai, su kace wa juna, ''to idan haka ne
wanene zai iya tsira kenan?'' 27 Yesu ya dube su ya ce masu. Ga mutane a bu ne mai wuyar gaske,
amma a wurin Allah komai yiwuwa ne. 28 Bitrus ya ce masa, ''to gashi mu mun bar kome, mun bika''.
29 Yesu ya ce. Gaskiya na ke fada maku, babu wanda zai bar gidansa, da yan'uwansa maza da mata,

da mahaifiya ko mahaifi, ko 'ya'ya ko gona, saboda da ni da kuma bishara, 30 sa'annan ya rasa samun
nikinsu dari a zamanin yanzu, na gidaje, da yan'uwa mata da maza' da iyaye mata da 'ya'ya da gonaki,
game da tsanani, a duniya mai zuw kuma ya sami rai madawwami. 31 Da yawa wadanda suke na farko
za su koma na karshe, na karshe kuma za su zama na farko. 32 Suna tafiya Urushalima, Yesu kuwa na
gabansu. Almajiransa sun yi mamaki, mutane da ke biye da su kuwa sun tsorata. Yesu kuwa ya sake
kebe sha biyun nan, ya fara fada masu abin da zai same shi. 33 "Kun ga, za mu Urushalima za a bada
Dan mutum ga manyan Firistoci da malan Attaura, za su kuma yi masa hukuncin kisa su kuma bada
shi ga al'ummai. 34 Za su yi masa ba a, su tofa masa yau, su yi masa bulala, su kashe shi, bayan kwana
uku kuwa zai tashi." 35 Yakubu da Yahaya, 'ya'yan Zabadi, suka zo wurin sa, suka ce, ''Malam muna
so kayi mana duk abin da mu ka roke ka'' 36 Ya ce masu. ''Me ku ke so in yi maku?'' 37 Suka ce, ''ka
yardar mana, a ranar daukakarka, mu zauna daya a damanka, daya kuma a hagunka.'' 38 Yesu ya ce
masu. ''Ba ku san abinda ku ke roka ba. Kwa iya sha daga kokon da zan sha? Ko kuma za a yi maku
baftismar da za a yi mani?'' 39 Suka fada masa, ''Zamu iya.'' Yesu ya ce masu, '' kokon da zan sha,
da shi zaku sha, baftismar da za ayi mani kuma da ita za a yi maku.'' 40 Amma zama a damata, ko a
haguna, ba na wa ba ne da zan bayar, ai na wadanda a ka shiryawa ne." 41 Da sauran almajiran nan
goma suka ji, suka fara jin haushin Yakubu da Yahaya. 42 Yesu kuma ya kira su wurinsa ya ce masu,
'' kun sani wadanda aka san su da mulkin al'ummai sukan nuna masu iko, hakimansu kuma sukan
gasa masu iko. 43 Amma ba haka zai kasance a tsakaninku ba. Duk wanda ya ke son zama babba a
cikinku, lalle ne ya zama baranku. 44 Duk wanda ya ke so ya shugabance ku lalle ne ya zama bawan
kowa. 45 Saboda haka ne Dan mutum ya zo ba domin a bauta masa ba, sai dai domin shi yayi bautar, ya
kuma ba da ransa fansa saboda da mutane da yawa." 46 Sa'adda suka iso Yariko, yana fita daga Yariko
kenan, shi da almajiransa, da wani babban taro, sai ga wani makaho mai bara, mai suna Bartimawas
dan Timawas yana zaune a gefen hanya. 47 Da ya ji Yesu Banazare ne, ya fara daga murya yana cewa,
''Ya Yesu, Dan Dauda, kaji tausayina'' 48 Mutane da yawa suka kwabe shi, cewa yayi shiru. Sai ya kara
daga murya kwarai da gaske, yana cewa, Ya Dan Dauda ka yi mani jinkai, ka ji tausayina!" 49 Yesu ya
tsaya ya ce, ku kirawo shi. Su kuwa suka kirawo makahon suka ce masa. ''Albishrinka, ta so! Yana
kiranka.'' 50 Makahon ya yar da mayafinsa, ya zaburo wurin Yesu. 51 Yesu ya tambaye shi, ya ce, ''
me ka ke so in yi maka?'' Makahon ya ce, ''Malam in sami gani.'' 52 Yesu ya ce masa. ''Yi tafiyarka,
bangaskiyarka ta warkar da kai.'' Nan take idanunsa suka bude, ya bi Yesu, suka tafi tare.

11

1 Da suka kusa Urushalima, kusa da Betafaji, da Betanya, wajen dutsen zaitun, sai Yesu ya aiki
almajiransa biyu 2 ya ce masu, " ku shiga kauyen can kusa da mu. Da zarar kun shiga za ku ga aholaki
a daure, wanda ba a taba hawa ba. Ku kwance shi, ku kawo mani. 3 In wani ya ce maku, "Don me kuke
haka? ku ce, 'Ubangiji ne yake bukatarsa, zai kuma komo da shi nan da nan."' 4 Sai suka tafi, suka
tadda aholakin a daure a kofar gida a bakin hanya, suka kwance shi. 5 sai wadanda suke tsaye a gun
suka ce masu, "Don me kuke kwance aholakin nan? 6 Suka fada masu abinda Yesu yace, sai suka kyale
su suka tafi. 7 Almajiran nan biyu suka kawo wa Yesu aholakin, suka shimfida mayafansu a kai, sai
ya hau. 8 Sai mutane da yawa suka shimfida mayafansu a hanya, wadansu kuma suka baza ganyen da
suka yanko daga filayen. 9 Wadanda suke gaba da shi da wadanda ke bin bayansa suka yi sowa suna
cewa, "Hosanna! Albarka ta tabbata ga mai zuwa cikin sunan Ubangiji. 10 Albarka ta tabbata ga mulkin
nan mai zuwa na Ubanmu Dawuda! Dukaka a cikin sama!" 11 San nan Yesu ya shiga Urushalima, ya
shiga Haikalin. Sai ya dudduba komai, da magariba ta yi, ya fita ya tafi Betanya tare da goma sha
biyu nan. 12 Kashe gari, suka tashi daga Betanya, sai ya ji yunwa. 13 Da ya hango itacen baure mai
ganye daga nesa sai ya je ya ga ko za sami 'ya'ya. Da ya iso wurinsa bai ga komai ba sai ganye, don
ba lokacin 'ya'yan baure ba ne. 14 Sai ya ce wa bauren, "Kada kowa ya kara cin ''ya'yanka har abada!"
Almajiransa kuwa sun ji maganar. 15 Suka iso Urushalima, da shigar su, ya kori masu saye da sayarwa,
ya watsar da taburan 'yan canjin kudi, da kujerun masu sayar da tantabaru. 16 Ya hana kowa ya dauki
wani abu da za a i ya sayarwa a cikin haikalin. 17 Sai ya koyar da su cewa, "Ashe ba rubuce yake ba,
" Za a kira gidana gidan addu'a na dukan al'ummai? Amma ku kun mayar da shi kogon yan fashi".
18 Da mayan Faristoci da marubutan attaura suka ji maganar da ya yi, sai suka nami hanyar da za su

kashe shi. Amma suka ji tsoronsa domin dukkan taron na mamakin koyarwarsa. [19] Kowace yamma
kuma, sukan fita gari. [20] Da safe suna wucewa, sai suka ga bauren nan ya bushe. [21] Bitrus kuwa ya
tuna ya ce "Malam, dubi! Baurenan da ka la'anta ya bushe." [22] Yesu ya amsa masu ya ce, " ku gaskata
da Allah." [23] Hakika, ina gaya maku, duk wanda ya ce wa dutsen nan tashi ka fada cikin tekun', bai
kuwa yi shakka a zuciyarsa ba, amma ya gaskata haka kuwa zai faru, haka kuwa Allah zai yi. [24] Saboda
haka ina dai gaya maku, komai kuka yi addu'a kuka roka, ku gaskata cewa samamme ne, zai kuma
zama naku. [25] Duk sa'add da kuke addu'a ku gafarta wa wadanda suka yi maku laifi, domin Ubanku
shima zai gafarta maku naku laifi." [26] (Amma in baku gafartawa mutane laifofinsu ba, Ubanku ma da
ke sama ba zai gafarta maku ba.) [27] Da suka sake dawowa Urushalima. Yasu na tafiya cikin haikali,
sai manyan firistoci, da marubuta, da dattawa suka zo wurinsa, [28] suka ce masa, "Da wanne iko kake
yin wadanan abubuwa? Ko kuwa wa ya ba ka ikon yinsu? " [29] Sai Yesu ya ce masu, "Zan yi maku wata
tambaya. ku ba ni amsa, ni kuwa zan gaya maku ko da wanne iko ne nake yin wadannan abubuwan.
[30] Baftismar da Yahaya yayi, daga sama take ko kuwa daga mutum take? ku bani amsa". [31] Sai suka yi
mahuwara da juna, suka ce, "in kuwa muka ce, 'daga sama take,' za ya ce, "To, don me ba ku gaskata
shi ba? [32] In kuwa muka ce, " amma in muka ce ta mutum ce zasu jejjefemu domi suna jin tsoron
jama'a, don duk kowa ya tabbata, cewa Yahaya annabi ne. [33] Sai suka amsa wa Yesu suka ce, "Ba mu
sani ba" Yesu ya ce masu, "Haka ni kuma ba zan fada muku ko da wanne iko nake yin abubuwan nan
ba."

12

[1] Sai Yesu ya fara koyar da su da misalai. "Wani mutum ne ya yi gonar inabi ya shingen ta, ya
haka ramin matse inabin, ya kuwa gina hasumayar tsaro. Ya ba wandansu manoma jinginar gonar,
sa'an nan ya tafi wata kasa mai nisa. [2] Da lokaci ya yi, sai ya aika masu wani bawansa domin ya karbi
wadansu daga cikin amfanin gonar. [3] Amma manoman suka kama shi, suka yin masa duka, suka kore
shi hannu banza. [4] Ya sake aikar wani bawan. Shi kuma suka raunata shi aka, suka wulakanta shi.
[5] Ya sake aiken wani. Shi kam, suka kashe shi. Haka fa aka yi ta yi da wadansu da yawa, sun dodoki
wadansu, suka kuma kashe wadansu. [6] Yanzu dai yana da sauran daya tak, shine kaunatacen dansa.
Daga karshe ya aike shi wurinsu, yana cewa, ai za su bashi girma. [7] Amma manoman nan suka ce wa
juna, "ai, wannan shine magajinsa, 'ku zo mu kashe shi, gadon ya zama namu." [8] Sai suka kamo shi,
suka kashe shi, suka jefar da shi bayan shinge. [9] To, me mai gonar inabin zai yi? Sai ya zo ya hallaka
manoman nan, ya ba wadansu gonar. [10] Ashe, ba ku karanta wannan nassi ba? cewa, ' Dutsen da
magina suka ki, shi ne ya zama mafi mahmimanci. [11] Wannan daga Ubangiji ne, kuma ya yi dai dai a
idanunmu."' [12] Sai suka nemi su kama shi, don sun lura a kansu ne ya yi masalin, amma suka ji tsoron
jama'a. Don haka suka kyele shi, suka tafi. [13] Suka aika masa da wadansu farisiyawa da Heridiyawa,
don su sa masa tarko da kalamai cikin maganarsa. [14] Da suka zo, suka ce masa, "Malam, gaskiya kana
koyar da maganar Allah sosai, ba ka nuna bambanci tsakani mutane, sai koyar da tafarkin Allah kake
yi sosai. "Shin, mu biya haraji ga Kaisar, ko a a?" [15] AmmaYesu ya gane munafuncinsu, ya ce masu,
"Don me kuke gwada ni? ku kawo mani dinarin in gani." [16] Suka kawowa Yesu daya. Ya ce masu,
" Kamar waye da kuma rubutun wanene? suka ce masa, "Na Kaisar ne." [17] Yesu ya ce, "to, ku ba
Kaisar abinda yake na Kaisar, ku kuma ba Allah abin da yake na Allah. Sai suka yi mamakinsa kwarai.
[18] Sai Sadukiyawa suka zo wurinsa, su dake cewa babu tashin matattu. Suka tambaya shi suka ce,
[19] "Malam, Musa dai ya rubuta mana, cewa idan dan'uwan mutum ya mutu, ya bar matarsa ba da, lallai
ne dan'uwan mutumin ya auri matar, ya haifa wa dan'uwansa 'ya'ya.' [20] To an yi wadansu 'yan'uwa
maza guda bakwai, na farko ya yi aure, ya mutu bai bar 'ya'ya ba. [21] Na biyu kuma ya aure ta, shi ma
ya mutu, ba 'ya'ya. Na ukun ma haka. [22] Haka dai duk bakwai din, ba wanda ya bar 'ya'ya. A karshe
kuma ita matar ta mutu. [23] To, a tashin matattu, matar wa za ta zama a cikinsu? Don duk bakwai din
nan sun aure ta". [24] Sai Yesu ya ce, "Ba saboda wannan dalili ne kuka yi kuskure ba, wato don ba ku
san littafin ba, kuma ba ku san ikon Allah ba? [25] Domin in an tashin daga matattu, ba a aure, ba a
auraswa, amma sun zama kamar malaiku a sama. [26] Amma game da mattattun da suka tashi, ashe, ba
ku taba karantawa a littafin Musa ba, yadda Allah ya ce masa? "Ni ne Allah na Ibrahim, da Ishaku, da
kuma Yakubu'? [27] Ai, shi ba Allahn mattatu bane, amma na rayyayu ne. Hakika kun yi kuskure ". [28] Sai

wani malamin attuara ya zo ya ji suna muhawara da juna. Da dai ya ga Yesu yana ba su kyakkyawar
amsa, sai ya tambaye shi, “Wanne Umarni ne mafi girma dukka?” 29 Yesu ya amsa yace, “ mafi girma
shine, 'ku saurara ya Isra'ila, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. 30 Sai ka kaunaci Ubangiji Allah
da dukkan zuciyarka, da dukkan ranka da dukkan tunaninka, da dukkan karfinka. 31 ta biyu itace,
'ka kaunaci makwabcinka kamar kanka, Ba wata doka da ta fi wadannan.'' 32 Sai malamin attaura ya
ce masa, “Hakika gaskiyarka malam, Allah daya ne, ba kuma wani sai shi. 33 A kaunace shi kuma da
dukkan zuciya, da dukkan hankali, da dukkan karfi, a kuma kaunaci makwabci kamar kanka, ai ya fi
dukkan hadayu na konawa.” 34 Da Yesu ya ga ya yi masa magana da hikima, sai ya ce masa, “Ba ka
nesa da mulkin Allah.” Bayan wannan kuma ba wanda ya sake tambayarsa wani abu. 35 Yesu ya amsa
a lokacin da yake koyarwa a Haikali, ya ce “Yaya malaman attaura suke ce wa Kristi dan Dauda ne?
36 Domin Dauda kansa, ta ikon Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ubangiji ya ce wa Ubangijina, zauna a hannun
damana, har sai na kaskantar da makiyanka'. 37 Dauda da kansa ya kira shi 'Ubangiji; To, ta yaya ya
Almasihu zai zama Dan Dauda?” Babban taron jama'ar suka saurare shi da murna. 38 A koyarwa sa
Yasu ya ce, “ku yi hankali da malaman attaura, masu son yawo da manyan riguna, suna so a gaishesu
a kasuwa, 39 da kuma son wuraren zama masu daraja a haikali, da wurin bukukuwa. 40 Sun kuma
kwace gidajen gwauraye, da yin doguwar addu'a, don mutane su gani. Wadanan mutanen zasu sami
hukunci mai tsanani.” 41 Sai ya zauna a gaban akwatin baiko a Haikalin, yana duban yadda jama'a
suke zuba kudi a ciki. 42 Wadansu masu arziki da yawa suna zuba kudi masu tsoka. Sai gwauruwa
mara abin hanu ta saka anini biyu a ciki akwatin baikon. 43 Ya kira almajiransa, ya ce masu, “Hakika,
ina gaya maku, abinda gwauruwa nan ta saka a akwatin baikon nan ya fi na sauran dukka. 44 Su duk
sun bayar daga yalwa tasu ne, ita kuwa daga cikin rashinta ta bada duk abinda take da shi.”

13

1 da Yesu ke fita daga Haikalin, sai daya daga cikin almajirnsa ya ce masa “malam, dubi kyawawan
duwatsunnan da kyawawan gine-ginnenan!” 2 Ya ce masa, ka ga wadannan kyawawan gine- ginen?
babu wani dutsen da za a bar shi akan dan'uwansa, da ba za a rushe shi ba.” 3 Yana zaune a kan dutsen
zaitun wanda yake kusa da Haikali, sai Bitrus, da Yakubu, da Yahaya, da Andarawus suka tambaye shi
a asirce, suka ce. 4 Gaya mana yaushe za a yi wadannan abubuwa? mecece zata zama alamar faruwar
wadanna abubuwa da zasu faru?'' 5 Yesu ya ce masu, “ku kula, kada kowa ya rudeku. 6 Da yawa za
su zo da sunana, suna cewa nine shi, har su bad da mutane da yawa. 7 In kuka ji labarin yake- yake,
da jita-jitarsu kada ku damu, wannan zai faru, amma karshen duniya bai gabato ba. 8 Al'umma za
ta tasarwa al'umma, mulki ya tasarwa mulki. Za a yi girgizar kasa awurare dabam-dabam, da kuma
yunwa, amma fa dukkan wadanna abubuwan mafarin azaba ne. 9 Amma, ku zauna a fadake. Don za
su kai ku gaban majalisa. za a yi maku duka a cikin majami'u. Su kuma kai ku gaban masu mulki da
sarakuna, saboda sunana, domin ku ba da shaida a gare su. 10 Amma lallai sai an fara yi wa dukkan al,
ummai bishara. 11 Sa'ad da suka kai ku gaban shari'a suka mika ku, kada ku damu a wannan lokacin,
za a baku abin da zaku fada, Amma duk abin da aka yi muku a wannn lokacin, shi za ku fada, domin
ba ku ne kuke magana ba, Ruhu mai tsarki ne. 12 Dan'uwa zai bada dan'uwarsa akashe shi, uba kuwa
dansa. Yara kuma zasu tayar wa iyayensu har su sa akashe su. 13 Za a ki ku saboda sunana, amma
duk wanda ya jumre har karshe zai cetu. 14 Sa'adda kuka ga an kafa mummunan aikin sabo mai ban
kyama a wurin da bai kamata ba (bari mai karatu ya fahimta), to, bari wadanda suke kasar Yahudiya,
su gudu zuwa dutse. 15 Wanda yake tudu kuma kada ya sauko ya shiga gida garin daukar wani abu.
16 Wanda yake gona kuma kada ya koma garin daukar mayafinsa. 17 Amma, kaiton masu juna biyu da
masu goyo a wannan lokacin. 18 Ku yi addu, a kada abin ya faru da damina. 19 A lokacin za ayi wata
matsanaciyar wahala, wadda bata taba faruwa ba, tun farkon halittar da Allah ya yi har zuwa yau, ba
kuwa za a taba yi ba har abada. 20 In da ba ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba Dan adam din
zai tsira. Amma saboda zabbabunan da ya zaba, ya rage kwanakin. 21 To, in wani ya ce maku, kun ga
Almasihu nan!' ko, 'kun gan shi can, kada ku gaskata. 22 Gama almasihan karya, da annabawan karya
zasu bayyana kuma, zasu yi abubuwan al'ajibai masu ban mamaki. 23 Amma ku zauna a fadake, Na dai
fada maku wadannan abubuwan kafin lokacin. 24 Amma, bayan matsanaciyar wahalannan, rana zata
duhunta, wata kuma ba zai bada haske ba. 25 Taurari za su fado daga sararin sama, za a kuma girgiza

manyan abubuwan da suke a sararin sama. 26 Sa' annan zasu ga Dan mutum na zuwa a cikin gajimare,
da iko mai girma da daukaka. 27 Zai aiko da mala'ikunsa su tattaro zabbabunsa daga kusuwoyi hudu
na duniya(watau Gabas da Yamma, kudu da Arewa) har zuwa karshen sama. 28 "Ku yi koyi da itacen
baure. Da zarar rassansa sun fara taushi yana kuma fitar da toho, kun san damina ta yi kusa ke nan.
29 Sa'adda kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku dai sani ya kusato, a bakin kofa ma ya ke.
30 Hakika ina gaya maku, zamanin nan ba zai shude ba sai dukan abubuwan nan sun faru. 31 Sararin
sama da kasa za su shude, amma maganata ba za ta shude ba. 32 Amma wannan rana ko sa'a ba wanda
ya sani, ko mala'ikun sama, ko Dan, sai dai Uban kadai. 33 Ku kula, ku zauna a fadake, kuna addu'a
don baku san ranar da lokacin zai yi ba. 34 Kamar yadda mutum mai tafiya, in ya bar gida ya wakilta
bayinsa kan gidansa, kowanne da aikinsa, ya kuma umarci mai gadi ya zauna a fadake. 35 To, ku zauna
a fadake don ba ku san lokacin da maigidan zai zo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne, ko da
carar zakara ne, ko da safe ne. 36 Kada ya zo ba zato, ya samu kuna barci. 37 Abinda na gaya maku, ina
gaya wa kowa, shine ku zauna a fadake!"

14

1 Idin Ketarewa da bukin gurasa mara yisti sauran kwana biyu kenan, sai shugabanin firistoci da
malaman attaura suka nemi yadda zasu kama Yesu a asirce domin su kashe shi. 2 Suna cewa amma
"Ba a lokacin idin ba, domin kada su haddasa hargitsi a tsakanin mutane". 3 Yesu yana Betanya
a gidan Saminu kuturu, yana shirin liyafa kenan sai ga wata mace dauke da kwalbar turare mai
tamanin kwarai, ta shafa masa a kansa. 4 wasu dake tare da Yesu suka husata, suna kwalbarta da cewa
5 "Ai wannan turare ne mai tsada, ina laifin a sayar a raba wa talakawa kudin? ina dalilin wannan
almubazaranci? 6 Sai Yesu yace masu "Ku kyaleta, don me kuke tsauta mata, 7 ai Idan kuna da niyyar
taimakon talakawa ko matalauta, suna nan tare da ku ko a yaushe amma ni bazan kasance da ku
kullum ba. 8 Macen nan tayi aiki nagari domin shirya jikina ga jana'iza. 9 hakika, Ina gaya maku,
duk inda za'a yi bishara a duniya baza a mance da matan nan da hidimar da ta tayi mini ba." 10 Da
jin haka sai Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin manzannin ya ruga zuwa wurin baban firist domin ya
bashe shi a garesu, 11 Da mayan firistoci suka ji haka suka yi murna matuka tare da alkawarin kudi ga
Yahuza, shi kuwa sai ya fara neman zarafin da zai mika Yesu a gare su. 12 A ranar farko ta bukin gurasa
marar yisti da kuma hadayar ragon Idin ketarewa, almajiransa suka ce masa "Ina zamu shirya liyafar
domin idin ketarewa? 13 Ya aiki biyu daga cikin almajiransa da cewa "Ku shiga cikin birnin, zaku
tarar da wani mutum dauke da tullun ruwa. 14 Duk gidan da ya shiga ku bishi, sai ku cewa mai gidan,
malam yace "ina bukatar masauki domin hidimar idin ketarewa tare da almajiraina?"' 15 Zai kuwa
nuna maku babban bene gyararre. Sai ku yi mana shiri a can." 16 Da shigar almajiran cikin birnin, sai
kome ya kasance yadda ya fada, su kuwa suka yi shirye shiryen idin ketarewar. 17 Da maraice ta yi, sai
ya tare da sha biyun. 18 Yayin da suke zazzaune a teburin suna cin abincin, sai Yesu ya ce "Hakika ina
gaya maku wani da ke ci tare da ni a nan zai bashe ni". 19 Sai suka damu suka tambaye shi daya bayan
daya suna cewa "Hakika bani bane ko?" 20 Yesu ya amsa masu da cewa "Daya daga cikin sha biyu ne,
wanda ke sa hannu tare da ni yanzu cikin tasar". 21 Dan Mutum zai tafi ne yadda nassi ya umarta game
da shi amma kaiton wanda zai bashe shi! "zai, fiye masa, dama ba a haife shi ba". 22 Lokacin da suke
cin abincin, Yesu ya dauki gurasa ya sa albarka, ya gutsuttsura ta, sai ya basu yana cewa "Wannan
jikinana ne". 23 Ya kuma dauki koko, yayi godiya, ya basu, su kuwa suka sha daga kokon. 24 Ya ce
"Wannan jinina ne na alkawari da an zubar ga yawancin mutane". 25 Hakika, bazan kara sha daga
wannan ruwan inabi ba sai a ranar da zan sha sabo cikin mulkin Allah." 26 Bayan sun raira wakar
yabo ga Allah, sai suka tafi wurin dutsen zaitun. 27 Yesu ya ce masu dukkan ku zaku yi tuntube harma
ku fadi saboda ni gama rubuce take cewa "Zan buge makiyayin, tumakin kuwa za su watse; 28 Amma
bayan tashina, zai yi gaba in riga ku zuwa Galili. 29 Bitrus ya ce masa "ko dukkansu sun fadi, faufau
banda ni". 30 Yesu yace masa "Hakika ina gaya maka, cikin wannan dare kafin carar zakara ta biyu
zaka yi musun sani na sau uku". 31 Amma Bitrus ya sake cewa "Koda za'a kasheni tare da kai ba zan
yi musun sanin ka ba". Dukkan su kuwa suka yi wannan Alkawari. 32 Suka isa wani wuri da ake kira
Getsamani, sai Yesu ya ce wa almajiransa "Ku dakata anan domin zan je inyi addu'a". 33 Sai ya dauki
Bitrus, da Yakubu, da Yahaya. Ya fara jin wahala mutuka tare da damuwa kwarai. 34 Sai ya ce masu

“Raina na shan wahala harma kamar in mutu. Ku dakata a nan, ku zauna a fadake”. 35 Da Yesu yayi
gaba kadan, sai ya fadi kasa yayi addu'a yana cewa idan mai yiwuwa ne “A dauke masa wannan sa'a
daga gare shi. 36 Ya ce “Ya Abba Uba, kome mai yuwane gare ka, ka dauke mini kokon wahalan nan,
duk da haka ba nufina ba sai dai naka”. 37 Da komowarsa ya same su suna barci, sai ya ce wa Bitrus,
Siman barci kake? Ashe, ba za ka iya zama a fadake ko da sa'a daya ba? 38 Ku zauna a fadake, kuyi
addu'a kada ku fada cikin jaraba. Lalle ruhu na da niyya amma jiki raunana ne. 39 Sai ya sake komawa,
yayi addu'a, yana maimaita kalmominsa na farko. 40 Har wa yau kuma ya sake dawowa, ya same su
suna barci don barci ya cika masu idanu kwarai, sun kuwa kasa ce masa kome. 41 Ya sake komowa
karo na uku yace masu “har yanzu barci kuke yi kuna hutawa? Ya isa haka! Lokaci yayi, an bada Dan
Mutum ga masu zunubi”. 42 Ku tashi mutafi kun ga, ga mai bashe ni nan ya kusato.” 43 Nan da nan,
kafin ya rufe baki sai ga Yahuza, daya daga cikin sha biyun da taron jama'a rike da takkuba da kulake.
Manyan firistoci da malaman attaura da shugabanni suka turo su. 44 Mai bashe shi din nan ya riga ya
kulla da su cewa “Wanda zan yi wa sumba shine mutumin, ku kama shi ku tafi da shi a tsare. 45 Da
isowarsa kuwa, sai ya zo wurin Yesu ya ce “Ya malam!”. Sai ya sumbace shi. 46 Su kuwa suka kama
shi, suka tafi da shi. 47 Amma daya daga cikin na tsaye ya zaro takobinsa ya kai wa bawan babban
firist sara, ya yanke masa kunne. 48 Sai Yesu ya ce “kun fito kamar masu kama yan fashi da takkuba
da kulake, domin ku kama ni? 49 Lokacin da nake koyarwa a Haikali, kowace rana da ku, baku kama
ni ba. Amma anyi haka ne domin a cika abinda Nassi ya fada.” 50 Daga nan duk wadanda suke tare
da Yesu suka yashe shi, suka tsere. 51 Wani saurayi, daga shi sai mayafi ya bi shi, suka kai masa cafka.
52 Shi kuwa ya bar masu mayafin ya gudu tsirara. 53 Daga nan suka tafi da Yesu wurin babban firist.
a can suka tara dattawa duk da manyan firistoci da shugabanni da marubuta, suka taru a wurinsa.
54 Bitrus kuwa ya bi shi daga nesa har cikin gidan babban firist. Ya zauna tare da dogaran Haikalin,
yana jin dumin wuta. 55 Sai, manyan firistoci da duk 'yan majalisa Yahudawa suka nemi shaidar da za
a tabbatar a kan Yesu, don su samu su kashe shi. Amma basu samu ba. 56 Da yawa kuma suka yi masa
shaidar Zur (Karya), amma bakin su bai zama daya ba. 57 Sai wadansu kuma suka taso suka yi masa
shaidar zur (karya) suka ce. 58 “Mun ji ya ce, wai zai rushe haikalin nan da mutane suka gina, ya sake
gina wani cikin kwana uku, ba kuwa ginin mutum ba”. 59 Duk da haka, sai shaidar tasu bata zo daya ba.
60 Sai babban firist ya mike a tsakanin su, ya tambayi Yesu yace “Ba ka da wata amsa game da shaidar
da mutanen nan suke yi a kanka? 61 Amma yayi shiru abinsa, bai ce kome ba. Sai babban firist din
ya sake tambayarsa “To, ashe kai ne Allmasihu Dan Madaukaki? 62 Yesu ya ce “Nine. Za ku kuwa ga
Dan Mutum zaune dama ga mai iko, yana kuma zuwa cikin gajimare”. 63 Sai babban firist ya kyakketa
tufafinsa yace “Wacce shaida kuma zamu nema? 64 Kun dai ji sabon da yayi! Me kuka gani? Duk suka
yanke masa hukunci akan ya cancanci kisa. 65 Wadansu ma suka fara tottofa masa yau, suka daure
masa idanu, suka bubbuge shi suna cewa “Yi annabci” Dogaran kuma suka yi ta marinsa. 66 Bitrus
kuwa na kasa a filin gida, sai wata baranyar babban firist ta zo. 67 Da ta ga Bitrus na jin dumi, ta yi
masa kallon gaske ta ce “Kaima ai tare kake da banazaren nan Yesu”. 68 Amma ya musa ya ce “Ni ban
ma san abinda kike fada ba balle in fahimta”. Sai ya fito zaure. Sai zakara yayi cara. 69 Sai baranyar
ta ganshi, ta sake ce wa wadanda ke tsaitsaye a wurin, “Wannan ma daya daga cikinsu ne”. 70 Amma
ya sake musawa, jim kadan sai na tsaitsayen suka ce wa Bitrus “Lalle kai ma dayansu ne don ba Galile
ne kai”. 71 Sai ya fara la'anta kansa yana ta rantsuwa yana ce wa “Ban ma san mutumin nan da kuke
fada ba”. 72 Nan da nan sai zakara ya yi cara ta biyu, Bitrus kuwa ya tuna da maganar Yesu a gare shi
cewa “Kafin zakara ya yi cara ta biyu, za ka yi musun sani na sau uku”. Da ya tuno haka, sai ya fashe
da kuka.

15

1 Da sassafe, sai manyan firistoci suka hadu da dattawa da manyan malamai, da majalisa suka daure
Yesu, suka sa shi gaba suka mika shi ga Bilatus. 2 Bilatus ya tambaye shi, kaine sarkin Yahudawa? ya
amsa ya ce “haka ka ce” 3 Sai manyan firistochi suka kawo zargi iri iri a kan Yesu. 4 Bilatus ya sake
tambayarsa, ba ka da abin cewa? ka lura da yawan zargi da ake yi maka. 5 Amma Yesu baya sake yi
masa magana ba. wannan ya ba shi mamaki. 6 A lokacin idi, Bilatus ya kan sakar masu da dan bursuna
wanda jama'a suka bukaci a saka, 7 A cikin gidan yari, in da aka tsare wadansu yan tawaye, da masu

kisan kai, akwai wani mai kisan kai, ana ce da shi Barrabbas. [8] Sai Jama'a suka zo wurin Bilatus ya yi
masu kamar yadda ya saba yi. [9] Bilatus ya amsa masu ya ce, kuna so in sakar maku sarkin Yahudawa?
[10] Yayi wannan domin ya sani cewa Firistoci sun bada shi ne domin suna kishin sa, [11] Sai Firistochi
suka zuga jama'a, sai suka yi kuwwa suna cewa, a sakar masu Barrabbas amaimakon Yesu. [12] Bilatus
ya sake yi masu tambaya "Yaya zan yi da Sarkin Yahudawa?" [13] sai suka amsa da kuwwa" a "giciye
shi!" [14] Bilatus ya ce masu menene laifinsa sai suka kara ihu, "a giciye shi." [15] Bilatus don yana son ya
farantawa jama'a zuciya sai ya sakar masu da Barrabbas sai ya yi wa Yesu bulala, sannan ya mika shi a
giciye shi. [16] Sojoji suka kai shi cikin kagara, suka tara rundunan soja, [17] Suka sa masa tufafin shulaiya
suka nada masa rawanin kaya, [18] Suna masa kirari na ba'a suna cewa, "A gaida sarkin Yahudawa!"
[19] Sai suka buge shi a kai da kulki suka kuma tofa masa yau a fuska, suka kuma durkusa suna yi masa
sujadar ba'a. [20] Bayan sun gama yi masa ba'a sai suka cire masa tufafin shunnaiya, sai suka maida
masa tasa tufafinsa, sai suka fitar dashi don su giciye shi. [21] Suna cikin tafiya sai suka hadu da wani,
mai suna Saminu Bakairawani (wato uban Alizanda da Rufus); suka tillasta shi ya dauki gijiyen Yesu.
[22] Sojojin suka kawo Yesu wurin da ake kira Golgota (wato kokon kai) [23] Suka bashi ruwan inabi hade
da mur, amma ya ki ya sha. [24] Sai suka giciye shi, suka kuma raba tufafinsa suka kuma jefa kuri'a
domin kowanne soja ya sami rabonsa. [25] A sa'a ta uku aka giciye shi. [26] Sai aka rubuta alamar zargi da
take cewa "Ga Sarkin Yahudawa" [27] Suka kuma giciye shi tare da wadansu yan fashi guda biyu. [28] Daya
a hannun damansa daya a hannun hagunsa. Domin a cika abinda nassi ya fada. [29] suke wucewa suna
zaginsa suna kada kai suna cewa, "Aha! kai da zaka rushe haikali ka kuma gina shi cikin kwana uku,
[30] ka ceci kanka mana, ka sauka daga giciye!" [31] Haka ma manyan firistoci da malamai, suka yi masa
ba'a suna cewa "Ya ceci wadansu amma bai iya ceci kansa ba" [32] Bari Almasihu Sarkin Yahudawa ya
sauka daga giciye. Domin mu gaskata shi, sai wadanda aka giciye shi tare dasu, suma suka yi masa
ba'a. [33] sa'a ta shida zuwa sa'a ta tara, duhu ya rufe ko'ina, [34] A sa'a ta tara, Yesu ya tada murya da
karfi ya ce Eloi, Eloi lamathsabathani?" Ma'ana Ya Allahna Ya Allahna, me ya sa ka yashe ni?" [35] Wasu
daga cikin na tsaye, da suka ji shi, sai suka ce, "Duba, yana kiran Iliya." [36] Sai wani ya hanzarta, ya
dauki soso ya tsoma a ruwan inabi mai tsami, ya soka agora ya mika masa don yasha. Mutumin yace
bari mu gani ko Iliya zai zo ya saukar da shi. [37] Sai Yesu yayi kuka da babban murya da karfi sannan
ya rasu. [38] Sai labulen haikalin ya rabu kashi biyu daga sama har kasa. [39] Sa'adda da jarumin sojan
da ke tsaye yana fuskantar Yesu ya ga yadda ya mutum, Sai ya ce "hakika, wannan mutum Dan Allah
ne." [40] Akwai kuma mata wadanda ke dubawa daga nesa. Daga cikinsu akwai Maryamu Magadala,
da Maryamu(Uwar Yakubu da Yusufu) da Salome. [41] Wadannan matan sune suka bishi sa'adda da
yake Galilee suna yi masa hidima. Da wadansu mata da yawa suka zo Urushalima tare da shi. [42] Da
maraice an shiga shirye shirye domin kashe gari asabbaci ce. [43] Sai Yusufu daga garin Arimatiya ya
zo, mutumin kirki, mai girma kuma dan majalisar dattawa, mai sauraron mulkin Allah, da gaba gadi
ya tafi wurin Bilatus ya bukaci a bashi jikin Yesu. [44] Bilatus ya yi mamakin mutuwar Yesu cikin lokaci
kadan, sai ya kira jarumin ya tabbattar koYesu ya mutu. [45] Bayan ya tabbattar daga wurin jarumin
soja cewa Yesu ya mutu, sai ya bada jikin ga Yusufu. [46] Yusufu ya sayo likafani. ya saukar da shi daga
giciye, ya kawo likafanin nan ya lulube jikin Yesu dashi. Ya kai shi kabarin da aka sassaka da dutse,
wadda ya shirya shi domin kansa. Ya kawo dutse ya rufe bakin kabarin da shi. [47] Maryamu Magadaliya
da Maryamu Uwar Yusufu sun ga wurin da aka yi jana'izar Yesu.

16

[1] Bayan ranar assabaci, Maryamu Magadaliya da Maryamu uwar Yakubu da Salomi, suka sayo man
shafawa mai kamshi domin shafe jikin Yesu saboda jana'iza. [2] Da safiyar ranar farko ta mako sai
suka tafi kabarin a dai dai fitowar rana. [3] Suna magana a tsakaninsu suna cewa, wanene zai gangarar
da dutsen da aka rufe bakin kabarin da shi?" [4] Da suka daga ido, sai suka ga an riga an gangarar da
dutsen, domin yana da girma. [5] Da suka shiga cikin kabarin sai ga wani saurayi saye da farar tufa, yana
zaune a hannun dama, suna mamaki. [6] Sai ya ce masu, "Kada ku ji tsoro. Kuna neman Yesu banazare,
wanda aka giciye. Ya tashi! Baya nan. Ku duba wurin da aka kwantar dashi. [7] Sai ku je, ku gaya
wa almajiransa da Bitrus cewa ya rigaya ya yi gabanku zuwa Galili. A can zaku ganshi, kamar yadda
ya fada maku." [8] Suka fita daga cikin kabarin da gudu suna rawar jiki da mamaki, ba su cewa kowa

komai ba domin suna jin tsoro. [9] Da safiyar ranar farko ta mako ya fara bayyana kansa ga Maryamu
Magadaliya wadda ya kori aljannu guda bakwai daga cikinta. [10] Sai ta tafi ta shaida wadanda suke
tare da shi suke makoki da kuka. [11] Sai suka ji cewa ya tashi kuma ta ganshi, amma basu gaskata
ba. [12] Bayan wadannan al'amura ya bayana kansa ta wata siffa ga mutum biyu sa'ilin da suke tafiya
akan hanya. [13] Sai suka tafi suka gaya wa sauran almajiransa, duk da haka basu gaskata ba. [14] Bayan
wani lokaci, Yesu ya bayyana kansa ga almajiransa su goma sha daya, ya tsauta masu saboda rashin
gaskatawa da taurin zuciya, bayansun ji daga wadanda suka ganshi bayan ya tashi daga matattu. [15] Sai
ya umarcesu cewa "Ku tafi cikin duniya ku yi bishara ga dukan halitta. [16] Wanda ya ba da gaskiya aka
kuma yi masa baftisma, zaya sami ceto, wanda baya bada gaskiya ba za ya hallaka. [17] Wadannan alamu
za su kasance da wadanda suka gaskata; a cikin sunana, za su fidda aljannu, za su yi magana da sabbin
harsuna. [18] Za su dauki macizai da hannayesu, idan sun sha guba ba ta cutar dasu ba, za su dibiya
hannayensu ga marasa lafiya, za su sami warkaswa." [19] Bayan Ubangiji ya gama magana da su, sai aka
dauke shi zuwa sama in da zai zauna a hannun dama na Allah. [20] Almajiransa kuma suka tafi ko'ina
suna sheilar bishara. Ubangiji kuma yayi aiki tare da su, yana tabbatar da kalma ta wurin ayukan
al'ajiba tare da su.

Luka

[1] Mutane da dayawa sun yi kokarin rubutu akan abubuwan da suka cika a tsakaninmu, [2] kamar
yanda suka danka mana su, wadanda tun daga farko suka zama shaidu da idanunsu kuma manzanni
ne na sakon. [3] Sabili da haka, ni ma, bayan da na yi bincike da kyau akan yanayin wadannan abubuwa
tun da farko na ga ya yi kyau in rubuta wadannan abubuwa bi da bi ya mafi girmaTiyofilas. [4] Ya zama
haka domin ka san gaskiyar abin da aka koya maka ne. [5] A cikin zamanin Hirudus, Sarkin Yahudiya,
akwai wani firist mai suna Zakariya, daga yankin Abija. Matarsa daga cikin yaya mata na zuriyar
Haruna ce, kuma sunan ta Alisabatu ne. [6] Dukan su biyu masu adalci ne a gaban Allah; marasa zargi a
tafiyarsu cikin dukan dokoki da farilan Ubangiji. [7] Amma ba su da da, domin Alisabatu ba ta haihuwa,
kuma a wannan lokacin dukansu sun tsufa kwarai. [8] Ya zama kuma a lokacin da Zakariya yana gaban
Allah, yana yin hidimar sa ta firist bisa ga tsari da ka'idar aikinsa. [9] Bisa ga al'adar zaben firist da zai
yi hidima, an zabe shi ta wurin kuri'a ya shiga cikin haikalin Ubangiji domin ya kona turare. [10] Dukan
taron Jama'a suna addu'a a waje a sa'adda ake kona turaren. [11] A lokacin, mala'ikan Ubangiji ya bayana
a gare shi yana tsaye a gefen daman bagadi na turaren. [12] Zakariya ya firgita sa'adda ya gan shi; tsoro
ya kama shi. [13] Amma mala'ikan ya ce masa, “Kada ka ji tsoro, Zakariya, domin an ji addu'ar ka.
Matar ka Alisabatu za ta haifa maka da. Za ka kira sunansa Yahaya. [14] Za ka yi murna da farin ciki,
kuma da yawa za su yi murna da haifuwarsa. [15] Domin zai zama mai girma a gaban Ubangiji. Ba
zai sha ruwan inabi ba ko wani abu mai sa maye, kuma zai cika da Ruhu Mai Tsarki tun daga cikin
cikin mahaifiyarsa. [16] Kuma mutanen Isra'ila da yawa za su juya zuwa ga Ubangiji Allahnsu. [17] Zai yi
tafiya a gaban Unbangiji a cikin ruhu da ikon Iliya. Zai yi haka domin ya juya zuciyar Ubanni zuwa
ga 'ya'yansu, domin marasa biyayya su yi tafiya a cikin tafarkin adalai. Don ya shirya wa Ubangiji
mutanen da aka shirya dominsa.” [18] Zakariya ya ce wa mala'ikan, “Ta yaya zan san wannan? Ga shi
na tsufa kuma matata tana da shekaru da yawa.” [19] Mala'ikan ya amsa ya ce masa, “Nine Jibra'ilu,
wanda ke tsaye a gaban Allah. An aiko ni in gaya maka wannan labari mai dadi. [20] Kuma duba, za ka
zama bebe, ba za ka iya magana ba, sai ran da wadannan abubuwa suka cika. Ya zama haka domin
ba ka gaskanta da kalmomina ba, wadanda za su cika a daidai lokacin.” [21] Sa'adda mutane suke jiran
Zakariya. Sun yi mamaki yadda ya dauki lokaci sosai a cikin haikali. [22] Amma da ya fita, bai iya
yin magana da su ba. Sun gane da cewa ya ga wahayi lokacin da yake cikin haikali. Ya ci gaba da
yi masu alamu, ba ya magana. [23] Ya zama bayan da kwanakin hidimarsa suka kare, ya tafi gidansa.
[24] Bayan kwanakin nan, matarsa Alisabatu ta samu juna biyu. Ta boye kanta har na watani biyar. Ta
ce, [25] “Wannan shi ne abin da Allah ya yi mani da ya dube ni domin ya dauke kunyata a gaban jama'a.”
[26] A cikin watan ta na shidda, an aiki Mala'ika Jibra'ilu daga wurin Allah zuwa wani birni a Galili mai
suna Nazarat, [27] zuwa ga wata budurwa wanda aka ba da ita ga wani mutum mai suna Yusufu. Shi dan
zuriyar Dauda ne, kuma ana kiran budurwar Maryamu. [28] Ya zo wurin ta ya ce, “A gaishe ki, ke da ki
ke da tagomashi sosai! Ubangiji yana tare da ke. [29] Amma ta damu kwarai da wadannan kalmomi sai
ta yi tunani ko wacce irin gaisuwa ce wannan. [30] Mala'ikan ya ce mata, “Kada ki ji tsoro, Maryamu,
domin kin samu tagomashi a wurin Allah. [31] Duba, za ki sami juna biyu, za ki haifi da. Za ki kira
sunansa 'Yesu'. [32] Zai zama mai girma, kuma za a ce da shi Dan Allah Madaukaki. Ubangiji Allah zai
ba shi kursiyin ubansa Dauda. [33] Zai yi mulkin dukkan gidan Yakubu har abada, kuma mulkinsa ba
shi da iyaka.” [34] Maryamu ta ce wa mala'ikan, “Yaya wannan zai faru, tun da shike ni ban san namiji
ba?” [35] Mala'ikan ya amsa ya ce mata, “Ruhu Mai-tsarki zai sauko a kan ki, kuma ikon Madaukaki zai
lullube ki. Sabili da haka, za a kira mai tsarkin da za ki haifa Dan Allah. [36] Ki kuma duba, ga 'yar'uwarki
Alisabatu ta samu juna biyu a tsufanta. Watannin ta shida kenan, ita wadda aka kira ta bakarariya.
[37] Gama babu abin da ba shi yiwuwa a wurin Allah.” [38] Maryamu ta ce, “To, ni baiwar Ubangiji ce.
Bari ya faru da ni bisa ga sakonka.” Sai mala'ikan ya bar ta. [39] Sai Maryamu ta tashi da sauri a cikin
kwanakin nan, zuwa kasa mai duwatsu, zuwa wani birni a Yahudiya. [40] Ta shiga gidan Zakariya ta
kuma gai da Alisabatu. [41] Ya zama sa'adda Alisabatu ta ji gaisuwar Maryamu, sai dan da ke cikinta
ya yi tsalle, an cika Alisabatu kuma da Ruhu Mai Tsarki. [42] Ta daga murya, ta ce, “Mai albarka kike

a cikin mata, kuma mai albarka ne dan cikinki. 43 Kuma don me ya faru da ni da uwar Ubangijina ta
ziyarce ni? 44 Kuma duba, da na ji karar gaisuwan ki sai dan ciki na ya yi tsalle domin murna. 45 Kuma
mai albarka ce wadda ta gaskanta cewa abubuwan da aka alkawarta mata daga wurin Ubangiji za su
cika. 46 Maryamu ta ce, “Zuciyata ta yabi Ubangiji, 47 kuma ruhu na ya yi murna da Allah mai ceto na.”
48 Domin ya dubi kaskancin baiwarsa. Duba, daga yanzu, dukkan tsararraki za su ce da ni mai albarka.
49 Domin shi madaukaki ya yi mani manyan abubuwa, kuma sunansa Mai Tsarki ne. 50 Jinkansa ya
tabbata daga tsara zuwa tsara wadanda suke girmama shi. 51 Ya nuna karfinsa da hannuwansa; ya
warwatsa ma su girman kai game da tunanin zuciyarsu. 52 Ya nakasar da magada daga kursiyoyinsu,
ya kuma fifita nakasassu. 53 Ya ciyar da mayunwata da abubuwa masu kyau, amma ya aiki attajirai
wofi. 54 Ya ba da taimako ga bawan sa Isra'ila, domin ya tuna ya kuma nuna jinkai 55 (kamar yanda
ya fada wa ubaninmu) ga Ibrahim da zuriyarsa har abada.” 56 Maryamu ta zauna da Alisabatu tsawon
watanni uku sai ta koma gidanta. 57 Da lokaci yayi da Alisabatu za ta haifi danta, ta kuma haifi da
namiji. 58 Makwabtanta da 'yan'uwanta sun ji cewa Ubangiji ya ribanbanya jinkansa akanta, sai suka
yi murna tare da ita 59 Ya zama akan rana ta takwas, sun zo domin a yi wa yaron kaciya. Da sun
kira sunansa “Zakariya” kamar sunan ubansa, 60 amma mahaifiyarsa ta amsa ta ce, “A'a, za a kira shi
Yahaya.” 61 Suka ce mata, “Babu wani a cikin danginku wanda ake kira da wannan suna.” 62 Sun nuna
alama ga ubansa bisa ga yanda ya ke so a rada masa suna. 63 Ubansa ya nemi a ba shi allon rubutu, sai
ya rubuta, “Sunansa Yahaya.” Dukan su suka yi mamaki kwarai da wannan. 64 Nan take, sai bakinsa
ya bude kuma harshensa ya saki. Ya yi magana ya kuma yabi Allah. 65 Tsoro ya kama dukan wadanda
suke zama kewaye da su. Sai labarin ya bazu cikin dukan kasar duwatsu ta Yahudiya. 66 Kuma dukan
wadanda suka ji su, sun ajiye su a cikin zuciyarsu, suna cewa, “To me wannan yaro zai zama ne?”
Domin hannun Ubangiji yana nan tare da shi. 67 Ruhu Mai-tsarki ya cika mahaifinsa Zakariya sai ya
yi anabci cewa, 68 “Yabo ga Ubangiji, Allah na Isra'ila domin ya zo ya taimaki mutanen sa kuma ya
yi aikin ceto domin su.” 69 Ya ta da kahon ceto dominmu daga gidan bawansa Dauda, daga zuriyar
Dauda bawansa, 70 kamar yadda ya fada ta bakin annabawansa tsarkaka tun zamanin zamanai. 71 Zai
kawo mana ceto daga magabtan mu da kuma daga hannun makiyanmu. 72 Zai yi haka domin ya nuna
jinkai ga ubaninmu ya kuma tuna da alkawarinsa mai tsarki, 73 rantsuwar da ya fada wa ubanmu
Ibrahim. 74 Ya rantse zai yardar mana, bayan da an kubutar da mu daga hannun makiyanmu, mu
bauta masa ba tare da tsoro ba, 75 a cikin tsarki da adalci a gabansa dukan kwanakin ranmu. 76 I,
kai kuma, yaro, za a kira ka annabi na Madaukaki, domin za ka tafi gaban fuskar Ubangiji ka shirya
hanyoyinsa, ka shirya mutane domin zuwansa, 77 domin ba mutanensa ilimin ceto ta wurin gafarar
zunubansu. 78 Wannan zai faru ne domin girman jinkan Allahnmu, sabili da hasken rana daga bisa
za ya zo wurinmu, 79 domin haskakawa akan wadanda ke zaune a cikin duhu da kuma cikin inuwar
mutuwa. Zai yi hakan nan domin ya kiyaye kafafunmu zuwa hanyar salama. 80 Yaron ya yi girma ya
kuma zama kakkarfa a cikin ruhu, yana kuma cikin jeji sai ranar bayyanuwarsa ga Isra'ila.

2

1 Ananan cikin kwanakin, sai Kaisar Augustas ya yi shela ya umarta a kidaya dukan mutane da
ke zaune a cikin duniya. 2 Wannan itace kidaya ta farko da aka yi lokacin da Kiriniyus yake mulkin
Suriya. 3 Sabili da haka, kowa ya koma garinsa domin a yi masa rijista domin kidayan. 4 Yusufu kuma
ya tashi ya bar birnin Nazarat zuwa garin Baitalami da ke Yahudiya, wanda ake kuma kira birnin
Dauda, domin shi daga zuriyar iyalin Dauda ne. 5 Ya je can ya yi rijista tare da Maryamu, wadda
yake tashi tana kuma da juna biyu. 6 Ya zama sa'adda suke can, lokaci ya yi da za ta haifi danta. 7 Ta
haifi da, dan farinta kuwa, ta nade shi da kyau da 'yan tsummoki. Ta sa shi cikin wani kwami na
dabbobi, gama babu daki dominsu a masaukin. 8 A cikin wannan yankin, akwai makiyaya wadanda
suke zama a sarari suna tsaron garken tumakinsu da dare. 9 Nan da nan, sai mala'ikan Ubangiji ya
bayyana gare su, daukakar Ubangiji kuma ta haskaka kewaye da su, sai suka figita kwarai. 10 Sai
mala'ikan ya ce masu, “Kada ku ji tsoro, domin na kawo maku labari mai dadi da zai kawo murna da
yawa ga dukan mutane. 11 Yau an haifi maku mai ceto a cikin birnin Dauda! Shine Almasihu Ubangiji!
12 Wannan itace alama da za a ba ku. Za ku ga dan jariri nade cikin 'yan tsummoki kwance cikin
kwamin dabbobi.” 13 Nan take, sai ga babban taro daga sama tare da mala'ikan suna yabon Allah,

suna cewa, [14] "Daukaka ga Allah daga bisa, bari salama ta kasance a duniya tsakanin mutanen da ya
ke jin dadinsu." [15] Ya zama sa'adda mala'iku suka bar su zuwa cikin sama, sai makiyayan su ka ce wa
junansu, "Bari mu je Baitalami mu ga wannan abin da ya faru, wanda Ubangiji ya nuna mana." [16] Su
ka yi hamzari suka tafi can sun iske Maryamu da Yusufu, suka ga jaririn kuwa kwance a cikin kwamin
dabbobin. [17] Bayan da sun ga wannan, suka gaya wa mutane abinda aka gaya masu game da wannan
yaro. [18] Dukan wadanda su ka ji, su ka yi mamaki kwarai game da abin da makiyayan su ka gaya masu.
[19] Amma ita Maryamu ta ci gaba da tunani akan wadanan abubuwa da ta ji, tana tunani mai zurfi a
cikin zuciyarta. [20] Makiyayan suka koma suna ta daukaka da yabon Allah domin dukan abubuwan da
suka ji, suka kuma gani, dadai da yadda aka gaya masu. [21] Da ya kai kwana takwas, lokacin da za a yi
wa jaririn kaciya, sai aka rada masa suna Yesu, sunan da mala'ikan ya bashi kamin a yi cikinsa. [22] Da
kwanakin tsarkakewar su ya wuce bisa ga shari'ar Musa, Yusufu da Maryamu suka kawo shi cikin
haikali a Urushalima dominsu mika shi ga Ubangiji. [23] Kamar yadda aka rubuta a dokokin Ubangiji,
"Za a kira duk da na fari kebabbe ga Ubangiji." [24] Suka kuma zo su mika hadaya bisa ga yadda aka fada
a shari'ar Ubangiji, "Kurciyoyi biyu ko 'yan tantabaru biyu." [25] Ga shi akwai wani mutum a Ushalima
mai suna Siman. Wannan mutum adali ne kuma mai ibada. Yana jiran mai ta'aziyar Isra'ila, kuma
Ruhu Mai-sarki na bisansa. [26] An kuma bayyana masa ta wurin Ruhu Mai-tsarki cewa ba zai mutu
ba sai ya ga Kristi na Ubangiji. [27] Wata rana Siman ya zo cikin haikali ta wurin jagorar Ruhu Mai-
tsarki. Da iyayen suka kawo yaron ciki, wato Yesu, domin su cika sharudan da shari'ar ke bukata,
[28] sai Siman ya karbe shi cikin hanuwansa, ya yabi Allah ya ce, [29] "Yanzu bari bawanka ya tafi da
salama, Ubangiji, bisa ga kalmarka. [30] Domin idanuna sun ga cetonka, [31] wanda ka shirya a gaban
dukan mutane: [32] Haske ne na wahayi ga al'ummai, kuma daukakar mutanenka Isra'ila." [33] Mahaifin
yaron da Mahaifiyarsa, sun yi mamaki kwarai domin abubuwan da aka fada akansa. [34] Sai Siman ya
albarkace su ya ce wa uwatasa Maryamu, "Ki ji da kyau, wannan yaro zai zama sanadiyar faduwa da
tashin mutane dayawa a Isra'ila, kuma alama wadda ake kushen ta. [35] Kuma takobi zai tsaga zuciyar
ki yadda tunanin mutane za ya bayyana." [36] Wata annabiya mai suna Annatu ta na nan wurin. Ita
diyar Fanuyila ce daga kabilar Ashiru. Ta riga ta manyanta a shekaru sosai. Ta kasance da maigidanta
shekaru bakwai bayan auren ta, [37] sannan ta yi zama gwambranci na shekaru tamanin da hudu. Ba
ta taba barin haikali ba, tana ci gaba da yi wa Ubangiji sujada, dare da rana. [38] A dadai lokacin nan, ta
hau zuwa wurinsu ta fara yi wa Allah godiya. Ta gaya wa dukan wadanda ke jiran fansar Urushalima.
[39] Da su ka gama komai da aka bukace su suyi bisa ga tafarkin shari'ar Ubangiji, sai suka koma Galili,
zuwa birninsu, Nazarat. [40] Yaron kuma ya yi girma ya zama da karfi, yana karuwa da hikima, alherin
Ubangiji kuma yana kansa. [41] Iyayensa sukan tafi Urushalima kowacce shekara domin idin ketarewa.
[42] Da yana shekara goma sha biyu, suka sake haurawa daidai lokacin idin a al'adance. [43] Bayan da
sun cika dukan kwanakin idin, sun fara dawowa gida. Amma dan yaron Yesu ya jinkirta ya zauna
a Urushalima, kuma iyayensa basu sani ba. [44] Suna tsammani yana tare da sauran mutane da suke
tafiya tare, sai suka yi tafiya na kwana daya. Suka fara neman sa a cikin danginsu da abokansu. [45] Da
ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima suna cigiyar sa a can. [46] Ya zama bayan kwanaki uku,
su ka same shi a cikin haikali, yana zama a tsakiyar malamai, yana sauraron su yana kuma yi masu
tambayoyi. [47] Dukan wadanda suka ji shi suna ta mamakin fahimtar sa da amsoshin sa. [48] Da suka
gan shi, suka yi mamaki kwarai. Mahaifiyarsa ta ce masa, "Da na, don me ka yi mana haka? Ka ji,
mahaifinka da ni muna ta neman ka rai a bace." [49] Ya ce masu, "Don me kuke nema na? Ba ku sani
cewa dole in kasance a gidan Ubana ba?" [50] Amma ba su gane abin da yake nufi da kalmomin nan
ba. [51] Sa'annan ya koma gida tare da su zuwa Nazarat yana kuma masu biyayya. Mahaifiayarsa kuma
ta ajiye dukan wadannan abubuwa a zuciyarta tana yin tunani akansu. [52] Amma Yesu ya ci gaba da
hikima da girma, ya kuma karu da tagomashi wurin Allah da mutane.

3

[1] A cikin shekara ta goma sha biyar da Tibariyus Kaisar ke mulki, Bilatus Babunti kuma ke
jagorar Yahudiya, Hirudus yana sarautar Galili, dan'uwansa Filibus yana sarautar yankin Ituriya da
Tirakonitis, Lisaniyas kuma na sarautar yankin Abiliya, [2] kuma zamanin da Hanana da Kayafa suke
manyan firistoci, maganar Allah ta zo wurin Yahaya dan Zakariya, a cikin jeji. [3] Ya yi tafiya cikin dukan

yankuna da ke kewaye da Kogin Urdun, yana wa'azin baftismar tuba domin gafarar zunubai. 4 Kamar
yadda aka rubuta a cikin littafin annabi Ishaya, “Ga muryan wani yana kira a cikin jeji, 'Shirya hanyar
Ubangiji, ka daidaita tafarkunsa! 5 Za a cika kowani kwari, za a fasa kowani dutse a kuma baje kowani
tudu, za a mike karkatattun hanyoyi, za a cike hanyoyi masu gargada, 6 kuma dukan mutane za su ga
ceton Allah.” 7 Sai Yahaya ya kara fada wa taron jama'ar da ke zuwa domin ya yi masu baftisma, “Ku
'ya'yan macizai masu dafi, wa ya gargadeku ku guje wa fushin nan mai zuwa? 8 Ku ba da 'ya'ya da sun
cancanci tuba, kada ku kuma fara cewa a cikinku, 'Muna da Ibrahim a matsayin Ubanmu', domin ina
gaya maku, Allah yana iya ta da wa Ibrahim 'ya'ya daga cikin wadannan duwatsu. 9 Yanzu kuwa, an
rigaya an sa gatari a gindin itatuwa. Sabili da haka, duk itacen da bai ba da 'ya'ya masu kyau ba za a
sare shi kasa a kuma jefa shi cikin wuta.” 10 Sai mutanen da ke cikin taron jama'ar suka tambaye shi
cewa, “To me za mu yi?” 11 Ya amsa ya ce masu, “Idan wani yana da taguwa biyu, sai ya ba wanda bashi
da ita daya, kuma wanda yake da abinci ya yi haka nan.” 12 Masu karban haraji ma suka zo domin a
yi masu baftisma, suka ce masa, “Malam, me za mu yi?” 13 Ya ce masu, “Kada ku karba kudi fiye da
yadda aka umarce ku.” 14 Wasu sojoji ma suka tambaye shi cewa, “To, mu fa? Yaya za mu yi?” Ya ce
masu, “Kada ku kwace wa wani kudi, kada ku kuma yi wa wani zargin karya. Ku dogara ga albashinku.”
15 Ana nan da mutane ke sauraron zuwan Almasihu, kowa yana ta tunani a zuciyar sa game da Yahaya,
ko shi ne Almasihu. 16 Yahaya ya amsa ya ce masu duka, “Game da ni dai, na yi maku baftisma da ruwa,
amma akwai wani tafiye wanda ya fi ni iko, ban ma isa in kwance maballin takalmansa ba. Shi zai yi
maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da kuma wuta. 17 Kwaryar shikarsa na hanun sa domin ya share
masussukarsa da kyau ya kuma tara alkama a cikin rumbunsa. Amma zai kona buntun da wuta marar
mutuwa. 18 Da gargadi masu yawa ya yi wa mutanen wa'azin bishara. 19 Yahaya kuma ya tsauta wa
sarki Hirudus domin ya auri matar dan'uwansa, Hiruduya, da kuma sauran abubuwan da Hirudus ya
yi. 20 Amma Hirudus ya kara yin wani mugun abu. Ya sa an kulle Yahaya a cikin kurkuku. 21 Ana nan,
lokacin da ake yiwa dukan mutane baftisma, aka yiwa Yesu mai baftisma. Lokacin da yake yin addu'a,
sai sama ta bude, 22 kuma Ruhu Mai Tsarki ya sauko masa a kamanin kurciya, sai wata murya ta fito
daga sama, “Kai ne kaunataccen Da na. Ina jin dadin ka.” 23 Ana nan Yesu da kansa, da ya fara, yana
kimanin shekara talatin. Shi dan (kamar yadda ake tsammani) Yusufu ne, dan Heli, 24 dan Matat,
dan Lawi, dan Malki, dan Yanna, dan Yusufu, 25 dan Matatiya, dan Amos, dan Nahum, dan Hasli, dan
Najjaya, 26 dan Ma'ata, dan Matatiya, dan Shimeya, dan Yuseka, dan Yoda, 27 dan Yowana, dan Resa,
dan Zarubabila, dan Shiyaltiyel, dan Niri, 28 dan Malki, dan Addi, dan Kosama, dan Almadama, dan Er,
29 dan Yosi, dan Aliyeza, dan Yorima, dan Matat, dan Lawi, 30 dan Saminu, dan Yahuda, dan Yusufu,
dan Yonana, dan Aliyakima, 31 dan Malaya, dan Mainana, dan Matata, dan Natan, dan Dauda, 32 dan
Yesse, dan Obida, dan Bu'aza, dan Salmon, dan Nashon, 33 dan Amminadab, dan Adimi, dan Arama,
dan Hezruna, dan Feresa, dan Yahuda, 34 dan Yakubu, dan Ishaku, dan Ibrahim, dan Tera, dan Nahor,
35 dan Serug, dan Reyu, dan Feleg, dan Abiru, dan Shela, 36 dan Kainana, dan Arfakshada, dan Shem,
dan Nuhu, dan Lamek, 37 dan Metusela, dan Anuhu, dan Yaret, dan Mahalel, dan Kainana, 38 dan
Enosh, dan Shitu, dan Adamu, dan Allah.

4

1 Sai Yesu, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga kogin Urdun, sai Ruhu Mai Tsarki ya bishe shi
zuwa cikin jeji 2 kwana arba'in, shaidan kuma ya jarabce shi. A kwanakin nan, bai ci abinci ba, kuma
yunwa ta kama shi bayan karshen lokacin. 3 Shaidan ya ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka umarci
wannan dutse ya zama gurasa.” 4 Yesu ya amsa masa, “A rubuce yake, 'Ba da gurasa kadai Mutum zai
rayu ba.'” 5 Sai shaidan ya kai shi zuwa wani tudu mai tsawo, ya kuma nuna masa dukan mulkokin
duniyan nan a dan lokaci. 6 Shaidan ya ce masa, “Zan ba ka iko ka yi mulkin dukan wadannan, da
dukan daukakarsu. Zan yi haka domin an ba ni su duka in yi mulkinsu, kuma ina da yanci in ba dukan
wanda na ga dama. 7 Saboda da haka, idan ka rusuna ka yi mani sujada, dukansu za su zama naka.”
8 Amma Yesu ya amsa ya ce masa, “A rubuce yake, 'Dole ne Ubangiji Allahnka za ka yi wa sujada, shi
kadai kuma za ka bauta wa.” 9 Sai shaidan ya kai Yesu Urushalima, ya tsayadda shi a bisan kololuwar
haikali, kuma ya ce masa, “Idan kai Dan Allah ne, ka jefas da kanka kasa daga nan. 10 Domin a rubuce
yake, 'Zai ba mala'ikunsa umarni su kiyaye ka, su kuma tsare ka,' 11 kuma, 'Za su daga ka sama a

hannunsu, don kada ka yi tuntube a kan dutse.” 12 Yesu ya amsa masa cewa, “An fadi, 'Kada ka gwada
Ubangiji Allahnka.'” 13 Da shaidan ya gama yi wa Yesu gwaji, sai ya kyale shi sai wani lokaci. 14 Sai
Yesu ya koma Galili cike da ikon Ruhu, kuma labarinsa ya bazu cikin dukan wuraren dake wannan
yankin. 15 Ya yi ta koyarwa a cikin majami'unsu, sai kowa na ta yabon sa. 16 Wata rana ya zo Nazarat,
birnin da aka rene shi. Kamar yadda ya saba yi, ya shiga cikin majami'a a nan ranar Asabaci, ya
kuma tashi tsaye domin ya karanta Nassi. 17 An mika masa littafin anabi Ishaya, ya bude littafin ya
kuma ga inda an rubuta, 18 “Ruhun Ubangiji yana kai na, domin ya shafe ni in yi wa'azin Bishara ga
matalauta. Ya aike ni in yi shelar yanci ga daurarru, da kuma budewar idanu ga makafi, in 'yantar
da wadanda su ke cikin kunci, 19 in kuma yi shelar shekarar tagomashi na Ubangiji.” 20 Sai ya rufe
littafin, ya mai da shi ga ma'aikacin majami'ar, sai ya zauna. Dukan wadanda suke cikin majami'ar
suka zura Idanuwansu a kansa. 21 Sai ya fara masu magana, “Yau wannan Nassi ya cika a kunuwanku.”
22 Dukan wadanda ke wurin sun shaida abin da ya fadi kuma dukansu sun yi ta mamakin kalmomin
alheri da suke fitowa daga bakinsa. Suna cewa, “Wannan ai dan Yusufu ne kawai, ko ba haka ba?”
23 Yesu ya ce masu, “Lallai za ku fada mani wannan karin magana, 'Likita, ka warkar da kanka. Duk
abin da mun ji wai ka yi a Kafarnahum, ka yi shi a nan garinka ma.'” 24 Ya sake cewa, “Hakika na fada
maku, annabi baya samun karbuwa a garinsa. 25 Amma na gaya maku gaskiya akwai gwauraye da
yawa cikin Isra'ila a zamanin Iliya, lokacin da an rufe sammai shekaru uku da rabi babu ruwa, lokacin
da anyi gagarumar yunwa a duk fadin kasar. 26 Amma ba a aiki Iliya zuwa wurin waninsu ba, sai wurin
gwauruwa da ke a Zarifat can kusa da Sidon. 27 Akwai kutare da yawa kuma a Isa'ila a zamanin anabi
Elisha, amma babu wanda aka warkar sai dai Na'aman mutumin Suriya kadai. 28 Dukan mutanen da
ke cikin majami'a suka fusata kwarai sa'adda suka ji wadannan zantattuka. 29 Suka tashi suka tura
shi zuwa wajen birnin, suka kai shi bakin dutsen da aka gina garinsu a kai dominsu jefar da shi kasa.
30 Amma ya ratsa tsakaninsu ya yi gabansa. 31 Sannan ya gangara zuwa Kafarnahum, wani birni a
Galili. Wata Asabaci yana koya wa mutane a cikin majami'a. 32 Sun yi mamaki kwarai da koyarwan sa,
domin maganarsa na da iko. 33 A wannan lokacin akwai wani mutum a cikin majami'a mai kazamin
ruhu, sai ya yi kara da babbar murya, 34 “Ina ruwan mu da kai, Yesu Banazarat? Ka zo domin ka hallaka
mu ne? Na san ko kai wanene! Kai ne Mai Tsarki na Allah!” 35 Yesu ya tsauta wa aljanin yana cewa,
“Yi shiru ka fita daga cikinsa!” Da aljanin ya jefar da mutumin kasa a tsakiyarsu, ya fita daga cikinsa
ba tare da yi masa rauni ba. 36 Dukan mutanen suka yi mamaki, kuma suna ta zancen wannan abu
a tsakaninsu. Sun ce, “Wanda irin maganganu kenan? Ya umarce kazaman ruhohin da karfi da iko
kuma sun fita.” 37 Saboda da haka, an fara yada labarinsa zuwa dukan kewayen yankin. 38 Sai Yesu
ya bar majami'ar ya shiga gidan Siman. A wannan lokacin, surukar Siman tana fama da zazzabi mai
zafi, sai suka roke shi dominta. 39 Sai ya tsaya a kanta, ya tsautawa zazzabin, kuma ya rabu da ita. Nan
take, ta tashi ta fara yi masu hidima. 40 Da faduwar rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan wadanda
suke ciwo da cuttuttuka dabam dabam. Ya dora masu hannuwansa ya warkar da su. 41 Aljanu kuma
sun fita daga wadasunsu da dama, suna kuka cewa, “Kai ne Dan Allah!” Yesu ya tsauta wa aljannun
ya kuma hana su magana, domin sun sani cewa shine Almasihu. 42 Da safiya ta yi, ya kebe kansa zuwa
wani wurin da babu kowa. Jama'a da dama suna neman sa suka zo inda yake. Sun yi kokari su hana
shi barin su. 43 Amma ya ce masu, “Dole in yi bisharar Allah a wasu birane da dama, domin dalilin da
aka aiko ni nan kenan.” 44 Sai ya ci gaba da wa'azi cikin majami'u dukan fadin Yahudiya.

5

1 Ya zama sa'adda mutane sun taru a wurin Yesu suna sauraron maganar Allah, yana kuma yana
tsaye a bakin tabkin Janisarata. 2 Ya ga jiragen ruwa biyu tsaye a bakin tabkin. Masu kamun kifin
kuwa sun fita daga cikin jiragen suna wanke tarunsu. 3 Yesu ya shiga daya daga cikn jiragen wanda
shike na Bitrus ne, sai ya umarce shi ya dan zakuda da jirgin daga bakin tabkin kadan zuwa cikin
ruwa. Sai ya zauna ya kuma koya wa mutane daga cikin jirgin. 4 Da ya gama magana, ya ce wa Siman,
“Zakuda jirgin zuwa wuri mai zurfi sa'annan ka zuba tarunka domin kamu.” 5 Siman ya amsa ya ce,
“Ubangiji, mun yi aiki dukan dare bamu kama komai ba, amma bisa ga maganarka, zan jefa tarun.”
6 Da sun yi haka, suka kama kifaye da yawan gaske, har tarunsu suna yagewa. 7 Sai suka roki abokan
aikinsu da ke a dayan jirgin su zo su taimake su. Suka zo sun cika jiragen biyu da kifaye, har suka fara

nutsewa. 8 Amma Siman Bitrus, da ya ga haka, ya russuna a gaban Yesu, yana cewa, “Ka rabu da ni
Ubangiji, gama ni mai zunubi ne.” 9 Domin ya yi mamaki, da dukan wadanda suke tare da shi, sabili
da yawan kifaye da suka kama. 10 Wannan ya hada da Yakubu da Yahaya 'ya'yan Zabadi abokan aikin
Siman. Sai Yesu ya ce wa Siman, “Kada ka ji tsoro, domin daga yanzu, za ka kama mutane.” 11 Da
sun kawo jiragensu waje kan kasa, suka bar komai suka kuma bi shi. 12 Sa'adda yana daya daga cikin
biranen, wani mutum dauke da kuturta yana nan wurin. Da ya ga Yesu, ya fadi bisa fuskarsa kasa
yana rokansa, yana cewa, “Ubangji, idan ka yarda, za ka iya tsarkake ni.” 13 Yesu ya mika hanunsa ya
taba shi, yana cewa, “Na yarda. Ka tsarkaka.” Sai nan da nan, kuturtar ta rabu da shi. 14 Ya umarce
shi kada ya gaya wa kowa, amma ya ce ma sa, “Tafi ka nuna kanka ga firist sa'annan ka mika hadaya
domin tsarkakewarka, kamar yadda Musa ya umarta, a matsayin shaida a garesu.” 15 Amma labarinsa
ya bazu nesa, taron mutane da yawa kuma suka zo wurinsa domin su ji shi, su kuma samu warkarwa
daga cututtukansu. 16 Amma ya kan janye zuwa wuraren da babu kowa ya yi addu'a. 17 Ya zama
daya a cikin kwanakin da yake koyarwa, akwai Farisawa da malaman attaura da ke zaune a wurin
wandanda suka zo daga kauyukan da suke kewaye da Galili da Yahudiya da kuma birnin Urushalima.
Ikon Ubangiji yana tare da shi domin warkarwa. 18 A lokacin nan, wasu mutane suka zo dauke da
wani mutum shanyayye a kan tabarma, suka kuma nemi yadda za su shigar da shi ciki, su kwantar
da shi a gaban Yesu. 19 Ba su iya samun hanyar da za su shigar da shi ba saboda taron, sai suka hau
saman gidan, suka saukar da shi daga rufin, a kan tabarman sa, zuwa tsakiyar mutanen, dai dai a
gaban Yesu. 20 Da ya ga bangaskiyarsu, Yesu ya ce, “Maigida, an gafarta zunubanka.” 21 Marubuta
da Farisawa suka fara sukar wannan, suna cewa, “Wanene wannan da ke sabo? Wa zai iya gafarta
zunubi, idan ba Allah kadai ba?” 22 Amma da Yesu ya fahimci abin da suke tunani, sai ya amsa ya ce
masu, “Don me kuke sukar wannan a zuciyarku? 23 Wanne ne ya fi sauki a ce, 'An yafe zunubanka'
ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi tafiya?” 24 Amma domin ku sani cewa Dan Mutum yana da yancin gafarta
zunubai a duniya, na ce maka, 'Tashi, dauki tabarmanka, ka tafi gidanka.'” 25 Nan take, ya tashi a
gabansu ya dauki tabarma da yake kwance; sai ya koma gidansa, yana daukaka Allah. 26 Kowa yana ta
mamaki kuma suka daukaka Allah. Suna cike da tsoro, suna cewa, “Yau mun ga abubuwan al'ajibi.”
27 Bayan wadannan abubuwa sun faru, Yesu ya fito daga can sai ya ga wani mai karban haraji mai
suna Lawi yana zama a wurin karban haraji. Ya ce masa, “Ka biyo ni.” 28 Sai Lawi ya bar komai, ya
tashi, ya bi shi. 29 Lawi kuma ya shirya gagarumar liyafa a gidansa, kuma akwai masu karban haraji da
yawa a nan, da wasu mutane da ke zama a gaban teburin liyafar suna cin abinci tare da su. 30 Amma
Farisawa da Marubuta suka fara korafi ga almajiransa, suna cewa, “Don menene kuna ci da sha tare da
masu karban haraji da mutane masu zunubi?” 31 Yesu ya amsa masu, “Masu lafiya basu bukatar likita,
wadanda ke marasa lafiya kadai ke bukatar likita. 32 Ban zo domin kiran masu adalci ba, amma na zo
ne domin kiran masu zunubi zuwa ga tuba.” 33 Sun ce masa, “Almajiran Yahaya sukan yi azumi da
addu'a, kuma almajiran Farisawa ma sukan yi haka. Amma almajiranka suna ci suna sha?” 34 Yesu ya
ce masu, “Akwai wanda zai sa abokan ango su yi azumi, a lokacin da shi ango yana tare da su? 35 Amma
kwanaki na zuwa wadanda za a dauke ango daga wurinsu, a kwanakin za su yi azumi.” 36 Sai Yesu ya
sake fada masu wani misali. “Babu wanda zai yage kyalle daga sabuwar tufa, ya kuma yi amfani da
ita ya dinka tsohuwar tufa. Idan ya yi hakannan, zai yage sabuwar tufar, kuma kyallen daga sabuwar
tufar ba zai dace da kyallen tsohuwar tufar ba. 37 Kuma, babu mutum da zai sa sabon ruwan inabi
a cikin tsofafin salkuna. Idan ya yi haka, sabon ruwan inabin zai fasa salkunan, kuma ruwan inabin
din zai zube, salkunan kuma za su lallace. 38 Amma dole ne a sa sabon ruwan inabi a sabobin salkuna.
39 Babu wanda zai yi marmarin sabon ruwan inabi bayan da ya sha tsohon, gama zai ce, “Tsohon ya
fi sabon.”

6

1 Ana nan wata Asabaci Yesu yana ratsawa cikin gonar hatsi, almajiransa kuma na karyar zangarkun
hatsin, suna murtsukawa a hanayensu suna ci. 2 Amma wasu daga cikin Farisawa suka ce, “Saboda
me kuke yin abin da bai halatta a yi a ranar Asabaci ba?” 3 Yesu ya amsa masu, ya ce, “Ba ku karanta
abin da Dauda ya yi a lokacin da yake jin yunwa ba, shi da mutanen da ke tare da shi? 4 Ya je cikin
gidan Allah, ya dauki gurasar alfarwa ya kuma ci daga ciki, ya kuma ba mazajen da ke tare da shi su

ci, ko da shike ya halarta ga Firistoci ne kadai su ci." [5] Sai ya ce masu, "Dan Mutum shi ne Ubangijin
asabaci." [6] Ya kasance a wata ranar Asabaci ya shiga cikin majami'a ya kuma koya wa mutane a can.
Wani mutum na can wurin wanda hannun damansa ya shanye. [7] Marubuta da Farisawa na kallonsa su
ga ko zai warkar da wani a ranar Asabaci, domin su samu dalilin zarginsa da yin abin da bai cancanta
ba. [8] Amma ya san abin da suke tunani, sai ya ce wa mai shanyeyen hannun, "Tashi, ka tsaya a nan
tsakiyar jama'a." Sai mutumin ya tashi ya tsaya a nan. [9] Yesu ya ce masu, "Ina tambayar ku, ya
halatta a ranar Asabaci a yi nagarta ko mugunta, a ceci rai ko a hallaka shi? [10] Sai ya dube su duka, ya
kuma ce wa mutumin, "Mika hannunka." Ya yi haka, sai hannunsa ya koma lafiyayye. [11] Amma suka
fusata kwarai, suka yi shawara da junansu game da abin da za su yi da Yesu. [12] Ya zama a kwanakin
nan, ya hawo bisan dutse domin ya yi addu'a. Ya ci gaba dukan dare yana addua'a ga Allah. [13] Da
safiya ta yi, ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya kuma zabi goma sha biyu daga cikinsu, wadanda ya
kira su "Manzanni." [14] Sunayen Manzannin sune Siman (wanda ya kuma kira Bitrus) da dan'uwansa,
Andrawus, Yakubu, Yahaya, Filibus, Bartalamawus, [15] Matta, Toma, Yakubu dan Halfa, Siman, wanda
ake kira Zaloti, Yahuda dan Yakubu, [16] da Yahuda dan Iskariyoti, wanda ya zama maci amana. [17] Sai
Yesu ya gangaro daga dutsen tare da su, suka kuma tsaya a sarari. Almajiransa da yawa na nan a wurin,
tare da mutane da yawa daga Yahudiya da Urushalima, da kuma bakin tekun Taya da Sidon. [18] Sun
zo domin su ji shi, da kuma su sami warkarwa daga dukan cututukansu. Mutane waddan da ke fama
da kazaman ruhohi ma sun sami warkarwa. [19] Dukan taron jama'ar suna kokarin su taba shi domin
ikon warkarwa yana fitowa daga wurinsa, ya kuma warkar da su duka. [20] Sai ya dubi almajiransa
ya ce, "Masu albarka ne ku matalauta, gama Mulkin Allah naku ne. [21] Masu albarka ne ku masu
yunwa yanzu, domin za a kosar da ku. Masu albarka ne ku masu kuka a yanzu, domin za ku yi dariya.
[22] Masu albarka ne ku idan mutane sun ki ku, suka nuna maku wariya suna mai da sunayen ku na
mugunta, domin Dan Mutum. [23] Za ku yi farin ciki a ranan nan kuna tsalle domin murna, domin
hakika za ku samu lada mai girma a sama, domin haka kakannin-kakannin su suka yi wa annabawa.
[24] Amma kaitonku mawadata! Domin kun rigaya kun samu ta'aziyar ku. [25] Kaitonku kosassu a yanzu!
Domin za ku ji yunwa nan gaba. Kaitonku masu dariya yanzu! Domin za ku yi makoki kuna kuka nan
gaba. [26] Kaiton ku idan kowadanne mutane suna yabon ku! Domin haka kakannin-kakanninsu suka
yi wa annabawan karya. [27] Amma ina ce maku ku masu saurare na, ku kaunaci magabtanku, ku kuma
aikata nagarta ga wadanda suke kinku. [28] Ku albarkaci masu zaginku, ku kuma yi addu'a ga wadanda
suke wulakanta ku. [29] Wanda ya mare ku a wannan kunci, ku juya masa dayan. Idan wani ya dauki
mayafinka, kada ka hana masa taguwarka. [30] Ku bayar ga duk wanda ya roke ku. Idan wani ya dauki
wani abu da ke naku, kada ku bidi ya mayar da shi. [31] Duk abin da kake so mutane su yi maka, ka yi
masu hakan nan. [32] Idan ka kaunaci masoyan ka ne kadai, me wannan zai amfane ka? Ko masu zunubi
ma na kaunar masoyan su. [33] Idan kuna nuna alheri ga wadan da ke maku alheri kadai, menene ladan
ku a nan? Ko masu zunubi ma na yin hakan nan. [34] Idan kun ba da rancen abubuwa ga mutanen da
kuna sa zuciya zasu mayar maku ne kadai, menene ribar ku a nan? Ko masu zunubi suna ba masu
zunubi rance, suna kuma sa zuciya a mayar masu dadai gwargwado. [35] Amma ku kaunaci magabtan
ku, ku kuma nuna masu alheri. Ku basu rance, kada ku sa zuciya a maido maku, kuma sakamakon ku
zai zama da girma. Za ku zama yayan Mafifici, domin shi da kansa yana nuna jinkai ga marasa godiya
da miyagun mutane. [36] Ku zama masu jinkai, domin Ubanku mai jinkai ne. [37] Kada ku shari'anta,
kuma ba za a shari'anta ku ba. Kada ku kayar, ku ma ba za a kashe ku ba. Ku yafe wa wasu, kuma
za a yafe maku. [38] Ku bayar ga wasu, ku ma za a ba ku da yawa. Magwaji dankararre, girgizajje har
ya cika yana zuba, za su zuba har cinyarku. Domin duk ma'aunin da ku ka yi amfani da shi, da shi
za a auna maku. [39] Sai ya sake basu wani misali, "Makaho yana iya yi wa makaho jagora? Idan ya yi
haka, dukansu biyu za su fada cikin rami, ko ba haka ba? [40] Almajiri baya fin Malaminsa, amma duk
wanda ya samu horo sosai zai zama kamar malaminsa. [41] Don me kake duba dan hakin da ke a idon
dan'uwanka, amma ba ka iya ganin gungumen da ke a idonka ba? [42] Don me za ka ce wa dan'uwanka,
'Dan'uwa, bari in cire dan hakin da ke a idonka', bayan kai da kanka ba ka iya ganin gungumen da
ke a idonka ba? Kai munafuki! Ka fara cire gungumen da ke a idonka, sa'annan za ka gani da kyau
yadda zaka cire hakin da ke a idon dan'uwanka. [43] Domin babu itace mai kyau da ke haifar rubabbun

'ya'ya, ko rubabben itace da zai haifi kyawawan 'ya'ya. 44 Domin ana iya sanin ko wani itace ta wurin
'ya'yan da yake bayarwa. Domin mutane basu kan tsinki 'ya'yan baure a jikin kaya, ko kuwa su dibi
inabi daga jikin sarkakkiya. 45 Mutumin kirki, daga wadatar zuciyarsa ya kan ba da yaya masu kyau,
kuma mugu daga cikin muguwar ajiyar zuciyarsa yake aikata mugunta. Domin daga cikar zuciyarsa
ne bakinsa yakan yi magana. 46 Don me kuke ce da ni, 'Ubangiji, Ubangiji', amma ba ku yin biyayya
da magana ta? 47 Duk wanda ya zo wurina ya ji kalmomina ya kuma yi biyayya da su, zan gaya maku
yadda yake. 48 Yana kama da mutum da ke gina gida, wanda ya haka da zurfi zuwa cikin kasa ya kuma
gina harshashin gidan sa a kan dutse. Da rigyawa ta zo, sai ruwa ya buga gidan, amma bai iya girgiza
shi ba, domin an gina shi da kyau. 49 Amma duk mutumin da ya ji kalmomina ya kuma ki biyayya da
su, yana kamar mutum wanda ya gina gidansa a kan kasa, babu harshashi. Amma da ambaliyan ruwa
ta buga gidan, nan take ya rushe, ragargajewar gidan kuma da girma take.

7

1 Bayan da Yesu ya gama fadar dukan abubuwan da zai fadi a jin kunnen dukan mutanen, sai ya
shiga Kafarnahum. 2 Bawan wani jarumi, wanda yake kauna, ba shi da lafiya har ma ya kusa mutuwa.
3 Amma da ya ji labarin Yesu, jarumin ya aiki wadansu dattawan Yahudawa, ya ce a roki Yesu ya zo ya
ceci bawansa daga mutuwa. 4 Sa'adda su ka zo kusa da Yesu, su ka roke shi da gaske, cewa, “Wannan
ya isa ka yi masa haka, 5 saboda shi mai kaunar kasar mu ne, kuma shi ne ya gina mana majami'a. 6 Sai
Yesu ya tafi tare da su. Amma sa'adda ya zo kusa da gidan mutumin, jarumin ya aiki abokansa su ka
ce da shi, “Ubangiji kada ka damu domin ni ban isa ka zo gida na ba. 7 Shi ya sa na ga ban isa in zo
wurinka ba, ka yi magana kadai bawa na kuwa zai warke. 8 Gama ni ma mutum ne mai iko, ina da sojoji
karkashina. Ina iya cewa da wannan, 'Ka je' sai ya tafi, in kuma ce da wani 'ka zo' sai ya zo, in kuma
ce da bawa na, 'Yi kaza,' sai ya yi.” 9 Sa'adda Yesu ya ji haka, ya yi mamakin mutumin, ya juya wajen
taron da su ke biye da shi, ya ce, “Na gaya maku, ko a cikin Isra'ila ban sami wani mai bangaskiya irin
wannan ba” 10 Daga nan wadanda a ka aika, suka dawo gida suka tarar da bawan cikin koshin lafiya.
11 Wani lokaci bayan wannan, ya zama Yesu yana tafiya wani gari da ake kira Na'im. Almajiransa su na
tare da shi, da kuma taron mutane masu yawa. 12 Sa'adda ya kusa da kofar garin, sai ga wani matacce
ana dauke da shi. Kuma shi kadai ne da a wurin mahaifiyarsa. Ita kuwa gwauruwa ce, mutane da
dama daga cikin gari suna tare da ita. 13 Da ganin ta, sai Ubangiji ya cika da tausayi a game da ita ya
ce da ita, “Kada ki yi kuka.” 14 Sai ya zo ya taba makarar, sai masu dauke da shi su ka tsaya. Ya ce
'Saurayi na ce ma ka ka tashi.” 15 Sai mataccen ya tashi ya fara yin magana. Sai Yesu ya ba mahaifiyar
danta. 16 Sai tsoro ya kama su duka. Su ka kama yabon Allah, su na cewa, “An ta da wani annabi
mai girma a cikinmu” kuma “Allah ya dubi mutanensa.” 17 Wannan labari na Yesu, ya ba zu a cikin
dukan Yahudiya da yankuna da su ke kewaye. 18 Almajiran Yahaya suka gaya masa dukan wadannan
abubuwa. 19 Sai Yahaya ya kira biyu daga cikin almajiransa, ya aike su wurin Ubangiji, suka ce da shi,
“Kai ne mai zuwan nan, ko akwai wani wanda za mu saurari zuwansa?” 20 Sa'adda suka zo kusa da
Yesu, sai mutanen suka ce, “Yahaya Mai Baftisma, ya aiko mu, mu tambaya, “Kai ne mai zuwan nan,
ko akwai wani wanda za mu saurari zuwansa?” 21 A cikin wannan lokaci, ya warkar da mutane da
yawa daga cututtuka da matsaloli da miyagun ruhohi. Makafi da yawa sun sami ganin gari. 22 Yesu,
ya amsa ya ce masu, “Bayan kun tafi, ku ba Yohanna rahoton abin da ku ka ji da abin da ku ka gani.
Makafi suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana kuma tsarkake kutare. Kurame suna ji, ana tayar da
matattu, ana gaya wa matalauta labari mai dadi. 23 Mai albarka ne mutumin da ya tsaya a kan ba da
gaskiya gare ni saboda ayukan da na ke yi.” 24 Bayan da mutanen da Yahaya ya aiko suka tafi, Yesu ya
fara yi wa taron magana game da Yahaya. “Me ku ka tafi ku gani a cikin hamada, ciyawa wadda iska
ta ke girgizawa? 25 Amma me ku ka tafi domin ku gani, mutum mai saye da tufafi masu taushi? Duba
mutanen da su ke saye da tufafi masu daraja, kuma suna rayuwa cikin jin dadi suna fadar sarakuna.
26 Amma me ku ka tafi domin ku gani, annabi ne? I, ina gaya ma ku, ya ma fi annabi. 27 Wannan shine
wanda aka rubuta a kansa, “Duba, ina aika manzo na a gabanka, wanda za ya shirya maka hanya a
gabanka. 28 Ina gaya maku, a cikin wadanda mata suka haifa, ba wanda ya fi Yahaya girma. Duk da
haka, wanda ya fi kankanta a mulkin Allah, ya fi shi girma. 29 Sa'anda dukan mutane suka ji haka,
har da ma su karbar haraji, suka shaida Allah mai adalci ne. Su na cikin wadanda Yahaya ya yi wa

baftisma. [30] Amma Farisawa da wadanda su ke kwararru a cikin shari'ar Yahudawa, wadanda ba shi
ne ya yi masu baftisma ba, suka yi watsi da hikimar Allah don kansu. [31] Sa'annan Yesu ya ce, “Da me
zan kamanta mutanen wannan zamani? Da me suka yi kama? [32] Suna kama da yaran da suke wasa
a kasuwa, wadanda suke magana da junansu suna cewa, “Mun yi maku busa, ba ku yi rawa ba. Mun
yi makoki, ba ku yi kuka ba.” [33] Haka, Yahaya ya zo, bai ci gurasa ba, bai sha ruwan inabi ba, amma
ku ka ce, 'Aljani ne yake mulkinsa. [34] Dan Mutum, ya zo, yana ci, yana sha, amma, kuka ki shi, kuna
cewa dubi mutum mai hadama, mai shan ruwan inabi da yawa, abokin masu karbar haraji da masu
zunubi! [35] Amma hikimar Allah tana shaidar dukan 'yayanta.” [36] Wata rana wani Bafarise, ya roki
Yesu ya je ya ci abinci tare da shi. Bayan da Yesu ya shiga gidan Bafarisen, ya zauna a teburi domin ya
ci abinci. [37] Sai ga wata mace mai zunubi, ta fito daga cikin birni. Sa'anda ta ji labari Yesu yana gidan
Bafarisen, domin ya ci abinci. Ta dauki tandun mai na alabastar mai kamshi. [38] Ta tsaya kusa da Yesu
tana kuka. Ta fara jika kafafunsa da hawayenta, tana shafe kafafunsa da gashin kanta. Tana yi wa
kafafunsa sumba, tana shafe su da turare. [39] Sa'anda Bafarisen da ya gaiyaci Yesu, ya ga haka, sai ya
yi tunani a cikin ransa, da cewa, “In da wannan mutum annabi ne, da ya gane ko wacce irin mace ce,
wannan da take taba shi, ita mai zunubi ce.” [40] Yesu ya amsa ya ce masa, “Siman, ina so in gaya maka
wani abu.” Ya ce, “malam sai ka fadi!” [41] Yesu ya ce, “wani mutum mai ba da bashi yana bin wadansu
mutane su biyu kudi, yana bin dayan sule dari, dayan kuma yana bin sa sule hamsin. [42] Da yake ba su
da kudin da za su iya biyan sa, sai ya yafe masu, su duka biyu. A cikin su biyu, wanne ne zai fi nuna
kauna ga wannan mutum?” [43] Siman ya amsa ya ce, “Ina tsammani wanda ya yafe wa kudi da yawa.”
Yesu ya amsa ya ce masa, “Ka shari'anta dai dai.” [44] Yesu ya juya wajen matar, ya ce da Siman, “Ka ga
matan nan. Na shiga gidanka. Ba ka ba ni ruwa domin kafafuna ba, amma ita ta ba ni, da hawayenta
ta wanke kafafuna, ta kuma shafe su da gashin kanta. [45] Kai ba ka yi ma ni sumba ba, amma ita ta yi,
tun sa'adda na shigo nan ba ta dena sumbatar kafafuna ba. [46] Kai ba ka shafe kai na da mai ba, amma
ita ta shafe kafafuna da turare. [47] Saboda haka, ita wadda ta ke da zunubi da yawa ta bayar da mai
yawa, ta kuma nuna kauna mai yawa. Amma shi wanda aka gafarta wa kadan, ya kuma nuna kauna
kadan.” [48] Daga nan sai ya ce mata, “An gafarta zunubanki.” [49] Wadanda su ke a nan zaune tare da shi
suka fara magana da junansu, “Wanene wannan wanda har yake gafarta zunubai? [50] Sai Yesu ya ce
da matar, “Bangaskiyarki ta cece ki. Ki tafi da salama.”

8

[1] Bayan haka, Yesu da almajiransa goma sha biyu, su ka zagaya cikin birane da kauyuka dabam
dabam, suna wa'azi da shelar labari mai dadi game da mulkin Allah, [2] mata da yawa wadanda Yesu ya
warkar daga aljanu da cututtuka iri iri suna tafiya tare da su. A cikinsu akwai Maryamu wadda a ke
ce da ita Magadaliya, wadda ya fitar da aljanu bakwai daga cikinta, [3] da Yuwana matar Kuza wakilin
Hirudus, da Suzanatu da kuma wasu mata da yawa. Daga abin hannunsu suka tanada masu. [4] Wata
rana aka tara taron mutane da yawa, saboda mutane su na zuwa daga birane da yawa domin su ga
Yesu. Ya yi magana dasu cikin misali. [5] “Wani mai shuka ya tafi domin ya shuka iri. Sa'adda ya ke
yafa iri, wadansu iri suka fada a kan hanya. Sai mutane suka tattake su, tsuntsaye kuma suka tsince
wadansu suka cinye. [6] Wadansu kuma suka fada a kan duwatsu inda babu kasa da yawa. Da suka tsaro
suka fara girma, sai nan da nan suka bushe saboda babu laima a wurin. [7] Wadansu irin kuma suka
fada inda yake da kayayuwa. Tsiretsiren kayayuwan suka fito tare da irin da aka shuka, suka shake
su yadda basu iya yin girma ba. [8] Amma wadansu irin suka fada a kan kasa mai kyau, suka yi girma
sosai suka ba da anfani da yawa, har rubi dari.” Bayan da Yesu ya fadi wadannan abubuwan, sai ya
yi kira gare su, “Duk mai kunnen ji, bari ya ji.” [9] Sai almajiran Yesu suka tambaye shi ya gaya ma
su ma'anar labarin. [10] ya ce da su, “Ku aka ba dama ku gane boyayyun abubuwa, na mulkin Allah.
Amma ga sauran mutane ina yi masu magana cikin misalai, 'Domin ko da sun gani ba za su gane ba,
kuma ko da sun ji ba za su fahimta ba.” [11] To ga ma'anar misalin. Irin shi ne maganar Allah. [12] Irin
da ya fada a kan hanya sune mutanen da suka ji maganar Allah amma daga baya sai shedan ya zo ya
dauke maganar daga cikin hankulansu, domin kada su bada gaskiya su tsira. [13] Sa'annan, wadanda
suka fada kan duwatsu sune mutanen da, da zarar sun ji maganar, sukan karbe ta da murna, amma
ba su da sauyu; su kan bada gaskiya na dan lokaci kadan kawai, da zaran gwaji ya same su sai su

ridda. [14] Irin da suka fada cikin kayayuwa, sune mutanen da suka ji maganar, amma da suka ci gaba
da rayuwa, sai suka bari matsalolin rayuwa kamar dukiya da jin dadin rayuwa suka fi karfinsu, sai
ya zama ba su iya bada 'ya'yan da suka yi girma ba. [15] Amma irin da suka fada a kan kasa mai kyau,
wadannan sune mutanen da suka ji maganar, suka karbe ta da gaskiya da zuciya daya, sun rike ta
kam-kam, suna jimrewa wurin ba da 'ya'ya. [16] Ba mai kunna fitila, ya rufe ta da kasko, ko su sa ta a
karkashin gado. Amma sai a sa ta a wurin zaman ta domin duk wanda ya shigo ya iya ganin hasken
ta. [17] Babu abin da yake a boye wanda ba za a tone shi ba, ko wani asiri da ba za ya fito fili a san
shi ba. [18] Ku yi hankali da yadda kuke ji, domin duk mai abu, shi za a kara wa, kuma duk mara abu,
dan kadan da yake tunani yana da shi ma, za a dauke." [19] Sai mahafiyar Yesu da 'yan'uwansa, su ka
zo wurinsa, amma ba su iya zuwa ko kusa da shi ba saboda taron jama'a. [20] Sai wani ya gaya masa,
"Ga mahaifiyarka da 'yan'uwanka, su na tsayuwa a waje, su na son ganin ka." [21] Amma Yesu ya amsa
ya ce ma su, "Mahaifiyata da 'yan'uwana sune wadanda suke jin maganar Allah, suke yin biyayya da
ita." [22] Wata rana kuma Yesu ya shiga cikin jirgin ruwa, shi da almajiransa. Ya ce masu, "Ina so mu
je dayan ketaren tafkin." Sai su ka fara tafiya domin su ketare tafkin. [23] Amma sa'adda su ke tafiya
sai Yesu ya yi barci, sai wata iska mai karfi ta taso cikin tafkin, nan da nan sai jirgin ya fara cika da
ruwa, kuma su na cikin hatsari. [24] Sai almajiran Yesu su ka zo su ka tashe shi daga barci. Suka ce da
shi, "Ya Shugaba! Ya Shugaba! Za mu mutu!" Sai ya tashi ya umarci iskar, sai iskar mai hauka da
tumbatsar ruwan sun tsaya tsit. [25] Daga nan sai ya ce da su, "Ina bangaskiyar ku?" Almajiran suka
tsorata suka yi mamakin abin da ya faru nan take. Suka ce wa junansu, "Wanene wannan wanda har
zai ba iska da ruwa umarni kuma su yi masa biyayya?" [26] Suka zo yankin Garasinawa, wanda ke kusa
da Gallili. [27] Sa'adda Yesu ya sauka kasa, sai wani mutum daga wannan yankin ya tarbe shi. Wannan
mutum kuwa yana da aljanu. Mutumin ya dade ba ya sa tufafi, kuma ba ya zama a gida. Maimakon
haka, sai a cikin kabarbura ya ke zama. [28] Sa'adda ya ga Yesu, mutumin ya yi ihu da karfi, ya rusuna a
gabansa da babban murya ya ce, "Me zan yi da kai, Yesu, Dan Allah Madaukaki? Ina rokonka, kada ka
ba ni azaba!" [29] Domin Yesu ya umarci aljanun su fita daga cikinsa, domin sau da dama aljanun sukan
kama shi. Ko an daure mutumin da sarkoki an kuma tsare shi, yakan tsuttsunke su, kazaman ruhohin
sukan kora shi cikin jeji. [30] Sa'annan Yesu ya tambaye shi, "Yaya sunanka?" Sai ya ba da amsa, "Suna
na dubbai." Ya ce haka ne domin aljanu da yawa sun shiga wannan mutum. [31] Aljanun suka yi ta
rokon Yesu kada ya ummarce su su shiga cikin rami mai zurfi. [32] Akwai babban garken aladu su na
kiwo a kan tsauni kusa da wurin. Aljanun suka roki Yesu da ya barsu su shiga cikin aladun, shi kuwa
ya yarda masu. [33] Aljanun suka bar mutumin suka shiga cikin aladun, sai garken aladun suka gangara
kwari suka fada cikin tafkin, suka nutse. [34] Lokacin da mutanen da su ke kiwon aladun suka ga abin
da ya faru, sai suka gudu! Suka ba da rahoton abin da ya faru ga mutanen cikin gari da na wannan
kewayen. [35] Don haka, mutanen da suka ji haka suka tafi domin su ga abin da ya faru, suka zo wurin
da Yesu yake, suka ga mutumin wanda aljanu suka fita daga cikinsa. Suka ga ya na sanye da tufafi,
kuma ya na cikin hankalinsa, sai tsoro ya kama su. [36] Mutanen da suka ga abin da ya faru, suka gaya
wa wadansu yadda aka warkar da mutumin da aljanu suke iko da shi. [37] Sai dukan mutane wadanda
suke cikin yankin Garasinawa da wadanda suke kewaye, suka roki Yesu da ya fita daga cikin yankin
kasarsu domin sun ji tsoro kwarai da gaske. Daga nan Yesu da almajiransa suka shiga cikin jirgin ruwa
suka koma. [38] Mutumin wanda aljanu suka fita daga cikinsa, ya roki Yesu cewa, "Ka barni in tafi tare
da kai!" Amma Yesu ya sallame shi cewa, [39] "Ka koma gida ka gaya wa mutanen ka abubuwa masu
girma wadanda Allah ya yi maka." Daga nan sai mutumin ya tafi yana ta gayawa dukan mutanen
birnin game da abubuwan da Yesu ya yi masa. [40] Sa'adda Yesu ya dawo, mutanen suka marabce shi,
gama, dukansu suna jiransa. [41] Sai ga wani mutum mai suna Yayirus, daya daga cikin shugabannin
majami'a, ya zo kusa da Yesu ya rusuna da kansa a kasa. Ya roke shi domin ya zo gidansa, [42] saboda
diyarsa mai kimanin shekara goma sha biyu ta na bakin mutuwa, kuma ita kadai ce diya a gare shi.
Amma sa'adda yake tafiya, taron mutane da yawa suna matsa shi. [43] Akwai wata mace a nan wadda
take zubar jini har shekara goma sha biyu. Ta kashe kudinta duka a wurin likitoci, domin su warkar
da ita amma ba wanda ya iya warkar da ita. [44] Sai ta biyo ta bayan Yesu ta taba habar rigarsa. Nan
take sai zubar jinin ya tsaya. [45] Yesu ya ce, "Wanene ya taba ni?" Wadanda suke kewaye da shi, kowa

ya ce bai taba shi ba, Bitrus ya ce, "Shugaba, mutane da yawa suna ta taruwa kewaye da kai suna ta
matsowa kusa da kai." 46 Amma Yesu ya ce, "Na sani, wani ya taba ni, domin iko ya fita daga wurina."
47 Sa'adda matar ta gane cewa ba za ta iya boyewa ba, sai ta zo wurinsa cikin tsoro. Ta durkusa a gaban
Yesu, ta fada a gaban dukan jama'a dalilin da ya sa ta taba shi kuma nan da nan ta warke. 48 Sai ya ce
da ita, "Diya, bangaskiyarki ta warkar da ke. Tafi cikin salama." 49 Yana cikin yin magana, wani daga
cikin gidan shugaban majami'ar ya zo, ya ce, "Diyarka ta riga ta mutu, kada ka dami malam." 50 Amma
sa'adda Yesu ya ji haka, sai ya ce da shi, "Kada ka ji tsoro. Ka bada gaskiya za ta rayu." 51 Sa'adda ya
zo gidan, bai bar kowa ya shiga gidan tare da shi ba sai Bitrus da Yahaya da Yakubu, da mahaifiyar
yarinyar da babanta. 52 Dukan mutane a wurin, suna ta kuka da karfi saboda sun damu da yarinyar ta
mutu. Amma Yesu ya ce da su, "Ku dena kuka! Ba mutuwa ta yi ba! Barci ta ke yi kawai!" 53 Mutanen
suka yi ma sa dariyan reni, saboda sun sani yarinyar ta mutu. 54 Amma ya kama hannun ta yayi kira
cewa, "Yarinya, na ce ki tashi!" 55 Nan da nan ruhun ta ya dawo jikin ta sai ta tashi. Ya ce masu su ba
ta wani abu ta ci. 56 Iyayenta suka yi mamaki, amma Yesu ya ce da iyayen kada su gaya wa kowa abin
da ya faru.

9

1 Ya kira almajiransa goma sha biyu, ya ba su iko su fitar da kowanne irin aljani, su kuma warkar
da cututtuka daga mutane. 2 Ya aike su, su yi wa'azin mulkin Allah, su kuma warkar da marasa lafiya.
3 Ya ce masu, "Kada ku dauki komi tare da ku domin wannan tafiya. Kada ku dauki sanda, ko jakar
matafiyi, ko gurasa, ko kudi - Kada ma ku dauki taguwa biyu. 4 Dukan gidan da ku ka shiga, ku zauna
a gidan har zuwa lokacin da za ku tafi daga wannan yankin. 5 Dukan wadanda ba su marabce ku ba,
sa'adda ku ke barin wannan gari, ku karkabe kurar kafufunku a matsayin shaida a kansu." 6 Daga nan
sai almajiran suka tafi zuwa cikin kauyuka, suka yi ta shelar bishara, su na warkar da mutane a ko'ina.
7 Ana nan Hirudus, mai mulki, ya ji labarin dukan abubuwan da su ke faruwa. Ya yi mamaki saboda
wadansu mutane suna cewa Yahaya mai yin Baftisma ne ya sake dawowa da ransa. 8 Wadansu kuma
suna cewa, annabi Iliya ne ya sake bayyana, wadansu kuma suna cewa daya daga cikin annabawa
na da can ne ya sake bayyana da rai. 9 Hirudus ya ce, "Ba zai yiwu Yahaya ne ba, domin na datse
masa kai. To, wanene wannan da ni ke jin wadannan abubuwa a kansa?" Daga nan sai ya cigaba da
neman hanyar da zai ga Yesu. 10 Sa'adda manzannin suka dawo daga tafiyarsu, suka gaya wa Yesu
dukan abubuwan da suka yi. Daga nan sai ya dauke su domin su tafi tare da shi zuwa garin Baitsaida.
11 Amma sa'adda taron suka ji inda Yesu ya tafi, sai suka bi shi can. Ya marabce su ya yi masu jawabi a
kan mulkin Allah, kuma ya warkar da wadanda su ke bukatar warkarwa. 12 Da yake yamma ta fara yi,
sai almajiransa goma sha biyu suka zo suka ce da shi, "Idan ka yarda ka sallami wannan babban taron
mutane dominsu shiga cikin kauyuka, da ke kewaye da gonaki, dominsu sami abinci da wuraren da za
su kwana, da yake mu na nan a wurin da ba kowa." 13 Amma sai ya ce da su, "Ku ba su abin da za su ci."
Suka amsa masa, "Dukan abin da muke da shi shine, 'Yan dunkulen gurasa biyar da 'yan kifaye guda
biyu, ba za mu iya zuwa mu sawo abincin da zai ishi mutanen nan su duka ba." 14 Mutanen da suke
wurin sun kai kimanin mazaje dubu biyar. Sai Yesu ya ce da almajiran, "Ku ce da mutanen su zauna
kungiya-kungiya, mutane hamsin a kowacce kungiya." 15 Sai almajiran suka yi haka, dukan mutanen
suka zauna. 16 Ya dauki dunkulen gurasan guda biyar, da kifin guda biyu, yana dubawa zuwa sama ya
albakarce su, sa'annan ya gutsuttsura, ya ba almajiran domin su rarraba wa mutane. 17 Dukansu suka
ci kowa ya koshi. Daga nan almajiran suka tattara sauran abin da ya rage, har kwanduna goma sha
biyu suka cika! 18 Wata rana Yesu yana yin addu'a shi kadai, sai almajiransa suka zo sai ya tambaye
su, "Wa mutane suke cewa da ni?" 19 Suka amsa, "Wadansu suna cewa, Yahaya mai yin Baftisma,
wadansu suna cewa kai annabi Iliya ne, har yanzu wadansu suna cewa kai wani cikin annabawa na
da can ne ya dawo da rai." 20 Ya tambaye su, "Ku fa? Wa kuke cewa da ni?" Bitrus ya amsa, "Kai
Almasihu ne wanda ya zo daga wurin Allah." 21 Sai Yesu ya gargade su da karfi, kada su gayawa kowa
haka tukuna. 22 Sa'annan ya ce, "Dan Mutum dole ya sha wahalar abubuwa da yawa; dattawa za su ki
shi da manyan fristoci da marubuta, sa'annan za a kashe shi. Bayan kwana uku, za a tashe shi da rai."
23 Sai ya ce da su duka, "Dukan wanda ya ke so ya biyo ni, dole ne ya yi musun kansa, ya dauki gicciyen
sa kulluyomin, ya biyo ni. 24 Dukan wanda yake so ya ceci ransa, za ya rasa shi, amma dukan wanda ya

ba da ransa domina, za ya cece shi. [25] Wacce riba mutum zai samu idan ya sami duniya duka, amma ya
rasa ransa? [26] Dukan wanda yake jin kunya ta da magana ta, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa, sa'adda
ya dawo cikin darajarsa da darajar Uba da ta mala'iku masu tsarki. [27] Amma ina gaya maku wannan
tabbas, wadansu cikinku da ke nan tsaye, ba za su mutu ba sai sun ga mulkin Allah." [28] Kwana takwas
bayan Yesu ya fadi wadannan kalmomi, sai ya dauki Bitrus da Yahaya da Yakubu, ya hau kan dutse
domin ya yi addu'a a can. [29] Sa'anda ya ke yin addu'a sai yanayin fuskar sa ya canza sosai, tufafinsa
kuma suka yi sheki da haske kamar walkiya. [30] Nan da nan sai ga mutane biyu suna magana da shi,
wato Musa da Iliya. [31] Suka bayyana da daraja kewaye da su, suka yi magana da Yesu a kan tafiyarsa
wadda za ta zo ba da dadewa ba a cikin Urushalima. [32] Bitrus da almajiran da suke tare da shi barci
mai nauyi ya dauke su. Sa'adda suka farka sai su suka ga daukakar Yesu; kuma suka ga mutanen su
biyu da ke tsaye tare da shi. [33] Sa'adda Musa da Iliya suke shirin su bar wurin Yesu, sai Bitrus ya ce,
"Ya shugaba, ya yi kyau da muke a nan. Zai yi kyau mu yi runfuna uku, daya dominka, daya domin
Musa, daya kuma domin Iliya." Amma hakika bai san abin da ya ke fadi ba. [34] Sa'adda yake fadin
haka sai wani girgije ya zo ya rufe su. Sai suka ji tsoro sa'adda girgijen ya kewaye su. [35] Sai ga wata
murya daga cikin girgijen tana cewa, "Wannan Dana ne wanda na zaba, ku ji shi." [36] Sa'adda muryar
ta gama magana, Yesu yana nan shi kadai. Suka yi shiru ba su iya cewa kome ba a kan abin da suka
gani a kwanakin nan. [37] Washe gari, da suka sauko daga kan dutsen, sai taron mutane da yawa suka
zo wurinsa. [38] Nan da nan, wani mutum daga cikin taron mutanen ya yi magana da karfi, "Mallam,
kayi wani abu dominka taimaki da na, shi kadai ne gare ni. [39] Mugun ruhu ya kan hau kansa, ya sa
shi ya yi ta magowa. Ya kan girjiza shi da karfi ya sa bakinsa ya yi ta kumfa. Da kyar ya ke rabuwa
da shi, kuma ya kan ji masa ciwo ba kadan ba bayan da ya bar shi. [40] Na roki almajiran ka su umurci
mugun ruhun ya fita daga cikinsa, amma ba su iya ba!" [41] Yesu, ya amsa, ya ce, "Ku karkatattun tsara
marasa bangaskiya, har yaushe zan zauna da ku ina jimrewa da ku? "Kawo yaronka anan." [42] Sa'adda
yaron yake zuwa, sai mugun ruhun ya fyada yaron a kasa, ya jijjiga shi sosai. Amma Yesu ya tsauta
wa mugun ruhun, ya warkar da yaron. Sa'annan ya mika yaron wurin mahaifinsa. [43] Dukansu suka yi
mamaki da girman ikon Allah. Amma sa'anda suke ta yin mamaki a kan dukan al'ajiban da ya yi, ya
ce da almajiransa, [44] "Ku saurara da kyau a kan abin da zan gaya maku, ba da dadewa ba za a bada Dan
Mutum ga mutane." [45] Amma almajiran ba su gane abin da yake nufi da haka ba, an hana su fahimta,
domin kada su gane abin da ya ke nufi tukuna, kuma suna jin tsoron su tambaye shi. [46] Wani lokaci,
almajiran suka fara gardama a tsakaninsu game da wanene za ya zama mafi girma a cikinsu. [47] Amma
Yesu ya san abin da suke tunani a zuciyarsu, sai ya kawo dan karamin yaro ya tsaya a kusa da shi,
[48] sai ya ce da su, "Idan wani ya karbi dan karamin yaro kamar wannan saboda ni, dai dai yake da ya
karbe ni. Idan kuma wani ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni kenan. Wanda yake mafi kankanta a
cikinku, shi ne mafi mahimmanci." [49] Yahaya ya amsa yace, "Ya shugaba, mun ga wani mutum yana
ba miyagun ruhohi umarni su fita daga cikin mutane da sunanka. Sai muka ce da shi ya dena yin haka
saboda baya tare da mu." [50] Amma Yesu ya ce, "Kada ku hana shi yin haka, domin dukan wanda ba ya
gaba da ku, yana tare da ku." [51] Sa'adda rana ta kusato da zai hawo zuwa sama, ya kudurta sosai zai tafi
Urushalima. [52] Ya aiki wadansu manzanni su shirya wuri dominsa kafin ya zo. Suka shiga wani kauye
a cikin kauyen Samariya domin su shirya masa wuri a can. [53] Amma mutanen can ba su karbe shi ba
tun da ya ke Urushalima zai tafi. [54] Sa'adda biyu daga cikin almajiransa, wato Yakubu da Yahaya suka
ga haka, suka ce, "Ubangiji, kana so mu umarci wuta ta sauko daga sama, ta hallaka su?" [55] Amma, ya
juya ya tsauta masu. [56] Sai suka tafi wani kauye dabam. [57] Da suna cikin tafiya a kan hanya, sai wani
mutum ya ce da shi, "Zan bi ka dukan inda za ka tafi." [58] Yesu ya amsa masa, "Dila suna da ramuka a
kasa inda za su shiga, tsuntsaye kuma suna da sheka, amma Dan Mutum ba shi da inda zai kwanta."
[59] Yesu, ya ce da wani mutumin kuma, "Ka biyo ni." Amma mutumin ya ce, "Ubangiji, ka bari in koma
gida in bizine mahaifina tukuna." [60] Amma Yesu ya ce masa, "Ka bar matattu su bizine matattunsu;
amma kai ka tafi ka yi wa mutane shelar mulkin Allah a ko'ina." [61] Wani kuma ya ce, "Ubangiji zan tafi
tare da kai, amma bari in je gida inyi ban kwana da mutanena tukuna." [62] Yesu ya ce da shi, "Dukan
wanda ya fara huda a gonarsa idan ya dubi baya, bai isa ya shiga mulkin Allah ba."

10

1 Bayan wadannan abubuwa, Ubangiji ya sake nada wadansu saba'in ya aike su biyu biyu, domin
su tafi kowanne birni da wurin da yake niyyan zuwa. 2 Ya ce da su, “Girbin yana da yawa, amma
ma'aikatan sun yi kadan. Saboda haka kuyi addu'a sosai ga Ubangijin girbin, domin ya aiko da
ma'aikata cikin gonarsa. 3 Ku tafi, duba na aike ku kamar 'yan raguna cikin kyarkyetai. 4 Kada ku
dauki jakan kudi, ko jakar matafiyi, ko takalma, kada ku gai da kowa a kan hanya. 5 Dukan gidan da
ku ka shiga, ku fara cewa, 'Bari salama ta kasance a wannan gida.' 6 Idan akwai mutum mai salama a
gidan, salamar ku za ta kasance a kansa, amma idan babu, salamar ku za ta dawo wurinku. 7 Ku zauna
a wannan gidan, ku ci ku sha abin da suka tanada maku. Gama ma'aikaci ya wajibci ladansa. Kada ku
bi gida gida. 8 Dukan birnin da ku ka shiga kuma sun karbe ku, ku ci abin da suka sa a gabanku. 9 Ku
warkar da marasa lafiyar da ke wurin. Ku ce da su, 'Mulkin Allah ya zo kusa da ku.' 10 Amma dukan
birnin da ku ka shiga, idan ba su karbe ku ba, ku tafi cikin titunansu, ku ce, 11 'Ko kurar birninku da ta
like a kafafunmu, mun karkabe maku ita a matsayin shaida a kanku! Amma ku sani mulkin Allah ya
zo kusa da ku.' 12 Na gaya maku, a ranar shari'a Saduma za ta fi wannan birni samun sauki. 13 Kaiton
ki, Korasinu! Kaiton ki, Baitsaida! Ayyuka masu girma da aka yi a cikinku, da an yi su a cikin Taya
da Sidon, da sun tuba tuntuni a zaune cikin toka da tufafin makoki. 14 Amma a ranar shari'a Taya da
Sidon za su fi ku samun sauki. 15 Ke kuma Kafarnahum, kina tsammani har zuwa sama za a daukaka
ki? Babu, za a gangarar dake har zuwa hadas. 16 Wanda ya saurare ku ya saurare ni, wanda ya ki ku,
ya ki ni, kuma wanda ya ki ni, ya ki wanda ya aiko ni.” 17 Su saba'in din suka dawo da murna, suna
cewa, “Ubangiji, har ma aljanu suna yi mana biyayya, a cikin sunanka.” 18 Sai Yesu ya ce masu, “Na
ga Shaidan yana fadowa daga sama kamar walkiya. 19 Duba, na ba ku iko ku taka macizai da kunamai,
da kuma kan dukan ikon magabci, kuma ba zai iya yin illa a gareku ba ko kadan. 20 Amma duk da haka
kada ku yi murna a kan wannan kadai cewa ruhohi suna yi maku biyayya, amma ku yi murna domin
an rubuta sunayenku a cikin sama.” 21 Cikin wannan lokacin, ya yi farin ciki kwarai cikin Ruhu Mai
Tsarki, ya ce, “Na ba ka girma, ya Uba, Ubangijin sama da kasa. Domin ka rufe wadannan abubuwa
daga masu hikima da ganewa, ka bayyana su ga wadanda ba koyayyu ba ne, kamar kananan yara. I,
Uba gama haka ne ya gamshe ka.” 22 Dukan abu, Ubana ya damka su gare ni, kuma babu wanda ya
san Dan, sai Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Dan. Sai kuma wanda Dan ya yi niyyar ya bayyana
Uban a gareshi.” 23 Ya juya wajen almajiran, ya ce da su a kadaice, “Masu albarka ne su wadanda suka
ga abin da kuke gani. 24 Na fada maku, annabawa da yawa, da sarakuna da yawa sun so da sun ga
abubuwan da kuke gani, amma ba su gani ba. Kuma sun so da sun ji abubuwan da kuke ji, amma ba su
ji su ba.” 25 Sai ga wani malamin shari'ar Yahudawa, ya zo ya gwada shi da cewa, “Malam, me zan yi
domin in gaji rai na har abada?” 26 Sai Yesu ya ce masa, “Yaya kake karanta abin da aka rubuta cikin
shari'a?” 27 Ya amsa ya ce,”Dole ne ka kaunaci Ubangiji Allah da dukan zuciyarka, da dukan ranka da
dukan karfinka, da dukan lamirinka. Ka kuma kaunaci makwabcinka kamar kanka.” 28 Yesu ya ce ma
sa, “Ka amsa daidai, idan ka yi haka za ka rayu.” 29 Amma, malamin ya na so ya 'yantar da kansa, sai ya
ce da Yesu, “To, wanene makwabcina?” 30 Ya amsa ya ce, “Wani mutum yana tafiya daga Urushalima
za shi Yariko. Sai ya fada hannun mafasa, suka tube shi, suka kwace dukan abin da ya ke da shi, suka
yi masa duka, suka bar shi kamar matacce. 31 Ya zama sai ga wani firist ya na bin wannan hanya, da
ya gan shi sai ya bi ta gefe daya ya wuce. 32 Haka kuma sai ga wani Balawi, sa'adda ya zo wurin, ya gan
shi sai ya bi ta wani gefe ya wuce shi. 33 Amma wani Basamariye, ya na tafiya sa'adda ya zo wurin da
mutumin yake, sa'adda ya ga mutumin sai tausayi ya kama shi. 34 Ya zo inda mutumin yake, ya daure
masa raunukan da aka ji masa, yana shafa masu mai da ruwan inabi. Ya dora shi a kan dabbarsa ya
kawo shi wurin kwana, ya kula da shi 35 Washegari ya kawo dinari biyu, ya ba mai wurin kwanan ya
ce 'Ka kula da shi, idan ma ka kashe fiye da haka, idan na dawo zan biya ka.' 36 A cikinsu ukun nan,
wanene kake tsammani makwabcin wannan mutum da ya fada hannun 'yan fashi?” 37 Sai malamin
ya ce, “Wannan da ya nuna masa jinkai” Sai Yesu yace masa, “Ka je kai ma ka yi haka.” 38 Sa'adda
suke tafiya, sai ya shiga cikin wani kauye, sai wata mata mai suna Marta ta marabce shi a gidanta.
39 Tana da 'yar'uwa mai suna Maryamu, wadda ta zauna a kafafun Ubangiji tana jin abin da yake fadi.
40 Amma ita Marta ta na ta kokari ta shirya abinci. Sai ta zo wurin Yesu ta ce, “Ubangiji, ba ka damu
ba 'yar'uwata ta bar ni ina ta yin aiki ni kadai? Ka ce da ita ta taya ni.” 41 Amma Ubangiji ya amsa

ya ce da ita, “Marta, Marta, kin damu a kan abubuwa da yawa, 42 amma abu daya ne ya zama dole.
Maryamu ta zabi abu mafi kyau, wanda ba za a iya kwace mata ba.”

11

1 Wani lokaci, Yesu yana yin addu'a a wani wuri, sai daya daga cikin almajiransa yace da shi,
“Ubangiji, ka koya mana yin addu'a kamar yadda Yahaya ya koya wa almajiransa.” 2 Yesu ya ce ma su,
“Sa'anda ku ke yin addu'a ku ce, 'Uba a tsarkake sunanka. Mulkin ka ya zo. 3 Ka ba mu abin da za mu
ci a kowacce rana. 4 Gafarta mana zunubanmu, kamar yadda muke gafarta ma wadanda suke mana
laifi. Kada ka kai mu cikin jaraba.'” 5 Yesu ya ce masu, “Wanene a cikinku idan yana da aboki, za ya
je wurinsa da tsakar dare ya ce masa, ''Aboki, ka ba ni rancen dunkulen gurasa guda uku, 6 da ya ke
wani abokina ya iso yanzu daga tafiya, kuma ba ni da abin da zan ba shi ya ci,' 7 Sai wanda yake ciki,
ya amsa, ya ce, 'Kada ka dame ni. Na riga na rufe kofa ta, kuma ni da yarana mun riga mun kwanta.
Ba zan iya tashi in ba ka gurasa ba.' 8 Na fada maku, ko da bai tashi ya ba ka gurasar ba, a matsayin
abokinsa, ba ka ji kunya ba, ka nace da rokonsa, za ya tashi ya ba ka dukan yawan gurasar da kake
bukata. 9 Ni kuma ina ce maku, ku roka za a ba ku; ku nema za ku samu; ku kwankwasa za a bude
maku. 10 Domin dukan wanda yake roko ya na karba; dukan wanda ya ke nema kuma yana samu;
kuma wanda yake kwankwasawa, za a bude masa. 11 Wanne uba ne a cikinku, idan dansa ya tambaye
shi kifi, zai ba shi maciji a maimakon kifi? 12 Ko kuwa idan ya tambaye shi kwai, za ya ba shi kunama?
13 To, da yake ku da kuke masu mugunta kun san ku ba 'yanyan ku abu mai kyau. Yaya fa ga Ubanku
wanda yake cikin sama, za ya ba da Ruhu Mai Tsarki ga wadanda suka roke shi?” 14 Wani lokaci, Yesu
yana fitar da wani beben aljani. Sa'adda aljanin ya fita, sai mutumin da yake bebe ya yi magana. Sai
taron mutanen suka yi mamaki! 15 Amma, wadansu daga cikin mutanen suka ce, “Da ikon Ba'alzabuba
sarkin aljanu ne yake fitar da aljanu.” 16 Wadansu suka gwada shi, suka nemi ya nuna masu wata alama
daga sama. 17 Amma Yesu da yake ya san tunaninsu, ya ce da su, “Dukan mulkin da ya rabu biyu, gaba
da kansa, ya rushe kenan, kuma idan gida ya rabu biyu, gaba da kansa za ya fadi. 18 Idan Shaidan ya
rabu biyu gaba da kansa, ta yaya mulkinsa zai iya tsayawa? Gama kun ce ina fitar da aljanu ta wurin
Ba'alzabuba. 19 Idan ni na fitar da aljanu ta wurin Ba'alzabuba, ta wurin wa wadanda suke bin ku suke
fitar da aljanu? Saboda haka, su ne zasu zama masu yi maku shari'a. 20 Amma idan daga wurin Allah
na ke fitar da aljanu, to, ya zama ke nan mulkin Allah ya zo wurinku. 21 Idan mutum mai karfi, mai
kayan fada ya tsare gidansa, kayansa za su tsira. 22 Amma idan wani mutum wanda ya fi shi karfi ya zo
ya ci nasara a kansa, zai dauke kayan fadan daga wurin mutumin, kuma ya kwashe kayansa. 23 Wanda
ba ya tare da ni, gaba da ni ya ke yi, kuma wanda ba ya tattarawa tare da ni, watsarwa yake yi. 24 Idan
kazamin ruhu ya fita daga cikin mutum, ya kan bi ta wurin busassun wurare yana neman wurin da
zai huta. Idan bai samu ba sai ya ce, 'Bari in koma gidana inda na baro. 25 Sa'adda ya dawo, ya tarar an
share gidan, an kuma gyara shi tsaf. 26 Sai ya je ya dauko wadansu aljanu guda bakwai wadanda su ka
fi shi mugunta, su zo su zauna a wurin. Sai karshen mutumin nan ya fi farkonsa muni.” 27 Ya zama,
lokacin da ya ke fadin wadannan abubuwa, wata mace ta tada muryarta a cikin taron mutanen ta ce
da shi, “Mai albarka ne cikin da ya haife ka, da maman da ka sha.” 28 Sai shi kuma ya ce, “Masu albarka
ne wadanda suke jin maganar Allah suke yin biyayya da ita.” 29 Lokacin da mutane suke kara taruwa,
sai ya fara cewa, “Wannan tsara, muguwar tsara ce. Ta na neman alama, Ko da yake ba wata alamar da
za a bata sai irin ta Yunusa. 30 Domin kamar yadda Yunusa ya zama alama ga mutanen Neneba, haka
kuma Dan Mutum za ya zama alama ga wannan tsara. 31 Sarauniyar Kudu, za ta tsaya ta yi shari'a da
mutanen wannan tsara, kuma za ta kashe su, gama ta zo daga wuri mai nisa domin ta saurari hikimar
Sulaimanu. Kuma ga wani wanda ya fi Sulaimanu a nan. 32 Mutanen Neneba, za su tsaya shari'a da
matanen wannan tsara, kuma za su kashe su. Gama sun ji wa'azin Yunusa sun tuba. Kuma ga wani
wanda ya fi Yunusa a nan. 33 Ba wanda zai kunna fitila ya boye ta, ko kuwa ya sa ta a karkashin kasko,
amma zai sa ta a mazaunin ta domin dukan wanda ya shiga dakin ya ga haske. 34 Idon ku shine fitilar
jikinku. Idan idonku yana gani sosai, jikinku zai cika da haske. Amma idan idonku ba ya gani sosai,
jikinku zai cika da duhu. 35 Ku yi hankali fa, domin kada hasken da ya ke wurinku ya zama duhu.
36 Idan dukan jikinku yana cike da haske, babu duhu ko kadan, to sai dukan jikinku ya zama kamar
fitilar da take bada haskenta a bisanku.” 37 Sa'adda ya gama jawabi, sai wani Bafarise ya ce da shi ya

zo gidansa ya ci abinci, sai Yesu ya shiga ya zauna. 38 Sai Bafarisen ya yi mamaki da ganin bai wanke
hannu kafin ya ci abinci ba. 39 Amma sai Ubangiji ya ce da shi, “Ku Farisawa kuna tsabtace bayan kofi
da bangaji, amma cikin yana cike da kazamta da mugunta. 40 Ku mutane marasa tunani, wanda ya
yi wajen, ba shine ya yi cikin ba? 41 Ku bayar da abin da ke ciki ga matalauta, kuma dukan abu zai
zamar maku da tsafta. 42 Amma kaitonku Farisawa, gama kuna karbar zakka da daddoya da karkashi
da kowanne irin ganye na lambu, amma kun watsar da adalci da kaunar Allah. Dole ne a yi adalci,
a kaunaci Allah, a yi sauran abubuwan kuma. 43 Kaitonku Farisawa, domin kuna so a ba ku wuraren
zama masu kyau a cikin masujadai, a kuma yi maku gaisuwar bangirma a cikin kasuwanni. 44 Kaiton
ku, gama kuna kama da kabarbarun da ba yi masu shaida ba, mutane kuwa suna tafiya akansu ba
tare da saninsu ba.” 45 Wani malami a cikin shari'ar Yahudawa ya amsa masa ya ce, “Malam, abin
da ka ce ya bata mana rai mu ma.” 46 Sai Yesu ya ce, “Kaitonku malaman shari'a! Gama kun dora
wa mutane kaya mai nauyi wanda ya fi karfinsu dauka. Amma ku, ko da dan yatsa ba ku taba kayan
ba. 47 Kaiton ku, gama kuna gina abubuwan tunawa a kabuburan annabawa, alhali kuwa kakanni-
kakanninku ne suka kashe su. 48 Ya zama kenan kuna sane da ayyukan kakanni-kakanninku, domin
sune suka kashe annabawan da kuke tunawa da su. 49 Saboda wannan daliline hikimar Allah ta ce,
''Zan aika manzanni da annabawa a wurinsu, kuma za su tsananta masu har ma za su kashe wadansu
daga cikinsu.' 50 Wannan tsarar, za ta dauki alhakin jinin dukan annabawan da aka kashe tun kafuwar
duniya. 51 Tun daga jinin Habila, har zuwa jinin Zakariya wanda aka kashe tsakanin bagadi da wuri
mai tsarki. I, na gaya ma ku za a nemi hakin su a wurin wannan tsarar 52 Kaitonku malaman shari'a
na Yahudawa, domin kun dauke mabudin sani, ku da kanku ba ku shiga ba, kuma kun hana masu
shiga su shiga.” 53 Bayan da Yesu ya bar nan wurin, Marubuta da Farisawa suka yi gaba da shi, suka yi
jayayya da shi a kan abubuwa da yawa, 54 suna kokari su kafa masa tarko domin su kama shi a cikin
kalmomin da yake fadi.

12

1 Da jimawa kadan, bayan da mutane da yawa suka taru kwarai har suna tattaka junansu. Sai ya
fara yin magana da almajiransa. “Ku yi lura da yisti na Farisawa, wanda shine manufunci. 2 Amma ba
abin da ke rufe wanda ba za a tone ba, ba kuma abin da ke boye wanda ba za a sani ba. 3 Saboda haka
ba abin da za ku fadi a asirce wanda ba za a ji shi a cikin sarari ba. Abin da ku ka fadi da rada cikin
lungu, za a yi shelarsa a ko'ina. 4 Ina gaya maku abokaina, kada ku ji tsoron wanda da za su kashe jiki.
Bayan haka kuma ba abin da za su iya yi. 5 Bari in gargade ku a kan wanda za ku ji tsoronsa. Ku ji
tsoron shi wanda bayan ya kashe zai iya jefa ku cikin jahannama. I, ina ce maku ku ji tsoronsa. 6 Ba
a kan sayar da 'yan tsuntsaye biyar a kan anini biyu ba? Duk da haka, Allah ba zai manta da ko daya
daga cikinsu ba. 7 Har ma gashin da ke kan ku ya san yawan su. Kada ku ji tsoro, ku kun fi tsuntsaye
daraja a wurinsa. 8 Ina gaya maku, dukan wanda za ya shaida ni a gaban mutane, Dan Mutum kuma
za ya shaida shi a gaban mala'kun Allah. 9 Kuma dukan wanda ya ki ni a gaban mutane, za a ki shi a
gaban mala'ikun Allah. 10 Dukan wanda ya yi magana gaba da Dan Mutum, za a gafarta masa. Amma
shi wanda ya yi sabon Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba. 11 Idan suka kawo ku gaban majami'a,
ko gaban masu shari'a, ko gaban masu iko, kada ku damu da abin da za ku fada domin ku kare kanku.
Ko kuwa abin da za ku ce. 12 Gama Ruhu Mai Tsarki zai koya maku abin da za ku fadi a wannan lokaci.”
13 Sai wani a cikin taron ya ce masa, “Malam, ka yi wa dan'uwana magana ya raba gado da ni 14 Yesu
ya ce masa, “Kai, wanene ya sa ni in zama alkali, ko matsakanci a kanku?” 15 Sai kuma ya ce masu,
“Ku yi lura kada ku zama masu hadama, gama ba abin da mutum ya mallaka ne ya fi mahimmanci a
cikin rayuwar sa ba.” 16 Sa'annan Yesu ya fada masu wani misali, ya ce, “Gonar wani mutum ta bada
amfani sosai, 17 ya yi tunani, ya ce, 'Me zan yi, domin ba ni da wurin da zan iya ajjiye amfanin gonata?'
18 Sai ya ce, na san abin da zan yi. Zan rushe rumbuna na in gina wadansu manya-manya, a nan zan
ajjiye hatsi na da dukan abubuwa. 19 Sai in ce da raina, “Ya raina, kana da abu da yawa da aka ajjiye
dominka, sai ka huta, ka ci, ka sha, ka yi murna.” 20 Amma sai Allah ya ce da shi, 'Wawan mutum, a
cikin daren nan ana son ranka daga wurinka. Kayan da ka tara ka shirya wa kanka, na wa za su zama?'
21 Haka wanda ya tara wa kansa dukiya yake, idan ba shi da dukiya a wurin Allah.” 22 Yesu, ya ce da
almajiransa, “Saboda haka ina cewa da ku, kada ku damu da rayuwarku, wato, abin da za ku ci, ko

abin da za ku sa a jikinku. 23 Gama rai ya fi abinci, jiki kuma ya fi tufafi. 24 Ku dubi hankaki wadanda
ba sa yin shuka, ba sa yin girbi. Ba su da rumbuna ko dakunan ajjiya, amma Allah ya na ciyar da su. Ku
fa kun fi tsuntsaye daraja! 25 Wanene a cikinku ta wurin sha'awarsa za ya iya karawa kansa kwanaki?
26 Idan ba ku iya yi wa kanku dan karamin abu ba, me ya sa za ku damu da sauran abubuwa? 27 Ku
dubi furanni a daji - yadda suke yin girma. Ba su kan yi aiki ba, ba su kan yi kadi ba. Ina gaya maku,
ko Sulaimanu, a cikin darajarsa, bai sa tufafin da suka fi nasu kyau ba. 28 Idan Allah ya sa wa ciyawa
tufafi masu kyau haka, wadda yau tana nan, gobe kuma a sa ta a wuta, ta yaya zai kasa sa maku tufafi,
ku masu kankantar bangaskiya! 29 Kada ku damu da abin da za ku ci, ko abin da za ku sha, kuma kada
ku yi alhini. 30 Gama dukan al'umman duniya suna neman wadannan abubuwa, kuma Ubanku ya san
kuna bukatar wada nan abubuwan. 31 Amma ku bidi mulkinsa, wadannan abubuwa kuma za a kara
maku su. 32 Kada ku ji tsoro, ku 'yan kanana, domin da murna Ubanku zai ba ku mulkin. 33 Ku sayar da
abin da ku ke da shi ku ba matalauta. Kuyi wa kanku jakukkuna wadanda ba za su lalace ba, ku yi ajjiya
cikin sama inda abin ba ya karewa, inda barayi ba za su iya zuwa ba, kwari kuma ba za su iya lalatawa
ba. 34 Domin inda dukiyarka take, can zuciyarka za ta kasance kuma. 35 Ku rage tsawon tufafinku,
ku yi dammara, ya zama fitilarku tana ci koyaushe, 36 ku kuma zama kamar wadanda suke jiran mai
gidansu ya dawo daga gidan buki, domin duk sa'adda ya zo ya kwankwasa kofa, nan da nan za su bude
masa. 37 Masu albarka ne wadannan bayi, wadanda ubangijinsu za ya tarar suna jiran dawowar sa.
Gaskiya ni ke gaya ma ku, zai yi dammara yasa su zazzauna ya ba su abinci shi da kansa. 38 Ko da
ubangijinsu ya zo da dare, ko da tsakar dare, ya tarar da su a shirye suna jiransa. Masu albarka ne
wadannan bayi. 39 Kuma ku san wannan, da mai gida ya san lokacin da barawo zai zo, ba zai bari a fasa
masa gida a shiga ba. 40 Sai ku zauna da shiri fa domin ba ku san lokacin da Dan Mutum zai dawo ba."
41 Sai Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, mu ka ke fadawa wannan misali, ko ga kowa da kowa ne?" 42 Sai
Ubangiji ya ce, "Wanne shugaba ne, mai aminci, mai hikima kuma wanda ubangijinsa za ya damka
bayinsa a hannunsa, domin ya kula da su, ya ba su abincinsu a kan lokaci? 43 Mai albarka ne wannan
bawa, wanda ubangijinsa za ya tarar da shi yana yin abin da aka sa shi ya yi. 44 Hakika, ina gaya maku,
zai danka dukan malakarsa a gareshi. 45 Amma idan wannan bawa, ya ce a cikin zuciyarsa, 'Ubangiji
na yayi jinkirin dawowa,' sai ya fara dukan bayin, maza da mata abokan bautarsa, ya ci ya sha, ya
bugu, 46 ubangijin bawan nan zai dawo a lokacin da bawan bai sa tsammani ba, kuma a cikin lokacin
da bai sani ba, ya daddatsa shi gunduwa-gunduwa, ya kuma hada shi da marasa aminci. 47 Bawan nan,
ya san halin ubagijinsa, amma bai shirya yayi abin da ubangijinsa yake so ba. Zai sha duka da bulala
da yawa. 48 Amma shi wanda bai sani ba, kuma yayi abin da ba daidai ba, ba zai sha duka da bulala
da yawa ba. Dukan wanda aka ba abu da yawa, za a kuma nemi abu da yawa daga wurinsa. Kuma ga
wanda aka ba abu da yawa amana, za a nemi abu mafi yawa daga gareshi. 49 Na zo domin in sa wuta
a duniya, na so da ta riga ta kama. 50 Amma ni, ina da baftisma wadda za a yi mani baftisma da ita,
kuma na kagara, da an riga an yi ta! 51 Kuna zaton na zo duniya domin in kawo salama? Na ce maku
a'a, amma tsattsaguwa. 52 Daga yanzu za a sami mutane biyar a cikin gida daya, kuma za su rarrabu,
mutane uku suna gaba da biyu, biyun kuma suna gaba da ukun. 53 Da da mahaifi za su yi gaba da juna,
dan zai yi gaba da mahaifinsa. Mahaifiya za ta yi gaba da diyarta, diya kuma gaba da mahafiyarta;
uwar miji za ta yi gaba da matar danta, matar da kuma gaba da uwar mijinta." 54 Yesu, ya kuma gaya
wa taron, "Da kun ga hadari ya taso daga yamma, nan da nan sai ku ce za a yi ruwa, haka kuwa ya
kan zama. 55 Idan iska tana busowa daga kudu sai ku ce za a yi zafi mai tsanani, haka kuwa ya kan
faru. 56 Munafukai, kun iya fasarta yanayin kasa da sama, amma baku iya fasarta abin da yake faruwa
yanzu ba? 57 Me ya sa ba ku iya gane abin da zai tamake ku? 58 Idan kuna tafiya wurin shari'a da
abokin husumarka, ka yi kokari ku daidaita tun a kan hanya domin kada ya kai ka wurin mai shari'a.
Domin kada mai shari'a ya mika ka ga mai tsaron kurkuku, shi kuwa mai tsaron kurkuku ba zai nuna
maka sani a cikin kurkuku ba. 59 Na gaya maka, ba za ka iya fitowa ba sai ka biya dukan kudin da a ke
binka?

13

1 A lokacin, wadansu mutane suka gaya masa game da galilawa wadanda Bilatus ya gauraye jininsu
da hadayunsu. 2 Sai Yesu ya amsa masu yace "Kuna tsammani wadannan Galilawa sun fi duk sauran

Galilawan zunubi ne, da suka sha azaba haka? 3 A'a, ina gaya maku. In ba ku tuba ba, dukanku za ku
halaka kamarsu. 4 Ko kuwa mutane goma sha takwas din nan da suna Siluwam wadanda hasumiya
ta fado a kansu ta kashe su, kuna tsamani sun fi duk sauran mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya
maku ba haka bane. Amma duk wanda ya ki tuba, dukanku za su hallaka" 6 Yesu ya fada wannan
misali, "Wani mutum yana da baure wanda ya shuka a garkar inabinsa sai ya zo neman 'ya'yan itacen
amma bai samu ba. 7 Sai mutumin ya ce wa mai kula da garkar, "ka ga, shekara uku kenan nake zuwa
neman 'ya'yan wannan baure, amma ban samu ba. A sare shi. Yaya za a bar shi ya tsare wurin a
banza? 8 Sai mai lura da garkar ya amsa yace, 'Ka dan ba shi lokaci kadan in yi masa kaftu in zuba
masa taki. 9 In yayi 'ya'ya shekara mai zuwa to, amma in bai yi 'ya'ya ba sai a sare shi!"' 10 Wata rana
Yesu yana koyarwa a wata majami' a ran Asabaci. 11 Sai, ga wata mace a wurin shekarunta goma sha
takwas tana da mugun ruhu, duk ta tankware, ba ta iya mikewa. 12 Da Yesu ya gan ta, sai ya kira ta
ya ce mata, an warkar da ke daga wannan cuta." 13 Sai Yesu ya dora hannunsa a kanta, nan da nan
sai ta mike a tsaye ta fara daukaka Allah. 14 Amma shugaban majami'a yayi fushi domin Yesu yayi
warkarwa a ranar Asabaci. Sai shugaban ya amsa yace wa jama'a, "Akwai ranaku shida da ya kamata
a yi aiki. Ku zo domin a warkar da ku amma ba ranar Asabaci ba." 15 Amma Ubangiji ya amsa masa ya
ce, "Munafukai! Ashe kowannenku ba ya kwance Jakinsa ko Sa daga turkensa ya kai shi banruwa ran
Asabaci? 16 Ashe wannan 'yar gidan Ibrahim, wanda shaidan ya daure ta shekara goma sha takwas,
wato ba za a iya kwance ta a ranar Asabaci kenan ba? 17 Da ya fada wadannan abubuwa, dukansu da
suka yi adawa da shi suka kunyata, duk taron kuwa suka yi ta farin ciki da abubuwa masu daraja da
yayi. 18 Sai Yesu ya ce, "Yaya za a misalta mulkin Allah, kuma da me zan kwatanta shi? 19 Yananan
kamar kwayar mastad, wanda wani mutum ya dauka ya jefa ta a lambunsa, ta kuma yi girma ta zama
gagarumin itace, har tsuntsaye suka yi shekarsu a rassanta." 20 Ya sake cewa, "Da me zan kwatanta
mulkin Allah? 21 Yana kamar yisti wanda wata mace ta dauka ta cuda da mudu uku na garin alkama
don ya kumburar da shi." 22 Yesu ya ziyarci kowanne birni da kauye, a hanyar sa ta zuwa Urushalima
yana koyar da su. 23 Sai wani ya ce masa, "Ubangiji, wadanda za su sami ceto kadan ne?" Sai ya ce
masu, 24 "Ku yi kokari ku shiga ta matsatsiyar kofa, domin na ce maku, mutane dayawa za su nemi
shiga amma ba za su iya shiga ba. 25 In dai maigida ya riga ya tashi ya rufe kofa, sannan za ku tsaya
a waje kuna kwankwasa kofar kuna cewa, 'Ubangiji, Ubangiji, bari mu shiga ciki'. Sai ya amsa yace
maku, 'Ni ban san ku ba ko daga ina ku ka fito.' 26 Sannan za ku ce, 'Mun ci mun sha a gabanka, ka
kuma yi koyarwa a kan titunanmu.' 27 Amma zai amsa ya ce, "Ina gaya maku, ban san ko daga ina ku ka
fito ba, ku tafi daga wurina, dukanku masu aikata mugunta!' 28 Za a yi kuka da cizon hakora a lokacin
da kun ga Ibrahim, da Ishaku, da Yakubu da dukan annabawa a mulkin Allah amma ku-za a jefar da
ku waje. 29 Za su zo daga gabas, yamma, kudu, da arewa, za su ci a teburin abinci a mulkin Allah.
30 Ku san da wannan, na karshe za su zama na farko, na farko kuma za su zama na karshe." 31 Nan
take, wadansu farisiyawa suka zo suka ce masa, "Ka tafi daga nan domin Hirudus yana so ya kashe
ka." 32 Yesu ya ce, "Ku tafi ku gaya wa dilan nan cewa, 'Duba, na fitar da aljanu, ina warkarwa yau da
gobe, kuma a rana ta uku kuwa zan gama aiki na.' 33 Ko da kaka, dole ne in ci gaba da tafiyata yau, da
gobe, da kuma jibi, don bai dace a kashe annabi nesa da Urushalima ba. 34 Urushalima, Urushalima
masu kisan annabawa, masu jifan wadanda aka aiko gare ku. Sau nawa ne ina so in tattara 'ya'yanki
kamar yadda kaza take tattara 'ya'yanta a cikin fukafukanta, amma ba ki so wannan ba. 35 Duba, an
yashe gidanki. Ina kwa gaya maku ba za ku kara ganina ba sai ran da kuka ce, 'Albarka ta tabbata ga
mai zuwa da sunan Ubangiji.'"

14

1 Wata ranar Asabaci, ya shiga gidan wani daya daga cikin shugabanin Farisawa domin cin abinci,
mutane kuwa suna sa masa idanu. 2 Sai ga wani a gabansa mai ciwon fara. 3 Yesu ya tambaye masanan
attaura da Farisawa, "Ya halata a wakar a ranan Asabaci, ko a'a?" 4 Amma suka yi shiru. Yesu kuwa
ya kama shi, ya warkar da shi, ya kuma sallame shi. 5 Sai yace masu, "Wanene a cikinku in yana da
jaki ko takarkari ya fadi a rijiya ran Asabaci, ba zai fitar da shi nan da nan ba?" 6 Sai suka kasa ba da
amsar wadannan abubuwa. 7 Sa'adda Yesu ya lura da yadda wadanda aka gayyato sun zabi mazaunan
alfarma, sai ya ba su misali yana ce masu, 8 "Sa'adda wani ya gayyace ka zuwa bikin aure, kada ka

zauna a wuri mai daraja, domin yana yiwuwa an gayyaci wani wanda ya fi ka daraja. [9] Sa'adda wanda
ya gayyace ku duka biyu ya zo, zai ce maka, 'Ka ba mutumin nan wurinka,' sa'annan a kunyace za ka
koma mazauni mafi kaskanci. [10] Amma idan an gayyace ka biki, sai ka je ka zauna a wuri mafi kaskanci,
domin idan wanda ya gayyace ka ya zo, yana iya ce maka, 'Aboki, hawo nan mana'. Sannan za ka sami
girma kenan a gaban dukan wadanda kuke zaune tare a kan teburi. [11] Duk wanda ya daukaka kansa,
za a kaskantar da shi, wanda ya kaskantar da kansa, kuma daukaka shi za a yi". [12] Yesu ya ce wa
mutumin da ya gayyace shi, "Idan za ka gayyaci mutum cin abinci ko biki, kada ka gayyaci abokanka,
ko 'yan'uwanka, ko danginka, ko makwabtanka masu arziki, kamar yadda suna iya gayyatar ka, sai
ya zama an maida maka. [13] Amma idan za ka kira biki sai ka gayyace matalauta, da nakasassu, da
guragu, da makafi, [14] za ka kuwa sami albarka da yake ba su da hanyar saka maka. Gama za a saka
maka a ranar tashin masu adalci." [15] Da daya daga cikin wadanda ke zama akan teburi da Yesu ya
ji wadannan abubuwa, sai ya ce masa, "Albarka ta tabbata ga wanda zai ci abinci a mulkin Allah!"
[16] Amma Yesu ya ce masa, "Wani mutum ne ya shirya babban biki ya gayyaci mutane da yawa. [17] Da
lokacin biki ya yi, sai ya aiki bawansa ya ce wa wadanda aka gayyata, "Ku zo, duk an shirya kome."
[18] Sai dukansu, suka fara kawo dalilai. Na farko ya ce masa, 'Na sayi gona, lalle ne in je in gan ta. Ina
rokonka ka dauke mani.' [19] Sai wani ya ce, 'Na sayi shanu garma biyar, ina so in gwada su. Ina ronkan
ka, ka dauke mani.' [20] Wani mutum kuma ya ce, 'Na yi aure, don haka ba zan iya zuwa ba.' [21] Da bawan
ya zo ya fadi wa maigidansa wadannan abubuwa, sai maigidan yayi fushi, ya ce wa bawansa, jeka da
sauri ka bi cikin titunan birni da kwararo-kwararo, ka kawo gajiyayyu, da nakasassu, da makafi, da
guragu.' [22] Sai bawan ya ce, 'Maigida, abin da ka umarta an gama, amma har yanzu da sauran wuri."
[23] Sai maigidan ya ce wa bawan, 'Jeka, ka bi kwararo-kwararo da hanyoyin karkara, ka rinjayi mutane
su shigo, don a cika gidana. [24] Gama ina gaya maku, babu ko daya daga cikin mutanen da na gayyata da
farko da zai dandana bikina." [25] Ana nan, taron suna tafiya tare da shi, sai ya juya ya ce masu, [26] "Duk
mai zuwa wurina amma bai ki mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa, da 'ya'yansa, da 'yan'uwansa
maza da mata ba - I, har da ransa ma, ba zai iya zama almajirina ba. [27] Duk wanda bai dauki gijiyensa
ya biyo ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. [28] Wanene a cikinku wanda yake niyyar gina bene, da
ba zai zauna ya yi lissafin abin da zai kashe ba tun da farko, ko yana da ishashen kudi da zai iya kare
aikin? [29] Kada ya zama bayan da ya sa harsashin ginin, ya kasa gamawa, har duk wadanda suka gani
su fara yi masa ba'a, [30] su rika cewa, ga mutumin nan ya fara gini amma ya kasa gamawa.' [31] Ko kuwa
wanne sarki ne, in za shi je yaki da wani sarki, da ba zai zauna da farko ya yi shawara ya ga ko shi mai
jarumawa dubu goma zai iya karawa da dayan sarkin mai jarumawa dubu ashirin ba? [32] In kuwa ba zai
iya ba, to tun wancan yana nesa, sai ya aiki wakili ya kuma tambayo sharudan salama. [33] Haka ma, ba
wani a cikinku wanda bai rabu da duk abin da ya mallaka ba, da zai iya zama almajirina." [34] "Gishiri
abu ne mai kyau, amma idan gishiri ya sane, da me za a dadada shi? [35] Ba shi da wani anfani a kasa,
ko ya zama taki. Sai dai a zubar kawai. Duk mai kunnen ji, ya ji."

15

[1] To sai duk masu karbar haraji da masu zunubi suna ta zuwa wurin Yesu suna sauraronsa. [2] Dukan
Farisawa da Marubuta suna ta gunaguni da junansu, cewa, "Wannan mutum yana karbar masu
zunubi, har ma tare suke cin abinci." [3] Yesu ya fadi wannan misali, ya ce, [4] "Idan waninku yana da
tumaki dari, sai dayarsu ta bace, wato ba zai bar tasa'in da taran nan a makiyaya, ya bi sawun wadda
ta bata gudan nan har sai ya same shi ba? [5] Idan kuwa ya same ta, sai ya dauke ta a kafadarsa yana
farin ciki. [6] In ya dawo gida, sai ya kira abokansa da makwabta, yace masu, 'Ku taya ni murna don na
samo tunkiyata da ta bata.' [7] Ina gaya maku, haka kuma za a yi farin ciki a sama, a kan mai zunubi
guda da ya tuba, fiye da kan masu adalci tassa'in da tara wadanda ba su bukatar tuba. [8] Ko kuwa wacce
mace ce, in tana da kudi azurfa guda goma, in ta batar da daya, ba za ta kunna fitila ta share gidan, ta
yi ta neman shi har sai ta same shi ba? [9] In kuwa ta same shi sai ta tara kawayenta da makwabtanta,
ta ce, 'Ku taya ni farin ciki don na sami kudin nan nawa da ya bace.' [10] Haka nake gaya maku, abin
farin ciki ne ga mala'ikun Allah idan mai zunubi guda ya tuba." [11] Sai Yesu ya ce, "Akwai wani mutum
mai 'ya'ya biyu maza, [12] sai karamin ya ce wa mahaifinsa, 'Baba, bani rabona daga cikin dukiyarka.'
Sai mahaifinsa ya raba masu dukiyarsa tsakaninsu. [13] Bayan 'yan kwanaki kadan, sai karamin dan

ya tattara duk mallakarsa, ya kama hanya zuwa wata kasa mai nisa. A can ya batas da kudinsa, yana
sayan abubuwan da ba ya bukata, ya kuma batas da kudinsa a wajen masha'a. 14 Bayan da ya batas da
duk abin da ya ke da shi, sai aka yi babbar yunwa a kasar, sai ya shiga fatara. 15 Ya je ya mika kansa
domin aiki ga wani dan kasar, sai ya aike shi cikin gonakinsa domin ya rika ba aladu abinci. 16 Har
yayi marmarin ya ci daga cikin barbashin da aladu suke ci, domin babu wanda yake ba shi wani abu
ya ci. 17 Amma da hankalinsa ya dawo, ya ce, 'Barorin mahaifina su nawa ne da suke da abinci isasshe,
amma ina nan a nan, ina mutuwa sabili da yunwa! 18 Zan tashi, in tafi gun mahaifina, in ce masa,
“Baba, na yi wa sama zunubi, na kuma saba maka. 19 Ban cancanci a kara kira na danka ba; ka mai
da ni kamar daya daga cikin barorinka.'” 20 Sai ya tashi, ya taho wurin mahaifinsa. Amma tun yana
daga nesa, sai mahaifinsa ya hango shi tausayi ya kama shi, ya ruga a guje, ya rungume shi, ya yi ta
sumbatar sa. 21 Dan kuma ya ce masa, 'Baba, na yi wa sama zunubi, na kuma saba maka. Ban isa a
kara kira na danka ba.' 22 Amma mahaifinsa ya ce wa bayinsa, 'Ku yi hamzari ku kawo riga mafi kyau,
ku yafa masa. Ku sa masa zobe a hanunsa da takalma a kafafunsa. 23 Sa'annan a kawo kiwataccen
marakin nan, a yanka. Mu yi buki! 24 Gama da na ya mutu a da, amma yanzu yana a raye. Ya bata a
da, amma a yanzu an same shi.' Sai suka fara liyafa. 25 A wannan lokacin, babban dansa yana gona.
Da ya kai kusa da gida, ya ji ana kade-kade da raye-raye. 26 Sai ya kira wani bawan gidan, ya tambayi
manufar wadannan abubuwa. 27 Bawan ya ce masa, 'Dan'uwanka ne ya dawo gida, mahaifinka kuma
ya yanka kiwataccen marakin nan, saboda ya dawo gida lafiya.' 28 Amma dan'uwan ya yi fushi, ya ki
ya shiga ciki, mahaifinsa kuwa ya fito, ya roke shi. 29 Amma babban dan ya amsa wa ubansa ya ce,
'Duba, duk yawan shekarun nan da nake bauta maka, ban taba karya umarnin ka ba, duk da haka ba
ka taba bani ko dan taure da zan yi shagali tare da abokaina ba, 30 amma da dan nan naka ya zo wanda
ya fallasar da dukiyarka a kan karuwai, ka yanka masa kiwataccen marakin nan. 31 Sai mahaifin ya
ce masa, 'Dana, ai kullum kana tare da ni, duk abin da yake nawa naka ne. 32 Amma, daidai ne a yi
murna da farinciki, don dan'uwan nan naka da ya mutu, amma yanzu yana da rai, da ya bata, amma
yanzu an same shi.'”

16

1 Yesu ya kuma ce wa almajiransa, “Akwai wani mai arziki da yake da wakili, sai aka yi karan sa da
cewa wannan wakili yana fallasar masa da dukiya. 2 Sai mai arziki ya kira shi ya ce masa, 'Labarin me
nake ji game da kai? Kawo lissafin wakilcin ka, don ba za ka sake zama wakili na ba.' 3 Sai wakilin ya
ce a ransa, 'Kaka zan yi, da yake maigida na zai karbe wakilci daga hannuna? Gashi, ba ni da karfin
noma ina kuwa jin kunya in yi roko. 4 Na san abin da zan yi domin idan an fitar da ni daga wakilcin,
mutane su karbe ni a gidajensu. 5 Sai wakilin ya kira kowanne daya da maigidansa ke bi bashi, yace wa
na farkon, 'Nawa maigida na yake bin ka?' 6 Ya ce, 'Garwan mai dari.' Sai ya ce masa, 'Ga takardarka,
maza ka zauna, ka rubuta hamsin.' 7 Ya kuma ce wa wani, 'Nawa ake binka?' Ya ce, 'Buhu dari na
alkama.' Ya ce masa, 'Ga tarkardarka, ka rubuta tamanin.' 8 Sai maigida ya yaba wa wakilin nan
marar gaskiya saboda wayonsa. Gama 'ya'yan zamanin nan a ma'ammalar su da mutanen zamaninsu
sun fi 'ya'yan haske wayo. 9 Ina gaya maku ku yi abuta ta dukiya ta rashin gaskiya, saboda idan ya
kare, su karbe ku a gidaje masu dauwama. 10 Wanda yake da aminci a karamin abu, mai aminci ne
a babban abu, wanda yake marar gaskiya a karamin abu, marar gaskiya ne a babban abu. 11 Idan fa
ba ku yi aminci da dukiya mara adalci ba, wa zai amince maku da dukiya ta gaskiya? 12 Idan kuma
ba ku yi aminci da kudin wani ba, wa zai ba ku kudin da ke naku? 13 Ba bawan da zai iya bauta wa
iyayengiji biyu, ko dai ya ki daya, ya so daya ko kuwa ya amince wa dayan, ya raina dayan. Ba za ku
iya bauta wa Allah ku kuma bauta wa dukiya ba.” 14 Da Farisawa da ke da kaunar kudi suka ji dukan
wadannan abubuwa, suka yi masa ba'a. 15 Sai ya ce masu, “Ku ne masu baratar da kanku a gaban
mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abin da mutane suke girmamawa kwarai abin kyama ne a
gun Allah. 16 Attaura da litattafan annabawa suna nan har zuwan Yahaya. Tun daga lokacin nan ake
yin bisharar mulkin Allah, kowa kuma yana kokarin kutsawa zuwa cikinta. 17 Duk da haka, zai fi sauki
sama da kasa su shude, da ko digo daya na attaura ya shude. 18 Duk wanda ya saki matansa ya auri
wata ya aikata zina, kuma wanda ma ya auri sakakkiya ya aikata zina. 19 Akwai wani mai arziki, mai
sa tufafi na alfarma masu tsada yana shagalin sa kowace rana. 20 Aka ajiye wani gajiyayye a kofarsa,

mai suna liazaru wanda duk jikinsa miki ne, 21 Shi kuwa yana marmarin ya koshi da barbashin da ke
fadowa daga teburin mai arzikin nan har ma karnuka sukan zo suna lasar mikinsa. 22 Ana nan sai
gajiyayyen nan ya mutu, malaiku kuma suka dauke shi suka kai shi wurin Ibrahim. Mai arzikin ma ya
mutu, aka kuma binne shi, 23 yana cikin hades yana shan azaba, sai ya daga kai ya hangi Ibrahim daga
nesa, da Li'azaru a kirjinsa. 24 Sai ya yi kira ya ce, 'Baba Ibrahim, ka ji tausayi na, ka aiko Li'azaru ya
tsoma dan yatsansa a ruwa ya sanyaya harshena, don azaba nake sha a cikin wannan wuta.' 25 Amma
Ibrahim ya ce, 'Yaro, ka tuna fa a zamanka na duniya ka sha duniyarka, ka kuma karba abubuwa masu
kyau, amma Li'azaru kuma sai wahala. Amma yanzu dadi ake bashi a nan, kai kuwa kana shan azaba.
26 Banda haka ma, akwai rami mai zurfi, domin wadanda suke son ketarewa zuwa wurinku kada su
iya, kada kuma kowa ya ketaro zuwa wurinmu daga can.' 27 Sai mai arziki ya ce, 'To ina rokonka, Baba
Ibrahim, ka aike shi zuwa gidan mahaifina - 28 domin ina da 'yan'uwa maza biyar, ya je ya yi masu
gargadi kada su ma su zo wurin azaban nan.' 29 Amma Ibrahim ya ce, 'Suna da Musa da annabawa;
bari su saurare su.' 30 Sai mai arziki ya amsa, 'A'a, Baba Ibrahim, idan wani daga cikin matattu ya je
wurinsu, zasu tuba.' 31 Amma Ibrahim ya ce masa, 'In dai har basu saurari Musa da na annabawa ba,
ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba za su rinjayu ba.'"

17

1 Sai Yesu ya ce wa almajiransa, 'Babu shakka akwai sanadodin tuntube da za su sa mu yin zunubi
amma kaiton wanda shine sanadin su! 2 Zai gwammaci a rataya masa dutsen nika a wuyansa, a jefar
da shi a cikin teku fiye da wanda zai zama sanadiyar tuntube ga wadannan kananan. 3 Ku kula da
kanku. Idan dan'uwanka ya yi laifi, ka tsauta masa, in kuwa ya tuba ka yafe masa. 4 Idan ya yi maka
laifi sau bakwai a rana daya sa'annan ya juyo wurinka sau bakwai ya ce, 'Na tuba,' ya wajabta ka yafe
masa!" 5 Sai Manzannin suka ce wa Ubangiji, 'Ka kara mana bangaskiya.' 6 Ubangiji kuwa ya ce, "In
kuna da bangaskiya kamar kwayar mastad, za ku ce wa wannan durumin, 'Ka tuge, ka kuma dasu a
cikin teku,' zai yi biyayya da ku. 7 Amma wanene a cikinku, idan yana da bawa mai yin masa noma
ko kiwon tumaki, da zarar ya dawo daga jeji, zai ce masa, 'Maza zo ka zauna ka ci abinci'? 8 Ba zai
ce masa, 'Ka shirya mani wani abu domin in ci ka kuma yi damara, ka yi mini hidima har in gama
ci da sha. Bayan haka sai ka ci ka sha'? 9 Ba zai yi wa bawan nan godiya ba domin ya yi biyayya da
abubuwan da aka umarce shi ya yi, ko zai yi haka? 10 Haka kuma, idan kuka bi duk abin da aka umarce
ku, sai ku ce, 'Mu bayi ne marasa amfani. Mun dai yi abin da yake wajibi ne kurum.'" 11 Wata rana
yana tafiya zuwa Urushalima, sai ya bi iyakar kasar Samariya da Galili. 12 Yayin da yana shiga wani
kauye kenan, sai wadansu kutare maza guda goma suka tarye shi suna tsaye daga nesa da shi 13 sai
suka daga murya suka ce, "Yesu, Ubangiji, ka yi mana jinkai." 14 Da ya gan su, ya ce masu, "Ku je ku
nuna kanku a wurin firistoci." Ya zama sa'adda suke tafiya, sai suka tsarkaka. 15 Daya daga cikinsu
da ya ga an warkar da shi, ya koma, yana ta daukaka Allah da murya mai karfi. 16 Ya fadi a gaban
Yesu, yana masa godiya. Shi kuwa Basamariye ne. 17 Yesu ya amsa ya ce, "Ba goma ne aka tsarkake
ba? Ina sauran taran? 18 Babu wani da ya dawo ya girmama Allah sai wannan bakon kadai?" 19 Sai
ya ce masa, "Tashi, kayi tafiyarka. Bangaskiyarka ta warkar da kai." 20 Da Farisawa suka tambaye shi
lokacin da mulkin Allah zai bayyana, Yesu ya amsa masu ya ce, "Mulkin Allah ba lura ake yi da shi
ba. 21 Ba kuwa za a ce, 'Gashi nan!' Ko kuwa, 'Ga shi can ba!' domin mulkin Allah yana tsaknaninku."
22 Yesu ya ce wa almajiran, "Kwanaki na zuwa da za ku yi begen ganin rana daya cikin ranakun Dan
Mutum, amma ba zaku gani ba. 23 Za su ce maku, 'Duba can! 'Duba nan!' Amma kada ku je kuna
dubawa, ko kuwa ku bi su. 24 Kamar yadda walkiya take haskakawa daga wannan bangaren sararin
sama zuwa wancan bangaren, haka ma dan mutum zai zama a ranar bayyanuwarsa. 25 Amma lalle
sai ya sha wahaloli dabam dabam tukuna, mutanen zamanin nan kuma su ki shi. 26 Kamar yadda ya
faru a zamanin Nuhu, haka kuma zai faru a lokacin bayyanar Dan Mutum. 27 Ana ci, ana sha, ana
aure, ana aurarwa, har zuwa ga ranar da Nuhu ya shiga jirgi - ruwan tufana kuma ya zo, ya hallaka su
duka. 28 Haka ma aka yi a zamanin Lutu, ana ci, ana sha, ana saye, ana sayarwa, ana shuke-shuke da
gine-gine. 29 Amma a ranar da Lutu, ya fita daga Saduma, aka zubo wuta da kibiritu daga sama, aka
hallaka su duka. 30 Haka kuma zai zama a ranar bayyanuwar Dan Mutum. 31 A ranar nan fa, wanda
yake kan soro kada ya sauka domin daukan kayansa daga cikin gida. Haka kuma wanda yake gona

kada ya dawo. 32 Ku tuna fa da matar Lutu. 33 Duk mai son ransa, zai rasa shi, amma duk wanda ya
rasa ransa, zai same shi. 34 Ina gaya maku, a wannan dare za a sami mutum biyu a gado daya. Za a
dauka daya, a kuma bar dayan. 35 Za a sami mata biyu suna nika tare. Za a dauka daya a bar daya."
36 ["Za a ga mutum biyu a gona. Za a dauki daya a bar daya."] 37 Sai suka tambaye shi, "Ina, Ubangiji?"
Sai ya ce masu, "Duk in da gangar jiki yake, a nan ungulai sukan taru."

18

1 Ya kuma ba su wani misali cewa ya kamata kullum su yi addu'a kada kuma su karaya, 2 yace, "A
wani gari an yi wani alkali mara tsoron Allah, kuma baya ganin darajan mutane. 3 Akwai wata mace
gwauruwa a wannan garin, wadda ta rika zuwa wurinsa, tana ce masa, 'Ka taimake ni yanda zan sami
adalci a kan abokin gaba na.' 4 An dade bai so ya taimaka mata, amma daga baya sai ya ce a ransa, 'ko
da yake ba na tsoron Allah, ba na kuma darajanta mutane, 5 duk da haka saboda gwauruwar nan ta
dame ni, zan taimake ta domin ta sami adalci, yadda ba za ta gajiyar da ni da zuwanta wurina ba.'"
6 Sai Ubangiji ya ce, "Ku ji fa abin da alkalin nan marar gaskiya ya fada. 7 A yanzu Allah ba zai biya wa
zababbunsa da suke yi masa kuka dare da rana hakkinsu ba? Zai yi jinkiri a wajen taimakonsu ne? 8 Ina
gaya maku, zai biya masu hakkin su da wuri. Amma sa'adda Dan Mutum ya zo, zai tarar da bangaskiya
a duniya?" 9 Ya sake ba da misalin nan ga wadansu masu amincewa da kansu, wai su masu adalci ne,
har suna raina sauran mutane, 10 "Wadansu mutane biyu suka shiga haikali domin yin addu'a - daya
Bafarise, dayan kuma mai karbar haraji ne. 11 Sai Bafarisen ya mike, ya yi addu'a a kan wadannan
abubuwa game da kansa, 'Allah, na gode maka, da cewa ni ba kamar sauran mutane dake mazambata
ba, ko marasa adalci, ko mazinata, ko kamar wannan mai karbar harajin. 12 Duk mako ina azumi sau
biyu. Nakan bayar da zakkar dukan abin da na samu.' 13 Amma mai karbar harajin kuwa yana tsaye
daga can nesa, bai yarda ya daga kai sama ba, sai dai yana bugun kirjin sa, yana cewa, 'Allah, ka yi mini
jinkai, ni mai zunubi.' 14 Ina gaya maku, wannan mutum ya koma gidansa baratacce, ba kamar dayan
ba, domin dukan wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi, amma duk wanda kaskantar da kansa
kuwa daukaka shi za a yi." 15 Sai mutanen suka kawo masa jariransu, domin ya taba su, da almajiransa
suka ga haka, sai suka kwabe su. 16 Amma Yesu ya kira su wurinsa, ya ce, "Ku bar yara kanana su zo
wurina, kada ku hana su. Ai mulkin Allah na irin su ne. 17 Gaskiya ina gaya maku, duk wanda bai karbi
mulkin Allah kamar karamin yaro ba, lallai ba zai shige shi ba." 18 Wani shugaban jama'a ya tambaye
shi ya ce "Malam managarci, me zan yi in gaji rai Madawwami?" 19 Yesu ya ce masa, "Don me ka kira
ni managarci? Babu wani managarci sai Allah kadai. 20 Ka dai san dokokin - kada ka yi zina, kada
ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar karya, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka."
21 Sai shugaban ya ce, "Dukan wadannan abubuwa na kiyaye su tun a kuruciya ta." 22 Da Yesu ya ji
haka, ya ce masa, "Abu daya ne kadai ya rage maka. Dole ne ka sayar da dukan mallakarka, ka rarraba
wa gajiyayyu, za ka kuma sami wadata a sama - sa'annan ka zo ka biyoni." 23 Amma da mai arzikin
ya ji wadannan abubuwa, sai yayi bakin ciki kwarai, don shi mai arziki ne sosai. 24 Yesu kuwa, da ya
ga ransa ya baci, sai ya ce, "Yana da wuya masu dukiya su shiga mulkin Allah! 25 Zai zama da sauki
rakumi ya shiga kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah." 26 Wadanda suka ji wannan magana
suka ce, "Idan hakane wa zai sami ceto kenan?" 27 Yesu ya amsa, "Abin da ya fi karfin mutum, mai
yiwuwa ne a gun Allah." 28 Sai Bitrus ya ce, "To, ga shi mun bar mallakarmu, mun bi ka." 29 Yesu ya
ce masu, "Hakika, ina gaya maku, ba wanda zai bar gida, ko matarsa, ko 'yan'uwansa, ko iyayensa,
ko kuma 'ya'yansa, saboda mulkin Allah, 30 sa'annan ya kasa samun ninkin ba ninkin a duniyan nan,
da rai na har abada a duniya mai zuwa." 31 Bayan da ya tara su goma sha biyun nan, ya ce masu,
"Ga shi, muna tafiya zuwa Urushalima, duk abubuwan da aka rubuta game da Dan Mutum ta hannun
annabawa zasu tabbata. 32 Gama za a bashe shi ga al'ummai, a yi masa ba'a, a wulakanta shi, a kuma
tofa masa miyau. 33 Za su yi masa bulala, su kashe shi, a rana ta uku kuma zai tashi." 34 Amma ba su
fahimci ko daya daga cikin wadannan abubuwa ba, domin zancen nan a boye yake daga garesu, ba
su ma gane abin da aka fada ba. 35 Da ya kusato Yariko, ga wani makaho zaune a gefen hanya, yana
bara, 36 da ya ji taro na wucewa, sai ya tambaya ko menene. 37 Suka ce masa Yesu Banazarat ne yake
wucewa. 38 Sai makahon ya ta da murya mai karfi, ya ce, "Yesu, Dan Dauda, ka yi mani jinkai." 39 Sai
wadanda suke gaba suka kwabe shi, suna gaya masa ya yi shiru. Amma ya kara daga murya kwarai da

gaske, yana cewa, "Dan Dauda, ka yi mani jinkai." [40] Sai Yesu ya tsaya, ya umarta a kawo shi wurinsa.
Da makahon ya zo kusa, sai Yesu ya tambaye shi, [41] "Me kake so in yi maka?" Ya ce, "Ubangiji, ina so
in samu gani." [42] Yesu ya ce masa, "Karbi ganin gari, bangaskiyarka ta warkar da kai." [43] Nan take ya
samu gani, ya bi Yesu, yana daukaka Allah. Ganin haka, sai duk jama'a suka yabi Allah.

19

[1] Yesu ya shiga Yariko ya na wucewa cikinta. [2] Sai ga wani mutum a wurin mai suna Zakka. Shugaba
ne na masu karban haraji, kuma mai arziki ne. [3] Yana kokarin ya ga ko wanene Yesu, amma bai iya
gani ba sabo da yawan jama'a, domin shi gajere ne. [4] Sai ya ruga gaba ya hau itacen baure domin ya
gan shi, saboda Yesu zai wuce ta wannan hanya. [5] Sa'adda Yesu ya zo wurin, ya kalli sama sai ya ce
masa, "Zakka, ka sauko da sauri, domin yau dole in sauka a gidanka." [6] Sai ya sauko da sauri, ya karbe
shi da farin ciki. [7] Sa'adda dukansu suka ga wannan, sai suka yi gunaguni, cewa, "Ya ziyarci mutum
mai zunubi." [8] Zakka ya tsaya ya ce wa Ubangiji, "Duba, Ubangiji, zan ba matalauta rabin arzikina,
idan kuma na cuci wani a kome, zan mai da adadinsa sau hudu." [9] Yesu ya ce masa, "Yau ceto ya shigo
wannan gida, domin shi ma dan Ibrahim ne. [10] Gama Dan Mutum ya zo ne domin ya nemi, ya kuma
ceci batattun mutane." [11] Da suka ji wadannan abubuwan, ya cigaba da magana, sannan ya fada masu
wani misali, domin yana kusa da Urushalima, sai suka yi tsamani mulkin Allah za ya bayyana nan da
nan. [12] Sai ya ce, "Akwai wani mutum mai sarauta wanda ya tafi wata kasa mai nisa domin ya karba wa
kansa mulki sa'annan ya dawo. [13] Sai ya kira bayinsa guda goma, ya ba su fam goma, sai ya ce masu,
'Ku yi kasuwanci da wannan har sai na dawo.' [14] Amma mutanensa suka ki shi sai suka aiki jakadu
bayansa, cewa, 'Ba za mu yarda wannan mutum ya yi mulki a kanmu ba.' [15] Anan nan sa'adda ya koma
kuma, bayan da ya sami mulkin, sai ya ba da umarni a kira masa bayin da ya basu kudi, domin ya san
ribar da suka samu wajen kasuwancin da suka yi. [16] Na farkon ya zo wurinsa, cewa, 'Ubangiji, fam nan
na ka ya yi riban fam goma.' [17] Masaraucin ya ce masa, 'Madalla, bawan kirki. Domin ka yi aminci
a karamin abu, za a baka iko kan birane goma.' [18] Na biyun ya zo, yana cewa, 'Fam na ka, Ubangiji,
ya yi ribar fam biyar.' [19] Sai masarauncin yace masa, 'Ka dauki mulkin birane biyar.' [20] Wani kuma
ya zo, yana cewa, 'Ubangiji, ga fam naka da na ajjiye shi da kyau cikin kaya, [21] gama na ji tsoronka,
domin kai mutum mai tsanani ne. Kana daukar abu da baka ajiye ba, kana kuma girbin abin da ba ka
shuka ba.' [22] Masarauncin ya ce masa, 'Da kalmominka zan shari'antaka, kai mugun bawa. Ka sani
cewa ni mutum mai tsanani ne, ina daukan abinda ban ajiye ba, ina kuma girbin abinda ban shuka
ba. [23] To don me ba ka kai kudi na wurin masu banki ba, saboda bayan da na dawo zan karbe shi da
riba?' [24] Masaraucin ya ce wa wadanda suke a tsaye a wurin, 'Ku karba fam da ke a wurinsa, ku ba
mai fam goman nan.' [25] Suka ce masa, 'Ubangiji, yana da fam goma.' [26] 'Ina ce maku, duk wanda yake
da abu za a kara masa, amma wadda bai da shi, za a karba sauran da ke wurinsa. [27] Amma wadannan
abokan gabana, wadanda ba sa so in yi mulki bisansu, a kawo su nan a kashe su a gaba na.' [28] Da ya
fadi wadannan abubuwan, sai ya yi gaba, yana tafiya zuwa Urushalima. [29] Ananan sa'adda ya zo kusa
da Baitfaji da Baitanya, a kan tudu da a ke kira Zaitun, sai ya aiki almajiransa guda biyu, cewa, [30] cewa,
"Ku tafi cikin kauye da ke gabanku. Sa'adda ku ka shiga, za ku same dan aholaki da ba a taba hawansa
ba. Ku kwance sai ku kawo mani shi. [31] Idan wani ya tambaye ku, 'Don me ku ke kwance shi?' Ku
ce, 'Ubangiji ne ke bukatarsa." [32] Wadanda aka aike su suka je sun sami aholakin kamar yadda Yesu
ya gaya masu. [33] Sa'adda suna kwance aholakin, sai masu shi suka ce masu, "Don me ku ke kwance
aholakin?" [34] Suka ce, "Ubangiji yana bukatar sa." [35] Suka kawo wa Yesu, suka shimfida tufafinsu
akan aholakin sai suka dora Yesu akansa. [36] Da yana cikin tafiya, suka shimfida tufafinsu akan hanya.
[37] Da ya yi kusa da gangaren tudun Zaitun, sai dukan taron almajiransa suka fara yin murna suna kuma
yabon Allah da murya mai karfi domin dukan ayukan al'ajibi da suka gani, [38] cewa, "Albarka ta tabbata
ga sarki da ke zuwa cikin sunan Uba! Salama a sama da daraja mafi daukaka kuma!" [39] Wadansu
Farisawa daga cikin taron jama'a suka ce masa, "Malam, ka tsauta wa almajiranka." [40] Yesu ya amsa
ya ce, "Ina gaya maku gaskiya, in wadannan sun yi shiru, duwatsu za su yi shewa." [41] Sa'adda Yesu
yana kusatowa, sai ya yi kuka akan birnin, [42] cewa, "Da kun san wannan rana, ko ku ma, abubuwan
da ke kawo maku salama! Amma yanzu an boye su daga idanunku. [43] Gama rana zata ta zo a gareki,
da makiyan ki zasu gina ganuwa a kewaye da ke, su kuma fada maki daga kowace gefe. [44] Za su sare

ki kasa tare da 'ya'yanki. Ba za su bar wani dutse akan dan'uwansa ba, domin ba ki lura da lokacin
da Allah ya na kokarin ceton ki ba." 45 Yesu ya shiga Haikalin sai ya fara korar masu sayarwa, 46 ya na
ce masu, "A rubuce yake, 'Gida na zai zama wurin addu'a,' amma kun mayar da shi kogon mafasa."
47 Yesu yana nan yana koyarwa kowace rana a cikin haikali. Amma manyan firistoci da marubuta da
shugabanin jama'a suna so su kashe shi, 48 amma ba su sami hanyar yin wannan ba, domin mutane
suna sauraron sa sosai.

20

1 Ana nan wata rana, Yesu yana kan koyarwa a haikali da wa'azin bishara, sai shugaban firistoci da
marubuta suka zo wurinsa da dattawa. 2 Suka yi magana, su na ce masa, "Gaya mana da wanne iko ne
ka ke yin wadannan abubuwan? Ko wanene ya baka wannan ikon?" 3 Ya amsa sai ya ce masu, "Ni ma
zan yi maku tambaya. Gaya mani game 4 da baptisman Yahaya. Daga sama take ko kuwa daga mutane
ne?" 5 Sai suka yi mahawara da junansu, suna cewa, "In mun ce, 'Daga sama,' zai ce, 'To don me ba
ku ba da gaskiya gareshi ba?' 6 Amma in mun ce, 'Daga mutane ne,' dukan mutane za su jejjefe mu da
duwatsu, domin sun tabbata a ransu Yahaya annabi ne." 7 Sai suka amsa cewa ba su san ko daga ina
ne take ba. 8 Yesu yace masu, "To haka ni ma ba zan gaya maku ko da wanne iko nake yin wadannan
abubuwan ba." 9 Ya gaya wa mutane wannan misali, "Wani mutum ya dasa gonar inabi, ya ba wadansu
manoma jinginarta, sai ya tafi wata kasa har ya dade. 10 Da lokacin girbi ya yi sai ya aiki wani bawansa
zuwa wurin manoman, saboda su bashi daga cikin anfanin gonar. Amma manoman suka doke shi, sai
suka kore shi hannu wofi. 11 Ya aike wani bawa kuma sai suka daddoke shi, suka kunyatar da shi, suka
kore shi hannu wofi. 12 Ya kuma sake aike na uku suka yi masa rauni, suka jefar da shi a waje. 13 Sai
mai gonar inabin ya ce, 'Me zan yi? Zan aiki kaunattacen dana. Watakila zasu ba shi daraja.' 14 Amma
sa'adda manoman suka gan shi, suka yi shawara a tsakaninsu, cewa, 'Wannan ne magajin. Bari mu
kashe shi, saboda gadon ya zama namu.' 15 Suka jefar da shi waje daga gonar, suka kashe shi. Menene
ubangijin gonar inabin zai yi da su? 16 Zai zo ya halakar da wadannan manoma, sai ya ba wadansu
gonar." Da suka ji wannan, suka ce, "Allah ya sawake!" 17 Amma Yesu ya kalle su, sai yace, "Menene
ma'anar wannan nassi? 'Dutsen da magina suka ki, an mayar da shi kan kusurwa'? 18 Duk wanda
ya fadi kan dutsen zai farfashe. Amma duk wanda dutsen ya fadi a kansa, zai rugurguza shi." 19 Sai
marubutan da manyan firistocin suka so su kama shi a wannan sa'a, domin sun sani ya yi wannan
misali a kansu ne. Amma sun ji tsoron mutane. 20 Suna fakonsa, suka aiki magewaya, wadanda suke
kamar masu adalci, saboda su sami kuskure cikin maganarsa, don su mika shi ga hukumci da kuma
ikon gwamna. 21 Suka tambaye shi, cewa, "Malam, mun sani da cewa kana fada da koyar da abin ke
daidai, kuma ba wanda yake cusa maka ra'ayi, amma kana koyar da gaskiya game da hanyar Allah.
22 Wai shin doka ne mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?" 23 Amma Yesu ya gane makircinsu, sai ya ce
masu, 24 "Nuna mani dinari. Sifar wanene da kuma rubutun wanene akan sa?" Suka ce, "Na Kaisar
ne." 25 Sai ya ce masu, "To sai ku ba Kaisar abin da ke na Kaisar, ku kuma ba Allah, abin da ke na
Allah." 26 Marubutan da manyan firistocin ba su sami abin zargi cikin maganarsa, a gaban mutane
ba. Suka yi mamakin amsar sa, ba su kuma ce komai ba. 27 Sa'adda wadansu Sadukiyawa suka zo
wurinsa, wadan da suka ce babu tashin mattattu, 28 suka tambaye shi, cewa, "Malam, Musa ya rubuta
mana cewa idan dan'uwan mutum ya mutu, mai mace kuma ba shi da yaro, sai dan'uwansa ya auri
matar, ya samar wa dan'uwansa yaro. 29 Akwai 'yan'uwa guda bakwai kuma na farin ya yi aure, sai
ya mutu babu da, 30 haka ma na biyun. 31 Na ukun ya aure ta, haka nan na bakwai ma bai bar yaya
ba, har suka mutu. 32 Daga baya sai matar ma ta mutu. 33 To a ranar tashin mattattu, matar wa za ta
zama? Domin duka bakwai din sun aure ta." 34 Yesu ya ce masu, "'Ya'yan duniyan nan suna aure, ana
kuma ba da su ga aure. 35 Amma wadanda aka ga cancantarsu a waccan tsara, sun isa su sami tashin
mattattu, ba za suyi aure ko a aurar da su ba. 36 Gama ba za su mutu kuma ba, domin suna daidai
da mala'iku kuma su 'ya'yan Allah ne, da shike su 'ya'yan tashin matattu ne. 37 Amma batun tashi
matattu, ko Musa ma ya nuna wannan, a cikin jeji, inda ya kira Ubangiji, Allah na Ibrahim da kuma
Allah na Ishaku da Allah na Yakubu. 38 Yanzu shi ba Allahn matattu ba ne, amma na masu rai, saboda
duka suna raye a wurinsa." 39 Wadansu marubuta suka amsa, "Malam, ka amsa da kyau." 40 Gama ba
su sake yi masa wadansu tambayoyi ba. 41 Yesu ya ce masu, "Yaya suke cewa Almasihu dan Dauda ne?
42 Gama Dauda da kansa ya ce a cikin littafin Zabura, Ubangiji ya ce wa Ubangiji na, 'Zauna a hannun

dama na, 43 sai na maida makiyanka a karkashin tafin sawunka.' 44 Dauda ya kira Kristi 'Ubangiji',
to ta yaya ya zama dan Dauda?" 45 Dukan mutane suna ji ya ce wa almajiransa, 46 "Ku yi hankali da
marubuta, wadanda suna son tafiya da manyan riguna, suna kuma son a gaishe su a cikin kasuwanni,
da mayan wuraren zama a cikin majami'u, da kuma manyan wurare a wurin bukukkuwa. 47 Suna
kuma kwace wa gwamraye gidaje, suna kuma badda kama ta wurin yin doguwar addu'a. Wadannan
za su sha hukumci mai girma."

21

1 Yesu ya tada ido sai ya ga mutane masu arziki wadanda suke saka baikonsu a cikin ma'aji. 2 Ya ga
wata gwauruwa matalauciya tana saka anini biyu a ciki. 3 Sai ya ce, "Gaskiya ina gaya maku, wannan
matalauciyar gwauruwa ta saka fiye da dukansu. 4 Duka wadannan sun bayar da baikonsu daga cikin
yalwarsu. Amma wannan gwauruwan, daga cikin talaucin ta, ta saka dukan iyakar kudinta na zaman
gari da take da shi." 5 Kamar yadda wadansu suke maganan haikali, yadda aka yi masa ado da duwatsu
masu daraja da bayebaye, ya ce, 6 "Game da wadannan abubuwa da ku ke gani, rana tana zuwa da ba
dutse ko daya da zai zauna kan dan'uwansa da ba za a rushe kasa ba." 7 Sai suka yi masa tambaya, cewa,
"Malam, yaushe ne wadannan abubuwan zasu faru? Menene kuma zai zama alama sa'adda wadannan
abubuwa suna shirin faruwa?" 8 Yesu ya amsa, "Ku yi hankali kada a rude ku. Gama dayawa zasu zo a
cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne shi,' kuma, 'Lokaci ya yi kusa.' Kada ku bi su. 9 Sa'adda ku ka ji game
da yakoki da hargitsi, kada ku firgita, dole ne wadannan abubuwa su faru tukuna, amma karshe ba
zai faru nan da nan ba." 10 Sa'annan ya ce masu, "Al'umma za ta tasar ma al'umma, mulki kuma za ya
tasar wa mulki. 11 Za a yi babbar girgizan kasa, a wurare dabam dabam kuma za a yi yunwa da annoba.
Za a yi al'amura masu ban tsoro da manyan alamu daga sama. 12 Amma kafin abubuwan nan duka, za
su kama ku, su kuma tsananta maku, suna mika ku ga majami'u da kuma gidajen kurkuku, za su kawo
ku gaban sarakuna da gwamnoni saboda sunana. 13 Zai zamar maku zarafin shaida. 14 Saboda haka
ku kudurta a ranku kada ku shirya yadda za ku amsa, 15 gama ni zan ba ku kalmomi da hikima, wadda
dukan makiyanku ba za su yi tsayayya ko su karyata ku ba. 16 Amma har da mahaifa da 'yan'uwa
da dangi da abokai za su bashe ku, su kuma kashe wadansun ku. 17 Kowa zai ki ku saboda sunana.
18 Amma ba ko gashin kanku da zai hallaka. 19 A cikin hankurin ku za ku ribato rayukanku. 20 Sa'adda
ku ka ga Urushalima tana kewaye da sojoji, sai ku sani da cewa faduwarta ta yi kusa. 21 Sai wadanda su
ke Yahudiya su gudu zuwa kan tuddai, wadanda suke tsakiyar gari kuma su tafi, kada su bar wadanda
suke kauyuka su shigo ciki. 22 Gama wadannan ranakun ramako ne, saboda duka abubuwan da aka
rubuta su cika. 23 Kaiton wadanda suke da juna biyu da masu ba da mama a wannan kwanakin! Gama
za a sha kunci mai girma a kasan, da fushi kuma zuwa ga mutanen nan. 24 Za su fadi ta kaifin takobi
kuma za a kai su cikin bauta ga dukan kasashe, al'ummai za su tattake Urushalima, har ya zuwa lokacin
al'ummai ya cika. 25 Za a ga alamomi cikin rana da wata da kuma taurari. A duniya kuma, al'ummai za
su sha kunci, za su rude saboda rurin teku da rakuman ruwa. 26 Mutane za su suma da tsoro da kuma
da tunanin abubuwa da za su abko wa duniya. Gama za a girgiza ikokin sammai. 27 Sa'annan za su ga
Dan Mutum yana zuwa a cikin gajimarai da iko da daukaka mai girma. 28 Amma sa'adda wadannan
abubuwa suka fara faruwa, tashi saye, sai ku daga kanku sama, saboda ceton ku ya kusato." 29 Yesu
ya bada misali, "Duba itacen baure, da duka itatuwa. 30 Sa'adda su ke fitar da ganye, za ku gani da
kanku cewa bazara ta yi kusa kuma. 31 Haka kuma, sa'adda ku ka ga wadannan abubuwa suna faruwa,
ku sani cewa mulkin Allah ya yi kusa. 32 Gaskiya, na ke gaya maku, wannan zamani ba za ya shude
ba, sai duka abubuwan nan sun faru. 33 Sama da kasa za su shude, amma maganata ba za ta shude
ba. 34 Amma ku lura da kanku, domin kada ku nawaita zuciyarku da tararradin duniya da shayeshaye
da damuwa ta rayuwa. Gama ranar za ta zo babu shiri 35 kamar tarko. Gama zai zo akan kowa da ke
rayuwa a fuskar dukan duniya. 36 Amma ku zama a fadake kowanne lokaci, kuna addu'a domin ku iya
samun karfin tserewa dukan wadannan abubuwa da za su faru, da kuma yadda za ku tsaya a gaban
Dan Mutum." 37 Da rana yana koyarwa a cikin haikali, dukan dare kuma yakan tafi dutsen da a ke kira
zaitun. 38 Dukan mutane suka rika zuwa wurinsa da sassafe domin su ji shi a haikali.

22

1 Anan nan idin gurasa mara yisti ya yi kusa, wanda a ke kira Idin ketarewa. 2 Manyan firistoci da
marubuta suka yi shawara yadda za su kashe Yesu, gama suna jin tsoron mutane. 3 Shaidan ya shiga
Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin goma sha biyun. 4 Yahuza ya je ya yi shawara da manyan firistoci
da Jarumawa yadda zai ba da Yesu a garesu. 5 Suka yi farin ciki, suka yarda su ba shi kudi. 6 Sai ya
yarda, sai ya nimi dama yadda zai ba da shi garesu a lokacin da babu taro. 7 Ranar idin gurasa mara
yisti ya yi, da dole za a yi hadayan rago na Idin ketarewa. 8 Yesu ya aiki Bitrus da Yahaya, ya ce masu,
"Ku je ku shirya mana abincin Idin ketarewa, domin mu ci." 9 Suka tambaye shi, "A ina ka ke so mu
shirya?" 10 Ya amsa masu, "Ku ji, sa'adda ku ka shiga birnin, wani mutum mai dauke da tulun ruwa
zai same ku. Ku bishi zuwa cikin gidan da za ya shiga. 11 Sai ku gaya wa mai gidan, 'Malam ya ce, "Ina
dakin baki, inda zan ci abincin Idin ketarewa da almajirai na?'" 12 Zai nuna maku babban bene wanda
yake a shirye. Ku shirya a can." 13 Sai suka tafi, suka sami komai kamar yadda ya gaya masu. Sai suka
shirya abincin Idin ketarewan. 14 Sa'adda lokacin ya yi, ya zauna da almajiran. 15 Sai ya ce masu, "Ina
da marmari matuka in ci wannan abincin Idin ketarewa da ku kamin in sha wahala. 16 Gama na ce
maku, ba zan ci shi kuma ba, sai dai an cika shi a mulkin Allah." 17 Sai Yesu ya dauki koko, sa'adda ya yi
godiya, sai yace, "Karba wannan, ku rarraba a tsakaninku. 18 Gama ina ce maku, ba zan sha wannan
ruwan inabi kuma ba, sai dai mulkin Allah ya zo." 19 Sai ya dauki gurasa, sa'adda ya yi godiya, ya
kakkarya shi, sai ya ba su, cewa, "Wannan jikina ne wanda aka bayar dominku. Ku yi wannan domin
tunawa da ni." 20 Sai ya dauki kokon kuma bayan jibi, cewa, "Wannan koko sabon alkawari ne cikin
jinina, wanda aka zubar dominku. 21 Amma ku yi lura. Wanda zai bashe ni yana tare da ni a teburi.
22 Gama Dan Mutum zai tafi lallai kamar yadda aka kaddara. Amma kaiton wannan mutum da shine
za ya bashe shi!" 23 Sai suka fara tambaya a tsakaninsu, wanene a cikinmu da zai yi wannan abu. 24 Sai
gardama ta tashi a tsakaninsu game da wanene mafi girma. 25 Ya ce masu, "Sarakunan al'ummai suna
nuna iko akansu, kuma wadanda suke da iko a kansu ana ce da su masu mulki da daraja. 26 Amma kada
ya zama haka da ku. A maimakon haka, bari wanda ya ke mafi girma a cikinku ya zama mafi kankanta.
Bari wanda yafi muhimmanci kuma ya zama kamar mai hidima. 27 Gama wanene yafi girma, wanda
ya zauna a teburi, ko kuwa wanda yake yin hidima? Ba wanda ya zauna a teburi ba? Duk da haka ina
kamar mai hidima a tsakaninku. 28 Amma ku ne wadanda ku ke tare da ni a cikin jarabobina. 29 Na
baku mulki, kamar yadda Ubana ya ba ni mulki, 30 domin ku ci ku kuma sha a teburi na mulkina.
Za ku zauna a kan kursiyai kuna shari'anta kabilun nan goma sha biyu na Israila. 31 Siman, Siman,
ka yi hankali, shaidan ya nemi izini a bada kai domin ya tankade ka kamar alkama. 32 Amma na yi
maka addu'a, saboda kada bangaskiyarka ta fadi. Bayan da ka juyo kuma, ka karfafa 'yan'uwanka."
33 Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, ina shirye in tafi tare da kai zuwa cikin kurkuku da zuwa mutuwa."
34 Yesu ya amsa masa, "Ina gaya maka, Bitrus, kamin caran zakara a yau, za ka yi musu na sau uku
cewa ba ka sanni ba." 35 Sa'annan Yesu ya ce masu, "Lokacin da na aike ku babu jaka, ko burgami ko
takalma, ko kun rasa wani abu? Sai suka amsa, "Babu." 36 Ya kuma ce masu, "Amma yanzu, wanda
ya ke da jaka, bari ya dauka, da kuma burgami. Wanda ba shi da takobi sai ya sayar da taguwarsa ya
sayi guda. 37 Gama ina ce maku, abin da aka rubuta game da ni dole sai ya cika, 'An lisafta shi kamar
daya daga cikin masu karya doka.' Gama abinda aka fada akaina ya cika." 38 Sai suka ce, "Ubangiji,
duba! Ga takuba biyu." Sai ya ce masu, "Ya isa." 39 Bayan cin abincin yamma, Yesu ya tafi, kamar
yadda ya saba yi, zuwa dutsen Zaitun, sai almajiran suka bi shi. 40 Sa'adda suka iso, ya ce masu, "Ku yi
addu'a domin kada ku shiga cikin jaraba." 41 Ya rabu da su misalin nisan jifa, sai ya durkusa kasa ya
yi addu'a, 42 yana cewa "Uba, in ka yarda, ka dauke wannan kokon daga gareni. Ko da yake ba nufina
ba, amma bari naka nufin ya kasance." 43 Sai mala'ika daga sama ya bayyana a wurinsa, yana karfafa
shi. 44 Yana cikin wahala sosai, sai ya dukufa cikin addu'a, har zufarsa kuma tana diga a kasa kamar
gudajen jini. 45 Sa'adda ya tashi daga addu'arsa, sai ya zo wurin almajiran, ya same su suna barci
domin bakin cikinsu, 46 sai ya tambaye su, "Don me kuke barci? Tashi ku yi addu'a, saboda kada ku
shiga cikin jaraba." 47 Sa'adda yana cikin magana, sai, ga taron jama'a suka bayana, tare da Yahuza,
daya daga cikin sha biyun, ya na jagabansu. Sai ya zo kusa da Yesu domin ya yi masa sumba, 48 amma
Yesu ya ce masa, "Yahuza, za ka ba da Dan Mutum da sumba?" 49 Sa'adda wadanda suke kewaye da
Yesu suka ga abin da yake faruwa, sai suka ce, "Ubangiji, mu yi sara da takobi ne?" 50 Sai daya daga

cikinsu ya kai wa bawan babban firist sara a kunne, sai ya yanke masa kunnensa na dama. 51 Yesu ya
ce, “Ya isa haka.” Sai ya taba kunnensa, sai ya warkar da shi. 52 Yesu yace wa manyan firistoci, da
masu tsaron haikali, da dattawa wadanda suke gaba da shi, “Kun fito kamar za ku kama dan fashi,
da takuba da sanduna? 53 Sa'adda nake tare da ku kowace rana a haikali, ba ku kama ni ba. Amma
wannan shine lokacinku, da kuma ikon duhu.” 54 Suka kama shi, sai suka tafi da shi, suka kawo shi
cikin gidan babban firist. Amma Bitrus yana binsa daga nesa. 55 Bayan da suka hura wuta a tsakiyar
gidan da suka zazzauna tare, Bitrus ya zaune a tsakaninsu. 56 Sai wata baranya ta ganshi ya zauna a
hasken wuta, sai ta zura masa ido ta ce, “Wannan mutum ma yana tare da shi.” 57 Amma Bitrus ya yi
musu, yana cewa, “Mace, ban san shi ba.” 58 Bayan dan karamin lokaci sai wani mutum ya gan shi,
sai ya ce, “Kaima kana daya daga cikinsu.” Amma Bitrus ya ce, “Mutumin, ba ni ba ne.” 59 Bayan sa'a
daya sai wani mutum ya nace da cewa, “Gaskiya wannan mutum yana tare da shi, gama shi dan Galili
ne.” 60 Amma Bitrus ya ce, “Mutumin, ban san abin da kake fada ba.” Sai nan da nan, da yana cikin
magana, sai zakara ta yi cara. 61 Yana juyawa, sai Ubangiji ya dubi Bitrus. Sai Bitrus ya tuna kalmar
Ubangiji, sa'adda ya ce masa, “Kafin zakara ya yi cara yau za ka musunce ni sau uku.” 62 Da fitowarsa
waje, Bitrus ya yi kuka mai zafi. 63 Sai mutanen da ke tsare da Yesu suka yi masa ba'a da bulala kuma.
64 Bayan da suka rufe masa idanu, suka tambaye shi, cewa, “Ka yi annabci! Wa ya buge ka?” 65 Suka
yi wadansu miyagun maganganu na sabo game da Yesu. 66 Da gari ya waye, sai dattawa suka hadu
tare, da manyan firistoci da marubuta. Sai suka kai shi cikin majalisa 67 suka ce, “Gaya mana, in kai ne
Almasihu.” Amma yace masu, “Idan na gaya maku, ba za ku gaskanta ba, 68 idan na yi maku tambaya,
ba za ku amsa ba. 69 Amma nan gaba, Dan Mutum zai zauna a hannun dama na ikon Allah.” 70 Suka ce
masa, “Ashe kai Dan Allah ne?” Sai Yesu ya ce masu, “Haka kuka ce, nine.” 71 Suka ce, “Don me muke
neman shaida? Gama mu da kanmu munji daga bakinsa.”

23

1 Sai duk taron suka tashi, suka kawo Yesu gaban Bilatus. 2 Suka fara saransa, cewa “Mun same
wannan mutum yana ruda kasarmu, ya haramta a ba Kaisar haraji, yana kuma cewa shi da kansa ne
Almasihu, sarki.” 3 Bilatus ya tambaye shi, cewa “Shin kaine Sarkin Yahudawa?” Sai Yesu ya amsa
masa ya ce, “Haka ka ce.” 4 Sai Bilatus ya ce wa manyan firistocin da taro mai yawa, “Ban samu ko
laifi daya game da wannan mutumin ba.” 5 Amma suka yi ta cewa, “Yana ta da hankalin mutane da
koyarwa a dukan Yahudiya, ya fara daga Galili har zuwa ga wannan wuri.” 6 Sa'adda Bilatus ya ji
wannan, sai ya tambaya ko mutumin daga Galiline. 7 Sa'adda ya gane cewa yana karkashin mulkin
Hirudus, sai ya tura Yesu wurin Hirudus, wanda shi da kansa yana Urushalima a wadannan kwanakin.
8 Sa'adda Hirudus ya ga Yesu, sai ya cika da farin ciki sosai, saboda ya so ganinsa tunda dadewa.
Tun can ya ji game da shi sai ya yi begen ganin wadansu al'ajibai da zai yi. 9 Hirudus ya tambaye
Yesu cikin kalmomi masu yawa, amma Yesu bai amsa masa da komai ba. 10 Sai manyan firistoci da
marubuta suka tsaya, suna ta yi masa zargi mai zafi. 11 Hirudus da sojojinsa suka zarge shi, suka
kuma yi masa ba'a, suka sa masa tufafi masu kyau, sa'annan ya sake aika Yesu zuwa wurin Bilatus.
12 Sai Hirudus da Bilatus suka zama abokai a wannan rana (da ma su abokai gaba ne). 13 Bilatus ya
kira manyan firistoci tare da masu mulki da kuma taron jama'ar, 14 sai ya ce masu, “Kun kawo mani
wannan mutum kamar wanda yake jagorar mutane ga munanan ayyuka, ku kuma gani, Ni, na tuhume
shi a gabanku, ban sami ko kuskure daya daga mutumin nan game da abinda ku ke zarginsa da shi
ba. 15 Babu, ko Hirudus ma, ya sake komar mana da shi, kun gani, babu wani abu wanda ya yi da ya
cancanci mutuwa, 16 saboda haka zan yi masa horo sa'annan in sake shi.” 17 [Ya zama dole Bilatus ya
sakar wa Yahudawa wani daurarre guda daya lokacin idin.] 18 Amma dukansu suka yi ihu tare, cewa,
“A tafi da wannan mutumin, sai a sako mana Barabbas!” 19 Barabbas mutum ne wanda aka sa a cikin
kurkuku saboda wani tada hankali a cikin birni da kuma kisankai. 20 Bilatus ya sake yi masu magana,
yana so ya saki Yesu. 21 Amma suka yi ihu, cewa, “A giciye shi, a giciye shi.” 22 Sai ya sake ce masu
sau na uku, “Don me, wace magunta wannan mutum ya yi? Ban sami wani abu da ya isa sanadin
mutuwa game da shi ba. Saboda haka bayan na hore shi, zan sake shi.” 23 Amma suka nace da murya
mai karfi, suna so a giciye shi, sai muryarsu ta rinjayi Bilatus. 24 Sai Bilatus ya yarda ya yi masu bisa
ga abin da suke so. 25 Ya sako masu wanda suka tambaya ya ba su wanda aka sa a kurkuku domin

tada hankali da kuma kisankai. Amma ya ba da Yesu bisa nufinsu. 26 Da suka tafi da shi, sai suka
kama wani mai suna siman Bakurane, yana zuwa daga karkara, sai suka daura masa giciyen ya dauka,
yana biye da Yesu. 27 Babban taron jama'a, da na mata da suke makoki da kuka dominsa, suna binsa.
28 Amma da ya juya wurinsu, Yesu yace, "Yan matan Urushalima, kada ku yi kuka domina, amma
ku yi kuka domin kanku da 'ya'yanku. 29 Gama ku gani, kwanaki suna zuwa da za su ce, 'Albarka ta
tabbata ga bakararru da wadanda basu taba haihuwa ba da kuma wadanda ba a taba shan mamansu
ba.' 30 Sa'annan za su fara ce wa duwatsu, 'Ku fado bisanmu,' da tuddai ma, 'Ku rufe mu.' 31 Gama
idan sun yi wadannan abubuwan lokacin da itace yana danye, me zai faru sa'adda ya bushe?" 32 Aka
kai wadansu mutum biyu masu laifi, domin a kashe shi tare da su. 33 Sa'adda suka zo wurin da a ke
kira kwalluwa, nan suka giciye shi da barayin, daya daga hannun damansa dayan kuma daga hannun
hagu. 34 Yesu yace, "Uba, ka yafe masu, gama basu san abin da suke yi ba." Sai suka jefa kuri'a, suka
rarraba tufafinsa. 35 Mutane sun tsaya suna kallo sa'annan masu mulki suna ta yin masa ba'a, cewa,
"Ya ceci wadansu. Bari ya ceci kansa, idan shine Almasihu na Allah, zababben nan." 36 Sojojin ma
suka yi masa dariya, suna zuwa wurinsa, suna mika masa ruwan tsami, 37 suna cewa, "Idan kai Sarkin
Yahudawa ne, ceci kanka." 38 Akwai wata alama bisansa, "Wannan shine Sarkin Yahudawa." 39 Daya
daga cikin barayi wanda aka giciye, ya zage shi, cewa, "Ba kai ne Almasihu ba? Ka ceci kanka da mu."
40 Amma dayan ya amsa, ya tsauta masa cewa, "Ba ka tsoron Allah, da yake shari'arka daya ne da
nasa? 41 Mu kam an yi ma na daidai, gama mun samu bisa ga abin da muka yi. Amma wannan mutum
bai yi wani abu mara kyau ba." 42 Sai ya kara, "Yesu, ka tuna da ni sa'adda ka shiga mulkinka." 43 Yesu
ya ce masa, "Gaskiya ina ce maka, yau za ka kasance tare da ni a firdausi." 44 Anan nan a wajen sa'a
na shida, sai duhu ya mamaye kasar duka har zuwa sa'a na tara 45 sa'adda rana ya fadi. Sai labulen
haikalin ya rabu a tsakiya zuwa kasa. 46 Da kuka da murya mai karfi, Yesu yace, "Uba, na mika Ruhu
na a hannunka." Bayan da ya fadi wannan, sai ya mutu. 47 Sa'adda jarumin ya ga abin da ya faru,
ya daukaka Allah, cewa, "Lallai wannan mutumin mai adalci ne." 48 Sa'adda dukan taro mai yawa
wadanda suka zo tare domin su shaida da idanunsu suka ga abubuwan da suka faru, suka koma suna
bugan kirjinsu. 49 Amma duk idon sani, da kuma matan da suka bi shi tun daga Galili, suka tsaya daga
nesa, suna duban wadannan abubuwa. 50 Ga shi kuwa, wani mutum mai suna Yusufu, shi dan majalisa
ne, nagari ne kuma mutum mai adalci ne 51 (bai yarda da shawarar da kuma abin da suka aikata ba),
daga Arimatiya a kasar Yahudiya, wanda yake jiran mulkin Allah. 52 Wannan mutum, ya sami Bilatus,
ya tambaya a bashi jikin Yesu. 53 Ya saukar da shi kasa, sai ya nade shi cikin likafani na linin mai kyau,
ya kwantar da shi cikin kabari da aka sassaka shi daga dutse, inda ba a taba binne wani ba. 54 Ranar
kuwa, ranar shiri ce, Asabaci kuma ta kusato. 55 Matan da suka taho da shi tun daga Galili, suka biyo
baya, su ga kabarin da inda aka ajiye shi. 56 Suka koma, sai suka shirya kayan kamshi da mai. Suka
kuma huta a ranar Asabaci bisa ga doka.

24

1 Da sassafe a ranar farko ta mako, suka zo kabarin, suka kawo kayan kamshi wadda suka shirya.
2 Sai suka samu dutsen a mirgine shi daga kabarin. 3 Suka shiga ciki, amma ba su sami jikin Ubangiji
Yesu ba. 4 Ya faru kuwa, yayin da suke a rikice game da wannan, ba zato, mutane guda biyu suka
tsaya a gabansu da tufafi masu walkiya. 5 Sa'adda matan suka sunkuyar da kansu kasa domin tsoro,
suka ce wa matan, "Don me kuke neman mai rai ciki matattatu? 6 Baya nan, amma ya tashi! Ku
tuna fa yadda ya yi maku magana tun sa'adda ya ke Galili, 7 cewa za a ba da Dan Mutum ga mutane
masu zunubi su kuma giciye shi, a rana ta uku, zai tashi kuma" 8 Sai matan suka tuna da kalmominsa,
9 suka koma daga kabarin sai suka gaya wa sha dayan wadannan abubuwan da dukan sauran. 10 Su
Maryamu Magadaliya, Yuwana, Maryamu uwar Yakubu, da sauran matan da ke tare da su suka ba
manzanni rohoton wadannan abubuwan. 11 Amma manzannin suka dauki maganar kamar ba ta da
amfani, kuma ba su bada gaskiya ga matan ba. 12 Duk da haka Bitrus ya tashi, sai ya gudu zuwa kabarin,
ya sunkuya yana kallon ciki, sai ya gan likaftani linin kadai. Sa'annan Bitrus ya tafi gidansa, yana ta
mamakin abinda ya faru. 13 A ranan nan, sai ga biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa wani kauye suna
Imawus, wanda nisansa kimanin mil ne daga Urushalima. 14 Suna tattaunawa da junansu game da
dukan abubuwan da suka faru. 15 Sai ya zama da cewa, sa'adda su ke tattaunawa tare da tambayoyi,

sai Yesu da kansa ya matsa kusa yana tafiya tare da su. 16 Amma idanunsu basu iya ganewa da shi ba.
17 Yesu ya ce masu, “Menene ku ke magana akai sa'adda ku ke tafiya?” Suka tsaya a wurin suna bakin
ciki. 18 Daya daga cikinsu, mai suna Kiliyobas, ya amsa masa, “Kai ne kadai mutumin da ke Urushalima
wanda bai san abubuwan da suka faru a can a wannan kwanakin ba?” 19 Yesu ya ce masu, “Wadanne
abubuwa?” Suka amsa masa, “Abubuwa game da Yesu ba Nazarat, wanda ya ke annabi ne, mai manyan
ayuka da kalmomi daga Allah da kuma mutane. 20 Da yadda manyan firistoci da masu mulkinmu suka
bada shi domin a hukunta shi ga mutuwa a kuma giciye shi. 21 Amma mun yi begen cewa shine wanda
za ya yantar da Isra'ila. I, bayan wannan kuma, yanzu kwana uku kenan tunda wadannan abubuwan
suka faru. 22 Amma har'ila yau, wadansu mata da ke tare da mu sun yi mana abin al'ajabi, da suka
kasance a kabarin tunda sassafe. 23 Sa'adda ba su sami jikinsa ba, suka zo, da cewa su ma sun ga
wahayin mala'iku wadanda suka ce masu ya na da rai. 24 Wasu maza wadanda ke tare da mu suka tafi
kabarin, suka tarar da shi kamar yadda matan suka fada. Amma ba su ganshi ba.” 25 Yesu ya ce masu,
“Ku mutane masu wauta da marasa ba da gaskiya ga abin da annabawa suka fada! 26 Bai zama dole
ne Almasihu ya sha wahalan wadannan abubuwan ba, ya kuma shiga cikin daukakarsa?” 27 Sa'annan
da farko daga Musa da har zuwa dukan annabawa, Yesu ya fasara masu duka abubuwa da ke game da
kansa a dukan littattafai. 28 Da suka yi kusa da kauyen, inda suke tafiya, ko da yake Yesu ya yi kamar
zai wuce su. 29 Amma suka tilasta shi, cewa, “Ka zauna da mu, gama yamma ta yi kusa rana kuma
ta kusa karewa.” Sai Yesu ya tafi ya zauna da su. 30 Ya faru cewa, sa'adda ya zauna tare da su domin
ya ci abinci, sai ya dauki gurasan, ya albarkace shi, ya kakkarya, sai ya ba su. 31 Sa'annan idanunsu
suka bude, da suka gane shi, sai ya bace daga garesu, 32 Suka ce wa junansu, ashe zuciyarmu ba ta yi
kuna a cikinmu ba, sa'adda yake magana da mu a hanya, sa'adda ya bude mana littattafai?” 33 Suka
tashi a wancan sa'a, sai suka koma Urushalima. Suka sami sha dayan nan tare, da wadanda suke tare
da su, 34 cewa, “Lalle ne Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman.” 35 Sai suka fadi abubuwan da
suka faru a hanya, da yadda aka bayyana masu Yesu sa'adda ya kakkarya gurasa. 36 Sa'adda suke fadin
wadannan abubuwan, sai Yesu ya tsaya a sakaninsu, sai ya ce masu, “Salama a gareku.” 37 Amma suka
firgita suna cike da tsoro, suna tsammani sun ga fatalwa. 38 Yesu ya ce masu, don me ku ke damuwa?
Don me tambayoyi ke tasowa a zuciyarku? 39 Duba hannayena da kafafuna, cewa nine da kaina. Taba
ni ku gani. Gama ruhu ba shi da jiki da kashi, kamar yadda ku ka ga nake da su.” 40 Bayan da ya fadi
wannan, sai ya nuna masu hannayensa da kafafunsa. 41 Sa'adda suke cike da farin ciki, da mamaki,
Yesu ya ce masu, “Kuna da wani abinci?” 42 Sai suka bashi gasasshen kifi. 43 Yesu ya karba, ya ci a
gabansu. 44 Sai ya ce masu, “Sa'adda nake tare da ku na gaya maku cewa duka abin da aka rubuta a
cikin dokokin Musa da na annabawa da Zabura dole su cika.” 45 Sai ya bude hankalinsu, saboda su
gane littattafai. 46 Ya ce masu, “A rubuce yake, cewa Almasihu za ya sha wuya, zai tashi kuma daga
matattu a rana ta uku. 47 Ku yi wa'azin tuba da gafarar zunubai a cikin sunansa ga dukan al'ummai, ku
fara daga Urushalima. 48 Ku shaidu ne ga wadannan abubuwan. 49 Duba, ina aiko da alkawarin Ubana
a kanku. Amma ku jira a birni, sai an suturta ku da iko daga sama.” 50 Sa'annan Yesu ya tafi tare da su
har sai da suka kai kusa da Betanya. Sai ya daga hannunsa ya albarkace su. 51 Ya zama sa'adda yake
sa masu albarka, ya bar su sai aka dauke shi zuwa cikin sama. 52 Sai suka yi masa sujada, suka komo
Urushalima da murna mai yawa. 53 Kullayaumin suna cikin haikali, suna albarkatar Allah.

Yahaya

[1] A cikin farko akwai Kalma, Kalmar kuma tana tare da Allah, wannan Kalma kuwa Allah ne. [2] Shi
kuwa tare da Allah yake tun farko. [3] Dukan abu ta wurinsa aka yi su, babu abin da aka halitta sai
ta wurin sa. [4] A cikinsa rai ya ke, kuma wannan rai ya zama haske ga dukan mutane. [5] Hasken ya
haskaka a cikin duhu, kuma duhun bai rinjaye shi ba. [6] Akwai wani mutum wanda Allah ya aiko, mai
suna Yahaya. [7] Ya zo a matsayin mai ba da shaida game da hasken, domin kowa ya ba da gaskiya ta
wurinsa. [8] Ba Yahaya ne hasken ba, amma ya zo ne domin ya shaida hasken. [9] Wannan shine haske
na gaskiya mai ba da haske ga dukan mutane, da ke zuwa cikin duniya. [10] Yana cikin duniya, kuma
an halicci duniya ta wurinsa, amma duniya bata san shi ba. [11] Ya zo wurin nasa, amma nasa basu
karbe shi ba. [12] Amma duk iyakar wadanda suka karbe shi, suka kuma ba da gaskiya ga sunansa, ya
ba su 'yanci su zama 'ya'yan Allah. [13] Wadanda aka haife su ba ta wurin jini ba, ko ta wurin nufin
jiki, ko nufin mutum, amma ta wurin Allah. [14] Kalmar kuma ya zama jiki ya zauna cikin mu. Mun ga
daukakarsa, daukaka irin ta makadaici shi kadai wanda ya zo daga Uban, cike da alheri da gaskiya.
[15] Yahaya ya yi shaida akansa yana kira da karfi, cewa, “Wannan shine wanda na yi magana a kansa
cewa, 'Shi wanda ke zuwa bayana, ya fi ni, domin ya kasance kafin ni.'” [16] Domin daga cikarsa ne muka
karbi alheri akan alheri. [17] Gama shari'a ta zo daga wurin Musa. Alheri da gaskiya sun zo ta wurin
Yesu Almasihu. [18] Babu lokacin da wani ya taba ganin Allah, shi wanda shi kadai ne Allah, wanda ke
jingine da kirjin Uba, shi ya bayyana shi. [19] Wannan ita ce shaidar Yahaya sa'adda Yahudawa suka
aika da Firistoci da Lawiyawa zuwa gareshi don su tambaye shi, “Wanene kai?” [20] Ya fada dalla dalla,
kuma bai musunta ba, yana amsa masu cewa, “ba nine Almasihu ba.” [21] Sai suka tambaye shi, “To kai
wanene? Kai Iliya ne?” Yace, “Ba ni ba ne.” Suka ce, “Kai ne anabin?” Ya amsa, “A'a”. [22] Sai suka ce
masa, “Kai wanene, domin mu bada amsa ga wadanda suka aiko mu? Me kake fadi game da kanka?”
[23] Yace, “Ni murya ne, da ke kira cikin jeji, 'Ku daidaita hanyar Ubangiji,' kamar yadda annabi Ishaya
ya fada.” [24] Su wadanda aka aika daga wurin Farisawa suke. Sai suka tambaye shi cewa, [25] “To don
me kake baftisma idan kai ba Almasihu bane, ko Iliya, ko annabin?”. [26] Yahaya ya amsa masu, cewa,
“Ina baftisma ne da ruwa. Amma a cikinku akwai wani tsaye wanda ba ku sani ba, [27] shi wanda ke
zuwa bayana, wanda ko igiyar takalminsa ban isa in kwance ba.” [28] Wadannan abubuwa sun faru ne
a Baitanya, a dayan ketaren Urdun, a wurin da Yahaya ke Baftisma. [29] Washegari, Yahaya ya ga Yesu
yana zuwa wurinsa ya ce, “Duba, ga Dan Ragon Allah wanda ke dauke zunubin duniya! [30] Wannan
shine wanda na fada maku cewa, “Shi wanda ke zuwa bayana ya fi ni, domin ya kasance kafin ni.'
[31] Ban san shi ba, amma saboda a bayyana shi ga Isra'ila ne nazo ina baftisma da ruwa. “ [32] Yahaya ya
shaida, cewa, “Na ga Ruhu yana saukowa kamar kurciya daga sama, ya kuma zauna a kansa. [33] Ban
gane shi ba, amma shi wanda ya aiko ni in yi baftisma cikin ruwa ya fada mani cewa, 'duk wanda
ka ga Ruhun ya sauka kuma ya zauna a kansa, shine wanda ke yin baftisma cikin Ruhu mai tsarki.'
[34] Na gani, na kuma shaida cewa wannan shine Dan Allah.” [35] Kuma, washegari, da Yahaya na tsaye
da biyu daga cikin almajiransa, [36] suka ga Yesu na wucewa, sai Yahaya ya ce, “Duba, ga Dan rago na
Allah!” [37] Sai almajiransa biyu suka ji ya fadi haka, suka kuwa bi Yesu. [38] Da Yesu ya waiwaya ya
gan su suna bin sa, sai ya ce masu, “Me kuke so?” Suka amsa, “ Rabbi (wato 'Mallam'), ina kake da
zama?” [39] Yace masu, “Zo ku gani.” Sai suka zo suka ga inda yake zama; suka zauna da shi ranan
nan, gama wajen sa'a ta goma ne. [40] Daya daga cikin wadanda suka ji maganar Yahaya suka kuma
bi Yesu shine Andarawus, dan'uwan Siman Bitrus. [41] Ya fara neman dan'uwansa Siman yace masa,
“Mun sami Almasihu” (wanda ake kira 'Kristi'). [42] Ya kawo shi wurin Yesu. Yesu ya dube shi yace,
“Kai ne Siman dan Yahaya. Za a kira ka Kefas,” (ma'ana, 'Bitrus'). [43] Washegari, da Yesu yana shirin
tafiya zuwa Galili, sai ya sami Filibus, ya ce masa, “ka biyo ni.” [44] Filibus dan asalin Baitsaida ne, garin
Andarawus da Bitrus. [45] Filibus ya sami Natana'ilu yace masa, “Mun same shi, shi wanda Musa ya
rubuta shi a cikin attaura, da annabawa: Yesu Dan Yusufu, Ba-Nazarat.” [46] Natana'ilu ya ce masa, “za
a iya samun wani abu nagari a Nazarat?” Filibus yace masa, “Zo ka gani.” [47] Yesu ya ga Natana'ilu
yana zuwa wurinsa sai yayi magana game da shi, “Duba, Ba-Isra'ile na hakika wanda babu yaudara a

cikinsa." 48 Natana'ilu yace masa, "Ta yaya ka san ni?" Sai Yesu ya amsa masa yace, "Tun kafin Filibus
ya kira ka, sa'adda kake a gindin baure, na gan ka." 49 Natana'ilu ya amsa, "Rabbi, Kai Dan Allah ne!
Kai Sarkin Isra'ila ne!" 50 Yesu ya amsa masa yace, "Don na ce maka, 'Na gan ka a gindin Baure', ka
gaskanta? Za ka ga abubuwa da suka fi wannan girma." 51 Sai yace, 'Hakika, hakika ina gaya maka,
zaka ga sammai a bude, mala'ikun Allah kuma suna hawa suna sauka akan Dan Mutum."

2

1 Bayan kwana uku, akwai aure a Kana ta Galili, mahaifiyar Yesu kuma tana wurin. 2 An gayyaci Yesu
da almajiransa zuwa auren. 3 Da ruwan inabin ya kare, maihafiyar Yasu tace masa, "basu da ruwan
inabi." 4 Yesu yace mata, "Mace, me yasa kika zo wurina? Lokaci na bai yi ba tukuna". 5 Maihafiyarsa
tace wa ma'aikatan, "Ku yi duk abin da yace maku." 6 To akwai randunan ruwa na dutse guda shidda
a wurin wadanda Yahudawa ke amfani da su domin al'adansu na tsarkakewa, kowace zata iya daukar
durom guda. 7 Yesu yace masu, "Cika randunan da ruwa". Sai suka cika randunan makil. 8 Sai yace wa
ma'aikatan, "Ku diba daga ciki ku kai wa shugaban biki." Sai suka yi hakannan. 9 Shugaban bikin ya
dandana ruwan da ya zama ruwan inabin, amma bai san inda ya fito ba (amma ma'aikatan wadanda
suka jawo ruwan sun sani). Sai ya kira ango 10 yace masa, "Kowane mutum yakan raba ruwan inabi
mai kyau da farko, kafin mai arhar bayan an shanye mai kyaun. Amma kai ka ajiye mai kyaun sai
yanzu." 11 Wannan alama ta farko ce da Yesu yayi a Kana ta Galili, ya kuma bayyana daukakarsa,
almajiransa kuma suka gaskata da shi. 12 Bayan wannan, Yesu, da mahaifiyarsa, da 'yan'uwansa da
almajiransa suka tafi Kafarnahum, kuma suka zauna can wasu 'yan kwanaki. 13 To idin ketarewa na
Yahudawa ya kusato, Yesu kuwa ya wuce zuwa Urushalima. 14 Ya iske wadanda suke sayar da shanu
da tumaki da tantabaru, masu canjin kudi kuma na zaune a wurin. 15 Sai yayi tsumingiya da igiyoyi
ya kore su duka daga cikin haikalin, duk da tumakin da shanun. Sai ya watsar da sulallan masu canjin
kudin ya birkitar da teburansu. 16 Yace wa masu sayar da tantabaru, "Ku fitar da wadannan abubuwa
daga nan. Ku daina maida gidan Ubana wurin kasuwanci." 17 Almajiransa suka tuna a rubuce yake,
"Himma domin gidanka za ta cinye ni." 18 Sai shugabannin Yahudawa suka amsa suka ce masa, "Wace
alama za ka nuna mana, da shike kana yin wadannan abubuwan?" 19 Yesu ya amsa, "Ku rushe wannan
haikali, kuma a cikin kwana uku zan gina shi." 20 Sai shugabanin Yahudawa suka ce, "An dauki shekaru
arba'in da shidda kamin a gama gina wannan haikalin, za ka dau kwanaki uku kadai wajen gina shi?"
21 Amma yana nufin haikali na jikinsa ne. 22 Bayan da aka tashe shi daga matattu, sai almajiransa suka
tuna ya fadi haka, suka kuma ba da gaskiya ga nassi da wannan kalami da Yesu ya fada. 23 Kuma, da
yana Urushalima a idin ketarewa, a lokacin idin, mutane da yawa suka gaskata ga sunansa, sa'adda
suka ga alamun da ya yi. 24 Amma Yesu bai yadda da su ba domin ya san su duka, 25 saboda baya
bukatar wani ya shaida masa game da mutum, domin ya san abinda ke cikin sa.

3

1 akwai wani Bafarise da ake kira Nikodimu, shugaba a cikin Yahudawa. 2 Wannan mutum ya zo
wurin Yesu da dare ya ce masa, "Rabbi, mun sani cewa kai malami ne da kazo daga wurin Allah, gama
ba wanda zai iya yin wadannan alamu da kake yi sai idan Allah na tare da shi." 3 Yesu ya amsa masa,
"Hakika, hakika, idan ba a sake haifuwar mutum ba, ba zai iya ganin mulkin Allah ba." 4 Nikodimu
ya ce masa, "Yaya za a sake haifuwar mutum bayan ya tsufa? Ba zai iya sake shiga cikin cikin uwarsa
kuma a haife shi ba, zai iya?" 5 Yesu ya amsa, "Hakika, hakika, idan ba a haifi mutum da ruwa da kuma
Ruhu ba, ba zai iya shiga cikin mulkin Allah ba. 6 Abin da aka haifa ta wurin jiki, jiki ne, kuma abin da
aka haifa ta wurin Ruhu, Ruhu ne. 7 Kada ka yi mamaki don na ce maka, 'dole a maya haifuwar ka.'
8 Iska takan hura duk inda ta ga dama. Ka kan ji motsin ta, amma ba ka san inda ta fito ko inda za ta tafi
ba. Haka duk wanda aka haifa daga Ruhu." 9 Nikodimu ya amsa yace masa, "Yaya wannan zai yiwu?"
10 Yesu ya amsa yace masa, "Kai malami ne a Isra'ila amma ba ka san wadannan al'amura ba? 11 Hakika,
hakika, ina gaya maka, muna fadin abubuwan da muka sani, kuma muna shaida abubuwan da muka
gani. Duk da haka ba ku karbi shaidar mu ba. 12 Idan na gaya maka abubuwan da ke na duniya amma
baka gaskata ba, to yaya zaka gaskata idan na gaya maka abubuwa na sama? 13 Babu wanda ya taba
hawa zuwa sama sai dai shi wanda ya sauko daga sama: wato Dan Mutum. 14 Kamar yadda Musa ya ta

da maciji a jeji, haka ma dole a ta da Dan Mutum [15] domin dukan wadanda suka bada gaskiya gareshi
su sami rai na har abada. [16] Gama Allah ya kaunaci duniya sosai, har ya ba da makadaicin Dansa,
domin duk wanda ya bada gaskiya gareshi, kada ya mutu, amma ya samu rai madawwami. [17] Gama
Allah bai aiko da Dansa cikin duniya domin ya kayar da duniya ba, amma domin a ceci duniya ta wurin
sa. [18] Duk wanda ya bada gaskiya gare shi ba a kayar da shi ba, amma duk wanda bai bada gaskiya
gare shi ba an riga an kayar da shi, domin bai bada gaskiya ga sunan wannan da shi kadai ne Dan
Allah ba. [19] Wannan shi ne dalilin shari'ar, domin haske ya zo duniya, amma mutane suka kaunaci
duhu fiye da hasken, sabili da ayyukan su na mugunta ne. [20] Domin duk wanda ke mugayen ayyuka
ya ki haske, kuma baya zuwa wurin hasken domin kada ayyukansa su bayyanu. [21] Sai dai duk wanda
yake aikata gaskiya kan zo wurin hasken domin ayyukansa, da ake aiwatarwa ga Allah, su bayyanu.
[22] Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi kasar Yahudiya. A can ya dan zauna tare da su ya
kuma yi Baftisma. [23] Yahaya ma yana Baftisma a Ainon kusa da Salim domin akwai ruwa da yawa a
can. Mutane na zuwa wurin sa yana masu Baftisma, [24] domin a lokacin ba a jefa Yahaya a kurkuku ba
tukuna. [25] Sai gardama ta taso tsakanin almajiran Yahaya da wani Bayahude akan al'adun tsarkakewa.
[26] Suka je wurin Yahaya suka ce, “Rabbi, wanda yake tare da kai a dayan ketaren kogin Urdun, kuma
ka shaida shi, duba, yana baftisma, kuma mutane duka suna zuwa wurin sa.” [27] Yahaya ya amsa,
“Mutum ba zai iya samun wani abu ba sai an ba shi daga sama. [28] Ku da kanku zaku shaida na ce,
'Ba ni ne Almasihu ba' amma amaimakon haka, 'an aiko ni kafin shi.' [29] Amaryar ta angon ce. Yanzu
abokin angon, wanda ke tsaye yana saurarensa, yana murna sosai saboda muryan angon. Murnata ta
cika domin wannan. [30] Dole shi ya karu, ni kuma in ragu. [31] Shi wanda ya fito daga sama ya fi kowa.
Shi Wanda ya zo daga duniya, na duniya ne, kuma game da duniya yake magana. Shi wanda ya fito
daga sama yana saman kowa. [32] Ya shaida abubuwan da ya ji ya kuma gani, amma babu wanda ya
karbi shaidarsa. [33] Duk wanda ya karbi shaidarsa ya tabbatar Allah gaskiya ne. [34] Domin duk wanda
Allah ya aika kan yi magana da kalmomin Allah. Domin bai bada Ruhun da ma'auni ba. [35] Uban ya
kaunaci Dan, ya kuma ba da dukan komai a hanunsa. [36] Shi wanda ya bada gaskiya ga Dan ya na da
rai madawwami, amma wanda ya ki yiwa Dan biyayya ba zai ga rai ba, amma fushin Allah na kansa.

4

[1] Da Yesu ya sani cewa Farisawa sun ji cewa yana samun almajirai yana kuma yi masu baftisma fiye
da Yahaya [2] (ko da shike ba Yesu da kansa ke yin baftismar ba, amma almajiransa ne), [3] ya bar Yahudiya
ya koma Galili. [4] Amma ya zamar masa dole ya ratsa ta Samariya. [5] Ya zo wani birnin Samariya, mai
suna Sika, kusa da filin da Yakubu ya ba dansa Yusufu. [6] Rijiyar Yakubu na wurin. Da Yesu ya gaji da
tafiyarsa sai ya zauna gefen rijiyar. Kusan karfe goma sha biyu na rana ne. [7] Wata mace, Ba-Samariya
ta zo domin ta dibi ruwa, sai Yesu ya ce mata, “Ba ni ruwa in sha.” [8] Gama almajiransa sun tafi cikin
gari don sayen abinci. [9] Sai ba-Samariyar tace masa, “Yaya kai da kake Bayahude kake tambaya ta
ruwan sha, ni da nike 'yar Samariya?” Domin Yahudawa ba su harka da Samariyawa. [10] Sai Yesu ya
amsa yace mata, “In da kin san kyautar Allah, da shi wanda yake ce da ke, 'Ba ni ruwan sha,' da kin roke
shi, sai kuma ya ba ki ruwan rai.” [11] Matar tace masa, “Mallam, ga shi ba ka da guga, kuma rijiyar tana
da zurfi. Ina za ka samu ruwan rai? [12] Ai ba ka fi Ubanmu Yakubu ba, ko ka fi shi, shi wanda ya ba mu
rijiyar, shi kansa kuma ya sha daga cikin ta, haka kuma 'ya'yansa da shanunsa?” [13] Yesu ya amsa yace
mata, “duk wanda ya sha daga wannan ruwan zai sake jin kishi, [14] amma duk wanda ya sha daga ruwa
da zan ba shi ba zai sake jin kishi ba. Maimakon haka, ruwan da zan bashi zai zama mabulbular ruwa a
cikinsa wanda ke bulbula zuwa rai madawwami.” [15] Matar tace masa, “Mallam, ka ba ni wannan ruwa
yadda ba zan kara jin kishi ba ba kuma sai na zo nan don in dibi ruwa ba.” [16] Yesu ya ce mata, “Je,
ki kira maigidanki ku zo nan tare.” [17] Matar ta amsa tace masa, “Ba ni da miji.” Yesu yace, “Kin fadi
daidai da kika ce, 'ba ni da miji,' [18] domin kin auri mazaje har biyar, kuma wanda kike da shi yanzu
ba mijin ki bane. Abinda kika fada gaskiya ne.” [19] Matar tace masa, “Mallam, Na ga kai annabi ne.
[20] Ubaninmu sun yi sujada a wannan dutse, amma kun ce Urushalima ce wurin da ya kamata mutane
su yi sujada.” [21] Yesu ya ce mata, “Mace, ki gaskata ni, cewa lokaci na zuwa wanda ba za ku yi wa
Uban sujada ba ko akan wannan dutse ko a Urushalima. [22] Ku kuna bauta wa abinda ba ku sani ba.
Mu muna bauta wa abinda muka sani, gama ceto daga Yahudawa yake. [23] Sai dai, sa'a tana zuwa, har

ma ta yi, wadda masu sujada na gaskiya za su yi wa Uba sujada a cikin ruhu da gaskiya, domin irin
wadannan ne Uban ke nema su zama masu yi masa sujada. 24 Allah Ruhu ne, kuma mutanen da ke
yi masa sujada, dole su yi sujada cikin ruhu da gaskiya." 25 Matar ta ce masa, "Na san Almasihu na
zuwa (wanda ake kira Kristi). Sa'adda ya zo, zai bayyana mana kowane abu. 26 Yesu ya ce mata, "Ni ne
shi, wanda ke yi maki magana." 27 A daidai wannan lokaci, almajiransa suka dawo. Suna ta mamakin
dalilin da yasa yake magana da mace, amma babu wanda yace, "Me kake so?" Ko kuma, "Don me ka
ke magana da ita?" 28 Sai matar ta bar tulunta, ta koma cikin gari, tace wa mutanen, 29 "Ku zo ku
ga wani mutum wanda ya gaya mani duk wani abu da na taba yi. Wannan dai ba Almasihun bane,
ko kuwa?" 30 Suka bar garin suka zo wurinsa. 31 A wannan lokacin, almajiransa suna rokansa, cewa,
"Mallam, ka ci." 32 Amma ya ce masu, "ina da abinci da ba ku san komai akai ba." 33 Sai almajiran
suka ce da junansu, "Babu wanda ya kawo masa wani abu ya ci, ko akwai ne?" 34 Yesu ya ce masu,
"Abincina shine in yi nufin wanda ya aiko ni, in kuma cika aikinsa. 35 Ba ku kan ce, 'akwai wata hudu
tukuna kafin girbi ya zo ba?' Ina gaya maku, daga idanunku ku ga gonakin, sun rigaya sun isa girbi.
36 Shi wanda ke girbi yakan karbi sakamako ya kuma tattara amfanin gona zuwa rai na har abada, ta
haka shi mai shuka da shi mai girbi za su yi farinciki tare. 37 Gama cikin wannan maganar take, 'Wani
na shuka, wani kuma na girbi.' 38 Na aike ku ku yi girbin abinda ba ku yi aiki a kai ba. Wandansu sun yi
aiki, ku kuma kun shiga cikin wahalarsu. 39 Yawancin Samariyawan da ke wannan birni suka gaskata
da shi sabili da labarin matar data bada shaida, "Ya gaya mani duk abinda na taba yi." 40 To sa'adda
Samariyawa suka zo wurinsa, sai suka roke shi ya zauna tare da su, ya kuwa zauna wurin kwana biyu.
41 Wasu da dama kuma suka gaskata domin maganarsa. 42 Suka cewa matar, "Mun bada gaskiya, ba
saboda maganar ki kadai ba, amma mu kanmu munji, yanzu kuma mun sani cewa wannan lallai shine
mai ceton duniya." 43 Bayan wadannan kwana biyu, ya bar wurin zuwa Galili. 44 Domin Yesu da kansa
yace, ba a girmama annabi a kasarsa. 45 Da ya zo Galili, Galiliyawan suka marabce shi. Sun ga dukan
abubuwan da ya yi a Urushalima wurin idin, domin su ma sun je idin. 46 Kuma ya koma Kana ta Galili
inda ya mayar da ruwa zuwa ruwan inabi. Akwai wani ma'aikacin fada wanda dansa na rashin lafiya
a Kafarnahum. 47 Da ya ji cewa Yesu ya bar Yahudiya ya koma Galili, sai ya tafi wurin Yesu ya roke
shi ya sauko ya warka da dansa wanda ke bakin mutuwa. 48 Yesu yace masa, "Idan ba ku ga alamu da
mu'ujizai ba, ba za ku gaskata ba." 49 Ma'aikacin ya ce masa, "Mallam, ka sauko kafin da na ya mutu."
50 Yesu yace masa, "Je ka. Dan ka ya rayu." Mutumin ya gaskata maganar da Yesu ya gaya masa, Sai
yayi tafiyarsa. 51 Yayin da yake sauka kasa, bayinsa suka same shi, suna cewa, danka yana raye. 52 Sai
ya tambaye su sa'ar da ya fara samun sauki. Suka amsa masa, "Jiya a sa'a ta bakwai zazabin ya bar
shi." 53 Sai Uban ya gane cewa wannan sa'a ce Yesu ya ce masa, "Jeka, danka na raye." Sabili da haka,
shi da dukan gidansa suka bada gaskiya. 54 Wannan ce alama ta biyu da Yesu ya yi bayan da ya bar
Yahudiya zuwa Galili.

5

1 Bayan haka akwai idi na yahudawa, kuma Yesu ya tafi Urashalima. 2 To a cikin Urashilima kusa
da kofar tumaki akwai tabki, wanda ake kira Baitasda da harshen Ibraniyanci, yana da shirayi biyar.
3 Taron mutane dayawa masu ciwo da, makafi da guragu da shanyayyu suna kwance a wurin [suna
jira a dama ruwan]. 4 Gama mala'ikan Ubangiji kan sabko a cikin tabkin ya dama ruwan, wanda ya
fara taba ruwan sai ya warke komai cutar da yake da ita. 5 Akwai wani mutum a bakin tabki yana
kwance yana da rashin lafiya har shekara talatin da takwas. 6 Da Yesu ya gan shi yana kwance a wurin
sai ya gane ya dade a wurin, sai ya ce masa, " Ko kana so ka warke?" 7 Sai mai rashin lafiyar ya amsa
ya ce, "Malam, bani da kowa da zai sa ni a cikin tabkin idan ruwan ya motsa. Yayinda na ke kokari sai
wani ya riga ni." 8 Yesu ya ce masa," Ka tashi ka dauki shimfidarka ka tafi." 9 Nan dan nan Mutumin
ya warke, ya dauki shimfidarsa ya tafi. Ranar kuwa Asabar ce. 10 Sai Yahudawa suka ce da wanda aka
warkar din, "Ai, Asabar ce, bai kuwa halatta ka dauki shimfidarka ba." 11 Sai ya amsa ya ce, "Ai wanda
ya warkar da ni, shine ya ce mani 'Dauki shimfidarka, ka tafi." 12 Suka tambaye shi, "wane mutum ne
ya ce maka, 'Dauki shimfidar ka yi tafiya'?" 13 Sai dai, shi wanda aka warka din, ba san ko wanene ya
warkar da shi ba, domin Yesu ya riga ya tafi aboye, saboda akwai taro a wurin. 14 Bayan haka, Yesu
ya same shi a Haikalin, ya ce masa, "ka ga fa, ka warke. To, kada ka kara yin zunubi don kada wani

abu da ya fi wannan muni ya same ka." [15] Sai mutumin ya tafi ya gaya wa Yahuduwa cewa Yesu ne ya
warkar da shi. [16] To saboda haka Yahudawa suka fara tsanantawa Yesu, don ya yi wadannan abubuwa
ran Asabar. [17] Yesu kuwa ya amsa masu ya ce, "Ubana yana aiki har yanzu, ni ma ina aiki." [18] Saboda
haka, Yahudawa suka kara nema su kashe shi ba don ya keta Asabar kadai ba, amma kuma domin
ya ce Allah Ubansa ne, wato yana maida kansa dai-dai da Allah. [19] Yesu ya amsa masu ya ce, hakika
hakika, ina gaya maku, Dan ba ya yin kome shi kadai, sai abin da ya ga Uba yana yi. [20] Domin Uban na
kaunar Dan, yana kuma nuna masa dukan abinda shi da kansa yake yi, kuma zai nuna masa abubuwan
da suka fi wadannan, domin ku yi mamaki. [21] Gama kamar yadda Uba yakan tada matattu ya kuma
basu rai, haka Dan ma yake bada rai ga duk wanda ya nufa. [22] Gama Uban ba ya hukunta kowa, sai dai
ya damka dukan hukunci ga Dan, [23] domin kowa ya girmama Dan, kamar yadda suke girmama Uban.
Shi wanda ba ya girmama Dan, ba ya girmama Uban da ya aiko shi. [24] Hakika, hakika, duk mai jin
Maganata, yana kuma gaskata wanda ya aiko ni, yana da rai madawwami ba kuma za a kashe shi ba,
domin ya ratse daga mutuwa zuwa rai. [25] Hakika hakika, ina gaya maku, lokaci na zuwa, har ma ya yi
da matattatu za su ji muryar Dan Allah, wadanda suka ji kuwa za su rayu. [26] Kammar yada Uba ya ke
da rai a cikinsa, haka ya ba Dan don ya zama da rai cikin kansa. [27] Uban ya kuma ba Dan ikon zartar
da hukunci, saboda shi ne Dan Mutum. [28] Kada ku yi mamakin wannan, domin lokaci na zuwa da duk
wadanda suke kaburbura za su ji muryarsa, [29] su kuma fito: wadanda suka aikata nagarta zawa tashi
na rai, wadanda suka aikata mugunta kuwa zuwa tashi na hukunci. [30] Ba na iya yin kome ni da kai na.
Yadda na ke ji, haka nake yin hukunci, Hukunci na kuwa na adalci ne, domin ba nufin kaina nake bi ba,
sai dai nufin wanda ya aiko ni. [31] Idan zan yi shaida game da kaina, shaidata baza ta zama gaskiya ba.
[32] Akwai wani wanda ya ke bada shaida game da ni, na kuwa sani shaidar da yake bayarwa game da ni
gaskiya ce. [33] Kun aika zuwa wurin Yahaya, shi kuma ya yi shaidar gaskiya. [34] Duk da haka shaidar da
na karba bata mutum bace. Na fadi wadanan abubuwa domin ku sami ceto. [35] Yahaya fitila ne mai ci,
mai haske ne kuma, kun yarda ku yi farinciki da haskensa dan lokaci kadan. [36] Amma shaidar da ni ke
da ita ta fi ta Yahaya karfi. Domin ayyukan da Uba ya bani ni in yi, wato ainihin ayyukan da nake yi,
su ne suke shaida ta cewa, Uba ne ya aiko ni. [37] Uba wanda ya aiko ni, shi da kansa ya shaide ni. Ba ku
taba jin muryar sa ba, ko ganin kamanninsa. [38] Maganarsa kuwa ba ta zaune a zuciyarku, domin baku
gaskata da wanda ya aiko ni ba. [39] Kuna nazarin littattafai, don a tsammaninku a cikinsu za ku sami
rai Madawwami, alhali kuwa su ne suke shaidata. [40] kuma baku niyyar zuwa wurina domin ku sami
rai. [41] Ba na karbar yabo daga wurin mutane, [42] amma na sani baku da kaunar Allah a zuciyarku. [43] Na
zo a cikin sunan Ubana, amma ba ku karbe ni ba. Idan wani ya zo da sunan kansa, za ku karbe shi.
[44] Ta yaya za ku ba da gaskiya, ku da kuke karban yabo daga junanku, amma ba ku neman yabon dake
zuwa daga wurin Allah? [45] Kada ku yi tunani zan zarge ku a wurin Uba. Mai zargin ku shine Musa,
wanda kuka sa begenku a cikin sa. [46] Inda kun gaskata Musa, da kun gaskata da ni domin ya yi rubutu
game da ni. [47] Idan kuwa ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, ta yaya za ku gaskata maganata?"

6

[1] Bayan waddannan abubuwa, Yesu ya ketare tekun Galili, wanda a ke kira tekun Tibariya. [2] Sai taro
mai yawa suka bi shi domin suna ganin alamu da yake yi akan marasa lafiya. [3] Sai Yesu ya hau dutse
ya zauna a can tare da almajiransa. [4] (Kuma da idin Ketarewa, wato idin Yahudawa, ya kusato.) [5] Da
Yesu ya daga kai sai ya ga babban taro yana zuwa wurinsa, sai ya ce ma Filibus, "Ina za mu sayi gurasar
da Mutanen nan za su ci?" [6] (Ya fadi haka ne domin ya gwada shi, saboda shi kansa ya san abin da
zai yi.) [7] Filibus ya amsa masa, "gurasar dinari biyu ma ba zata ishi kowannensu ya samu ko kadan
ba." [8] Daya daga cikin almajiransa, wato Andarawus, dan'uwan Siman Bitrus, ya ce masa, [9] "Ga wani
dan yaro nan da dunkule biyar na sha'ir, da kifi biyu. Amma menene wadannan za su yi wa mutane
masu yawa?" [10] Yesu ya ce, "ku sa mutane su zauna."(wurin kuwa akwai ciyawa.) Sai mazajen suka
zauna, sun kai wajen dubu biyar. [11] Sai Yesu ya dauki gurasar, bayan da ya yi godiya, sai ya rarraba
wa wadanda suke zaune. Haka kuma ya rarraba kifin gwargwadon abin da zai ishe su. [12] Da Mutanen
suka ci suka kuma koshi, sai ya ce wa almajiransa, ku tattara gutsattsarin da suka rage, kada ya zama
asara." [13] Sai suka cika kwanduna goma sha biyu da gutsattsarin gurasar nan biyar da ya rage bayan
da kowa ya ci. [14] Da jama'a suka ga alamar da ya yi, sai suka ce, " Hakika wannan shi ne annabin nan

mai zuwa cikin duniya. [15] "Da Yesu ya gane suna shirin zuwa su dauke shi da karfi da yaji su nada
shi sarki, sai ya sake komawa kan dutsen da kansa. [16] Da yamma ta yi, sai almajiransa suka gangara
teku. [17] Suka shiga cikin jirgi, suka haye teku zuwa kafarnahum. (A lokacin duhu ya yi, Yesu kuwa
bai riga ya iso wurinsu ba tukuna.) [18] Iska mai karfin gaske tana kadawa, kuma tekun yana hargowa.
[19] Bayan da almajiran suka yi tuki na wajen kimanin mil ashirin da biyar ko talatin, sai suka hango
Yesu yana tafiya a kan teku ya kuma kusa da jirgin, sai suka firgita. [20] Amma ya ce masu, "Ni ne! kada
ku firgita." [21] Sa'an nan suka yarda suka karbe shi a cikin jirgin, kuma nan da nan jirgin ya kai gacci.
[22] Kashe gari, sauran taron da suke tsaye a dayan hayin tekun suka ga cewa babu wani jirgi a wajen
sai dayan, Yesu kuma bai shiga ciki da almajiransa ba, amma almajiransa suka tafi su kadai. [23] Sai
dai, akwai wadansu jirage da suka zo daga Tibariya kusa da wurin da taron suka ci gurasa bayan da
Ubangiji ya yi godiya. [24] Sa'anda taron suka gane cewa Yesu da almajiransa ba su wurin, su da kansu
su ka shiga cikin jiragen suka tafi Kafarnahum neman Yesu. [25] Da suka same shi a hayin tekun, suka
ce masa, "Mallam, yaushe ka zo nan?" [26] Yesu ya amsa masu, da cewa, " hakika, kuna nema na ne,
ba don kun ga alamu ba, amma domin kun ci gurasar nan kun koshi. [27] Ku daina yin wahala a kan
neman abinci mai lalacewa, sai dai a kan abinci mai dawwama wanda zai kaiku ga rai madawwami
wanda Dan Mutum zai ba ku, domin Ubangiji Allah ya sa hatiminsa a kansa." [28] Sai suka ce Masa,
"Me za mu yi, domin mu aikata ayyukan Allah? [29] Yesu ya amsa, "Wannan shi ne aikin Allah: wato
ku gaskata da wanda ya aiko." [30] Sai suka ce masa, "To wace alama za ka yi, don mu gani mu gaskata
ka? [31] Me za ka yi? Kakanninmu sun ci manna a jeji, kamar yadda aka rubuta, "Ya ba su gurasa daga
sama su ci." [32] Sa'an nan Yesu ya ce masu, "hakika, hakika, ina gaya maku ba Musa ne ya ba ku gurasa
nan daga sama ba, amma Ubana ne ya baku gurasa ta gaskiya daga sama. [33] Gurasar Allah itace mai
saukowa daga sama mai kuma bada rai ga duniya," [34] Sai suka ce masa, "Mallam, ka rika ba mu irin
wannan gurasa kodayaushe." [35] Yesu ya ce masu, "Ni ne gurasa mai ba da rai. Wanda ya zo wurina
ba zai ji yunwa ba, wanda kuma ya gaskanta da ni ba zai kara jin kishi ba. [36] Amma na gaya maku
cewa, hakika kun gan ni, duk da haka ba ku ba da gaskiya ba. [37] Duk wanda Uba ya bani zai zo gare ni,
wanda kuwa ya zo gare ni ba zan kore shi ba ko kadan. [38] Gama na sauko daga sama, ba domin in bi
nufin kaina ba, sai dai nufin wanda ya aiko ni. [39] Wannan shi ne nufin wanda ya aiko ni, kada in rasa
ko daya daga cikin wadannan da ya bani, sai dai in tashe su a ranar karshe. [40] Gama wannan shi ne
nufin Ubana, duk wanda yake ganin Dan ya kuma gaskata da shi zai sami rai madawwami, ni kuma
zan tashe shi a ranar karshe. [41] Sai Yahudawa suka yi gunaguni akansa, domin ya ce, "Nine Gurasar
da ta sauko daga sama." [42] Suka ce, "Ba wannan ne Yesu Dan Yusufu, wanda Ubansa da Uwarsa mun
san su ba? Ta yaya yanzu zai ce, 'Na ya sauko daga sama'? [43] Yesu ya amsa, ya ce masu, "Kada ku yi
gunaguni a junanku. [44] Ba mai iya zuwa wurina sai dai in Uba wanda ya aiko ni ya jawo shi, ni kuwa
zan tashe shi a rana ta karshe. [45] A rubuce yake cikin litattafan anabawa cewa, 'Dukkansu Allah zai
koya masu'. Duk wanda ya ji ya kuma koya daga wurin Uba, ya kan zo gare ni. [46] Ba cewa wani ya
taba ganin Uban ba, sai shi wanda yake daga wurin Allah - shine ya ga Uban. [47] Hakika, hakika, wanda
ya bada gaskiya, yana da rai Madawwami. [48] Ni ne Gurasa ta rai. [49] Ubanninku sun ci manna cikin
jeji, suka kuma mutu. [50] Ga gurasa da ta sauko daga sama, domin mutum ya ci daga cikinta ba kuwa
zai mutu ba. [51] Ni ne gurasa mai rai da ya sauko daga sama. Duk wanda ya ci daga gurasar, zai rayu
har abada. Wannan gurasar da zan bayar jiki na ne don ceton duniya." [52] Sai Yahudawa suka fusata
a tsakanin junansu suka kuma fara gardama, cewa, "Yaya mutumin nan zai iya bamu naman jikinsa
mu ci? [53] Sai Yesu ya ce masu, " hakika, hakika, in ba ku ci naman jikin Dan mutum ba, ba ku kuma
sha jininsa ba, ba za ku sami rai a cikin ku ba. [54] Dukan wanda ya ci nama na ya kuma sha jinina yana
da rai Madawwami, ni kuwa zan tashe shi a ranar karshe. [55] Domin namana abinci ne na gaske, jinina
kuma abin sha ne na gaskiya. [56] Duk wanda ya ci namana, ya kuma sha jinina yana zamne a ciki na,
ni kuma a cikinsa. [57] Kamar yadda rayayyen Uba ya aiko ni, nake kuma rayuwa saboda Uban, haka
ma wanda ya ci namana, zai rayu sabo da ni. [58] Wannan itace gurasar da ta sauko daga sama, ba irin
wadda Ubanninku suka ci suka mutu ba. Dukan wanda ya ci gurasar zai rayu har abada." [59] Yesu ya
fadi wadan nan abubuwa a cikin majami'a sa'ad da yake koyarwa a Kafarnahum. [60] Da jin haka, da
yawa daga cikin almajiransa suka ce, "Wannan Magana yana da karfi, wa zai iya jinta?" [61] Yesu, kuwa

da yake ya sani a ransa da cewa almajiransa suna gunagunin wannan, sai ya ce masu, “Wannan ya
zamar maku laifi? [62] Yaya Ke nan in kun ga Dan Mutum yana hawa inda yake a da? [63] Ruhu shine mai
bayar da rai; Jiki ba ya amfana komai. Kalmomin da na fada maku ruhu ne, da kuma rai. [64] Amma
fa akwai wadansun ku da ba su ba da gaskiya ba. Domin tun farko Yesu ya san wadanda ba su ba da
gaskiya ba, da kuma wanda zai bashe shi. [65] Ya fada cewa, “shiyasa na gaya maku, ba mai iya zuwa
wurina, sai ta wurin Uban.” [66] Bayan haka, da yawa daga cikin almajiransa suka koma da baya, ba su
kara tafiya tare da shi ba. [67] Sai Yesu ya ce wa goma sha biyun, “ku ba kwa so ku tafi, ko ba haka ba?
[68] Bitrus ya amsa masa ya ce, “Ya Ubangiji, gun wa za mu je? kai kake da maganar rai madawwami.
[69] Mu kwa mun gaskata mun kuma sani kai ne mai tsarkin nan na Allah.” [70] Yesu ya ce masu, “Ba ni na
zabe ku, goma sha biyu ba, amma dayanku Iblis ne?” [71] Wato yana magana akan Yahuda dan Siman
Iskariyoti, shi kuwa daya daga cikin sha-biyun ne, wanda zai ba da Yesu.

7

[1] Bayan wadannan abubuwa Yesu ya zagaya cikin Gallili, saboda baya so ya shiga cikin Yahudiya
domin Yahudawa suna shirin su kashe shi. [2] To Idin Bukkoki na Yahudawa ya kusa. [3] Sai 'yan'uwansa
suka ce da shi, “ka tashi ka tafi Yahudiya, domin almajiranka su ga ayyukan da kake yi su ma. [4] Ba
wanda ya ke yin wani abu a boye idan dai yana so kowa da kowa ya san shi. Da yake ka na yin wadannan
abubuwa sai ka nuna kan ka a fili ga duniya. [5] Domin ko 'yan'uwansa ma basu bada gaskiya gare shi
ba. [6] Yesu ya ce dasu, “lokaci na bai yi ba tukuna, amma ku koyaushe lokacin ku ne. [7] Duniya baza ta
iya kin ku ba, amma ta ki ni saboda ina fadin cewa ayyukanta ba su da kyau. [8] Ku ku je wurin idin, ni
ba zan je wurin idin ba domin lokacina bai yi ba tukuna. [9] Bayan da ya gaya masu wadannan abubuwa,
ya tsaya a cikin Gallili. [10] Amma bayan da 'yan'uwansa su ka tafi wurin idin shi ma ya tafi, amma a
asirce ba a fili ba. [11] Saboda Yahudawa suna neman sa a wurin idin, su na cewa “Ina yake?” [12] Akwai
maganganu dayawa a kansa cikin taron. Wadansu suna cewa, “shi mutumin kirki ne.” Wadansu kuma
suna cewa,”A'a yana karkatar da hankalin jama'a.” [13] Amma duk da haka ba wanda ya yi magana a
fili a kansa saboda suna jin tsoron Yahudawa. [14] Sa'anda aka kai rabin idin, sai Yesu ya shiga cikin
haikali ya fara koyarwa. [15] Yahudawa suna mamaki suna cewa,”Yaya aka yi wannan mutum ya sami
ilimi dayawa haka? Shi kuwa bai je makaranta ba.” [16] Yesu ya ba su amsa ya ce,”Koyarwata ba tawa
ba ce, amma ta wanda ya aiko ni ce.” [17] Idan wani yana so ya yi nufinsa, za ya gane koyarwannan
ko daga wurin Allah ta zo, ko ko tawa ce ta kaina. [18] Ko wanene yake maganar kansa, yana neman
darajar kansa kenan, amma ko wanene ya nemi darajar wanda ya aiko ni, wannan mutum mai gaskiya
ne, babu rashin adalci a cikin sa. [19] Ba Musa ya baku dokoki ba? Amma duk da haka ba mai aikata
dokokin. Me yasa ku ke so ku kashe ni? [20] Taron suka ba shi amsa, “Ka na da aljani. Wanene yake so
ya kashe ka?” [21] Yesu ya amsa ya ce masu, “Nayi aiki daya, dukan ku kuna mamaki da shi. [22] Musa ya
baku kaciya, {ba kuwa daga Musa take ba, amma daga kakannin kakanni ta ke}, kuma a ranar Asabar
kukan yi wa mutum kaciya. [23] Idan mutum ya karbi kaciya ranar Asabar, domin kada a karya dokar
Musa, don me kuka ji haushi na saboda na mai da mutum lafiyayye sarai ranar Asabar? [24] Kada ku
yi shari'a ta ganin ido, amma ku yi shari'a mai adalci.” [25] Wadansun su daga Urushalima suka ce,
“wannan ba shine wannan da suke nema su kashe ba?” [26] Kuma duba, yana magana a fili, sannan ba
wanda ya ce da shi komai. Ba zai yiwu ba mahukunta su sani cewa wannan Kristi ne, ko ba haka ba?
[27] da haka, mun san inda wannan mutum ya fito. Amma sa'anda Kristi za ya zo, ba wanda zai san inda
ya fito.” [28] Yesu yayi magana da karfi a haikali, yana koyarwa ya na cewa, “Kun san ni kuma kun san
inda na fito. Ban zo domin kaina ba, amma wanda ya aiko ni mai gaskiya ne, ku kuwa baku san shi ba.
[29] Ni na san shi domin daga wurinsa na fito, kuma shine ya aiko ni.” [30] Suna kokari su kama shi, amma
ba wanda ya iya sa masa hannu domin sa'arsa ba ta yi ba tukuna. [31] Duk da haka wadansu dayawa
a cikin taron suka bada gaskiya gare shi suka ce,”Sa'anda Kristi ya zo, zai yi alamu fiye da wadanda
wannan mutum ya yi?” [32] Farisawa suka ji tattarmukan suna yin rada a kan wadannan abubuwa game
da Yesu, Sai manyan malamai da Farisawa su ka aika jami'ai su kama shi. [33] Sa'annan Yesu yace ma
su,” jimawa kadan ina tare ku, sa'annan in tafi wurin wanda ya aiko ni. [34] Za ku neme ni ba za ku same
ni ba; inda na tafi, ba za ku iya zuwa ba.” [35] Yahudawa fa su ka cewa junan su, “Ina wannan mutum zai
je inda ba za mu iya samun sa ba? Ko za ya tafi wurin Helinawa na warwatsuwa ya koyawa Helinawa?

36 Wace kalma ya ke fadi haka, 'za ku neme ni amma ba za ku same ni ba; inda na tafi, ba za ku iya
zuwa ba'?" 37 To a rana ta karshe, babbar rana ta idin, Yesu ya mike ya yi magana da karfi cewa, "Idan
kowa yana jin kishi, ya zo wuri na ya sha. 38 Shi wanda ya bada gaskiya gare ni kamar yadda nassi
ya fadi, daga cikin sa rafukan ruwa na rai za su bulbulo." 39 Amma ya fadi haka a kan Ruhu, wanda
wadanda suka bada gaskiya gare shi za su karba; ba a ba da Ruhun ba tukuna, saboda ba a rigaya an
daukaka Yesu ba. 40 Wadansu a cikin taron, sa'anda suka ji wadannan kalmomi, suka ce, "Wannan
lallai annabi ne." 41 Wadansu suka ce, "Wannan Almasihu ne." Amma wadansu suka ce, "Almasihu
zai fito daga Gallili ne.? 42 Ba nassi ya ce Almasihu zai fito daga cikin dangin Dauda daga Baitalami ba,
daga kauyen da Dauda ya fito?" 43 Sai aka sami rabuwa a cikin taron saboda shi. 44 Da wadansun su sun
kama shi, amma ba wanda ya sa masa hannu. 45 Sa'annan jami'an suka dawo wurin manyan Fristoci
da Farisawa, wadanda suka ce," me yasa ba ku kawo shi ba?" 46 Jami'an su ka amsa, "Ba mutumin da
ya taba yin magana kamar haka." 47 Farisawa suka amsa masu, "kuma an karkatar da ku? 48 Ko wani
daga cikin mahukunta ya bada gaskiya gare shi, ko kuwa daga cikin Farisawa? 49 Amma wannan taro
da basu san shari'a ba, la'anannu ne." 50 Nikodimus ya ce masu, (shi wanda ya zo wurin Yesu da, daya
daga cikin Farisawa), 51 " Ko shari'armu bata hana hukunta mutum ba, sai ta ji daga gare shi ta kuma
san abin da ya aikata ba?" 52 Suka amsa masa suka ce,"kai ma daga Galili ka fito? Ka yi bincike ka gani
ba annanbin da zai fito daga Galili." 53 Daga nan sai kowa ya tafi gidansa.

8

1 Yesu ya je Dutsen Zaitun. 2 Da sassafe ya dawo Haikali, dukan mutane kuma suka zo wurin sa;
yazauna koya masu. 3 Sai marubuta da Farisawa suka kawo mace wadda aka kama ta tana zina. Su ka
sa ta a tsakiya. 4 Sai su ka ce da shi, "Malam, wannan mace an kama ta tana cikin yin zina. 5 A cikin
shari'a, Musa ya bamu umurni mu jejjefe irin wandannan mutume, kai me ka ce game da ita?" 6 Sun
fadi haka ne domin su gwada shi su sami abinda za su zarge shi da shi, amma Yesu ya sunkuya yayi
rubutu da yatsansa a kasa. 7 Sa'adda suka cigaba da tambayar sa, ya mike tsaye yace masu, "shi wanda
ba shi da zunubi a cikin ku, ya fara jifar ta da dutse." 8 Ya sake sunkuyawa, ya yi rubutu da yatsansa a
kasa. 9 Da suka ji haka, sai suka fita dai-dai da dai-dai, kama daga babbansu. A karshe dai aka bar Yesu
shi kadai, tare da matar wadda ta ke a tsakiyar su. 10 Yesu ya tashi tsaye ya ce da ita, "mace, ina masu
zargin ki? Ba wanda ya kashe ki? 11 Ta ce, "Ba kowa, Ubangiji" Yesu ya ce, "Ni ma ban kashe ki ba. Ki
yi tafiyar ki, daga yanzu kada ki kara yin zunubi." 12 Yesu ya kara yin magana da mutanen cewa, "Ni
ne hasken duniya, shi wanda ya biyo ni, ba zai yi tafiya cikin duhu ba, amma za ya sami hasken rai.
13 Farisawa suka ce masa, "Kana bada shaida a kan ka, shaidarka ba gaskiya ba ce." 14 Yesu ya amsa ya
ce masu, "Ko ma na bada shaida a kai na, shaidata gaskiya ce, na san daga inda na fito da inda zan tafi,
amma ku baku san daga inda na fito ba, baku kuma san inda zan tafi ba. 15 Kuna shari'a ta son kai,
ni ko ban yi wa kowa shari'a ba. 16 Ko ma da na yi shari'a, shari'ata gaskiya ce domin ba ni kadai ba
ne, amma ina tare da Uba wanda ya aiko ni. 17 I, a cikin dokarku an rubuta cewa shaidar mutum biyu
gaskiya ce. 18 Ni ne ni ke shaidar kaina, kuma Uba wanda ya aiko ni ya na shaida ta. 19 Su ka ce da shi,
"Ina ubanka?" Yesu ya amsa ma su ya ce, "baku san ni ba balle Ubana, in da kun san ni da kun san Uba
na kuma. " 20 Ya fadi wadannan kalmomi a kusa da wurin ajiya sa'adda ya ke koyarwa a cikin haikali,
kuma ba wanda ya kama shi saboda sa'arsa bata yi ba tukuna. 21 Ya kara cewa da su,"Zan tafi, za ku
neme ni ba za ku same ni ba, za ku mutu cikin zunubinku. Inda ni ke tafiya, ba za ku iya zuwa ba".
22 Yahudawa su ka ce,"Zai kashe kansa ne, da ya ce inda ni ke tafiya ba za ku iya zuwa ba?" 23 Yesu ya
ce masu ku daga kasa kuke, Ni kuwa daga bisa ni ke. Ku na wannan duniya ne, Ni kuwa ba na wannan
duniya ba ne. 24 Shiyasa na ce maku za ku mutu cikin zunubanku. In ba kun bada gaskiya NI NE ba,
za ku mutu cikin zunubanku. 25 Sai kuma suka ce da shi,"Wanene kai?" Yesu ya ce masu, "Abin da
na gaya maku tun daga farko. 26 Ina da a bubuwa da yawa da zan gaya maku, in kuma hukunta ku
a kai. Duk da haka, wanda ya aiko ni, mai gaskiya ne, abubuwan da naji daga wurin sa, wadannan
abubuwan su ni ke gaya wa duniya." 27 Ba su gane ba yana yi masu magana a kan Uban. 28 Yesu ya ce,
"Sa'adda kuka tada Dan Mutum sama sa'annan za ku gane NI NE, kuma ban yi komi domin kaina ba.
Kamar yadda Uba ya koya mani, haka nike fadin wadannan abubuwa. 29 Shi wanda ya aiko ni, yana
tare da ni kuma bai bar ni ni kadai ba, domin kullum ina yin abubuwan da suke faranta masa rai."

[30] Sa'adda Yesu ya ke fadin wadannan abubuwa, dayawa suka bada gaskiya gare shi. [31] Yesu ya gayawa
wadancan Yahudawa da suka bada gaskiya gare shi, "Idan kun tsaya a cikin magana ta ku almajiraina
ne na gaskiya, [32] Kuma za ku san gaskiya, gaskiya kuwa zata 'yantar da ku." [33] Suka amsa masa, " Mu
zuriyar Ibrahim ne kuma bamu taba yin bauta wurin kowa ba, yaya za ka ce, 'Za a 'yantar da ku'?"
[34] Yesu ya ce masu, "Hakika, hakika, ina ce maku, dukan wanda ya ke aika zunubi bawan zunubi ne.
[35] Bawa kuwa, ba ya zama a gida dindindin, da yana zama dindindin. [36] Saboda haka, idan Dan ya
'yantar da ku zaku zama 'yantattu sosai. [37] Na san ku zuriyar Ibrahim ne, kuna so ku kashe ni saboda
kalma ta bata da wurin zama a cikin ku. [38] Na fadi abubuwan da na gani a wurin Ubana, ku kuma kuna
yin abubuwan da kuka ji daga wurin ubanku." [39] Suka amsa suka ce masa, "Ibrahim ne ubanmu" Yesu
ya ce masu, "Da ku 'yayan Ibrahim ne da kun yi ayukan da Ibrahim ya yi. [40] Amma, yanzu kuna so
ku kashe ni, mutumin da ya gaya maku gaskiyar da ya ji daga wurin Allah. Ibrahim bai yi haka ba.
[41] Kuna yin ayyukan ubanku. Suka ce masa, "mu ba a haife mu cikin fasikanci ba, muna da Uba daya:
Allah." [42] Yesu ya ce masu, "Inda Allah Ubanku ne, da kun kaunace ni, gama na zo daga wurin Allah
kuma ga ni anan, gama ba domin kaina nazo ba, shine ya aiko ni. [43] Meyasa baku gane magana ta ba?
Ai saboda ba za ku iya jin maganata ba ne. [44] Ku na ubanku, shaidan ne, kuma kuna so ku yi nufe-nufe
na ubanku. Shi mai kisan kai ne tun daga farko kuma ba ya tsayawa gaskiya saboda da babu gaskiya
a cikin sa. Sa'anda yake fadin karya, yana maganar halinsa ne domin shi dama makaryaci ne da uban
karya kuma. [45] Dayake ina fadin gaskiya baku bada gaskiya gare ni ba. [46] Wanene a cikin ku ya kama
ni da zunubi? Idan na fadi gaskiya don me ba ku gaskanta ni ba? [47] Shi wanda yake na Allah ya kan
ji maganar Allah, ku ba kwa jin maganar Allah da yake ku ba na Allah bane," [48] Yahudawa suka amsa
suka ce masa, "Bamu fadi gaskiya ba da muka ce kai Basamariye ne kuma kana da aljan?" [49] Yesu ya
amsa, "Ni ba ni da aljan, ina girmama Ubana, ku kuma ba kwa girmama ni." [50] Ba na neman daraja
domin kaina, akwai wanda ke nema yana kuma hukuntawa. [51] Hakika, hakika, iIna ce maku, dukan
wanda ya kiyaye maganata, ba za ya ga mutuwa ba." [52] Sai Yahudawa su ka ce masa, Yanzu mun
sani kana da aljan. Ibrahim da annabawa sun mutu, amma kai ka ce, 'dukan wanda ya yi biyayya da
maganata ba zai dandana mutuwa ba'. [53] Ai baka fi ubanmu Ibrahim girma ba wanda ya mutu, ko ka
fi shi? Annabawa kuma sun mutu. Wa kake daukar kanka ne?" [54] Yesu ya amsa, "Idan na daukaka
kaina, daukaka ta banza ce, Ubana ne ya daukaka ni. Wanda kuka ce shi ne Allahnku. [55] Ku kuwa ba
ku san shi ba, amma ni na san shi. Idan na ce ban san shi ba, na zama kamar ku kenan, makaryaci. Sai
dai, Ni na san shi ina kiyaye maganarsa. [56] Ubanku Ibrahim ya yi farinciki da ganin rana ta; ya gan ta
kuma ya yi murna." [57] Yahudawa su ka ce masa, "Baka kai shekara hamsin ba tukuna, ka taba ganin
Ibrahim?" [58] Yesu ya ce masu, "Hakika, hakika, ina ce maku, kafin a haifi Ibrahim, NI NE." [59] Suka
dauki duwatsu za su jefe shi, amma Yesu ya boye kansa, ya fita daga haikali.

9

[1] Da Yesu yana wucewa, sai ya ga wani mutum makaho tun daga haihuwa. [2] Sai almajiransa suka
tambaye shi, "Mallam, wa yayi zunubi, mutumin ne ko iyayensa, har aka haife shi makaho?" [3] Yesu ya
amsa, Ba mutumin ne ko iyayensa suka yi zunubi ba, amma domin aikin Allah ya bayyana a cikinsa.
[4] Dole mu yi aikin wanda ya aiko ni tunda rana. Dare na zuwa inda ba mai iya yin aiki. [5] Yayinda ina
duniya, ni ne hasken duniya." [6] Bayan da Yesu ya fadi wadannan abubuwan, ya tofa yawu a kasa, ya
kwaba kasar da yawunsa, sai ya shafe idanun mutumin da kasar. [7] Ya ce masa, tafi, ka wanke a tafkin
Siloam (ma'anarsa: aike)." Sai mutumin ya tafi, ya wanke, ya dawo yana gani. [8] Sai makwabtansa
da mutanen da da suka gan shi tun can yana roko suka ce, " Ba wannan mutum ne wanda ya ke
zaune yana roko ba?" [9] Wadansu suka ce, "shi ne." Wadansu suka ce, "A'a, amma yana kama da shi."
Amma shi ya ce, "Ni ne wannan mutum." [10] Suka ce masa, " To yaya aka bude maka idanu?" [11] Sai
ya amsa, "Mutumin da ake ce da shi Yesu shi ya kwaba kasa ya shafa mani a idanuna ya ce mani, 'je
ka kogin Siluwam ka wanke.' Sai naje na wanke, sannan na samu gani." [12] Suka ce masa, "Ina yake?"
Ya amsa, "Ban sani ba." [13] Suka kawo mutumnin da yake makaho a da wurin farisawa. [14] A ranar
asabar ne kwa Yesu ya kwaba kasa ya bude masa idanu. [15] Har yanzu farisawan suka tambaye shi
yadda ya sami ganin gari. Ya ce masu, "Ya sa mani kasa a idanuna, na wanke, kuma yanzu ina gani."
[16] Wadansu daga cikin farisawa suka ce, "Wannan mutum ba daga Allah yake ba domin ba ya kiyaye

ranar Asabar. “Wadansu suka ce, “Yaya mai zunubi zai yi irin wadannan alamu?” Sai rabuwa ta shiga
tsakanin su. [17] Sai suka tambayi makahon kuma, “Me kake cewa game da shi dashike ya bude maka
idanu?” Makahon ya ce, “ shi annabi ne.” [18] Har yanzu kam Yahudawan basu yarda da makantarsa ba
da ganin gari da ya samu, sai da suka kirayo iyayen shi wanda ya sami ganin garin. [19] Su ka tambayi
iyayen, “Wannan shine yaronku da kuka ce an haife shi makaho? Yaya yanzu ya ke iya gani?” [20] Sai
iyayen suka amsa masu, “Mun san wannan yaronmu ne kuma a makaho aka haife shi. [21] Yadda ya ke
gani yanzu, bamu sani ba, kuma wanda ya bude masa idanu, bamu sani ba. Ku tambaye shi, ba yaro
ba ne. Zai iya magana don kansa.” [22] Iyayensa sun fadi wadannan abubuwan, domin suna ji tsoron
Yahudawan. Gama Yahudiyawan sun rigaya sun yarda duk wanda yace Yesu Almasihu ne, za a fitar
dashi daga majami'a. [23] Domin wannan ne, iyayensa suka ce, “Ai shi ba yaro ba ne, ku tambaye shi.”
[24] Suka sake kiran mutumin dake makaho karo na biyu, suka ce masa, “Ka girmama Allah. Mu kam
mun sani wannan mutum mai zunubi ne.” [25] Sai wannan mutum ya amsa, “ Ban sani ba ko shi mai
zunubi ne. Abu guda daya na sani: da Ni makaho ne, amma yanzu ina gani.” [26] Sai su ka ce masa, “Me
ya yi maka? Ta yaya ya bude idanunka?” [27] Ya amsa, “ Na rigaya na gaya maku, amma ba ku ji ba! Don
me kuke so ku sake ji? Ko kuma kuna so ku zama almajiransa, haka ne? [28] Sai suka kwabe shi suka
ce, “kai ne almajirinsa, amma mu almajiran Musa ne. [29] Mun sani Allah ya yi magana da Musa, amma
wannan mutum, bamu san ko daga ina ne ya zo ba.” [30] Mutumin ya amsa masu ya ce, “ Tirkashi, baku
san inda ya fito ba, duk da haka shi ya bude mani idanu. [31] Mun san da cewa Allah baya jin masu
zunubi, amma idan wani mai ibada ne yana kuma yin nufinsa, to yana jin sa. [32] Tunda duniya ta fara
ba a taba jin cewa wani ya bude idanun wanda aka haifa makaho ba. [33] In mutumin nan ba daga Allah
yake ba, ba zai iya yin komai ba.” [34] Suka amsa suka ce masa, “an haife ka cikin zunubai, yanzu kana
so ka yi mana koyarwa?” Sai suka fitar da shi. [35] Yesu ya ji cewa sun fitar da shi daga majami'a. Da ya
same shi sai ya ce masa, “Kana bada gaskiya ga Dan Allah?” [36] Sai ya amsa masa yace, “Wanene shi,
Ubangiji, da zan bada gaskiya gare shi?” [37] Yesu yace masa, “Ai ka gan shi, shine wanda yake magana
da kai.” [38] Mutumin ya ce, “Ubangiji, Na bada gaskiya.” Sai ya yi masa sujada. [39] Yesu ya ce, “ Don
hukunci na zo wannan duniya domin wadanda ba su gani su gani, saboda kuma wadanda suke gani
su zama makafi.” [40] Wadansu Farisawa wadanda suke tare da shi suka ji wadannan abubuwan, suka
tambaye shi, “Muma makafi ne?” [41] Yesu ya ce masu, “ Inda ku makafi ne, da ba ku da zunubi, amma
yanzu kun ce, 'Muna gani', don haka zunubinku ya tabbata.

10

[1] “Hakika, Hakika, ina ce maku, wanda bai shiga ta kofa zuwa garken tumaki ba, amma ya haura
ta wata hanya, wannan mutum barawo ne da dan fashi. [2] Wanda ya shiga ta kofa shine makiyayin
tumakin. [3] Mai gadin kofar zai bude masa. Tumakin suna jin muryarsa, ya na kuma kiran tumakinsa
da sunayensu, ya kuma kai su waje. [4] Bayanda ya kawo su duka a waje, yana tafiya a gabansu, sai
tumakin su bi shi, domin sun san muryarsa. [5] Ba za su bi bako ba amma sai dai su guje shi, domin
basu san muryar baki ba.” [6] Yesu ya yi masu magana da wannan misali, amma basu gane wadannan
abubuwa da yake gaya masu ba. [7] Sai Yesu ya ce masu kuma, “Hakika, Hakika, Ina ce maku, Ni ne
kofar tumaki. [8] Dukan wadanda suka zo kamin ni barayi ne da yan fashi, amma tumakin ba su ji su
ba. [9] Ni ne kofa, In kowa ya shiga ta wurina, zai sami ceto, zai shiga ya fita ya kuma sami wurin kiwo.
[10] Barawo ba ya zuwa sai don ya yi sata, ya kashe, ya kuma hallakar. Na zo ne domin su sami rai su
kuma same shi a yalwace. [11] Ni ne makiyayi mai kyau. Makiyayi mai kyau yana bada ransa domin
tumakinsa. [12] Wanda yake dan sako kuma, ba makiyayi ba, wanda ba shine mai tumakin ba, in ya
ga kyarkeci na zuwa sai ya saki tumakin ya gudu. Sai kyarkecin ya dauke su ya kuma warwatsa su.
[13] Ya gudu domin shi mai aikin kudi ne kuma bai damu da tumakin ba. [14] Nine makiyayi mai kyau, na
kuma san nawa, nawa kuma sun san ni. [15] Uban ya san ni, ni ma na san Uban, na kuma bada raina
domin tumakin. [16] Ina da wadansu tumaki wadanda ba na wannan garken ba. Wadannan, kuma, dole
in kawo su, su ma za su ji muryata saboda za su zama garke daya da makiyayi daya. [17] Domin wannan
ne Uban yake kauna ta: Na bada raina domin in same shi kuma. [18] Babu wanda zai dauke shi daga
wurina, amma ina bayar da shi da kaina. Ina da ikon bada shi, ina da iko in dauke shi kuma. Na
karbi wannan umarnin daga wurin Ubana.” [19] Tsattsaguwa ta sake tashi tsakanin Yahudawa domin

wadannan kalmomin. [20] Dayawa a cikinsu suka ce, yana da aljani, kuma mahaukaci ne. Don me ku
ke sauraronsa?" [21] Wadansu suka ce, wadannan ba kalmomin wanda yake da aljani ba ne. Ko mai
aljani zai iya bude idanun makaho?" [22] Sai lokacin idin Tsarkakewa a Urushalima ya zo. [23] A lokacin
damuna ne, Yesu kuwa yana tafiya a shirayi cikin haikalin Sulaimanu. [24] Sai Yahudawa suka zagaye
shi suka ce masa, "Har yaushe ne za ka bar mu cikin shakka? In kai ne Almasihun, ka gaya mana
dalla-dalla." [25] Yesu ya ce masu, "Na gaya maku, amma baku gaskata ba. Ayyukan da nake yi a cikin
sunan Ubana, su ke yin shaida a kaina. [26] Duk da haka baku gaskata ba domin ku ba tumakina ba ne.
[27] Tumakina suna jin murya ta; Na san su, suna kuma bi na. [28] Ina ba su rai na har abada; ba za su taba
mutuwa ba, babu wanda zai kwace su daga hannu na. [29] Ubana, wanda ya bani su, ya fi kowa girma,
kuma ba mai iya kwace su daga hannun Uban. [30] Ni da Uban daya ne." [31] Sai Yahudawa suka dauki
duwatsu kuma domin su jajjefe shi. [32] Yesu ya amsa masu, "Na nuna maku kyawawan ayyuka masu
yawa daga wurin Uban. Saboda wane daga cikin wadannan ayyukan kuke jefe ni?" [33] Sai Yahudawa
suka amsa masa, "ba don wani aiki mai kyau muke son mu jefe ka ba, amma don sabo, domin kai,
mutum ne, amma kana mayar da kanka Allah." [34] Yesu ya amsa masu, "Ba a rubuce yake a shari'arku
ba, 'Na ce, "ku alloli ne"'?" [35] In ya kira su alloli, su wadanda maganar Allah ta zo gare su (kuma ba
za a iya karya nassi ba), [36] kuna gaya wa wanda Uban ya kebe ya kuma aiko cikin duniya, 'Kana sabo',
domin Na ce, 'Ni dan Allah ne'? [37] In ba na aikin Ubana, kada ku gaskata ni. [38] Amma, idan ina yin
su, ko ba ku gaskata da ni ba, ku gaskata da ayyukan saboda ku sani, ku kuma gane cewa Uban yana
ciki na, ni kuma ina cikin Uban." [39] Suka sake kokarin kama shi, amma ya yi tafiyarsa, ya fita daga
hannunsu. [40] Ya yi tafiyarsa kuma har gaba da kogin Urdun zuwa inda Yahaya ke yin baftisma ada,
ya kuma zauna a wurin. [41] Mutane masu yawa suka zo wurinsa, suka ce,"Hakika Yahaya bai yi wasu
alamu ba, amma dukan abubuwan da Yahaya ya ce game da wannan mutum gaskiya ne." [42] Mutane
dayawa suka bada gaskiya gare shi a wurin.

11

[1] To wani mutum mai suna Li'azaru, yayi rashin lafiya. Shi mutumin Baitanya ne, wato kauyen
su Maryamu da 'yar'uwarta Matta. [2] Wato wannan Maryamu da ta shafe Ubangiji da mur ta kuma
share masa kafafunsa da gashin kanta, wadda dan'uwanta Li'azaru ke rashin lafiya. [3] 'Yan'uwannan
mata suka aika sako wurin yesu, cewa, "Ubangiji, duba, shi wanda kake kauna yana rashin lafiya".
[4] Da Yesu ya ji, sai ya ce "Wannan ciwo ba zai kai ga mutuwa ba, amma domin daukakar Allah ne,
domin Dan Allah ya sami daukaka tawurin ta". [5] Yesu yana kaunar Matta, da 'yar'uwarta da Li'azaru.
[6] Da yaji cewa Li'azaru na rashin lafiya, sai ya tsaya kwana biyu a inda ya ke. [7] Bayan haka, sai ya
ce wa almajiransa, "Bari mu je Yahudiya kuma." [8] Sai almajiransa suka ce masa, "Mallam, harwayau
Yahudaya na neman ka domin su jefe ka da duwatsu, kuma kana son komawa can?" [9] Yesu ya amsa,
"Ba sa'a goma sha biyu ce ta haske a rana guda ba? Idan mutum ya yi tafiya da rana, ba za ya yi
tuntube ba, domin yana gani ta wurin hasken wannan duniya. [10] Amma idan mutum ya yi tafiya
chikin dare, za ya yi tuntube domin haske ba ya tare da shi. [11] Ya fadi wadannan al'amura, kuma
bayan wadannan abubuwa, sai ya ce masu, "Abokinmu Li'azaru ya yi barci, amma zan je don In tashe
shi daga barci". [12] Sai almajirai suka ce masa, "Ubangiji, idan barci yake yi, ai za ya farka." [13] Yesu
kuwa ya yi maganar mutuwar Li'azaru ne, amma su suna tsammani yana magana akan barci ne na
hutu. [14] Sai Yesu ya yi masu bayani cewa, "Li'azaru ya mutu. [15] Ina farinchiki domin ku, da bani
a wurin domin ku gaskata. Bari mu je wurinsa." [16] Toma wanda ake kira Dan tagwaye, ya ce wa
sauran almajirai, "Bari mu tafi domin mu mutu tare da Yesu." [17] Da Yesu ya iso, sai ya tarar cewa
Li'azaru ya rigaya ya yi kwana hudu a kabari. [18] Baitanya kuma tana kusa da Urushalima, 'yar tafiya
marar nisa ce a tsakanin su. [19] Yahudawa dayawa sun zo wurin Maryamu da Matta domin su yi masu
ta'aziyar mutuwar dan'uwansu. [20] Da Matta ta ji cewa Yesu na zuwa, sai ta tafi domin ta same shi,
amma Maryamu na zamne a cikin gida. [21] Matta ta ce wa Yesu, "Ubangiji, da kana nan tare da mu,
da dan'uwana baya mutu ba". [22] Ko yanzu na san cewa duk abinda ka roka a wurin Allah, za ya ba ka.
[23] Yesu ya ce mata, "Dan'uwanki za ya rayu kuma. [24] Sai Matta ta ce masa, "Na san zaya rayu kuma
a tashin mattatu na ranar karshe." [25] Yesu ya ce mata, "Ni ne tashin matattu, ni ne kuma rai; wanda
ya bada gaskiya gare ni, ko ya mutu, za ya rayu; [26] Kuma duk wanda yake raye, ya kuma bada gaskiya

gare ni, ba zai mutu ba dadai. Kin gaskata da wannan?” 27 Sai ta ce masa, “I, Ubangiji, Na gaskata
cewa kaine Almasihu, Dan Allah, wanda ke zuwa duniya. 28 Sa'adda ta fadi haka, sai ta koma ta kira
yar'uwarta Maryamu gefe guda. Ta ce, “mallam ya iso, kuma yana kiran ki.” 29 Da ta ji haka, sai ta
tashi da sauri ta tafi wurin sa. 30 Yesu bai rigaya ya shiga kauyen ba, yana nan inda Matta ta zo ta same
shi. 31 Da Yahudawan nan dake tare da Maryamu, wato wadannan da suka zo mata ta'aziya, suka ga ta
fita daga chikin gida da sauri, sai suka bi ta, suna tsammanin cewa ta tafi ta yi kuka ne a kabari. 32 Da
Maryamu ta kai inda Yesu ya ke, sai ta fadi gaban sawayensa, ta ce, “Ubangiji, inda kana tare da mu, da
dan'uwana bai mutu ba”. 33 Da Yesu ya gan ta tana kuka, da wadannan Yahudawa da suka bi ta, sai ya
yi juyayi a ruhu ya damu kuma; 34 sai ya ce, “A ina kuka kwantar da shi?” Sai suka ce masa, “Ubangiji,
zo ka gani.” 35 Yesu ya yi kuka. 36 Sai Yahudawa suka ce, “Dubi yadda yake kaunar Li'azaru!” 37 Amma
wadansun su suka ce, “Shi wannan mutum da ya iya ba makaho ganin gari, da bai iya hana wannan
mutum mutuwa ba? 38 Yesu yana cikin juyayi kuma a cikin kansa, sai ya tafi kabarin. Kabarin a kogo
ne an kuma rufe bakinsa da dutse. 39 Sai Yesu ya ce, “A kawar da dutsen.” Matta yar'uwar Li'azaru
wanda ya mutu, ta ce wa Yesu, “Ubangiji, Yanzu jikin ya ruba domin ya kai kwana hudu da mutuwa”.
40 Yesu ya ce mata, “Ba na ce maki idan kin gaskata za ki ga daukakar Allah ba?” 41 Sai suka kawar
da dutsen. Yesu ya daga idanunsa ya ce, “Uba, na gode maka domin kana ji na.” 42 Na san kana ji na
a kowane lokaci, amma domin wannan taro da ke tsaye kewaye da ni nike wannan magana, domin
su bada gaskiya cewa kaine ka aiko ni.” 43 Bayan ya yi wannan magana, sai ya daga murya ya ce,
“Li'azaru, ka fito!” 44 Sai mataccen ya fito; kafafunsa da hannayensa na daure da likkafani, fuskarsa
kuma na lullube da tsumma. Yesu ya ce masu, “Ku kwance shi, ya tafi”. 45 To dayawa daga cikin
yahudawan da suka zo wurin Maryamu suka kuma ga abinda Yesu ya yi, suka gaskata da shi; 46 amma
wadansu suka koma wurin farisawa suka fada masu abubuwan da Yesu ya yi. 47 Sai manyan firistoci da
farisawa suka tara majalisa wuri guda, suka ce, “menene za mu yi?” Mutumin nan yana alamu masu
yawa. 48 Idan mun kyale shi haka, duka za su gaskata da shi; Romawa za su zo su kwace wurinmu da
al'ummar mu. 49 Duk da haka, wani daga cikin su wato, Kayafas wanda shine babban firist a wannan
shekara, ya ce da su, “baku san komai ba”. 50 Ba ku lura cewa ya fi maku kyau mutum daya ya mutu
domin mutane, a maimakon dukan al'umma ta hallaka.” 51 Ya fadi wannan ne ba don kansa ba, amma
sabo da shine babban firist, ya yi anabci ne cewa ya kamata Yesu ya mutu domin al'ummar; 52 kuma
ba don alummar kawai ba, amma domin a tattara 'ya'yan Allah da suke warwatse ko'ina wuri daya.
53 Tun daga wannan rana suka fara neman hanyar da za su kashe Yesu. 54 Tun daga nan Yesu ya dena
tafiya a sarari chikin Yahudawa, amma sai ya koma wani yanki kusa da jeji a wani gari da ake kira
Ifraimu. A can kuma ya zamna da almajiransa. 55 Idin ketarewa na Yahudawa ya yi kusa, da yawa sun
tafi Urushalima daga yankin kasar kamin ranar idi domin su tsarkake kan su. 56 Suka shiga neman
Yesu, suna magana da junan su yayin da suke tsaitsaye a haikali, cewa “me kuke tunani? Ba za ya zo
idin bane?” 57 Babban firist da farisawa sun rigaya sun ba da umurni cewa duk inda aka ga Yesu a zo
a shaida domin su kama shi.

12

1 Kwana shidda kafin idin ketarewa, Yesu ya zo Baitanya inda Li'azaru yake, wato wannan da Yesu
ya tada daga matattu. 2 Sai suka shirya masa abinci a wurin kuma Matta ce ke hidima, Li'azaru kuwa
ya kasance cikin wadanda ke kan tebiri tare da Yesu. 3 Sai Maryamu ta dauki wani turare da aka yi da
man nard, ta shafe kafafun Yesu da shi, ta kuma share kafafun nasa da gashin kanta. Sai gida ya cika
da kamshin turaren. 4 Yahuza Iskariyoti, daya daga cikin almajiransa, wanda zai bashe shi, ya ce, “
5 “Me yasa ba a sayar da wannan turare dinari dari uku a ba gajiyayyu ba?” 6 Ya fadi haka ba don ya
damu da gajiyayyu ba, amma domin shi barawo ne: shi ne ma'aji, kuma yana sata daga jakkar kudi.
7 Yesu ya ce, “Ku kyale ta ta ajiye abinda ta tanada domin jana'iza ta. 8 Gajiyayyu suna tare da ku a
koyaushe, ni kuwa ba zan kasance da ku koyaushe ba. 9 To babban taron Yahudawa sun ji cewa Yesu
yana wurin, sai suka zo, ba don Yesu kawai ba amma domin su ga Li'azaru, wanda Yesu ya tada daga
matattu. 10 Sai manyan firistoci suka kulla makirci akan yadda za su kashe Li'azaru shima; 11 domin
saboda shi ne yahudawa dayawa suka je suka bada gaskiya ga Yesu. 12 Kashegari, babban taro suka
zo idin. Da suka ji cewa Yesu na zuwa Urushalima, 13 Sai suka dauki ganyen dabino suka fita gari

suka tare shi da kira mai karfi suna cewa, “Hosanna! Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan
Ubangiji, Sarkin Isra'ila. 14 Yesu ya sami wani Aholakin jaki, ya hau kansa; kamar yadda aka rubuta,
15 “Kada ki ji tsoro ke 'yar Sihiyona; duba, ga Sarkinki na zuwa, zaune a kan danJaki”. 16 Almajiransa
basu fahimci wannan al'amari ba da farko, amma bayan da aka daukaka Yesu, sai suka tuna cewa an
rubuta wadannan abubuwa game da shi, kuma sun yi masa wadannan abubuwa. 17 Sai taron da ke
tare da Yesu a ranar da ya kira Li'azaru daga kabari ya kuma tashe shi daga matattu, suka bada shaida.
18 Domin wannan ne kuma taron suka zo domin su sadu da shi saboda sun ji cewa ya yi wannan alama.
19 Don haka, sai farisawa suka shiga magana a tsakanin su suna cewa “Duba, babu abinda zaku iya
yi; kun ga, duniya ta gama bin sa. 20 Akwai wadansu Helinawa cikin wadanda suka je sujada a idin.
21 Wadannan suka tafi wurin filibus, mutumin Betsaida da ke Galili, suka ce masa, “Mallam, muna so
mu ga Yesu. 22 Filibus ya tafi ya fadawa Andrawus; sai Andrawus ya tafi tare da Filibus, suka kuwa
gaya wa Yesu. 23 Yesu ya amsa masu ya ce, “sa'a ta zo da za'a daukaka Dan mutum. 24 Hakika, hakika,
Ina ce maku, in ba kwayar alkama ta fadi kasa ba ta mutu, za ta kasance ita kadai; amma idan ta
mutu, za ta bada 'ya'ya masu yawa. 25 Duk wanda yake son ransa, zai rasa shi; amma wanda ba ya son
ransa a duniyan nan za ya kiyaye shi domin rayuwa ta har abada. 26 Idan wani na bauta mani, to bari
ya biyo ni; kuma duk inda nike, a can bawana zai kasance kuma. Duk wanda ke bauta mani, Uban
zai girmama shi. 27 Yanzu raina na cikin damuwa, to me zan ce? 'Uba, ka cece ni daga wannan sa'a?
Amma Saboda wannan dalili ne na zo wannan sa'a. 28 Uba, ka daukaka sunanka”. Sai wata murya daga
sama ta ce, “Na daukaka shi, zan kuma sake daukaka shi. 29 Daganan sai taron dake tsaye kuma suka
ji muryar, suka ce an yi tsawa. Wasu suka ce, “Mala'ika ya yi magana da shi”. 30 Yesu ya amsa ya ce,
“wannnan murya ta zo ba saboda ni ba, amma domin ku.” 31 Yanzu za'a shar'anta duniya. Yanzu za'a
kori mai mulkin duniyan nan. 32 Sa, annan ni, idan an daga ni daga duniya, zan jawo dukan mutane
zuwa gare ni”. 33 Ya fadi wannan ne domin ya nuna irin mutuwar da za ya yi. 34 Taro suka amsa masa
cewa, “Mun ji a cikin shari'a cewa Almasihu za ya kasance har abada. Yaya za ka ce, 'za'a daga dan
mutum'? Wanene wannan dan mutum?” 35 Yesu ya ce masu, “Nan da lokaci kadan za ku kasance da
haske, ku yi tafiya tun haske na tare da ku, kada duhu ya mamaye ku. Wanda ke tafiya cikin duhu,
bai san inda za shi ba. 36 Ku gaskata ga haske tun yana tare da ku domin ku zama yayan haske”. Yesu
ya fadi wadannan abubuwa sannan ya tafi ya boye masu. 37 Kodashike Yesu ya yi alamu da dama a
gabansu, duk da haka ba su gaskata shi ba. 38 Saboda maganar annabi Ishaya ta cika, wadda ya ce, “
Ubangiji, wa ya gaskata rahoton mu? Ga wa kuma hannun Ubangiji ya bayyana? 39 Saboda wannan
dalili basu gaskata ba, gama Ishaya ya sake cewa, 40 ya makantar da su, ya kuma taurare zuciyarsu,
saboda kada su gani da idanunsu, su kuma sami fahimta da zuciyarsu, su juyo wurina in warkar da
su. 41 Ishaya ya fadi wadannan abubuwa ne domin ya hangi daukakar Yesu ya kuma yi magana game
da shi. 42 Amma duk da haka, dayawa cikin shugabanni suka gaskata Yesu. Amma saboda farisawa,
basu shaida shi a sarari ba, domin kada a kore su daga majami'a. 43 Suna son yabo daga mutane fiye
da yabon dake zuwa daga Allah. 44 Yesu ya yi magana da babbar murya, ya ce, “Wanda ya gaskata ni,
ba ni yake gaskatawa kadai ba, amma kuma yana gaskata wanda ya aiko ni, 45 kuma wanda ke gani na,
yana ganin shi wanda ya aiko ni. 46 Na zo ne a matsayin haske a duniya, saboda duk wanda ya gaskata
da ni ba za ya yi tafiya cikin duhu ba. 47 Duk wanda ya ji maganata baya gaskata ba, ba ni hukunta
shi; gama ban zo in yi wa duniya hukunci ba, amma don in ceci duniya. 48 Wanda ya ki ni, ya kuma
ki ya karbi magana ta, akwai wanda za ya yi masa hukunci. Kalmar da na fada, ita ce za ta yi masa
hukunci a rana ta karshe. 49 Maganar da ni ke yi, ba ra'ayina ba ne. Amma Uba wanda ya aiko ni shi
ke bani umarni game da abin da zan ce da abin da zan fadi. 50 Na san umarninsa rai ne madawwami,
don haka na ce - kamar yadda Uba ya fada, haka ni ma nake fadi.”

13

1 Kamin bukin idin ketarewa, sa'adda Yesu ya san lokaci ya yi da zai tashi daga wannan duniya zuwa
wurin Uba, da yake ya kaunaci nasa wadanda ke duniya- ya kaunace su har karshe. 2 Iblis ya rigaya
ya sa a zuciyar Yahuza Iskariyoti dan Saminu, ya bashe da Yesu. 3 Ya san cewa Uba ya bada kome a
hannunsa, kuma ya zo daga wurin Allah, kuma zai koma wurin Allah. 4 Ya tashi daga cin abincin, ya
tube tufafinsa, ya dauki tawul ya lullube kansa da shi. 5 Sa'an nan ya zuba ruwa a bangaji, ya fara

wanke kafafun almajiran, yana shafe su da tawul din da ya lullube jikinsa da shi. [6] Ya zo wurin Bitrus
Saminu, sai Bitrus ya ce masa,"Ubangiji, za ka wanke mani kafa?" [7] Yesu ya amsa ya ce, "Abin da nake
yi ba za ka fahimce shi yanzu ba, amma daga baya za ka fahimta." [8] Bitrus ya ce masa, "Ba za ka taba
wanke mani kafa ba." Yesu ya amsa masa ya ce, "In ban wanke maka ba, ba ka da rabo da ni". [9] Bitrus
ya ce masa, "Ubangiji, ba kafafuna kadai za ka wanke ba, amma da hannayena da kaina." [10] Yesu ya ce
masa, "Duk wanda ya yi wanka ba ya da bukata, sai dai a wanke kafafunsa, amma shi tsarkakakke ne
baidaya; ku tsarkakakku ne, amma ba dukanku ba." [11] (Don Yesu ya san wanda zai bashe shi, shiyasa
ya ce, "Ba dukanku ne ke da tsarki ba.") [12] Bayan Yesu ya wanke masu kafafu, ya dauki tufafinsa ya
zauna kuma, ya ce masu, "Kun san abin da na yi muku? [13] kuna kirana, 'Malam, da Ubangiji,' kun
fadi daidai, don haka Nake. [14] Idan ni Ubangiji da kuma mallam, na wanke maku kafafu, ya kamata
kuma ku wanke wa junan ku kafafu. [15] Gama na baku misali, saboda ku yi yadda na yi maku. [16] Lalle
hakika ina gaya muku, bawa ba ya fi mai gidansa girma ba; dan aike kuma ba ya fi wanda ya aiko
shi girma ba. [17] Idan kun san wadannan abubuwa, ku masu albarka ne idan kun aikata su. [18] Ba ina
magana akan dukanku ba; Na san wadanda na zaba. Amma domin Nassi ya cika: 'Shi Wanda ya ci
gurasata, ya tayar mani'. [19] Ina fada maku wannan yanzu tun kafin haka ta faru domin sa'adda ta
faru, ku gaskata Ni ne. [20] Hakika, hakika, Ina gaya maku, wanda ya karbi wanda na aiko, Ni ya karba,
wanda kuma ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni. [21] Bayan Yesu ya fadi haka, ya damu a ruhu, ya
yi shaida ya ce, "Lalle hakika, ina gaya muku cewa daya daga cikinku zai bashe ni." [22] Almajiran suka
kalli juna, suna juyayin ko akan wa yake magana. [23] Daya daga cikin almajiransa, wanda Yesu yake
kauna, yana a teburi, jingine a kirjin Yesu. [24] Siman Bitrus ya ce wa almajirin, "ka fada mana ko akan
wa ya ke magana." [25] Sai ya sake jingina a kirjin Yesu, ya ce masa, "Ubangiji, wanene?" [26] Sannan
Yesu ya amsa, "Shine wanda zan tsoma gutsuren gurasa in ba shi." Sannan bayan ya tsoma gurasar,
sai ya ba Yahuza Dan Siman Iskariyoti. [27] To bayan gurasar, sai shaidan ya shige shi, sai Yesu ya ce
masa, " Abinda kake yi, ka yi shi da sauri." [28] Babu wani a teburin da ya san dalilin dayasa ya fada
masa wannan. [29] Wadansu sun yi tsamanin cewa, tun da Yahuza ne ke rike da jakkar kudi, Yesu ya ce
masa, "Ka sayi abinda muke bukata don idin", ko kuma ya bada wani abu domin gajiyayyu. [30] Bayan
Yahuza ya karbi gurasar, sai ya fita nan da nan. Da daddare ne kuwa. [31] Bayan Yahuza ya tafi, Yesu ya
ce, "Yanzu an daukaka Dan mutum, kuma an daukaka Allah a cikinsa. [32] Allah zai daukaka shi a cikin
kansa, kuma zai daukaka shi nan da nan. [33] 'Ya'ya kanana, ina tare da ku na wani gajeren lokaci. Zaku
neme ni, kuma kamar yadda na fadawa Yahudawa, 'in da zan tafi ba za ku iya zuwa ba.' Yanzu kuma
na fada maku wannan. [34] Ina baku sabuwar doka, ku kaunaci juna; kamar yadda na kaunace ku, haka
kuma ku kaunaci juna. [35] Ta haka kowa zai san ku almajiraina ne, idan kuna kaunar juna." [36] Siman
Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, ina za ka?" Yesu ya amsa ya ce, "Inda za ni, ba zaka iya bi na ba yanzu,
amma zaka bini daga baya." [37] Bitrus ya ce masa, "Ubangiji, don me ba zan iya binka a yanzu ba? Zan
bada raina domin ka." [38] Yesu ya amsa ya ce, " Za ka bada ranka domina? Lalle hakika, ina gaya maka,
kafin zakara ya yi cara zaka yi musu na sau uku."

14

[1] "Kada zuciyarku ta bachi. Kun gaskata da Allah, sai kuma ku gaskata da ni. [2] A gidan Ubana akwai
wurin zama dayawa. Da ba haka ba, da na fada maku, domin zan tafi in shirya maku wuri. [3] In kuwa
na je na shirya maku wuri, zan dawo in karbe ku zuwa wurina domin inda nake kuma ku kasance.
[4] Kun san hanya inda zan tafi." [5] Toma ya ce wa Yesu, "Ubangiji, bamu san inda za ka tafi ba, yaya za
mu san hanyar?" [6] Yesu ya ce masa, "Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai; Ba mai zuwa wurin Uba
sai ta wurina. [7] Da kun san ni, da kun san Ubana kuma. Amma daga yanzu kun san shi, kuma kun
gan shi." [8] Filibus ya ce wa Yesu, "Ubangiji, ka nuna mana Uban, wannan za ya ishe mu." [9] Yesu ya
ce masa, "Ina tare da ku da dadewa, amma har yanzu baka san ni ba, Filibus? Duk wanda ya gan ni,
ya ga Uban. Yaya za ka ce, 'Nuna mana Uban'? [10] Baka gaskata cewa Ina cikin Uban, Uban kuma yana
ciki na ba? Maganganun da nake fada maku, ba da ikona nake fadi ba, amma Uban ne da yake zaune
a ciki na yake yin ayyukansa. [11] Ku gaskata ni cewa ina cikin Uban, Uban kuma na ciki na, ko kuwa ku
bada gaskiya domin ayyukan kansu. [12] "Lalle hakika, ina gaya maku, duk wanda ya gaskata ni zai yi
ayyukan da nake yi, kuma zai yi ayyuka fiye da wadannan, domin zan tafi wurin Uba. [13] Duk abinda

kuka roka da sunana, zan yi shi domin a daukaka Uban cikin Dan. 14 Idan kuka roke ni komai cikin
sunana, zan yi shi. 15 “Idan kuna kaunata, za ku kiyaye dokokina. 16 Sa, annan zan yi addu'a ga Uba,
zai kuwa baku wani mai ta'aziya domin ya kasance tare daku har abada. 17 Ruhun gaskiya. Wanda
duniya ba zata iya karba ba, domin bata gan shi ba, ko ta san shi. Amma ku kun san shi, domin yana
tare da ku, zai kuma kasance a cikin ku. 18 Ba zan barku ku kadai ba; zan dawo wurin ku. 19 Sauran
dan gajeren lokaci, duniya kuma ba zata ka ra gani na ba, amma ku kuna gani na. Saboda ina raye,
kuma zaku rayu. 20 A wannan rana zaku sani ina cikin Ubana, ku kuma kuna ciki na, ni ma ina cikin
ku. 21 Shi wanda yake da dokokina yake kuma bin su, shine ke kauna ta, kuma shi wanda ke kauna
ta Ubana zai kaunace shi, Ni ma kuma zan kaunace shi in kuma bayyana kaina gare shi.” 22 Yahuza
(ba Iskariyoti ba) ya ce ma Yesu, “Ubangiji, meyasa za ka bayyana kanka a gare mu, ba ga duniya
ba?” 23 Yesu ya amsa ya ce masa,”Kowa yake kauna ta, zai kiyaye maganata. Ubana kuwa zai kaunace
shi, za mu zo wurinsa mu zauna tare da shi. 24 Shi wanda baya kauna ta, ba ya kiyaye maganganuna.
Maganar da kuke ji ba daga gareni take ba, amma daga Uba wanda ya aiko ni take. 25 Na fada maku
wadannan abubuwa, sa'adda nake tare da ku. 26 Saidai, mai ta'aziyar- Ruhu Mai Tsarki wanda Uba
zai aiko cikin sunana, zai koya maku kome, kuma zai tunashe ku dukan abinda na fada maku. 27 Na
bar ku da salama; ina ba ku salamata. Ba kamar yadda duniya ke bayarwa Nake bayarwa ba. Kada
zuciyarku ta baci, kuma kada ku tsorata. 28 Kun ji dai na fada maku, 'zan tafi, kuma Zan dawo gare
ku'. Idan kuna kaunata, za ku yi farinciki domin za ni wurin Uban, gama Uban ya fi ni girma. 29 Yanzu
na fada maku kafin ya faru, domin idan ya faru, ku gaskata. 30 Ba zan kara magana mai yawa da ku ba,
domin mai mulkin duniyan nan yana zuwa. Bashi da iko a kai na, 31 amma domin duniya ta san cewa
ina kaunar Uban, Ina yin daidai abinda Uban ya Umarce ni. Mu tashi mu tafi daga nan.

15

1 “Nine itacen inabi na hakika, Ubana kuwa shi ne manomin. 2 Yakan cire duk wani rashe a cikina
da ba ya bada 'ya'ya, mai bada 'ya'ya kuwa ya kan gyara shi domin ya kara bada 'ya'ya. 3 Kun rigaya
kun tsarkaka saboda maganar da na yi muku. 4 Ku zauna ciki na, Ni kuma cikin ku. Kamar yadda
reshe ba ya iya bada 'ya'ya shi kadai sai ya zauna cikin itacen, haka kuma ba za ku iya ba, sai kun
zauna ciki na. 5 Ni ne itacen inabi, ku ne rassan. Wanda ya zauna ciki na, ni kuma cikin sa, yana bada
'ya'ya dayawa, gama in ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. 6 Wanda kuma bai zauna a ciki na
ba, akan jefar da shi kamar reshe, ya bushe, kuma sukan tattara rassan su jefa a wuta, su kone. 7 In
kun zauna a ciki na, maganata kuma ta zauna a cikin ku, sai ku roki duk abinda kuke so, za a kuwa
yi maku. 8 Ta haka ake daukaka Ubana: cewa ku bada 'ya'ya dayawa, kuma cewa ku almajiraina ne.
9 Kamar yadda Ubana ya kaunace ni, haka Ni ma na kaunace ku; Ku zauna cikin kaunata. 10 Idan kun
kiyaye dokokina, za ku zauna cikin kaunata kamar yadda Na kiyaye dokokin Ubana, na kuma zauna
cikin kaunarsa. 11 Ina gaya maku wadannan al'amura domin farincikina ya kasance a cikin ku, kuma
domin farincikinku ya zama cikakke. 12 “Wannan shine umarnina, cewa ku kaunaci juna kamar yadda
na kaunace ku. 13 Babu wanda ke da kaunar da tafi haka, wato ya bada ransa domin abokansa. 14 Ku
abokaina ne idan kuna yin abubuwan da na umarce ku. 15 Nan gaba ba zan kara ce da ku bayi ba, don
bawa bai san abinda Ubangijinsa ke yi ba. Na kira ku abokaina, domin na sanar da ku duk abinda na
ji daga wurin Ubana. 16 Ba ku kuka zabe ni ba, amma Ni ne na zabe ku, na aike ku don ku je ku bada
'ya'ya, 'ya'yanku kuma su tabbata. Wannan ya zama domin duk abinda kuka roki Uba a cikin sunana,
zai baku. 17 Na baku wannan umarni: domin ku kaunaci juna. 18 In duniya ta ki ku, ku sani cewa ta
kini kafin ta ki ku. 19 Da ku na duniya ne, da duniya ta kaunace ku kamar nata. Amma saboda ku ba
na duniya bane, na kuma zabe ku daga duniya, don haka duniya take kin ku. 20 Ku tuna da maganar
da na yi muku, 'Bawa ba ya fi Ubangijinsa girma ba.' Idan sun tsananta mani, ku ma za su tsananta
maku; Idan sun kiyaye maganata, za su kuma kiyaye maganarku. 21 Za su yi maku duk wadannan
abubuwa saboda sunana, don basu san wanda ya aiko ni ba. 22 Da ban zo na yi masu magana ba, da
basu da zunubi, amma yanzu, basu da wata hujja don zunubinsu. 23 Duk wanda ya ki ni ya ki Ubana.
24 Da ban yi ayyukan da babu wanda ya taba yinsu a cikin su ba, da basu da zunubi, amma yanzu sun
gani, sun kuma ki ni da Ubana duka. 25 An yi wannan kuwa domin a cika maganar da ke rubuce a
cikin shari'arsu, ' Sun ki ni ba dalili.' 26 Sa'adda Mai Ta'aziya- wanda zan aiko maku daga wurin Uban,

wato, Ruhun gaskiya, wanda ke fita daga wurin Uban-ya zo, zai bada shaida a kai na. 27 Ku ma kuna
bada shaida saboda kuna tare da ni tun daga farko.

16

1 "Na fada maku wannan ne domin kada kuyi tuntube. 2 Zasu fitar da ku daga majami'u. Amma,
sa'a tana zuwa, wadda idan wani ya kasheku, zai yi zaton aikin Allah yake yi. 3 Za suyi haka ne kuwa
domin ba su san Uban ko ni ba. 4 Na fada maku wadannan abubuwa ne domin in lokacin da zasu faru
yayi, ku tuna na fada maku." Ban fada maku wadannan abubuwa ba tun da farko, domin ina tare da
ku. 5 Yanzu kuwa za ni wurin wanda ya aiko ni, duk da haka a cikinku, ba wanda ya tambaye ni, 'Ina
za ka?' 6 Amma saboda na fada maku wadannan abubuwa, bakin ciki ya cika zuciyarku. 7 Amma ina
gaya maku gaskiya: zai fi ye maku in na tafi. Domin in ban tafi ba, Mai Ta'aziyya ba zai zo gare ku
ba, in kuwa na tafi, zan aiko shi gare ku. 8 Idan kuwa ya zo, Mai Ta'aziyyar zai fadarkar da duniya
a kan zunubi, da adalci, da kuma hukunci. 9 Game da zunubi, domin basu gaskata da ni ba, 10 Game
da adalci, domin za ni wurin Uba, kuma ba za ku sake ganina ba, 11 game da hukunci kuma, domin
an yanke wa mai mulki duniyan nan hukunci. 12 "Akwai abubuwa da yawa da zan gaya maku, amma
ba za ku iya fahimta a yanzu ba. 13 Saboda haka, sa'adda Ruhu na gaskiya ya zo, zai bishe ku a cikin
dukan gaskiyar, domin ba zai yi magana don kansa ba, sai dai duk abin da ya ji, shi zai fada, zai kuma
sanar da ku al'amuran da zasu faru. 14 Zai daukaka ni, domin zai dauko abubuwa dake nawa ya sanar
da ku. 15 Duk abinda Uba yake da shi, nawa ne. Domin wannan ne nace zai dauko abubuwa da yake
nawa ya sanar da ku. 16 "Bayan dan lokaci kadan, ba zaku kara ganina kuma ba. bayan dan lokaci
kadan kuma, zaku gan ni." 17 Sai wadansu almajiransa sukace wa juna, "Me nene wannan da yake
fadi mana, 'Bayan dan lokaci kadan ba zaku gan ni ba, bayan dan lokaci kadan kuma zaku gan ni?'
da kuma, ' zan tafi wurin Uba'?" 18 Saboda haka sukace, "Me nene wannan da yake fada, 'Bayan dan
lokaci kadan'? Bamu san abinda yake fada mana ba." 19 Yesu kuwa ya ga suna so su tambaye shi,
sai ya ce masu, "Wato kuna tambayar juna ne abinda nake nufi da cewa, "Bayan dan lokaci kadan ba
zaku gan ni ba, bayan dan lokaci kadan kuma zaku gan ni'? 20 Hakika, hakika, ina gaya maku, zaku
yi kuka da makoki, amma duniya za ta yi farin ciki, zaku cika da bakin ciki, amma bakin cikinku zai
koma farin ciki. 21 Mace takan ji zafi lokacin da take nakuda don lokacin haihuwa ya zo. Amma da
zarar ta haifi jinjirin nan, ba ta kara tunawa da zafin, domin ta na fariciki an haifi mutum a duniya.
22 To yanzu dai kuna bakin ciki, amma zan sake ganinku, kuma ba wanda zai iya kwace maku wannan
farin ciki. 23 A rannan, ba zaku tambaye ni komai ba. Hakika hakika, ina gaya maku, komai kuka roki
Uba a cikin sunana zai ba ku shi. 24 Harwa yau, ba ku roki komai cikin sunana ba. Ku roka, zaku karba,
domin farin cikin ku ya zama cikakke." 25 "Na fada maku wadannan abubuwa cikin karin magana.
Amma sa'a tana zuwa da ba zan kara fada maku komai ba cikin karin magana, amaimakon haka zan
gaya maku komai a sarari game da Uba. 26 A ranar nan, zaku yi roko a cikin sunana kuma bance maku
zan yi addu'a ga Uba a madadinku ba, 27 domin Uba da kansa yana kaunarku, domin kun kaunace ni,
kun kuma gaskata daga wurin Uban na fito. 28 Daga wurin Uban na fito, kuma na shigo duniya. Har
wa yau, kuma zan bar duniya in koma wurin Uba." 29 Almajiransa sukace, duba, "Yanzu kake magana
a sarari, ba cikin karin magana ba! 30 Yanzu mun sani ka san komai, ba sai wani ya tambaye ka ba. Ta
haka muka gaskata daga wurin Allah ka fito." 31 Yesu ya amsa masu yace, "Ashe, yanzu kun gaskata?
32 Duba, sa'a na zuwa, I, sa'ar ta yi, da za a warwatsa ku, kowa ya koma gidansa, kuma ku bar ni ni
kadai. Duk da haka kuwa ba ni kadai nake ba, domin Ubana yana tare da ni. 33 Na fada maku wannan
ne domin a ciki na ku sami salama. A duniya kuna shan tsanani, amma ku karfafa: na yi nasara da
duniya,"

17

1 Da Yesu ya fadi wandannan abubuwa, sai ya tada idanunsa sama ya ce, ya Uba, sa'a ta zo; ka
daukaka Danka, domin Dan shi ya daukaka ka, 2 kamar yadda ka ba shi iko akan dukkan 'yan adam,
ya ba da rai madawwami ga duk wanda ka ba shi. 3 Wannan ne rai madawwami: wato su san ka, Allah
makadaici na gaskiya, da shi kuma wanda ka aiko, Yesu Almasihu. 4 Na daukaka ka a duniya, na gama
aikin da ka ba ni in yi. 5 Yanzu, ya Uba, ka daukaka ni tare da kai da daukaka wadda ni ke da ita tare

da kai tun kafin duniya ta kasanci. [6] Na bayyana sunanka ga mutunen da ka ba ni acikin duniya. Na
ka suke, ka ba ni su, sun kuwa kiyaye maganarka. [7] Yanzu kuwa sun san duk iyakar abinda ka ba ni
daga gare ka yake, [8] don kuwa maganganun da ka fada mani. Na fada masu, sun kuma karba, sun
sani kuwa hakika na fito daga gareka ne, kuma sun gaskata kai ne ka aiko ni. [9] Ina yi masu addu'a.
Ba domin duniya ni ke yin addu'a ba, amma domin wadanda ka bani gama na ka ne. [10] Gama dukan
abinda ke nawa na ka ne, naka kuwa nawa ne, an kuma daukaka ni a cikinsu. [11] Ba na cikin duniya
kuma, amma wadannan mutane suna cikin duniya, ni kuwa ina zuwa wurin ka. Ya Uba mai Tsarki,
ka adanasu cikin sunanka da ka ba ni domin su zama daya, kamar dai yadda muke daya. [12] Lokacin da
ina tare da su, na adanasu acikin sunanka da ka ba ni. Na kiyaye su, kuma ko daya kuwa daga cikinsu
ba ya bace ba, sai dai dan hallakar nan, domin Nassi ya cika. [13] Amma yanzu ina zuwa wurinka, Ina
fadar wadannan abubuwa tun ina duniya, domin farin cikina ya zama cikakke a zukatansu. [14] Na ba
su maganarka, kuma duniya ta tsane su domin su ba na duniya ba ne, kamar yadda ni ba na duniya
ba ne. [15] Ba ina roko ka dauke su daga cikin duniya ba, amma domin ka tsare su daga mugun nan.
[16] Su ba na duniya ba ne, kamar yadda ni ba na duniya ba ne. [17] Ka kebe su domin kanka cikin gaskiya.
maganarka gaskiya ce. [18] Kamar dai yadda ka aiko ni cikin duniya, haka kuma na aike su cikin duniya.
[19] Na kebe kaina gareka sabili da su, domin su ma kansu a kebe su gareka cikin gaskiya. [20] Ina addu'a ba
domin wadannan kadai ba, amma har da wadanda zasu gaskata da ni ta wurin maganarsu, [21] Domin
su zama daya dukansu, kamar yadda kai, ya Uba, ka ke ciki na, ni kuma na ke cikin ka. Ina roko suma
su kasance a cikinmu, domin duniya ta gaskata cewa ka aiko ni [22] Daukakar da ka bani, ita nake basu,
domin su zama daya, kamar yadda mu ke daya; [23] ni a cikinsu, kai kuma a ciki na. Domin su kammalu
cikin zama daya, domin duniya ta sani cewa ka aiko ni, kuma ka kaunace su, kamar yadda ka kaunace
ni. [24] Ya Uba, ina so wadanda ka ba ni, su ma su kasance tare da ni inda nake, domin su dubi daukakata
da ka yi mani. Domin ka kaunace ni tun kafin halittar duniya. [25] Ya Uba mai adalci, duniya kam, ba ta
sanka ba, amma ni na sanka; kuma wadannan sun sani kai ne ka aiko ni. [26] Na sanar masu da sunanka,
zan kuma sanar da shi domin kaunar da ka yi mani ta kasance a cikinsu, ni kuma in kasance a cikinsu,

18

[1] Bayan Yesu ya fadi wadannan maganganu, ya fita shi da almajiransa zuwa daya barayin kwarin
Kidiron, inda wani lambu ya ke, ya kuma shiga da almajiransa. [2] Yahuza ma wanda zai bashe shi ya
san wurin, domin Yesu ya saba zuwa wurin da almajiransa. [3] Yahuza kuwa, bayan ya dauko kungiyar
soja daga manyan firistoci, da Farisawa, da 'yan majalisa, suka zo wurin, rike da fitilu, da cociloli, da
makamai. [4] Sai Yesu, da ya san duk abinda ke faruwa da shi, yayiwo gaba, yace masu, ''Wa kuke nema''
[5] Suka amsa masa su ka ce, ''Yesu Banazare'' Yesu yace masu, Ni ne'' Yahuza kuma, wanda ya bashe
shi, yana tsaye tare da sojojin. [6] Sa'adda ya ce masu, ''Ni ne'', suka koma da baya, suka fadi a kasa. [7] Ya
sake tambayarsu kuma, ''Wa ku ke nema?'' su ka ce, ''Yesu Banazare.'' [8] Yesu ya amsa, ''Ai, na gaya
maku cewa, Ni ne. In kuwa ni ku ke nema, ku bar wadannan su tafi abinsu;'' [9] Wannan kuwa domin
maganar daya fada ta cika, ''Daga cikin wadanda ka ba ni, ko daya bai bace mani ba.'' [10] Saminu Bitrus
kuwa, da ya ke yana da takobi, ya zaro ya kai wa bawan babban firist sara, ya dauke masa kunnensa
na dama, sunan bawan Malkus ne. [11] Yesu ya ce wa Bitrus, ''Mai da takobin ka kubenta. Ba zan sha
kokon da Uba ya ba ni ba.'? [12] Sai sojojin da hafsan, da 'yan majalisar Yahudawa, suka kama Yesu,
suka daure shi. [13] Da fari suka tafi da shi wurin Hanana, don shi surukin Kayafa ne, wanda ya ke shi
ne babban firist a shekaran nan. [14] Kayafa kuma shi ne ya ba Yahudawa shawara, cewa ya fiye masu
mutum daya ya mutu domin mutane. [15] Saminu bitrus ya bi bayan Yesu, haka kuma wani almajirin
yayi. Almajirin nan kuwa sananne ne ga babban firist, sai ya shiga har farfajiyar babban firist din tara
da Yesu; [16] Amma bitrus kuwa ya tsaya a bakin kofa daga waje. Sai daya almajirin da ya ke sananne ga
babban firist ya fita, yayi magana da macen da ta ke tsaron kofar, sa'an nan ya shigo da Bitrus. [17] Sai
yarinyar mai tsaron kofar ta ce wa Bitrus, ''kai ma ba kana cikin almajiran mutumin nan ba?'' Yace
''bani ba.'' [18] To, barorin da dogaran Haikali suna tsaye a wurin, sun kuwa hura wutar gawayi, suna
jin dumi, gama ana sanyi. Bitrus ma yana tsaye tare da su yana jin dumin. [19] babban firist ya tambayi
Yesu game da almajiransa da koyarwarsa kuma. [20] Yesu ya amsa masa, Ai, na yi wa duniya magana
a bayyane. Na kuma sha koyarwa a majami'u da Haikali in da Yahudawa duka sukan taru. Ban fadi

komai a boye ba. 21 Don me kake tambaya ta? Ka tambayi wadanda suka saurare ni a kan abinda na
fada, ai, sun san abinda na fada. 22 Sa'adda Yesu ya fadi wannan, wani daga cikin 'yan majalisar da ke
tsaye a wurin ya nushi Yesu, yace, ''Kana amsa wa babban firist haka.'' 23 Yesu ya amsa masa yace,
''Idan na fadi mugun abu to, ka bada shaida kan hakan. In kuwa dai dai na fada, to, dan me za ka nushe
ni?'' 24 Sai Hanana ya aika daYesu a daure wurin Kayafa, babban firist. 25 To Saminu Bitrus yana tsaye
yana jin dumin. Mutanen kuwa suka ce masa, ''Anya kai ma ba cikin almajiransa ka ke ba?'' Sai yayi
musu yace, ''A'a, ba na ciki.'' 26 Sai wani daga cikin bayin babban firist, wato dan'uwan wanda Bitrus
ya fillewa kunne, yace, ''Ashe, ban gan ka tare da shi a lambun ba? 27 Bitrus ya sake yin musu, nan
da nan kuwa zakara yayi cara. 28 Daga wurin Kayafa kuma suka kai Yesu fadar Gwamna. Da asuba ne
kuwa, su kansu ba su shiga fadar Gwamnan ba, wai don kada su kazantu su kasa cin jibin Ketarewa.
29 Sai bilatus fa ya fita zuwa wurinsu, yace, 'Wane zargi ku ke kawowa akan mutumin nan?' 30 ''Sai
suka amsa suka ce, ''idan da mutumin nan bai yi mugun abu ba, me zai sa mu yi kararsa a wurin
ka'' 31 bilatus yace masu, ''Ku tafi da shi da kan ku mana, ku hukunta shi bisa ga shari'arku!'' Sai
Yahudawa su kace masa, ''Ai, ba mu da ikon zartar da hukuncin kisa akan kowa.'' 32 Sun fadi Wannan
ne don a cika maganar da Yesu yayi, wadda ta kwatanta irin mutuwar da zai yi. 33 Sai bilatus ya sake
shiga cikin fadar Gwamnan, ya kira Yesu ya ce masa, ''kai sarkin Yahudawa ne?'' 34 Yesu ya amsa, ''
wannan fadarka ce, ko kuwa wadansu ne suka ce da ni haka a wurinka?'' 35 Bilatus ya amsa “Ni ba
Bayahude bane, ko kuwa?'' Ai, jama'arka ne da manyan firistoci suka bashe ka gareni. ''Me ka yi?''
36 Yesu ya amsa, ''Mulkina ba na duniya nan ba ne. Da mulkina na duniyan nan ne da barorina za su
yi yaki kada a bashe ni ga Yahudawa. To, mulkina ba daga nan ya ke ba.'' 37 Sai Bilatus yace masa,
''Wato ashe, sarki ne kai?'' Yesu ya amsa, ''Yadda ka fada, ni sarki ne. Domin wannan dalili aka haife
ni, domin kuma wannan dalili na zo cikin duniya, don in bada shaida game da gaskiya. Kowane mai
kaunar gaskiya kuma yakan saurari muryata.'' 38 Bilatus yace masa, ''Menene gaskiya?'' Bayan da
ya fadi haka, ya sake fitowa wurin Yahudawa, yace masu, ''Ni kam, ban sami mutumin nan da wani
laifi ba. 39 Amma dai kuna da wata al'ada, in Idin Ketarewa ya yi, na kan sakar maku mutum daya.
To, kuna so in sakar maku sarkin Yahudawa?'' 40 Sai suka sake daukar kururuwa suna cewa, ''A; a, ba
wannan mutum ba, sai dai Barabbas.'' Barabbas din nan kuwa dan fashi ne.

19

1 Sai Bilatus yayi wa Yesu bulala. 2 Sojojin kuwa suka saka rawanin kaya. Suka kuwa dora wa Yesu a
kai suka sa mashi kaya irin na saurata. 3 Suka zo wurin sa sukace, “Ranka ya dade, sarkin Yahudawa!
sai suka nushe shi. 4 Sai Bilatus ya sake fita waje yace masu, “Dubi, zan kawo maku mutumin domin
ku sani ban same shi da wani laifi ba”, 5 Yesu kuwa ya fito, da rawanin kaya da kaya irin na sarauta.
Sai Bilatus yace “Ga mutumin nan”. 6 Da manyan firistocin tare da yan majalisar suka ga Yesu, sai
suka yi ta ihu suna cewa “A gicciye shi, A gicciye shi” Sai Bilatus yace masu, “ku dauke shi ku gicciye
shi, ni kam ban same shi da wani laifi ba”. 7 Sai Yahudawan sukace mashi, “Ai muna da shari'a, kuma
bisa ga shari'ar ya cancanci mutuwa domin ya mai da kansa Dan Allah”. 8 Da Bilatus ya ji wannan
zance sai ya tsorata kwarai. 9 Sai ya sake shiga fadar Gwamna, yace wa Yesu, “Daga ina ka fito?”
amma Yesu bai amsa mashi ba. 10 Sai Bilatus yace masa “Ba zaka yi mani magana ba? Baka san
ina da iko in sake ka ba, kuma in gicciye ka? 11 Yesu ya amsa masa, “Ai ba ka da iko a kaina sai
dai in an baka daga sama, Saboda haka, wanda ya mika ni a gare ka shine mafi zunubi”. 12 Da jin
haka, sai Bilatus yayi kokari a sake shi, amma sai Yahudawa suka tada murya sukace, “In ka saki
mutumin nan, kai ba abokin Kaisar bane, duk wanda ya maida kansa sarki, ya sabawa Kaisar”. 13 Da
Bilatus ya ji irin maganganunsu sai ya fito da Yesu waje ya kuma zauna akan kujeransa a inda ake kira
“Dakalin shari'a,” a Yahudanci kuma, “Gabbata.” 14 To a ran nan ana shirye shiryen idin ketarewa,
da misalin sa'a ta shidda kenan, wato tsakar rana, Bilatus yace wa Yahudawan “Ga sarkin ku!” 15 Su
kuwa suka yi ihu, a tafi da shi, a tafi da shi, a gicciye shi, Bilatus yace masu “In gicciye sarkin ku?
Sai manyan firistocin sukace “Ba mu da wani sarki sai Kaisar”. 16 Sai Bilatus ya mika Yesu domin su
gicciye shi. 17 Sai suka tafi da Yesu, ya fito yana dauke da gicciyen zuwa wurin da ake kira “Wurin
kwalluwa” da Yahudanci kuma “Golgota”. 18 Suka gicciye Yesu a wurin, tare da wasu mutum biyu,
daya a kowane gefe, Yesu kuwa na tsikiya. 19 Bilatus kuwa ya rubuta wata alama a kan gicciyen,

“YESU BANAZARE, SARKIN YAHUDAWA”. 20 Yahudawa da yawa kuwa suka karanta wannan alama
domin wurin da aka gicciye Yesu yana kusa da Birnin. Alamar kuwa an rubuta ta da Yahudanci, da
Romanci, da Helenanci. 21 Sai manyan firistocin yahudawa sukace wa Bilatus, kada ka rubuta sarkin
Yahudawa, amma kace, 'wannan yace “Ni ne sarkin Yahudawa”'. 22 Bilatus kuwa ya amsa, “Abinda
na rubuta na rubuta kenan.” 23 Bayan da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka yayyaga rigarsa kashi
hudu, kowane soja da nasa, kashin, sai kuma alkyabbar. Alkyabbar kuwa bata da dinki an saka tane
daga sama har kasa. 24 Sai sukace wa junansu, “Kada mu yaga alkyabbar, amma kuzo mu jefa kuri'a
a kan ta mu gani ko wanene zai dauke ta, anyi haka ne domin a cika nassi cewa “Sun raba rigata a
tsakaninsu, sun kuwa jefa kuri'a domin alkyabbata. 25 Sojojin suka yi wadannan abubuwa. Uwar Yesu,
da 'yar'uwarta, da Maryamu matar Kilofas, da kuma Maryamu Magadaliya. Wadannan mataye suna
tsaye kusa da gicciyen Yesu. 26 Da Yesu ya ga mahaifiyarsa da almajirin nan da yake kauna tsaye kusa
da juna, yace, “Mace, dubi, dan ki!” 27 Sai yace wa almajirin, “Dubi, mahaifiyarka!” Daga wannan sa'a
almajirin ya dauke ta zuwa gidansa. 28 Bayan wannan Yesu, saboda ya san yanzu komai ya kammala,
domin a cika nassin, sai yace “Ina jin kishi. 29 A gefensu kuma akwai gora cike da ruwan inabi mai
tsami, sai suka tsoma soso a cikin ruwan inabin mai tsami suka daura a wata sanda sai suka mika
masa a baki. 30 Da Yesu ya tsotsi ruwan tsamin, sai yace “An gama” Sai ya sunkuyar da kansa ya kuwa
saki ruhunsa. 31 Sai Yahudawan, domin ranar shirye shirye ne, domin kada a bar jikunansu akan
gicciye har ranar asabacin (domin asabacin rana ce mai muhimmanci), suka roki Bilatus ya kakkarye
kafafunsu kuma ya saukar da su. 32 Sai sojojin suka zo suka karya kafafun mutum na farko da kuma
mutum na biyun wadanda aka gicciye tare da Yesu. 33 Da suka iso kan Yesu sai suka tarar ya riga ya
mutu, sai basu kuwa karya kafafunsa ba. 34 Duk da haka daya daga cikin sojojin ya soki kuibin shi da
mashi, nan da nan sai jini da ruwa suka fito. 35 Wanda ya ga wannan, shi ya zama shaida, shaidarsa
kuwa gaskiya ce. Ya sani cewa abinda ya fada gaskiya ne saboda ku ma ku gaskata. 36 Wadannan sun
faru ne domin a cika nassi, “Babu ko daya daga cikin kasusuwansa da za'a karya”. 37 Kuma wani nassin
yace, “Zasu dube shi wanda suka soka.” 38 Bayan wadannan abubuwa, Yusufu mutumin Arimatiya,
wanda yake almajirin Yesu ne (amma a boye saboda tsoron Yahudawa) ya roki Bilatus izini domin
ya dauke jikin Yesu. Bilatus kuwa ya bashi izini, sai Yusufu yazo ya dauki jikin. 39 Nikodimu ma ya
zo, wanda da farko ya zo wurin Yesu da daddare, ya kawo hadin man kamshi na mur da al'ul wajen
nauyin awo dari. 40 Sai suka dauki jikin Yesu suka sa shi a likkafanin lillin tare da kayan kamshin nan,
domin jana'iza bisa ga al'adar Yahudawa. 41 To a wurin da aka gicciye shi kuwa akwai wani lambu, a
cikin lambun kuma akwai sabon kabari wanda ba'a taba sa kowa ba. 42 Da yake ranar shirye shirye ce
ta Yahudawa, kabarin kuwa na kusa, sai suka sa Yesu a ciki.

20

1 To da sassafe ranar farko ta mako, da sauran duhu, Maryamu Magadaliya ta zo kabarin, ta tarar an
kawar da dutsen daga kabarin. 2 Sai ta ruga da gudu zuwa wurin Saminu Bitrus tare da almajirin nan
da Yesu ke kauna, tace masu, “Sun dauke Ubangiji daga kabarin, bamu kuwa san inda aka sa shi ba.”
3 Sai Bitrus tare da almajirin nan suka fita, kuma suka tafi kabarin, 4 dukansu suka ruga da gudu tare,
amma daya almajirin ya riga Bitrus isowa kabarin, 5 Sai ya sunkuya ya leka ciki, ya ga likkafanin lillin
a wurin, amma fa bai shiga ciki ba. 6 Sai Saminu Bitrus ya iso daga bayansa sai ya shiga kabarin, ya
tarar da likkafanin lillin a ajiye. 7 sai fallen kuma da yake kansa. Ba'a ajiye tare da likkafanin ba amma
aka linkeshi aka ajiye shi daban. 8 Sai almajirin nan da ya riga isa kabarin shi ma ya shiga ya gani,
sai ya ba da gaskiya. 9 Har ya zuwa wannan lokacin basu san nassin daya ce zai tashi daga matattu
ba. 10 Sai almajiran suka sake komawa gida kuma. 11 Amma Maryamu tana tsaye a bakin kabarin tana
kuka. Yayin da take kuka, sai ta sunkuya ta leka cikin kabarin. 12 Sai ta ga mala'iku guda biyu cikin
fararen kaya zaune, daya ta wurin kai daya kuma ta wurin kafafu inda aka kwantar da Yesu. 13 Sukace
mata, “Uwargida don me kike kuka? Sai tace masu, “Domin sun dauke Ubangijina, ban kuwa san
inda suka ajiye shi ba. 14 Bayan ta fadi haka, ta juya sai ta ga Yesu tsaye a wurin. Amma bata san
cewa Yesu bane, 15 Yesu yace mata, “Uwargida, me yasa kike kuka? Wa kuma kike nema? Domin tana
zaton shine mai kula da lambun, sai tace masa, “Maigida in kaine ka dauke shi, gaya mani inda ka
sa shi, ni kuwa in dauke shi.” 16 Yesu yace mata, “Maryamu”. Sai ta juya, tace masa da Armaniyanci

“Rabboni!” wato mallam. 17 Yesu yace mata, kada ki taba ni, domin har yanzu ban hau wurin Uba
ba tukuna, amma kije wurin 'yan'uwana kice masu, zan je wurin Ubana da Ubanku, Allahna da kuma
Allahnku”. 18 Maryamu Magadaliya ta je tace wa almajiran, “Na ga Ubangiji” Ta kuma ce ya fada mata
wadannan abubuwa. 19 Da yamma a wannan rana, a rana ta farko ta mako, almajiran suna kulle a daki
saboda tsoron Yahudawa, Yesu yazo ya tsaya a tsakaninsu, yace “Salama Agareku”. 20 Bayan ya fadi
haka, sai ya nuna masu hannuwansa da kuibinsa. Da almajiran suka ga Ubangiji, sai suka yi farin ciki.
21 Yesu ya sake ce masu, “salama agareku. “Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka Ni ma na aike ku”. 22 Da
Yesu ya fadi haka, sai ya hura masu lumfashinsa, yace masu, “Ku karbi Ruhu Mai Tsarki. 23 Duk wanda
kuka gafarta wa zunubai, an gafarta masa; kowa kuka rike zunubansa, an rikesu.” 24 Toma, daya daga
cikin sha biyun, wanda ake kira Dan Tagwai, baya tare dasu lokacin da Yesu ya bayyana. 25 Sauran
almajiran sukace masa “Mun ga Ubangiji”. Sai yace masu, “In ban ga gurbin kusoshi a hannuwansa
ba, in sa yatsana a gurbin kusoshin ba, in kuma sa hannuna cikin kuibinsa ba, ba zan bada gaskiya ba.
26 Bayan kwana takwas har wa yau almajiran na cikin gida, Toma ma na tare dasu, kofofin suna kulle,
sai ga Yesu a tsakaninsu yace, “Salama agareku”. 27 Sa'an nan yace wa Toma, “Iso nan da yatsanka,
dubi hannuwana. Miko hannunka kuma kasa a kuibina, kada ka zama marar bada gaskiya, sai dai, mai
bada gaskiya”. 28 Toma ya amsa yace “Ya Ubangijina da Allahna!” 29 Yesu yace masa, “Wato saboda ka
gan ni, ka bada gaskiya? Albarka ta tabbata ga wadanda basu gani ba, amma kuwa sun bada gaskiya.
30 Yesu yayi wadansu alamu da yawa dabam dabam a gaban almajiransa, wadanda ba'a rubuta a littafin
nan ba. 31 Amma an rubuta wadannan ne, domin ku bada gaskiya Yesu shine Almasihu, Dan Allah, ta
wurin gaskatawa kuma ku sami rai cikin sunansa.

21

1 Bayan wadannan abubuwa, Yesu ya sake bayyana kansa ga almajiran a bakin tekun Tibariya. Ga
yadda ya bayyana kansa: 2 Saminu Bitrus na tare da Toma wanda ake kira Dan Tagwai, da Natana'ilu
daga Kana ta kasar Galili, da 'ya'yan nan na Zabadi, da kuma wadansu almajiran Yesu biyu. 3 Saminu
Bitrus yace masu, “Zani su.” sukace masa “Mu ma za mu je tare da kai.” Sai suka fita suka shiga
jirgi, amma a daren nan basu kama komai ba. 4 To, gari na wayewa, sai ga Yesu tsaye a bakin gaci,
amma almajiran basu gane cewa Yesu bane. 5 Sai Yesu yace masu, “Samari, kuna da wani abinda za
a ci?” Suka amsa masa sukace “A'a”. 6 Yace masu, “Ku jefa taru dama da jirgin zaku samu wasu.”
Suka jefa tarunsu har suka kasa jawo shi don yawan kifin. 7 Sai almajirin nan da Yesu yake kauna
yace wa Bitrus, “Ubangiji ne fa!” Da Saminu Bitrus yaji, Ashe, Ubangiji ne, yayi damara da taguwarsa,
(don a tube yake), ya fada a tekun. 8 Sauran almajiran kuwa suka zo a cikin karamin jirgi, (domin
basu da nisa da kasa, kamar kamu dari biyu zuwa sama), janye da tarun cike da kifi. 9 Da isowarsu
gaci, sai suka ga garwashin wuta a wurin da kifi akai, da kuma gurasa. 10 Yesu ya ce masu “Ku kawo
wandansu daga cikin kifin da kuka kama yanzu”. 11 Sai Saminu Bitrus ya hau, ya jawo tarun gaci,
cike da manyan kifaye dari da hamsin da uku (153). Amma duk da yawansu, tarun bai tsage ba.
12 Yesu yace masu, “Ku zo ku karya kumallo”. Daga cikin almajiran kuwa babu wanda yayi karfin
halin tambayarsa “Ko shi wanene?” Domin sunsani Ubangiji ne. 13 Yesu zo ya dauki gurasar ya ba su,
haka kuma kifin. 14 Wannan shine karo na uku da Yesu ya bayyana ga almajiransa bayan tashinsa daga
matattu. 15 Da suka karya kumallon, Yesu yace wa Saminu Bitrus, “Bitrus dan Yahaya, kana kaunata
fiye da wadannan?” Bitrus yace masa “I ya Ubangiji, ka sani ina kaunarka” Yesu yace masa “Ka ciyar
da 'ya'yan tumakina”. 16 Ya sake fada masa karo na biyu, “Saminu Dan Yahaya, kana kaunata?” Bitrus
Yace masa “I ya Ubangiji, ka sani ina kaunarka”. Yesu yace masa, “Ka lura da Tumakina”. 17 Ya sake
fada masa, karo na uku, “Bitrus Dan Yahaya, kana kaunata? Sai Bitrus bai ji dadi ba domin Yesu
ya fada masa karo na uku, “Kana kaunata” Yace masa, “Ubangiji ka san komai duka, ka sani ina
kaunarka.” Yesu yace masa “Ka ciyar da tumaki na. 18 Hakika, hakika, Ina gaya maka, lokacin da
kake kuruciyarka, kakan yi wa kanka damara, ka tafi inda ka ga dama. amma in ka tsufa, zaka mike
hannuwanka wani yayi maka damara, ya kai ka inda baka nufa ba.” 19 To Yesu ya fadi haka ne domin
ya nuna irin mutuwar da Bitrus zai yi ga daukakar Allah. Bayan ya fadi haka, sai yace wa Bitrus, ka
biyo ni. 20 Bitrus ya juya sai ya ga almajirin da Yesu yake kauna yana biye dasu; wanda ya jingina a
kirgin Yesu lokacin cin jibin nan da yace “Ya Ubangiji, wanene zai bashe ka?” 21 Da Bitrus ya gan shi,

yace wa Yesu “Ya Ubangiji, Me mutumin nan zai yi?” 22 Yesu yace masa, “Idan ina so ya zauna har
in dawo ina ruwanka? Ka biyo ni.” 23 Wannan zance ya yadu cikin 'yan'uwa cewa, wannan almajirin
ba zai mutu ba. Alhali Yesu bai cewa Bitrus, wannan almajirin ba zai mutu ba, Amma “Idan ina so
ya zauna har in dawo ina ruwanka?” 24 Wannan shine almajirin da yake shaida wadannan abubuwa,
wanda ya rubuta su, kuma mun tabbata shaidarsa gaskiya ne. 25 Akwai kuma sauran abubuwa da yawa
wanda Yesu yayi. Idan da an rubuta kowannensu daya bayan daya, ina gaya maku, ko duniya bazata
iya daukar litattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

[1] Littafin da na rubuta da farko, Tiyofilos, ya fadi abubuwan da Yesu ya fara yi ya kuma koyar,
[2] har zuwa ranar da aka karbe shi zuwa sama. Wannan kuwa bayan da ya ba da umarni ga zababbun
manzanninsa ta wurin Ruhu Mai Tsarki. [3] Bayan ya sha wahala, ya bayyana kan sa da rai a garesu, da
alamu da dama masu gamsarwa. Kwana arba'in ya baiyana kansa a garesu yana yi masu magana game
da mulkin Allah. [4] Yayin da yana zaune tare da su ya basu umarni cewa kada su bar Urushalima, amma
su jira alkawarin Uban, wanda ya ce, ''Kun ji daga gare ni, [5] cewa Yahaya babu shakka ya yi baftisma
da ruwa, amma ku za a yi maku baftisma da Ruhu Mai Tsarki nan da kwanaki kadan.'' [6] Sa'adda
suna tare suka tambaye shi, ''Ubangiji, a wannan lokaci ne za ka maido da mulki ga Isra'ila?” [7] Ya
ce masu, ''Ba naku bane ku san lokaci ko sa'a wanda Uba ya shirya ta wurin ikonsa. [8] Amma za ku
karbi iko, idan Ruhu Mai Tsarki ya zo bisanku, sa'annan za ku zama shaidu na cikin Urushalima da
kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, har ya zuwa karshen duniya.” [9] Lokacin da Ubangiji Yesu
ya fadi wadannan abubuwa, yayin da suna kallon sama, sai aka dauke shi zuwa sama, kuma girgije
ya boye shi daga idanunsu. [10] Da suka dinga kallon sama yayin da ya tafi, nan da nan, mazaje biyu
suka tsaya a gabansu cikin fararen tufafi. [11] Suka ce, ''Ku mazajen Galili me yasa ku ke tsaye a nan
kuna kallon sama? Wannan Yesu wanda ya hau zuwa sama zai dawo kamar yadda kuka gan shi yana
tafiya zuwa sama.'' [12] Da suka dawo Urushalima daga dutsen Zaitun, wanda ke kusa da Urushalima,
tafiyar Asabaci daya ne. [13] Da suka iso, sai suka haye zuwa cikin bene inda suke da zama. Sune su
Bitrus, Yahaya, Yakubu, Andarawus, Filibus, Toma, Bartalamawus, Matiyu, Yakubu dan Alfa, Siman
mai tsattsauran ra'ayi, kuma da Yahuza dan Yakubu. [14] Dukansu kuwa suka hada kai gaba daya, yayin
da suka ci gaba da naciya cikin addu'a. Tare da su kuma akwai mata, Maryamu mahaifiyar Yesu, da
kuma 'yan'uwansa. [15] A cikin wadannan kwanaki Bitrus ya tashi tsaye a tsakiyar 'yan'uwa, kimanin
mutane dari da ashirin, ya ce, [16] '' 'Yan'uwa, akwai bukatar Nassi ya cika, wanda Ruhu Mai Tsarki ya
fada a baya ta bakin Dauda game da Yahuza, wanda ya jagoranci wadanda suka kama Yesu [17] Domin
yana daya daga cikinmu kuma ya karbi rabonsa na ladan wannan hidima,” [18] (Wannan mutum fa ya sai
wa kansa fili da cinikin da ya yi na muguntarsa, kuma a nan ya fado da ka, cikinsa ya fashe, hanjinsa
suka zubo waje. [19] Duka mazaunan Urushalima suka ji wannan, saboda haka suka kira wannan fili
da harshensu “Akeldama'' wato, “Filin Jini.”) [20] “Domin an rubuta a littafin Zabura, 'Bari filinsa ya
zama kufai, kada a bar kowa ya zauna wurin,'kuma, 'Bari wani ya dauki matsayinsa na shugabanci.'
[21] Saboda haka ya zama dole, daya daga cikin wadanda suke tare da mu tun lokacin da Ubangiji Yesu
yana shiga da fita, a tsakaninmu, [22] farawa daga baftismar yahaya har zuwa ranar da aka dauke shi
daga wurinmu zuwa sama, ya zama daya daga cikin mu wurin shaidar tashinsa.” [23] Suka gabatar da
mutum biyu, Yusufu wanda ake kira Barsabbas, wanda kuma aka yiwa suna Justus, da kuma Matayas.
[24] Su ka yi addu'a suka ce, ''Ubangiji, kai ka san zuciyar dukan mutane, ka bayyana mana wanda ka
zaba cikin su biyun nan [25] Domin ya dauki gurbin da kuma manzancin daga inda Yahuza ya kauce
zuwa nashi waje'' [26] suka jefa kuri'a a kansu; zabe ya fada kan Matayas kuma suka lissafta shi tare da
manzanni sha dayan.

2

[1] Da ranar Fentikos ta zo, dukansu suna tare wuri daya. [2] Nan da nan sai ga wata kara daga sama
kamar ta babbar iska, kuma ta sauko ta cika duka gidan inda suke zaune. [3] Sai ga wasu harsuna
kamar na wuta sun bayyana a garesu aka rarraba su, kuma suka zauna bisa kowannensu. [4] Dukansu
suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka fara magana da wadansu harsuna, yadda Ruhu ya ba su iko su yi
magana. [5] A lokacin akwai Yahudawa dake zaune a Urushalima, mutanen Allah, daga kowace kasa
karkashin sama. [6] Da suka ji wannan kara jama'a duk suka taru suka rude saboda kowannensu ya ji
suna magana da harshensa. [7] Suka yi mamaki matuka; suka ce, ''Lallai, wadannan duka ba Galiliyawa
ba ne? [8] Yaya mu ke jinsu duka, kowannensu na magana a cikin harshen da aka haife mu? [9] Fisiyawa da
Mediyawa da Elimawa, da Yahudawa da Kafadokiya, cikin Fontus da Asiya, [10] cikin Firgia da Bamfiliya,

cikin Masar da yankunan Libiya ta wajen Sur, da baki daga Roma, 11 Yahudawa da tubabbun cikin
Yahudanci, Kiretawa da Larabawa, duk munji su suna fadi a harshenmu game da manyan ayyukan
Allah.'' 12 Dukansu suka yi mamaki suka rikice; suka ce da junansu, ''Menene ma'anar wannan?''
13 Amma wasu suka yi ba'a suka ce, ''Sun bugu ne da sabon ruwan inabi.'' 14 Amma Bitrus ya tashi tare
da sha dayan, ya daga murya ya ce da su, ''Mutanen Yahuda da dukanku dake zaune a Urushalima, bari
ku san wannan; ku saurari maganata. 15 Domin wadannan mutanen ba buguwa suka yi ba yadda kuke
zato, domin yanzu karfe tara ne na safe kawai. 16 Amma wannan shine abinda aka fada ta wurin annabi
Yowel. 17 Allah ya ce, 'Haka zai kasance a kwanakin karshe, zan zubo Ruhuna a kan dukan mutane,
'ya'yanku maza da mata za su yi anabci, kuma samarinku za su ga wahayoyi, kuma tsofaffinku za su
yi mafarkai. 18 Haka kuma a bisa bayi na maza da mata, a kwanakin nan zan zubo da Ruhuna, kuma
za su yi anabci. 19 Zan nuna al'ajibai a sararin sama da kuma alamu a bisa duniya, jini da wuta, da
girgije. 20 Rana zata juya ta koma duhu kuma wata ya koma jini, kafin Babbar ranan nan ta Ubangiji
ta zo. 21 Zai kuma zama dukan wanda ya kira ga sunan Ubangiji zai sami ceto. 22 Mutanen Isra'ila,
ku saurari wadannan magana. Yesu Banazare, mutumin da Allah ya tabbatar da shi gareku ta wurin
manyan ayyuka da ban mamaki da alamu da Allah ya yi ta wurinsa a tsakiyarku, kamar yadda ku
da kanku kuka sani. 23 Saboda tabbataccen shiri da riga sani na Allah, aka bayar dashi, ku kuma, ta
hannun mutane 'yan tawaye, kuka gicciye shi kuma kuka kashe shi. 24 Wanda Allah ya tayar, bayan
ya cire zafin mutuwa daga gareshi, saboda ba zai yiwu ba ta rike shi. 25 Gama, game da shi, 'Ina ganin
Ubangiji a gabana ko yaushe, domin yana gefen hannun damana saboda kada in firgita. 26 Saboda haka
zuciyata na farin ciki harshena yana yin murna. Kuma, jikina zai zauna gabagadi. 27 Gama ba za ka
watsar da raina a lahira ba, ba kuwa za ka bar Mai Tsarkinka ya ga ruba ba. 28 Ka bayyana mani hanyar
rai; da fuskarka zaka cika ni da farin ciki. 29 'Yan'uwa, zan yi magana da ku gabagadi game da baba
Dauda: ya mutu kuma aka bizne shi, kuma kabarinsa na nan tare da mu har yau. 30 Domin haka, don
shi annabi ne kuma ya san Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa cewa daga cikin zuriyarsa zai sanya
wani bisa kursiyinsa. 31 Ya hango wannan al'amari kuma ya yi magana game da tashin Almasihu, 'Ba
ayi watsi da shi ba a lahira, kuma jikinsa bai ga rubewa ba.' 32 Wannan Yesun - Allah ya tashe shi,
wanda dukanmu shaidu ne. 33 Saboda haka yadda aka tashe shi zuwa hannun dama na Allah kuma
ya karbi alkawarin Ruhu Mai Tsarki daga wurin Uba, shine ya zubo mana wannan da kuke gani kuma
kuke ji. 34 Dauda bai hau zuwa sama ba, amma ya ce, ''Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna hannun
dama na, 35 har sai na maida makiyanka abin takawar sawunka.''' 36 Saboda haka, bari gidan Isra'ila
su sani tabbas wannan Yesun wanda kuka gicciye, Allah ya maishe shi Ubangiji da kuma Almasihu.
37 Da suka ji haka sai suka soku a zukatansu, suka cewa Bitrus da sauran manzanni, '''Yan'uwa me za
mu yi?'' 38 Sai Bitrus ya ce masu, ''Ku tuba ayi wa kowannenku baftisma, cikin sunan Yesu Almasihu
domin gafarar zunubanku, kuma za ku karbi baiwar Ruhu Mai Tsarki. 39 Domin alkawarin a gareku ne
da 'ya'yanku da duk wadanda ke nesa, dukan iyakar mutanen da Ubangiji Allahnmu zai kira.'' 40 Da
maganganu da yawa ya ba da shaida kuma ya karfafa su; ya ce, ''Ku ceci kan ku daga wannan muguwar
tsara.'' 41 Sai suka karbi maganar sa kuma aka yi ma su baftisma, a wannan rana kuma aka sami karin
rayuka wajen dubu uku. 42 Su ka cigaba cikin koyarwar manzanni da zumunta, cikin kakkaryawar
gurasa da kuma cikin addu'o'i. 43 Tsoro ya sauko bisa kowane rai, kuma aka yi abubuwan ban mamaki
da alamu da yawa ta wurin manzannin. 44 Duka wadanda suka ba da gaskiya suna tare kuma komai
nasu na kowanensu ne, 45 kuma suka saida kadarorinsu da mallakarsu kuma suka rarrabawa kowa,
bisa ga irin bukatar da kowannensu yake da ita. 46 A kowace rana suka cigaba tare da nufi daya a cikin
haikali, suna kakkarya gurasa a gidaje, kuma suna raba abinci tsakaninsu cikin farin ciki da tawali'u a
zuciya; 47 Suna yabon Allah kuma suna da tagomashi a gaban dukan mutane. Ubangiji kuma kullum
yana kara masu wadanda suke samun ceto.

3

1 Sa'adda Bitrus da Yahaya suna hanya zuwa haikali a lokacin addu'ar karfe uku. 2 Wani mutum,
gurgu ne tun daga haihuwa, ana daukar sa kulluyomi zuwa kofar haikali da ake kira Kyakkyawa, domin
bara gun mutanen da ke shiga haikalin. 3 Da ya ga Bitrus da Yahaya suna shiga haikalin, sai ya roke su
sadaka. 4 Bitrus da Yahaya kuwa suka zuba masa ido, Bitrus ya ce, ''Ka dube mu.'' 5 Gurgun nan kuwa

ya dube su, yana tsammanin zai sami wani abu a wurin su. 6 Amma Bitrus ya ce, “Azurfa da Zinariya
ba ni da su, amma abin da nake da shi, zan baka. A cikin sunan Yesu Almasihu Banazare, Yi tafiya''
7 Bitrus ya kama hannun damarsa, ya daga shi; nan da nan kafafunsa da kashin idon sawayensa suka
samu karfi. 8 Da gurgun ya yunkura, ya mike tsaye sai ya fara takawa; ya shiga haikali tare da Bitrus da
Yahaya, yana takawa, yana tsalle, yana kuma girmama Allah. 9 Dukan mutane suka gan shi yana tafiya
yana kuma yabon Allah. 10 Sun lura cewa, shine mutumin da ke zama yana bara a Kyakyawar kofar
haikali; sai suka cika da mamaki domin abin da ya faru. 11 Yayin da yake rike da Bitrus da Yahaya,
dukan jama'a suka matso wurinsu, a gefen dakalin Sulaimanu, suna ta mamaki kwarai. 12 Da Bitrus
ya ga haka ya amsa wa jama'ar, “Ya ku mutanen Isra'ila, don me ku ke mamaki?” Don me ku ka zura
mana ido, kamar mu ne muka sa shi ya yi tafiya da ikon kanmu ko adalcin mu? 13 Allah na Ibrahim,
da Ishaku, da Yakubu, Allah na iyayenmu ya girmama bawansa Yesu. Shi kuka ki kun kuma bashe
shi a gaban Bilatus da ya so ya sake shi. 14 Kuka ki Mai Tsarkin nan, Mai Adalcin, maimakon haka
kuka ce a sakkar maku mai kisan kai. 15 Kun kashe mai ba da rai, wanda Allah ya tayar daga matattu,
mu kuwa shaidu ne ga wannan al'amari. 16 Yanzu, ta bangaskiya ga sunansa - wannan mutum da
kuke gani kuma kun san shi - ta wurin wannan sunan ne ya sami karfi. Bangaskiya cikin Yesu ta ba
shi cikakkiyar lafiya, a gabanku duka. 17 Ya ku 'yan'uwa, na san kun yi haka ne cikin rashin sani,
yadda shugabaninku suka yi. 18 Amma duk abubuwan da Allah ya fada ta bakin dukan anabawansa,
cewa Almasihunsa zai sha wahala, yanzu ya cika. 19 Saboda haka, Ku tuba, ku juyo, domin a shafe
zunubanku, domin lokacin sabuntuwa daga wurin Ubangiji ya zo; 20 domin a aiko maku da Almasihu
wanda aka kaddara wato, Yesu. 21 Shine wanda dole sama ta karbe shi har zuwa lokacin komo da
dukan abubuwa, game da abubuwan da Allah ya fada tun da ta bakin annabawansa tsarkaka. 22 Musa
hakika ya ce, 'Ubangiji Allah zai tayar maku da wani annabi kamar ni daga cikin, 'yan'uwanku. Za ku
saurari dukan abin da zai fada maku. 23 Zai kasance kowanne mutum da bai saurari annabin nan ba
za a kau da shi gabadaya daga cikin mutanensa.' 24 I, dukan annabawa tun daga Sama'ila da wadanda
suka zo bayansa, sun yi magana sun ambaci wadannan kwanaki. 25 Kune 'ya'yan annabawa da na
alkawari wanda Allah ya yi da kakanninku, yadda ya ce wa Ibrahim, 'Daga zuriyarka dukan al'uman
duniya za su sami albarka.' 26 Bayan da Allah ya ta da bawansa, a gareku ne ya fara aiko shi, domin ya
albarkace ku tawurin juyadda kowannenku daga muguntarsa.”

4

1 Yayin da Bitrus da Yahaya suna kan magana da mutanen, sai firistoci da shugaban masu tsaron
Haikali da kuma Sadukiyawa suka afko masu. 2 Sun damu sosai domin Bitrus da Yahaya suna koyar da
mutane game da Yesu kuma suna shelar tashinsa daga matattu. 3 Suka kama su suka jefa kurkuku
sai washegari, domin yamma ta riga ta yi. 4 Amma mutane da yawa da suka ji sakon suka ba da
gaskiya; kimanin mazaje dubu biyar ne kuwa suka ba da gaskiya. 5 Washegari, da shugabaninsu,
da dattawansu, da Marubuta suka taru a Urushalima. 6 Anas babban firist, yana nan, da Kayafa, da
Yahaya da Iskandari, da dukan dangin babban firist 7 Da suka kawo Bitrus da Yahaya a tsakiyarsu
sai suka tambaye su, “Da wanne iko, ko cikin wanne suna k ka yi haka?” 8 Sai Bitrus, cike da Ruhu
Mai Tsarki, ya ce, “Ku shugabanni da dattawan jama'a, 9 idan mu yau ana tuhumarmu saboda aikin
kirki da aka yi ga wannan mara lafiya - ta yaya wannan mutum ya sami lafiya? 10 Bari ku da dukan
mutanen Isra'ila, ku san wannan, cikin sunan Yesu Almasihu Banazare, wanda kuka giciye, wanda
Allah ya tayar daga matattu ta dalilinsa ne wannan mutumin yake tsaye a gaban ku lafiyayye. 11 Yesu
Almasihu ne dutsen da ku magina kuka ki, amma an mai da shi kan gini. 12 Babu ceto daga kowanne
mutum, domin babu wani suna da aka bayar karkashin sama, a cikin mutane wanda ta wurinsa za
a iya samu ceto.'' 13 Sa'adda, suka ga karfin halin Bitrus da Yahaya, suka gane mutane ne talakawa
marasa ilimi, sai suka yi mamaki, suka kuma lura suka gane Bitrus da Yahaya sun kasance tare da
Yesu. 14 Da yake suna ganin mutumin nan da aka warkar tare da su, sai suka rasa abin yi. 15 Amma
bayan sun fitar da manzannin daga majalisa sai suka tattauna a tsakaninsu. 16 Suka ce, “Yaya za
mu yi da wadannan mutane? Babu shakka aikin al'ajibi ya faru ta wurinsu, kuma sananne ne ga
dukan mazauna Urushalima, kuma ba mu da iko mu musanci haka. 17 Amma saboda kada ya cigaba
da yaduwa cikin mutane, bari mu yi masu kashedi kada su kara magana da kowa cikin wannan suna.''

[18] Suka kira Bitrus da Yahaya suka dokace su kada su kara magana ko kuma koyarwa ko kadan a cikin
sunan Yesu. [19] Amma Bitrus da Yahaya suka amsa suka ce, ''Ko ya yi daidai a gaban Allah mu yi maku
biyayya fiye da shi, ku hukunta. [20] Baza mu iya daina magana game da abubuwan da muka ji kuma
muka gani ba.'' [21] Bayan sun sake yi wa Bitrus da yahaya kashedi, sai suka sake su, su tafi. Domin ba su
iya samu wata hujja da za su hore su a kai ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda abin da
ya faru. [22] Mutumin da ya sami wannan al'ajibi na warkarwa yana sama da shekara arba'in. [23] Bayan
an sake su, Bitrus da Yahaya suka zo cikin mutanensu suka ba da rahoton duk abin da manyan firistoci
da dattawa suka fada masu. [24] Da suka ji haka, suka daga muryarsu tare ga Allah suka ce, ''Ubangiji,
kai da ka yi sama da duniya da teku da duk abin da ke cikinsu, [25] kai wanda ta wurin Ruhu Mai Tsarki
ta bakin ubanmu Dauda bawanka, ya ce, 'Me ya sa al'ummai suka tunzura, kuma mutane suke tunanin
abubuwan banza? [26] Sarakunan duniya sun hada kansu tare, kuma shugabanninsu sun taru don su yi
gaba da Ubangiji, da kuma Almasihunsa.' [27] Hakika, Hiridus da Buntus Bilatus, tare da al'ummai da
mutanen Isra'ila, sun taru a wannan birni domin su yi jayayya da bawanka mai tsarki Yesu, shafaffe.
[28] Sun taru domin su aiwatar da dukan abin da hannunka da nufinka ya shirya zai faru. [29] Yanzu,
Ya Ubangiji ka dubi kashedin su, ka ba bayin ka ikon furta maganar ka gabagadi. [30] Sa'adda ka mika
hannunka domin warkarwa, alamu da al'ajibai su faru ta wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu.”
[31] Bayan sun gama addu'a, wurin da suka taru ya girgiza, suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka furta
maganar Allah gabagadi. [32] Babban taron da suka ba da gaskiya kansu hade yake; kuma ba wanda ya
ce da abinda ya mallaka nasa ne; maimakon haka, komai na su daya ne. [33] Da iko mai karfi manzannin
suka yi shelar shaidarsu game da tashin Yesu Ubangiji daga matattu, babban alheri kuma na bisansu.
[34] Babu wani a cikinsu wanda ya rasa komai, domin masu filaye da gidaje suka sayar suka kawo kudin
abin da suka sayar [35] sai suka kawo kudin gaban manzanni. Aka rarraba wa kowanne mutum bisa ga
bukatarsa. [36] Yusufu, Balawi, mutumin tsibirin Kubrus, wanda manzannisu ka yi wa lakani da suna
Barnaba. (wato, mai karfafa zuciya). [37] Yana da fili sai ya sayar da shi ya kawo kudin gaban manzanni.

5

[1] Sai wani mai suna Hananiya da matarsa Safiratu, suka sayar da filinsu, [2] Hananiya kuwa ya boye
wasu daga cikin kudin filin, (kuma da sanin matarsa), sa'annan suka kawo ragowar kudin a gaban
manzannin. [3] Amma Bitrus ya ce, ''Hananiya don me shaidan ya cika zuciyarka, har ka yi wa Ruhu
Mai Tsarki karya? Har ka boye wasu daga kudin filin? [4] Sa'adda ba ka sayar da filin ba, ba mallakarka
bane? Bayan da ka sayar ma, ba naka bane? Don me kayi irin wannan tunanin a zuciyarka? To ba
mutane ka yi wa karya ba, Allah ka yi wa.” [5] Nan take da jin haka, Hananiya ya fadi ya ja numfashinsa
na karshe. Dukan mutanen da suka ji labarin kuwa tsoro mai girma ya afko masu [6] Matasa suka zo suka
nannade gawarsa, suka fitar da shi waje suka binne shi. [7] Bayan wajen sa'a uku, sai matarsa ta iso, ba
tare da sanin abin da ya faru ba. [8] Sai Bitrus ya ce mata, ''ki gaya mini ko nawa kuka sayar da filin?''
Sai ta amsa, ''ta ce kaza ne.” [9] Sa'annan Bitrus ya ce mata, ''Don me kuka shirya wannan makidar
tare da mijinki don ku gwada Ruhun Ubangiji? Kiji tafiyar wadanda suka bizne mijinki a bakin kofa,
kuma za su dauke ki yanzu.'' [10] Nan take sai ta fadi a gabansa, ta ja numfashinta na karshe, matasan
kuwa suka zo suka same ta ta mutu; sai suka dauki gawarta suka kai waje suka kuma bizne ta kusa
da mijinta. [11] Tsoro mai girma kuwa ya afko wa iklisiyar gaba daya da dakan wadanda suka ji wadan
nan al'amura. [12] Ayyukan alamu da ban mamaki masu yawa kuwa sun faru ga mutane, ta hannun
manzannin. Dukansu kuma suna nan tare a dakalin Sulaimanu, [13] Sai dai babu mai karfin halin ya
hada kai tare dasu; amma suna da kwarjini sosai a gaban jama'a. [14] Har wa yau aka rika samun karin
masu ba da gaskiya, dinbin jama'a, maza da mata, [15] har sukan dauki marasa lafiya su kai su bakin
titi, suna kwantar da su a bisa gadaje da shinfidu, domin idan Bitrus ya zo wucewa ko da inuwarsa
ma ta taba wasunsu. [16] Mutane dayawa kuwa sukan zo daga garuruwan da ke kewaye da Urushalima,
suna kuma kawo masu rashin lafiya, da wadanda aljannu ke damunsu, aka kuma warkar da su duka.
[17] Amma babban firist ya taso tare da duk wadanda ke tare da shi (wato 'yan darikar Sadukiyawa);
suka cika da kishi matuka [18] suka kama manzannin suka kuma jefasu a kurkuku. [19] A cikin dare sai
mala'ikan Ubangiji ya bude kofofin kurkukun ya kuma fito da su waje, ya ce, [20] “Kuje ku tsaya a gaban
haikali ku kuma gaya wa mutane maganar wannan rai.” [21] Sa'adda suka ji haka, sai suka tafi haikalin

da wayewar gari suka yi koyarwa. Amma babban firist da jama'arsa suka zo suka kuma kira taro da
kuma dukan yan majalisa, da dattawan jama'ar Isra'ilawa suka fito suka kuma ba da umarni, a fito
masu da manzannin. [22] Amma ma'aikatan da suka je kurkukun basu sami kowa, a kurkukunba, sai
suka dawo suka ba da rahoto, [23] Su ka ce kurkukun a rufe gam da masu gadi suna nan a tsaye a bakin
kofar amma da muka shiga, bamu sami kowa a ciki ba. [24] Yanzu sa'adda shugaban haikalin da manyan
firistoci suka ji wadannan kalamai, sai suka rikice sosai game da su, suka ce yanzu me wannan zai
haifar. [25] Sai wani ya zo ya ce masu, ''Wadannan mutanen da kuka jefa a kurkuku suna can a cikin
haikali suna koyar da jama'a.'' [26] Sai shugaban haikalin ya je da ma'aikatansa suka kawosu, ba tare da
tashin hankali ba, domin gudun kada jama'a su jejjefesu. [27] Da suka kawo su, sai suka gabatar da su
gaban majalisa, babban firist kuwa ya tuhume su, [28] cewa ''Ba mun yi maku kashedi da karfi kada ku yi
koyarwa cikin wannan sunan ba? Amma ga shi duk kun cika Urushalima da koyarwarku, kuna kuma
neman kusa jinin mutumin nan ya sauko kanmu.” [29] Amma Bitrus da manzannin suka amsa suka ce,
''Dole mu yi wa Allah biyayya ba mutane ba. [30] Allah na ubanenmu ya ta da Yesu, wanda kuka kashe, ta
wurin rateye shi a bisa itace, [31] Allah kuwa ya daukaka shi a hannun damarsa, domin ya zama sarki da
kuma mai ceto, ya ba Isra'ila tuba da gafarar zunubai. [32] Mu kuwa shaidu ne ga wadannan al'amura,
haka ma Ruhu Mai Tarki, wanda Allah ya bayar ga dukan wadanda suka yi biyayya a gareshi.'' [33] Da
yan majalisa suka ji haka sai suka fusata kwarai da gaske, har suka nemi su kashe manzannin. [34] Amma
wani Bafarise mai suna Gamaliel, malami ne kuma na attaura wanda dukan jama'a suna martabawa,
sai ya mike ya ba da umarni cewa a fid da manzannin waje na dan lokaci. [35] Sai ya ce masu ''Ya ku
mutanen Isra'ila, ku lura sosai da a binda kuke niyyar yi wa mutanen nan, [36] A kwanakin baya wani
ya zo mai suna Tudas ya dauki kansa wani abu, kimanin mutane dari hudu ne suka bishi, amma da
aka kashe shi jama'arsa baki daya sai suka watse, ba wanda ya kara jin labarinsu. [37] Bayansa kuma,
aka yi wani mai suna Yahuza na Galili wanda a kwanakin kidaya, ya zo ya rinjayi mutane da yawa,
shima ya lalace, duk wadanda suka bi shi kuwa suka watse. [38] Don haka ina gaya maku ku rabu da
mutanen nan, domin idan shirinsu ko kuma ayyukansu na mutane ne za su lalace. [39] Amnma idan
abin nan daga Allah yake baza ku iya lalata su ba; kada ya zama kuna gaba da Allah.'' Sai suka rinjayu.
[40] Da suka kira manzannin ciki suka yi masu duka, sai suka umarce su da cewa kada su sake koyarwa
a cikin sunan Yesu, sai suka barsu suka tafi. [41] Suka fita daga cikin majalisar, suna murna domin sun
cancanta su sha wulakanci saboda sunan. [42] Bayan haka kullayomin suna zuwa haikali, suna bi gida
gida, suna wa'azi, suna kuma koyarwa ba fasawa cewa Yesu shine Almasihu.

6

[1] A wadannan kwanaki, yawan almajiran ya ci gaba da ribanbanya, sai Yahudawan da suke zama a
kasar Helanawa suka fara gunaguni game da Yahudawan Isra'ila, domin basu damu da gwamrayensu,
wajen raba abinci da ake yi kullum. [2] Manzannin nan sha biyu suka kira taron almajiran suka ce masu,
''Bai kamata mu bar maganar Allah mu shiga hidimar rabon abinci ba. [3] Don haka ku zabi 'yan'uwa
maza daga cikinku, mutane bakwai wadanda a ke ganin su da daraja, cike da Ruhu da kuma hikima,
wadanda za mu zaba suyi wannan hidima. [4] Mu kuwa mu ci gaba da da addu'a da kuma hidimar
kalmar.'' [5] Maganar su kuwa ta farantawa dukan jama'a rai sosai. Sai suka zabi Istifanus, shi kuwa
mutum ne cike da bangaskiya kuma da Ruhu Mai Tsarki da Filibus, da Birokoros, da Nikanar, da Timan,
da Barminas, da kuma Nikolas, mutmin Antakiya wanda ya yi tuban Yahudanci. [6] Masu bin kuwa
suka gabatar da wadannan mutanen a gaban manzannin, su kuwa suka yi masu addu'a suka kuma
dora hannuwansu a kansu. [7] Sai maganar Allah ta yawaita; yawan almajiran kuwa ya rubanbanya
matuka a Urushalima; firistoci da yawa na Yahudawa suka bada gaskiya. [8] Sai Istifanus, cike da alheri
da iko, ya rika yin ayyukan ban mamaki da alamu a cikin jama'a. [9] Amma sai ga wadansu mutane
daga wata majami'a da ake kira majami'ar Yantattu, wato su Kuramiyawa da Iskandariyawa, da kuma
wasu daga kasar Kilikiya da Asiya. Wadannan mutanen kuwa suna muhawara da Istifanus. [10] Amma
suka kasa yin tsayayya da Istifanus, saboda irin hikima da Ruhun da Istifanus ya ke magana da shi.
[11] Sai a asirce suka zuga wasu mutane su je su ce, ''Ai munji Istifanus yana maganganun sabo game da
Musa da kuma Allah.'' [12] Sai suka zuga mutanen, har da dattawa da marubuta suka tunkari Istifanus,
suka kama shi, suka kawo shi gaban majalisa. [13] Suka kawo masu shaidar karya suka ce, ''Wannan

mutumin har yanzu bai dena maganganun gaba akan wannan wuri mai tsarki da kuma shari'a ba.
14 Domin kuwa mun ji shi, yana cewa wannan Yesu Banazarat zai rushe wannan wuri zai kuma canza
al'adun da muka gada daga wurin Musa.'' 15 Dukan wadanda suke zaune a majalisar suka zuba masa
ido, sai suka ga fuskarsa kamar ta mala'ika.

7

1 Sai babban firist ya ce, ''Wadannan al'amura gaskiya ne?'' 2 Sai Istifanus ya amsa ya ce, ''Ya
'yan'uwa da ubanni, ku saurare ni, Allah Madaukaki ya bayyana ga ubanmu Ibrahim tun yana can
kasar Mesofotamiya, kafin ma ya zauna a kasar Haran; 3 ya ce masa, 'Ka bar kasarka da danginka, ka
tafi kasar da zan nuna maka.' 4 Sa'annan ya bar kasar Kaldiyawa ya zo ya zauna a Haran; daga can,
bayan rasuwar mahaifinsa, sai Allah ya kira shi zuwa wannan kasa da kuke ciki. 5 Amma Allah bai ba
shi kasar gado ba tukuna, ko da misalin tafin sawunsa. Amma ya alkawarta - ko da yake bai riga ya
haifi da ba tukuna - wanda zai ba shi kasar gado, shi da zuriyarsa, a bayansa. 6 Allah ya yi magana da
shi kamar haka, cewa zuriyarsa za su yi bakonci a wata kasa wadda ba tasu ba, mutanen wannan kasar
kuwa za su gwada masu bakar azaba su kuma bautar da su har shekaru dari hudu. 7 'Kuma zan hukunta
wannan al'umma da ta bautar da su,' Allah ya ce, 'Bayan haka za su fito daga wannan kasa su bauta
mini a wannan wuri.' 8 Allah ya ba Ibrahim alkawarin kaciya, sai Ibrahim ya haifi Ishaku ya yi masa
kaciya a rana ta takwas; Ishaku ya haifi Yakubu, Yakubu kuma ya haifi ubanni Isra'ila su goma sha biyu.
9 Wadannan 'yan'uwa suka yi kyashin danuwansu Yusifu suka sayar da shi bauta zuwa Masar. Amma
Allah na tare da shi. 10 Ya kuwa cece shi daga dukan sharin da yan uwansa suka kulla masa, Allah kuwa
ya ba shi tagomashi da hikima a gaban Fir'auna, sarkin Masar. Fir'auna kuwa ya mai da shi mai mulki
a dukan kasar Masar da kuma dukan mallakarsa. 11 Sai aka yi babbar yunwa a dukan kasar Masar da ta
Kan'ana, iyayenmu suka sha wuya saboda rashin abinci. 12 Amma lokacin da Yakubu ya ji akwai hatsi
a kasar Masar, sai ya aiki ubannimu a karo na farko. 13 Da suka je a karo na biyu, sai Yusifu ya bayyana
kansa ga yanuwansa; a wannan lokaci ne Fir'auna ya gane da yanuwan Yusufu. 14 Yusufu ya aiki
yanuwansa su kawo Yakubu ubansu da dukan mallakarsu da iyalansu zuwa Masar, Dukansu mutane
saba'in da biyar ne. 15 Yakubu ya tafi ya zauna a Masar; shi da zuriyarsa har mutuwar su. 16 Aka
dauke su zuwa Shekem aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya da kudin azurfa daga hannun yayan
Hamor a Shekem. 17 Yayin da alkawarin Allah ya kusato wanda Allah ya fada wa Ibrahim, mutanen
suka karu suka hayayyafa kwarai a Masar, 18 Sai a ka yi wani sarki a Masar wanda bai san Yusifu
ba, 19 Wannan sarki ya yaudari kakkaninmu ya yi masu mugunta kwarai da gaske, har ma ya kai ga
suna barin jariransu cikin hasari don su ceci rayukansu. 20 A wannan lokaci ne aka haifi Musa, kuma
kyakkyawan yaro ne sai aka yi renon sa tsawon wata uku a gidan mahaifinsa a asirce. 21 Yayin da aka
jefar da shi, sai diyar Fir'auna ta dauke shi ta rene shi kamar danta. 22 Aka ilimantar da Musa da dukan
ilimi irin na Masar; kuma ya shahara cikin fasahar magana da kuma ayyukansa. 23 Amma lokacin da
yakai shekara arba'in, sai ya yi niyyar ya ziyarci 'yan'uwansa, Isra'ilawa. 24 Sai ya ga wani na cin zalin
Ba Isra'ile, Musa kuwa ya taimaki wanda ake kwara ta wurin murkushe Bamasaren: 25 zaton Musa
'yan'uwansa za su fahimci taimakon Allah ne ya zo masu amma ina! Basu gane ba. 26 Washegari ya
ga wasu Isra'ilawa na fada da junansu; ya yi kokari ya raba su; sai ya ce masu, 'Malamai, ku 'yan'uwan
juna ne; don me kuke fada da junanku?' 27 Amma shi wanda ake kwarar makwabcinsa ya ture Musa
a gefe guda, ya ce, 'Wa ya nada ka shugaba ko alkali akanmu? 28 Kana so ka kashe ni ne, kamar yadda
ka kashe Bamasaren nan jiya?' 29 Da jin haka sai Musa ya gudu, zuwa kasar Midinawa, a matsayin dan
gudun hijira. Anan ya haifi ''ya'ya biyu maza. 30 Bayan da shekaru arba'in suka wuce, sai mala'ika ya
bayyana gare shi a jeji, kusa da dutsen Sinai, a cikin harshen wuta a cikin jeji. 31 Sa'adda Musa ya ga
wutar, mamaki ya kama shi; sai ya maso kusa don ya kara dubawa, sai ya ji muryar Ubangiji na cewa,
32 'Nine Allah na ubanninka, Ibrahim, da na Ishaku, da na Yakubu.' Musa ya razana har ma bai sake
daga kai ya duba ba. 33 Ubangiji ya ce masa, 'Tube takalminka, domin in da kake tsaye wuri mai tsarki
ne. 34 Ba shakka na ga wahalar da mutane na ke sha a Masar, kuma na ji nishinsu, don haka na zo
in cece su, yanzu fa sai ka zo, in aike ka zuwa Masar.' 35 Wannan fa shine Musan da suka ki, harma
da cewa, 'Wanene ya nada ka alkali ko shugaba a kanmu?' Shine kuma wanda Allah ya aiko masu a
matsayin shugaba da kuma mai ceto. Allah ya aiko shi ta hannun mala'ikan da ya gani a daji. 36 Bayan

alamu da al'ajibai iri-iri a Masar da kuma Baharmaliya, Musa ya fito da su daga Masar da kuma cikin
jeji, a lokacin da suka yi tafiya shekara arbain. [37] Wannan shine Musan da ya cewa Isra'ilawa, 'Ubangiji
zai tayar maku da wani annabi kamar ni daga cikin Yan'uwan ku.' [38] Wannan shine mutumin da ke
tare da mutane a jeji. Karkashin jagorancin mala'ikan da ya yi magana da shi a dutsen Sinai. Wannan
ne mutumin da ke tare da ubannen mu, wannan shi ne mutumin da ya ba mu maganar Allah mai rai.
[39] Wannan shine mutumin da ubannenmu suka ki su yi masa biyayya; su ka fitar da shi daga cikinsu,
suka kudurta a zuciyarsu za su koma masar. [40] A lokacin ne suka cewa Haruna, 'ya yi masu allolin da
za su jagorance su zuwa masar. Domin kuwa ga zancen Musan nan da ya fito da mu daga Masar, ba
mu san abin da ya faru da shi ba.' [41] Sai suka kera dan maraki suka kawo wa gunkin hadaya, suka yi
murna da abin da hannayensu suka kera. [42] Allah ya bashe su su bauta wa tauraran sama, kamar yadda
yake a rubuce cikin littattafafan annabawa, 'Kun mika mani hadayu na yankakkun dabbobi a jeji ne
a shekaru arba'in din nan ya ku Isra'ilawa?' [43] Kun yarda da haikalin Molek da kuma tauraron allahn
nan Rafem, da kuma siffofin nan da kuka kera don ku yi masu sujada; don haka zan kai ku bauta har
gaba da Babila.' [44] Kakkaninmu suna da alfarwa ta sujada domin shaida a cikin jeji, kamar yadda Allah
ya umarta yayin da ya yi magana da Musa, cewa ya yi shi bisa ga salon da aka nuna mashi. [45] Wannan
shine Alfarwar da kakkaninmu suka zo da shi, a lokacin Joshuwa. Wannan ya faru ne yayin da suka
mallaki wannan kasa ta al'ummai da Allah ya kora a gaban kakkaninmu. Haka abin yake har ya zuwa
zamanin Dauda, [46] wanda ya sami tagomashi a wurin Allah; don ya gina masujada domin Allah na
Yakubu. [47] Amma Sulaimanu ne ya gina Gidan Allah. [48] Sai dai Madaukaki ba yakan zauna a gidan da
hannaye suka gina ba, kamar yadda annabin ya ce, [49] 'Sama kursiyina ce, duniya kuwa wurin ajjiye
sawayena ne. To wane irin gida za ku gina mani? inji Ubangiji: ko kuwa ina ne wurin da zan huta?
[50] Ko ba hannayena ne suka yi dukan wadannan ba?' [51] Ku mutane masu taurin kai masu zuciya mara
kaciya da kunnuwa marasa ji, kullum kuna gaba da Ruhu Mai Tsarki, kuna aikata abin da kakkaninku
suka aikata. [52] Wane annabi ne kakkaninku ba su tsanantawa ba? Sun kashe annabawan da suka
rigayi zuwan Mai Adalcin nan, kuma kun zama wadanda suka kasance masu bashe shi da masu kashe
shi, [53] kune mutanen da kuka karbi shari'a wadda mala'iku suka bayar, amma ba ku kiyaye ta ba”.
[54] Yayin da majalisar suka ji wannan, sai ransu ya baci kwarai, har suna cizon hakoransu don gaba da
Istifanus. [55] Amma shi, cike da Ruhu Mai Tsarki, sai ya daga idonsa sama, ya ga daukakar Allah; ya
kuma hango Yesu na tsaye a hannun daman Allah. [56] Istifanus ya ce, “Duba, ina ganin sama ta bude,
ga Dan Mutum na tsaye a hannun dama na Allah.” [57] Amma yan majalisar suka daga murya da karfi,
suka yi ihu, suka kuma toshe kunnuwansu, gaba dayansu suka afka masa; [58] suka fitar da shi bayan
gari, suka jejjefe shi da duwatsu, don shaida sai suka tube manyan rigunansu suka ajiye a gaban wani
matashi da ake ce da shi Shawulu. [59] Lokacin da suke kan jifan Istifanus, ya dinga kira yana cewa, ''Ya
Ubangiji Yesu, ka karbi ruhu na.” [60] Ya durkusa ya daga murya da karfi, ya ce, “Ya Ubangiji, kada ka
rike wannan zunubi a kansu.” Yayin da ya fadi wannan, sai ya yi barci.

8

[1] Bulus ya amince da mutuwarsa. A wannan rana tsanani mai zafi ya fara tasowa akan Iklisiya
da take a Urushalima, sai masu bangaskiya duka suka bazu ko ina a cikin garuruwan Yahudiya da
Samariya, sai manzannin kadai aka bari. [2] Amintattun mutane suka bizne Istifanus suka yi babban
makoki game da shi. [3] Amma Shawulu ya yi wa Iklisiya mugunta kwarai, ya dinga shiga gida gida
yana jawo mutane maza da mata, kuma yana kulle su cikin kurkuku. [4] Duk da haka masu bangaskiyar
nan da suka warwatsu suka tafi suka dinga yada wa'azin maganar. [5] Filibus ya tafi can Samariya
ya yi shelar Almasihu. [6] Da taron mutane suka ji kuma suka ga alamun da Filibus yake yi, sai suka
mai da hankali dukansu domin su ji abinda yake fadi. [7] Domin kazaman ruhohi sun fito daga cikin
mutane da yawa da suka saurare shi suna kuka da kururuwa; nakasassun mutane dayawa da guragu
suka warke. [8] Kuma aka yi farin ciki mai girma a birnin. [9] Amma akwai wani mutum a cikin birnin
da ake kira Siman, wanda tun farko shi masafi ne da kuma dan dabo, yana yi wa mutanen Samariya
abubuwan ban mamaki, yayin da yake kiran kansa wani mai muhimmanci. [10] Dukan Samariyawa,
manya da yara, suna sauraronsa, su kan ce, ''Wannan mutum shine ikon Allahn nan wanda ake kira
mai girma.'' [11] Suna sauraron sa, domin ya dade yana yi masu abubuwan mamaki da tsafe-tsafensa.

[12] Amma da suka yi bangaskiya da wa'azin bisharar da Filibus yake yi game da mulkin Allah da sunan
Yesu Almasihu, sai aka yi masu Baftisma dukansu maza da mata. [13] Har shima Siman da kansa ya
ba da gaskiya. Bayan an yi masa Baftisma ya cigaba da bin Filibus, da ya ga ana nuna alamu da
manyan ayyuka, sai ya yi mamaki. [14] Da manzannin da ke Urushalima suka ji labarin Samariya ta
karbi maganar Allah, sai suka aika masu Bitrus da Yahaya. [15] Da suka iso, suka yi masu addu'a, domin
su karbi Ruhu Mai Tsarki. [16] Domin har wannan lokaci, Ruhu Mai Tsarki bai sauko kan kowannensu
ba; an dai yi masu baftisma ne kadai cikin sunan Ubangiji Yesu. [17] Sai Bitrus da Yahaya suka dora
masu hannuwansu, sai suka karbi Ruhu Mai Tsarki. [18] Sa'adda Siman yaga ana bayar da Ruhu Mai
Tsarki ta wurin dorawar hannuwan manzanni, ya basu kudi. [19] Ya ce, "Ku bani wannan iko, ni ma,
don duk wanda na dora wa hannu ya karbi Ruhu Mai Tsarki.'' [20] Amma Bitrus yace masa, ''Azurfarka
ta lalace tare da kai, saboda kana tunanin za ka malaki baiwar Ubangiji da kudi. [21] Baka da wani
rabo a wannan al'amari, domin zuciyarka ba daidai take da Allah ba. [22] Saboda haka ka tuba daga
wannan muguntarka, ka kuma yi addu'a ga Ubangiji, domin mai yiwuwa ya gafarta maka game da
manufar zuciyarka. [23] Domin na gane kana cikin bacin rai da kuma cikin daurin zunubi.'' [24] Siman
ya amsa ya ce, ''Kayi addu'a ga Ubangiji domina, kada wani daga cikin abubuwan nan da ka fada ya
faru da ni.'' [25] Sa'anda Bitrus da Yahaya suka bada shaida kuma suka fadi maganar Ubangiji, sun
koma Urushalima; akan hanya, suka yi wa'azin bishara a kauyukan samariyawa da yawa. [26] Yanzu
kuwa Mala'ikan Ubangiji ya yi wa Filibus magana cewa, ''Tashi ka tafi ta kudu da hanyar da ta yi kasa
daga Urushalima zuwa Gaza'' (wannan hanyar yana cikin hamada.) [27] Ya kuwa tashi ya tafi. Sai ga
wani mutum daga Habasha, baba ne mai babban matsayi a karkashin Kandakatu, sarauniyar Habasha.
Shine yake mulkin dukan dukiyarta. Ya zo Urushalima domin ya yi ibada. [28] Yana komawa zaune
cikin karussarsa, kuma yana karanta Littafin annabi Ishaya. [29] Ruhun ya ce wa Filibus, ''Ka je kusa da
karussar nan.'' [30] Sai Filibus ya gudu ya same shi, kuma ya ji shi yana karanta littafin annabi Ishaya,
sai ya ce, ''Ka fahimci abin da kake karantawa?'' [31] Bahabashen ya ce. ''Yaya zan iya, idan ba wani ya
bishe ni ba?'' Ya roki Filibus ya shigo cikin karussar ya zauna tare da shi. [32] Wannan kuwa shine nassin
da Bahabashen yake karantawa, ''An kai shi kamar tunkiya zuwa mayanka; shiru kuma, kamar dan
rago a hannun masu sosayarsa, bai bude baki ba. [33] Cikin kaskancinsa aka yi masa shari'a da rashin
adalci: Wa zai bada tarihin tsararsa? Domin an dauke ransa daga duniya.'' [34] Sai baban ya tambayi
Filibus, ya ce, ''Na roke ka, gaya mani, game da wa annabin yake magana? Da kansa, ko kuwa wani
mutum dabam?'' [35] Filibus ya fara magana; akan littafin Ishaya, ya kuwa yi masa wa'azi akan Yesu.
[36] Yayin da suke tafiya akan hanya, sai suka iso bakin wani kogi; Baban ya ce, "Duba, ga ruwa anan;
me zai hana ayi mani baftisma?" [37] Filibus ya ce," Idan ka gaskanta da zuciya daya, ana iya yi maka
baftisma." Sai Bahabashen ya ce, "Na gaskata Yesu Almasihu shine Dan Allah." [38] Sai Bahabashen ya
umarta a tsai da karussar. Sai suka zo wurin ruwa dukan su biyu, Filibus da baban, Filibus kuwa yayi
masa baftisma. [39] Yayin da suka fito daga cikin ruwan, Ruhun Ubangiji ya dauke Filibus; baban bai
sake ganin shi ba, sai ya ci gaba da tafiyar sa yana murna. [40] Amma Filibus ya bayyana a Azotus. Ya
ratsa wannan yankin yana wa'azin bishara a dukan garuruwan, har sa'anda ya iso Kaisariya.

9

[1] Amma Shawulu, ya cigaba da maganganun tsoratarwa har ma da na kisa ga almajiran Ubangiji,
ya tafi wurin babban firist [2] kuma ya roke shi wasiku zuwaga majami'un da ke Dimashku, domin
idan ya sami wani da ke na wannan hanya, maza ko mata, ya kawo su Urushalima a daure. [3] Yayin
da yana tafiya, ya kasance da ya iso kusa da Dimashku, nan da nan sai ga wani haske daga sama ya
haskaka kewaye da shi; [4] Sai ya fadi a kasa kuma yaji wata murya na ce da shi, ''Shawulu, Shawulu, me
yasa kake tsananta mani?'' [5] Shawulu ya amsa, ''Wanene kai, Ubangiji?'' Ubangiji ya ce, ''Nine Yesu
wanda kake tsanantawa; [6] amma ka tashi, ka shiga cikin birnin, kuma za a gaya maka abinda lallai
ne kayi. [7] Mutanen da ke tafiya tare da Shawulu suka tsaya shiru sun rasa abin fada, suna sauraron
muryar, amma ba su ga kowa ba. [8] Shawulu ya tashi daga kasa, kuma daga ya bude idanunsa, baya
ganin komai; sai suka kama hannuwansa suka yi masa jagora suka kawo shi cikin birnin Dimashku.
[9] Har kwana uku ba ya kallo, kuma ba ya ci balle sha. [10] Akwai wani almajiri a Dimashku mai suna
Hananiya; sai Ubangiji ya yi magana da shi cikin wahayi, ya ce, ''Hananiya.'' Sai ya ce, ''Duba, gani

nan Ubangiji.'' [11] Ubangiji ya ce masa, ''Tashi, ka tafi titin da ake kira Mikakke, kuma a gidan wani mai
suna Yahuza ka tambaya mutum daga Tarsus mai suna Shawulu; gama yana addu'a; [12] kuma ya gani
cikin wahayi mutum mai suna Hananiya na shigowa kuma ya daura masa hannu, domin idanunsa
su bude.'' [13] Amma Hananiya ya amsa, ''Ubangiji, na ji labari daga wurin mutane da yawa game da
mutumin nan, da irin muguntar da ya aikata ga tsarkakan mutanenka da ke Urushalima. [14] An bashi
izini daga babban firist domin ya kama dukan wanda ke kira bisa sunanka.'' [15] Amma Ubangiji ya ce
masa, ''Jeka, gama shi zababben kayan aiki na ne, wanda zai yada sunana ga al'ummai da sarakuna
da 'ya'yan Isra'ila; [16] Domin zan nuna masa irin wahalar da zai sha sabo da sunana.'' [17] Sai Hananiya
ya tafi, ya shiga gidan. Ya dora masa hannu a kai, ya ce, ''Dan'uwa Shawulu, Ubangiji Yesu, wanda
ya bayyana a gareka a hanya sa'adda kake zuwa, ya aiko ni domin ka sami ganin gari ka kuma cika
da Ruhu Mai Tsarki.'' [18] Nan take wani abu kamar bawo ya fado daga idanun Shawulu, kuma ya sami
ganin gari; ya tashi aka yi masa baftisma; [19] kuma ya ci abinci sai aka karfafa shi. Ya zauna tare da
almajirai a Dimashku kwanaki da yawa. [20] Nan take ya fara shellar Yesu cikin haikali, yana cewa shine
dan Allah. [21] Dukan wadanda suka saurare shi suka yi mamaki suka ce ''Ba wannan mutumin ne yake
hallaka mutanen Urushalima da ke kira bisa ga wannan suna ba? Ya kuma zo nan domin ya ba da su
a daure ga manyan firistoci.'' [22] Amma Shawulu kuwa ya sami iko sosai, kuma yana haddasa damuwa
tare da rinjaya tsakanin Yahudawan dake zama a Dimashku ta wurin tabbatar da Yesu shine Almasihu.
[23] Bayan kwanaki da yawa, sai Yahudawan suka yi shiri domin su kashe shi. [24] Amma shirin su ya zama
sananne ga Shawulu. Suna fakkon sa ta wurin tsaron kofar birnin dare da rana domin su kashe shi.
[25] Amma da tsakar dare almajiransa suka daukeshi a kwando, suka zurara shi ta katanga. [26] Sa'adda ya
zo Urushalima, Shawulu ya yi niyyar hada kai da almajirai, amma dukansu suna tsoronsa, domin ba su
yarda cewa shima ya zama almajiri ba. [27] Amma Barnaba ya dauke shi ya kawo shi wurin manzannin.
Ya kuwa gaya musu yadda Shawulu ya sadu da Ubangiji a hanya, har Ubangiji ya yi magana da shi,
kuma yadda Shawulu ya yi wa'azi cikin sunan Yesu gabagadi a Dimashku. [28] Ya sadu da su lokacin
shigar su da fitar su a Urushalima. Ya yi wa'azi gabagadi cikin sunan Ubangiji Yesu [29] kuma yana
muhawara da Yahudawan Helenanci; amma sun ci gaba da kokarin kashe shi. [30] Da 'yan'uwa suka
gane haka, sai suka kawo shi Kaisariya, suka kuwa tura shi zuwa Tarsus. [31] Sa'annan iklisiya dake
dukan kasar Yahudiya, Galili da kuma Samariya suka sami salama da kuma ginuwa; suka kuwa ci
gaba da tafiya cikin tsoron Ubangiji, da kuma ta'aziyar Ruhu Mai Tsarki, iklisiyar kuwa ta karu da
yawan mutane. [32] Har ta kai, yayin da Bitrus ya zaga dukan yankin kasar, ya dawo wurin masu bi dake
zama a garin Lidda. [33] A can kuwa ya sami wani mutum mai suna Iniyasu, wanda yake shanyayye ne,
yana kwance har tsawon shekara takwas a kan gado. [34] Bitrus ya ce masa, ''Iniyasu, Yesu Almasihu
ya warkar da kai. Tashi ka nade shimfidarka.'' Nan take sai ya mike. [35] Sai duk mazauna kasar Lidda
da kasar Sarona suka ga mutumin, suka kuma juyo ga Ubangiji. [36] Yanzu kuwa a Yafa akwai wata
almajira, mai suna Tabita, ma'ana ''Dokas.'' Wannan matar kuwa tana chike da ayyukan nagarta da
halin tausayi da take yi ga mabukata. [37] Ya kai ga cewa a kwanakin can ta yi rashin lafiya har ta mutu;
da suka wanke gawar ta suka kwantar da ita a bene. [38] Da shike Lidda na kusa da Yafa, almajiran kuma
sun ji cewa Bitrus yana can, suka aika mutane biyu wurinsa. Suna rokansa, ''Ka zo garemu ba tare da
jinkiri ba.'' [39] Bitrus ya tashi ya tafi da su, da isowar sa, suka kai shi benen. Sai dukan gwamrayen suka
tsaya kusa da shi suna kuka, sai suka dauko riguna da sutura da Dokas ta dinka lokacin da take tare da
su. [40] Bitrus ya fitar da su duka daga cikin dakin, ya durkusa, ya yi addu'a; sai, ya juya wurin gawar,
ya ce, ''Tabita, tashi.'' Ta bude idanunta, da ta ga Bitrus ta zauna, [41] Bitrus kuwa ya mika hannunsa
ya tashe ta; sa'annan ya kira masu bi da gwamrayen, ya mika ta a raye garesu. [42] Wannan al'amari ya
zama sananne cikin dukan Yafa, kuma mutane da yawa suka bada gaskiya ga Ubangiji. [43] Ya kasance,
cewa, Bitrus ya zauna kwanaki da dama a Yafa tare da wani mutum mai suna Saminu, majemi.

10

[1] An yi wani Mutum a birnin Kaisariya, mai suna Karniliyas, shugaban sojoji ne na kungiyar da ake
kira Italiya. [2] Mutum ne mai ibada, wanda ya mika kansa da iyalinsa ga bautar Allah; ya kan bada
taimakon kudi mai yawa ga Yahudawa, kuma yana addu'a ko yaushe ga Allah. [3] Wajen sa'a ta tara
ga yini, an bayyana masa cikin wahayi mala'kan Ubangiji na zuwa gare shi sai mala'ikan ya ce masa,

''Karniliyas!'' 4 Karniliyas ya zuba wa mala'ikan ido a tsorace ya ce ''Menene, mai gida?'' mala'ikan ya
ce masa, ''Addu'ar ka da taimakon ka ga talakawa ya kai sama matsayin sadaka abin tunawa a gaban
Allah, 5 ''Yanzu ka aika mutane zuwa birnin Yafa su kawo mutum mai suna Saminu wanda ake kira
Bitrus. 6 Yana zama tare da Saminu majemi, wanda gidansa ke bakin teku. 7 Da mala'ikan da ya yi
magana da shi ya tafi, Karniliyas ya kira biyu daga barorin gidansa, da kuma soja guda mai bautar
Allah daga cikin sojojin da suke masa hidima. 8 Karniliyas ya fada masu dukan abin ya faru sai ya
aike su Yafa. 9 Washe gari wajen sa'a ta shida (tsakar rana) suna cikin tafiya da suka yi kusa da birni,
Bitrus ya hau kan bene don ya yi addu'a. 10 Sai ya ji yunwa kuma yana bukatar wani abinda da zai ci,
amma a yayin da mutanen na dafa abinci, sai ya ga wahayi. 11 Sai ya ga sararin sama ya bude kuma
wani tasa na saukowa, wani abu kamar babban mayafi yana saukowa zuwa duniya, ana zuro shi ta
kusuryoyinsa hudu. 12 A cikinsu kuwa akwai dukan halitun dabbobi masu kafa hudu da kuma masu
rarrafe a duniya da tsunstayen sama. 13 Sai murya ta yi magana da shi; "Tashi, Bitrus, yanka ka ci ''
14 Amma Bitrus ya ce ''Ba haka ba, Ubangiji, gama ban taba cin abu mara tsarki ko mai kazanta ba."
15 Amma muryar ta sake zuwa masa karo na biyu kuma; "Abinda Allah ya tsarkake, kada ka kira shi
kazantacce." 16 Wannan ya faru sau uku; nan da nan sai aka dauki tasar zuwa sama. 17 A yayin da
Bitrus na cikin rudani game da ma'anar wahayin da ya gani, sai ga mutanen da Karniliyas ya aika
suna tsaye a bakin kofar gidan, bayan sun tambayi hanyar zuwa gidan, 18 Kuma suka yi sallama suna
tambaya ko Saminu wanda ake kira Bitrus ya sauka a nan. 19 A yayin da Bitrus yana kan tunani akan
wahayin, Ruhu ya ce masa, "Duba, mutane uku na neman ka." 20 Tashi ka sauka ka tafi tare da su.
Kada ka yi jinkirin tafiya tare da su, domin Nine na aike su." 21 Bitrus kuwa ya sauko wurin mutanen
ya ce, "Ni ne wanda kuke nema. Me ya sa kuka zo?" 22 Suka ce, "Shugaban soja mai suna Karniliyas,
adalin mutum kuma mai bautar Allah, yana da kyakkyawar shaida a dukan al'umman Yahudawa, shi
ne wanda mala'ika mai tsarki na Allah ya aika domin ka zo gidansa, ya ji sako daga wurinka." 23 Sai
Bitrus ya gayyace su su zo ciki kuma su zauna tare da shi. Washegari sai ya tafi tare da su, kuma
wadansu 'yan'uwa daga Yafa suka raka shi. 24 Kashegari suka shiga Kaisariya, Karniliyas kuwa yana
jiran su; har ma ya gayyaci 'yan'uwansa da kuma abokansa na kusa. 25 Ya kasance sa'adda Bitrus ya
shiga, Karniliyas ya sadu da shi kuma ya durkusa ya yi masa sujada. 26 Amma Bitrus ya tashe shi
yana cewa, "Tashi tsaye! Ni ma mutum ne." 27 A lokacin da Bitrus yake magana da shi, ya shiga ciki
sai ya tarar da mutane da yawa sun taru a wuri daya. 28 Ya ce masu, "Ku da kanku kun sani bai dace
Bayahuden mutum ya yi ma'amulla ko ya ziyarci wani ko wata kabila ba. Amma Allah ya ce da ni kada
in ce da kowa mara tsarki ko kazantacce. 29 Wannan shine yasa na zo ba tare da musu ba, a lokacin da
kuka kira ni. Don haka na tambaye ku me ya sa kuka aika in zo." 30 Karniliyas ya ce "Kwanaki hudu da
sun wuce a daidai wannan lokaci, ina addu'a da cikin sa'a na tara (karfe uku) a gidana, sai na ga mutum
tsaye a gabana da tufafi mai haske. 31 Ya ce, "Karniliyas, Allah ya ji addu'ar ka, kuma taimakon ka ga
talakawa ya tuna ma Allah da kai. 32 Saboda haka ka aika da wani Yafa, ya kira maka mutum mai suna
Saminu wanda ake kira Bitrus. Yana zama a gidan Saminu majemi, da ke bakin teku. 33 [Idan ya zo, zai
yi magana da kai.] 34 Sai Bitrus ya bude bakinsa ya ce, "Gaskiya, na fahimci Allah baya nuna bambanci.
35 Maimakon haka, cikin kowace al'umma duk mai ibada kuma mai aikata adalci karbabbe ne a gare
shi. 36 Ku kun san sakon da ya aika wa mutanen Isra'ila, a lokacin da ya sanar da labarin mai kyau na
salama ta wurin Yesu Kristi, wanda shine Ubangiji na duka. 37 Ku da kanku kun san al'amuran da suka
kasance, wanda ya faru cikin Yahudiya, farawa daga Galili, bayan sanarwar baftismar da Yahaya ya
yi. 38 Al'amura game da Yesu Banazare, yadda Allah ya kebe shi da Ruhu Mai Tsarki da iko kuma. Ya
kuma ci gaba da aikin alheri da warkarwa ga dukan wadanda shaidan ya daure, domin Allah yana tare
da shi. 39 Mu shaidu ne ga dukan abubuwan da ya yi a kasar Yahudawa da cikn Urushalima, wannan
Yesu wanda suka kashe, ta wurin giciye shi a akan itace. 40 Wannan mutumin, Allah ya ta da shi rana
ta uku ya kuma maishe shi sananne, 41 ba ga dukan mutane ba, amma ga shaidun da Allah ya zaba
tun da farko - mu kanmu, wadanda muka ci muka sha tare da shi bayan tashin sa daga matattu, 42 Ya
umarce mu mu yi wa mutane wa'azi mu kuma tabbatar cewa shine wanda Allah ya zaba ya yi shariya
bisa masu rai da matattu. 43 Gareshi ne dukan annabawa suka yi shaida, domin dukan wanda ya bada
gaskiya gareshi ya sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.` 44 Sa'adda Bitrus yana kan magana game
da wadannan abubuwa, Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan dukan wadanda suke sauraron wa'azin sa.

45 Mutanen da ke kungiyar masu bi da suka yarda da kaciya, dukan wadanda suka zo tare da Bitrus
suka yi mamaki, domin baiwar Ruhu Mai Tsarki ya sauko a kan al'ummai. 46 Domin sun ji al'umman
nan suna magana da wasu harsuna suna yabon Allah. Sai Bitrus ya amsa, 47 "Ko akwai wanda zai hana
wa wadannan baftisma ta ruwa, da shike suma sun karbi Ruhu Mai Tsarki kamar mu?" 48 Sai ya ba
da umarni a yi masu baftisma cikin sunan Yesu Kristi. Sai suka roke shi ya kasance da su na wasu
kwanaki.

11

1 Yanzu Manzani da 'yan'uwa wadanda suke cikin Yahudiya suka ji cewa al'ummai ma sun karbi
maganar Allah 2 Lokacin da Bitrus ya je Urushalima, wadanda suke na kaciya suka zarge shi; 3 suka
ce, "Ka hada kai tare da mutane marasa kaciya kana ci tare da su!" 4 Amma Bitrus ya fara bayyana
masu dalla-dalla; ya ce, 5 Ina addu'a a cikin birnin Yafa, sai na ga wahayi game da taska yana saukowa,
kamar babban mayafi da aka saukar daga sama ta kusurwan nan hudu. Ya sauko gabana. 6 Na zura
masa ido kuma na yi tunani a kansa, na ga dabbobi masu kafa hudu na duniya, miyagun dabbobi, da
masu rarrafe, da tsuntsayen sama. 7 Sai na ji murya tana ce da ni, "Tashi, Bitrus, yanka ka ci." 8 Na ce,
"Ba haka ba, Ubangiji: gama babu abu mara tsarki ko mai kazanta da ya taba shiga bakina." 9 Amma
murya ta amsa kuma daga sama cewa, "Abin da Allah ya kira mai tsarki, kada ka kira shi mara tsarki."
10 Wannan ya faru sau uku, sai dukan komai ya koma sama. 11 Nan da nan sai ga mutane uku tsaye a
gaban gidan da muke; an aike su daga Kaisariya zuwa gare ni. 12 Ruhun ya umurce ni in tafi tare da
su, ba tare da nuna banbanci game da su ba. Yan'uwan nan shida sun tafi tare da ni, sai muka shiga
gidan mutumin. 13 Ya fada mana yadda ya ga mala'ika tsaye a cikin gidansa yana cewa "Aiki mutane
zuwa Yafa, su kirawo Saminu wanda ake kira Bitrus. 14 Zai gaya maku sakon da za ku sami ceto kai da
dukan gidanka." 15 Da na fara magana da su, Ruhu Mai Tsarki ya sauko akansu kamar yadda ya sauko
mana tun da farko. 16 Sai na tuna da maganar Ubangiji, yadda ya ce,"Hakika Yahaya ya yi baptisma da
ruwa, amma ku za a yi maku baptisma da Ruhu Mai Tsarki." 17 To, idan Allah ya yi masu baiwa kamar
yadda ya yi mana yayin da muka bada gaskiya ga Ubangiji Yesu Almasihu, wane ni da zan yi jayayya
da Allah? 18 Da suka ji wadannan abubuwa, suka rasa ta cewa, amma suka daukaka Allah suka ce "Ga
al'ummai ma Allah ya basu tuba zuwa rai." 19 Sai wadanda suka warwatsu saboda tsananin da ya bi
bayan mutuwan Istifanas, suka yadu har zuwa Finikiya, Kuburus da Antakiya, amma suka yi wa'azin
Yesu ga Yahudawa kadai. 20 Amma wadan sunsu, mutane daga Kuburus da Kurane, suka zo Antakiya
suka yi magana da hellenawa, suna yi masu wa'azin Ubangiji Yesu. 21 Kuma ikon Ubangiji yana tare
da su, har mutane da yawa suka gaskata kuma suka juyo wurin Ubangiji. 22 Labari game da su ya iso
kunnen ikilisiya da ke Urushalima: sai suka aika da Barnaba zuwa can Antakiya. 23 Da ya iso kuma
ya ga kyautar Allah, sai ya yi farinciki; ya karfafa su dukka su kafu cikin Ubangiji da dukan zuciyar
su. 24 Domin shi mutumin kirki ne, cike kuma da Ruhu Mai Tsarki da bangaskiya, sai mutane da yawa
suka karu ga Ubangiji. 25 Sai Barnaba ya tafi Tarsus domin ya nemi Shawulu. 26 Da ya same shi, ya
kawo shi Antakiya. Ya kasance, shekara guda suna taruwa tare da ikilisiya suka koyar da mutane da
yawa. A Antakiya ne aka fara kiran almajiran Krista. 27 A cikin kwanakin nan wadansu annabawa
daga Urushalima suka zo Antakiya. 28 Daya daga cikinsu, mai suna Agabas ya mike tsaye yayi magana
da ikon Ruhu cewa za a yi tsanani fari ko'ina a duniya. Wannan ya faru ne a zamanin Kalaudiya.
29 Sai, almajiran, suka dau niyya kowa gwargwadon karfinsa, su aika wa 'yan'uwa da ke Yahudiya da
taimako. 30 Suka yi haka; sun aika wa dattawa da kudi ta hanun Barnaba da Shawulu.

12

1 A lokacin nan Sarki Hiridus ya sa wa wasu masu bi hannu domin ya musguna masu. 2 Ya kashe
Yakubu dan'uwan Yahaya da takobi. 3 Bayan da ya ga hakan ya gamshi Yahudawa, sai ya kama Bitrus
ma. 4 Bayan ya kama shi, sai ya tsare shi a kurkuku ya kuwa sa sojoji hudu su dinga tsaron sa;
yana niyyar kawo shi gaban mutanen a bayan Idin katarewa. 5 To, Bitrus na tsare a kurkuku, amma
'yan'uwa na iklisiya suna yin addu'a ga Allah sosai domin sa. 6 Ana kamar gobe Hiridus zai fitar da
shi, a wannan daren, Bitrus yana barci a tsakanin sojoji biyu, daure da sarkoki biyu; sojoji kuma na
gadi a bakin kurkukun. 7 Ba zato, sai ga mala'ikan Ubangiji ya bayyana a gareshi, haske ya haskaka

dakin. Ya taba Bitrus a gefe ya tashe shi kuma ya ce, “Tashi da sauri.” Sai ga sarkokin suka zube daga
hannunsa. 8 Mala'ikan ya ce masa, “Yi damara ka sa takalmanka.” Bitrus kuwa yayi haka. Mala'ikan
ce ma sa, “Yafa mayafinka, ka biyo ni.” 9 Bitrus kuwa ya bi mala'ikan suka fita waje. Bai gane abin
da mala'ikan ke yi zahiri ne ba. Yana zaton ko yana ganin wahayi ne. 10 Bayan da suka wuce masu
tsaron fari da na biyu, sun kai kofar da aka yi da karfe wadda ta mike zuwa cikin gari; ta bude masu
da kanta. Suka fita sun bi titin, kuma nan take kuma sai mala'ikan ya bar shi. 11 Da Bitrus ya komo
hayyacin sa, ya ce, “Hakika yanzu na gane Ubangiji ya aiko da mala'ikansa don ya kubutar da ni
daga hannun Hiridus da abin da Yahudawa suke zato.” 12 Da ya gane haka, ya zo gidan Maryamu
mahaifiyar Yahaya wanda sunan mahaifinsa Markus; masu bi da yawa sun taru a can suna addu'a.
13 Da ya kwankwasa kofar gidan, sai baiwar gidan mai suna Roda ta zo don ta bude kofar. 14 Da ta
gane muryar Bitrus, don farin ciki ta kasa bude kofar; maimakon haka, ta koma daki a guje, don ta
basu labari Bitrus na tsaye a bakin kofa. 15 Suka ce mata, “Kin haukace.” Amma ta nace da cewa haka
ne. Suka ce, “Mala'ikansa ne.” 16 Amma Bitrus ya ci gaba da kwankwasawa, da suka bude kofar, sai
suka ga ai shine, suka sha mamaki kwarai. 17 Bitrus kuwa ya yi masu hannu yana, masu alama su yi
shuru. Sai ya gaya masu labarin yadda Ubangiji ya kubutar da shi daga kurkukun. Ya ce, “Ku gaya wa
Yakubu da dukan 'yan'uwa abin da ya faru.” Sai ya bar su, ya tafi wani wuri. 18 Sa'anda gari ya waye ba
karamar hargowa ce ta tashi a cikin sojojin ba, game da abin da ya faru da Bitrus. 19 Bayan da Hiridus
ya neme shi kuma bai same shi ba, sai ya tambayi masu tsaron kuma ya bada umarni a kashe su. Sai ya
gangara daga Yahudiya zuwa Kaisariya ya yi zamansa a can. 20 Yanzu kuwa Hiridus ya yi fushi sosai da
mutanen Taya da Sidon. Suka tafi wurinsa tare. Suka roki Bilastasa, mataimakin sarkin, ya taimake
su. Sai suka nemi sasantawa don suna samun abinci daga kasarsa ne. 21 A ranan da aka kayyade,
Hirudus ya sha damara da kayan saurata kuma ya zauna akan kursiyi; ya yi masu jawabi. 22 Mutanen
suka yi ihu, “Wannan muryar allahce, ba ta mutum ba!” 23 Nan take mala'ika Ubangiji ya buge shi don
bai ba Allah daukaka ba, nan take tsutsotsi suka cinye shi har ya mutu. 24 Maganar Allah ta yadu tana
ta ribabbanya. 25 Bayan Barnaba da Shawulu sun gama aikin su a Urushalima. Suna dawowa, suka zo
tare da Yahaya wanda sunan mahaifinsa Markus ne. [Barnaba da Shawulu suka koma Urushalima.]

13

1 A cikin iklisiyar da take Antakiya, akwai annabawa da malamai. Sune su Barnabas, Saminu (wadda
ake kira Baki) da Lukiya Bakurame da Manayin (wanda aka yi renon su tare da sarki Hiridus mai mulki)
da Shawulu. 2 Sa'adda suke bauta wa Allah tare da azumi, sai Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ku kebe mani
Barnaba da Shawulu domin aikin da na kiraye su”. 3 Bayan taron sun yi addu'a da azumi, sai suka sa
masu hannu, su suka sallame su. 4 Sai Shawulu da Barnabas suka yi biyayya da Ruhu Mai Tsarki suka
tafi Sulukiya; daga nan suka ketare zuwa tsibirin Kuburus. 5 Sa'adda suke garin Salami, suka koyar
da maganar Ubangiji a majami'un Yahudawa, suna kuma tare da Yahaya Markus mai taimakonsu.
6 Bayan sun zaga tsibirin duka har Bafusa, nan suka iske wani Bayahude mai suna Bar-yeshua mai
tsafi kuma annabin karya. 7 Wannan mai tsafin wanda ke tare da Makaddas, shi Sarjus Bulus mutum
mai basira ne. Wannan kuwa ya kira Shawulu da Barnaba domin yana so ya ji maganar Allah. 8 Amma
Elimas “mai tsafi” (fasarar sunansa kenan) ya yi adawa da su; yana so ya baudar da Makaddashin
daga bangaskiya. 9 Amma Shawulu wanda ake ce da shi Bulus yana cike da Ruhu Mai Tsarki ya kafa
masa ido. 10 Sai ya ce, “Kai dan iblis, kana cike da kowace irin yaudara da mugunta. Kai abokin
gabar kowanne irin adalci ne. Ba za ka daina karkata mikakkakun hanyoyin Ubangiji ba? 11 Yanzu
ga hannun Ubangiji bisa kanka, zaka zama makaho. Ba za ka ga rana ba nan da dan lokaci.” Nan
take kuwa sai wani hazo da duhu suka rufe shi ya fara yawo yana neman mutane su yi masa jagora.
12 Bayan da Makaddashin ya ga abin da ya faru ya ba da gaskiya saboda ya yi mamakin koyarwa game
da Ubangiji. 13 Bulus da abokansa suka shirya suka ketare a jirgin ruwa daga Bafusa zuwa Firjiya a
Bamfiliya. Amma Yahaya ya bar su ya koma Urushalima. 14 Bulus da abokansa suka tafi daga Firjiya
zuwa Antakiya na kasar Bisidiya. Nan suka shiga majami'a ran Asabaci suka zauna. 15 Bayan karatun
dokoki da annabawa, shugabanin iklisiyar suka tura sako cewa, “'Yan'uwa, idan kuna da wani sakon
karfafawa ga jama'a ku fadi.” 16 Bulus kuwa ya tashi ya yi alama da hannunsa ya ce, “Mutanen Isra'ila
da ku wadanda kuke girmama Allah, ku ji. 17 Allahn Isar'ila ya zabi kakkaninmu ya kuma ribabbanya

su sa'adda suke kasar Masar da kuma madaukakin iko ya fito da su daga cikinta. 18 Ya yi hakuri da
su a jeji har na tsawon shekara arba'in. 19 Bayan ya hallaka kasashe bakwai a kasar Kan'ana, ya ba
kakkaninmu kasar nan gado. 20 Duk wadanan abubuwan sun faru shekaru dari hudu da hamsin da
suka wuce. Bayan wadannan, Allah ya ba su alkalai har sai da annabi Sama'ila ya zo. 21 Sai jama'a
suka roka a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Saul dan Kish, mutumin kabilar Binyamin ya zama sarki
har na tsawon shekara arba'in. 22 Allah kuwa ya cire shi daga kan kujerar sarauta, ya daga Dauda
ya zama sarkinsu. A kan Dauda ne Allah ya ce, 'Na sami Dauda dan Yessi, mutumin da zuciyata ke
so; zai yi duk abin da nake so'. 23 Daga zuriyar mutumin nan Allah ya fito da mai ceto, Yesu, kamar
yadda aka alkawarta zai yi. 24 Wannan ya faru kafin Yesu ya zo, Yahaya ya yi shelar baftimar tuba ga
jamma'ar Isra'ila. 25 Sa'adda Yahaya ya gama aikin sa, sai ya ce, 'Wanene ni a tsamanin ku? Ba nine
shi ba. Amma ku saurara, akwai wani mai zuwa bayana wanda maballin takalminsa ban isa in kwance
ba.' 26 Yan'uwa 'ya'ya daga zuriyar Ibrahim, da wadanda ke bautar Allah a cikinku, saboda mune aka
turo sakon ceto. 27 Saboda wadanda ke zaune cikin Urushalima, da masu mulkinsu, ba su gane shi ba,
kuma sun cika fadin annabawa da a ke karantawa kowace ranar Asabaci ta wurin kashe shi. 28 Duk da
cewa ba su sami dalilin mutuwa a kansa ba, suka roki Bilatus ya kashe shi. 29 Bayan sun gama duk abin
da aka rubuta game da shi, sai suka sauke shi daga giciye suka sa shi a cikin kabari. 30 Amma Allah
ya tashe shi daga matattu. 31 Mutanen da suka zo tare da shi daga Galili da Urushalima kuwa suka yi
ta ganinsa har kwanaki da yawa. Wadanan mutane kuma sune shaidunsa ga jama'a a yanzu. 32 Mun
kawo maku labari mai dadi game da alkawaran da aka yi wa kakkaninmu. 33 Ubangiji ya bar mana
alkawaran. Don haka ya ta da Yesu daga matattu. Kamar yadda ya ke a littafin zabura ta biyu: ''Kai da
na ne yau na zama mahaifinka.'' 34 Kuma dalilin tayar da shi daga matattu shine saboda kada jikinsa
ya rube, ya yi magana kamar haka: ''Zan baku albarkun Dauda masu tsarki tabatattu.'' 35 Wannan
shine dalilin da ya yi magana kuma a wata Zabura, 'Ba za ka bar Mai Tsarkinka ya rube ba.' 36 Bayan
Dawuda ya yi wa Allah bauta a cikin zuciyarsa da kuma abin da Allah yake so, ya mutu, aka binne shi
tare da kakkaninsa, ya kuma ruba, 37 amma wanda Allah ya tayar bai ga ruba ba. 38 'Yan'uwa, ku sani
cewa ta wurin mutumin nan aka yi maku wa'azin gafarar zunubai. 39 Ta wurinsa ne duk wanda ya ba
da gaskiya zai kubuta daga dukan abin da dokar Musa bata 'yantar da ku a kai ba. 40 Saboda haka ku
yi hankali da abubuwan da annabawa suka fada kada su faru a kanku: 41 'Ku masu reni, za ku rude
don mamaki, ku kuma shude; saboda ina aiki a cikin kwananakinku, aikin da ba za ku yarda ba ko da
wani ya gaya maku.” 42 Da Bulus da Barnaba suna fita kenan, sai jama'a suka rokesu, su sake yin irin
wannan magana ranar Assabaci mai zuwa. 43 Bayan da sujadar ta kare, Yahudawa da yawa da kuma
wadanda suka shiga addinin Yahudanci suka bi Bulus da Barnaba, sai suka gargade su da su cigaba
da aikin alherin Allah. 44 Da Asabaci ta kewayo, kusan dukan garin suka taru domin su ji maganar
Ubangiji. 45 Sa'adda Yahudawa suka ga taron jama'a, sai suka cika da kishi suna karyata abubuwan
da Bulus ya fada suka kuma aibata shi. 46 Amma Bulus da Barnaba sun yi magana gabagadi suka ce,
“Dole ne a fara fada maku maganar Allah. Amma da yake kun ture ta, kun nuna baku cancanci rai
madawwami ba soboda haka zamu juya ga al'ummai. 47 Don haka Ubangiji ya umarce mu, cewa, 'Na sa
ku haske ga al'ummai, saboda ku kawo ceto ga iyakar duniya.'” 48 Da al'ummai suka ji haka, sai suka
yi murna suka kuma yabi kalmar Ubangiji. Dukan wadanda aka kaddarawa samin rai madawwami
suka tuba. 49 Kalmar Ubangiji kuwa ta bazu a kowanne bangaren yankin. 50 Amma Yahudawan suka
zuga wadansu mata masu sujada, masu daraja da kuma shugabannin mazan garin. Wannan ya tayar
da tsanani ga Bulus da Barnaba har suka fitar da su daga iyakar garinsu. 51 Amma Bulus da Barnaba
suka kade masu kurar kafarsu. Suka tafi garin Ikoniya. 52 Amma almajiran suka cika da farin ciki da
kuma Ruhu Mai Tsarki.

14

1 A lokacin da Bulus da Barnaba sun shiga garin Ikoniya suka shiga majami'an Yahudawa suka yi
wa'azi yadda har mutane da yawa daga cikin Yahudawa da Hellinawa suka ba da gaskiya. 2 Amma
Yahudawa da basu yi biyayya ba, suka zuga al'umman har suka yi fushi da 'yan'uwan. 3 Suka zauna
a wurin na tsawon lokaci, suna yni maganarsu gabagadi da ikon Ubangiji, yana kuma shaidar sakon
alherinsa. Ya yi wannan ta wurin alamu da al'ajibai ta hannun Bulus da Barnaba. 4 Saboda haka

mutanen garin sun rabu: wadansun su suka bi ra'ayin Yahudawa, wasu kuwa sun bi manzannin.
5 Al'umman garin da Yahudawa sun nemi jan hankali shugabanninsu, don su wulakanta Bulus da
Barnaba, su jajjefe su, 6 da suka gane haka suka gudu zuwa biranen Likoniya, Listira da Darbe, da
garuruwa wadanda ke kewaye da su, 7 a can suka yi wa'azin bishara. 8 A Listira akwai wani wanda
ke zaune bai taba tashi da kafafunsa ba, don shi gurgu ne tun daga haihuwa. 9 Wannan mutumin ya
ji Bulus yana magana. Bulus ya kafa masa ido, ya gane mutumin na da bangaskiya da za a warkar
da shi. Sai ya ce masa da murya mai karfi, "Tashi ka tsaya akan kafafunka" 10 Sai mutumin ya yi
tsalle ya fara tafiya da kafafunsa, yana yawo. 11 Da jama'an garin sun ga abin da Bulus ya yi, suka
tada muryarsu suna cewa da Likoniyanci, "Ai alloli sun ziyarce mu daga sama, da kamanin mutane."
12 Suna kiran Barnaba da sunan "Zafsa," Bulus kuwa suka kira shi da sunan "Hamisa" domin shine
yafi yin magana. 13 Sai firist din zafsa wanda dakin yin masa sujada na kofar birni; ya kawo bijimai
biyu da furannin da aka saka su kamar gammo; shi da jama'arsa suna so su yi masa hadaya. 14 Amma
da manzannin, wato Barnaba da Bulus, su ka ji labarin, suka yage rigunansu, suka hanzarta zuwa gun
taron mutanen. 15 Suna ta cewa, "Kuji! Ku mutane don me kuke wannan abin? Mu fa mutane ne
kamarku. Mun kawo maku labari mai dadi ne, da cewa, ku rabu da abubuwa marar amfani, ku koma
ga Allah mai rai, wanda ya hallici sama da kasa da teku da dukan abubuwa da ke cikinsu. 16 A da dai ya
bar mutane su yi abinda suka ga dama. 17 Duk da haka, bai bar kansa ba tare da shaida ba, don yana
bada abubuwa masu kyau, yana ba ku ruwan sama, lokatai masu albarka, ya cika ranku da abinci da
farin ciki." 18 Duk da wadannan kalmomin da kyar, Bulus da Barnaba suka iya tsayar da su daga yi
masu hadaya. 19 Amma wasu Yahudawa daga Antakiya da wasunsu daga Ikoniya suka rinjayi tarun
jama'ar. Suka jajjefi Bulus suka ja shi zuwa wajen garin, suna ganin kamar ya mutu. 20 Duk da haka da
almajirai suka kewaye shi a tsaitsaye, sai ya tashi ya koma cikin garin. Washegari, ya tafi Darba tare
Barnaba. 21 Bayan sun yi wa'azin bishara a wannan birnin suka kuma sami almajirai da yawa, suka
dawo Listira, da Ikoniya da Antikiya. 22 Suna karfafa zuciyar almajiran su rike bangaskiyarsu, su ci
gaba da ita, suna ce masu, "Ta wurin jimrewa mai yawa zamu shiga mulkin Allah, don haka dole ne mu
sha wahala." 23 Da suka zabar masu dattawa a kowace iklisiya, sai suka yi addu'oi da azumi, suka mika
su ga Ubangiji, ga wanda suka gaskanta a gareshi. 24 Sa'annan sun bi ta Bisidiya suka kai Bamfiliya.
25 Da suka yi maganarsu a Biriya, sun wuce zuwa har Italiya. 26 Ta jirgin ruwa zuwa Antakiya, a nan ne
aka mika su ga alherin Allah don aikin da suka gama a yanzu. 27 Da isowarsu Antakiya sun tara 'yan
iklisiya a wuri daya, sun ba da labarin dukan abin da Allah ya yi ta wurinsu. Da yadda Ya bude kofa a
wurin al'ummai ta bangaskiya. 28 Sun zauna tare da almajiran na tsawon lokaci.

15

1 Wadansu mutane suka zo daga Yahudiya suka koyar da 'yan'uwa, cewa, "Idan ba yi maku kaciya
bisa ga al'addar Musa ba, ba za ku sami ceto ba." 2 Da Bulus da Barnaba suka tunkare su da mahawara,
sai 'yan'uwa suka yanke shawara Bulus da Barnaba da wasu su je Urushalima wurin manzanni
da dattawa a kan wannan magana. 3 Da shike iklisiya ce ta aike su, sai suka bi ta Finikiya da ta
Samariya suka sanar da tuban al'ummai. Ya kawo murna mai yawa a wurin 'yan'uwa. 4 Bayan sun zo
Urushalima, sai iklisiya da manzanni da dattawa, suka marabce su, sai suka fada masu abin da Allah
ya yi ta wurinsu. 5 Amma wadansu mutane wadanda suka ba da gaskiya daga cikin Farisawa, suka
tashi suka ce, "Dole ne a yi masu kaciya a kuma umarce su su kiyaye dokar Musa." 6 Sai manzanin
da dattawan suka taru don su duba wannan lamari. 7 Bayan mahawara mai tsanani, sai Bitrus ya
tashi ya ce masu, "'Yan'uwa, kun san lokacin baya da ya wuce, Allah ya yi zabi a cikinku, cewa ta
bakina ne al'ummai za su ji bishara, su kuma ba da gaskiya. 8 Allah, wanda ya san zuciya, ya yi masu
shaida, ya kuma basu Ruhu Mai Tsarki kamar yadda ya yi mana; 9 kuma bai bambanta mu da su ba,
ya tsabtace zuciyarsu ta wurin bangaskiya. 10 To, saboda haka don me kuke gwada Allah, kuna sa wa
almajirai nauyi a wuya wanda ubanninmu duk da mu ba mu iya dauka ba? 11 Amma mun gaskanta
za mu samu ceto ta wurin alherin Ubangiji Yesu, kamar yadda suke." 12 Dukan taron jama'ar suka
yi shiru sa'adda suke sauraron sakon shaidar da mamakin abin da Allah ya yi ta wurin Bulus da
Barnaba a cikin al'ummai. 13 Bayan sun gama magana, Yakubu ya amsa, ya ce, "'Yan'uwa, ku ji ni.
14 Saminu ya fada yadda Allah ya fara nuna jinkai ga al'ummai domin ya dauke jama'a daga cikinsu

domin sunansa. [15] Maganar annabawa ta yarda da wannan, kamar yadda yake a rubuce, [16] 'Bayan
wadannan abubuwa zan dawo, zan gina gidan Dauda wanda ya fadi kasa; in sake gina bangonsa, in
tsayar da shi, [17] saboda sauran jama'a su nemi fuskar Ubangiji, har da al'ummai da ake kira da sunana.
[18] Wannan shine abin da Ubangiji ya fadi, shi wanda ya yi wadannan abubuwa da aka sani tun zamanin
da. [19] Saboda haka, a gani na kada mu matsa wa al'umman da suka juyo gun Allah; [20] amma zamu
rubuta masu da cewa, su guje wa gumaka da zina da faskanci da maye da cin mushe. [21] Tun zamanin da
akwai mutane a kowanne birni wadanda suke wa'azi da karatun Musa a majami'u kowanne Asabaci."
[22] Sai ya yi wa manzanin kyau su da dattawa da dukan iklisiyar su zabi Yahuza da Barnaba da Sila da
dattawan iklisiya a tura su Antakiya tare da Bulus da Barnaba. [23] Sai suka rubuta wasika, "Manzani
da dattawa da 'yan'uwa zuwa ga al'ummai 'yan'uwa a Antakiya da Suriya da Kilikiya, gaisuwa mai
yawa. [24] Mun ji cewa wasu mutane daga cikinmu wadanda ba mu umarce su ba, sun fita daga cikinmu
sun yi maku koyarwar da ta daga maku hankali. [25] Ya yi kyau da dukanmu, muka amince mu zabi
wadansu mutane mu tura su wurinku tare da Bulus da Barnaba, [26] mutane wadanda suka sadaukar
da ransu domin sunan Ubangiji Yesu Almasihu. [27] Mun aika Yahuza da Sila su gaya maku wadannan
abubuwa. [28] Saboda haka ya yi kyau Ruhu Mai Tsarki da mu, kada mu sa maku nauyi fiye da wadannan
abubuwan: [29] ku bar yi wa gumaka hadaya, ku bar cin mushe da shan kayan maye da zina da faskanci,
in kun kiyaye wadannan abubuwa za ku zauna lafiya. Ku huta lafiya." [30] Da aka sallame su, sai suka
je Antakiya. Bayan sun tara jama'a sai suka ba su wasikar. [31] Bayan da suka karanta ta, sai suka yi
murna sosai saboda karfafawa. [32] Yahuza da Sila, da shike su annabawa ne, suka karfafa 'yan'uwa
da kalmomi masu yawa. [33] Bayan sun yi kwananki a wurin, sai aka sallame su zuwa wurin 'yan'uwa
wadanda suka aiko su. [34] Amma ya gamshe Sila ya zauna a wurin. [35] Amma Bulus da Barnaba suka
tsaya a Antakiya da sauran 'yan'uwa, suna koyar da maganar Ubangiji. [36] Bayan kwanaki kadan Bulus
ya ce ma Barnaba, "Mu koma yanzu mu ziyarci dukan 'yan'uwa da muka yi masu bisharar Ubangiji,
mu ga yadda suke. [37] Barnaba yana so su dauki Yahaya wanda kuma ake kira Markus. [38] Amma Bulus
ya yi tunanin bai kamata a tafi da Markus ba, tun da ya bar su a Bamfiliya bai ci gaba da su ba. [39] Nan
jayayya ta tashi tsakaninsu, har suka rabu da juna sai Barnaba ya tafi tare da Markus suka ketare zuwa
Kuburus. [40] Amma Bulus ya zabi Sila suka tafi, bayan 'yan'uwa sun yi masu addu'ar alherin Allah ya
kiyaye su. [41] Bulus ya tafi ya zazzaga Suriya da Kilikiya yana ta karfafa iklisiyoyin.

16

[1] Bulus ya kuma isa Darbe da Listira, in da akwai wani almajiri mai suna Timoti a wurin, dan wata
Bayahudiya wadda ta ba da gaskiya; ubansa kuwa Baheline ne. [2] Ana maganar kirki a kansa ta bakin
'yan'uwa da ke Listira da Ikoniyan. [3] Bulus ya yi wa Timoti kaciya, domin yana so su yi tafiya tare,
domin kuma saboda Yahudawan da ke wurin, sun san cewa ubansa Baheline ne. [4] Suna shiga cikin
biranen, suna yi wa iklisiyoyi gargadi da su yi biyayya da umurnan da Manzanni da dattawa suka
rubuta a Urushalima. [5] Bangaskiyar iklisiyoyi kuwa ta karu, ana kuma samun karuwa na wadanda
suke ba da gaskiya kowace rana. [6] Bulus da abokan aikin sa sun shiga cikin lardin Firigiya da Galatiya,
tun da Ruhu Mai Tsarki ya hana su wa'azin kalmar a cikin yankin Asiya. [7] Sun zo kusa da Misiya, da
nufin shiga cikin Bitiniya, Ruhun Yesu ya hana su. [8] Da suka ratse ta cikin Misiya, sai suka shiga birnin
Taruwasa. [9] Bulus ya ga wahayi cikin dare, wani mutumin Makidoniya na kiransa, yana cewa. ''Ka zo
Makidoniya ka taimake mu''. [10] Bulus, da ganin haka, ya kama hanya zuwa Makidoniya, da tunanin
Allah ne ya ke so su kai wa mutanen Makidoniya bishara. [11] Da barin Taruwasa, Bulus da kungiyarsa
sun shiga jirgin ruwa zuwa Samutaraki, da gari ya waye kuma sun tafi Niyafolis; [12] Daga nan kuma
suka tafi Filibi, birni na Makidoniya, mai muhimmanci ne a yankin Roma, in da mun yi zango kwanaki
da dama. [13] Ranar Asabaci mun je kofar gari, gefen rafi, da tunanin samun wurin addu'a. Mun zauna
mun kuma yi magana da matan da sun taru a wurin. [14] Wata mace mai suna Lidiya, 'yar kasuwa ce a
birnin Tiyatira, mai bautar Allah ce, ta saurare mu. Ubangiji ya bude zuciyarta, ta mai da hankali ga
maganar da Bulus ke fadi. [15] Sa'anda da aka yi mata Baftisma tare da mutanen gidanta, ta ce da mu,
"Idan kun dauke ni mai bautar Allah, ku zo gidana ku zauna." Sai ta rinjaye mu. [16] A daidai wannan
lokaci, muna tafiya wurin addu'a, wata yarinya mai ruhun duba ta hadu da mu. Iyayen gijinta na
arziki da ita sosai. [17] Tana bin Bulus, tare da mu, tana fadi da murya mai karfi cewa, ''Wadannan

mutanen, bayin Allah mafi daukaka ne, suna sanar maku hanyar ceto ne''. [18] Ta dauki kwanaki tana
haka. Amma Bulus ya yi fushi da ita ainun, ya juya ya umarci ruhun, ya ce, ''Na umarce ka, ka rabu
da ita a cikin sunan Yesu Almasihu''. Ruhun ya yi biyayya ya rabu da ita nan take. [19] Da iyayengijinta
suka ga cewa hanyar shigar kudinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila, suka ja su cikin kasuwa
suka kai su gaban mahunkunta. [20] Da suka kai su Kotu, suka ce, ''Wadannan mutane Yahudawa ne,
suna kawo tashin hankali a birninmu. [21] Suna koyar da abubuwa da ba su karbuwa a gare mu, balle
mu aikata, a matsayinmu na Romawa.” [22] Sai jama'a gaba daya sun tayar wa Bulus da Sila; alkalan
kuma sun yage rigunansu, sun ba da umarni a duki Bulus da Sila da bulala. [23] Bayan dukan, an jefa su
Bulus a kurkuku, an ba mai tsaron kurkukun umurni ya kulle su da kyau, kada su gudu. [24] Shi kuma
ya yi hakanan, ya sa masu sarkoki a kafafun su, kamar yadda aka umurce shi. [25] Da tsakar dare, Bulus
da Sila suna yin adu'a, su na raira wakoki ga Allah, sauran 'yan sarkar su na jin su. [26] Nan da nan sai
ga wata girgizar kasa, wadda ta sa ginshikan kurkukun sun kadu, nan da nan kofofin kurkukun sun
bude, 'yan sarka kuma, sarkokin su sun karkatse. [27] Mai tsaron kurkukun ya tashi daga barci ya ga
kofofin kurkukun a bude, ya zaro takobi, zai kashe kan sa, a tunanin sa, 'yan sarkar sun gudu. [28] Amma
Bulus ya ta da murya da karfi, ya ce, ''kada kayi wa kanka barna, domin dukan mu muna nan''. [29] Mai
tsaron kurkukun ya aika a kawo fitila, ya shiga ciki a gurguje da rawan jiki, ya fadi a gaban Bulus da
Sila, [30] ya fitar da su waje ya ce, ''Shugabanni, me ya kamata in yi domin in tsira?'' [31] Sun ce masa, ''ka
ba da gaskiya ga Yesu Ubangiji, da kai da gidan ka, za ku sami tsira''. [32] Bulus da Sila suka fada masa
maganar Ubangiji, tare da iyalinsa. [33] Shi mai tsaron kurkukun ya dauke su cikin daren, ya wanke
raunukansu, an kuma yi masa Baftisma nan da nan tare da iyalinsa. [34] Ya kai Bulus da Sila gidansa,
ya ba su abinci. Murna ta cika gidan mai tsaron kurkukun, domin iyalin sa duka sun ba da gaskiya
ga Allah. [35] Da gari ya waye, alkalai sun ba da sako a saki Bulus da Sila. [36] Mai tsaron kurkukun kuwa
ya sanar wa Bulus wannan magana ta alkalan, saboda haka ya ce wa Bulus, ''Ku tafi cikin salama''.
[37] Amma Bulus ya ce masu, “Sun yi mana duka a fili a gaban mutane mu da muke Romawa, ba a kashe
mu ba, sun kuma sa mu a kurkuku; suna koran mu a asirce? Su zo da kansu su fitar da mu. [38] Masu
tsaron kurkuku sun mayar da maganar Bulus ga alkalan, wanda ya sa sun firgita, da jin cewa Bulus da
Sila Romawa ne. [39] Alkalai da kansu sun zo sun roki Bulus da Sila; da suka fitar da su daga kurkukun,
sun ce wa Bulus da Sila su bar birnin. [40] Da hakanan ne Bulus da Sila suka fita daga kurkuku, sun je
gidan Lidiya. Da Bulus da Sila sun ga 'yan'uwa, sun karfafa su, sa'annan suka bar birnin.

17

[1] Bayan sun wuce biranen Amfibolis da Aboloniya, sun iso birnin Tasalunika, in da akwai wata
majami'ar Yahudawa a wurin. [2] Bulus, kamar yadda ya saba, ya nufi wurinsu, yana tattaunawa da
su har Asabaci uku, daga cikin littattafai. [3] Bulus ya bude littattafai yana bayyana masu cewa, dole
ne Almasihu ya sha wahala, ya kuma tashi daga matattu. Ya ce, ''Wannan Yesu kuwa da nake sanar
maku, shine Almasihu''. [4] Wasu Yahudawa sun yarda, sun bi Bulus da Sila, da wadansu Helenawa,
da Shugabannin Mata da jama'a da yawa. [5] Yahudawan da basu ba da gaskiya ba suka cika da kishi,
suka dauki wadansu 'yan ta'adda daga cikin kasuwa, suka tada tarzoma cikin birnin, mutane da yawa
na bin su. Sun kai hari a gidan Yason, da niyyar fitar da Bulus da Sila a gaban jama'a. [6] Amma da
ba su ga Bulus da Sila ba, suka ja Yason da wasu 'yan'uwa masu bi zuwa gaban mahukuntar birnin,
suna cewa, ''Wadannan ne fa masu ta da zaune tsaye, gashi sun zo mana. [7] Wadannan mutane da
Yason ya marabta, sun saba wa dokokin Kaisar; Suna cewa akwai wani sarki mai suna - Yesu.'' [8] Da
taron jama'a, da mahukuntan birnin suka ji haka, sun damu. [9] Bayan da sun amshi kudi daga wurin
Yason da sauran 'yan'uwan, sai suka sake su. [10] A wannan daren, 'yan'uwa masu bi suka fitar da
Bulus da Sila, suka aike su garin Biriya. Da isar su can, su ka nufa majami'ar Yahudawa. [11] Mutanen
Biriya daban suke da na Tasalunika, sun yarda da sakon Bulus da zuciya daya, suna kuma binciken
littattafai kowace rana domin su tabbatar da sakon Bulus, ko gaskiya ne. [12] Saboda haka mutane da
yawa cikin su sun ba da gaskiya, tare da wadansu sannanun mata Helenawa da maza da yawa. [13] Amma
da Yahudawan Tasalunika suka ji cewa Bulus yana wa'azin kalmar Allah a Biriya, sun haura can, sun
tada hankulan jama'a. [14] Nan da nan, masu bi na Biriya sun dauki Bulus sun aika shi zuwa teku, an
bar Sila da Timoti a Biriya tukuna. [15] Wadanda sun fitar da Bulus, sun kai shi har zuwa birnin Atina.

Bulus ya ba su sako, su fada wa Sila da Timoti suyi hanzari su same shi. 16 Sa'anda Bulus yana jiran
zuwan Sila da Timoti a Atina, ya yi fushi a ransa, da ya ga birnin cike da gumakai. 17 Ya tattauna da
Yahudawa a cikin majami'a tare da masu yin sujada ga Allah, da kuma wadanda yake samu a kowace
rana, a kasuwa. 18 Amma wadan su Abikuriyawa da masana sun yi karo da shi. Wadansun su na cewa,
''Menene wannan sakaren ke cewa?'' Wadansu kuma sun ce, ''Da alama mai wa'azi ne na wasu alloli
dabam,'' domin yana wa'azin Yesu da tashin sa daga matattu. 19 Suka dauki Bulus zuwa Tudun Arasa,
suna cewa, ''Ko za ka sanar mana da wannan sabuwar koyaswar taka? 20 Abubbuwan da kake fadi,
baki ne a gare mu. Muna so mu san ma'anar su.'' 21 (Atiniyawa da bakin da ke cikinsu, suna ba da
lokacin su ga fadin sabobbin abubuwa da sauraron su). 22 Bulus ya tsaya a tsakiyar Tudun Arasa ya
ce, ''Ku mutanen Atiniya na lura masu kwazon addini ne ku. 23 Na lura da abubuwan sujadar ku yayin
da nake zagawa, amma na ga wani bagadi da rubutu a kansa mai cewa, ''Ga Allah wanda ba a sani
ba.” Abin da kuke bauta wa cikin rashin sani, shi nake sanar maku. 24 Allahn da ya yi duniya da kome
da ke cikinta, tun da ya ke shine Ubangijin sama da kasa, ba ya zama a haikalin da mutane suka gina
da hannu. 25 Ba ya neman taimakon kowa, babu kuma wanda ya isa ya ba shi. Shine ke ba da rai, da
numfashi da kowanne abu. 26 Daga mutum daya ya hallici dukan al'umman duniya, ya rarraba, ya
kuma sanya kowa a inda ya shirya masa. 27 Domin su nemi Allah ko za su iya kaiwa zuwa gareshi su
same shi, ga shi kuwa ba ya nesa da kowannenmu. 28 A cikinsa muke rayuwa, muna walwala, kamar
yadda wani daga cikin masananku yace, 'Mu 'ya'yansa ne'. 29 Idan mu 'ya'yan Allah ne, bai kamata
mu danganta Allah da zinariya ko azurfa, ko kuma duwatsu da itatuwa da an sassaka ba. 30 Saboda
haka ne, Allah ya kawar da kwanakin jahilci, amma ya ba da umarni kowa a ko'ina ya tuba. 31 Akwai
ranar da ya shirya zai yi wa duniya shari'a cikin adalci, ta wurin mutumin da ya zaba. Allah ya nuna
wannan mutumin, ta wurin ta da shi daga matattu''. 32 Da mutanen Atina sun ji batun tashi daga
matattu, wadansu suka yi wa Bulus ba'a; amma wadansu kuma sun ce, ''Za mu saurare ka kuma, a
kan wannan maganar.'' 33 Bayan haka, Bulus ya bar su. 34 Amma wasu maza a cikinsu sun yarda da
bisharar, sun ba da gaskiya, hade da Diyonisiyus dan Majalisar Tudun Arasa da wata mace mai suna
Damaris, da wadansu tare da su.

18

1 Bayan haka sai Bulus ya tafi Antakiya daga nan, ya wuce Korinti. 2 A can ya sadu da wani Bayahude
mai sunan Akila, dan kasar Buntus ne; bai dade da zuwa garin ba, daga Italiya ya zo da matarsa
mai suna Balkisu, saboda Kalaudiyas ya ba da umarni dukan Yahudawa su bar Roma; sai Bulus ya
je wurinsu. 3 Bulus ya zauna a gidansu don sana'arsu daya ce, wato, masu aikin Tanti ne. 4 Saboda
haka Bulus na zuwa majami'a, yana yin nazari tare da su a kowace Asabaci. Yana kokari ya rinjayi
Yahudawa da Helinawa. 5 Amma a lokacin da Sila da Timoti suka iso Makidoniya, Ruhu ya matsa
Bulus ya shaida wa Yahudawa cewa Yesu Almasihu ne. 6 Lokacin da Yahudawa suka tayar masa suna
zarginsa. Bulus ya kakkabe rigansa a gabansu yana cewa, “Alhakin jininku yana kanku; daga yanzu
zan koma wurin al'ummai.” 7 Da ya bar wurinsu, ya tafi gidan Taitus Yustus mai wa Allah sujada.
Gidansa na kusa da majami'a. 8 Kiristus shine shugaban majami'a, sai shi da dukan iyalin gidansa sun
ba da gaskiya ga Ubangiji. Korantiyawa da yawa suka ji jawabin Bulus suka ba da gaskiya, aka yi masu
Baftisma. 9 Da dare Ubangiji ya ce wa Bulus a cikin wahayi, “Kada ka ji tsoro, amma ka yi magana
kada kuma ka yi shuru. 10 Gama ina tare da kai, ba wanda zai cutar da kai, gama ina da mutane anan
garin.” 11 Bulus ya zauna a nan tsawon shekara daya da wata shida, yana koyar masu da maganar
Allah. 12 Amma da Galiyo ya samu zaman gwamnan Akaya, sai Yahudawa suka tayar wa Bulus har suka
kai shi gaban dakalin shari'a. 13 Suna cewa, “Wannan mutumin yana kokarin rinjayar mutane su yi
sujadar da ta saba wa dokarmu.” 14 Duk da haka kafin Bulus ya yi magana, Galiyo ya ce wa Yahudawa,
“Ku Yahudawa in da karar ku ta wani babban laifi ce wanda ya aikata, da sai in hukunta. 15 Amma
tun da ya ke akan al'amurar, kalmomi ne, da ta sunaye da dokokin ku, ku je ku sasanta al'amuran
ku.” 16 Galiyo ya kore su daga dakalin shari'a. 17 Saboda haka sai suka kama Sastanisu, suka yi masa
duka sosai a gaban dakalin shari'a. Amma Galiyo bai damu da yadda suka karasa ba. 18 Bulus kuwa,
bayan ya zauna tare da su na wasu kwanaki masu yawa, ya bar 'yan'uwan zuwa Suriya ta jirgin ruwa,
tare da Balkisu da Akila. Kafin ya bar tashar jiragen ruwa da ke a Sankuriya, ya tafi saboda ya aske

kansa, domin ya dauki alkawarin Banazare. [19] Da suka iso Afisa, Bulus ya bar Balkisu da Akila anan.
Shi kuwa ya shiga majami'ar Yahudawa yana nazari tare da su. [20] Da suka roki Bulus ya zauna da su
na tsawon lokaci, bai yarda ba. [21] Ya kama hanyarsa ya bar su ya ce, "In Allah ya yardar mani zan
dawo wurinku wata rana." Sai ya shiga jirgin ruwa daga Afisa. [22] Daga saukar su a Kaisariya, sai ya
haura zuwa Urushalima ya gai da iklisiya daga nan ya tafi Antakiya. [23] Bayan ya zauna na dan lokaci a
wurin, Bulus ya kama hanyarsa zuwa yakin Galatiya da Firjiya anan ya karfafa almajirai. [24] A nan dai
akwai wani Bayahude mai suna Afolos, dan asalin Iskandariya ne da haihuwa, ya zo Afisa. Shi masani
ne a maganar Allah. [25] Afolos dai ya sami horo daga maganar Ubangiji. Shi mai kokari ne a ruhu, yana
wa'azi da koyarwa daidai game da Yesu. Amma ya san da Baftismar Yahaya ne kadai. [26] Afolos ya fara
wa'azinsa da gabagadi a cikin majami'a. Da Balkisu da Akila suka ji shi sai suka yi abokantaka da shi,
suka kara bayyana masa game da labarin hanyar Allah mafi daidai. [27] Da ya so ya wuce zuwa cikin
Akaya 'yan'uwa suka karfafa shi, sun rubuta wa almajiran da ke a Akaya, don su karbe shi da hannu
biyu. Da ya iso wurinsu, ya kuwa karfafa 'yan'uwa da sun ba da gaskiya ta wurin alheri. [28] Afolos ya
ba Yahudawa mamaki da irin ikon da yake da shi da gwanintarsa, yadda yake nunawa daga nassoshi
cewa Yesu shine Almasihu.

19

[1] Sa'adda Afolos yake a Koranti, Bulus ya zagaya kasar tudu ya zo birnin Afisa, a nan kuma ya sami
wadansu almajirai. [2] Bulus ya ce masu, "Ko kun karbi Ruhu Mai Tsarki sa'anda kuka ba da gaskiya?"
Suka amsa, "A'a bamu taba jin labarin Ruhu Mai Tsarki ba. [3] Bulus ya ce, "Wacce irin baftisma aka
yi maku?" Suka ce, "Baftismar Yahaya" [4] Bulus ya amsa ya ce, "Yahaya ya yi wa mutane baftismar
tuba, ya ce su ba da gaskiya wanda zai zo bayansa, wato, Yesu kenan." [5] Da mutanen suka ji haka, sai
aka yi masu baftisma cikin sunan Ubangiji Yesu. [6] Sa'adda Bulus ya dibiya hannu a kansu, Ruhu Mai
Tsarki kuma ya sauka a kansu suka yi magana da harsuna da kuma annabci. [7] Su wajen mutum goma
sha biyu ne. [8] Bulus ya shiga majami'a ya yi ta koyarwa gabagadi misalin tsawon wata uku. Yana bi
da su cikin nazarin maganar yana fahimtar da mutane su gaskanta game da abubuwa da suka shafi
mulkin Allah. [9] Amma sa'adda wadansu Yahudawa suka taurare, suka ki yin biyayya, sai suka fara
bata hanyar Almasihu a gaban taron. Saboda haka sai Bulus ya janye daga wurinsu tare da wadanda
suka ba da gaskiya. Ya fara koyarwa a makarantar Tiranus. [10] Haka ya cigaba shekaru biyu har duk
mazaunan Asiya suka ji maganar Ubangiji, Yahudawa da Helenawa. [11] Allah ya yi manyan al'ajibai ta
hannun Bulus, [12] har marasa lafiya suka warke, mugayen ruhohi suka fito daga cikin mutane, sa'adda
suka karbi kyallaye da mayafai daga jikin Bulus. [13] Amma akwai Yahudawa masu tsubu da suka biyo
ta wajen, suka dauka wa kansu su yi amfani da sunan Yesu. Suka ce, "Mun dokace ku cikin sunan Yesu
wanda Bulus yake wa'azinsa, ku fita." [14] Wadanda suka yi wannan su bakwai ne 'ya'yan wani babban
firist Bayahude mai suna Siba. [15] Mugun ruhun ya amsa ya ce, "Na san Yesu, na san Bulus, amma
ku, su wanene?" [16] Sai mugun ruhun da ke cikin mutumin ya fada a kan matsubatan ya fi karfinsu
ya kuma bubuge su. Suka runtuma da gudu suka fice daga dakin tsirara da raunuka. [17] Wannan ya
zama sanannen abu ga dukan mutane, Yahudawa da Helenawa mazaunan Afisa. Suka ji tsoro kwarai,
sunan Ubangiji Yesu ya sami daukaka. [18] Masu bi da yawa kuma, suka zo suka furta mugayen ayyukan
da suka aikata. [19] Masu sihiri suka kawo littattafansu suka kona a gaban mutane. Da aka yi jimilar
tamaninsu, aka samu sun kai dubu hamsin na azurfa. [20] Sai maganar Ubangiji ta yadu da iko ta hanyoyi
da yawa. [21] Da Bulus ya kammala aikinsa na bishara a Afisa, Ruhu ya bishe shi sai ya bi ta Makidoniya
da Akiya a kan hanyarsa zuwa Urushalima. Ya ce, "Bayan na je can, dole in je Roma." [22] Bulus ya
aiki almajiransa biyu Timoti da Irastus zuwa Makidoniya, wadanda suka taimake shi. Amma shi da
kansa ya jira a Asiya na dan lokaci. [23] A wannan lokacin sai aka yi babban tashin hankali a Afisa game
da wannan Hanyar. [24] Wani Makeri mai suna Damatrayus wanda ke kera sifoffin gunkin azurfa na
Dayana, wanda sana'a ce mai kawo wa makera riba sosai. [25] Ya tattara makera ya ce da su, "Kun sa
ni da wanan sana'a ne muke samun kudi mai yawa. [26] Kun gani kun kuma ji cewa, ba a Afisa kadai
ba, amma har da fadin kasar Asiya wannan Bulus ya rinjayi mutane da yawa. Yana cewa babu alloli
da ake kerawa da hannu. [27] Ba sana'ar mu kadai ke cikin hatsari ba, amma har da haikalin allahnmu
Dayana babba zai zama mara amfani. Ta haka za ta rasa girmanta, ita da dukan kasar Asiya da duniya

ke wa sujada.” 28 Da suka ji haka sai suka fusata kwarai, suka yi kira mai karfi suna cewa “Mai girma
ce Dayana ta Afisa.” 29 Gari gaba daya ya rude, jama'a kuma sun hanzarta zuwa wurin taron. Kafin
wannan lokaci, sun riga sun kama abokan tafiyar Bulus, wato Gayus da Aristakas wadanda suka zo
daga Makidoniya. 30 Bulus ya yi niyya ya shiga cikin taron jama'ar, amma almajiran suka hana shi.
31 Haka nan ma wadansu abokan Bulus da ke shugabanin yankin al'umma Asiya sun aika masa da roko
mai karfi kada ya shiga dandalin. 32 Wadansu mutane na kirarin wani abu, wadansu kuma na kirarin
wani abu dabam, domin jama'a sun rude. Da yawa daga cikinsu ma ba su san dalilin taruwarsu ba.
33 Yahudawa suka kawo Iskandari ya tsaya a gaban taruwan jama'a. Iskandari ya mika hannunsa sama
domin ya yi bayani ga jama'a. 34 Amma da suka gane shi Bayahude ne, sai dukansu suka kwala ihu
wajen sa'a biyu, “Mai girma ce Dayana ta Afisa.” 35 Da magatakardar garin ya sha kan jama'a, sai ya
ce, “Ya ku mutanen Afisa, wanene bai san cewa birnin Afisa cibiya ce na allahn nan Dayana mai girma
da na sifar da ta fado daga sama ba? 36 Tun da ba a karyata wadannan abubuwa ba, ya kamata ku yi
shuru don kada ku yi wani abu a gaggauce. 37 Gama kun kawo wadannan mutane a wannan dakin
sharia ba a kan su mafasa ne na haikali ba ko kuma masu sabo ga allahnmu ba. 38 Saboda haka idan
Damatrayas da makeran da ke tare da su na da wata tuhuma a kan wani, kotuna suna nan a bude masu
shari'a kuma suna nan. Ba ri su kai karar junansu. 39 Amma idan akwai maganganu na dubawa, za a
daidaita su a taronmu na lokaci lokaci. 40 Domin hakika muna cikin hatsarin zargi game da hargitsin
yau. Babu dalilin wanan yamutsi domin ba mu da bayani a kansa.” 41 Da ya fadi haka, sai ya sallami
taron.

20

1 Bayan da rikici ya kare, Bulus ya aika a kira al'majiran, ya karfafa su. Sa'annan ya yi bankwana da
su, ya tashi zai tafi Makidoniya. 2 Bayan ya ratsa cikin lardunan yana yi wa masu bi gargadi sosai, sai ya
zo kasar Helenawa. 3 Sa'adda ya yi wata uku a wurin, Yahudawa suka kulla masa makirci, yayin da yake
shirin hawa Jirgi zuwa Suriya, sai ya canza ra'ayi ya koma ta Makidoniya. 4 Masu yi wa Bulus rakiyar
zuwa yankin Asiya sun hada da Sobatarus dan Burus daga Biriya; Gayus mutumin Derbe; Timoti da
Aristakus da Sakundus, dukansu masu bi ne daga Tasalonika; da Tikikus da Trofimus daga Asiya.
5 Amma wadansu har suka rigaye mu, suka jira mu a Taruwasa. 6 Da muka shiga Jirgi daga Filibi
bayan kwanakin Gurasa mara yisti; bayan kwanaki biyar muka iske su a Taruwasa; kwananmu bakwai
a wurin. 7 A rana ta fari ga mako, da muka taru domin karya gurasa. Bulus ya yi wa masubi jawabi, don
ya yi niyyar ya tafi da wayewar gari; jawabinsa ya kai har tsakar dare. 8 A benen da suka taru akwai
fitilu da yawa. 9 Wani matashi mai suna Aftikos yana zaune a kan taga, barci mai nauyi ya dauke shi; da
shike Bulus ya tsawaita jawabinsa, saurayin da shike barci mai nauyi ya dauke shi sai ya fado daga kan
bene na uku aka dauke shi matacce. 10 Sai Bulus ya sauka ya mike a bisansa ya rungume shi, sa'annan
ya ce, “Kada kowa ya damu; domin yana darai bai mutu ba.” 11 Sa'annan ya hawo kan bene domin
cin gurasa tare da su, ya yi magana da su har gari ya waye daga nan ya bar su. 12 Suka kawo saurayin
da rai, sun sami ta'aziya ba kadan ba. 13 Amma mu, da muka riga Bulus zuwa gun Jirgin, muka shiga
zuwa Asos, mun shirya mu dauki Bulus a jirgi amma shi ya kudurta ya yi tafiya a kasa. 14 Da muka
sadu a Asos, mun dauke shi a Jirgin ruwa zuwa Mitilitus. 15 Bayan tashin mu daga can, washegari
muka zo tsibirin Kiyos. Washegari kuma muka zo birnin Militus. 16 Amma Bulus ya kudurta wucewa
Afisa a Jirgi, don kada ya bata lokaci a Asiya, don yana sauri in ya yiwu ranar Fentekos ta same shi
a Urushalima. 17 Daga Militus ya aika a kira masa dattawan iklisiyar Afisa. 18 Da suka zo wurinsa sai
ya ce masu, “Ku da kanku kun san tun daga ranar da na sa kafata a Asiya, irin zaman da muka yi
da kasancewar mu tare. 19 Na bauta wa Ubangiji da tawaliu har da hawaye, da wahalun da na sha
saboda makircin Yahudawa. 20 Kun sani ban ji nauyin sanar da ku kowanne abu mai amfani ba, na bi
ku gida gida ina koyar da ku abubuwa a sarari. 21 Kunsan yadda na gargadi Yahudawa da Hellenawa
game da tuba ga Allah da bangaskiya ga Ubangiji Yesu. 22 Yanzu fa, gashi, zan tafi Urushalima, Ruhu
Mai Tsarki ya nuna mani a fili dole in je, ban san abin da zai faru da ni a can ba. 23 Sai dai Ruhu Mai
Tsarki ya nuna mani a kowanne gari cewa, sarkoki da wahalu suna jira na. 24 Amma ban dauka cewa
raina yana da wani amfani gare ni ba, domin in cika tsere da hidimar da na karba daga wurin Ubangiji
Yesu, ta shaidar bisharan alherin Allah. 25 Yanzu fa, duba, na san dukanku, wadanda na yi wa wa'azin

mulkin Allah, ba za ku kara gani na ba. 26 Don haka na shaida maku a wannan rana, ba ni da alhakin
jinin kowanne mutum. 27 Don banji nauyin sanar maku da dukan nufin Allah a gare ku ba. 28 Saboda
haka ku kula da kanku, da masubi da Ruhu Mai Tsarki ya sanya ku shugabanni. Ku kula ku yi kiwon
iklisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. 29 Na sani cewa bayan tafiyata, kyarketai masu zafi za su shiga
tsakaninku, kuma baza su rangwanta wa masubi ba. 30 Na sani har daga cikinku wadansu mazaje za su
zo su fadi gurbattatun zantattuka, domin su janye almajirai zuwa gare su. 31 Saboda haka ku yi lura.
Ku tuna da cewa shekara uku ban fasa yi wa kowannenku gargadi da hawaye dare da rana ba. 32 Yanzu
ina mika ku ga Allah, da maganar Alherinsa, wadda take da ikon gina ku ta kuma ba ku gado tare da
dukan wadanda ke cikin kebabbu na Allah. 33 Ban yi kyashin azurfa, ko zinariya, ko tufafin wani ba.
34 Ku da kanku kun sani na yi aiki da hannuwana, na biya bukatu na da na wadanda ke tare da ni.
35 Na zama maku abin koyi a kowace hanya game da yadda za ku taimaka wa nakasassu ta wurin aiki,
da yadda za ku tuna da maganar Ubangiji Yesu, maganar da shi da kansa ya ce: ''Bayarwa tafi karba
albarka.'' 36 Bayan da ya yi magana haka, ya durkusa ya yi addu'a tare da su duka. 37 Dukansu kuwa
suka yi kuka mai tsannani, suka rungume shi kuma suka sunbace shi. 38 Suka yi bakin ciki musamman
domin abin da ya ce masu, ba za su kara ganinsa ba. Sai dukansu suka yi masa rakiya zuwa wurin jirgin
ruwa.

21

1 Da muka rabu da su, muka shiga jirgin ruwa muka mike hanya zuwa birnin Kos, washegari sai
birnin Rodusa, daga nan sai kuma zuwa birnin Batara. 2 Da muka sami jirgi mai hayewa zuwa Fonisiya
sai muka shiga. 3 Da muka hango tsibirin Kubrus muka bar shi a hagun mu muka nufi Suriya, muka
sauka a birnin Taya domin a nan ne jirgin ruwan zai sauke kayansa. 4 Bayan mun sami almajirai
sai muka zauna can kwana bakwai. Al'majiran suka ce ma Bulus, ta wurin Ruhu, kada ma ya je
Urushalima. 5 Bayan 'yan kwanaki muka cigaba da tafiyarmu. Dukansu da matansu da 'ya'yansu suka
raka mu har bayan birnin. Sa'annan muka durkusa a bakin gacci muka yi addu'a muka yi sallama
da juna. 6 Sai muka shiga jirgin ruwa, su kuma suka koma gida. 7 Da muka gama tafiyarmu a Taya
muka iso Talamayas. A nan ne muka gaisa da 'yan'uwa, muka zamna kwana daya da su. 8 Washegari
muka tashi muka tafi Kaisariya. Muka shiga gidan Filibus mai shaida bishara, daya daga cikin bakwai
din, muka zauna da shi. 9 Wannan mutum yana da 'ya'ya hudu mata, budurwai masu yin annabci.
10 Sa'anda muka zauna can 'yan kwanaki, wani annabi ya zo daga Yahudiya mai suna Agabus. 11 Ya zo
wurinmu ya dauki damarar Bulus ya daure tasa kafar da hannayensa ya ce, “Ruhu Mai Tsarki ya ce,
'Haka Yahudawa za su daure mai wannan damarar, zasu kuma bashe shi ga al'ummai.'” 12 Da muka
ji wannan sakon, sai dukanmu da mazaunan wurin muka roki Bulus kada ya tafi Urushalima. 13 Sai
Bulus ya amsa ya ce, “Me kuke yi, kuna kuka kuna karya mani zuciya? Bama a shirye don dauri kadai
nake ba har ma da mutuwa a Urushalima, sabili da sunan Ubangiji Yesu.” 14 Tun da Bulus bashi da
niyyar a rinjaye shi, muka daina kuka muka ce, “Bari nufin Ubangiji ya tabbata.” 15 Bayan wadannan
kwanaki, muka dauki jakkunanmu muka haura Urushalima. 16 Wadansu almjirai daga Kaisariya suka
bi mu. Sun zo ne tare da wani ana ce da shi Manason, mutumin Kuburus mai bi na farko, wanda za mu
zauna da shi. 17 Da muka isa Urushalima, 'yan'uwa suka marabce mu da farin ciki. 18 Washegari Bulus
ya tafi tare da mu zuwa wurin Bitrus, dukan dattawa kuma suna nan. 19 Bayan ya gaishe su, sai ya
shaida masu daya bayan daya abubuwan da Allah ya yi cikin al'ummai ta wurin hidimarsa. 20 Da suka
ji haka, suka yabi Ubangiji suka ce masa, “Ka gani, dan'uwa, dubban Yahudawa sun bada gaskiya suna
kuma da niyyar kiyaye shari'a. 21 An kuma gaya masu a kanka cewa, kana koya wa Yahudawan da suke
zaune cikin al'ummai su yi watsi da Musa. Kana koya masu kada su yi wa 'ya'yansu kaciya, kada kuma
su bi tsofaffin al'adu. 22 Me ya kamata mu yi? Hakika za su ji ka zo. 23 Sabo da haka ka yi abin da muka
fada maka yanzu. Muna da maza hudu da suka dauki wa'adi. 24 Tafi da wadannan ka tsarkake kanka
tare da su, ka dauki dukan dawainiyar su dana askin kai. Ta haka kowanne mutum zai sani abubuwan
da ake fadi a kanka karya ne. Za su sani cewa kai mai kiyaye shari'a ne. 25 Game da al'umman da suka
bada gaskiya mun yi masu wasika, mun bada umarni su kaurace kansu daga sadakokin da aka mika wa
gumaku, da jini, da abin da aka makare da kuma fasikanci. 26 Sai Bulus ya dauki mazannan, washegari
ya tsarkake kansa tare da su, suka shiga haikali, domin ya sanar da cikar ranakun tsarkakewarsu,

wato ranar ba da sadaka domin kowanne dayansu. 27 Da kwanakin nan bakwai suka yi gab da cika,
wadansu Yahudawa daga Asiya suka ga Bulus a haikali, sai suka zuga taro, suka danke shi. 28 Suna ta
kururuwa, "Mutanen Isra'ila ku taimaka mana. Wannan shine mutumin da ke koya wa dukan mutane
ko'ina abubuwa gaba da mutane, da shari'a da kuma wannan wurin. Banda haka ya kawo Helenawa
cikin haikalin nan ya kazantar da wannan wuri tsatsarka." 29 Domin dama sun ga Tarofimas mutumin
Afisa tare da Bulus cikin birni, suka yi zaton ya kawo shi cikin haikali. 30 Sai duk gari ya rude, mutane
suka runtuma suka danke Bulus. Suka ja shi waje daga cikin haikalin, nan da nan aka rufe kofofin.
31 Suna kokarin kashe shi kenan, sai labari ya kai wurin hafsan sojoji cewa Urushalima duk ta yamutse
da tarzoma. 32 Nan take ya dauki mayaka da jarumawa, suka sheka da gudu wurin taron. Da mutane
suka ga hafsan sojoji da rundunansa sai suka daina dukan Bulus. 33 Sai hafsan ya tafi ya danke Bulus ya
sa aka daure shi da sarkoki biyu. Ya tambaya ko shi wanene da kuma laifinsa. 34 Wadansu cikin taron
suna ta kururuwa wadansu su ce wannan, wadansu su ce, wancan. Tunda hafsan bai fahimci abin
da suke fadi ba, sabo da ihunsu, ya dokaci a shigar da Bulus farfajiyar sojoji. 35 Da suka kai matakala,
sojoji suka dauki Bulus sabo da tsananin husatar taron jama'a. 36 Domin taron suka biyo baya suna ihu
suna cewa, "A kashe shi." 37 An kusa shigar da shi farfajiyan kenan sai Bulus ya ce wa babban hafsan,
"Ko ka yarda inyi magana da kai?" Hafsan ya ce, "Ka iya Helenanci? 38 Ashe ba kai ne Bamasaren nan
da kwanakin baya ka haddasa tawaye, ka dauki 'yan ta'adda dubu hudu ka kai su jeji ba?" 39 Bulus ya
ce, "Ni Ba'ibrane ne daga birnin Tarsus a Kilikiya. Ni dan kasar babban birni ne. Ka amince mani in yi
magana da mutanen." 40 Da hafsan ya bashi izni, Bulus ya mike a kan matakala ya daga hannayensa
sama ya yi nuni su yi shuru. Da wuri ya yi tsit, Bulus ya yi masu magana da Ibraniyanci. Ya ce,

22

1 "Yanuwa da Ubanni, ku saurari kariya ta zuwa gare ku yanzu." 2 Da taron sun ji Bulus na magana
a harshen Ibraniyawa sai sun yi tsit. Ya ce, 3 Ni Bayahude ne daga garin Tarwasa na Kilikiya, amma a
karkashin Gamaliyal aka ilimantar da ni. An horar da ni sosai bisa ga bin hanyar dokokin kakkaninmu.
Ina da himma ga bin Allah kamar yadda ku ma kuna da ita. 4 Na tsananta wa wannan Hanyan har
ga mutuwa; na daure maza da mata sa'annan na jefa su cikin gidan yari. 5 Hakannan ma babban
firist da dukan dattawa za su ba da shaida cewa na karbi izini daga wurinsu domin 'yan'uwa da ke a
Dimashku, saboda in tafi can. Haki na shine in daure mabiyan Hanyan nan, in kawo su Urushalima
domin a hukunta su. 6 Sa'anda ina cikin tafiya, ina kuma kusa da Dimashku, da tsakar rana sai farat
daya ga babban haske daga sama ya haskaka kewaye dani. 7 Na fadi kasa sa'anan na ji murya na ce
da ni, 'Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mani?' 8 Na amsa, 'Wanene kai, Ubangiji?' Ya ce
mani, 'Nine Yesu Banazarat wanda kake tsananta wa.' 9 Wadanda ke tare da ni sun ga hasken, amma
ba su gane muryar wanda ya yi magana da ni ba. 10 Na ce, 'Me zan yi ya Ubangiji?" Ubangiji ya ce
mani, 'Tashi ka tafi cikin Dimashku, a can za a fada maka abinda wajibi ne ka yi. 11 Ban iya ganin
wuri ba domin walkiyar hasken, sai na tafi cikin Dimashku ta wurin jagorancin wadanda ke tare da
ni. 12 A can na sami wani mai suna Ananiya, mai tsoron Allah bisa ga sharia, da kyakyawan suna kuma
a gaban Yahudawa da ke zama a can. 13 Ya zo gare ni ya ce, 'Dan'uwa Shawulu, karbi ganin gari.' A
daidai wannan sa'a na gan shi. 14 Sa'annan ya ce, 'Allah na kakkaninmu ya zabe ka ka san nufinsa, ka
ga Mai Adalcin nan, ka kuma ji muryar da ke fitowa daga bakinsa. 15 Gama za ka zama mashaidinsa
ga dukan mutane game da abinda ka gani da wanda ka ji. 16 A yanzu me ka ke jira? 'Tashi a yi maka
baftisma a wanke zunubanka, kana kira bisa sunansa.' 17 Bayan da na dawo Urushalima, sa'anda ina
addu'a a cikin haikali, sai na karbi wahayi. 18 Na gan shi ya ce mani, 'Gaggauta ka bar Urushalima
yanzu, domin ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.' 19 Na ce, 'Ubangiji, su da kansu sun san
yadda na sa su a kurkuku na kuma doddoke wadanda suka gaskanta da kai a kowacce masujada. 20 A
sa'anda a ke zubar da jinin mashaidinka Istifanus, ina nan tsaye ina goyon baya, ina kuma lura da
rigunan wadanda suka kashe shi.' 21 Amma ya ce mani, 'Tafi, domin zan aike ka can wurin Al'ummai.'
22 Mutanen sun bar shi yayi magana har zuwa ga wannan lokacin. Amma sai suka ta da murya suna
cewa, 'A kawar da wannan dan taliki daga duniya: don bai kamata ya rayu ba.' 23 Sa'anda suke tadda
muryarsu, suna jefar da tufafinsu da kuma baza kura a iska, 24 babban hafsan ya umarta a kawo Bulus
a farfajiyan. Ya umarta da cewa a bincike shi da bulala, domin ya san dalilin da suka ta da ihu gaba da

shi haka. [25] Bayan da suka daure shi da tsirkiya, Bulus ya ce wa Jarumin da ke kusa da shi, “Ko daidai
ne bisa ga doka a yi wa Barome wanda ma sharia ba ta kashe shi ba bulala?” [26] Da Jarumin ya ji haka,
ya tafi wurin babban hafsan, yana cewa, “Me kake so ka yi? Gama wanan mutumin dan asalin Roma
ne.” [27] Babban hafsa ya zo ya ce masa, “Gaya mani, kai dan asalin Roma ne?” Bulus ya ce, “Haka ne.”
[28] Babban hafsan ya amsa masa, “Da kudi masu yawa na sayi yancin zama dan kasa.” Amma Bulus ya
ce, “An haife ni dan kasar Roma. [29] “Sai mutanen da sun zo su tuhume shi sun bar shi nan da nan.
Babban hafsa shi ma ya tsorata da ya gane Bulus dan asalin Roma ne, domin ya riga ya daure shi.
[30] Washegari, babban hafsan ya so ya san gaskiyar tuhuma da Yahudawa suke yi a kan Bulus. Sai ya
kwance shi daga sarka, ya kuma umarci babban firist da dukan majalisa su sadu. Sai ya kawo Bulus
ya sa shi a tsakiyarsu.

23

[1] Bulus ya kura wa yan majalisa ido yace, '''Yan'uwa, na yi rayuwa tare da Allah da lamiri mai kyau
har wannan ranan.'' [2] Babban firist Hannaniya ya ba wandanda suke tsaye tare da shi urmarni su
buge bakinsa. [3] Bulus ya ce, “Allah zai buge ka, kai munafiki. Kana zama domin ka shari'anta ni da
shari'a, kuma ka umarce a buge ni, gaba da sharia?'' [4] Wanda suka tsaya a gefe suka ce, ''Kada ka
zage babban firis na Allah.'' Bulus yace, ''Ban sani ba, 'yan'uwa, cewa shi babban firis ne. [5] Domin
a rubuce yake, Ba za ku zargi shugaban mutanenku ba.'' [6] Da Bulus ya ga cewa, daya bangaren
Sadukiyawa ne dayan kuma Farisawa, ya yi magana da karfi a majalisa, '''Yan'uwa, ni Bafarise ne,
dan Farisawa. Don tabbacin tashin matattu ne kuna shari'anta ni.'' [7] Daya fadi haka, mahawara ta
fara a tsakanin Farisawa da Sadukiyawa, sai taron ya rabu kashi biyu. [8] Don Sadukiyawa suka ce babu
tashin matattu, babu mala'iku, babu kuma ruhohi, amma Farisawa suka ce dukan abubuwan nan sun
kasance. [9] Sai mahawara ta tashi, wadansu marubutan Farisawa suka tashi da mahawara cewa, ''Ba
mu same mutumin nan da laifi ba sam. Ko mala'iku da ruhohi ne suka yi masa magana?'' [10] Da jayayya
ta tashi, babban hafsa ya ji tsoro kada su yayaga Bulus, sai ya umarce sojoji suje su kwato shi da karfi
daga 'yan majalisa, su tafi da shi farfajiya. [11] Da dare Ubangiji ya tsaya kusa da shi yace, ''Kada ka ji
tsoro, kamar yadda ka ba da shaida game da ni a Urushalima, dole zaka sake zama shaida a Roma.''
[12] Da gari ya waye, wadansu Yahudawa sun yi yarjejeniya suka dauka wa kansu la'ana: suka ce ba za
su ci ba ba za su sha ba sai sun kashe Bulus. [13] Mutane fiye da arba'in suka kulla wannan makirci.
[14] Suka je wurin manyan firistoci da dattawa suka ce, ''Mun sa wa kanmu la'ana, ba za mu ci ba, ba
za mu sha ba sai mun kashe Bulus. [15] Yanzu, bari majalisa ta ba wa babban hafsa izini a kawo shi a
gaba, kamar zai yanke hukunci. Mu kam, a shirye muke mu kashe shi kafin ya iso nan. [16] Amma dan
yar'uwan Bulus ya ji suna labe, sai ya tafi ya shiga farfajiyar ya fada wa Bulus. [17] Bulus ya kira daya
daga cikin jarumai yace, ''Dauki saurayin nan ka kai shi wurin babban hafsa, don yana da abin da zai
fada masa.'' [18] Jarumin ya dauke saurayin ya kai shi wurin babban hafsa yace, ''Bulus dan sarka ne
yace in kawo saurayin nan a gaban ka. Yana da abin da zai fada maka.'' [19] Babban hafsa ya kai shi
wani lungu, sai ya tambaye shi, “Menene kake so ka fada mani?'' [20] Saurayin yace, ''Yahudawa sun
yarda su roke ka ka kawo Bulus gobe a majalisa, kamar zasu kara bincike a kan al'amarin. [21] Amma
kada ka yarda da su, mutane fiye da arba'in suna jiransa. Sun sa wa kansu la'anna, ba za su ci ba
ba za su sha ba sai dai sun kashe shi. Yanzu a shirye suke; suna jira ka ba su izini.'' [22] Sai babban
hafsa yace wa saurayin ya tafi, da ya gama masa magana, ''Kar ka fada wa wani al'amuran.'' [23] Sai ya
kira jarumai biyu yace, ''Ku shirya sojoji dari biyu, yan dawakai saba'in, masu daukar mashi dari biyu
su tafi kaisariya karfe uku na dare.'' [24] Ya umarta a shirya dabbobin da Bulus zai hawo da zasu kai
shi lafiya wurin Filikus gwamna. [25] Sai ya rubuta wasika a misalin haka: [26] Gaisuwa zuwa Kuludiyas
Lisiyas zuwa ga mai martaba gwamna Filikus. [27] Yahudawa sun kama wannan mutumin suna shirin
kashe shi, na abko masu da sojoji na kwace shi, bayan da na ji shi Barome ne. [28] Inna son sani dalilin
zarginsa, sai na kai shi majalisa. [29] Na gane cewa ana zarginsa ne a kan tambayoyi game da shari'ansu,
amma ba wani zargi da ya cancanci dauri ko mutuwa. [30] Da aka sanar da ni shirin makircin, sai na
tura shi wurinka ba da bata lokaci ba, na umarce masu zarginsa su kawo zarginsu wurinka. Huta
lafiya.” [31] Sai sojoji suka yi biyayya da umarni da aka basu: suka dauki Bulus suka kawo shi dadare a
wurin Antibatris. [32] Da gari ya yawe, yan dawakai suka tafi tare da shi kuma sauran sojoji suka koma

farfajiya. 33 Bayan da yandawakan suka isa Kaisiririya sun mika wasika ga gwamna, suka kuma danka
Bulus a hanunsa. 34 Da gwamna ya karanta wasikar, sai ya tambaye su daga wani yanki ne Bulus ya
fito; da ya ji daga yankin kilikiya ne, 35 Yace zan saurare ka sosai lokacin da masu zargin ka sun zo.
Sai ya umarta a tsare shi a fadar Hiridus.

24

1 Bayan kwanaki biyar, sai Ananiyas babban firist, Wasu dattawa da wani masanin shari'a mai suna
Tartilus, sun tafi can. Suka kai karar Bulus gaban gwamna. 2 Lokacin da Bulus ya tsaya gaban gwamna,
Tartilus ya fara zarginsa yace wa gwamnan, "Saboda kai mun sami zaman lafiya; sa'annan hangen
gabanka ya kawo gyara a kasarmu; 3 don haka duk abin da ka yi mun karba da godiya, ya mai girma
Filikus. 4 Domin kada in wahalsheka, ina roko a yi mani nasiha don in yi magana kadan. 5 An iske
mutumin nan yana barna irir iri, yana kuma zuga jama'ar Yahudawa a dukan duniya su yi tayarwa.
6 Har ma ya yi kokarin kazantar da haikali; saboda haka muka kama shi. [Mun so mu shari'anta masa
bisa ga dokarmu.] 7 Amma Lisiyas jami'i ya zo ya kwace shi da karfi daga hannunmu. 8 Idan ka binciki
Bulus game da wadannan al'amura, kai ma, zai tabbatar maka abin da muke zarginsa a kai. 9 Dukan
Yahudawa suna zargin Bulus cewa wadannan abubuwa gaskiya ne. 10 lokacin da gwamnan ya alamta
wa Bulus ya yi magana sai yace, "Yanzu na fahimci cewar da dadewa kana mulkin kasarnan, don
haka da farin ciki zan yi maka bayani. 11 Zaka iya tabbatarwa cewa bai kai kwana sha biyu ba tun da
nake zuwa Urushalima don yin sujada. 12 Da suka same ni a haikali, ban yi jayayya ko kawo rudami
a tsakanin jama'a ba. 13 Don haka ba su da tabbas akan abinda suke zargina a kansa yau. 14 Amma
na sanar da kai, bisa ga abin da suke kira darika, haka ni ma nake bautawa Allah na kakanninmu.
Na yi aminci wajen kiyaye dukan abin da ke a rubuce a Attaurat da litattafan annabawa. 15 Ina sa
bege ga Allah, kamar yadda za a yi tashin matattu, masu adalci da miyagu; 16 a kan haka kuma, nake
kokarin zama mara abin zargi a gaban Allah da mutane ina yin haka cikin dukan al'amura. 17 Bayan
wadansu shekaru na zo in kawo wasu sadakoki da baikon yardar rai. 18 Cikin kudurin yin haka, sai
wasu Yahudawa daga kasar Asiya suka iske ni a cikin ka'idodin tsarkakewa a haikali, ba da taro ko ta
da hargitsi ba. 19 Yakamata wadannan mutanen su zo gabarka a yau, har idan suna da wani zargi a kai
na. 20 In kuwa ba haka ba bari mutanennan su fada in sun taba iske ni da wani aibu a duk lokacin da na
gurfana a gaban majalisar Yahudawa; 21 sai dai ko a kan abu daya da na fada da babbar murya sa'adda
na tsaya a gabansu, 'Wato batun tashin matattu wanda ake tuhumata ake neman yi mani hukunci
yau.'" 22 Filikus yana da cikakken sanin tafarkin Hanyar, shi yasa ya daga shari'ar. Yace da su, "Duk
sa'anda Lisiyas mai ba da umarni ya zo daga Urushalima, zan yanke hukunci." 23 Sa'annan ya umarci
jarumin ya lura da Bulus, amma ya yi sassauci, kada ya hana abokansa su ziyarce shi ko su taimake
shi. 24 Bayan wadansu kwanaki, Filikus da mai dakinsa Druskila, ita Bayahudiya ce, ya kuma aika a
kira Bulus ya saurare shi game da bangaskiya cikin Kristi Yesu. 25 Amma sa'adda Bulus yake bayyana
zancen adalci, kamunkai, da hukunci mai zuwa, Filikus ya firgita ya ce, "Yanzu ka tafi. Amma idan
na sami zarafi an jima, zan sake neman ka." 26 A wannan lokacin, yasa zuciya Bulus zai bashi kudi,
yayi ta nemansa akai-akai domin yayi magana da shi. 27 Bayan shekaru biyu, Borkiyas Festas ya zama
gwamna bayan Filikus, domin neman farin jini a wurin Yahudawa, ya ci gaba da tsaron Bulus a gidan
yari.

25

1 Da Festas ya shiga lardin, kuma bayan kwana uku, ya tashi daga Kaisariya ya tafi Urushalima.
2 Sai babban firist da manyan Yahudawa suka kawo wa Festas sara a kan Bulus. 3 Suka roki tagomashi
wurin Festas ya kira Bulus zuwa Urushalima domin su kashe shi a hanya. 4 Amma Festas ya amsa masu
cewa, Bulus dan sarka ne a Kaisariya, kuma ba da dadewa ba shi da kansa zai koma can. 5 "Saboda
haka duk wadanda za su iya, su biyo mu. Idan akwai wani laifi game da mutumin, sai ku zarge shi."
6 Bayan kwana takwas ko goma, sai ya gangara zuwa Kaisariya. Washegari ya zauna bisa kursiyin
shari'a ya bada umarni a kawo Bulus a gabansa. 7 Da Bulus ya iso, Yahudawa daga Urushalima suka
tsaya kusa, suka yi ta kawo kararraki, amma basu iya tabbatar da su ba. 8 Bulus ya kare kansa ya ce,
"Ban yi wa kowa laifi ba, ko Yahudawa, ko haikali, ko kuma Kaisar." 9 Amma Festas yana neman farin

jini wajen Yahudawa, sabo da haka ya tambayi Bulus ya ce, “Kana so ka je Urushalima in shari'anta
ka a can game da wadannan abubuwa?” 10 Bulus ya ce, “Ina tsaye a Ddakalin Shari'ar Kaisar inda dole
a shari'anta ni. Ban yi wa Yahudawa laifi ba, kamar yadda ka sani sosai. 11 Idan lallai na yi laifi kuma
na yi abin da ya chanchanci mutuwa, ban ki ba in mutu. Amma idan zarginsu karya ne, kada kowa ya
bashe ni gare su. Ina daukaka kara zuwa ga Kaisar.” 12 Bayan Festas ya tattauna da majalisa ya amsa
ya ce, “Kana kira ga Kaisar; za ka tafi wurin Kaisar.” 13 Bayan wadansu kwanaki, sarki Agaribas da
Barniki suka iso Kaisariya domin su ziyarci Festas. 14 Da ya kasance kwanaki da yawa, Festas ya fada
wa sarki labarin Bulus ya ce, “Akwai wani mutum dan sarka da Filikus ya bari a kurkuku. 15 Sa'anda
nake a Urushalima, babban firist da dattawan Yahudawa suka kawo kararsa gare ni, suka roka a kashe
shi. 16 Game da wannan na amsa na ce masu, ba al'adar Romawa ba ce a ba da mutum tagomashi; sai
wanda ake kararsa an bashi zarafi ya kare kansa a gaban masu kararsa, ya kuma bada hujjojinsa game
da kararakin. 17 Saboda haka, da duk suka taru ban bata lokaci ba, washegari na zauna a kujerar
shari'a, na ba da umarni a kawo mutumin. 18 Da masu karar suka fadi kararsu, sai na fahimci karar
ba wani muhimmin abu a cikinta. 19 Sai dai na ga cewa jayayya ce tsakanin su ta addini a kan wani
Yesu da ya mutu, wanda Bulus ya ce yana da rai. 20 Na rasa yadda zan bincike wannan al'amarin, sai
na tambaye shi ko zai je Urushalima a shari'anta shi kan wadannan abubuwa. 21 Amma da Bulus ya
nemi a lura da shi, Kaisar ya shari'anta shi, sai na ba da umarni a ajiye shi har sai na aika shi wurin
Kaisar.” 22 Agaribas yace wa Festas. “Zan so ni ma in saurari mutumin nan.” “Gobe za ka ji shi,” in ji
Fostus. 23 Washegari Agaribas da Barniki suka zo tare da kasaitaccen taro suka shiga dakin taro tare
da hafsoshi da shugabanin gari. Da Festas ya ba da umarni, aka fito da Bulus wurinsu. 24 Festas ya ce,
“Sarki Agaribas da dukanku da kuke tare da mu a nan, kun ga mutumin nan, dukan Yahudawa sun
gana da ni a Urushalima da nan kuma. Suna mani ihu cewa, bai chanchanta a bar shi da rai ba. 25 Na
gane bai yi wani abin da ya chanchanci mutuwa ba; amma saboda ya daukaka kara zuwa Kaisar, na
yanke shawara in aika shi. 26 Amma ba ni da wani dalili na musamman da zan rubuta wasika ga Kaisar.
Saboda wannan dalili na kawo shi gabanku, masamman kai ya sarki Agaribas. Domin in sami karin
abin da zan rubuta game da shi. 27 Gama a ganina wauta ce in aika dan sarka ba tare da na rubuta laifi
a kansa ba.”

26

1 Sai Agaribas ya ce wa Bulus, “Za ka iya kare kan ka.” Sai Bulus ya daga hannunsa ya fara kare kansa.
2 “Ina farinciki, ya sarki Agaribas, game da saran da Yahudawa ke kawowa a kaina yau; 3 musamman
ma don kai masani ne game da al'adun Yahudawa da al'amuransu. Don haka, ina rokanka ka yi hakuri
ka saurare ni. 4 Hakika, dukan Yahudawa sun san yadda na yi rayuwa ta daga kurciyata a kasa ta, da
kuma Urushalima. 5 Sun san ni tun farko, kuma yakamata su yarda cewa na yi rayuwa kamar Bafarase,
darikan nan mai tsatsauran ra'ayi ta addininmu. 6 Yanzu ina tsaye a nan dominn a shari'anta ni,
saboda alkawalin da Allah ya yi wa ubanninmu. 7 Domin wannan shine alkawalin da kabilunmu goma
sha biyu suka sa zuciya su karba, yayin da suke yin sujada da himma ga Allah dare da rana. Saboda
wanan bege, Sarki Agaribas, Yahudawa ke tuhuma ta. 8 Me ya sa wani zai yi tunani cewa abin mamaki
ne Allah ya ta da mattatu? 9 Da, na yi tunanin yin abubuwa gaba da sunan Yesu Banazarat. 10 Na yi
wadanan a Urshalima. Na kulle masu bi da yawa a kurkuku, sanadiyar iko da na samu daga wurin
manyan firistoci, kuma da ake kashe su ma, ina ba da goyon baya. 11 Na wahalshe su sau dayawa a
cikin dukan majamiu ina kuma yin kokari in tilasta masu su yi sabo. Na yi gaba mai zafi da su kuma na
tsananta masu har zuwa birane na wadansu kasashe. 12 A sa'anda nake yin wannan, na tafi Dimashku
da izinin manyan firistoci; 13 a cikin tafiyata kuma, da tsakar rana, ya sarki, na ga haske daga sama da
ya fi rana sheki, ya haskaka kewaye da ni da kuma wadanda ke tafiya tare da ni. 14 Da dukanmu muka
fadi kasa, na ji wata murya na magana da ni a harshen Ibraniyawa tana cewa, 'Shawulu, Shawulu,
don me kake tsananta mani? Yana da wuya ka hauri abin da ke mai tsini.' 15 Sai na ce, 'Wanene kai
ya Ubangiji?' Ubangiji ya amsa, 'Ni ne Yesu wanda kake tsanantawa. 16 Yanzu ka tashi tsaye domin
saboda wannan dalili ne na bayyana gare ka in sanya ka, ka zama bawa da mashaidi na game da
abubuwan da ka sani a kaina yanzu da wadanda zan bayyana maka daga bisani; 17 Zan kubutar da kai
daga wurin mutane da kuma al'ummai da zan aike ka wurinsu, 18 domin ka bude idanunsu ka juyo su

daga duhu zuwa haske da daga ikon Shaidan zuwa ga Allah, domin su karbi gafarar zunubai da gado
da zan ba wadanda na kebe wa kaina ta wurin bangaskiya gare ni.' 19 Saboda haka, sarki Agaribas, ban
yi rashin biyayya da wahayin da na gani daga sama ba; 20 amma, da farko ga wadanda ke a Dimashku,
sa'annan a Urushalima da kasar Yahudiya gaba daya, da dukan Al'ummai, na yi wa'azi domin su tuba
su kuma juyo ga Allah, su yi ayyukan da suka chanchanci tuba. 21 Domin wannan dalili ne Yahudawa
suka kama ni a cikin haikali kuma suke kokari su kashe ni. 22 Allah ya taimake ni har wa yau, domin
in iya tsayawa gaban mutane kanana da manya, in bada shaida game da iyakar abin da annabawa
da Musa suka fada zai faru; 23 wato lallai Almasihu zai sha wahala, ya kuma zama na farko da za'a
rayar daga matattu ya kuma yi shelar haske zuwa ga mutanen Yahudawa da Al'ummai." 24 Da Bulus
ya gama kare kansa, Festas ya yi magana da babban murya, "Bulus, kana hauka; yawan iliminka yasa
ka hauka." 25 Amma Bulus ya ce, "Ba na hauka, ya mai girma Festas; amma da karfin zuciya nake
fadi kalmomin gaskiya da na natsuwa. 26 Saboda sarkin ya san wadannan abubuwa duka; shi ya sa
nake magana gabagadi, don na hakikance cewa, ba abin da ke a boye gare shi; gama ba a yi wadannan
abubuwa a boye ba. 27 Ko ka gaskanta da annabawa, Sarki Agaribas? Na sani ka gaskanta." 28 Agaribas
ya ce wa Bulus, "A cikin karamin lokaci kana so ka rinjaye ni ka mai da ni Krista?" 29 Bulus ya ce, "Ina
roko ga Allah, domin ko a karamin lokaci ko a dogon lokaci, ba kai kadai ba, amma har da wadanda
ke sauraro na yau su zama kamar ni, amma ban da wadannan sarkokin." 30 Sai sarki ya tashi tsaye
tare da gwamna da Barniki da dukan wadanda ke zaune tare da su; 31 da suka bar dakin taron, suka ci
gaba da magana da juna suna cewa, "Wannan mutum bai yi wani abin da ya chanchanci mutuwa ko
kuma dauri ba." 32 Agaribas ya ce wa Fastos, "Da mutumin nan bai daukaka kara zuwa ga Kaisar ba
da an sake shi."

27

1 Bayan da aka amince zamu tafi Italiya, sun mika Bulus tare da wadansu daurarru a hanun wani
jarumi mai suna Yuliyas, daga batalian Agustas. 2 Muka shiga Jirgin ruwa daga Adramatiya, wanda
ke shirin tashi zuwa kusa da gefen tekun Asiya. Sai muka je teku. Aristakus mutumin Tasalonika a
Makidoniya ya tafi tare damu. 3 Washegari muka sauka birnin Sidon, inda Yuliyas ya nuna wa Bulus
karamci ya kuma yarda abokansa su bi shi don ya kula da su. 4 Daga wurin, muka bi teku muka tafi
ta Tsibirin Kubrus, domin matsananciyar iska da ke gaba damu. 5 Sa'adda muka ketare ruwa zuwa
sassan Kilikiya da Bamfiliya, muka zo Mira ta birnin Lisiya. 6 Anan, jarumin ya sami jirgin ruwa daga
Iskandariya wanda za shi Italiya. Ya samu cikinsa. 7 Kwana da kwanaki muna tafiya a hankali a karshe
da kyar muka sauka kusa da Sinidus, iska ta hana mu tafiya, sai muka ratsa ta Karita, kusa da Salmina.
8 Da wahala muka bi ta makurda har muka zo wani wuri da ake kira Mafaka Mai Kyau wanda ke kusa
da birnin Lasiya. 9 Yanzu mun dauki dogon lokaci, gashi lokacin azumin Yahudawa ya wuce, tafiyar
kuma ta zama da hatsari. Bulus ya gargade su, 10 ya ce, "Jama'a, na gane tafiyarmu zata zamar mana
da barna da asara mai yawa, ba ga kaya da jirgin kadai ba amma har da rayukan mu." 11 Amma jarumin
ya fi mai da hankali ga maganar shugabansa da mai jirgin ruwan, fiye da abubuwan da Bulus ya fadi.
12 Da shike tashar ba za ta yi dadin zama da hunturu ba, mafi yawa sun ba da shawara a bar wurin, in
maiyiwuwa ne muga mun kai birnin Finikiya, don mu yi hunturu a can. Finikiya tashar jirgin ruwa
ce a Karita, tana fuskantar arewa maso gabas da kudu maso gabas. 13 Sa'adda iska daga kudu ta huro
a hankali, sun tsammaci bukatarsu ta biya. Sai suka janye linzamin jirgin ruwan sukabi ta Karita kusa
da gaba. 14 Amma bayan wani dan lokaci sai iska mai karfi da ake kira Yurokilidon, ta fara bugun mu
daga tsibirin. 15 Sa'adda Jirgin ruwan ya kasa fuskantar iskar, sai muka bi inda iskar ta nufa. 16 Sai
muka bi ta inda muka sami kariya kusa da wani dan tsibiri wanda ake kira Kauda; kuma da wahala
muka daure karamin jirgin a jikin babban. 17 Bayanda suka daga shi, sun yi amfani da igiyoyi don su
daure jirgin don gudun fadawa kan yashin Sirtis, suka bar jirgin yana ta korarsu. 18 Mun yi ta fama da
hadari ba kadan ba, da gari ya waye ma'aikatan jirgin suka fara zubar da kaya daga jirgin. 19 A rana
ta uku, ma'aikatan jirgi suka jefar da kaya daga cikin jirgin da hannuwansu. 20 Kwanaki dayawa ba
mu ga hasken rana da taurari a bisan mu ba. Babban hadari kadai ke dukanmu, duk mun fidda zuciya
zamu tsira. 21 Sa'adda sun dade basu ci abinci ba, sai Bulus ya tashi a gaban ma'aikatan jirgi yace,
"Jama'a, da kun saurare ni, da bamu tashi daga Karita ba, balle mu fuskanci wannan barna da asarar.

[22] Yanzu fa ina karfafa ku kuyi karfin hali, domin ba wanda zai rasa ransa a cikinku, sai dai jirgin kadai
za a rasa. [23] Domin daren da ya gabata mala'ikan Allah wanda ni nasa ne, wanda kuma nake bautawa
-mala'ikansa ya tsaya kusa dani [24] ya ce, “Kada ka ji tsoro, Bulus, dole ka tsaya gaban Kaisar, duba
kuma, Allah cikin jinkansa ya baka dukan wadannan da ke tafiya tare da kai. [25] Domin haka, jama'a,
kuyi karfin hali, domin na gaskanta da Allah, kamar yadda aka fada mani haka zai faru. [26] Amma lallai
dole ne a jefa mu kan wani tsibiri”. [27] Sa'adda dare na goma sha hudu ya yi, ana ta tura mu nan da can
a cikin tekun Adriyat, wajen tsakar dare, ma'aikatan jirgin sun tsammaci sun kusanci wata kasa. [28] Da
suka gwada sai suka iske kamu ashirin; bayan dan lokaci kadan, sun sake aunawa sai suka iske kamu
sha biyar ne. [29] Tsoro ya kama su ko watakila a jefar da mu kan duwatsu, sai suka jefa linzami hudu
daga karshen jirgin suka yi addu'a don gari ya waye da sauri. [30] Ma'aikatan jirgin ruwan suna neman
hanyar da za su rabu da jirgin kuma sun jefa karamin jirgin a cikin teku. Suka yi kamar zasu jefa wasu
linzamai daga gaban jirgin. [31] Amma Bulus ya ce ma jarumi da sojojin, “Idan mutanen nan ba zasu
tsaya cikin jirgin ba, ba zaku tsira ba”. [32] Sai sojojin suka yanke igiyoyin jirgin suka kuma barshi ya
fadi. [33] Da gari ya fara wayewa, Bulus ya roke su duka su dan ci abinci, ya ce, “Yau kwana goma sha
hudu kenan ba ku ci kome ba. [34] Saboda haka na roke ku ku ci abinci, domin wannan saboda lafiyarku
ne; kuma ko gashin kanku daya baza ku rasa ba”. [35] Da ya fadi haka sai ya dauki gurasa ya yi godiya
ga Allah a idanun kowa. Sai ya gutsutsura gurasa ya fara ci. [36] Sai dukansu suka karfafu suka kuma
ci abinci. [37] Mu mutane 276 (dari biyu da saba'in da shida) ne cikin jirgin. [38] Da suka ci suka koshi,
suka zubar da alkamar cikin teku domin su rage nauyin jirgin. [39] Da gari ya waye, basu fahimci kasar
ba, amma suka hangi wani lungu a gacci, sai suka yi shawara tsakaninsu ko su tuka jirgin zuwa cikin
lungun. [40] Sai suka yanke linzaman suka bar su cikin tekun. Cikin lokaci guda suka kwance igiyoyin
da ke juya jirgin, suka saki filafilan goshin jirgi suka nufi gabar tekun. [41] Da suka iso inda ruwa biyu
suka hadu, sai jirgin ya tsaya kasa. Gaban jirgin ya kafe a nan, ba damar matsawa, sai kuma kurar
jirgin ta fara kakkaryewa saboda haukan rakuman ruwa. [42] Shirin sojojin ne su kashe 'yan kurkukun
domin kada su yi iyo su tsere. [43] Amma shi hafsan ya so ya ceci Bulus, sai ya tsai da shirin su, ya ba da
umarni, duk masu iya iyo su yi tsalle su fada ruwa su kai gacci. [44] Sa'annan sauran mazajen su biyo
baya, wadansu a kan karyayyun katakai, wadansu akan abubuwan da ke a jirgin. Ta haka ne dukanmu
muka kai gacci lafiya.

28

[1] Sa'adda muka sauka lafiya, sai muka ji cewa sunan tsibirin Malita. [2] Mutanen garin sun nuna
mana alheri matuka don sun hura wuta don mu ji dimi, saboda ruwan sama da sanyin da ake yi.
[3] Amma sa'adda Bulus ya tara kiraruwa don hura wuta, sai maciji saboda zafin wuta, ya fito ya nade
hannuwansa. [4] Da mazaunan garin suka ga maciji ya nade hannuwansa, sai suka cema junansu, “Ba
shakka wannan mutumin mai kisan kai ne, koda shike ya tsira daga Teku, sharia baza ta barshi da rai
ba”. [5] Amma ya karkade macijin cikin wuta ba tare da ya cutar da shi ba. [6] Sun saurara su gani ko zai
kumbura ko ya fadi matacce. Amma da suka jira dan lokaci basu ga wata matsala ta same shi ba sai
suka canza tunaninsu sukace shi wani allah ne. [7] A kusa da wannan wurin tsibirin akwai wasu gonakin
wani babban mutumin tsibirin, mai suna Babiliyas. Ya karbe mu ya biya bukatun mu har kwana uku.
[8] Ana nan ashe mahaifin Babiliyas yana fama da zazzabi da atuni. Bulus ya shiga, yayi masa addu'a, ya
dibiya masa hannu, ya sami warkarwa. [9] Sa'adda wannan ya faru, sauran marasa lafiya da ke tsibirin
sun zo sun sami warkarwa. [10] Mutanen sun mutunta mu kwarai. Yayin da muke shirin tafiya, sun
bamu duk abinda muke bukata. [11] Bayan watanni uku, mun shiga jirgin Iskandariya wanda tun da
hunturu yake a tsibirin mai zane kamannin Tagwaye Maza. [12] Bayan saukar mu a birnin Sirakus, mun
yi kwana uku a wurin. [13] Daga nan sai muka tafi, har muka zo birnin Rigiyum. Bayan kwana daya iska
mai karfi daga kudu ta taso, a cikin kwana biyu muka iso Butiyoli. [14] A can muka iske wasu 'yan'uwa
suka roke mu mu zauna tare da su har kwana bakwai. Ta wannan hanyar ce muka zo Roma. [15] Daga
can da 'yan'uwa suka ji labarin mu, suka fito don su tarbe mu tun daga Kasuwar Abiyas da kuma
Rumfuna Uku. Da Bulus ya gan su, ya yi wa Allah godiya ya kuma sami karfafawa. [16] Sa'adda muka
shiga Roma, aka yardar wa Bulus ya zauna shi kadai tare da sojan da ke tsaronsa. [17] Ana nan bayan
kwana uku, Bulus ya kira shugabannin Yahudawa. Bayan da suka taru, sai ya ce masu, “Yan'uwa, ko da

shike ban yi wa kowa laifi ko keta al'adun Ubanninmu ba, duk da haka an bashe ni daurarre tun daga
Urushalima zuwa ga hannunwan mutanen Roma. 18 Bayan tuhumata, sun yi kudirin saki na, domin
ban yi laifin da ya cancanci mutuwa ba. 19 Amma da Yahudawa suka tsaya a kan ra'ayin su, ya zama
dole in daukaka kara zuwa ga Kaisar, ba domin ina da wani dalilin da zan yi karar al'ummata ba ne.
20 Saboda wannan ne na bukaci ganinku in yi magana da ku. Saboda begen da Isra'ila suke da shi ya sa
nake daure da wannan sarkar”. 21 Sai suka ce masa, “Bamu karbi wasiku daga Yahudiya game da kai
ba, babu kuma wani daga cikin 'yan'uwa wanda ya kawo mana wani rahoto ko wata magana game da
kai. 22 Amma muna so mu ji daga gare ka abin da kayi tunani ka kuma gani game da wannan darikar,
gama mun sani ana kushenta a ko'ina.” 23 Sa'adda suka sa masa rana, mutane da dama suka same
shi a masaukinsa. Ya gabatarda zantattukan a gare su, yana tabbatar da bayyanuwar mulkin Allah.
Har ya nemi ya rinjaye su a kan zancen Yesu, tun daga attaurat ta Musa zuwa litattafan annabawa,
ya yi wannan tun daga safiya har yamma. 24 Wasu sun kawar da shakkar abin da aka fada, amma
wadansu basu gaskanta ba. 25 Da shike ba su yarda da junansu ba, sai suka tafi bayan da Bulus ya fadi
kalma daya, “Ruhu Mai Tsarki ya yi magana ta bakin annabi Ishaya zuwa ga kakanninku. 26 Ya ce,
'Jeka wurin al'umman nan ka ce, cikin ji zaku ji amma ba zaku fahimta ba; zaku gani amma ba zaku
gane ba. 27 Amma zuciyar mutanen nan ta yi kanta, kunnuwansu sun ji da kyar, sun rufe idanunsu;
don kada su gani su gane, su kuma ji da kunuwansu, kuma su fahimta da zuciyarsu, domin su juyo ni
kuma in warkar da su.” 28 Saboda haka, sai ku sani cewa wannan ceto na Allah an aikar da shi zuwa
ga Al'ummai, za su kuma saurara.” 29 [Sa'adda ya fadi wannan zantattuka, Yahudawa suka tashi,
suna gardama da junansu.] 30 Bulus ya zauna shekaru biyu a cikin gidan hayarsa, yana marabtar duk
wadanda suka zo wurinsa. 31 Yana wa'azin mulkin Allah, yana koyarwa da al'amuran Ubangiji Yesu
Kristi gaba gadi. Ba wanda ya hana shi.

Romawa

1 Bulus, bawan Yesu Almasihu, kirayayye ya zama manzo, kuma kebabbe domin bisharar Allah.
2 Wannan itace bisharar da ya alkawarta tuntuni ta wurin annabawansa ta wurin tsarkakakkun
littattafan sa. 3 Game da Dansa ne, haifaffe daga zuriyar Dauda ga zancen jiki. 4 Ta wurin tashinsa
daga mattatu aka aiyana shi ya zama Dan Allah ta wurin ikon Ruhu na tsarkakewa. Yesu Almasihu
Ubangijimu. 5 Ta wurinsa muka karbi alheri da manzanci sabo da biyayyar imani a cikin dukkan
al'ummai, domin darajar sunansa. 6 cikin wadannan al'ummai kwa, ku ma an kiraku ku zama na Yesu
Almasihu. 7 Wannan wasika ga dukkanku ne da kuke cikin Roma, kaunatattu na Allah, kirayayyun
mutane tsarkakakku. Bari alheri ya kasance tare daku, da salama daga Allah Ubanmu, da kuma
Ubangiji Yesu Almasihu. 8 Abu na farko dai ina yi wa Allah na godiya ta wurin Yesu Almasihu domin
ku duka, domin kuwa ana labarta bangaskiyarku ko ina a cikin dukkan duniya. 9 Domin kuwa Allah
shi ne shaida ta, wanda nake bautawa a cikin ruhuna a cikin bisharar Dansa, yadda a koyaushe na ke
ambaton ku. 10 A kullum ina roko cikin addu'o'ina domin ta kowanne hali in yi nasarar zuwa gare
ku da izinin Allah. 11 Gama ina marmarin ganin ku, domin in baku wata baiwa ta ruhaniya, domin in
karfafa ku. 12 Wato ina dokin in sami cikakkiyar karfafawa a cikin ku, ta wurin bangaskiyar junanmu,
wato tawa da taku. 13 Yanzu fa bana so ku rasa sani, yan'uwa, sau da yawa nake yin niyyar zuwa
wurinku, amma har yanzu hakan din bata samu ba. Na so yin hakan din ne don in sami 'ya'ya na
ruhu a cikinku kamar dai yadda ya ke a sauran Al'ummai. 14 Ina dauke da nawayar Hellinawa da ta
sauran jama'a, masu hikima da marasa hikima. 15 Don a shirye na ke in sanar da bishara a gare ku, ku
da kuke cikin Roma. 16 Don kuwa ni ba na jin kunyar yin bishara, don ita ce ikon Allah don samun ceto
ga duk wanda ya gaskata, da farko dai Yahudawa kana kuma Hellinawa, 17 Domin a cikin ta adalcin
Allah ya bayyana daga bangaskiy zuwa bangaskiya, kamar yadda yake a rubuce, "Mai adalci zai rayu
ne tawurin bangaskiya." 18 Domin fushin Allah ya bayyana ne daga sama gaba da rashin ibada da
rashin adalci na yan'adam, wadanda suke danne gaskiya ta wurin rashin adalcin su. 19 Dalili kuwa
abinda yakamata a sani game da Allah a bayyane ya ke a gare su. Domin kuwa Allah ya bayyana
masu shi a zahiri. 20 Domin al'amuransa da ba'a iya gani a bayyane suke tun halittar duniya. A na
iya gane su ta wurin halitatattun abubuwa. Wadannan al'amura kuwa sune madawwamin ikonsa da
Allahntakarsa. Sakamakon haka, wadannan mutane ba su da hujja. 21 Dalili kuwa, koda suna jin sun
san Allah, amma basu darajanta shi a matsayin Allah ba, ko kuma su nuna masa godiya. Maimakon
haka, suka zama wawaye a cikin tunaninsu, zukatansu marasa tunani sun duhunta. 22 Suna daukar
kansu akan masu hikima ne su, amma sai ga su sun zama wawaye. 23 Sun musanya daukakar Allah
madawwami da ta kamannin abubuwan da basa dawwama, kamar mutum, da tsuntsaye, da dabbobi
masu kafafu hurhudu, da masu jan ciki. 24 Saboda haka Allah ya bashe su ga sha'awoyin kazantar
zukatansu, su wulakantar da jukunansu a junansu. 25 Sune suka musanya gaskiyar Allah da karya,
Kuma suke sujada da bauta ga halittaccen abu, maimakon Mahaliccin, Wanda yake abin yabo har
abada. Amin. 26 Saboda haka Allah ya bashe su, ga sha'awowin su na lalata da wulakanci, har matansu
suka canza ka'idar jima'i da aka saba zuwa madigo mace da mace. 27 Mazajensu ma suka sauya ka'idar
jima'i tsakanin mace da miji zuwa namiji da namiji suna yin aikin lalata. Maza su na kwana da maza
suna aikata aikin ban kyama, suna kuwa girbe sakamakon aiknsu na ban kyama. 28 Tunda shike ba
su amince da Allah a cikkin al'amuransu ba, Allah ya bashe su ga bataccen hankalinsu, su aikata
wadannan munanan abubuwa. 29 Suna cike da dukkan rashin adalci, mugunta, kyashi, keta, kuma
cike da kishi, kisan kai, tarzoma, makirci, da kuma munanan manufafofi. 30 Masu gulma da kage,
makiyan Allah. Masu tada zaune tsaye, masu taurin kai, da ruba, masu kaga kowadanne miyagun
abubuwa, kuma masu kin yin biyayya ga iyayensu. 31 Masu duhun zuciya; masu cin amana, marasa
soyayya, da kuma rashin tausayi. 32 Suna sane da tsarin Allah cewa masu yin irin wadannan al'amura
sun cancanci hukuncin mutuwa. Ba kuwa yin wadannan abubuwan ka dai suke yi ba, harma goyon
bayan masu yinsu suke yi.

2

[1] Saboda da haka baka da hujja, kai mutum, kai mai shara'antawa, domin kuwa abinda kake
shara'antawa akan wasu kana kada kanka da kanka. Domin kuwa kai mai shar'antaawa kana aikata
wadannan abubuwa. [2] Amma mun san cewa shari'ar Allah ta gaskiya ce sa'adda zata fado wa masu
aikata wadannan irin abubuwa. [3] Amma ka lura da wannan, ya kai mutum, mai shara'anta masu aikata
wadannan ababuwa. Duk da shike kaima kana aikatawa. Kana jin zaka kubucewa hukuncin Allah?
[4] Ko kana raina falalar alheransa da yake yi ta wajen jinkirin hukuncinsa, da hakurinsa? Baka san
cewa alheransa musanman domin su kai ka ga tuba bane? [5] Amma saboda taurin kanka da zuciyarka
marar tuba, kana tanadarwa kanka fushi, a ranar fushi, wato ranar bayyanuwar shari'ar adalci ta
Allah. [6] Zai baiwa kowanne mutum daidai sakamakon ayyukansa: [7] Ga wadanda kuma suka nace
da yin ayyukan alheri ba fasawa, sun samarwa kansu, yabo da daraja, da rai na har'abada. [8] Amma
ga masu son kai, wadanda suka ki yin biyayya ga gaskiya, suka yiwa rashin adalci biyayya, fushi da
hasala mai zafi zai afko masu. [9] Allah kuma zai sauko da bala'i da bakin ciki ga dukkan rayukan da
suka aikata mugunta, ga Yahudawa da fari, sannan kuma Hellinawa. [10] Amma yabo daraja da salama
zasu kasance ga dukkan wadanda suka aikata ayukan alheri, ga Yahudawa da fari sannan Hellanawa.
[11] Domin kuwa Allah ba mai tara bane. [12] Ga wadanda suka yi zunubi batare da shari'aba, zasu hallaka
ba tare da shari'a ba, ga wadanda suka yi zunubi cikin shari'a kuma za'a hukunta su bisa ga shari'a.
[13] Domin kuwa ba masu jin shari'ar ne masu adalci agaban Allah ba, amma masu aikatawa ne zasu
samu barata. [14] Gama al'umai da basu san shari'a ba, bisa ga dabi'a sun yi abinda ke na shari'a, sun
kuma zame wa kansu shari'a, koda shike basu da shari'ar. [15] Dalilin haka kuwa sun nuna cewa ayukan
da shari'a take bukata na nan a rubuce a zuciyarsu. lamirinsu kuma na yi masu shaida, tunanainsu
kuma, ko dai yana kashe su, ko kuma yana karesu. [16] hakanan kuma ga Allah. Wannan zai faru ranar
da Allah zai shara'anta asiran boye na dukkan mutane, bisa ga bishara ta cikin Yesu Almasihu. [17] Da
shike kana kiran kanka Bayahude, kana zaune akan shari'a, kana alfahari cikin Allah, [18] ka san nufinsa,
ka kuma san abubuwan da suka bambanta da hakan, ka kuma sami koyarwa cikin shari'ar. [19] Da shike
kana da gabagadi akan cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga wadanda suke cikin duhu, [20] mai horo
ga marasa hikima, mai koyar da jarirai, kuma a cikin shari'ar kana da abin da ya shafi sani da kuma
gaskiya. [21] ku da kuke koyar da wadansu, ba ku koyar da kanku? ku da kuke wa'azi kada ayi sata, ba
ku yin sata? [22] Ku da ke wa'azi kada ayi zina, ba ku yin zina? ku da ke hana bautar gumaka, ba ku yin
sata a haikali? [23] ku masu murna da tinkaho cikin shari'ar, ba kwa wulakanta Allah cikin kurakuranku
na rashin bin shari'a? [24] ''Domin kuwa an wulakanta sunan Allah cikin Al'umai sabili da ku,'' kamar
yadda aka riga aka rubuta. [25] Lallai kuwa kaciya tana da riba a gare ku, idan kuka kiyaye doka, amma
idan ku marasa bin doka ne kaciyarku ta zama rashin kaciya. [26] domin kuwa idan mutum marar
kaciya zai kiyaye dukkan bukatun doka, baza'a iya daukan rashin kaciyarsa a matsayin mai kaciya
ba? [27] Sannan idan mutum marar kaciya ta jini zai kiyaye dukkan dokoki, ba zai iya shara'anta ku
masu kaciya ta shari'a ba? Haka kuma ya kasance ne domin kuna da shari'a a rubuce da kuma kaciya
amma ba kwa bin doka! [28] Domin shi kuwa ba Bayahude bane a waje; ba kuwa mai kaciyar da aka
tsaga fata ba. [29] Amma Bayahude ne ta ciki, sanna kuma mai kaciyar zuciya da kuma ruhu ba wasika
ba, irin wanna mutumin yabonsa ba daga wurin mutane yake zuwa ba, amma daga Allah.

3

[1] To ina fifikon da bayahude yake dashi? Kuma ina ribar kaciya? [2] Akwai muhimmancinsu ta
kowacce hanya. Tun farko dai, yahudawa ne aka dankawa wahayi daga Allah. [3] Idan wasu yahudawa
basu bada gaskiya ba fa? Rashin bangaskiyarsu zai hana amincin Allah aiki? [4] Bazai taba zama
haka ba. Maimakon haka, bari Allah ya zama mai gaskiya, ko da kowanne mutum makaryaci ne.
Kamar yadda aka rubuta, “Domin a nuna kai mai adalci cikin maganganunka, kuma kayi nasara a
lokacin da aka kawo ka gaban shari'a.” [5] Amma idan rashin adalcinmu ya nuna adalcin Allah, to me
zamu ce? Allah ba marar adalci ba ne, wanda ke aiwatar da fushinsa, ko kuwa? Ina magana bisa
ga tunanin mutuntaka. [6] Bazai taba zama haka ba. Domin idan haka ne ta yaya Allah zai shar'anta
duniya? [7] Amma idan gaskiyar Allah ta wurin karyata ta habaka yabonsa, To me yasa ake shar'anta
ni a matsayin mai zunubi? [8] To me zai hana ace kamar yadda ake fadin zancen karya a kanmu, wasu

kuma sun dauka cewa mun fadi hakan, “Bari muyi mugunta, domin nagarta tazo?” Hukuncin su halal
ne. [9] To me kenan? Zamu ba kanmu hujja ne? ko kadan. Domin mun riga munyi zargin yahudawa
da hellinawa, da cewar dukkansu, suna karkashin zunubi. [10] Kamar yadda aka rubuta, babu wani
mai adalci, babu ko daya. [11] Babu wani mai fahimta. Babu wani mai neman Allah. [12] Dukansu sun
kauce hanya, dukansu gaba daya sun zama marasa amfani. Babu mai aikin nagarta, a'a, babu ko
da guda daya. [13] Makogwaronsu a bude yake kamar kabari. Harsunansu na dauke da cuta. Dafin
macizai na karkashin lebunansu. [14] Bakunansu cike suke da la'ana da daci. [15] Sawayensu na saurin
zuwa zubar da jini. [16] Tafarkinsu wahala ce da lalacewa. [17] Wadannan mutane basu san hanyar
salama ba. [18] Babu tsoron Allah a idanunsu.” [19] To mun san dai duk abin da shari'a tace, shari'a
na magana ne da wadanda ke karkashinta, domin a rufe kowanne baki, domin dukan duniya ta bada
amsa a gaban Allah. [20] Domin a gabansa babu wanda zai barata ta wurin ayukan shari'a. Domin ta
wurin shari'a ne sanin zunubi yazo. [21] Amma yanzu ba tare da shari'a ba an bayyana sanin adalcin
Allah, wanda shari'a da annabawa suke shaidawa. [22] Wato, adalcin Allah ta wurin bangaskiya cikin
Yesu Almasihu ga dukkan wadanda ke bada gaskiya. Domin babu bambanci: [23] Domin duk sun yi
zunubi sun kuma kasa kaiwa ga darajar Allah, [24] Da alherinsa an baratar da mu ta wurin fansar dake
cikin Yesu Almasihu. [25] Amma Allah ya bayar da Yesu Almasihu wanda yake hadayar fansa ta wurin
bangaskiya cikin jininsa. Ya mika Almasihu a matsayin tabbacin hukuncinsa, sabo da kuma ketarewar
zunubanmu na baya [26] cikin hakurinsa. Duk wannan ya faru ne domin a bayyana adalcinsa cikin
wannan zamani, domin ya tabbatar da kansa mai hukunci, kuma ya nuna shine mai baratar da kowa
saboda bangaskiya cikin Yesu. [27] To ina fahariya? An fitar da ita. A kan wane dalilin? Don ayyuka?
A'a, amma ta dalilin bangaskiya. [28] Domin wannan muka kammala cewar ana baratar da mutum ta
wurin bangaskiya ba tare da ayyukan shari'a ba. [29] Ko kuwa Allah Allahn yahudawa ne kadai? Shi
ba Allahn al'ummai bane? I, na al'ummai ne kuma. [30] Idan dai lallai Allah daya ne, zai baratar da
mai kaciya ta wurin bangaskiya, da marar kaciya kuma ta wurin bangaskiya. [31] Mun kawar da shari'a
kenan ta wurin bangaskiya? ba zai taba kasancewa haka ba. Maimako ma, muna inganta shari'a
kenan.

4

[1] Me kenan zamu ce game da Ibrahim, kakanmu a jiki, me ya samu? [2] Domin idan Ibrahim ya sami
kubutarwa ta wurin ayuka, ai da ya sami dalilin fahariya, amma ba a gaban Allah ba. [3] Kuma fa me
nassi ke fadi? “Ibrahim ya bada gaskiya ga Allah, sai aka lisafta ta adalci gare shi.” [4] Yanzu fa shi dake
yin ayyuka, ladansa ba a lisafta shi alheri ba ne, amma abun da ke nasa. [5] Amma kuma shi da bai da
ayyuka kuma maimakon haka ya gaskanta ga wanda ke kubutar da masu zunubai, bangaskiyarsa an
lisafta ta a misalin adalci. [6] Dauda ya yi furcin albarka bisa mutumin da Allah ya lisafta mai adalci da
rashin ayyuka. [7] Sai ya ce, “Masu albarka ne wadanda aka yafe laifofinsu, kuma wadanda zunubansu a
rufe suke. [8] Mai albarka ne mutumin da ko kadan Ubangiji ba zaya lisafta zunubin sa ba.” [9] To albarkar
da aka fadi ko a bisansu wadanda aka yi wa kaciya ne kadai, ko kuwa a bisan su ma marasa kaciya?
Domin mun yi furcin, “Bangaskiyar Ibrahim an lisafta ta adalci ce agare shi.” [10] Yaya aka lisafta ta?
Bayan Ibrahim ya yi kaciya, ko kuwa a rashin kaciya? Ba a cikin kaciya ba, amma a rashin kaciya.
[11] Ibrahim ya amshi alamar kaciya. Wannan shi ne hatimin adalcin bangaskiyar da ya ke da ita tun
cikin rashin kaciyarsa. Albarkacin wannan alama ce, ta sa shi ya zama uban dukkan wadanda suka
badagaskiya, ko da shike ba su da kaciya. Wato ma'ana, adalci za a lisafta masu. [12] Wannan kuma yana
da ma'anar cewa Ibrahim ya zama uban kaciya ga wadanda suka fito ba domin masu kaciya kadai ba,
amma kuma domin wadanda ke biyo matakin ubanmu Ibrahim. Kuma wannan itace bangaskiyar da
ya ke da ita a rashin kaciya. [13] Domin ba ta wurin shari'a aka bada alkawarin nan da aka yi wa Ibrahim
da zuriyarsa ba, wannan alkawarin da ya ce zasu gaji duniya. Maimako, a ta wurin adalcin bangaskiya
ne. [14] Domin idan su da ke na shari'a magada ne, bangaskiya bata da komai, kuma alkawarin an
wofintar da shi kenan. [15] Domin shari'a ta kan jawo fushi, amma ta wurin rashin shari'a, babu karya
umarni. [16] Saboda wannan dalili haka ta faru ta wurin bangaskiya, domin ya zama bisa ga alheri.
Kamar haka, alkawarin ya tabbata ga dukkan zuriya. Kuma wannan zuriya ba zata kunshi wadanda
suke da sanin shari'a ba kadai, har ma da wadanda ke daga bangaskiyar Ibrahim. Saboda shi ne uban

dukkan kowa, 17 kamar yadda aka rubuta, “Na maishe ka uba ga kasashe masu yawa.” Ibrahim na
gaban aminin sa, wato, Allah, mai bada rai ga mattatu kuma ya kan kira abubuwan da basu da rai
su kuma kasance. 18 Duk da halin da ke a bayyane, Ibrahim ya gaskata ga Allah kai tsaye game da
abubuwan da ke nan gaba. Sai ya zama uba ga kasashe masu yawa, kamar yadda aka ambata, “...
Haka zuriyarka zata kasance.” 19 Ba ya karaya a bangaskiya ba. Ibrahim ya yarda da cewa jikinsa ya
rigaya ya tsufa (shekarun sa na misalin dari). Ya kuma yarda da cewa mahaifar Saratu bata iya bada
'ya'ya ba. 20 Amma domin alkawarin Allah, Ibrahim bai ji nauyin rashin bangaskiya ba. Maimakon
haka, ya sami karfafawa a bangaskiyarsa sai ya daukaka Allah. 21 Ya na da cikakkiyar gamsuwa cewa
idan Allah ya yi alkawari, shi mai iya kammalawa ne. 22 Haka nan ne kuma aka lisafta masa wannan
a matsayin adalci. 23 To ba'a rubuta kawai damin amfaninsa kadai ba, da aka lisafta dominsa. 24 A
rubuce yake domin mu, domin wadanda za'a lisafta su, mu da muka bada gaskiya gare shi wanda
ya tada Yesu Ubangijinmu daga matattu. 25 Wannan shi ne wanda aka bashe shi domin zunubanmu
kuma an tada shi saboda fasar mu.

5

1 Tun da shike mun sami barata, sabili da bangaskiya, mun sami salama tare da Allah ta wurin
Yesu Almasihu. 2 . Ta wurin sa kuma mun sami iso zuwa ga alheri inda muke tsayawa albarkacin
bangaskiyarmu. Muna murna da gabagadin da Allah ya ba mu game da abin da zai faru, gabagadin
da zamu dandana nan gaba cikin daukakar Allah. 3 Ba kuwa haka kadai ba, amma muna murna da
shan wahalolinmu. Mun san cewa shan wuya na haifar da 4 Jimiri, Jimiri kuma na kawo amincewa,
amincewa na kawo gabagadi game da abin da zai zo nan gaba. 5 Wannan gabagadi wato begen da muke
da shi baya kunyatarwa, domin kuwa an kwarara mana kaunar Allah a cikin zuciyarmu ta wurin Ruhu
Mai Tsarki, da aka ba mu. 6 Domin kuwa ko yayin da muke raunana, Almasihu ya mutu a lokacin da
ke dai dai domin marasa ibada. 7 To ai kuwa yana da wuya kwarai wani mutum ya yarda ya mutu don
mutumin kirki ma. Watakila, wani na iyayin kasada ya yarda ya mutu don nagarin mutum. 8 Amma
Allah ya tabbatar mana da kaunarsa a gare mu, don kuwa tun muna masu zunubi, Almasihu ya mutu
domin mu. 9 Balle ma yanzu, da muka barata ta wurin jininsa, za mu sami tsira daga fushin Allah.
10 Domin kuwa, in tun muna makiya, aka sulhunta mu da Allah ta wurin mutuwar Dansa, balle ma,
yanzu da muka sami sulhu, zamu sami tsira ta wurin ransa. 11 Bama haka kadai ba, amma muna murna
a cikin Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Almasihu, wanda ta wurinsa ne muka sami wannan sulhu.
12 Saboda haka, kamar yadda ta wurin mutum daya zunubi ya shigo cikin duniya, ta haka mutuwa ta
shigo ta dalilin zunubi. 13 Domin kuwa tun kafin a bada shari'a, zunubi na nan a duniya, amma ba' a
lissafin zunubi in da ba shari'a. 14 Duk da haka, mutuwa ta mallake tun daga Adamu har Musa, har ma
wadanda basu yi zunubin keta umarni irin na Adamu ba, wanda yake misalin mai zuwan nan a gaba.
15 Amma kyautar ba kamar keta umarnin take ba. Domin in sabo da laifin mutum dayan nan ne, da
yawa suke mutuwa, haka ma alherin sa da baiwarsa ta wurin mutum dayan nan, Yesu Almasihu, sai
baiwar ta wadata zuwa ga masu yawa. 16 Domin kyautar ba kamar sakamakon wannan da yayi zunubin
bace. Ta haka din nan ne, hukuncin nan mai tsanani ya zo sabo da zunubin mutum dayan. Har yanzu
dai, wannan baiwa ta yanci ta zo ne bayan laifuffuka masu yawa. 17 Domin, idan sabo da laifin mutum
dayan nan ne, mutuwa ta mallake, saboda dayan, haka ma wadanda suka karbi alheri mai yawa da
kuma baiwar adalci ta wurin ran, Yesu Almasihu. 18 Don haka, kamar yadda zunubin dayan ya sa
hukunci ya zo kan dukka, haka ma aikin adalci na dayan zai kawo barata da rai ga mutane masu yawa.
19 Kuma kamar yadda rashin biyayyar dayan ta sa mutane masu yawan gaske su zama masu zunubi,
haka ma ta biyayyar dayan mutane da yawan gaske za su sami adalci. 20 Amma shari'a ta zo, inda ta
sa zunubi ya habaka. Amma inda zunubi ya habaka, alheri ma ya habaka ribin ribi. 21 Wannan ya faru
ne, don kamar yadda zunubi yai mallaka zuwa mutuwa, haka kuma alheri ya mallaka zuwa adalci da
rai na har abada ta wurin Yesu Almasihu Ubangijin mu.

6

1 Me kuwa zamu ce yanzu? Sai mu ci gaba da yin zunubi domin Alheri ya yawaita? 2 Ba zai taba
faruwa ba. 'Yaya za'ace mu da muka mutu cikin zunubi mu ci gaba da rayuwa cikin sa? 3 Ba ku

san cewa duk wadanda aka yi masu baftisma cikin Almasihu Yesu an yi masu baftisma har ya zuwa
mutuwarsa ne ba? 4 An kuwa binne mu tare da shi, ta wurin baftisma cikin mutuwarsa. Haka kuma
ya kasance ne domin kamar yadda Almasihu ya tashi daga matattu cikin daukakar Uba. Sakamakon
haka muma zamu yi tafiya cikin sabuwar rayuwa. 5 Domin kuwa idan muna tare dashi cikin kamannin
mutuwarsa zamu kuwa zauna tare dashi har ga kamannin tashinsa. 6 Mun kuma san cewa, an giciye
wannan tsohon mutunmin nan namu tare dashi, domin a hallaka jikin zunubi. wanna kuwa ya
kasance ne domin kada mu ci gaba da bautar zunubi. 7 Duk kuma wanda ya mutu an ambace shi
a matayin adali akan zunubi. 8 Amma idan muka mutu tare da Almasihu, mun bada gaskiya zamu yi
rayuwa tare dashi. 9 Muna da sanen cewa an tada Almasihu daga matattu, don haka kuwa ba matacce
yake ba. Mutuwa kuma bata da iko a kansa. 10 Game da mutuwar da yayi ga zunubi yayi sau daya kuma
domin dukka. Rayuwar da yake yi kuma yana yi wa Allah ne. 11 Don haka ku ma sai ku dauki kanku
a matsayin matattu ga zunubi amma rayayyu ga Allah cikin Almasihu Yesu. 12 Sabili da haka kada ku
bar zunubi yayi mulki a cikin jikinku, har ku yi biyayya ga sha'awarsa. 13 Kada ku mika gabobin jikinku
ga zunubi a matsayin kayan aikin rashin adalci. Amma ku mika kanku ga Allah rayayyu daga mutuwa.
Ku kuma mika gabobin jikinku ga Allah a matsayin kayan aiki na adalci. 14 kada ku ba zunubi dama
yayi mulki a kanku, domin ba karkashin doka kuke ba, amma karkashin alheri kuke. 15 To sai me? Sai
mu yi zunubi wai don ba a karkashin doka muke ba amma alheri. ba zai taba faruwa ba. 16 Ba ku san
cewa duk ga wanda kuka mika kanku a matsayin bayi, a gareshi ku bayi ne ba? Wannan fa gaskiya
ne, ko dai ku bayi ne ga zunubi wanda kaiwa ga mutuwa ko kuma bayi ga biyayya wanda ke kaiwa
ga adalci. 17 Amma godiya ta tabbata ga Allah! domin da ku bayin zunubi ne, amma kun yi biyayya
daga zuciyarku irin salon koyarwar da aka baku. 18 An 'yantar daku daga bautar zunubi, an kuma
maishe ku bayin adalci. 19 Ina magana da ku kamar mutum, domin kasawarku ta nama da jini. Kamar
yadda kuka mika gabobin jikinku ga kazamta da miyagun ayyuka, haka ma yanzu ku mika gabobin
jikinku a matsayin bayi na adalci. 20 Domin a lokacin da kuke bayin zunubi, ku yantattu ne ga adalci.
21 A wannan lokacin wanne amfani kuka samu na ayyukan da yanzu kuke jin kunyarsu? Domin kuwa
sakamakon wadannan ayyuka shine mutuwa. 22 Amma yanzu da da aka yantar daku daga zunubi aka
mai da ku bayin Allah, amfaninsa ku kuwa shine tsarkakewarku. Sakamakon kuwa shine rai na har
abada. 23 Don kuwa sakamakon zunubi mutuwa ne. Amma kyautar Allah itace rai madauwami cikin
Almasihu Yesu Ubangijinmu.

7

1 'Yan'uwa, ko baku sani ba (domin ina magana da wadanda suka san shari'a), cewar shari'a na
mulkin mutum muddin ransa? 2 Domin ta wurin shari'a matar aure a daure take muddin mijinta
nada rai, amma idan mijinta ya mutu, ta kubuta daga shari'ar aure. 3 To don haka idan, mijinta na
da rai, sai ta tafi ta zauna da wani mutumin, za'a kirata mazinaciya. Amma idan mijin ya mutu,
''yantarciya ce daga shari'a, domin kada ta kasance mazinaciya idan ta auri wani mutum. 4 Domin
wannan, 'yan'uwana, ku ma an sa kun mutu ga shari'a ta wurin jikin Almasihu, saboda a hada ku aure
da wani, wato, ga wanda aka tashe shi daga matattu, domin mu haifawa Allah 'ya'ya. 5 Domin sa'adda
muke cikin jiki, ana motsa dabi'armu ta zunubi dake cikin jikunan mu ta wurin shari'a domin mu haifi
'ya'ya zuwa mutuwa. 6 Amma yanzu an kubutar damu daga shari'a, mun mutu daga abin da ya daure
mu, domin mu yi bauta cikin sabuntuwar Ruhu, ba cikin tsohon rubutun shari'a ba. 7 To me zamu ce
kenan? ita shari'ar kanta zunubi ce? ba zai taba faruwa ba. Duk da haka. Idan ba ta wurin shari'a ba,
ba zan taba sanin zunubi ba, in ba ta wurin shari'a ba. Ba zan taba kyashin abin wani ba, har sai da
shari'a tace, “Kada kayi kyashi.” 8 Amma zunubi, sai ya dauki zarafi ta wurin dokar, ya jawo dukkan
sha'awa dake cikina. Domin in da babu shari'a, zunubi matacce ne. 9 Ada na rayu sau daya ba tare da
shari'a ba, amma da dokar ta zo, sai zunubi ya farfado, ni kuma na mutu. 10 Dokar wadda ta kamata
ta kawo rai, sai na same ta matacciya. 11 Domin zunubin, ya dauki zarafi ta wurin dokar, ya rude ni,
kuma ta wurin dokar ya kashe ni. 12 Domin haka, shari'ar na da tsarki, dokar na da tsarki, adalci da
kuma kyau. 13 To abu mai kyau ya zamar mani mutuwa kenan? ba zai taba zama haka ba. Amma
zunubi, domin ya nuna shi zunubi ne ta wurin abin da ke mai kyau, sai ya kawo mutuwa a cikina.
Wannan ya kasance haka ne domin ta wurin dokar, zunubi ya zama cikakken zunubi. 14 Domin mun

san shari'a mai Ruhaniya ce, amma ni ina cikin jiki. An sai da ni karkashin bautar zunubi. 15 Domin
ni ma ban fahimci abin da nake aikatawa ba. Domin abin da nake so in aikata, ba shi nake aikatawa
ba, kuma abin da bana so, shi nake aikatawa. 16 Amma idan na aikata abin da bana so, na amince da
shari'a kenan, cewar shari'a nada kyau. 17 Amma yanzu ba ni ke aikata abin ba, amma zunubi da ke
zaune a cikina. 18 Domin na san a cikina, wato cikin jikina, babu wani abu mai kyau. Domin marmarin
aikata abu mai kyau na tare da ni, amma ba ni iya aikatawa. 19 Domin abu mai kyau da na ke so in
aikata bana iyawa, amma muguntar da ba na so ita na ke aikatawa. 20 To idan na yi abin da ba ni so
in aikata, wato kenan ba ni bane ke aikatawa, amma zunubin da ke zaune a cikina. 21 Don haka, sai
na iske, akwai ka'ida a cikina dake son aikata abu mai kyau, amma kuma ainihin mugunta na tare
dani. 22 Domin a cikina ina murna da shari'ar Allah. 23 Amma ina ganin wasu ka'idoji daban a gabobin
jikina, su na yaki da wannan sabuwar ka'idar da ke cikin tunanina, suna kuma sanya ni bauta ta wurin
ka'idar zunubi wadda ke cikin gabobin jikina. 24 Ni wahalallen mutum ne! wa zai kubutar dani daga
wannan jiki na mutuwa? 25 Amma godiya ga Allah ta wurin Yesu Almasihu Ubangijinmu! Domin haka
ni kaina a wannan hannu bisa ga tunani na ina bautawa shari'ar Allah. Duk da haka, ta wani gefen
ina bautawa ka'idar zunubi da ke tare da jikina.

8

1 Saboda haka babu kayarwa yanzu ga wadanda ke cikin Almasihu Yesu. 2 Domin ka'idar ruhun
rai a cikin Almasihu Yesu ta maishe mu 'yanttatu daga ka'idar zunubi da mutuwa. 3 Saboda abin da
shari'a bata iya aikatawa ba domin kasawa ta wurin jiki, Allah ya yi. Ya aiko da dansa a kamanin jiki
mai zunubi domin ya zama hadaya domin zunubi, sai ya yi Allah wadai da zunubi a cikin jiki. 4 Ya
yi haka domin bukatar shari'a ta sami cika a cikinmu, mu da muke tafe ba ta gwargwadon jiki ba,
amma ta gwargwadon ruhaniya. 5 Wadanda ke rayuwa gwargwadon jiki sukan lura da al'amuran jiki,
amma su da ke rayuwa a gwargwadon Ruhu sukan mai da hankali ga al'amuran Ruhu. 6 To kwallafa
rai ga jiki mutuwa ce, amma kwallafa rai ga Ruhu rai ne da salama. 7 Haka yake domin kwallafa rai
ga jiki gaba yake da Allah, gama baya biyyaya ga shari'ar Allah, balle ma ya iya. 8 Wadanda ke a jiki
ba su iya faranta wa Allah zuciya. 9 Duk da haka, ba ku cikin jiki amma a cikin Ruhu, idan gaskiya
ne, Ruhun Allah na rayuwa cikinku. Amma idan wani ba shi da Ruhun Almasihu, shi ba na sa bane.
10 In Almasihu na cikinka, jikin ka fa matacce ne ga zunubi, amma ruhu na rayuwa bisa ga adalci.
11 Idan Ruhun wanda ya tada Yesu daga matattu na raye a cikinku, to shi wanda ya tada Almasihu da
ga matattu za ya bada rai ga jikinku masu matuwa ta wurin Ruhunsa, da ke rayuwa a cikin ku. 12 To,
'yan' uwa, muna da hakki amma ba bisa jiki ba, da za mu yi rayuwa bisa ga dabi'ar jiki. 13 Gama idan
kun yi rayuwa gwargwadon jiki, za ku mutu kenan, amma idan ta wurin Ruhu ku ka kashe ayyukan
jiki, za ku rayu. 14 Gama duk wadanda Ruhun Allah ke bishe su, su 'ya 'yan Allah ne. 15 Gama ba
ku karbi ruhun bauta da ke sa tsoro ba. Maimakon haka, kun karbi ruhun diyanci, ta wurinsa muke
tadda murya muna kira, “Abba, Uba!” 16 kansa na bada shaida tare da namu ruhun cewa mu 'ya'yan
Allah ne. 17 Idan mu 'ya'ya ne, ai mu magada ne kenan, magadan Allah. Kuma mu magada ne tare
da Almasihu, hakika idan mun sha wahala tare da shi za a kuma daukaka mu tare da shi. 18 Gama na
yi la'akari cewa wahalonin zamanin nan ba su isa a kwatanta su da daukakar da za'a bayyana mana
ba. 19 Saboda yadda halitta ke marmarin bayyanuwar 'ya'yan Allah. 20 Gama an kaskantar da halitta
ga banza, ba da nufin ta ba, amma na shi wanda ya kaskantar da ita. Ta na cikin tabbacin alkawarin.
21 Cewa halitta kanta za ta kubuta daga bautar rubewa, kuma za a kawo ta zuwa ga 'yantarwa na
yabon daukakar 'ya'yan Allah. 22 Gama mun sani dukan halitta na nishi da zafin nakuda tare har ya
zuwa yanzu. 23 Ba haka kadai ba, amma ko mu kanmu, da ke nunar farko na Ruhu—mu kanmu muna
nishi acikin mu, muna jiran diyancinmu, wato ceton jikinmu kenan. 24 Gama ta wanan hakikancewa
aka cece mu. Amma dai abin da muke da tabbacin zai faru ba mu gan shi ba tukuna, domin wanene
wa ke begen tabbatacce abin da yake gani? 25 Amma idan muna da tabbacin abin da ba mu gani ba
tukuna, to sai mu jjira shi da hakuri. 26 Hakanan, Ruhu kuma ke taimako a kasawarmu. Gama ba mu
da san yadda zamu yi addu'a ba, amma Ruhu kansa na roko a madadinmu da nishe-nishen da ba'a iya
ambatawa. 27 Shi da ke bidar zuciya yana sane da tunanin Ruhu, domin yana roko a madadin masu
badagaskiya ta wurin nufin Allah. 28 Mun san cewa ga wadanda ke kaunar Allah, yakan aikata dukan

al'amura domin su zuwa ga alheri, ga duk wadanda aka kira bisa ga nufinsa. Dukan abubuwa sukan
zama alheri. [29] Saboda wadanda ya sani tuntuni su ne ya kardara su zama da kamanin dansa, domin
ya zama dan fari a cikin 'yan'uwa masu yawa. [30] Su da ya kaddara, ya kiraye su. Wadanda ya kira, su ya
kubutar. Su da ya kubutar, sune kuma ya daukaka. [31] Me zamu ce game da wadannan al'amura? Idan
Allah na tare da mu, wake gaba da mu? [32] Shi da baya hana dansa ba, amma ya bada shi a madadinmu
dukka, me zai hana shi bamu dukkan abubuwa a yalwace tare da shi? [33] Wa zaya kawo wata tuhuma
ga zababbu na Allah? Allah ne ke "yantarwa. [34] Wanene ke hukumtawa? Almasihu ne da ya mutu
sabili da mu har ma fiye da haka, shi wanda kuma aka tasar. Yana mulki tare da Allah a wuri mai
daukaka, shi ne kuma ya ke roko sabili da mu. [35] Wa za ya raba mu da kaunar Allah? Kunci, ko bacin
rai, ko tsanani, ko yunwa, ko tsiraci, ko hadari, ko takobi? [36] Kamar yadda aka rubuta, "Saboda kai ake
kisanmu dukkan yini. An mai da mu kamar tumaki yanka." [37] A dukan al'amuran nan mun fi karfi a
ce da mu masu nasara ta wurin shi da ke kaunar mu. [38] Gama na tabata cewa ko mutuwa, ko rai, ko
mala'iku, ko mulkoki, ko al'amuran yanzu, ko al'amura masu zuwa, ko iko, [39] ko tsawo, ko zurfi, kai ko
wace irin halitta, ba su isa su raba mu da kaunar Allah, da ke a cikin Almasihu Yesu Ubangijin mu ba.

9

[1] Gaskiya ne nake gaskiya nake fada cikin Almasihu. Ba karya nake yi ba. Lamirina, na shaida a cikin
Ruhu Mai Tsarki. [2] cewa ina da matukar bakin-ciki da takaici marar karewa a zuciyata. [3] Dama ace, a
la'anta ni, in rabu da Almasihu saboda 'yan'uwana, wato dangina da suke zuriyata bisa ga jiki. [4] Sune
Isra'ilawa, sun sami karbuwa, da daukaka, da baiwar shari'a, da yi wa Allah sujada, da alkawarai.
[5] Dukkan ubanni nasu ne daga cikinsu Almasihu ya fito bisa ga jiki- wanda shi ke Allah bisa kowa.
Yabo ya tabbata a gare shi har abada. Amin. [6] Amma ba wai alkawarin Allah ya kasa ba ne, ba dukkan
Isra'ilawa ne suke Isra'ilawa na gaskiya ba. [7] Haka nan, ba dukkan zuriyar Ibrahim ne 'ya'yansa ba.
Amma ''ta wurin Ishiyaku ne za'a kira zuriyarka.'' [8] Yana nuna mana cewa ba 'ya'yan jiki su ne 'ya'yan
Allah ba. Amma 'ya'yan alkawari ne ake kirga su, kuma aka kebe su. [9] Wanna ce kalmar alkawari, ''badi
warhaka zan dawo, Saratu kuwa zata sami da.'' [10] Amma ba wannan kadai ba, bayan Rifkatu ta dauki
ciki daga gun mijinta, ubammu Ishiyaku. [11] Yaran nan kafin ma a haife su, balle ma a ce sun yi wani
abu mai kyau ko laifi, saboda zaben da Allah yayi, bai danganta da abin da suka yi ba, ko don aiki ba,
amma don shine mai kira— [12] kamar yadda Ya ce, mata, "babban zaya yiwa karamin bauta,'' haka
nassi yace, [13] ''Kamar yadda aka rubuta: "Yakubu na ke kauna, amma Isuwa na ki shi." [14] To me zamu
ce kenan? Allah ya yi rashin adalci kenan? Ko kadan. [15] Gama ya ce wa Musa, ''Ina nuna jinkai ga
wanda zan yi wa jinkai, zan ji tausayi ga wanda zan tausaya masa.'' [16] Saboda haka, ba don wanda ke da
aniya ba ne, ko kuwa wanda yake kokari ba, amma saboda Allah mai nuna jinkai. [17] Gama nassi ya ce
da Fir'auna, '' Saboda wannan dalilin ne, na tada kai, don in nuna ikona mai karfi a kanka, don sunana
ya yadu ga dukkan duniya.'' [18] Ta haka Allah ya nuna jinkansa ga wanda ya so, ya taurarar da zuciyar
wanda ya ga dama. [19] Za kuce mani, to don me, ''Yake kama mu da llaifi? Wa ya taba yin jayayya da
nufinsa?'' [20] In ma mun duba, kai mutum wanene kai da zaka ja da Allah? Ko abin da aka gina zai ce
wa magininsa, ''Don me yasa ka ginani haka?'' [21] Ko maginin ba shi da iko akan yimbu daya da zai gina
tukunya mai daraja, wata kuma tukunyar don kowanne irin aiki? [22] In ace Allah, dake niyyar nuna
fushinsa da ikonsa, ya sanu, sai ya jure da matukar hakuri mai yawa da tukwanen fushi da ya shirya
don hallakarwar fa? [23] To ko ma ya yi haka don ya nuna yalwar daukakarsa da take dauke da alheri,
wanda ya shirya don daukakarsa tun farko? [24] Zai yiwu ma ya yi haka ne domin mu, mu da ya kira, ba
ma daga cikin Yahudawa kadai ba, amma har ma daga cikin al'ummai? [25] Kamar yadda ya ce a cikin
littafin Yusha'u: ''zan kira wadanda ba mutanena ba mutanena, da kuma kaunatattunta wadanda ba
kaunatattu ba. [26] Zai zama kuma a inda aka ce da su, "ku ba mutanena bane, za a kisa su 'ya'yan Allah
mai rai."' [27] Ishaya ya yi kira game da Isra'ila, ''in a ce yawan 'ya'yan Isra'ila zasu zama kamar yashi a
bakin teku, ragowarsu ne kawai za su sami ceto. [28] Ubangiji zai tabbatar da cikar kalmarsa a duniya,
ba kuwa da dadewa ba. [29] Yadda Ishaya ya rubuta ada, ''In da ba Ubangiji mai runduna bai bar mana
zuriya ba, da zamu zama kamar Saduma, da kuma an maida mu kamar Gomarata. [30] To me za mu ce
kenan? Ko al'ummai, da ba sa neman adalci, sun samu adalci ta wurin bangaskiya. [31] Amma Isra'ila,
wadanda suka nemi adalcinsu ta wurin shari'a, ba su kai ga gaci ba. [32] To don me? don ba su neme

shi da bangaskiya ba, amma ta ayyuka. Sun yi tuntube a kan dutse da zai sa laifi. 33 Kamar yadda aka
rubuta, “Ga, shi na ajiye dutse a kan Sihiyona dutsen tuntube mai sa laifi. Ga wanda ya bada gaskiya
gare shi ba zai ji kunya ba.”

10

1 'Yan'uwana, muradin zuciyata da dukkan addu'oi na ga Allah dominsu shine don su sami ceton.
2 Domin na shaida game da su cewa suna da kwazo game da Allah, amma ba a kan sani ba. 3 Don, ba
su da sani akan adalcin Allah, suna kokarin tabbatar da adalcin kansu. Ba su bada kan su ga adalcin
Allah ba. 4 Gama Almasihu shi ne cikar doka zuwa ga adalci ga dukkan wadanda suka gaskata. 5 Musa
kam ya rubuta game da adalci da zai samu ta shari'a: ''mutumin da ya aikata adalcin shari'a, zai
rayu ta wurin wannan adalcin.'' 6 Amma adalcin da ya zo ta wurin bangaskiya yace, ''Kada ku ce a
zuciyarku, wa zai hau zuwa sama?''(don ya sauko da Almasihu kasa). 7 Kada ku ce, ''Wa zai gangara
zuwa kasa?'' (Wato wa zai fito da Almasihu daga cikin matattu). 8 Amma me yake cewa? “ kalmar
tana kusa da kai a cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka.” Wato kalmar bangaskiya, wadda muke
shaidawa. 9 Don idan da bakinka, ka shaida Yesu Ubangiji ne, kuma ka gaskata a zuciyarka cewa Allah
ya tashe shi daga matattu, za ka sami ceto. 10 Don da zuciya ne mutum yake gaskatawa zuwa ga adalci,
da kuma baki ne yake shaida zuwa ga ceto. 11 Don nassi na cewa, ''Duk wanda ya gaskata da shi ba
zai ji kunya ba,'' 12 Gama ba bambanci tsakanin Bayahude da Ba'al'ume. Gama dukkansu Ubangijinsu
daya ne, Shi mayalwaci ne ga dukkan wanda ya kira shi. 13 Duk wanda ya kira sunan Ubangiji zai
sami ceto. 14 To ta yaya zasu kira ga wanda basu gaskata ba? Kuma ta yaya zasu gaskata ga wanda
ba su taba jin labarinsa ba? 15 Kuma ta yaya zasu ji in ba ayi masu wa'azi ba? Kuma ta yaya zasu yi
wa'azin in ba an aike su ba? - Kamar yadda yake a rubuce, “Ina misalin kyau na kafafun wadanda
ke shaida labarin farin ciki na abubuwa masu kyau!” 16 Amma ba dukkansu ne suka ji bishara ba.
Gama Ishaya ya ce, ''Ubangiji, wa ya gaskata da sakon? 17 Saboda haka bangaskiya na zuwa ta wurin
ji, jin kuwa daga maganar Almasihu. 18 Amma na ce, “ko basu ji ba ne? I, tabbas'' muryarsu ta kai
dukkan duniya, kuma kalmominsu sun kai har karshen duniya.'' 19 yau, na ce, ''Ko Isra'ila basu sani
ba ne?'' Da farko Musa ya ce, “Zan sa kuyi fushi da kishi da abin da ba al'umma ba. Abin da nake nufi
nan shine al'ummar da basu da fahinta, zan more su, in tayar maku da hankali.'' 20 Amma Ishaya da
karfin hali ya ce, ''Ga wadanda basu neme ni ba suka same ni. Na bayyana ga wadanda basu nemi ni
ba. 21 ''Amma ga Isra'ila kam ya ce, '' na mika hannu na ga masu rashin biyayya dukkan tsawon rana,
domin su mutane ne masu taurin kai.''

11

1 Sai na ce, Allah ya ki mutanensa ne? Ba zai taba yiwuwa ba. Domin ni ma ba-Isra'ile ne, na zuriyar
Ibrahim, a kabilar Bilyaminu. 2 Allah bai ki mutanen sa da ya ke da rigyasaninsu ba. Ko kun san abin
da nassi ya ce game da Iliya, yadda ya kai karar Isra'ila a gaban Allah? 3 Ya ce, ''Ubangiji, sun kashe
annabawanka, sun rushe alfarwanka kuma, Ni kadai ne na rage, ga shi suna neman su kashe ni.''
4 Amma wacce amsa ce Allah ya ba shi? Ya ce, ''Ina da mutane dubu bakwai da na kebe don kaina, da
ba su taba rusuna wa Ba'al ba.'' 5 Ban da haka ma, ban da haka ma a wannan lokacin akwai sauran
zabe na alheri. 6 Amma tun da ta wurin alheri ne, ba ga ayyuka ba. In ba haka ba, alheri ba zai zama
alheri ba kenan. 7 Sai kuma me? Abin da Isra'ila ke nema, ba su samu ba, amma zababbun sun same
shi, saura kuma sun taurare. 8 Kamar yadda yake a rubuce, ''Allah ya ba su ruhun rashin fahimta,
ga idanu amma ba za su gani ba, ga kunnuwa amma ba za su ji ba, har zuwa wannan rana.'' 9 Dauda
kuma ya ce, ''bari teburinsu ya zama taru, da tarko, ya zama dutsen tuntube da abin ramako a gare
su. 10 Bari idanunsu ya duhunta domin kada su gani; bayansu kuma a duke kullum.'' 11 Na ce, ''sun
yi tuntube domin su fadi ne?'' Kada abu kamar haka ya faru. A maimakon haka, juyawa baya da suka
yi ya sa, ceto ya zo ga Al'ummai, domin ya sa su kishi. 12 Idan yanzu juyawa baya da sun yi ya zama
arziki ga duniya, rashin su kuma arziki ga Al'ummai, yaya kwatancin girmansa zai kasance in sun zo
ga kammala? 13 Yanzu ina magana da ku ku da ke Al'ummai. Tunda yake ni ne manzo ga Al'ummai,
ina kuma fahariya cikin hidimata. 14 Yana yiwuwa in sa ''yan'uwa na kishi, domin mu ceci wadansu
su. 15 Idan kinsu ya kawo sulhuntawa ga duniya, Karbarsu kuma zata zama yaya? Zata zama rai ne
daga mutuwa. 16 'ya'yan farko sunan haka ma kakkabensu yake, Idan saiwar itace na nan, haka ma

rassan za su zama. [17] Amma idan an karye wasu daga cikin rassan, idan ku rassan zaitun na ainihi
ne, da aka samu daga cinkinsu, kuma idan kuna da gado tare da su, acikin saiwar itacen zaitun din.
[18] Kada ku yi fahariya a kan rassan. Amma idan kuka yi fahariya to ba ku bane masu karfafa saiwar
amma saiwar ce ke karfafa ku. [19] Kana iya cewa, ''An karye rassan domin a same ni a ciki.'' [20] Wannan
gaskiya ne! Saboda rashin bangaskiyarsu ne ya sa aka karye su daga rassan, amma ku tsaya da karfi
acikin bangaskiyarku. Kada ku dauki kanku fiye da yadda ya kamata, amma ku ji tsoro. [21] Domin idan
Allah bai bar ainihin rassan ba, to ba zai bar ku ba. [22] Ku duba yadda irin ayyuka masu tsananni na
Allah. Ta daya hannun kuma, tsanannin kan zoa kan Yahudawa wadanda suka fadi. Har 'ila yau jinkai
Allah ya zo maku, idan kun cigaba cikin alherinsa baza a sare ku ba. Amma in kun ki za a sare ku.
[23] Hakanan, idan ba su ci gaba cikin rashin bangaskiyarsu ba, za a maida su cikin itacen. Domin Allah
zai iya sake maida su. [24] Idan an yanke ka daga itacen zaitun da ke na jeji, har ya yiwu an hada ka cikin
itacen zaitun na ainihi, yaya kuma wadannan Yahudawa wadanda sune ainihin rassan, da za'a maido
cikin zaitun da ke na ainihi? [25] Yan'uwa, ba na so ku kasance cikin duhu a game da wannan asirin,
domin kada ku zama da hikima cikin tunaninku. Wannan asirin shine cewa wannan taurarewa ta
faru a Isra'ila, har sai da Al'ummai suka shigo ciki. [26] Ta haka dukan Isra'ila za su tsira, kamar yadda
yake a rubuce: ''Daga cikin Sihiyona mai Kubutarwa zai fito; Zai kawar da kazanta daga cikin Yakubu.
[27] Wannan zai zama alkawarina da su, sa'adda na kawar da zunubansu.'' [28] A wani bangaren kuma
game da bishara, su makiya ne amamadinku, ta wani fannin kuma bisa ga zabin Allah su kaunattatu
ne saboda ubanni. [29] Domin baye-baye da kiran Allah basa canzawa. [30] Domin ku ma da ba ku yin
biyayya ga Allah, amma yanzu kun sami jinkai saboda rashin biyayyarsu. [31] Ta wannan hanyar dai,
wadannan Yahudawan sun zama marasa biyayya. Sakamakon haka shine ta wurin jinkan da aka nuna
maku, suma su samu jikai yanzu. [32] Domin Allah ya rufe kowa ga rashin biyayya, domin ya nuna jinkai
ga kowa. [33] Ina misalin zurfin wadata da kuma hikima da sani na Allah! Hukunce-hukuncensa sun
fi gaban a bincika, hanyoyinsa kuma sun fi gaban ganewa! [34] Don wanene ya san tunanin Ubangiji?
Wanene kuma ya zama mai bashi shawara? [35] Ko kuma, wanene ya fara ba Allah wani abu, domin a
biya shi?'' [36] Daga wurinsa ne, ta wurinsa ne kuma, a gare shi ne kuma dukan abu suka fito. A gare
shi daukaka ta tabbata har abada. Amin.

12

[1] Ina rokon ku 'yan'uwa, saboda yawan jinkan nan na Allah, da ku mika jikunanku hadaya mai
rai, mai tsarki kuma abar karba ga Allah. wannan itace hidimarku ta zahiri. [2] Kada ku kamantu da
wannan duniya, amma ku sami canzawa ta wurin sabunta tunaninku, kuyi haka don ku san abin da
ke nagari, karbabbe, kuma cikakken nufin Allah. [3] Don ina cewa, saboda alherin da aka bani, ka da
waninku ya daukaka kansa fiye da inda Allah ya ajiye shi; a maimakon haka ku kasance da hikima,
gwargwadon yadda Allah yaba kowa bangaskiya. [4] Domin muna da gababuwa da yawa a jiki daya,
amma ba dukansu ne ke yin aiki iri daya ba. [5] haka yake a garemu, kamar yadda muke da yawa haka
cikin jikin Almasihu, dukkanmu gabobin juna ne. [6] Muna da baye-baye dabam-dabam bisa ga alherin
da aka bayar a gare mu. Idan baiwar wani anabci ne, yayi shi bisa ga iyakar bangaskiyarsa. [7] In wani
yana da baiwar hidima, sai yayi hidimarsa. Idan baiwar wani koyarwa ce, yayi koyarwa. [8] Idan baiwar
wani karfafawa ce, yayi ta karfafawa; Idan baiwar wani bayarwa ce, yayi ta da hannu sake; Idan baiwar
wani shugabanci ne, yayi shi da kula; Idan baiwar wani nuna jinkai ne, yayi shi da sakakkiyar zuciya.
[9] Ku nuna kauna ba tare da riya ba. Ku Ki duk abin da ke mugu ku aikata abin da ke nagari. [10] Akan
kaunar 'yan'uwa kuma, ku kaunaci juna yadda ya kamata; akan ban girma kuma, ku ba juna girma.
[11] Akan himma kuma, kada ku yi sanyi; akan ruhu kuma, ku sa kwazo; Game da Ubangiji kuma, ku yi
masa hidima. [12] Akan gabagadi kuma, ku yi shi da farin ciki; akan tashin hankali kuma, ku cika da
hakuri; akan adu'a kuma, ku nace. [13] Ku zama masu biyan bukatar tsarkaka, ku zama masu karbar
baki a gidajenku. [14] Ku albarkaci masu tsananta maku, kada ku la'anta kowa. [15] Ku yi farinciki tare da
masu farinciki; Ku yi hawaye tare da masu hawaye. [16] Tunanin ku ya zama daya. Kada tunaninku ya
zama na fahariya, amma ku yi abokantaka da matalauta. Kada wani a cikin ku ya kasance da tunanin
yafi kowa. [17] Kada ku rama mugunta da mugunta. Ku yi ayukan nagarta a gaban kowa. [18] Ku yi duk
abin da za ku iya yi domin ku yi zaman salama tare da kowa. [19] 'Yan'uwa, kada ku yi ramako, ku bar

Allah ya rama maku. A rubuce yake, '' 'Ramako nawa ne; zan saka wa kowa,' in ji Ubangiji.'' [20] ''Amma
idan makiyin ka na jin yunwa, ba shi abinci ya ci. Idan yana jin kishin ruwa, ba shi ruwan sha. Idan
kun yi haka, garwashin wuta ne za ku saka akan duk makiyi.'' [21] Kada mugunta ta rinjaye ku, amma
ku rinjayi mugunta ta wurin yin aikin nagarta.

13

[1] Bari kowa yayi biyayya da hukuma, saboda babu wata hukuma sai dai in tazo daga Allah;
mahukunta da suke nan kuwa daga Allah ne. [2] Saboda da haka duk wanda ya ja hukuma ya ja da
dokar Allah; kuma dukan wadanda suka ki hukuma za su sha hukunci. [3] Don kuwa mahukunta ba abin
tsoro ne ga masu nagarta ba, amma ga masu aikata laifi. Kuna so ku zama marasa tsoron hukuma?
Kuyi abu nagari, zaku sami yabo daga yin hakan. [4] Saboda shi bawan Allah ne a gare ku don nagarta.
Amma in kun yi abu mara kyau, kuyi tsoro, saboda ba ya dauke da takobi ba tare da dalili ba. Don shi
bawan Allah ne mai saka wa mugu da fushi. [5] Saboda haka dole kuyi biyayya, ba don fushi ba, amma
saboda lamiri. [6] Saboda wannan ne kuke biyan haraji. Don masu mulki bayin Allah ne, wadanda
suke yin haka kullum. [7] Ku bawa kowa hakkinsa; haraji ga mai haraji; kudin fito ga mai fito; tsoro ga
wanda ya cancanci tsoro; girma ga wanda cancanci girmamawa. [8] Kada ku rike bashin kowa, sai dai
ku kaunaci juna. Domin duk wanda ya kaunaci dan'uwansa ya cika doka. [9] To, “Kada kuyi zina, kada
kuyi kisa, kada kuyi sata, kada kuyi kyashi, idan har akwai wata doka kuma, an takaita ta a wannan
jimlar: “Ka kaunaci dan'uwanka kamar kanka.” [10] Kauna bata cutar da makwabci. Domin haka, kauna
tace cikar shari'a. [11] Saboda wannan, kun san lokaci yayi, ku farka daga barci. Domin cetonmu yana
kusa fiye da yadda muke tsammani. [12] Dare yayi nisa, gari ya kusan wayewa. Don haka, sai mu rabu da
ayyukan duhu, mu yafa makaman haske. [13] Sai muyi tafiya yadda ya kamata, kamar da rana, ba a cikin
shashanci ko buguwa ba. Kada kuma muyi tafiya cikin fasikanci da muguwar sha'awa, ba kuma cikin
husuma ko kishi ba. [14] Amma ku yafa Ubangiji Yesu Almasihu, kada kuwa ku tanadi halin mutumtaka,
don biye wa muguwar sha'awarsa.

14

[1] Ku karbi duk wanda yake da rarraunar bangaskiya, ba tare da sukar ra'ayinsa ba. [2] Wani yana da
bangaskiyar yaci komai, wani wanda yake da rauni yakanci ganye ne kawai. [3] Kada wanda yake cin
komai ya raina wanda baya cin kowanne abu. Kada kuma wanda baya cin kowanne abu ya shara'anta
sauran da suke cin komai. Saboda Allah ya karbe shi. [4] Kai wanene, kai wanene da kake ganin laifin
bawan wani? Tsayawarsa ko faduwarsa ai hakin maigidansa ne, amma Ubangiji yana da ikon tsai da
shi. [5] Wani yakan daukaka wata rana fiye da sauran. Wani kuma yana daukan ranakun daidai. Kowa ya
zauna a cikin hakakkewa akan ra'ayinsa. [6] Shi wanda ya kula da wata rana, ya kula da ita don Ubangiji.
Kuma wanda yaci, yaci ne domin Ubangiji, domin yana yi wa Allah godiya. Shi wanda bai ci ba, yaki
ci ne domin Ubangiji. Shima yana yi wa Allah godiya. [7] Domin babu wanda yake rayuwa don kansa a
cikinmu, kuma babu mai mutuwa don kansa. [8] Domin in muna raye, muna raye don Ubangiji. Kuma
in mun mutu, mun mutu ne don Ubangiji. Ashe, ko muna raye, ko a mace mu na Ubangiji ne. [9] Domin
wannan dalilin Almasihu ya mutu ya kuma tashi, saboda ya zama Ubangiji ga matattu da rayayyu.
[10] Amma ku don me kuke shara'anta yan'uwanku? kai kuma don me kake raina dan'uwanka? Dukan
mu zamu tsaya gaban kursiyin shari'ar Allah. [11] Domin a rubuce yake, “ Na rantse, “inji Ubangiji”,
kowacce gwiwa zata rusuna mani, kowanne harshe kuwa zai yabi Allah.” [12] Domin kowannenmu zai
fadi abin da shi yayi da bakinsa a gaban Allah. [13] Saboda da haka kada muyi wa juna shari'a, amma
maimakon haka ku dauki wannan kudduri, don kada kowa ya zama sanadin tuntunbe ko faduwa ga
dan'uwansa. [14] Na sani na kuma tabbata tsakani na da Ubangiji Yesu, ba abin da yake mara tsarki ga
asalinsa. Sai dai ga wanda ya dauke shi marar tsarki ne yake zama marar tsarki. [15] Idan har abincinka
na cutar da dan'uwanka, ba ka tafiya cikin kauna. Kada ka lalata wanda Yesu ya mutu domin sa da
abincinka. [16] Saboda haka, kada abubuwan da aka dauka kyawawa su zama abin zargi ga wadansu.
[17] Saboda mulkin Allah ba maganar ci da sha ba ne, amma game da adalci ne, salama, da farin ciki a
cikin Ruhu Mai Tsarki. [18] Domin wanda yake bautar Almasihu a wannan hanya, karbabbe ne ga Allah,
kuma jama'a sun yarda da shi. [19] Don haka, mu nemi abubuwa na salama da abubuwan da zasu gina

juna. [20] Kada ku lalata aikin Allah don abinci. Komai yana da tsarki, amma kaiton mutumin da yake
cin abin da zai sa shi ya fadi. [21] Bashi da kyau a ci nama ko a sha ruwan inabi, ko duk abin da zai jawo
faduwar dan'uwanka. [22] Wannan bangaskiyar da kuke da ita, ku adana ta tsakaninku da Allah. Mai
albarka ne wanda zuciyarsa bata da laifi akan abin da hankalinsa ya ga daidai ne. [23] Duk wanda yayi
shakka amma kuma yaci, ya sani yayi laifi kenan, domin ba tare da bangaskiya bane. Duk abin da ba
na bangaskya bane zunubi ne.

15

[1] Yanzu mu da muke da karfi ya kamata mu dau nauyi raunana, kuma bai dace mu nuna son kai
ba. [2] Bari kowannenmu ya faranta wa makwabcinsa rai, domin wannan yana da kyau, don a gina
shi. [3] Domin Almasihu bai faranta wa kansa rai ba. Kamar yadda aka rubuta, "zagin da wadansu
suka yi masa ya sauka a kaina." [4] Don abin da aka rubuta a baya an rubuta ne domin a gargade mu,
domin ta hakuri da karfafawar litattafai mu sami karfi. [5] Yanzu Allah mai hakuri da karfafawa ya baku
zuciya daya ta zaman tare da juna bisa ga halin Yesu Almasihu. [6] Domin ya yi haka ne da zuciya daya
domin ku yi yabo da bakinku daya. [7] Domin ku karbi juna, kamar yadda Yesu ma ya karbe ku domin
a daukaka Allah. [8] Saboda na ce an mai da Almasihu bawan kaciya a madadin gaskiyar Allah. Ya yi
wannan ne don a tabbatar da alkawarai da aka ba kakanin kakaninmu. [9] Domin Al'umai su daukaka
Allah saboda jinkansa, kamar yadda ya ke a arubuce, "Domin ta haka zan yabe ka cikin Al'umai in yi
wakar yabon sunanka." [10] Kuma an ce. "Ku yi faranciki, ku Al'ummai tare da mutanensa." [11] Kuma."
Ku yabi Ubangiji, ku dukan Al'ummai; bari dukan mutane su yabe shi." [12] Kuma, Ishaya ya ce "Za a
sami tsatson Yessi, wanda zai tashi ya yi mulki a kan Al'umai, Al'umai za su sami karfin hali a cikinsa."
[13] Yanzu Allah mai karfafawa ya cika ku da dukkan farin ciki salama, saboda da bangaskiyarku, domin
ku sami cikkakiyar karafafawa, ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. [14] Ni kaina na amince da ku, yan'uwa.
Kuma na amince cewa ku da kanku kuna cike da alheri, cike da dukkan sani. Na amince cewa za ku
sami zarafi ku gargadi juna. [15] Amma ina rubuta maku da gabagadi kan wadansu abubuwa, domin
in tunasheku, saboda baiwar da aka bani daga wurin Allah. [16] Cewa baiwar ta sa na zama bawan
Almasihu Yesu da aka aika ga Al'ummai, limami na bisharar Allah. Zan yi wannan saboda baikon
Al'ummai ya zama karbabbe, kuma kebbabe ga Allah ta wurin Ruhu Mai Tsarki. [17] Don haka ina jin
dadi cikin Yesu Almasihu da abubuwa na Allah. [18] Domin ba ni da abin da zan ce, sai abin da Yesu
ya aikata ta wurina, domin Al'ummai su yi biyayya ta magana da aiki. [19] Ta wurin alamu, da al'jibai,
da ikon Ruhu Mai Tsarki. Daga Urushalima, da kewaye har zuwa Ilirikum, an kai bisharar Almasihu
ko'ina dukka. [20] A cikin hanyar nan, burina in sanar da bishara, amma a inda ba a san Yesu ta wurin
sunansa ba, don kada in sa gini akan harshashi wani. [21] Kamar yadda yake a rubuce."Wadanda ba a
taba fada wa labarinsa ba, su gane. Wadanda ba su taba jin labarinsa ba su fahimta." [22] Saboda an hana
ni zuwa wurin ku a lokatai da dama. [23] Amma yanzu bani da sauran wani wuri a lardin nan, kuma cikin
shekaru masu yawa ina da marmarin in zo wurin ku. [24] Duk lokacin da zan tafi Asbaniya ina begen
ganin ku yayin wucewa, don ku raka ni bayan na ji dadin zama da ku na dan lokaci. [25] Amma yanzu ina
tafiya Urushalima don in yi wa tsarkaka hidima. [26] Domin abin farinciki ne ga mutanen Makidoniya
da Akaya su yi bayarwa domin gajiyayyu masu bada gaskiya wadanda suke a Urushalima. [27] Suna
jin dadi domin hakika kamar bashi ne a kansu. Domin Al'ummai sun yi tarayya da su cikin ayyukan
ruhaniya, ya zama hakki a kansu su ma su taimake su da abubuwa. [28] Domin lokacin da na gama basu
kudin, zan zo gareku a hanyata ta zuwa Asbaniya. [29] Na san cewa lokacin da na zo gareku, zan zo da
cikakkun albarku na Almasihu. [30] Yanzu ina rokonku, yan'uwa, ta wurin Ubangiji Yesu Almasihu, da
kaunar Ruhu Mai Tsarki, ku yi ta fama tare da ni a cikin yin addu'o, inku ga Allah saboda ni. [31] Kuyi
haka saboda in tsira daga wadanda suke masu biyayya ga Yahudiya, domin kuma hidimata saboda
Urushalima ta zama karbabbiya. [32] Ku yi addu'a cewa in zo wurinku da farinciki ta wurin nufin Allah,
cewa tare da ni da ku, mu sami hutu. [33] Allah na salama ya kasance tare da ku duka. Amin.

16

[1] Ina gabatar muku da fibi 'yar'uwarmu, wanda take hidima a Ikilisiya dake cikin Kankiriya. [2] Domin
ku karbe ta cikin Ubangij. A hanyar da ta dace ga masu bada gaskiya, ku tsaya tare da ita cikin kowacce
bukata. Domin ita da kanta ta zama da taimako ga masu yawa, har da ni ma. [3] Ku gai da Bilkisu da Akila

abokan aiki cikin Yesu Almasihu. 4 Wadanda sabo da ni suka sadaukar da ransu. Ina godiya garesu,
ba ni kadai ba, amma kuma da dukan Ikilisiyoyin Al 'mmai. 5 Gaida Ikilisiya da ke gidansu. Ku gai da
Abainitas kaunataccena. Wanda shi ya fara bada gaskiya ga Almasihu a Asiya. 6 Ku gai da Maryamu,
wadda ta yi maku aiki tukuru. 7 Ku gai da Andaranikas da Yuniyas, yan'uwana da abokan kurkukuna.
Su sanannu ne cikin manzani, wadanda suke cikin Almasihu kafin ni. 8 Ku gai da Amfiliyas kaunatace
na cikin Ubangiji. 9 Ku gai da Urbanas abokin aikinmu cikin Almasihu, da Istakis kaunataccena. 10 Ku
gai da Abalis amintacce cikin Almasihu. Ku gai da wadanda su ke gidan Aristobulus. 11 Ku gai da
Hirudiya, dan'uwa na, da wadanda ke gidan Narkissa, wadanda ke cikin Ubangiji. 12 Ku gai da Tarafina
daTarafusa, masu aikin Ubangiji. 13 Ku gai da Barsisa kaunatacciya, wadda ta yi aikin Ubangiji da yawa.
Ku gai da Rufas zababbe cikin Ubangiji da mamarsa da ni. 14 Ku gai da Asinkiritas da Filiguna da Hamis
da Baturobas da Hamisu da kuma yan'uwa da ke tare da su. 15 Ku gai da Filolugus daYuliya da Niriyas
da yan'uwansa, da Ulumfas da kuma dukan tsarkaka da ke tare su. 16 Ku gaggai da juna da tsatsarkar
sumba. Dukan Ikilisiyoyin Almasihu na gaishe ku. 17 Yanzu ina rokon ku, yan'wa, ku yi tunani fa game
da masu kawo rabuwa da tuntube. Sabanin koyarwar da ku ka koya. Ku yi nesa da su. 18 Domin irin
mutanen nan ba sa bauta wa Ubangiji Yesu, sai dai tumbinsu. Ta dadin bakinsu suke rudin zuciyar
marasa laifi. 19 Domin rayuwar biyayyarku takai ga kunnen kowa, na yi farin ciki da ku, amma ina
so ku zama da hikima game da abin ya ke mai kyau, ku zama marasa laifi ga abin da ke na mugunta.
20 Allah na salama zai sa ku tattake Shaidan da sauri kalkashin sawayen ku. Alherin Ubangijin mu
Yesu Almasihu ya kasance tare da ku. 21 Timoti abokin aikina, yana gaishe ku, haka Lukiyas da Yason
da Susibataras da kuma yan'uwana. 22 Ni Tartiyas wanda ya rubuta wasikan nan, na gaisheku cikin
Ubangiji. 23 Gayus mai masaukina da kuma dukan Ikilisiya, suna gaishe ku. Arastas ma'ajin birni na
gaishe ku, da Kwartus dan'uwanmu. 24 Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance tare da ku
dukka. Amin. 25 Yanzu ga wanda ke da Ikon karfafa ku bisa ga bisharata da wa'azin Yesu Almasihu,
wanda ta gare shi ne aka bayyana asiran nan da suke boye tun da dadewa, 26 amma yanzu sanannu
ne ta wurin litattafan Annabawa bisa umarnin Allah madauwami, domin biyayyar bangaskiya cikin
Al'ummai dukka. 27 Ga Allah mai hikima kadai, ta wurin Yesu Almasihu daukaka ta tabbata har abada.
Amin.

1 Korintiyawa

1 Bulus, kirayayye daga Almsihu Yesu don zama manzo ta wurin nufin Allah, da dan'uwanmu
Sastanisu, 2 zuwa ga Ikilisiyar Allah da ke korinti, zuwa ga wadanda aka kebe su cikin Almasihu Yesu,
wadanda aka kira domin su zama al'umma maitsarki. Muna kuma rubuta wa dukan masu kira bisa
sunan Ubangijinmu Yesu Almasihu a ko'ina, wato Ubangijinsu da Ubangijinmu kuma. 3 Bari alheri
da salama su zo gare ku daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Almasihu. 4 Kodayaushe ina gode wa
Allahna domin ku, saboda alherin Allah da Almasihu Yesu ya yi maku. 5 Ya ba ku arziki ta kowace
hanya, cikin dukkan magana da dukkan ilimi. 6 Kamar yadda shaida game da Almasihu ta tabbata
gaskiya a tsakaninku. 7 Saboda haka baku rasa wata baiwa ta ruhaniya ba yayinda kuke marmarin
jiran bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu. 8 Zai kuma karfafa ku zuwa karshe, saboda ku zama
marasa aibi a ranar Ubangijinmu Yesu Almasihu. 9 Allah mai aminci ne shi wanda ya kira ku zuwa
zumunta ta Dansa, Yesu Almasihu Ubangijimu. 10 Ina rokon ku, yan'uwa, cikin sunan Ubangijinmu
Yesu Almasihu, ku yarda da juna, kada tsattsaguwa ta kasance tsakanin ku. Ina rokon ku ku zama da
zuciya daya da kuma nufi daya. 11 Gama mutanen gidan Kulowi sun kawo kara cewa akwai tsattsaguwa
a cikin ku. 12 Ina nufin: kowannen ku na cewa, " Ina bayan Bulus," ko " Ina bayan Afollos," ko "Ina
bayan Kefas," ko "Ina bayan Almasihu." 13 Almasihu a rarrabe yake? An gicciye Bulus domin ku? Ko
an yi maku baftisma a cikin sunan Bulus? 14 Na godewa Allah domin ban yi wa wanin ku baftisma ba,
sai dai Kirisfus da Gayus. 15 Na yi wannan saboda kada wani ya ce an yi maku baftisma a cikin sunana.
16 (Na kuma yi wa iyalin gidan Sitifanas baftisma. Banda haka, ban sani ko na yi wa wani baftisma
ba.) 17 Gama Almasihu bai aiko ni domin yin baftisma ba, amma domin yin wa'azin bishara. Bai aiko
ni domin in yi wa'azi da kalmomin hikimar mutum ba, saboda kada giciyen Almasihu ya rasa ikonsa.
18 Gama wa'azin gicciye wauta ne ga wadanda su ke mutuwa. Amma cikin wadanda Allah ke ceto,
ikon Allah ne. 19 Gama a rubuce yake, "Zan watsar da hikimar masu hikima. Zan dode fahimtar masu
basira." 20 Ina mai hikima? Ina masani? Ina mai muhawara na duniyan nan? Allah bai juya hikimar
duniya zuwa wauta ba? 21 Tunda duniya cikin hikimarta bata san Allah ba, ya gamshi Allah ta wurin
wautar wa'azi ya ceci masu bada gaskiya. 22 Gama Yahudawa suna bidar al'ajibai, Helinawa kuma
suna neman hikima. 23 Amma muna wa'azin Almasihu gicciyayye, dutsen tuntube ga yahudawa da
kuma wauta ga Helinawa. 24 Amma ga wadanda Allah ya kira, Yahudawa da Helinawa, muna wa'azin
Almasihu a matsayin iko da kuma hikimar Allah. 25 Gama wautar Allah tafi mutane hikima, kuma
rashin karfin Allah yafi mutane karfi. 26 Dubi kiranku, yan'uwa. Ba dukkan ku ke da hikima a ma'aunin
mutane ba. Ba dukkan ku ke da iko ba. Ba dukkan ku ke da haifuwa ta sarauta ba. 27 Amma Allah ya
zabi abubuwan da suke wofi na duniya domin ya kunyatar da masu hikima. Allah ya zabi abin da
ke marar karfi a duniya domin ya kunyatar da abinda ke mai karfi. 28 Allah ya zabi abinda ke marar
daraja da kuma renanne a duniya. Ya ma zabi abubuwan da ake dauka ba komai ba, domin ya wofinta
abubuwan da ake dauka masu daraja. 29 Ya yi wannan ne domin kada wani ya sami dalilin fahariya a
gabansa. 30 Domin abinda Allah ya yi, yanzu kuna cikin Almasihu Yesu, wanda ya zamar mana hikima
daga Allah. Ya zama adalcinmu, da tsarkinmu da fansarmu. 31 A sakamakon haka, kamar yadda nassi
ya ce, "Bari mai yin fahariya, ya yi fahariya cikin Ubangiji."

2

1 Lokacin da na zo wurin ku, yan'uwa, ban zo da gwanintar magana ko hikima ba yayinda na yi
shelar boyayyun bayanai game da Allah [a yayinda na bada shaida game da Allah]. 2 Domin na
kudura a zuciyata kada in san komai lokacin da nake tare da ku, sai dai Yesu Almasihu, gicciyayye.
3 Ina tare da ku cikin kasawa, da tsoro, da fargaba mai yawa. 4 Kuma sakona da shelata basu tare
da kalmomin hikima masu daukar hankali. Maimakon haka, sun zo da bayyanuwar Ruhu da iko,
5 saboda kada bangaskiyarku ta zama cikin hikimar mutane, amma cikin ikon Allah. 6 Yanzu muna
maganar hikima ga wadanda suka ginu, amma ba hikima ta duniyan nan ba, ko ta masu mulkin
wannan zamani, wadanda suke shudewa. 7 Maimakon haka, muna maganar hikimar Allah ta boyayyar

gaskiya, boyayyar hikima da Allah ya kaddara kafin zamanin daukakarmu. [8] Babu wani mai mulki na
zamanin nan da ya san wannan hikimar, domin inda sun gane ta a wancan lokacin, da basu gicciye
Ubangijin daukaka ba. [9] Amma kamar yadda yake a rubuce, "Abubuwan da babu idon da ya gani, babu
kunnen da ya ji, babu zuciyar da ta yi tsammanin sa, abubuwan da Allah ya shirya wa wadanda suke
kaunarsa. [10] Wadannan ne abubuwan da Allah ya bayyana mana ta wurin Ruhu. Gama Ruhu yana
bincika komai, har ma abubuwa masu zurfi na Allah. [11] Gama wanene ya san tunanin mutum, sai
dai ko ruhun mutumin da ke cikinsa? Haka ma, babu wanda ya san abubuwa masu zurfi na Allah sai
dai Ruhun Allah. [12] Ba mu karbi ruhu na duniya ba, amma Ruhun da ya zo daga wurin Allah, domin
mu san abubuwan da aka bamu a sake daga wurin Allah. [13] Muna maganar wadannan abubuwa da
kalmomin da hikimar da mutum baza ta iya koyarwa ba, amma wadanda Ruhu ke koyar da mu. Ruhu
yana fassara kalmomi na ruhaniya da hikima ta ruhaniya. [14] Mutum marar ruhaniya ba ya karbar
abubuwan da suke daga Ruhun Allah, gama wauta suke a gareshi. Ba zai iya sanin su ba domin Ruhu
ne yake bayyana su. [15] Shi wanda yake mai ruhaniya yana shari'anta dukan abubuwa, amma shi baya
karkashin shari'ar sauran mutane. [16] "Wa zai iya sanin zuciyar Ubangiji, da zai iya ba shi umarni?"
Amma mu muna da lamiri irin na Almasihu.

3

[1] Amma ni, yan'uwa, ba zan iya magana da ku kamar mutane masu ruhaniya ba, amma kamar
mutane masu jiki, kamar jarirai cikin Almasihu. [2] Na shayar da ku da Madara ba da nama ba, don
baku isa cin nama ba, kuma ko yanzu ma baku isa ba. [3] Gama har yanzu ku masu jiki ne. Muddin
akwai kishi da jayayya a tsakaninku, ashe, ku ba masu jiki ba ne, kuma kuna tafiya bisa magwajin
mutane? [4] Domin in wani ya ce, "Ina bayan Bulus," wani kuma ya ce, "Ina bayan Afollos," ashe, ba
zaman mutuntaka kuke yi ba? [5] To wanene Afollos? Wanene kuma Bulus? Bayi ne wadanda kuka bada
gaskiya ta wurin su, kowannen su kuwa Allah ya bashi ayyuka. [6] Ni nayi shuka, Afolos yayi banruwa,
amma Allah ne ya sa girma. [7] Don haka, da mai shukar da mai banruwan, ba komi bane. Amma Allah
ne mai sa girman. [8] Da mai shukar, da mai banruwan, duk daya suke, kuma kowannen su zai sami
nasa lada, gwargwadon aikinsa. [9] Gama mu abokan aiki ne na Allah. Ku gonar Allah ne, ginin Allah
kuma. [10] Bisa ga alherin Allah da aka bani a matsayin gwanin magini, na kafa harsashi, wani kuma
yana dora gini a kai. Sai dai kowane mutum, ya lura da yadda yake dora ginin. [11] Gama ba wanda
ke iya kafa wani harsashin daban da wanda aka rigaya aka kafa, wato, Yesu Almasihu. [12] Yanzu fa in
wani ya dora gini a kan harashin da zinariya, ko azurfa, ko duwatsu masu daraja, ko itace, ko ciyawa,
ko tattaka, [13] aikinsa zai bayyanu, domin ranar nan zata tona shi. Gama za a bayyana shi cikin wuta.
Wutar kuwa zata gwada ingancin aikin da kowa ya yi. [14] Duk wanda aikinsa ya tsaya, zai karbi lada;
[15] amma duk wanda aikinsa ya kone, zai sha Asara, amma shi kansa zai tsira, sai dai kamar ta tsakiyar
wuta. [16] Ashe, baku san ku haikalin Allah ne ba, Ruhun Allah kuma yana zaune a cikin ku? [17] Idan
wani ya lalata haikalin Allah, Allah zai lalata shi. Gama haikalin Allah mai tsarki ne, kuma haka ku
ke. [18] Kada kowa ya rudi kansa. Idan wani a cikin ku na ganin shi mai hikima ne a wannan zamani,
bari ya zama" wawa" domin ya zama mai hikima. [19] Gama hikimar duniyar nan wauta ce a gun Allah.
Gama a rubuce yake, "Yakan kama masu hikima a cin makircin su." [20] Har wa yau, "Ubangiji ya san
tunanin masu hikima banza ne." [21] haka ba sauran fariya akan mutane! Domin kuwa kome naku ne,
[22] Ko Bulus, ko Afollos, ko kefas, ko duniya, ko rai, ko mutuwa, ko abubuwa na yanzu, ko abubuwa
masu zuwa. Duka naku ne, [23] Ku kuwa na Almasihu ne, Almasihu kuma na Allah ne.

4

[1] Ga yadda za ku dauke mu, kamar bayin Almasihu da kuma masu rikon asiran Allah. [2] Hade da
wannan, ana bukatar wakilai su zama amintattu. [3] Amma a gare ni, karamin abu ne ku yi mani shari'a,
ko a wata kotu irin ta mutane. Gama bani yi wa kaina shari'a. [4] Ban sani ko akwai wani zargi a kaina ba,
amma wannan bai nuna cewa bani da laifi ba. Ubangiji ne mai yi mani shari'a. [5] Sabili da haka, kada ku
yanke shari'a kafin lokaci, kafin Ubangiji ya dawo. Zai bayyana dukkan boyayyun ayyuka na duhu, ya
kuma tona nufe-nufen zuciya. San nan kowa zai samu yabonsa daga wurin Allah. [6] Yan'uwa, ina dora
wadannan ka'idoji a kaina da Afollos domin ku, yadda ta wurin mu za ku koyi ma'anar maganar nan

cewa, “kada ku zarce abin da aka rubuta.” Ya zama haka domin kada waninku ya kumbura yana nuna
fifiko ga wani akan wani. 7 Gama wa yaga bambanci tsakanin ku da wasu? Me kuke da shi da ba kyauta
kuka karba ba? Idan kyauta kuka karba, don me kuke fahariya kamar ba haka ba ne? 8 Kun rigaya
kun sami dukkan abubuwan da kuke bukata! Kun rigaya kun zama mawadata! Kun rigaya kun fara
mulki- kuma ba tare da mu ba! Hakika, marmarina shine ku yi mulki, domin mu yi mulki tare da ku.
9 A tunanina, mu manzanni, Allah ya sa mu a jerin karshe kamar mutanen da aka zartar wa hukuncin
mutuwa. Mun zama abin kallo ga duniya, ga mala'iku, ga mutane kuma. 10 Mun zama marasa wayo
sabili da Almasihu, amma ku masu hikima ne a cikin Almasihu. Mu raunana ne, amma ku masu karfi
ne. Ana ganin mu marasa daraja, ku kuwa masu daraja. 11 Har zuwa wannan sa'a, muna masu yunwa
da kishi, marasa tufafi masu kyau, mun sha kazamin duka, kuma mun zama marasa gidaje. 12 Mun yi
fama sosai, muna aiki da hanuwanmu. Sa'adda an aibata mu, muna sa albarka. Sa'adda an tsananta
mana, muna jurewa. 13 Sa'adda an zage mu, muna magana da nasiha. Mun zama, kuma har yanzu an
dauke mu a matsayin kayan shara na duniya da abubuwa mafi kazamta duka. 14 Ban rubuta wadannan
abubuwa domin in kunyata ku ba, amma domin in yi maku gyara kamar kaunatattun yayana. 15 Ko da
kuna da masu riko dubu goma a cikin Almasihu, ba ku da ubanni da yawa. Gama ni na zama ubanku
cikin Almasihu Yesu ta wurin bishara. 16 Don haka, ina kira gare ku da ku zama masu koyi da ni.
17 Shiyasa na aiko Timoti wurin ku, kaunatacce da amintaccen dana cikin Ubangiji. Zai tunashe ku
hanyoyina cikin Almasihu, kamar yadda nake koyar da su ko'ina da kowace Ikilisiya. 18 Amma yanzu,
wadansun ku sun zama masu fahariya, suna yin kamar ba zan zo wurinku ba. 19 Amma zan zo gare ku
ba da dadewa ba, idan Ubangiji ya nufa. Sannan zan san fiye da maganar masu fahariya, amma kuma
zan ga ikonsu. 20 Gama Mulkin Allah ba magana kadai ya kunsa ba, amma ya kunshi iko. 21 Me kuke
so? In zo wurin ku da sanda ne ko kuwa da kauna da ruhun nasiha?

5

1 Mun ji cewa akwai lalata mai kazanta a cikin ku, irin lalatar ba ba a yarda da ita ba ko a cikin
al'ummai. Labarin da na samu shine, wani daga cikin ku yana kwana da matar mahaifinsa. 2 Kuma
kuna fahariya sosai! Ba bakinciki ya kamata ku yi ba? Shi wanda ya yi haka, dole a fitar da shi daga
cikin ku. 3 Gama Kodashike ba ni tare da ku cikin jiki, amma ina tare daku a ruhu, na rigaya na
hukunta wanda yayi wannan, tamkar ina wurin. 4 Lokacin da ku ka taru a cikin sunan Ubangijinmu
Yesu, ruhuna yana nan tare da ku cikin ikon Ubangiji Yesu, na rigaya na hukunta wannan mutum.
5 Na yi haka ne domin in mika wannan mutum ga Shaidan domin a hallaka jikin, don ruhunsa ya tsira
a ranar Ubangiji. 6 Fahariyarku bata yi kyau ba. Ko baku sani ba yisti dan kadan ya kan bata dukan
dunkule? 7 Ku tsarkake kan ku daga tsohon yisti domin ku zama sabon dunkule, wato gurasar da ba
ta da yisti. Gama an yi hadayar Almsihu, dan ragonmu na idi. 8 Don haka, bari mu yi idinmu ba da
tsohon yisti ba, wato yisti irin na rashin tabi'a da mugunta. Maimakon haka, bari muyi bukin idi da
gurasa marar yisti ta aminci da gaskiya. 9 Na rubuta maku a cikin wasikata cewa kada ku yi hudda da
fasikan mutane. 10 Ba ina nufin fasikan mutane na wannan duniya ba, ko masu zari, ko 'yan'damfara,
ko masu bautar gumaka, tunda kafin ku rabu da su sai kun bar wannan duniya. 11 Amma yanzu ina
rubuta maku cewa kada ku yi hudda da duk wanda ake kira dan'uwa amma yana zama cikin fasikanci,
ko zari, ko bautar gumaka, ko in shi mai ashar ne, ko mashayi, ko dan'damfara. Kada ko abinci ku ci
da irin wannan mutum. 12 Domin ta yaya zan iya shar'anta wadanda ba 'yan Ikklisiya ba? Maimakon
haka, ba ku ne zaku shar'anta wadanda ke cikin ikilisiya ba? 13 Amma Allah ke shar'anta wadanda ke
waje. “Ku fitar da mugun mutumin daga cikin ku.”

6

1 Idan wani a cikin ku yana jayayya da wani, to sai ya tafi kotu gaban alkali marar bada gaskiya, a
maimakon gaban masu bi? 2 Ko ba ku sani ba, masubi ne za su yiwa duniya shari'a? Kuma idan ku
za ku yi wa duniya shari'a, sai ku kasa sasanta al'amura marasa mahimmanci? 3 Baku sani ba mu za
mu yiwa mala'iku shari'a? Balle shari'ar al'amuran wannan rai? 4 Idan kuna shar'anta al'amuran yau
da kullum, don me ku ke kai irin wadannan matsaloli gaban wadanda ba 'yan ikilisiya ba? 5 Na fadi
wannan domin ku kunyata. Babu wani mai hikima a cikin ku ko daya da zai iya sasanta gardama a
tsakanin 'yan'uwa? 6 Amma kamar yadda yake, mai bi ya na kai karar mai bi a kotu, kuma a gaban mai

shari'a wanda ba mai bi ba! 7 Kasancewar rashin jituwa a tsakanin Kirista na nuna cewa kun rigaya
kun gaza. Don me ba za ka shanye laifi ba? Don me ba za ka yarda a kware ka ba? 8 Amma kun yi wa
wadansu laifi kun kuma cutar su, su kuwa 'yan'uwanku ne! 9 Ba ku sani ba marasa adalci ba za su gaji
Mulkin Allah ba? Kada ku gaskata karya. Da fasikai, da masu bautar gumaka, da mazinata, da karuwai
maza, da masu ludu, 10 da barayi, da masu zari, da mashaya, da masu zage-zage, da 'yan damfara - ba
waninsu da zai gaji Mulkin Allah. 11 Kuma da haka wadansu a cikinku suke, amma an tsarkake ku, an
mika ku ga Allah, an maida tsayuwar ku dai-dai a gaban Allah a cikin sunan Ubangji Yesu Almasihu,
kuma ta wurin Ruhun Allahnmu. 12 Dukkan abu halal ne a gare ni", amma ba kowanne abu ne mai
amfani ba. "Dukan abu halal ne a gare ni," amma ba zan yarda wani abu ya mallake ni ba. 13 "Abinci
don ciki ne, kuma ciki don abinci ne", amma Allah za ya kawar da su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci
ba. Maimakon haka, jiki don Ubangiji ne, kuma Ubangiji zai yi wa jiki tanaji. 14 Allah ya tada Ubangiji,
kuma za ya tashe mu ta wurin ikonsa. 15 Ba ku sani ba jikunanku gabobi ne na Almasihu? Na dauki
gabobin Almasihu in hada su da karuwa? Allah ya sawwake! 16 Ko baku sani ba dukan wanda yake
hade da karuwa, ya zama jiki daya da ita kenan? 17 Kamar yadda Littafi ya fadi, "Su biyun za su zama
nama daya." Amma wanda yake hade da Ubangiji ya zama ruhu daya da shi kenan. 18 Ku gujewa
fasikanci! Kowane zunubi mutum yake aikatawa a waje da jikinsa yake, amma mutum mai fasikanci
yana zunubi gaba da jikinsa. 19 Ba ku sani ba jikinku haikali ne na Ruhu Mai-tsarki, wanda yake zaune
a cikinku, wanda ku ka samu daga wurin Allah? Ba ku sani ba cewa ku ba na kanku ba ne? 20 An saye
ku da tsada. Don haka, ku daukaka Allah da jikin ku.

7

1 Game da abubuwan da kuka rubuto: "Yayi kyau ga mutum kada ya taba mace." 2 Amma Saboda
jarabobi na ayyukan fasikanci masu yawa, ya kamata kowane mutum ya kasance da matarsa, kowace
mace kuma ta kasance da mijinta. 3 Kowanne maigidanci ya ba matarsa hakin ta, kuma kowace mace
ta ba maigidan ta hakinsa na saduwa da juna. 4 Matan ba ta da iko akan jikin ta amma maigidan ne.
Haka ma, maigidan bashi da iko akan jikinsa amma matar ce. 5 Kada ku hana wa junanku saduwa, sai
dai da yardar junanku domin wani dan lokaci. Kuyi haka domin ku bada kanku ga addu'a. Daganan
sai ku sake saduwa, domin kada Shaidan ya jarabce ku saboda rashin kamun kanku. 6 Amma ina fada
maku wadannan abubuwa ne a matsayin nuni, ba a matsayin umurni ba. 7 Na so da kowa da kowa
kamar ni yake. Amma kowa na da baiwarsa daga wurin Allah. Wani na da irin wannan baiwar, wani
kuma waccan. 8 Ga marasa aure da gwamraye, Ina cewa, yana da kyau a garesu su zauna ba aure,
kamar yadda nike. 9 Amma idan baza su iya kame kansu ba, ya kamata su yi aure. Gama yafi masu
kyau su yi aure da su kuna da sha'awa. 10 Ga masu aure kwa, ina bada wannan umarni- ba ni ba, amma
Ubangiji: "Kada mace ta rabu da mijinta." 11 Amma idan har ta rabu da mijinta, sai ta zauna ba aure
ko kuma ta shirya da shi. Haka kuma " Kada miji ya saki matarsa." 12 Amma ga sauran ina cewa-Ni,
ba Ubangiji ba-idan wani dan'uwa yana da mata wadda ba mai bi ba, kuma idan ta yarda ta zauna da
shi, to kada ya sake ta. 13 Idan kuwa mace tana da miji marar bi, idan ya yarda ya zauna tare da ita, to
kada ta kashe aure da shi. 14 Gama miji marar bada gaskiya ya zama kebabbe saboda matarsa, sannan
mata marar bada gaskiya ta zama kebbiya saboda mijinta mai bi. In ba haka ba 'ya'yanku za su zama
marasa tsarki, amma a zahiri su kebabbu ne. 15 Amma idan abokin aure marar bi ya fita, a bar shi ya
tafi. A irin wannan hali, dan'uwa ko 'yar'uwa ba a daure suke ga alkawarinsu ba. Allah ya kira mu da
mu zauna cikin salama. 16 Yaya kika sani, ke mace, ko za ki ceci mijinki? ko yaya ka sani, kai miji, ko
za ka ceci matarka? 17 Bari dai kowa ya yi rayuwar da Ubangiji ya aiyana masa, kamar yadda Allah
ya kirawo shi. Wannan ce ka'idata a dukkan ikilisiyu. 18 Mutum na da kaciya sa'adda aka kira shi
ga bada gaskiya? Kada yayi kokarin bayyana kamar marar kaciya. Mutum ba shi da kaciya sa'adda
aka kira ga bangaskiya? To kada ya bidi kaciya. 19 Gama kaciya ko rashin kaciya ba shine mahimmin
abu ba. Mahimmin abu shine biyayya da dokokin Allah. 20 Kowa ya tsaya cikin kiran da yake lokacin
da Allah ya kira shi ga bada gaskiya. 21 Kai bawa ne lokacin da Allah ya kirawo ka? Kada ka damu
da haka. Amma idan kana da zarafin samun 'yanci, ka yi haka. 22 Domin wanda Ubangiji ya kira shi
lokacin da yake bawa, shi 'yantacce ne na Ubangiji. Hakanan kuma, wanda shike 'yantacce lokacin
da aka kira shi ga bada gaskiya, Bawan Almasihu ne. 23 An saye ku da tsada, donhaka kada ku zama

bayin mutane. [24] Yan'uwa, a kowace irin rayuwa kowannenmu ke ciki lokacin da aka kira mu ga bada
gaskiya, bari mu tsaya a haka. [25] Game da wadanda basu taba aure ba, ba ni da wani umarni daga
wurin Ubangiji. Amma ina bada ra'ayina kamar mutum wanda, ta wurin jinkan Allah, yake yardajje.
[26] Don haka, Ina ganin saboda yamutsin dake tafe ba da jimawa ba, ya yi kyau mutum ya zauna yadda
yake. [27] Kana daure da mace? Kada ka nemi 'yanci daga gare ta. Baka daure da mace? Kada ka nemi
auren mace. [28] Amma idan ka yi aure, ba ka yi zunubi ba. Kuma idan mace marar aure ta yi aure, bata
yi zunubi ba. Saidai su wadanda suka yi aure za sha wahalhalu iri-iri a yayinda suke raye, kuma ina
so in raba ku da su. [29] Amma wannan nike fadi ya'nuwa: lokaci ya kure. Daga yanzu, bari wadanda
suke da mata suyi rayuwa kamar basu da su. [30] Masu kuka su zama kamar marasa kuka, masu farinciki
kamar marasa farinciki, masu sayen abubuwa kamar marasa komai. [31] Wadanda suke harka da duniya
kamar ba su harka da ita, domin ka'idar duniyan nan tana kawowa ga karshe. [32] Ina so ku kubuta daga
damuwa mai yawa. Mutum marar aure yana tunani akan al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshe shi.
[33] Amma mai aure yana tunani akan al'amuran duniya, yadda za ya gamshi matarsa, [34] hankalinsa ya
rabu. Mace marar aure ko budurwa tana tunanin al'amuran Ubangiji, yadda za ta kebe kanta a jiki da
ruhu. Amma mace mai aure tana tunanin al'amuran duniya, yadda za ta gamshi mijinta. [35] Ina fadar
wannan domin amfaninku ne, ba domin in takura ku ba. Na fadi wannan domin abinda ke daidai,
yadda zaku bi Ubangiji ba tare da hankalinku ya rabu ba. [36] Amma idan wani yana tunani da cewa
baya yin abinda ya dace ga budurwarsa- idan ta wuce shekarun aure, kuma hakan ya zama dole- sai
yayi abinda yake so. Ba zunubi yake yi ba. Sai suyi aure. [37] Amma idan ya tsaya da karfi a zuciyarsa,
idan baya shan wani matsi kuma yana iya kame kansa, har ya kudurta a zuciyarsa yayi haka, wato ya
kiyaye budurwarsa da yake tashi, to hakan ya yi daidai. [38] Don haka, shi wanda ya auri budurwarsa
yayi daidai, sannan shi wanda ya zabi yaki yin aure yafi yin daidai. [39] Mace tana a daure ga mijinta a
duk tsawon rayuwarsa. Amma idan mijin ya mutu, tana da 'yanci ta auri duk wanda take so ta aura,
amma a cikin Ubangiji. [40] Amma a ganina, za ta fi farinciki idan za ta zauna yadda take. Kuma ina
tunanin ni ma ina da Ruhun Allah.

8

[1] Game da abinci da ake yiwa gumakai hadaya: Mun sani cewa, “Dukanmu muna da ilimi.” Ilimi
ya kan kawo takama, amma kauna tana ginawa. [2] Idan wani yana tunanin ya san wani abu, wannan
mutumin bai rigaya ya san abinda ya kamata ya sani ba. [3] Amma idan wani yana kaunar Allah, to
ya san da wannan mutum. [4] Game da abincin da aka yiwa gumakai hadaya: Mun san cewa, “Gunki
a duniyan nan ba wani abu bane,” kuma cewa” Babu wani Allah sai guda daya.” [5] To wata kila ma a
ce wadanda ake kira alloli sun kasance, ko a cikin sama ko duniya, kamar yadda akwai wadanda ake
ce dasu “alloli dabam dabam a duniya ko a sama,” kamar yadda akwai “alloli da iyayengiji” da yawa.
[6] “Amma a wurin mu, Allah daya ne, Uban dukan duniya, daga wurinsa aka halita dukan abu, domin
sa muke rayuwa, Ubangiji Yesu Almasihu daya, wanda ta wurin sa kome ya kasance, mu kuma daga
wurinsa muke.” [7] Amma ba kowa ke da wannan ilimi ba. Shi ya sa tun da, wadan su na bauta wa gunki,
kuma suna cin wannan abincin kamar abin da aka mika wa gunki. Lamirin su ya kazantu sabo da yana
da rauni. [8] Amma ba abinci ke bamu tagomashi a wurin Allah ba. Ko mun ci, bamu kara karbuwan
mu ba, ko ba mu ci ba, ba mu rage karbuwan mu ba. [9] Amma, ka yi hatara kada 'yancin ka ya zama
sanadiyar tuntuben wani mai rarraunar bangaskiya. [10] Anar misali, idan wani mai rarraunar lamiri
ya hango ka mai ilimi, kana cin abincin da aka mika wa gunki, ai ba ka bashi kwarin gwiwa kenan yaci
abincin da aka mika wa gunki ba? [11] Sabili da ganewar ka akan yanayin gumaka, dan'uwa rarrauna
wanda Yesu ya mutu domin sa ya hallaka. [12] Saboda haka, idan ka saba wa 'yan'uwa masu raunin a
lamiri, ka yi zunubi a gaban Almasihu. [13] Idan abinci zai sa dan'uwa na yayi tuntube, zan huta cin
nama, domin kada in jawo wa 'yan'uwana faduwa.

9

[1] Ni ba yantacce bane? Ni ba Manzo ba ne? Ban ga Ubangijinmu Yesu ba? ba ku ne aikin hannuna
cikin Ubangiji ba? [2] Idan ni ba Manzo ba ne ga wadansu, hakika ni Manzo ne a gare ku. Ai kune shedar
manzanci na cikin Ubangiji. [3] Ga kariya ta zuwa masu zargi na, [4] Ba mu da 'yanci mu ci mu sha? [5] Ba mu

da 'yanci mu dauki mace mai bada gaskiya kamar sauran manzanni da Kefas da 'yan'uwan Ubangiji?
6 ko ni da Barnabas ne kawai muka cancanci aiki? 7 Wake aikin soja daga aljihunsa? Wake shuka gonar
inabi baya ci daga 'ya'yan ta ba? Ko kuwa wake kiwon tumaki ba ya shan madarasu? 8 Ina wannan
zance da ikon mutum ne? Doka bata fadi haka ba? 9 Gama a rubuce yake a attaura ta Musa cewa,
Takarkari mai tattake hatsi kada a sa masa takunkumi. Amma shanu ne Ubangiji ke zance a kai? 10 Ba
don mu yake magana ba? An rubuta domin mu ne. Domin wanda yake noma, yayi cikin bege. mai
tattake hatsi kuma yayi da begen samu. 11 Idan mun yi shuka ta ruhaniya a rayuwarku, mai wuya ne
mu girbi kayan ku na jiki? 12 Idan wadansu sun mori wannan 'yanci a gurin ku, ba mu fi su cancanta
ba? duk da haka bamu yi amfani da wannan 'yancin ba, maimakon haka, mun yi jimriya da duk abin
da zaya hana bisharar Yesu Almasihu. 13 Baku sani ba masu bauta a haikali suna samun abincinsu
ne daga haikalin? Baku sani ba masu bauta a bagadi, suna da rabo daga abin da ake kawowa kan
bagadin? 14 Haka kuma Ubangiji ya umarta masu aikin bishara zasu ci abincinsu ta hanyar bishara.
15 Amma ban yi amfani da wannan 'yanci ba, ba kuma ina rubuta maku domin ayi mani wani abu
bane, na gwanmace in mutu maimakon wani ya hana ni wannan fahariya. 16 Ko nayi shelar bishara,
ba ni da dalilin fahariya domin ya zama dole in yi. Kaito na idan ban yi shelar bishara ba 17 Idan na
yi hidimar nan da yardar zuciyata, ina da sakamako, idan kuma ba da yaddar zuciyata ba, harwa yau
akwai nauwaya akai na. 18 To menene sakamako na? shi ne in yi shelar bishara kyauta, da haka ba
zan yi amfani the 'yanci na cikin bishara ba 19 Ko da shike ni 'yantacce ne ga duka, amma na mai da
kaina bawan kowa domin in ribato masu yawa, 20 Ga yahudawa, na zama bayahude, domin in ribato
yahudawa, ga wadanda ke karkashin shari'a, na maishe kaina kamarsu, domin in ribato wadanda ke
karkashinta. Na aikata wannan ko da shike bana karkashin shari'a 21 Ga wadanda basu karkashin
shari'a, na maishe kaina kamar su. Ko da shike ban rabu da shari'ar Allah ba. Amma ina karkashin
dokar Almasihu. Na yi haka ne domin in ribato wadanda ba sa karkashin shari'a. 22 Ga marasa karfi,
na maishe kaina kamar marar karfi, domin in ribato raunana. Na mai da kaina dukan abu ga dukan
mutane domin in sami zarafin da zan ribato wadansu zuwa ceto. 23 Ina dukan abu sabili da bishara,
domin kuma in sami albarkar da ke cikinta 24 Baku sani ba mutane da dama suna shiga tsere amma
daya neke karbar sakamakon, saboda haka ku yi tsere domin ku karbi sakamako. 25 Dan wasa yana
motsa jiki da kame kansa. Yana yi saboda ya karbi wannan sakamako mai lalacewa, amma muna tsere
domin mu karbi sakamako marar lalacewa. 26 Saboda haka ba na tsere ko fada haka nan kamar mai
bugun iska. 27 Amma ina matse jiki na in maishe shi bawa, kada bayan na yi wa wadansu wa'azi ni
kuma a karshe a fitar da ni.

10

1 Ina son ku sani, 'yan'uwa, cewa ubaninmu duka suna karkashin gajimarai kuma sun bi ta cikin
teku. 2 Dukansu an yi masu baftisma cikin gajimarai da kuma teku, 3 kuma dukansu sun ci abincin
ruhaniya iri daya. 4 Dukansu sun sha abin sha na ruhaniya iri daya. Gama sun sha daga wani dutsen
ruhaniya da ya bisu, kuma wannan dutsen Almasihu ne. 5 Amma Ubangiji bai ji dadin yawancinsu ba,
saboda haka gawawakin su suka bazu a jeji. 6 Wadan nan al'amura, an rubuta mana su domin muyi
koyi da su, kada mu yi sha'awar miyagun ayyuka kamar yadda suka yi. 7 Kada ku zama masu bautar
gumaka kamar yadda wadansun su suka yi. Wannan kamar yadda aka rubuta ne, “Mutanen sukan
zauna su ci su sha kuma su tashi suyi wasa.” 8 Kada mu shiga zina da faskanci kamar yadda yawancin
su suka yi, a rana guda mutane dubu ashirin da uku suka mutu. 9 Kada mu gwada Almasihu kamar
yadda yawancinsu suka yi, macizai suka yi ta kashe su. 10 kada kuma ku zama masu gunaguni kamar
yadda suka yi, suka yi ta mutuwa a hannun malaikan mutuwa. 11 Wadannan abubuwa sun faru dasu
ne a matsayin misalai a garemu. An rubuta su domin gargadinmu - mu wadanda karshen zamanai
yazo kanmu. 12 Saboda haka, bari duk wanda yake tunanin shi tsayyaye ne, to yayi hattara kada ya
fadi. 13 Babu gwajin da ya same ku wanda ba a saba da shi ba cikin dukan mutane. A maimako, Allah
mai aminci ne. Da ba zaya bari ku jarabtu ba fiye da iyawarku. Tare da gwajin zai tanadar da hanyar
fita, domin ku iya jurewa. 14 Saboda haka ya kaunatattu na, ku guji bautar gumaka. 15 Ina magana
da ku kamar masu zurfin tunani, domin ku auna abin da ni ke fadi. 16 Kokon albarka da muke sa wa
albarka, ba tarayya bane cikin jinin Almasihu? Gurasa da muke karyawa ba tarayya bane cikin jikin
Almasihu? 17 Domin akwai gurasa guda, mu da muke dayawa jiki daya ne. Dukanmu munci daga

gurasa daya ne. 18 Dubi mutanen Isra'ila: ba wadanda ke cin hadayu ke da rabo a bagadi ba? 19 Me
nake cewa? gunki wani abu ne? Ko kuma abincin da aka mika wa gunki hadaya wani abu ne? 20 Amma
ina magana game da abubuwan da al'ummai suke hadaya, suna wa aljannu ne hadaya ba Allah ba. Ba
na son kuyi tarayya da al'janu! 21 Ba zaku sha daga kokon Ubangiji ku kuma sha na Al'janu ba, ba za
kuyi zumunta a teburin Ubangiji ku yi a na Al'janu ba. 22 Ko muna so mu sa Ubangiji kishi ne? Mun
fi shi karfi ne? 23 “Komai dai dai ne,” amma ba komai ke da amfani ba, “Komai dai dai ne,” amma
ba komai ke gina mutane ba. 24 Kada wani ya nemi abinda zaya amfane shi. A maimako, kowa ya
nemi abinda zaya amfani makwabcinsa. 25 Kana iya cin duk abin da ake sayarwa a kasuwa, ba tare
da tamboyoyin lamiri ba. 26 Gama “duniya da duk abin da ke cikin ta na Ubangiji ne.” 27 Idan marar
bangaskiya ya gayyace ka cin abinci, kana kuma da niyyar zuwa, ka je ka ci duk abinda aka kawo maka,
ba tare da tamboyoyin lamiri ba. 28 Amma idan wani ya ce maka, “Wannan abinci an yi wa gumaka
hadaya da shi ne” To kada ka ci. Wannan za ka yi ne saboda wanda ya shaida maka, da kuma lamiri (
gama duniya da dukan abinda ke cikin ta na Ubangiji ne). 29 Ba ina nufin lamirin ka ba, amma lamirin
wanda ya fada maka. Don me za a hukunta 'yanci na domin lamirin wani? 30 Idan na ci abincin tare
da bada godiya, don mi za a zage ni don abin da na bada godiya a kansa? 31 Saboda haka, ko kana ci
ko kana shi, ka yi komai domin daukakar Allah. 32 Kada ka zama sanadiyyar tuntube, ga Yahudawa,
ko Helenawa, ko ikilisiyar Allah. 33 Na yi kokari in farantawa dukan mutane rai cikin dukan abubuwa.
Ba riba nake nema wa kaina ba, amma domin kowa. Na yi wannan ne domin su sami ceto.

11

1 Ku yi koyi da ni, kamar yadda nake koyi da Almasihu. 2 Yanzu ina yaba maku ne, don kuna tunawa
da ni cikin abu duka. Ina kuma yaba maku wajen bin al'adun da na ba ku daidai yadda na ba ku.
3 Amma fa ina son ku fahimta da cewa, shugaban kowane mutum Almasihu ne, shugaban kowace
mace mutumin ne, shugaban Almasihu Allah ne. 4 Kuma duk mutumin da ya yi addu'a ko annabci
kansa a rufe, ya wulakanta shugabansa. 5 Amma duk macen da ta yi addu'a ko annabci kanta a bude,
ta wulakanta shugabanta. Gama yayi dai dai da idan tayi aski. 6 Gama idan mace ba zata rufe kanta ba,
to ta yanke gashinta ya zama gajere. Idan abin kunya ne mace ta yanke gashinta ko ta aske kanta, bari
ta rufe kanta. 7 Bai kamata na miji ya rufe kansa ba, tun da yake shi siffa ne da daukakar Allah. Amma
mace daukakar namiji ce. 8 Don kuwa namiji ba daga jikin mace yake ba. A maimako, matar daga jikin
namiji take. 9 Ba a kuma halicci namiji don mace ba. A maimako, an halicci mace don namiji. 10 Shi
ya sa mace za ta kasance da alamar iko a kanta, saboda mala'iku. 11 Duk da haka, a cikin Ubangiji,
mace ba a rabe take da namiji ba, haka kuma namiji ba a rabe yake da mace ba. 12 Kamar yadda mace
take daga namiji, haka ma namiji kuma haihuwar mace ne. Amma dukkan abubuwa daga Allah suke.
13 Ku hukunta da kanku: Daidai ne mace ta yi addu'a ga Allah kanta a bude? 14 Ashe, ko dabi'a bata
nuna maku cewa abin kunya ne namiji, ya kasance da dogon gashi ba? 15 Ba dabi'a ta koya maku
cewa idan mace tana da dogon gashi, daukakar ta ne ba? Gama domin rufewa aka yi mata baiwar
gashin. 16 To idan wani yana da niyyaryin gardama game da wannan, mu dai bamu da wata al'adar,
ikilisiyoyin Allah kuma haka. 17 Amma game da umarnin dake biye, ban yaba maku ba, taruwarku ba
ta kirki ba ce, ta rashin gaskiya ce. 18 Farko dai sa'adda kuke, taron ikklisiya, na ji har akwai rarrabuwa
tsakaninku, har na fara amincewa da maganar. 19 Dole ne a sami tsattsaguwa a tsakaninku, don a iya
gane wadanda suke amintattu a cikinku. 20 Domin, in kun taru a wuri daya, ba jibin Ubangiji kuke ci
ba! 21 Ya yin da kuke ci, kowa na cin abincinsa ne kamin sauran Wani yana jin yunwa, wani kuma ya
zarin ci, har ya bugu. 22 Baku da gidajen da zaku ci ku sha, kuna raina ikkilisiyar Allah, kuna kuma
wulakanta wa wadanda basu da komai? To, me zan ce maku? Yaba maku zan yi? Ba zan yaba maku
ba akan wannan. 23 Amma abin da na karba a gun Ubangiji shi nake baku cewa Ubangiji Yesu, a daren
da aka bashe shi ya dauki gurasa. 24 Bayan ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, “wanna shi ne jikina
wanda yake saboda ku, ku yi domin tunawa da ni.” 25 Ta wannan hanya kuma, sai ya dauki kokon, ya
ce, “kokon nan na sabon alkawari ne, da aka tabbatar da shi da cikin jinina. Ku yi haka kuna sha don
tunawa da ni.” 26 Duk sa'adda kuke cin gurasar nan, kuna kuma sha cikin kokon nan, kuna bayyana
mutuwar Ubangiji ke nan, har sai ya dawo. 27 Saboda haka duk wanda ya ci gurasar nan, ko ya sha a
cikin kokon nan, na Ubangiji da rashin cancanta, ya yi laifin wulakanta jikin Ubangiji da jininsa. 28 Sai

kowa ya fara auna kansa, kafin ya ci gurasar, ya kuma sha a cikin kokon nan. 29 In kowa ya ci, ya sha
ba tare da rarrabewa da jikin Ubangiji ba, lalle ya jawowa kansa hukunci, ta wurin ci da sha da ya yi.
30 Shi ya sa da yawa a cikin ku suke raunana, kuma suna fama da rashin lafiya, har ma wasun ku da
dama suka yi barci. 31 Amma, in mun auna kanmu, ba a za a hukunta mu ba. 32 In kuwa Ubangiji ne ya
ke hukunta mu, To, muna horuwa ke nan, don kada a kayar damu tare da duniya. 33 Saboda haka, ya
ku 'yan'uwana, idan kuka tattaru don cin abinci, sai ku jira juna. 34 Idan kuwa wani yana jin yunwa,
ya ci a gida, kada ya zama taronku ya jawo maku hukunci. Batun sauran abubuwan da kuka rubuta
kuwa, zan ba da umarni a kai sa'ad da na zo.

12

1 Game da baye bayen Ruhu Mai Tsarki 'yan'uwa, bana so ku zama da jahilci. 2 Kun san cewa lokacin
da ku ke al'ummai, an rude ku da alloli marasa magana ta hanyoyi dabam dabam marasa kan gado.
3 Saboda haka ina so ku sani babu wanda ya ke magana da Ruhun Allah da zai ce, “Yesu la'ananne ne.”
Babu kuma wanda zaya ce, “Yesu Ubangili ne,” sai dai ta Ruhu Mai Tsarki. 4 Akwai bay bye iri iri, amma
Ruhu daya ne. 5 Akwai hidimomi iri iri, amma Ubangiji daya ne. 6 Akwai aikace aikace iri iri, amma
Allah daya ke bayyanawa kowane mutum yadda zai aiwatar da su. 7 To ga kowanne an bayar da ikon
nuna ayyukan Ruhu a fili domin amfanin kowa. 8 Ga wani ta wurin Ruhu an bayar da baiwar hikima,
kuma ga wani kalmar sani ta wurin Ruhu daya. 9 Ga wani an ba shi baiwar bangaskiya ta wurin Ruhun
nan, ga wani kuwa an ba shi baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhun. 10 Ga wani yin ayyukan iko, ga
wani kuwa annabci. Ga wani kuwa an ba shi baiwar bambance ruhohi, ga wani harsuna daban daban,
kuma ga wani fassarar harsuna. 11 Dukan wadannan Ruhu daya ne ya ke iza su, ya kuma rarraba baye
bayen ga kowannen su yadda ya nufa. 12 Kamar yadda jiki daya ne amma da gabobi da yawa kuma
duk gabobin na jiki daya ne, haka nan Almasihu yake. 13 Gama ta Ruhu daya aka yi wa kowa baftisma
cikin jiki daya, ko Yahudawa ko al'ummai, ko bayi ko 'ya'ya, dukan mu kuwa an shayar da mu Ruhu
daya. 14 Gama jiki ba daya ba ne sungun, amma gabobi ne da yawa. 15 Idan kafa ta ce, “tun da dai ni
ba hannu ba ne to ni ba fannin jikin bane,” wannan baya rage masa matsayin sa a jikin ba. 16 Kuma
da kunne zaya ce, '''Da yake ni ba ido ba ne, ai, ni ba gabar jiki ba ne,'' fadar haka ba za ta raba shi
da zama gabar jikin ba. 17 Idan dukan jikin ya kasance ido ne da me za a ji? Da dukan jikin kunne ne,
da me za a sunsuna? 18 Amma Allah ya shirya gabobin jiki bisa ga tsarin sa. 19 Amma da duk jiki gaba
daya ce, da ina jikin zai kasance? 20 Ga shi akwai gabobi da yawa, kuma jiki daya ne. 21 Ba da ma ido
ya fadawa hannu, ''Bana bukatar ka,'' ko kuma kai ya fadawa kafafu, ''Ba na bukatar ku.'' 22 Amma,
sai ma gabobin da ake gani kamar raunannu su ne masu humimmanci, gabobin jiki kuwa da ake gani
kamar sun kasa sauran daraja, mu kan fi ba su martaba. 23 Ta haka gabobinmu marasa kyan gani, akan
kara kyautata ganinsu. Gabobin mu masu kyan kuma ba sai an yi masu ado ba. 24 Amma Allah ne da
kansa ya hada jiki, yana bada mafificiyar martaba ga kaskantacciyar gaba. 25 Yayi haka ne domin
kada a sami tsattsaguwa a cikn jikin, amma domin gabobin su kula da juna da matsananciyar lura.
26 Kuma idan gaba daya na wahala, dukan gabobin suna wahala tare. ko kuma idan an girmama gaba
daya, dukan gabobin na farin ciki tare. 27 Yanzu ku jikin Almasihu ne, saboda haka kuma kowannen
ku gabarsa ne. 28 A cikin ikilisiya, Allah ya sa wasu su zama, na farko manzanni, na biyu annabawa,
na uku masu koyarwa, sa'an nan sai masu yin ayyukan iko, sai masu aikin warkarwa, da masu bayar
da taimako, da masu aikin tafiyar da al'amura, da masu harsuna daban daban. 29 To kowa manzo ne?
ko kuwa duka annabawa ne? ko kuma duka masu koyarwa ne? Kowa ne ke yin manyan ayyukan iko?
30 Ko kuwa dukan su ne suke da baiwar warkarwa? Dukan su ne ke magana da harsuna? ko kuma
dukan su ne ke fassara harsuna? 31 Amma bari ku himmantu ga neman baiwa mafi girma. Kuma zan
nuna maku wata hanya mafificiya.

13

1 Koda ya zamanto ina magana da harsunan mutane, har ma da na mala'iku, amma kuma ba ni da
kauna, na zama kamar kararrawa mai yawan kara, ko kuge mai amo. 2 Ko da ya zamanto ina da baiwar
annabci kuma na fahimci dukkan boyayyar gaskiya, da dukkan ilimi, ko ina da matukar bangaskiya,
har ma zan iya kawar da duwatsu. muddin ba ni da kauna, ni ba komai ba ne. 3 Ko da ya zamanto na

bayar da dukan mallakata domin a ciyar da matalauta,, in kuma mika jikina domin a kona. Amma in
ba ni da kauna, ban sami ribar komai ba. (Na bayar da jikina ne domin inyi fahariya.) 4 Kauna na da
hakuri da kirki. kauna bata kishi ko fahariya. kauna ba ta girman kai 5 ko fitsara. Bata bautar kanta.
Bata saurin fushi, kuma bata ajiyar lissafin laifuffuka. 6 Bata farin ciki da rashin adalci. A maimako,
tana farin ciki da gaskiya. 7 Kauna tana jurewa cikin dukan abubuwa, tana gaskata dukan abubuwa,
tana da yarda game da dukan abubuwa, tana daurewa dukan abubuwa. 8 Kauna ba ta karewa. Idan
akwai anabce anabce, zasu wuce. Idan akwai harsuna, zasu bace. Idan akwai ilimi, zaya wuce. 9 Domin
muna da sani bisa - bisa kuma muna anabci bisa - bisa. 10 Sa'adda cikakke ya zo, sai marar kammalar
ya wuce. 11 Da nake yaro, nakan yi magana irinta kuruciya, nakan yi tunani irin na kuruciya, nakan
ba da hujjojina irin na kuruciya. Da na isa mutum na bar halayen kuruciya. 12 Gama yanzu muna gani
sama - sama kamar ta madubi, amma a ranar fuska da fuska, yanzu na sani bisa - bisa, amma a lokacin
zan sami cikakken sani kamar yadda aka yi mani cikakken sani. 13 To, a yanzu abubuwan nan uku sun
tabbata: bangaskiya, da gabagadi mai zuwa, da kuma kauna, amma duk mafi girma a cikinsu ita ce
kauna.

14

1 Ku dafkaci kauna kuma ku himmatu domin baye bayen ruhaniya, musamman domin kuyi anabci.
2 Domin wanda yake magana da harshe bada mutane yake magana ba amma da Allah. domin babu mai
fahimtarsa saboda yana zancen boyayyun abubuwa ciki Ruhu. 3 Amma wanda yake anabci da mutane
yake magana domin ya gina su, ya karfafa su, kuma ya ta'azantar dasu. 4 Wanda yake magana da wani
harshe, kansa yake ginawa, amma mai yin annabci kuwa, ikilisiya yake ginawa. 5 To, fatana ace dukan
ku kuna magana da harsuna. Amma fiye da hakama, fatana ace kuyi anabci. Wanda yake anabci yafi
wanda yake magana da harsuna (sai dai idan wani ya fassara domin ikilisiya ta ginu). 6 Amma yanzu,
'yan'uwa, in na zo wurin ku ina magana da harsuna, ta yaya zaku karu dani? ba zaya yiwu ba, sai idan
nayi maku magana da wahayi, ko sani, ko anabci, ko koyarwa. 7 Idan kayan kida marasa rai suna fitar
da sauti - kamar su sarewa da algaita - kuma basu fitar da amo daban daban, ta yaya wani zaya san
irin amon da sarewar da algaitar suke kadawa? 8 Domin idan aka busa kaho da sauti marar ma'ana, ta
yaya wani zaya san lokacin da ya dace ya shirya zuwa yaki? 9 Haka yake game da ku. Idan kuka furta
zance marar ma'ana, ta yaya wani zaya fahimci abinda kukace? zaku yita magana, kuma babu wanda
zaya fahimce ku. 10 Babu shakka akwai harsuna daban daban a duniya, kuma babu wanda baya da
ma'ana. 11 Amma idan ban san ma'anar wani harshe ba, zan zama bare ga mai maganar, kuma mai
maganar zaya zama bare a gareni. 12 haka yake gare ku. Tun da kuna da dokin bayyanuwar Ruhu, ku
himmatu da habaka cikin gina ikilisiya. 13 To wanda yake magana da harshe yayi addu'a domin ya
iya fassarawa. 14 Domin idan nayi addu'a da harshe, ruhuna yayi addu'a, amma fahimtata bata karu
ba. 15 To, me zan yi? Zan yi addu'a da ruhuna, in kuma yi addu'a da fahimtata. Zan yi raira waka da
ruhuna, kuma in raira waka da fahimtata. 16 In ba haka ba, idan ka yi yabon Allah da ruhu kawai, ta
yaya wanda yake waje zai ce, “Amin” a kan godiyar da kake yi in bai san abin da kake fada ba? 17 Babu
shakka kayi godiya sosai, amma wanin baya ginu ba. 18 Nagodewa Allah ina magana da harsuna fiye
da ku duka. 19 Duk da haka dai a taron ikilisiya na gwammace in yi magana da kalmomi biyar cikin
fahimta saboda inganta wadansu fiye da dubu goma da harshe. 20 'Yan'uwa, kada ku zama yara cikin
tunani, sai dai a wajen aikin mugunta, ku yi halin jarirai, amma a tunaninku ku girma. 21 A rubuce
yake a shari'a cewa, “zan yi magana da mutanen nan ta wurin mutane masu bakin harsuna, da kuma
lebunan baki. Duk da haka kuwa ba za su saurare ni ba”, in ji Ubangiji. 22 Amma harsuna alamu ne,
ba ga masu bada gaskiya ba, sai dai ga marasa ba da gaskiya. Annabci kuwa alama ce ga masu ba da
gaskiya, amma ba don marasa bangaskiya ba. 23 Saboda haka, in dukan ikilisiya ta taru, kowa kuwa
yana magana da wasu harsuna, wadansu na waje da kuma marasa ba da gaskiya suka shigo, ashe, ba
sai su ce kun haukace ba ba? 24 In kuwa kowa yana yin annabci, wani kuma marar ba da gaskiya ko
wani daga waje ya shigo, maganar kuwa zata ratsa shi. Za a ma hukanta shi a kan maganar, 25 asiran
zuciyarsa kuma za su tonu. Sakamokon haka, sai ya fadi ya yi wa Allah sujada, zaya furta cewa lallai
Allah yana tare da ku. 26 Sai me kuma 'yan'uwa? idan kuka tattaru, wani yana da zabura, koyarwa,
wahayi, harshe, ko fassara. Kuyi komai domin gina ikilisiya. 27 Idan wani yayi magana da harshe, bari

a sami mutum biyu ko uku a yawansu, kuma kowa yayi daya bayan daya. Sai wani ya fassara abinda
aka fada. 28 Amma idan babu wanda zaya fassara, bari dukansu suyi shiru a ikilisiya. Bari kowa yayi
wa kansa maganar a gida shi kadai da kuma Allah. 29 Bari annabawa biyu ko uku suyi magana, bari
sauran su saurara tare da bambance abinda ake fada. 30 Idan kuma anba wani fahimta wanda yana
zaune a cikin sujadar, bari wanda yake ta magana kafin yanzu yayi shiru. 31 Dukanku kuna iya yin
annabci daya bayan daya, domin kowannen ku yayi koyi, a kuma samu karfafawa. 32 Gama ruhohin
annabawa suna karkashin annabawa, 33 domin Allah ba Allahn rudu ba ne, na salama ne. Haka yake
kuwa a duk ikllisiyoyin masu bangaskiya. 34 Mataye suyi shiru a ikilisiyoyi. Domin ba a basu dama ba
suyi magana. A maimako, su zama masu sadaukar da kansu, kamar yadda doka ta ce. 35 Idan akwai
abinda suke so su koya, bari su tambayi mazajen su a gida. Domin abin kunya ne mace tayi magana
a ikilisiya. 36 Daga wurinku maganar Allah ta zo ne? ko kuwa a gare ku kadai ta iso? 37 In wani yana
zaton shi ma annabi ne, ko kuwa mai ruhaniya, to, sai ya fahimta, abin nan da nake rubuta maku
umarni ne daga wurin Ubangiji. 38 In kuwa wani ya ki kula da wannan, shi ma kada a kula da shi.
39 Saboda haka, 'yan'uwa, ku yi marmarin yin annabci sosai, sa'an nan kada ku hana kow yin magana
da harsuna. 40 Sai dai a yi komai ta hanyar da ta dace bisa ga tsari.

15

1 Yanzu ina tunashshe ku 'yan'uwa, game da bisharar nan da nake shelarwa, wadda kuka karba
kuke kuma dogara da ita. 2 Da wannan bishara aka yi maku ceto, idan kuka rike wa'azi da na yi maku
da karfi, sai in dama kun gaskanta a banza. 3 Domin na baku muhimmin sako kamar na farko da na
karba: cewa Almasihu ya mutu domin zunubanmu, bisa ga nassosi, 4 cewa kuma an bizne shi, ya kuwa
tashi daga matattu a rana ta uku bisa ga nassosi. 5 Cewa kuma ya bayyana ga Kefas, sa'an nan ga sha
biyun. 6 Daga nan ya bayyana ga 'yan'uwa sama da dari biyar a lokaci guda. Wadanda mafi yawan
su na da rai har yau, amma wasun su sun yi barci. 7 Daga nan ya bayyana ga Yakubu, da kuma ga
manzannin duka. 8 A karshe, sai ya bayyana a gare ni, kamar dan da aka haifa bakwaini. 9 Gama ni ne
mafi kankanta a cikin manzanni. Ban cancanci a kira ni manzo ba, domin na tsanantawa ikklisiyar
Allah. 10 Amma saboda alherin Ubangiji ina matsayin da nake a yau, kuma alherin sa da ke ciki na ba
a banza yake ba. A maimako, nayi aiki tukuru fiye da su duka. Amma duk da haka ba ni bane, amma
alherin Allah da ke tare da ni. 11 Saboda haka ko nine ko Su, haka mukayi wa'azin, haka kuma kuka
gaskata. 12 To idan anyi shela a matsayin cewa Yesu ya tashi daga matattu, tayaya wadansunku su
ke cewa babu tashin matattu? 13 Amma idan babu tashin matattu, Almasihu ma ai ba a tashe shi ba
kenan. 14 idan kuwa ba a tashi Almasihu ba, wa'azin mu ya zama banza kenan, haka kuma bangaskiyar
ku ta zama banza. 15 Mun kuma zama shaidun karya game Allah kenan, muna shaida akan Allah cewa
ya tashi Almasihu daga matattu alhali ko bai tashe shi ba. 16 Domin idan babu tashin matattu, kai, ko
Almasihu ma ba a tashe shi ba kenan. 17 Idan har ba a tashi Almasihu ba, bangaskiyar ku a banza take,
har yanzu kuma, kuna cikin zunuban ku. 18 To wadanda suka mutu cikin Almasihu kuma sun hallaka
kenan, 19 idan a wannan rayuwa ce kadai muke da bege cikin Almasihu, to cikin dukkan mutane munfi
kowa zama abin tausayi. 20 Amma yanzu, Almasihu ya tashi daga matattu, wanda ya sa shi ya zama
nunar fari cikin tashi daga matattu. 21 Domin yadda mutuwa ta shigo duniya ta hanyar mutum guda,
hakkan nan ma tashi daga matattu. 22 Gama kamar yadda a cikin Adamu duka suka mutu, haka kuma
a cikin Almasihu za a a rayar da duka. 23 Amma kowanne da tsarinsa: Almasihu, nunan fari, sannan su
wadanda ke na Almasihu za a a rayar da su lokacin zuwansa. 24 Sa'an nan karshen zai gabato, lokacin
da Almasihu zai mika mulkin ga Allah Uba. sa'an nan ne zaya kawar da dukkan mulki, martaba da iko.
25 Gama mulkinsa zai habaka har sai ya sa dukkan makiyansa a karkashin sawayen sa. 26 Mutuwa kuwa,
ita ce makiyi na karshe da za'a hallaka. 27 Domin “ yasa dukkan komai a karkashin ikonsa,” Amma da
aka ce” yasa dukkan komai a karkashin ikonsa,” a sarari yake cewa wannan baya hada da wanda yasa
dukan komai a karkashin ikonsa ba. 28 Idan dukan abu na karkashin mulkinsa, to Dan da kansa zaya
kasance a karkashin ikon shi wanda yasa komai a karkashin ikonsa. Wannan zaya kasance ne saboda
Allah Uba ya zama dukkan komai cikin dukkan komai. 29 ko kuma me zai faru da wadanda ake yi wa
baftisma domin matattu? Idan kuwa babu tashin matattu sam sam, ina amfanin yi masu baftisma
domin su? 30 Kuma me yasa muke cikin hadari kowace sa'a? 31 Ina mutuwa kullum. Wannan nake

furtawa ta wurin fahariya, 'yan'uwa, wadda nake da ita cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. 32 Menene
ribata, a idanun mutane, idan nayi kokowa da bisashe a Afisa, idan babu tashin matattu? “ bari mu
ci mu sha, domin gobe zamu mutu.” 33 Kada fa a yaudare ku, domin “ tarayya da mugaye takan bata
halayen kirki.” 34 “Ku natsu! kuyi zaman adalci! kada ku cigaba da zunubi. Domin wasunku basu
da sanin Allah. Ina fadar wannan domin in baku kunya. 35 Amma wani zaya ce, “Yaya za'a yi tashin
matattu? Wane irin jiki kuma zasu tashi da shi? 36 Ku jahilai ne sosai! Abinda ka shuka ba zaya fara
girma ba sai ya mutu. 37 Abinda ka shuka ba jikin da zaya kasance bane, amma kwayar irin ne kawai.
Wanda zaya zama alkama ko wani abu daban. 38 Amma Allah zaya bashi jiki yadda ya zaba, ga kowane
kwayar iri da nashi jikin. 39 Ba duka jiki ne yake iri daya ba. A maimako, akwai jiki irin na mutane,
akwai kuma wani irin na dabbobi, kuma wani jikin irin na tsuntsaye, kuma da irin na kifi. 40 Akwai
kuma jikina na samaniya da jikina na duniya. Amma daukakar jikin samaniya wata daban ce kuma
daukakar jikin duniya daban ce. 41 Akwai daukaka irin ta rana, da kuma wata daukakar irin ta wata,
da kuma wata daukakar irin ta taurari. Domin wani tauraron ya bambanta da wani wajen daukaka.
42 Haka yake a tashin matattu. Abinda aka shuka mai lalacewa ne, wanda aka tayar marar lalacewa ne.
43 An shuka shi cikin rashin daraja; an tayar da shi cikin daukaka. An shuka shi cikin rauni; an tayar da
shi cikin iko. 44 An shuka shi jiki na zahiri; an tayar da shi jiki na ruhaniya. Idan akwai jiki na zahiri, to
akwai jiki na ruhaniya. 45 Haka kuma aka rubuta, “ Adamu na farko ya zama rayayyen taliki.” Adamu
na karshe ya zama Ruhu mai bayar da rai. 46 Amma na ruhaniyar ba shine ya fara zuwa ba amma na
zahirin, daga nan na ruhaniyar. 47 Mutumin farkon ai daga turbaya ya fito, wato na duniya. Amma shi
na biyun daga sama yake. 48 kamar yadda mutumin ya fito daga turbaya haka ma wadanda aka halitta
da turbaya. kamar yadda mutumin yake daga sama haka ma wadanda ke na sama. 49 Kamar yadda
muke dauke da jiki mai kamannin turbaya, haka ma zamu kasance da kamannin mutumin sama. 50 To
wannan na fada, 'yan'uwa, cewa nama da jini ba za su gaji mulkin Allah ba. Haka kuma mai lalacewa
ba za ya gaji marar lalacewa ba. 51 Duba! ina gaya maku asirtacciyar gaskiya: Ba dukanmu zamu
mutu ba, amma dukanmu za a canza mu. 52 Za a canza mu nan da nan, cikin keftawar ido, a kaho
na karshe. Domin za a busa kaho, kuma za a tada matattu marasa lalacewa, kuma za a canza mu.
53 Domin wannan jiki mai lalacewa dole ya sanya jiki marar lalacewa, kuma wannan jiki mai mutuwa
dole ya sanya marar mutuwa. 54 Amma idan wannan jiki mai lalacewa ya sanya marar lalacewa, kuma
wannan jiki mai mutuwa ya sanya marar mutuwa, sai abinda aka rubuta ya cika, “An hadiye mutuwa
cikin nasara.” 55 “Mutuwa, ina nasararki? Mutuwa, ina dafinki?” 56 Gama dafin mutuwa zunubi ne,
kuma ikon zunubi shari'a ce. 57 Amma godiya ga Allah, wanda ya bamu nasara ta wurin Ubangijinmu
Yesu Almasihu! 58 Saboda haka, ya ku 'yan'uwana kaunatattu, ku dage kuma kada ku jijjigu. Ko yaushe
ku habaka da aikin Ubangiji, domin kun san cewa aikinku cikin Ubangiji ba a banza yake ba.

16

1 Yanzu game da zancen tattara gudunmuwa ga masu bi, kamar yadda na umurci ikilisiyun Galatiya,
haka za ku yi. 2 A ranar farko ga mako, kowannen ku ya ajiye wani abu, yana tarawa bisa ga iyawarku.
Ku yi haka don in na zo ba sai an tattara ba. 3 Sa'adda na zo, zan aiki duk wadanda kuka yarda da su
da wasiku don su kai sakonku Urushalima. 4 Sannan idan ya dace nima in tafi, sai su tafi tare da ni.
5 Zan zo wurinku sa'adda na ratsa Makidoniya. Domin zan ratsa ta makidoniya. 6 Meyuwa in jima a
wurinku, har ma in yi damuna, domin ku taimaka mani game da tafiyata, duk inda za ni. 7 Gama ba
na so in yi maku gani na gajeren lokaci. Don ina so in dau lokaci tare da ku, idan Ubangiji ya yarda.
8 Amma zan tsaya Afisus har ranar Fentikos. 9 Gama an bude mani kofa mai fadi, kuma akwai magabta
da yawa. 10 Sa'adda Timoti ya zo, ku tabbata ya sami sakewa acikinku, tun da aikin Ubangiji yake yi
kamar yadda nake yi. 11 Kada fa kowa ya rena shi. Ku tabbata kun sallame shi lafiya, domin ya komo
gare ni, don ina duban hanyarsa tare da yan'uwa. 12 Game da zancen dan'uwanmu Afollos kuwa, na
karfafa shi ya ziyarce ku tare da 'yan'uwa. Sai dai baya sha'awar zuwa yanzu. Amma zai zo sa'adda
lokaci ya yi. 13 Ku zauna a fadake, ku tsaya daram cikin bangaskiya, kuna nuna halin maza, ku yi
karfin hali. 14 Bari dukan abinda kuke yi ayi shi cikin kauna. 15 Kun dai sani iyalin gidan Sitefanas su
suka fara tuba a Akaya, kuma sun bada kansu ga yi wa masu bi hidima. Yanzu ina rokonku, 'yan'uwa,
16 kuyi biyayya da irin wadannan mutane da duk wanda ke taimakawa a cikin aikin, yana kuma fama

tare da mu. 17 Na yi farinciki da zuwan Sitefanas, da Fartunatas, da Akaikas. Sun debe mini kewarku.
18 Gama sun wartsakar da ruhuna da naku kuma. Don haka, Sai ku kula da irin wadannan mutane.
19 Ikilisiyoyin kasar Asiya suna gaishe ku. Akila da Bilkisu, tare da ikilisiyar da take taruwa a gidansu,
suna gaishe ku cikin Ubangiji. 20 Dukan 'yan'uwa masu bi na gaishe ku. Ku gaida juna da sumba
maitsarki. 21 Ni Bulus, nake rubuta wannnan da hannuna. 22 Duk wanda ba ya kaunar Ubangiji bari
ya zama la'ananne. Ubangijinmu, Ka zo! 23 Alherin Ubangiji Yesu ya kasance tare da ku. 24 Bari
kaunata ta kasance tare da ku duka a cikin Almasihu Yesu. [Amin].

2 Korantiyawa

1 Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah, da kuma Timoti dan'uwan mu, zuwa ga
Ikilisiyar Allah da ke a Korantus, da kuma dukan 'yan'uwa da ke yankin kasar Akaya. 2 Bari alheri
ya kasance tare da ku da kuma salama ta Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Almasihu. 3 Bari yabo
ya tabbata ga Allah da kuma Uba na Ubangijinmu Yesu Almasihu. Shine Uba na dukan jiyejiyenkai, da
kuma Allah na dukan ta'aziya. 4 Allah yana ta'azantar da mu a cikin dukan wahalarmu, domin mu iya
ta'azantar da wadanda ke cikin kowace wahala. Muna ta'azantar da wasu da irin ta'aziyar da Allah
ke ta'azantar da mu. 5 Gama kamar yadda wahalhalun Almasihu suka karu domin mu, haka kuma
ta'aziyarmu ta yawaita cikin Almasihu. 6 Amma fa idan muna shan wuya, domin ta'aziyarku ne da
cetonku. Haka kuma in mun ta'azantu, domin ta'aziyarku ne. Ta'aziyarku tana aiki ne sosai yayinda
kuka jure da irin shan wuyar da mu ma muke sha. 7 Kuma gabagadinmu game da ku tabbatacce
ne. Mun kuwa sani kamar yadda kuke tarayya cikin shan wahalhalun, haka kuma za ku yi tarayya
cikin ta'aziyyar. 8 Gama ba mu so ku rasa sani, 'yan'uwa, game da tsananin da ya same mu a Asiya.
An murkushe mu gaba daya har fiye da karfin mu, har ma mun fidda zuciya za mu rayu. 9 Hakika,
mun ji hukuncin mutuwa akan mu. Amma wannan ya faru ne domin kada mu dogara ga kanmu,
sai dai ga Allah, wanda ke tada matattu. 10 Ya kubutar da mu daga wannan mummunan hatsari na
mutuwa, kuma zai sake kubutar da mu. Mun kafa begenmu gare shi cewa zai sake kubutar da mu.
11 Zai aikata wannan yayinda kuka taimake mu da addu'ar ku. Sa'an nan da dama za su bada godiya a
madadin mu don tagomashin alheri da aka yi mana ta wurin addu'o'in mutane masu yawa. 12 Muna
kuwa alfahari da haka: wato shaidar lamirinmu. Gama da kyakkyawan nufi da aminci da ke zuwa
daga Allah muka tafiyar da rayuwarmu a Duniya. Mun yi wannan ne musamman tare da ku-ba kuwa
cikin hikimar Duniya ba, amma ta wurin alherin Allah. 13 Bamu rubuta maku abinda ba za ku iya
karantawa ko fahimta ba. Ina fata za ku fahimce mu baki daya, 14 kamar yadda kuka fahimce mu
kadan yanzu. Daganan a ranar Ubangijinmu Yesu za mu zama dalilinku na alfahari, kamar yadda za
ku zama namu. 15 Saboda gabagadin da nake da shi game da haka, naso in zo gare ku da farko, domin
ku amfana da ziyara sau biyu. 16 Ina da shirin ziyaratar ku a kan hanyata ta zuwa Makidoniya. Daga
nan kuma ina da yi niyyar in sake ziyartar ku, a tafiya ta daga Makidoniya, domin ku aike ni a hanyata
ta zuwa Yahudiya. 17 Yayinda nake irin wannan tunani, ina shakka ne? Ina shirya abubuwa ne bisa
ga magwajin mutum, ta yadda har zan ce “I, i” da “A, a, a, a” a lokaci guda? 18 Amma kamar yadda
Allah yake amintacce, ba ma fadin ''I'' da ''A'a'' a lokaci guda. 19 Gama Dan Allah, Yesu Almasihu,
wanda Silbanus da Sila, da Ni muka shaida maku, ba “I” da “A, a” ba ne. Maimakon haka, Shi “I” ne
a kodayaushe. 20 Gama dukan alkawaran Allah 'I' ne a cikin sa. Haka kuma ta wurin sa muna cewa
''Amin'' zuwa ga daukakar Allah. 21 Yanzu dai Allah ne ya tabbatar da mu da ku a cikin Almasihu, ya
kuma kebe mu. 22 Ya sa hatiminsa a kan mu ya kuma ba mu Ruhu a zuciyar mu a matsayin tabbacin
abinda zai bamu daga baya. 23 Maimakon haka, na yi kira ga Allah ya zama shaida domina, cewa dalilin
dayasa banzo Korintis ba domin in kare ku ne. 24 Ba muna kokarin mu sarrafa yadda bangaskiyar ku
za ta zama ba ne. Maimakon haka, muna aiki tare da ku ne domin farincikinku, yayinda kuke tsaye
cikin bangaskiyarku.

2

1 Don haka na yanke shawara daga bangarena, ba zan sake zuwa wurin ku cikin yanayi mai tsanani
ba. 2 Idan na bata maku rai, wa zai karfafa ni, in ba shi wanda na bata wa rai ba? 3 Na rubuto maku
kamar yadda na yi domin idan na zo gareku kada in sami bacin rai a wurin wadanda ya kamata su
faranta mani rai. Ina da gabagadi game da dukan ku, cewa farincikin da nake da shi, shine kuke da
shi duka. 4 Domin kuwa na rubuto maku cikin kunci da bacin rai da kuma hawaye mai yawa. Ba zan
so in sake bata maku rai ba. Maimakon haka, na so ku san zurfin kaunar da nake da ita domin ku.
5 Idan wani ya kawo sanadin bacin rai, ba ni kadai ya kawo wa wannan abin ba, amma ta wani fannin-
domin kada a tsananta- har a gare ku duka. 6 Hukuncin nan da galibinku kuka yi wa mutumin nan ya

isa. 7 Don haka, yanzu a maimakon hukunci, ku gafarta masa, ku kuma ta'azantar da shi. Ku yi haka
domin kada bakinciki mai yawa ya danne shi. 8 Don haka ina karfafa ku da ku nuna irin kaunar da kuke
yi masa a fili. 9 Wannan shine dalilin da ya sa na rubuto maku, domin in gwada ku, ko kuna biyayya
cikin komai. 10 Duk mutumin da kuka gafarta wa, ni ma na gafarta masa. Abin da na gafarta-idan na
gafarta wani abu-an gafarta ne domin ku a gaban Almasihu. 11 Wannan ya zama haka ne domin kada
shaidan ya yaudare mu. Don ba mu jahilci irin makircinsa ba. 12 Na samu budaddiyar kofa daga wurin
Ubangiji yayin da nazo birnin Tarwasa, in yi wa'azin bisharar Almasihu a can. 13 Duk da haka, raina
bai kwanta ba, domin ban ga dan'uwana Titus a can ba. Sai na bar su a can, na dawo Makidoniya.
14 Amma godiya ta tabbata ga Allah, wanda cikin Almasihu yake kai mu ga nasara a koyaushe. Ta
wurin mu ya baza kamshi mai dadi na saninsa ko'ina. 15 Gama mu, kamshi ne mai dadi na Almasihu
ga Allah, a tsakanin wadanda ake ceton su, da kuma tsakanin wadanda suke hallaka. 16 Ga mutanen da
suke hallaka, kamshi ne daga mutuwa zuwa mutuwa. Ga wadanda suke samun ceto kuma kamshi ne
daga rai zuwa rai. Wanene ya cancanci wadannan abubuwan? 17 Gama mu ba kamar sauran mutane
muke ba, masu sayar da maganar Allah domin samun riba. Maimakon haka, da tsarkakkiyar manufa,
muke magana cikin Almasihu, kamar yadda Allah ya aiko mu, a gaban Allah.

3

1 Muna fara sake yabon kanmu ne? Ba mu bukatar wasikun shaida daga gare ku ko zuwa gare ku,
kamar wadansu mutane, ko ba haka ba? 2 Ku da kanku kune wasikar shaidarmu, wadda aka rubuta
a zukatanmu, wadda Kuma dukan mutane suka sani suke kuma karantawa. 3 Kuma kun nuna ku
wasika ne daga Almasihu, wadda muka isar. Ba da tawada aka rubuta ta ba amma da Ruhun Allah mai
rai. Ba bisa allunan duwatsu aka rubuta ta ba, amma bisa allunan zukatan mutane. 4 Gama wannan
ne gabagadin da muke da shi cikin Allah ta wurin Almasihu. 5 Ba mu da wata gwanintar kanmu da
za mu yi takamar wani abu ya zo daga gare mu. Maimakon haka, gwanintar mu daga Allah take.
6 Allah ne ya maishe mu kwararrun bayi na sabon alkawari. Wannan alkawari ne ba na rubutu ba
amma na Ruhu. Gama rubutu kisa yake yi, amma Ruhu rai yake bayarwa. 7 To hidimar da ta haifar
da mutuwa- wadda aka rubuta bisa duwatsu- ta zo cikin irin wannan daukaka da har Israila ba su
iya kallon fuskar Musa kai tsaye ba. Wannan kuwa saboda daukakar da ke fuskarsa ne, daukaka mai
shudewa. 8 Ina misalin girman daukakar hidimar da Ruhu ke yi? 9 Gama idan hidimar kayarwa tana
da daukaka, ina misalin yalwatar daukaka da hidimar adalchi za ta yi! 10 Babu shakka, abin da aka
maishe shi mai daukaka a da, ba ya da sauran daukaka a wannan fanni, saboda irin daukakar da
ta zarce shi. 11 To idan har mai shudewar nan ya na da daukaka, ina misalin daukakar da abu na
dindindin zai samu! 12 Dashike muna da wannan tabbaci, muna da gabagadi sosai. 13 Ba kamar Musa
muke ba wanda ya sa mayafi ya rufe fuskarsa, ta yadda mutanen Isra'ila basu iya kallon karshen
daukaka mai shudewa ba kai tsaye. 14 Amma tunaninsu ya zama a rufe. Har yau kuwa mayafin na nan
sa'adda ake karanta tsohon alkawari. Ba a bude shi ba, saboda a cikin Almasihu ne kadai ake kawar da
shi. 15 Amma har yau, duk lokacin da ake karanta littafin Musa, akwai mayafi shimfide a zukatansu.
16 Amma sa'adda mutum ya juyo wurin Ubangiji, an kawar da mayafin. 17 To Ubangiji shine Ruhun.
Inda Ruhun Ubangiji yake, akwai 'yanci. 18 Dukan mu yanzu, da fuskoki marasa mayafi, muna ganin
daukakar Ubangiji. Muna samun sakewa zuwa cikin irin wannan daukaka, daga wannan mataki na
daukaka zuwa wani matakin, kamar dai daga wurin Ubangiji, wanda shine Ruhun.

4

1 Don haka, domin muna da wannan hidima, da kuma yadda muka karbi jinkai, ba mu karaya
ba. 2 Maimakon haka, sai muka rabu da dukan hanyoyin da ke na kunya, kuma na boye. Ba mu
rayuwar makirci, kuma bamu yiwa maganar Allah rikon sakaci. Ta wurin gabatar da gaskiya, muna
mika kanmu ga lamirin kowa a gaban Allah. 3 Amma, idan bisharармu a rufe take, tana rufe ne ga
wadanda ke hallaka. 4 A al'amarinsu, allahn wannan duniya ya makantar da zukatansu marasa bada
gaskiya. A sakamakon haka, ba su iya ganin hasken bisharar daukakar Almasihu ba, wanda shine
surar Allah. 5 Gama ba mu yin shelar kanmu, amma Almasihu Yesu a matsayin Ubangiji, mu kuma
bayinku saboda Yesu. 6 Gama Allah shine wanda ya ce, “Haske zai haskaka daga cikin duhu.” Ya
haskaka cikin zukatanmu don ya bada hasken sanin daukakar Allah a gaban Yesu Almasihu. 7 Amma

muna da wannan dukiya a randunan yunbu, yadda zai zama a bayyane cewa mafi girman iko na Allah
ne ba namu ba. 8 Muna shan tsanani ta kowace hanya, ba a ci mu dungum ba. Mun rikice amma
ba mu karaya ba, an tsananta mana amma ba a watsar da mu ba. 9 Ana tsananta mana amma ba
a yashe mu ba. Aka doddoke mu amma ba mu lalace ba. 10 Mu dai a kullayaumin muna dauke da
mutuwar Yesu a jikkunanmu, saboda a bayyana rayuwar Yesu a jikkunanmu kuma. 11 Mu da muke
a raye kuwa a kulluyaumin ana mika mu ga mutuwa saboda Yesu, domin rayuwar Yesu ta zama a
bayyane a jikunanmu na mutuntaka. 12 Saboda haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, amma rai na aiki a
cikinku. 13 Amma dai muna da wannan Ruhu na bangaskiya kammar yadda aka rubuta: "Na gaskata,
saboda haka na furta." Mu ma mun gaskata, haka kuwa muke fada. 14 Mun sani cewa wanda ya tada
Ubangiji Yesu daga matattu za ya sake tada mu tare da Yesu. Mun san cewa zai gabatar da mu tare da
ku a gabansa. 15 Dukan abubuwa sabili da ku suke domin, yayin da aka baza alheri ga mutane dayawa,
bada godiya ta karu ga daukakar Allah. 16 Don haka ba mu karaya ba. Kodashike daga waje muna
lalacewa, daga ciki ana sabunta mu kulluyaumin. 17 Domin wannan 'yar wahala ta dan lokaci tana
shirya mu zuwa ga nauyin madauwamiyar daukaka wadda ta wuce gaban aunawa. 18 Domin ba muna
kallon abubuwan da ake gani bane, amma abubuwan da ba a gani. Abubuwan da muke iya gani ba
masu dawwama ba ne, amma abubuwan da ba a gani madawwama ne.

5

1 Mun san cewa idan wannan gidan da muke zaune a ciki ya rushe, muna da wani ginin daga wurin
Allah. Gida ne wanda ba hannuwan mutane suka gina ba, amma madawwamin gida ne a cikin sama.
2 Domin a cikin wannan jiki muna gurnani, muna jira a suturta mu da wurin zaman mu na samaniya.
3 Muna jiran wannan ne domin ta wurin suturtar da mu ba za a same mu tsirara ba. 4 Gama babu
shakka yayinda muke cikin wannan alfarwa, muna gurnani, muna nawaita. Ba mu so muyi zaman
hutanci. Maimakon haka, muna so a suturtar da mu, domin rai ya hadiye abu mai mutuwa. 5 Wanda
kuwa yake shirya mu domin ainihin wannan abu Allah ne, wanda ya ba mu Ruhu a matsayin alkawarin
abinda ke zuwa. 6 Domin wannan mu zama da gabagadi koyaushe. Mu lura da cewa yayinda muka
shagala cikin jiki, muna nesa da Ubangiji. 7 Gama bisa ga bangaskiya muke tafiya, ba bisa ga ganin ido
ba. 8 Don haka muna da gabagadi. Mun gwammace mu rabu da jiki domin mu zauna tare da Ubangiji.
9 Sai muka maishe shi burinmu, ko muna cikin jiki ko nesa, mu gamshe shi. 10 Domin tilas dukanmu
mu hallara a gaban kursiyin shari'a na Almasihu, saboda kowa ya karbi sakamakon abubuwan da
yayi cikin jiki, ko masu kyau ne ko marasa kyau. 11 Don haka, domin mun san tsoron Ubangiji, muna
rinjayar mutane. Allah na ganin yadda muke a fili. Ina fatan hakan a fili take ga lamirinku. 12 Ba
muna kokarin mu rinjaye ku domin ku kalle mu a matsayin amintattun mutane ba. Maimakon haka,
muna ba ku dalilin yin takama da mu, domin ku sami amsar da za ku bada ga wadanda ke fahariya
da kasancewarsu amma ba game da abinda ke zuciya ba. 13 Gama idan mun fita daga hankulanmu,
saboda Allah ne. Kuma idan muna cikin hankalinmu, domin ku ne. 14 Domin kaunar Almasihu ta tilas
ta mu, domin mun tabbatar da wannan: cewa mutum daya ya mutu domin kowa, kuma domin wannan
duka sun mutu. 15 Kuma Almasihu ya mutu domin kowa, domin wadanda ke raye kada su sake rayuwa
domin kansu. A maimakon haka, su yi rayuwa domin shi wanda ya mutu kuma aka tashe shi. 16 Domin
wannan dalili, daga yanzu ba za mu kara shar'anta kowa bisa ga ma'aunin 'yan'adam ba, ko da yake
a baya mun taba duban Almasihu a haka. Amma yanzu mun daina shar'anta kowa ta haka. 17 Saboda
haka, duk wanda ke cikin Almasihu, sabon halitta ne. Tsofaffin al'amura sun shude. Duba, sun zama
sababbi. 18 Dukan wadannan abubuwa daga Allah ne. Ya sulhunta mu da kansa ta wurin Almasihu, ya
kuma ba mu hidimar sulhu. 19 Wato, cikin Almasihu, Allah na sulhunta duniya zuwa gare shi, ba tare
da lissafin zunubansu a kansu ba. Yana damka mana sakon sulhu. 20 Don haka an zabe mu a matsayin
wakilan Almasihu, kamar dai Allah na kira ga mutane ta wurin mu. Muna rokon ku, saboda Almasihu:
''ku sulhuntu ga Allah!'' 21 Shi ya maida Almasihu ya zama hadaya domin zunubinmu. Shine wanda
bai taba zunubi ba. Ya yi haka ne don mu zama adalchin Allah a cikin sa.

6

1 haka, tundashike muna aiki tare, na roke ku kar ku yi watsi da alherin Allah. 2 Domin ya ce, "A

lokacin alheri na saurare ku, kuma a ranar ceto na agaje ku.” Yanzu ne fa, lokacin alheri. Duba, yanzu
ne ranar ceto. 3 Ba mu sa sanadin faduwa a gaban kowannen ku, domin ba mu so hidimarmu ta zama
marar amfani. 4 Maimakon haka, mun tabbatar da kan mu ta wurin dukan ayyukanmu, cewa mu
bayin Allah ne. Mu bayinsa ne ta wurin yawan jimiri, azaba, kunci, wahala, 5 duka, kurkuku, tarzoma,
cikin aiki tukuru, cikin rashin barci yawancin dare, cikin yunwa, 6 cikin tsarki, ilimi, hakuri, kirki,
cikin Ruhu Mai tsarki, da sahihiyar kauna. 7 Mu bayinsa ne cikin kalmar gaskiya, cikin ikon Allah.
Muna kuma da makamai na adalci, a hanun dama da hagu. 8 Muna aiki cikin daraja da rashin daraja,
kushe da yabo. Ana zargin mu a kan mu mayaudara ne, duk da haka mu masu gaskiya ne. 9 Muna
aiki kamar ba a san mu ba, gashi kuwa mu sanannu ne. Muna aiki kamar masu mutuwa-duba! -
har yanzu muna raye. Muna aiki kamar wadanda aka hukunta, amma ba hukuncin kisa ba. 10 Muna
aiki kamar muna bakinciki, amma a koyaushe muna farinciki. Muna aiki kamar matalauta, amma
muna azurta mutane dayawa. Muna aiki kamar ba mu da komai, amma mun mallaki komai. 11 Mun
fada maku dukan gaskiyar, Korantiyawa, kuma zuciyar mu a bude ta ke. 12 Ba mu kange zukatan ku
ba, ku ne kuka kange zukatanku a gare mu. 13 Yanzu a sabanin haka-Ina magana da ku kamar yara-
ku bude mana zukatanku. 14 Kada ku yi cudanya da marasa bangaskiya. Wace tarayya ke tsakanin
adalci da take shari'a? Ko kuma wace zumunta ce ke tsakanin haske da duhu? 15 Wace yarjejeniya
ke tsakanin Almasihu da Ibilis? ko kuma me ya hada masu bangaskiya da marasa bangaskiya? 16 ko
wace yarjejeniya ce a tsakanin haikalin Allah da gumaka? Domin kuwa mu haikali ne na Allah mai rai,
kamar yadda Allah ya ce: ''Zan zauna a cikin su, in kuma yi tafiya a tsakanin su. Zan zama Allahnsu,
su kuma za su zama mutanena.” 17 Sabili da haka, ''Ku fito daga cikin su, kuma ku zama kebabbu,'' in
ji Ubangiji. ''Kada ku taba kazamin abu, zan kuma karbe ku. 18 Zan zama Uba a gare ku, ku kuma za
ku zama 'ya'ya maza da mata a gare ni,'' in ji Ubangiji Mai iko duka.

7

1 Kaunatattu, da shike muna da wadannan alkawura, bari mu tsaftace kanmu, daga dukan
abubuwan da ke kazantar da jikinmu da ruhunmu. Bari mu bidi tsarki cikin tsoron Allah. 2 Ku ba
mu dama! Bamu bata wa kowa rai ba. Ba mu cutar da kowa ko mu zambaci kowa ba. 3 Ba domin in
kayar da ku na fadi haka ba. Domin kuwa na riga na fada muku, cewa kuna zuciyar mu, domin mu
mutu tare mu kuma rayu tare. 4 Ina da muhimmin gabagadi a cikin ku, Ina fahariya da ku. Ina cike da
ta'aziya. Farincikina ya cika makil duk da wahalhalunmu. 5 Yayin da muka zo Makidoniya, jikinmu
bai samu hutu ba. A maimakon haka, mun shiga matsaloli ta ko wace hanya ta wurin tashin hankali a
waje tsoro kuma a ciki. 6 Amma Allah, mai ta'azantar da raunana, ya ta'azantar da mu ta wurin zuwan
Titus. 7 Ba ta wurin isowar sa kadai Allah ya yi mana ta'aziyya ba. Amma kuma ta wurin ta'aziyyar
da Titus ya samu daga wurin ku. Ya gaya mana irin matsananciyar kaunarku, bakincikinku, da zurfin
kulawarku a kaina. Na kuwa yi farinciki sosai. 8 Kodashike wasikata, ta bata maku rai, ban yi da na
sanin haka ba. Amma sa'adda na ga wasika ta ta bata maku rai, na yi da na sani. Sai dai bacin ranku,
na dan lokaci ne. 9 Yanzu kuwa, ina farinciki, ba domin bacin ranku ba, amma domin bacin ranku ya
kawo ku ga tuba, kun fuskanci bakinciki na ibada, donhaka ba ku yi rashi ba sabili da mu. 10 Domin
bakinciki daga Allah ya kan kai ga tuba da ke kammala ceto ba tare da-da na sani ba. Bakinciki na
duniya kuwa ya kan kai ga mutuwa. 11 Ku dubi irin kyakkyawar niyya da bakincikin nan daga Allah ya
haifar a cikin ku. Ina misalin girman niyyar nan taku ta nuna cewa baku da laifi. Ina misalin girman
fushinku, tsoronku, da sa zuciyarku, himmar ku, da marmarin ku na ganin cewa an yi adalci! A cikin
komai, kun nuna kanku marasa laifi a cikin wannan al'amari. 12 Kodayake na rubuto maku, ban rubuto
saboda mai laifin ba, ko kuma saboda wanda aka yi wa laifin. Na rubuto ne domin himmarku gare mu
ta sanu gare ku a gaban Allah. 13 Dalilin haka ne muka samu karfafawa. Baya ga ta'aziyyar mu, mun
kuma yi murna sosai saboda farin cikin Titus, domin ruhunsa ya wartsake ta wurin ku duka. 14 Domin
kuwa idan na yi fahariya da ku a gaban sa, ban ji kunya ba. A sabanin haka, kamar yadda kowane abu
da muka fada maku gaskiya ne, fahariyarmu a kan ku ga Titus ta zama gaskiya. 15 Kaunarsa a gare
ku tana da girma, kamar yadda ya rika tunawa da biyayyarku duka, yadda kuka karbe shi da tsoro da
rawar jiki. 16 Ina farinciki matuka domin ina da cikakken gabagadi a cikin ku.

8

1 Muna so ku sani, 'yan'uwa, game da alherin Allah da aka bayar ga Ikkilisiyoyin Makidoniya.
2 A lokacin babban gwajin wahala, yalwar farincikinsu da tsananin talaucinsu ya haifar da yalwar
bayarwa hannu sake. 3 Domin ina shaida, sun yi bayarwa iya kokarinsu, fiye da abinda ma suke iyawa.
Cikin yaddar ransu 4 da roko mai yawa suka nace da a ba su zarafi su yi tarayya a wannan hidima
ga masu bi. 5 Haka ya auku ba kamar yadda muka yi zato ba. A Maimakon haka, sai da suka fara
bada kansu ga Ubangiji. Kuma suka bada kansu gare mu bisa ga nufin Allah. 6 Sai muka karfafa
Titus, wanda ya rigaya ya fara wannan aiki, domin ya kammala wannan aiki na bayarwa ta fannin ku.
7 Amma kun habaka cikin komai-cikin bangaskiya, cikin magana, cikin sani, cikin aiki tukuru, cikin
kaunarku dominmu. Don haka, ku tabbata kun habaka a wannan aiki na bayarwa. 8 Na fadi haka ne
ba kamar ina umurtar ku ba. A maimakon haka, na fadi haka ne in gwada sahihancin kaunarku ta
wurin kwatanta ta da himmar sauran mutane. 9 Domin kun san alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu.
Kodashike shi mai arziki ne, amma ya zama matalauci, domin ta wurin talaucinsa ku yi arziki. 10 A
wannan al'amari zan ba ku shawarar da za ta taimake ku. Shekarar da ta wuce, ba fara wani abu
kawai kuka yi ba, amma kun yi marmarin ku yi shi. 11 Yanzu ku kammala shi. Kamar yadda kuke da
niyya da marmarin yin haka a lokacin, bari ku yi kokari ku kawo shi ga kammalawa iyakar iyawar ku.
12 Idan kuna niyya ku yi wannan aiki, abu mai kyau ne karbabbe kuma. Tabbas ya zama dai-dai da
abinda mutum ke da shi, ba abinda ba ya da shi ba. 13 Domin wannan aiki ba domin a nawaita maku
sannan wadansu su samu sauki ba ne. A maimakon haka, ya kamata a sami daidaituwa. 14 Yalwar
ku a wannan lokaci za ta zama abin biyan bukatarsu. Haka nan kuma domin yalwar su ta iya biyan
bukatarku, domin a sami daidaituwa. 15 Yana nan kamar yadda aka rubuta: “Wanda ke da shi dayawa
bai samu raguwar komai ba, kuma wanda yake da kadan bai rasa komai ba.” 16 Amma godiya ga Allah,
da yasa a zuciyar Titus marmarin kulawa da ku kamar wadda nake da ita domin ku. 17 Gama ba rokon
mu kadai ya karba ba, amma ya yi da gaske akan haka. Ya zo gare ku ne da yardar kan sa. 18 Mun aiko
tare da shi dan'uwa da ake yaba masa a tsakanin dukan Ikkilisiyoyi domin ayyukansa a cikin shelar
bishara. 19 Ba domin wannan kadai ba, amma Ikkilisiyoyi ne suka zabe shi ya tafi tare da mu a cikin
yin wannan hidima ta alheri. Wannan domin girmama Ubangiji ne kansa da kuma domin aniyarmu
ta taimakawa. 20 Muna gudun kada kowa ya sa mana laifi game da wannan alheri da muke dauke da
shi. 21 Niyyar mu ce mu yi kyakkyawan abu, ba a gaban Ubangiji kadai ba, amma a gaban mutane
ma. 22 Mun kuma aiki wani dan'uwan tare da su. Mun sha gwada shi, kuma mun same shi da himma
wajen ayyuka da dama. Yanzu kuma ya kara himma, saboda amincewa mai girma da yake da ita gare
ku. 23 Game da Titus, shi abokin tafiyata ne, kuma abokin aikina domin ku. Game da yan'uwanmu, an
aiko su ne daga Ikkilisiyoyi. Su kuwa daraja ne ga Almasihu. 24 Don haka, ku nuna masu kaunarku,
ku kuma nuna wa Ikilisiyoyi dalilin fahariyarmu game da ku.

9

1 Game da hidima domin tsarkaka, ya dace in rubuta maku. 2 Na san marmarinku, wanda na yi
fahariya da shi a gaban mutanen Makidoniya. Na gaya masu Akaya sun riga sun shirya tun bara.
Kwazon ku ya sa yawancin su sun shiga aiki. 3 To na aiko maku da 'yan'uwa saboda kada fahariyarmu
akanku ta zama a banza, domin kuma ku zauna a shirye, kamar yadda na ce za ku yi. 4 Idan kuwa ba
haka ba, idan wani cikin makidoniyawa ya biyoni kuma ya tarar da baku shirya ba, za mu ji kunya-ba
ni cewa komai game da ku-domin ina da gabagadi a kan ku. 5 Sai na ga ya dace in turo 'yan'uwa su zo
wurin ku kafin lokaci yayi suyi shirye shirye game da gudummuwar da kuka yi alkawari. Wannan ya
zama haka ne domin a shirya shi a matsayin bayarwar albarka, ba wani abin kwace ba. 6 Batun shine:
wanda ya shuka kadan zai girbi kadan, wanda kuma ya shuka da manufar albarka zai girbi albarka
7 Bari kowa ya bayar bisa ga yadda ya yi niyya a zuciyarsa. Kada ya bayar da bacin rai ko kamar
dole. Gama Allah yana kaunar mai bayarwa da dadin rai. 8 Allah na da ikon ya sa kowace albarka ta
ribanbanya domin ku, domin, a koyaushe, a cikin dukan abubuwa, ku sami duk abinda kuke bukata.
Hakan zai kasance domin ku ribabbanya kowanne kyakkyawan aiki. 9 Kamar yadda aka rubuta, ''Ya
rarraba arzikinsa, ya bada shi ga matalauta. Adalcinsa ya dawwama har abada.'' 10 Shi wanda ke bayar
da iri ga mai shuka da gurasa domin abinci, zai bayar ya kuma ribabbanya maku iri domin shuka. Zai

sa girbin adalcinku ya karu. 11 Za ku wadata ta kowace hanya domin ku zama masu bayarwa, wannan
kuwa zai sa a yi wa Allah godiya ta wurin mu. 12 Aiwatar da wannan hidima ba biyan bukatun tsarkaka
kawai take yi ba. Tana kuma ribanbanya zuwa ayyuka masu yawa na bada godiya ga Allah. 13 Domin
an gwada ku an tabbatar da ku akan wannan hidima, za ku kuma daukaka Allah ta wurin biyayyar
ku ga shaidar bisharar Almasihu. Za ku kuma daukaka Allah ta wurin yalwar bayarwarku gare su da
kowa duka. 14 Suna marmarin ganin ku, suna kuma yi maku addu'a. Suna yin haka saboda alherin
Allah mai girma da ke bisan ku. 15 Godiya ga Allah domin kyautarsa wadda ta fi gaban bayyanawa.

10

1 Ni, Bulus, da kaina nake rokon ku, ta wurin tawali'u da nasihar Almasihu. Ina da saukin kai
yayinda nake gaban ku, amma ina da gabagadi a gare ku yayinda ba na tare da ku. 2 Ina rokon ku,
yayinda nake gabanku, ba ni so in zama mai tsaurin hali. Amma ina ganin zan bukaci zama mai
gabagadi sa'adda nake tsayayya da su wadanda ke zaton muna zama bisa ga jiki. 3 Kodashike dai
muna tafiya bisa jiki, ba ma yin yaki bisa jiki. 4 Domin makaman da muke yaki da su ba na jiki ba
ne. Maimakon haka, makamai ne na Allah da ke da ikon rushe ikokin shaidan. Suna kawar da dukan
gardandamin da ke kawo kaucewa. 5 Muna kuma rushe duk wani abinda ke gaba da sanin Allah. Muna
kuma kama kowanne tunani zuwa biyayya ga Almasihu. 6 Muna kuma shirye mu hukunta kowanne
irin aiki na rashin biyayya, da zarar biyayyarku ta tabbata. 7 Dubi abin da aka sa a bayyane a gaban
ku. In har wani ya tabbata shi na Almasihu ne, bari fa ya tunatar da kansa cewa kamar yadda shi na
Almasihu ne, hakanan muma muke. 8 Ko da zan yi fahariya da ikon da muke dashi, wanda Ubangiji
ya ba mu domin mu inganta ku, ba domin mu rushe ku ba, ba zan ji kunya ba. 9 Ba na so ya zama
kamar ina firgita ku ne da wasikuna. 10 Domin wadansu mutane na cewa, “Wasikunsa na da iko da
firgitarwa, amma in ka gan shi kumama ne. Kalmominsa ba abin saurare ba ne.” 11 Bari wadannan
mutane su sani cewa abinda muke fadi a kalmomin wasikunmu lokacin da ba mu nan, haka za mu yi
in muna nan. 12 Mu dai ba mu hada kanmu da kowa, ko kuma mu kwatanta kanmu da wadanda ke
yabon kansu. Amma yayin da suke gwada kansu da junansu, suke kuma kwatanta kansu da junansu,
ba su da ganewa. 13 Saidai, ba za mu yi fahariya fiye da yadda ya kamata ba. Maimakon haka, za mu yi
haka ne gwalgwadon iyakar abinda Allah ya sa muyi, iyakar da takai gareku. 14 Gama bamu yi zarbabi
ba sa'adda muka kai gareku. Mune na farko da muka kai gare ku da bisharar Almasihu. 15 Ba mu yi
fahariya fiye da kima game da aikin wasu ba. Maimakon haka, muna fatan bangaskiyar ku ta karu
domin bangaren aikin mu ya kara fadada kwarai, kuma a daidai iyakarsa. 16 Muna fatan haka, domin
mu kai bishara zuwa yankunan da ke gaba da naku. Ba za mu yi fahariya akan aikin da aka yi a yankin
wani ba. 17 “Amma bari duk wanda zai yi fahariya, ya yi ta cikin Ubangiji.” 18 Domin ba wanda ya ke
shaidar kansa shine yardajje ba. Maimakon haka, sai dai wanda Ubangiji ke shaidarsa.

11

1 Ina fatan za ku jure da ni cikin wauta kadan. Ko da yake lallai kuna jurewa da ni! 2 Domin ina kishi
sabili da ku. Kishi na kuwa irin na Allah ne domin ku. Tun da na alkawartar da ku a cikin aure ga miji
daya. Na kuma yi alkawarin in gabatar da ku kamar budurwa mai tsarki ga Almasihu. 3 Gama ina
fargaba a kan ku, ko watakila, kamar yadda macijin ya yaudari Hauwa'u ta wurin kissarsa, Ya zamana
tunaninku ya kauce daga sahihiyar sadaukarwa ga Almasihu. 4 Anar misali idan wani ya zo ya kawo
shelar wani Yesu daban da wanda muka yi maku wa'azinsa. Ko kuma kun karbi wani ruhu daban
da wanda muka karba. Ko kuma kun karbi wata bishara daban da wadda muka karba. Amincewar
da kuka yi wa wadannan abubuwa ta isa! 5 Don kuwa ina tsammanin ba a baya nake ba ga sauran
wadanda ake kira manyan manzanni. 6 To ko ma ba a ilimantar da ni ba akan yin jawabi, ban rasa
horarwar ilimi ba. Ta kowace hanya kuma cikin abubuwa duka mun sanar da ku wannan. 7 Na yi
zunubi ne da na kaskantar da kai na domin a daukaka ku? Domin na yi maku wa'azin bisharar Allah
kyauta. 8 Na yi wa sauran Ikilisiyoyi kwace ta wurin karbar gudummuwa daga wurin su domin inyi
maku hidima. 9 Lokacin da ina tare da ku kuma na sami kai na cikin bukata, ban dora wa kowa nauyi
ba. Domin 'yan'uwa da suka zo daga Makidoniya sun biya bukatuna. A cikin komai na kebe kaina
daga zama nawaya a gare ku, kuma zan cigaba da yin haka. 10 Kamar yadda gaskiyar Almasihu ke
ciki na, ba zan yi shiru da wannan fahariya tawa ba a cikin dukan kasar Akaya. 11 Don me? Saboda

ba na kaunar ku? Allah ya sani. [12] Amma abinda na ke yi, zan cigaba da yi. Zan yi haka ne domin
in yanke zarafin wadanda ke son samun zarafi kamar mu akan abubuwan da suke fahariya da shi.
[13] Don irin wadannan mutane manzannin karya ne masu aikin yaudara. Suna badda kama kamar
manzannin Almasihu. [14] Wannan ba abin mamaki ba ne, domin shaidan ma yakan badda kama ya fito
kamar mala'ikan haske. [15] Ba wani babban abin mamaki ba ne idan bayin sa sun badda kamanninsu
don a dauka bayin adalci ne su. Karshen su zai zama sakamakon abin da suka aikata. [16] Ina kara fadi:
Kada wani ya yi zaton ni wawa ne. Idan kun yi zaton hakan, to ku dauke ni kamar wawan don inyi
fahariya kadan. [17] Abinda nake fadi game da wannan gabagadi mai fahariya ba bisa ga amincewar
Ubangiji ba ne, amma ina magana a matsayin wawa. [18] Tun da mutane dayawa suna fahariya bisa ga
jiki, ni ma zan yi fahariya. [19] Gama kuna murnar tarayya da wawaye. Ku masu hikima ne! [20] Kuma
kuna hakuri da wanda zai bautar da ku, idan ya tauye ku, yana amfani da ku don ribar kansa, idan
ya dauki kansa fiye da ku, ko ya mammare ku a fuska. [21] Ina mai cewa mun kunyata da muka rasa
gabagadin yi maku haka. Duk da haka idan wani zai yi fahariya-Ina magana kamar wawa-Ni ma zan
yi fahariya. [22] Su yahudawa ne? Ni ma haka. Su Isra'ilawa ne? Nima haka. Su zuriyar Ibrahim ne?
Nima haka. [23] Su bayin Almasihu ne? (Ina magana kamar ba ni cikin hankalina) na fi su ma. Na ma yi
aiki tukuru fiye da su duka, shiga kurkuku fiye da kowa, a shan duka babu misali, a fuskantar haduran
mutuwa da yawa. [24] Daga hannun yahudawa sau biyar na sha bulala ''Arba'in ba daya''. [25] Sau uku
na sha dibga da sanduna. Sau daya aka jejjefe ni da duwatsu. Sau uku na yi hadari a jirgin ruwa.
Na yi tsawon dare da yini guda a tsakiyar teku. [26] Ina shan tafiye tafiye, cikin hadarin koguna, cikin
hadarin 'yan fashi, cikin hadari daga mutane na, cikin hadari daga al'ummai, cikin hadarin birni,
cikin hadarin jeji, cikin hadarin teku, cikin hadarin 'yan'uwan karya. [27] Na sami kaina ina aiki tukuru
cikin mawuyacin hali, cikin yin dare dayawa ba barci, cikin yunwa da kishin ruwa, cikin yawan azumi,
cikin sanyi da tsiraici. [28] Baya ga wadannan duka, akwai nauyi a kaina kullayaumin saboda damuwata
akan Ikkilisiyoyi duka. [29] Waye kumama, wanda ban zama kumama akan shi ba? Wanene aka sa yayi
tuntube, kuma ban kuna ba? [30] Idan zan yi fahariya, zan yi fahariya akan abinda ke nuna kasawata.
[31] Allah kuma Uba na Ubangijinmu Yesu, wanda ya isa yabo har abada, ya san ba karya nake yi ba!
[32] A Damasku, gwamnan da ke mulki karkashin sarki Aritas yasa aka yi tsaron birnin Damasku domin
a kama ni. [33] Amma ta taga cikin kwando aka ziraro ni bayan ganuwar birni, na kuwa kucce daga
hannunsa.

12

[1] Dole ne in yi fahariya, ko dashike bata da ribar komai. Amma zan ci gaba da wahayoyi da ruyoyi
daga Ubangiji. [2] Na san wani mutum cikin Almasihu, wanda shekaru goma sha hudu da suka wuce-ko
a cikin jiki ne ko ba a jiki ba, ban sani ba, Allah ya sani-an dauke shi zuwa sama ta uku. [3] Kuma na san
wannan mutumin-ko cikin jiki ko kuma ba cikin jiki ba, ban sani ba, Allah ya sani- [4] an dauke shi zuwa
Firdausi ya kuma ji madaukakan al'amura wadanda ba mai iya fadi. [5] A madadin irin wannan mutumin
zan yi fahariya. Amma a madadin kaina ba zan yi fahariya ba, sai dai game da kumamancina. [6] Idan
ina so inyi takama, ba zai zama wauta ba, domin gaskiya zan rika fada. Amma zan guje wa fahariya,
domin kada wani ya dauke ni fiye da abinda ya gani ko ya ji daga gare ni. [7] Zan kuma gujewa fahariya
saboda irin wadannan gagaruman ruyoyi. Domin kada in cika da girman kai, an ba ni kaya cikin
jikina, manzon shaidan ya wahalshe ni, domin kada in yi girman kai dayawa. [8] Na roki Ubangiji har
sau uku domin ya kawar mini da wannan. [9] Amma ya ce mani, “Alherina isasshe yake a gare ka, domin
ta wurin kumamanci karfi yake cika.” Don haka zan gwammace takama a akan kasawata, domin ikon
Almasihu ya zauna a ciki na. [10] Sabili da haka a gamshe nake ta dalilin Almasihu, cikin kumamanci,
ko raini, ko matsaloli, ko jarabobi, ko kuma nawaya. Don ko dayaushe na raunana, ina da karfi kuma.
[11] Na zama wawa! Amma ku ne kuka tilasta mani haka, ya kamata ku yabe ni, domin ban kasa ga
wadan da ake kira manyan manzanni ba, ko da shike ni ba komai ba ne. [12] Cikakkun alamun mazanni
sun faru a tsakanin ku, da cikakken hakuri, alamu da abubuwan ban mamaki da manyan ayyuka.
[13] Ta yaya kuka zama da rashin muhimmanci akan sauran Ikkilisiyoyin, sai dai don ban zama matsala
a gare ku ba? Ku gafarce ni a kan wannan laifin. [14] Duba! A shirye nake domin in zo gare ku karo na
uku. Ba zan so in zamar maku nawaya ba, domin ba kayanku nake so ba. Amma ku nake so. Domin

ba 'ya'ya ne ya kamata su yi wa iyaye tanadi ba. Amma iyaye ne ya kamata su yi wa 'ya'ya tanadi.
15 Zan yi murnar biyan bukatunku, ko ya kai ga in bada rai na. Idan ni na kaunace ku, sosai, sai ni za
a kaunata kadan? 16 Amma kamar yadda yake, ban nawaita maku ba. Amma, da shike ni mai dabara
ne, Ni ne na kama ku da yaudara. 17 Ko na cutar da ku ta wurin wadanda na turo maku? 18 Rokar Titus
na yi domin ya zo gare ku, sa'an nan na turo shi da wani dan'uwa. Ko da na turo Titus, ya cutar da ku
ne, ba cikin hanya daya muka yi tafiya ba? Ba a sawu daya muka yi tafiya ba? 19 Kuna tsammanin a
dukan wannan lokaci muna kare kan mu a gaban ku ne? A gaban Allah, a cikin Almasihu muke fadin
komai domin ku sami karfi. 20 Ina tsoro domin idan na zo ba zan same ku yadda nake zato ba. Ina
tsoro kuma ba za ku same ni kamar yadda ku ke zato ba. Ina tsoron cewa za a sami gardandami, kishi,
barkewar fushi, buri na son kai, gulma, girman kai da yamutsi. 21 Ina tsoron cewa bayan na dawo,
Allahna zai iya kaskantar da ni a gaban ku. Ina tsoron cewa zan yi bakinciki domin mutane dayawa
da suka yi zunubi kafin yanzu, wadanda kuma ba su tuba daga rashin tsarki da zina da fasikanci da
ayyukan sha'awa da suka aikata ba.

13

1 Wannan ne karo na uku da nake zuwa gare ku, ''Ana tabbatar da kowanne zargi ta bakin shaidu
biyu ko uku.'' 2 Na riga na yi magana a baya da wadanda suka yi zunubi da kuma sauran a lokacin
da ina tare da ku karo na biyu, kuma ina sake fadi: Idan na sake zuwa, ba zan raga masu ba. 3 Ina
fadi maku wannan ne domin kuna neman shaida ko Almasihu na magana ta bakina. Shi ba kasashshe
bane zuwa gare ku. Maimakon haka, Shi mai iko ne a cikin ku. 4 Domin an gicciye shi cikin kasawa,
amma yana da rai ta ikon Allah. Don mu ma kasassu ne a cikin shi, amma za mu rayu tare da shi cikin
ikon Allah dake cikinku. 5 Ku auna kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya. Ku yi wa kanku gwaji.
Ba ku lura da cewa Yesu Almasihu yana cikin ku ba? Yana cikin ku, sai dai in ba a amince da ku ba.
6 Gama ina da gabagadin cewa za ku iske an amince da mu. 7 Ina addu'a ga Allah cewa ba za a same ku
da laifi ba. Ba wai ina rokon mu bayyana kamar mun ci gwadawar ba. Maimakon haka, ina addu'a ku
yi abinda ke dai dai, ko dayake mun yi kamar mun fadi gwadawar. 8 Domin bamu iya yin wani abu na
tsayayya da gaskiya ba, sai dai mu yi domin gaskiya. 9 Muna farin ciki idan mun kasa ku kuma kun yi
karfi. Muna addu'a kuma domin ku kammalu. 10 Na rubuta wadannan abubuwa yayinda ba ni tare da
ku, saboda yayin da zan kasance da ku ba zan zamar maku mai fada ba. Ba na so inyi amfani da ikon
da Ubangiji ya bani in tsattsaga ku, sai dai in gina ku. 11 A karshe, 'yan'uwa, ku yi farinciki, ku yi aiki
don sabuntuwa, ku karfafa, ku yarda da juna, ku zauna cikin salama. Kuma Allahn kauna da salama
zai kasance tare da ku. 12 Ku gai da juna da tsattsarkar sumba. 13 Masu bi duka suna gaishe ku. 14 Bari
alherin Ubangiji Yesu Almasihu, da kaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su kasance tare da
ku duka.

GALATIYAWA

1 Wannan Bulus manzo ne. Manzancina kuwa, bai zo daga mutane ba ko mutum, amma ta wurin
Yesu Almasihu da Allah Uba wanda da ya tashe shi daga matattu. 2 Ni da dukan 'yan'uwa da nake tare
da su a nan, ina rubuto maku ku iklisiyoyi da ke a Galatiya. 3 Alheri zuwa gare ku da salama daga Allah
Ubanmu da kuma Ubangjinmu Yesu Almasihu, 4 wanda ya ba da kansa domin zunubanmu saboda ya
kubutar da mu daga wannan mugun zamani, bisa ga nufin Allah da Ubanmu. 5 Daukaka ta tabbata a
gare shi har abada abadin. 6 Na yi mamaki kwarai yadda kuka juya da sauri zuwa wata bishara daban.
Na yi mamakin cewa kuna juyawa daga shi wanda ya kira ku ta wurin alherin Almasihu. 7 Ba wata
bishara, amma akwai wadansu mutane da suke kawo maku rudani kuma suna so su gurbata bisharar
Almasihu. 8 Amma, ko da mu ne ko mala'ika daga sama ya yi maku shelar wata bishara ta daban da
wadda muka yi shelar ta, la'ananne ne. 9 Kamar yadda muka fadi maku a da, yanzu kuma ina sake
fada, "Idan wani ya yi maku shelar wata bishara ta daban da wadda kuka karba, la'ananne ne." 10 To
yanzu ina neman shaidar mutane ne ko Allah? Ina neman in gamshi mutane ne? Idan har yanzu
ina kokarin in gamshi mutane ne, ni ba bawan Almasihu ba ne. 11 Ina son ku sani fa 'yan'uwa, cewa
bisharar da nake shelar ta ba daga mutane take ba. 12 Ban karbe ta daga mutum ba, ba ma wanda ya
koyar mani A maimakon haka, ta wurin wahayin Yesu Almasihu ne zuwa gare ni. 13 Kun riga kun ji
game da rayuwa ta a da cikin Yahudanci, yadda da nake da kwazon tsananta wa iklisiyar Allah fiye
da misali kuma ina lalatar da ita. 14 Ina gaba-gaba cikin Yahudanci fiye da yawancin tsararrakina.
A kwazo kuwa fiye da kima game da al'adun ubannina. 15 Amma ya gamshi Allah ya zabe ni daga
cikin mahaifiyata. Ya kira ni ta wurin alherinsa. 16 Ya bayyana dansa a gareni, saboda in yi shelar
sa cikin al'ummai. Nan da nan, ban nemi shawarar nama da jini ba 17 kuma ban tafi Urushalima
ba wurin wadanda suka zama manzanni kafin ni. Maimakon haka sai na tafi Arebiya, daga nan sai
na dawo Dimashku. 18 Bayan shekara uku na je Urushalima don in san Kefas, na zauna da shi na
kwana goma sha biyar. 19 Amma ban ga ko daya daga cikin manzannin ba sai Yakubu kadai, dan'uwan
Ubangiji. 20 Duba, a gaban Allah, ba karya nake yi ba cikin abin da na rubuta maku. 21 Daga nan sai na
je lardin Suriya da Kilikiya. 22 Har a lokacin babu wanda ya san ni a fuska a iklisiyoyin Yahudiya da
suke cikin Almasihu, 23 amma sai labari kawai suke ji, "Wanda a da yake tsananta mana yanzu yana
shelar bangaskiyar da a da yake rusarwa." 24 Suna ta daukaka Allah saboda ni.

2

1 Daga nan, bayan shekara goma sha hudu na koma Urushalima tare da Barnaba. Na kuma dauki
Titus tare da ni. 2 Na koma ne domin Allah ya nuna mani in koma. Sai na gabatar masu shelar
bisharan da nake yi a cikin al'ummai. (Amma a kebe na yi magana da wadanda aka dauka muhimman
shugabanni). Na yi haka ne domin in tabbatar da cewa ba gudun banza nake yi ba, ko kuma na yi
gudun banza. 3 Amma ko Titus wanda yake tare da ni, Baheline, ba wanda ya tilasta masa ya yi kaciya.
4 Wannan maganar ta taso ne daga 'yan'uwan karya da suka zo cikinmu a boye su ga 'yancin mu a
cikin Yesu Almsihu. Sun yi marmarin su maishe mu bayi ga doka. 5 Ba mu mika kanmu biyayya gare
su ba ko da na sa'a daya, domin gaskiyar bishara ta kasance babu canzawa domin ku. 6 Amma su
wadanda a ke ganin su da muhimmanci ba su taimaka mani da komai ba. Ko su wanene su bai dame
ni ba. Allah ba ya karbar wanda mutane suka fi so. 7 Maimakon haka, suka ga an danka mani shelar
bishara ga wadanda ba su da kaciya. Kamar yadda aka ba Bitrus shelar bishara ga masu kaciya. 8 Gama
Allah wanda yake yin aiki a cikin Bitrus domin manzanci zuwa ga masu kaciya, haka kuma yake aiki
ciki na zuwa ga al'ummai. 9 Da Yakubu, Kefas, da Yahaya, wadanda a ke gani masu gina ikilisiya, suka
fahimci alherin da aka ba ni, suka bamu hannun dama na zumunci ni da Barnaba, Sun yi haka ne
kawai domin mu mu tafi zuwa wurin al'ummai, su kuma su je wurin masu kaciya. 10 Suna kuma so
mu tuna da matalauta. Ni ma ina da aniyar yin haka. 11 Da Kefas ya kai Antakiya, na yi tsayayya
da shi a gabansa domin shine ke da kuskure. 12 Da ma Kefas yana cin abinci tare da al'ummai kafin
zuwan wasu mutane daga wurin Yakubu. Amma da wadannan mutane suka iso, sai ya dena kuma ya

ware kansa daga al'umman. Yana jin tsoron wadannan mutanen da ke bukatar kaciya. [13] Hakannan
ma sauran Yahudawa da suke tare da shi sun bi munafurcin sa. A sakamakon haka Barnaba ma ya
bi munafurcin su. [14] Da na ga basu bin gaskiyar da take cikin bisharar, na gaya wa Kefas a gaban
su duka, "Idan kai Bayahude ne kana rayuwar ka ta al'ummai a maimakon rayuwar Yahudawa, to ta
yaya za ka tilasta wa al'ummai su yi zaman Yahudawa? " [15] Mu da muke Yahudawa daga haihuwa, ba
''Al'ummai masu zunubi ba.'' [16] Ku sani fa, babu wanda za a baratar ta ayyukan shari'a. A maimakon
haka an baratar da su ta wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu. Mun zo ga cikin Almasihu Yesu
domin mu samu baratarwa ta bangaskiya cikin Almasihu, kuma ba ta ayyukan shari'a ba. Domin
ta ayyukan shari'a babu wanda zai samu baratarwa. [17] Amma idan mun nemi Allah ya baratar da
mu cikin Almasihu, mun samu kanmu masu zunubi kenan, Almasihu ya zama bawan zunubi ne? Ko
kadan! [18] Idan na sake gina dogara ta a kan shari'a, dogarar da na juya wa baya, na nuna kai na mai
karya shari'a kenan. [19] Ta wurin shari'a na mutu ga shari'a, domin in yi rayuwa irin ta Allah. [20] An
giciye ni tare da Almasihu, ba nine ke rayuwa ba kuma, amma Almasihu ke rayuwa a cikina. Rayuwar
da nake yi a yanzu a cikin jiki, ina yin ta ne, ta wurin bangaskiya ga dan Allah, wanda ya kaunace ni ya
ba da kansa domina. [21] Ban yi watsi da alherin Allah ba, domin idan adalci ya wanzu ta wurin shari'a,
ashe Almasihu ya mutu a banza kenan.

3

[1] Ku Galatiyawa marasa wayo! Wanne mugun ido ya cuce ku? Ashe, ba Yesu Almasihu gicciyayye
aka nuna a gaban idon ku ba? [2] Ina so in gane wannan daga wurin ku ne kawai. Kun karbi Ruhun ta
wurin ayyukan doka ne ko ta wurin ba da gaskiya ga abin da kuka ji? [3] Rashin wayonku ya yi yawa
haka ne? Kun fara da Ruhu, sai kuma yanzu ku karasa a cikin jiki? [4] Kun fuskanci abubuwa da yawa
a banza ne - har idan a banza ne? [5] To, shi wanda ya ba ku Ruhun, da ayyuka masu iko a tsakanin ku,
ya yi ne ta wurin ayyukan shari'a ko ta wurin ji tare da bangaskiya? [6] Ibrahim ''ya ba da gaskiya ga
Allah, kuma an lisafta mashi wannan a matsayin adalci.'' [7] Ta wannan hanya ku fahimta su wadanda
suka ba da gaskiya, 'ya'yan Ibrahim ne. [8] Nassi ya riga ya hangi gaba cewa, ta wurin bangaskiya Allah
zai baratar da Al'ummai. An yi wa Ibrahim shelar bishara tuntuni: ''A cikinka ne dukan al'ummai za
su yi albarka.'' [9] Saboda haka, wadanda suka ba da gaskiya, masu albarka ne tare da Ibrahim wanda
ke da bangaskiya. [10] La'ana na kan wadanda sun dangana ga ayyukan shari'a. Gama a rubuce yake,
''La'ananne ne kowanne mutum da bai tsaya ga duk abin da ke a rubuce cikin littafin shari'a ba, ya
kuma aikata shi duka."' [11] Yanzu a sarari yake, Allah ba ya baratar da kowa ta wurin shari'a, domin
''Mai adalci zai rayu ta bangaskiya.'' [12] Doka ba daga bangaskiya take ba, 'Amma a maimakon haka,
"Shi wanda ke yin wadannan abubuwa cikin shari'a, zai yi rayuwa ta wurin shari'a.'' [13] Almasihu
ya fanshe mu daga la'anar shari'a da ya zama la'ananne saboda mu. Kamar yadda yake a rubuce,
''La'ananne ne duk wanda aka sargafe a bisa itace.'' [14] Dalilin shine, albarkan da ke bisan Ibrahim ta
zo ga al'ummai cikin Almasihu Yesu, domin mu samu karban alkawarin Ruhu ta wurin bangaskiya.
[15] 'Yan'uwa, ina magana bisa ga ka'idojin mutane. Idan mutane sun yi yarjejeniya, babu mai kawar
da shi ko a kara shi. [16] Yanzu fa, an fada alkawaran nan ne ga Ibrahim da zuriyarsa. Bai ce, ''ga zuriya
ba'' da manufar masu yawa; amma a maimakon haka ga daya kadai, ''ga zuriyar ka,'' wanda shine
Almasihu. [17] Yanzu na fadi wannan. Shari'a, wadda ta zo shekaru 430 daga baya, ba ta kawar da
alkawarin da Allah ya tabbatar da shi ba tun a baya. [18] Domin idan da gadon ya zo ta dalilin shari'a
ne, da ba za ya zo kuma ta dalilin alkawari ba. Amma Allah ya ba da shi ga Ibrahim kyauta ta wurin
alkawari. [19] Me ya sa kenan aka ba da shari'a? An kara ta ne saboda laifuffuka, har sai zuriyar Ibrahim
din nan ta zo ga wadanda aka yi masu alkawarinta. An kaddamar da ikon shari'ar ta wurin mala'iku,
ta hannun matsakaici. [20] Yanzu dai matsakanci yana nufin mutum fiye da daya, duk da haka Allah
daya ne. [21] Shari'a tana tsayayya da alkawaran Allah kenan? Ko kadan! Domin idan da an ba da
shari'a da ke iya bayar da rai, babu shakka da adalci ya zo ta wurin wannan shari'a. [22] A maimakon
haka, nassi ya kulle abubuwa duka a karkashin zunubi. Allah ya yi wannan domin alkawarin sa na
ceton mu ta wurin bangaskiya cikin Yesu Almasihu ya samu a ba da shi ga wadanda suka gaskanta.
[23] Amma kafin bangaskiya cikin Almasihu ta zo, an kulle mu kuma aka tsare mu da shari'a har zuwa
ga wahayin bangaskiya. [24] Daga nan shari'a ta zama mana jagora har sai da Almasihu ya zo, domin mu

samu baratarwa ta wurin bangaskiya. 25 Yanzu da bangaskiya ta zo, ba mu kuma a karkashin jagora.
26 Domin dukanku 'ya'yan Allah ne ta wurin bangaskiya cikin Almasihu Yesu. 27 Dukanku da aka yi
wa baftisma cikin Almasihu, kun suturce kanku da Almasihu. 28 Babu Bayahude ko Baheline, bawa ko
'yantacce, babu na miji ko mace, domin dukanku daya ne cikin Almasihu Yesu. 29 Idan ku na Almasihu
ne, ku zuriyar Ibrahim ne kenan, magada bisa ga alkawarin.

4

1 Ina cewa muddin magaji yaro ne, babu bambancin sa da bawa, ko da yake shine mai mallakan
dukan kadarorin. 2 A maimakon haka, yana karkashin masu jagora da amintattu har sai lokacin
da mahaifinsa ya ajiye. 3 Hakannan mu ma, lokaci da muke yara, an rike mu cikin kangi na tushin
ka'idojin wannan duniya. 4 Amma da lokacin ya yi daidai, Allah ya aiko da dansa, haihuwar mace,
haihuwar karkashin shari'a. 5 Ya yi haka ne domin ya fanshi wadanda ke a karkashin shari'a, domin
mu karbi diyanci a matsayin 'ya'ya. 6 Domin ku 'ya'ya ne, Allah ya aiko da Ruhun Dansa cikin
zuciyarmu, Ruhun wanda ke kirar, “Abba, Uba.” 7 Saboda wannan dalilin kai ba kuma bawa ba ne
amma da. Idan kai da ne, hakannan kuma kai ma magaji ne ta wurin Allah. 8 Duk da haka a da, da ba
ku san Allah ba, bayi ne ku ga alloli wadanda ainihi ba alloli ba ne ko kadan. 9 Amma yanzu da kuka
san Allah, ko kuma, yanzu da Allah ya san ku, me ya sa kuke sake komawa zuwa ga tushen ka'idodin
nan mara karfi da amfani? Kuna so ku sake komawa zaman bayi kuma daga farko? 10 Kuna kiyaye
ranaku na musamman, sabobin watanni, lokatai, da shekaru. 11 Ina ji maku tsoro. Ina tsoro cewa
kamar na yi aiki cikinku a wofi. 12 Ina rokon ku 'yan'uwa, ku zama kamar yadda nake, domin ni ma
na zama kamar ku. Ba ku yi mani laifin komai ba. 13 Amma kun sani cewa saboda rashin lafiya ne na
yi maku shelar bishara da farko. 14 Ko da yake halin da nake ciki cikin jiki a zahiri ya sa ku cikin gwaji,
ba ku raina ni ba ko kuma kuka watsar da ni. A maimakon haka, kun karbe ni kamar mala'ikan Allah,
kamar ni Almasihu Yesu ne da kansa. 15 Saboda haka, yanzu ina murnar taku? Domin ina shaidar ku,
idan mai yiwuwa ne, da kun kwakulo idanunku, kun ba ni. 16 To kenan, na zama makiyin ku ne saboda
na gaya maku gaskiya? 17 Suna neman ku da himma ba domin wani alheri ba ne. Suna so su raba ni
da ku domin ku bi su. 18 Yana da kyau ko yaushe a yi himma domin dalilai masu kyau, ba kuma kawai
sa'adda ina tare da ku ba. 19 'Ya'yana kanana, sabili da ku ina cikin zafin nakuda kuma sai Almasihu
ya samu kafuwa cikinku. 20 Da ma a ce ina tare da ku yanzu in canza muryata, domin ina damuwa a
kanku kwarai. 21 Ku gaya mani, ku da kuke marmarin ku zo karkashin shari'a, ba ku ji abin da shari'ar
ta ce ba? 22 A rubuce yake cewa, Ibrahim yana da 'ya'ya maza biyu, daya dan baiwa ne, dayan kuma
dan 'yantaciyar mace ne. 23 Abin lura anan, dan baiwar an haife shi ta hanyar mutuntaka ne, amma
dan 'yantaciyar macen, an haife shi ta wurin alkawari ne. 24 Ana iya bayyana abubuwan nan a hanyar
kwatanci kamar haka, wadannan mata na kama da alkawarai ne guda biyu. Dayan alkawarin daga
dutsen Sinayi ne. Ta haifi 'ya'ya da ke bayi ne su. Ita ce Hajaratu. 25 Yanzu fa, Hajaratu ita ce dutsen
Sinayi da ke Arebiya. Misali ce na Urushalima na yanzu, domin tana cikin bauta tare da 'ya'yanta.
26 Amma Urushalima da ke bisa 'yantacciya ce, ita ce mahaifiyarmu. 27 Kamar yadda yake a rubuce,
“Ki yi murna, ke bakarariya, ke da ba ki taba haihuwa ba. Ki yi shewa na farinciki, ke da ba ki dandana
haihuwan da ba. Domin 'ya'yan bakarariya da yawa suke, fiye da ta mace mai miji.” 28 Yanzu fa,
'yan'uwa, kamar yadda Ishaku yake, haka muke, wato 'ya'yan alkawari. 29 A lokacin can, shi wanda
aka haife shi ta hanyar mutuntaka ya tsananta wa wanda aka haife shi ta hanyar Ruhu. Haka yake
har yanzu. 30 Amma menene nassi ya ce? “Ka kori baiwar nan tare da danta. Domin dan baiwar nan
ba za ya ci gado tare da dan macen nan da ke 'yantacciya ba.” 31 Saboda haka 'yan'uwa, mu ba 'ya'yan
baiwa ba ne, a maimakon haka, mu 'ya'yan macen nan ne da ke 'yantacciya.

5

1 Saboda 'yanci ne Almasihu ya yantar da mu. Sai ku dage kada ku sake komawa cikin kangin bauta.
2 Duba, ni Bulus, ina gaya maku cewa idan an yi maku kaciya, Almasihu ba zai zama da amfani a gare
ku ba a kowace hanya. 3 Haka kuma, na shaida ga ko wanda mutum wadda aka yi masa kaciya ya
zama dole ya yi biyayya da dukan shari'a. 4 Kun rabu da Almasihu, dukanku wadanda aka “baratar”
ta wurin shari'a. Kun fadi daga alheri. 5 Domin ta wurin Ruhu, cikin bangaskiya, muna jira gabagadi

na adalci. [6] A cikin Almasihu kaciya ko rashin kaciya ba shi da ma'ana. Bangaskiya kadai mai aiki
ta wurin kauna ita ce mafi muhimmanci. [7] Da kuna tsere da kyau, wanene ya tsayar da ku daga
yin biyayya da gaskiya? [8] Rinjayarwa da ke sa yin wannan, ba daga wanda ya kira ku ba ne [9] Ai
karamin yisti shi yake sa dukan kulli ya kumbura. [10] Ina da wannan gabagadin game da ku cikin
Ubangiji cewa ba za ku yi tunani a wata hanya daban ba. Shi wanda ya rikita ku zai sha hukunci
ko wanene shi. [11] 'Yan'uwa, idan har yanzu wa'azin kaciya nake yi, don me har yanzu ake tsananta
mani? Inda haka ne dutsen sanadin tuntube game da gicciye da ya ragargaje. [12] Ina fata wadanda
suke badda ku su maida kansu babani. [13] 'Yan'uwa, domin Allah ya kira ku zuwa ga yanci, kada dai ku
mori yancin nan ya zama zarafi domin jiki. A maimakon haka ta wurin kauna ku yi wa juna hidima.
[14] Saboda dukan shari'a ta cika ne a cikin doka guda daya; "Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka."
[15] Amma idan kuna cizo da hadiye juna, ku lura kada ku hallakar da junanku. [16] Na ce, ku yi tafiya
cikin Ruhu, ba za ku cika sha'awoyin jiki ba. [17] Domin jiki yana gaba mai karfi da Ruhu, Ruhu kuma
yana gaba da jiki. Domin wadannan akasin juna suke. Sakamakon shine ba za ku iya yin abin da
kuke so ba. [18] Amma idan Ruhu ne ke bishe ku, ba ku karkashin shari'a. [19] Yanzu ayyukan jiki a
bayyane suke. Sune al'amuran lalata, rashin tsarki, sha'awoyi, [20] bautar gumaka, sihiri, yawan fada,
jayayya, kishi, zafin fushi, gasa, tsattsaguwa, hamayya, [21] hassada, buguwa, buguwa da tarzoma, da dai
sauran irin wadannan abubuwa. Na gargade ku, kamar yadda a da na gargade ku, cewa wadanda suke
aikata wadannan abubuwa ba za su gaji mulkin Allah ba. [22] Amma 'ya'yan Ruhu kauna ne, farinciki,
salama, hakuri, kirki, nagarta, bangaskiya, [23] tawali'u, da kamun kai. Babu wata shari'a da ke gaba da
wadannan abubuwa. [24] Wadanda suke na Almasihu Yesu sun giciye halin jiki tare da marmarin sa da
miyagun sha'awoyi. [25] Idan muna zaune cikin Ruhu, mu yi tafiya da Ruhu. [26] Kada mu zama masu
girman kai, ko muna cakunar juna, ko muna kishin juna.

6

[1] 'Yan'uwa, idan an kama mutum yana yin wani laifi, ku da kuke da ruhaniya sai ku dawo da
mutumin a hanya cikin ruhun tawali'u, ka lura da kanka don kada kai ma ka fada a cikin gwaji. [2] Ku
dauki damuwar juna, ta yin haka za ku cika shari'ar Almasihu. [3] Domin idan kowa ya zacci shi wani abu
ne alhali shi ba komai ba ne rudin kansa yake yi. [4] Sai kowa ya auna aikin sa. Sa'annan zai sami abin da
zai yi takama, ba sai ya kwatanta kansa da wani ba. [5] Domin kowa zai dauki nauyin kayansa. [6] Wanda
aka koya masa maganar, wajibi ne ya ci amfanin abubuwansa masu kyau duka tare da malaminsa.
[7] Kada fa a yaudare ku ba a yi wa Allah ba'a. Dukan abin da mutum ya dasa, shine abin da zai girba.
[8] Domin shi wanda ya shuka wa kansa dabi'ar zunubi zai girbi hallaka, amma shi wanda ya shuka cikin
Ruhu, zai girbi rai madawwami daga Ruhu. [9] Kada mu gaji da aikata nagarta, domin a lokacin da ya
dace za mu yi girbi idan ba mu gaji ba. [10] Saboda haka, lokacin da muke da zarafi, sai mu yi nagarta ga
kowa. Mu yi nagarta mussamman ga wadanda suke na iyalin bangaskiya. [11] Dubi yawan wasikun da
na rubuta maku da hannuna. [12] Wadanda suke so su nuna hali mai kyau cikin jiki suke tilasta ku yin
kaciya. Suna yin haka ne kadai saboda kada a tsananta masu saboda gicciyen Almasihu. [13] Domin ko
su wadanda suke masu kaciya ba su kiyaye shari'a. Maimakon haka suna so ne a yi maku kaciya don
su yi fahariya game jikinku. [14] Bari kada ya zama ina fahariya sai dai ta gicciyen Ubangijinmu Yesu
Almasihu. Ta wurinsa ne aka gicciye duniya a gare ni, ni kuma ga duniya. [15] Domin kaciya ko rashin
kaciya ba komai ba ne. Maimakon haka, sabon halita ne ke da muhimmanci. [16] Ga dukan wadanda
za su zauna cikin wannan ka'ida, bari salama da jinkai su kasance tare da su da kuma bisa Isra'ila na
Allah. [17] Daga yanzu zuwa nan gaba kada wani ya dame ni, domin ina dauke da tabbai na Yesu a jikina.
[18] Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance da ruhun ku, 'yan'uwa. Amin.

Afisawa

[1] Bulus, manzon Yesu Almasihu ta wurin nufin Allah, zuwa ga kebabbu na Allah da ke a Afisa
wanda suke aminci cikin Yesu. [2] Bari alheri ya kasance da ku, da salama daga wurin Allah Ubanmu
da Ubangijinmu Yesu Almasihu. [3] Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Almasihu. Shine
ya albarkace mu da kowanne albarku na ruhaniya da ke cikin sammai cikin Almasihu. [4] Kafin halitar
duniya, Allah ya zabe mu da muka ba da gaskiya cikin Yesu. Ya zabe mu domin mu yi zaman tsarki
da rayuwar da babu aibu a gabansa. [5] Cikin kauna Allah ya kaddara ya dauke mu mu zama yayansa ta
wurin Yesu almasihu. Ya yi wannan domin ya gamshe shi ya yi abin da ya ke so. [6] Sakamakon shine
Allah ya karbi yabo domin daukakan alherinsa. Wannan shine abinda ya ba mu hannu sake ta wurin
kaunataccensa. [7] Gama cikin kaunataccensa aka fanshe mu ta wurin jininsa, da gafarar zunubai ta
wurin wadataccen alherinsa. [8] Ya ba da wannan alherin a yalwace cikin dukan hikima da fahimta.
[9] Allah ya bayyana mana gaskiyar al'amarin da aka boye na shirinsa, ta wurin abin da yake so ya
nuna cikin Almasihu. [10] Idan lokaci ya yi na kammala shirinsa, Allah zai kawo dukan abubuwan da
ke sama da kasa cikin Yesu. [11] An zabe mu cikin Almasihu mu zama abin gado na Allah. Ya yi mana
wannan shirin tun da cikin shirin sa, shi mai yin dukan abu ta dalilin nufinsa. [12] Allah ya yi haka
saboda mu rayu domin yabon daukakarsa. Mune na farko da muka sami bege cikin Almasihu. [13] A
cikin Almasihu ne kuma kuka samu jin maganar gaskiya, bisharan cetonku ta wurin Yesu. A cikinsa
ne kuka bada gaskiya aka hatimce ku da Ruhu Mai Tsarki wanda aka alkawarta. [14] Ruhun shine
tabbacin gadonmu kafin mu kai ga samunsa. Wannan don yabon daukakarsa ne. [15] Sabo da haka,
tun lokacin da na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kaunar ku zuwa dukan wadanda
aka kebe dominsa. [16] Ban fasa tunawa da ku ba ina addu'a saboda ku cikin addu'o'ina. [17] Ina addu'a
da cewa Allah Ubangijinmu Yesu Almasihu, Uban daraja, ya ba ku ruhun basira da wahayin saninsa.
[18] Ina addu'a idanun zuciyarku su bude domin ku san tabacin kiranku. Ina addu'a dominku san arzikin
mulkin gadonsa cikin wadanda aka kebe dominsa. [19] Ina addu'a ku san ikon nan nasa mai girma mara
iyaka da ke cikin mu da muka ba da gaskiya. Wannan girman yana ta wurin aikin karfin ikonsa ne.
[20] Wannan shine ikon da ya yi aiki cikin Almasihu lokacin da Allah ya tashe shi daga matattu ya sa shi
a hannun damansa cikin sammai. [21] Ya sanya shi bisa birbishin dukan sarauta, iko, mulki, karfi, da
kowanne irin suna. Ya sanya Almasihu ba a wannan zamanin kadai ba, amma da zamani mai zuwa.
[22] Allah ya saka dukan abubuwa a karkashin kafafun Almasihu. Ya sa shi shugaban dukan abubuwa a
cikin ikilisiya. [23] Ikilisiya jikinsa ne, cikarsa wanda ya cika dukan abubuwa cikin kowacce hanya.

2

[1] Amma da ku matattu ne cikin zunubanku da laifofinku. [2] A cikinsu kuka yi rayuwa bisa ga
al'amuran duniyan nan. Kuka biye wa mai sarautar ikokin sararin sama, wannan ruhun ne da ke
aiki cikin kangararrun 'ya'ya. [3] Da can dukanmu muna cikin wadannan marasa bada gaskiya. Muka
biye wa mugun burin jikinmu. Muna aikata halin mutuntaka da na tunaninmu. Bisa ga dabi'a 'ya'ya
ne wadanda sun cancanci fushin Allah, kamar wadansu. [4] Amma Allah mai yalwar jinkai ne, sabili da
matukar kauna da ya kaunace mu. [5] Sa'anda muke matattu cikin zunubai, ya kawo mu cikin sabon rai
tare da Almasihu. Ta wurin alheri aka cece mu. [6] Allah ya tashe mu tare ya kuma sa muka zauna
tare a matsayi guda cikin Almasihu Yesu. [7] Ya yi wannan domin a zamanai masu zuwa ya nuna
mana matukar yalwar arzikin alherinsa ta wurin Yesu. Yana nuna mana wannan ta wurin alherinsa.
[8] Domin ta wurin alheri aka cece ku ta wurin bangaskiya, wannan ba daga gare ku ba ne, kyauta
ce ta Allah. [9] Ba daga ayyuka ba, Saboda wannan dalili kada kowa ya yi fahariya. [10] Gama mu aikin
hannuwansa ne, halitattu cikin Almasihu Yesu domin mu yi kyawawan ayyuka, wadanda tun da Allah
ya tanada, mu yi rayuwa a cikinsu. [11] Saboda haka ku tuna da ku al'ummai ne a dabi'ar jiki. Ana
kiranku “marasa kaciya”, abin da ake kira kaciya cikin jiki wadda hannayen mutane ke yi. [12] Gama
a lokacin nan a rabe kuke da Almasihu. Ku bare ne ga mutanen Isra'ila. Ku baki ne ga wa'adodi
na al'kawarai. Ba ku da tabbaci a kan gobe. Ba ku da Allah a cikin duniya. [13] Amma yanzu a cikin

Almasihu Yesu ku da da kuke nesa da Allah, an kawo ku kusa da shi ta wurin jinin Almasihu. [14] Gama
shine salamar mu. Domin ya mai da biyun daya. Cikin jikinsa ne ya rushe katangar gaba da ta raba
mu da juna. [15] Wato ya kawar da shari'a mai umarnai da sharudda, domin ya halitta sabon mutum
daya a cikinsa. Yin haka ya kawo salama. [16] Ya yi haka domin ya sulhunta mutum biyu cikin jiki
daya ga Allah ta wurin gicciye. Ta wurin gicciye ya kashe gabar da ke tsakaninsu. [17] Yesu ya zo ya
yi maku shelar salama ku da kuke nesa da ku na kusa. [18] Domin ta wurin Yesu dukanmu biyu cikin
Ruhu daya muna da hanya zuwa wurin Uba. [19] Sabo da haka yanzu ku al'ummai, ko daya, ba bare ba
ne. Maimakon haka ku abokai ne tare da kebabbun Allah, abokan aiki. [20] Wadanda an gina su bisa
tushen manzanni da annabawa. Almasihu Yesu da kansa shine mafificin dutsen ginin. [21] A cikinsa
dukan ginin ya hade tare, suna kuma girma kamar haikali cikin Ubangiji. [22] A cikinsa ne kuma ake
gina ku gaba daya kun zama mazaunin Allah a cikin Ruhu.

3

[1] Saboda haka, ni Bulus, dan sarka sabili da Almasihu dominku al'ummai. [2] Ina zaton kun ji a kan
aiki mai girma na alherin Allah da ya ba ni dominku. [3] Ina rubuto maku bisa ga wahayin da aka
sanashe ni. Wannan ita ce boyayyar gaskiya da na rubuta a takaice a cikin wata wasikar. [4] Sa'adda
kuka karanta a kan wannan, za ku iya fahimtar basira ta cikin boyayyar gaskiya a kan Almasihu.
[5] Wanda a zamanun da ba a bayyana wa mutane ba. Amma yanzu an bayyana shi ga manzanni da
annabawa kebabbu a cikin Ruhu. [6] Wannan boyayyar bishara ita ce al'ummai ma abokan gado ne
tare da mu, gabobi ne cikin jiki daya. Abokan tarayya ne kuma cikin alkawaran Almasihu Yesu ta
wurin bishara. [7] Domin wannan na zama bawa ta wurin baiwar alherin Allah da ya bani ta wurin
karfin ikonsa. [8] Allah ne ya ba ni wannan baiwa. Ko da shike nine mafi kankanta cikin kebabbun
Allah, in yi shelar bishara ga al'ummai akan wadatar Almasihu marar matuka. [9] In kuma fahimtar da
dukan mutane a kan shirin Allah, wannan boyayyar gaskiya wadda tun zamanai da suka wuce Allah
ya boye, shi da ke mahallicin dukan abubuwa. [10] Saboda haka, ta wurin ikilisiya, masu iko da masu
mulkin sararin sama za su san hikimar Allah ta fuskoki daban daban. [11] Wannan ya kasance bisa ga
dawwamammen nufi da ya zartar cikin Almasihu Yesu Ubangijinmu. [12] Gama a cikin Almasihu muna
da gabagadi, da dama, da amincewa sabili da gaskiyar mu a cikinsa. [13] Saboda haka ina rokon ku
kada ku karaya da wahalar da na sha domin ku wadda ta zama daukakar ku. [14] Saboda haka nake
durkusawa da gwiwa ta a gaban Uba, [15] wanda ta wurinsa ake kiran kowanne iyali na sama da na kasa.
[16] Ina addu'a ya amince maku bisa ga yalwar wadatar daukakarsa, ku karfafa matuka da iko ta wurin
Ruhunsa, da yake cikinku. [17] Ina addu'a Almasihu ya zauna a cikin zuciyar ku ta wurin bangaskiya.
Ina kuma addu'a ku kafu ku kuma ginu da zurfi kwarai cikin kaunarsa. [18] Ku kasance cikin kaunarsa
domin ku gane, tare da dukan masu bi, menene zurfi, da fadi, da tsawon kaunar Almasihu. [19] Ina
addu'a domin ku san mafificiyar kaunar Almasihu da ta wuce sani. Ku yi wannan domin a cika ku da
dukan cikar Allah. [20] Yanzu ga wanda yake da ikon aikata dukan abu fiye da abin da muke roko ko
tunani, bisa ga ikonsa da ke aiki a cikinmu, [21] daukaka ta tabbata a gare shi a cikin ikilisiya ta wurin
Almasihu Yesu har ya zuwa zamanun zamanai har abada abadin. Amin.

4

[1] Saboda haka a matsayi na na dan sarka saboda Ubangiji; ina rokon ku ku yi zaman rayuwa da ta
cancanci kiran da Allah ya kiraye ku. [2] Ku zamna da matukar tawali'u da sahihanci da hakuri. Ku karbi
juna cikin kauna. [3] Ku yi kokarin zaman dayantaka cikin Ruhu kuna hade cikin salama. [4] Akwai jiki
daya da kuma Ruhu daya, kamar yadda aka kira ku a kan begen nan daya. [5] Ubangiji daya, bangaskiya
daya, da kuma baftisma daya. [6] Allah daya ne da Uban duka. Shine bisa duka, ta wurin duka, da kuma
cikin duka. [7] Ko wannenmu an ba shi baiwa bisa ga awon baiwar Almasihu. [8] Kamar yadda nassi ya ce,
“Da ya haye zuwa cikin sama, ya bi da bayi cikin bauta. Ya kuma yi wa mutane baye baye. [9] Menene
ma'anar, “Ya hau?” Ana cewa kenan ya sauka har cikin zurfin kasa. [10] Shi da ya sauka shine kuma
wanda ya hau birbishin sammai. Ya yi wannan domin ya cika dukan abubuwa. [11] Almasihu ya ba
da baye baye kamar haka: manzanni, annabawa, masu shelar bishara, makiyaya, da masu koyarwa.
[12] Ya yi haka domin ya shiryar da masu bi saboda hidima, domin gina jikin Almasihu. [13] Ya yi haka

har sai mun kai dayantakar bangaskiya da sanin Dan Allah. Ya yi haka har sai mun kai ga manyanta,
kamar wadanda suka kai cikakken matsayin nan na falalar Almasihu. [14] Wannan ya zamanto haka
domin kada mu kara zama kamar yara. Kada a yi ta juya mu. Wannan haka yake domin kada mu
biye wa iskar kowacce koyarwa ta makirci da wayon mutane masu hikimar yin karya. [15] Maimakon
haka za mu fadi gaskiya cikin kauna domin mu yi girma cikin dukan tafarkun da ke na sa, shi da yake
shugaba, Almasihu. [16] Almsihu ya hada dukan jikin masu ba da gaskiya. Jikin yana hade ta wurin
kowanne gaba, domin jikin ya yi girma ya gina kansa cikin kauna. [17] Saboda haka ina yi maku gargadi
cikin Ubangiji cewa, kada ku sake yin rayuwa irin ta al'ummai da suke yi cikin azancin wofi marar
amfani. [18] Sun duhunta cikin tunaninsu. Bare suke da rai irin na Allah, ta wurin jahilcin da ke cikinsu
da ta wurin taurare zukatansu. [19] Basa jin kunya. Sun mika kansu ga mutumtaka ta yin kazamtattun
ayyuka da kowacce zari. [20] Amma ba haka kuka koyi al'amuran Almasihu ba. [21] Ina zaton kun rigaya
kun ji a kansa. Ina zaton an koyar da ku cikinsa, kamar yadda gaskiyar Yesu ta ke. [22] Dole ku yarda
halin ku na da, wato tsohon mutum. Tsohon mutumin ne ya ke lalacewa ta wurin mugun buri. [23] Ku
yarda tsohon mutum domin a sabonta ku cikin ruhun lamirinku. [24] Ku yi haka domin ku yafa sabon
mutum, mai kamanin Allah. An hallitta shi cikin adalci da tsarki da gaskiya. [25] Saboda haka ku watsar
da karya. “Fadi gaskiya ga makwabcin ka”, domin mu gabobin juna ne. [26] “Ku yi fushi, amma kada
ku yi zunubi.” Kada ku bari rana ta fadi kuna kan fushi. [27] Kada ku ba shaidan wata kofa. [28] Duk mai
yin sata, kada ya kara yin sata kuma. Maimakon haka, ya yi aiki. Ya yi aiki da hannuwan sa domin
ya sami abin da zai taimaka wa gajiyayyu. [29] Kada rubabbun maganganu su fito daga cikin bakinku.
Maimakon haka, sai ingantattu da za su ba da alheri ga masu ji. [30] Kada ku bata wa Ruhu Mai Tsarki
na Allah rai domin ta wurin sa ne aka hatimce ku domin ranar fansa. [31] Sai ku watsar da dukan dacin
rai, da hasala, da fushi, da tankiya, da reni tare da dukan mugunta. [32] Ku yi wa juna kirki, ku zama da
taushin zuciya. Ku yafe wa juna, kamar yadda Allah cikin Almasihu ya gafarta maku.

5

[1] Saboda haka ku zama masu koyi da Allah, kamar kaunatattun 'ya'yansa. [2] Ku yi zama cikin kauna
kamar yadda Almasihu ya kaunace mu, ya kuma mika kansa sadaka da hadaya ga Allah dominmu,
hadaya mai kanshi abin karba ga Allah. [3] Fasikanci ko kowacce irin kazamta, ko kazamar lalata kada
a ambace su a tsakaninku, don haka ya dace ga masu bi. [4] Kada a ambaci batsa, maganar wauta ko
alfasha wadanda ba su dace ba. Maimakon haka, mu zama masu godiya. [5] Domin wannan kun sani
cewa ba fasiki, ko mara tsarki, ko mai hadama wato mai bautar gumaka zai sami gado cikin mulkin
Almasihu da Allah. [6] Kada kowa ya rude ku da maganganun wofi. Saboda wadannan abubuwa ne
fushin Allah ke zuwa kan kangararrun 'ya'ya. [7] Kada ku yi tarayya tare da su. [8] Domin da ku duhu ne,
amma yanzu ku haske ne cikin Ubangiji. Sai ku yi tafiya kamar 'ya'yan haske. [9] Saboda amfanin haske
shine dukan alheri, adalci da gaskiya. [10] Kuna bidar abin da Ubangiji ke murna da shi. [11] Kada ku sa
hannu ga ayyuka marasa amfani da ayyukan duhu amma gara a tone su. [12] Don abubuwan da suke yi
a boye abin kunya ne a bayyana su. [13] Dukan abu, idan haske ya bayyana su, za a gan su. [14] Domin duk
abin da aka bayyana ya zama haske. Saboda haka aka ce, “Ka farka, kai mai barci, ka tashi daga cikin
matattu; Almasihu kuwa zai haskaka bisanka”. [15] Saboda haka, ku maida hankali yadda kuke rayuwar
ku, ba kamar mutane marasa hikima ba amma kamar masu hikima. [16] Ku yi lura yadda kuke amfani
da lokaci don kwanakin miyagu ne. [17] Kada ku zama wawaye. Maimakon haka, ku fahimci ko menene
nufin Ubangiji. [18] Kuma Kada ku bugu da ruwan inabi, don yana iya lalata rayuwa. Maimakon haka,
ku cika da Ruhu Mai Tsarki. [19] Kuna magana da junanku cikin zabura da wakoki da wakokin ruhaniya,
kuna rairawa da yabo da zuciyarku ga Ubangiji. [20] Kullum kuna ba da gaskiya domin dukan abubuwa
cikin sunan Ubangiji Yesu ga Allah Uba. [21] Kuna sarayadda kanku ga juna cikin girmama Almasihu.
[22] Mata, ku yi biyayya ga mazan ku kamar ga Ubangiji. [23] Domin miji shine shugaban matarsa kamar
yadda Almasihu yake shugaban ikilisiya. Shine kuma mai ceton jiki. [24] Amma kamar yadda ikilisiya
take biyayya ga Almasihu, haka kuma dole mata suyi ga mazajen su cikin kowanne abu. [25] Mazaje,
ku kaunaci matanku kamar yadda Almasihu ya kaunaci ikilisiya har ya ba da kansa dominta, [26] Ya
yi wannan domin ya tsarkake ta. Ya wanke mu da ruwan wanki ta wurin kalma. [27] Ya yi wannan
domin ya mika ma kansa ikilisiya mai daraja, ba tare da tabo ko cikas ko wani abu kamar wadannan,

amma ta zama da tsarki da kuma mara aibi. 28 Hakannan kuma, mazaje su kaunaci matansu kamar
jikunnansu. Wanda yake kaunar matarsa yana kaunar kansa. 29 Ba wanda ya taba kin jikinsa. Amma,
yakan ciyadda shi yana kaunarsa, kamar yadda Almasihu ya kaunaci ikilisiya. 30 Domin mu gabobin
jikinsa ne. 31 "Domin wannan mutum zai rabu da ubansa da uwarsa ya manne wa matarsa, su biyu su
zama nama daya". 32 Wannan asirin gaskiyar, da girma yake, amma ina magana ne game da Almasihu
da ikilisiyarsa. 33 Duk da haka, kowannenku dole ya kaunaci matarsa kamar kansa, matar kuma dole
ta girmama mijinta.

6

1 'Ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku chikin Ubangiji, domin wannan daidai ne. 2 "Ka girmama
mahaifinka da mahaifiyarka" (Doka ta fari kenan da alkawari), 3 "ta haka za ku yi albarka, domin
kwanakinku su yi tsawo a duniya". 4 Hakanan, ku ubanni kada ku cakuni 'ya'yan ku har su yi fushi,
amma ku goye su cikin horon Ubangiji da gargadinsa. 5 Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya
tare da girmamawa da tsoro da zuciya mai gaskiya. Ku yi masu biyayya kamar ga Almasihu. 6 Ku yi
masu biyayya ba don lallai suna kallonku ba domin ku faranta masu rai. Maimakon haka, ku yi biyayya
kamar bayi ga Almasihu. Ku yi nufin Allah daga zuciya. 7 Ku yi hidima da dukan zuciya, kamar kuna
bautar Ubangiji ba mutane ba. 8 Sai ku sani cewa duk abinda mutum ya yi zai karbi sakamako daga
wurin Ubangiji, ko shi bawa ne ko 'yantacce. 9 Ku kuma iyayengiji, ku yi irin wannan ga barorin ku.
Kada ku razana su. Kun sani shi wanda ke Ubangijinsu da ku daya ne yana sama. Kun sani tare da
shi baya nuna tara. 10 A karshe, ku karfafa cikin Ubangiji da cikin karfin ikonsa. 11 Ku dauki dukan
makamai na Allah, domin ku iya dagewa gaba da dabarun shaidan. 12 Gama yakinmu ba da nama
da jini bane. Amma, da ikoki da mulkoki da mahukuntan wannan zamani mai duhu da rundunai
masu duhu na mugunta cikin sammai. 13 Don haka ku dauki dukan makamai na Allah, domin ku iya
tsayawa da karfi cikin muguwar rana. Bayan kun yi komai za ku tsaya da karfi. 14 Saboda haka ku
tsaya da karfi. Ku yi wannan bayan kun yi damara cikin gaskiya kuna yafa sulke na adalci. 15 Ku
yi wannan bayan kun daure kafafunku da shirin kai bisharar salama. 16 Cikin dukan abu ku dauki
garkuwar bangaskiya, wadda za ku kashe dukan kibau masu wuta na mugun. 17 Ku dauki kwalkwalin
ceto da takobin Ruhu, wanda shine maganar Allah. 18 Tare da kowacce irin addu'a da roko kuna addu'a
kullum cikin Ruhu. Da wannan lamiri, kuna tsare wannan da iyakacin kula da dukan juriya da roko
saboda dukan masu bi. 19 Ku yi mani addu'a, domin in karbi sako duk sa'adda na bude bakina. Ku
yi addu'a in sami gabagadin bayyana boyayyar gaskiyar bishara. 20 Saboda bishara nake jakada cikin
sarkoki, yadda a cikinta zan yi magana gabagadi yadda takamata. 21 Amma domin ku san rayuwa
ta, da yadda nake, Tikikus, dan'uwa kaunatacce da amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai sanar da ku
dukan abu. 22 Saboda wannan dalili na aiko shi gare ku, domin ku san al'amuran mu, kuma domin
ku sami ta'aziya a zukatan ku. 23 Bari salama ta kasance tare da 'yan'uwa, kauna da bangaskiya daga
wurin Allah Uba da Ubangiji Yesu Almasihu. 24 Alheri ya kasance tare da wadannan da suke kaunar
Ubangijinmu Yesu Almasihu tare da kauna mara mutuwa.

Filibiyawa

1 Bulus da Timoti bayin Almasihu Yesu, zuwa ga dukan wadan da aka kebe cikin Almasihu Yesu da
ke a Filibi, tare da masu kula da ikilisiya da dikinoni. 2 Bari alheri ya kasance tare da ku da salama
daga Allah Ubanmu da Ubagijinmu Yesu Almasihu. 3 Ina godiya ga Allahna duk lokacin da na tuna
da ku. 4 Ko yaushe cikin addu'a ta dominku duka, da farin ciki na ke addu'a. 5 Ina godiya domin
tarayyar ku a cikin bishara tun daga rana ta fari har ya zuwa yanzu. 6 Na tabbata game da wannan
abu, shi wanda ya fara aiki mai kyau a cikinku zai ci gaba da shi har ya kai ga kammala zuwa ranar
Yesu Almasihu. 7 Daidai ne in ji haka game da dukanku domin kuna zuciya ta. Dukanku abokan
tarayya ta ne cikin alherin Allah wajen dauri na da kuma kariyar bishara, da tabbatar da bishara.
8 Domin Allah mashaidi na ne, a kan yadda ina da marmarin ku duka cikin zurfin kaunar Almasihu
Yesu. 9 Ina yin wannan addu'a: kaunar ku ta habaka gaba gaba a cikin sani da dukan fahimta. 10 Ina
addu'a a kan haka domin ku gwada ku zabi mafifitan abubuwa. Ina addu'a domin ku zama sahihai
marasa abin zargi a ranar Almasihu. 11 Wannan kuma domin a cika ku da 'ya'yan adalci da ake samu
ta wurin Yesu Almasihu, zuwa ga daukaka da yabon Allah. 12 Yanzu ina so ku sani, 'yan'uwa, cewa
al'amuran da suka faru da ni sun zama dalilan cin gaban bishara kwarai da gaske. 13 Sakamakon haka,
sarkokina cikin Almasihu sun zama sanannu ga dukan sojojin fada da kuma sauran jama'a, 14 har
galibin 'yan'uwa cikin Ubangiji suka karfafa kwarai sabili da sarkokina, suka fito a fili suka yi shelar
maganar Allah gabagadi. 15 Lalle wadansu suna shelar Almasihu cikin kishi da husuma, wadansu kuwa
domin kyakyawar manufa. 16 Masu shelar Almasihu domin kauna sun sani cewa an ajiye ni nan domin
in kare bishara. 17 Amma wadansu kuwa suna shelar Almasihu saboda sonkai da rashin gaskiya. A
zaton su suna wahalar da ni cikin sarkokina. 18 Sai kuma me? Ta kowace hanya, ko da gangan ko da
gaske, shelar Almasihu ake yi, ina kuma murna da wannan! I, zan yi murna. 19 Domin na sani wannan
zai kai ga sanadiyar kubuta ta. Wannan zai faru sabili da addu'ar ku, da kuma taimakon Ruhun Yesu
Almasihu. 20 Bisa ga abin da hakikance nake tsammani da tabbaci cewa ba zan kunyata ba. Maimakon
haka, da dukan karfin hali kamar kullum, da yanzu kuma, ina da burin kawo daukaka ga Almasihu a
cikin jikina. Ina da begen Almasihu ya sami daukaka a cikin jikina ko cikin rayuwa ko cikin mutuwa.
21 Domin ni a gare ni rai Almasihu ne, mutuwa kuwa riba ce. 22 Amma idan ya zamanto rayuwata cikin
jiki za ta kawo amfanin hidima to, ban san wanda zan zaba ba. 23 Amma dukansu biyu suna jan hankali
na. Ina da burin in bar nan in kasance tare da Almasihu, wannan ya fiye mani kwarai! 24 Duk da haka
rayuwata cikin jiki wajibi ne sabili da ku. 25 Tunda shike ina da tabbas a kan wannan, na kuma sani
zan rayu, in cigaba da kasancewa da ku duka domin cigaban ku, da farincikin ku, cikin bangaskiya.
26 Sakamakon haka, takamar ku cikin Almasihu Yesu za ta bunkasa sabili da dawowa ta a gare ku. 27 Ku
tafiyar da al'amuran ku kamar yadda ya cancanci bisharar Almasihu, ku yi haka domin ko na zo in
duba ku, ko bana nan inji yadda kuke tsaye daram cikin ruhu guda. Ina fatan in ji cewa da nufi daya
kuke fama tare saboda bangaskiyar nan ta bishara. 28 Kada ku tsorata da kome da magabtanku za su
yi. Alama ce a gare su ta hallakar su. Amma ku kuwa alama ce ta ceton ku, wannan kuwa daga Allah
ne. 29 Gama an yi maku alheri, sabo da Almasihu, ba gaskantawa da Almasihu kawai ba, amma har
ma shan wuya dominsa. 30 Kuna da shan wuya irin tawa wanda kuka gani, wanda kun ji nake sha har
yanzu.

2

1 Idan akwai wani abin karfafawa cikin Almasihu. Idan da wata ta'aziyya daga kaunarsa. Idan
akwai zumunta a Ruhu. Idan da tatausan jinkai da tausayi. 2 Ku cika farin cikina don ku zama da
tunani irin haka, kuna da kauna daya, kuna tarayya cikin Ruhu daya, ku kasance da manufa iri daya.
3 Kada ku yi komai cikin sonkai ko girman kai. A maimakon haka cikin zuciya mai tawali'u kowa na
duban wadansu fiye da kansa. 4 Kada kowa ya dubi bukatun sa, amma yana lura da bukatun wadansu.
5 Ku yi tunani cikin hanya wadda ke cikin Almasihu Yesu. 6 Wanda ya yi zama cikin siffar Allah,
bai mai da daidaitarsa da Allah wani abin da zai rike ba. 7 Maimakon haka, ya wofintar da kansa.

Ya dauki siffar bawa. Ya bayyana cikin kamannin mutane. An same shi a bayyane kamar mutum.
[8] Ya kaskantar da kansa, ya yi biyayya har ga mutuwa, mutuwa ta gicciye. [9] Saboda haka Allah ya
ba shi mafificiyar daukaka. Ya ba shi suna wanda yafi kowanne suna. [10] Domin a cikin sunan Yesu
kowace gwiwa za ta durkusa, gwiwoyin wadanda ke cikin sama da kuma duniya da kuma karkashin
duniya. [11] Kuma kowanne harshe zai furta cewa Yesu Almasihu Ubangiji ne, zuwa daukakar Allah
Uba. [12] Domin wannan kaunatattuna, kamar yadda kullum kuke biyayya ba sai ina nan kadai ba.
Balle yanzu da bananan, ku yi aikin cetonku da tsoro da far gaba. [13] Gama Allah ne yake aiki a cikinku
ku yi nufi duka da aikata abin da zai gamshe shi. [14] Ku yi kowanne abu ba tare da gunaguni da gardama
ba. [15] Domin ku zama marasa abin zargi kuma masu gaskiya, 'ya'yan Allah marasa aibi. Ku yi haka
domin ku haskaka kamar haske a cikin wannan duniya, a tsakiyar karkatacciyar da gurbatacciyar
tsara. [16] Ku rike kalmar rai da karfi domin in sami dalilin daukaka Almasihu a ranarsa. Sa'annan zan
san cewa ban yi tseren banza ba, ban kuma yi wahalar banza ba. [17] Ko da ana tsiyaye ni kamar sadaka
a kan hadaya da kuma hidimar bangaskiyarku, na yi farin ciki, kuma na yi farin ciki tare da ku duka.
[18] Kamar haka kuma sai ku yi farin ciki, ku yi farin ciki tare da ni. [19] Amma na yi niyya in aiko da Timoti
wurin ku ba da dadewa ba, domin ni ma in sami karfafuwa idan na san al'amuran ku. [20] Gama bani
da wani wanda halinmu yayi daidai da nasa, wanda yake juyayin ku da gaskiya. [21] Domin duka ribar
kansu suke nema bata Yesu Almasihu ba. [22] Amma kun san darajar sa, kamar yadda da ke hidimar
mahaifisa, haka ya bauta mani cikin bishara. [23] Shi nake sa zuciyar in aiko maku ba da dadewa ba idan
naga yadda al'amura nake gudana. [24] Amma ina da gabagadi cikin Ubangiji cewa ni da kaina zan zo ba
da dadewa ba. [25] Amma ina tunanin yakamata in sake aiko maku da Abafaroditus, shi dan'uwana ne,
abokin aiki, da abokin yaki, manzon ku da kuma bawa domin bukatu na. [26] Da shike yana marmarin
ku duka, ya damu kwarai da shike kun ji yayi rashin lafiya. [27] Da gaske yayi rashin lafiya har ya kusan
mutuwa. Amma Allah ya ji tausayin sa, ba shi kadai ba, amma har da ni, domin kada in yi bakin ciki
kan bakin ciki. [28] Domin haka na yi niyyar aiko shi, saboda idan kun sake ganinsa za ku yi farin ciki ni
kuma in kubuta daga juyayi. [29] Ku karbi Abafaroditus da dukan murna cikin Ubangiji. Ku ga darajar
mutane irin sa. [30] Domin saboda aikin Almasihu ne ya kusan mutuwa. Ya sadakar da ransa domin ya
bauta mani domin ya cika hidimar da ya kamata ku yi mani.

3

[1] A karshe, 'yan'uwana, ku yi farin ciki cikin Ubangiji. In sake rubuta maku wadannan abubuwa ba
wani abu mai nauyi ba ne a gare ni. Wadannan abubuwa zasu tsare ku. [2] Ku yi hankali da karnuka.
Ku yi hankali da miyagun ma'aikata. Ku yi hankali da masu yanke-yanke. [3] Gama mune kaciyar. Don
mune muke sujada ta wurin Ruhun Allah. Mune masu fahariya chikin Almasihu Yesu, kuma ba mu
da gabagadi cikin jiki. [4] Ko da shike, ni kaina ina gabagadi ga jiki. Idan wani zai iya tunanin gabagadi
ga jiki, ni na fi shi. [5] An yi mani kaciya a rana ta takwas, daga mutanen Israila, na kabilar Biliyaminu,
Bayahuden Yahudawa; ga zancen shari'a Bafarisiye nake. [6] Wajen himma na tsanantawa ikilisiya. Ga
zancen adalci cikin sharia, na zama mara abin zargi. [7] Amma duk wadannan abubuwan da suka zama
riba a gare ni, na dauke su asara ne saboda Almasihu. [8] I, lallai ina lisafta dukan wadannan abubuwa
asara saboda mafificin sanin Almasihu Yesu Ubangijina. Saboda shine na yi asarar dukan abubuwa.
Na maishe su marasa amfani domin in ribato Almasihu, [9] a iske ni cikinsa. Ba ni da wani adalcin kaina
ta wurin shari'a. Maimakon haka, ina da adalci ta wurin bangaskiya cikin Almasihu, adalcin dake daga
wurin Allah ta wurin Bangaskiya. [10] Yanzu ina so in san shi da ikon tashinsa, da tarayya cikin shan
wuyarsa. In kuma zama kamarsa wajen mutuwarsa, [11] domin ta ko kaka in kai ga tashi daga cikin
matattu. [12] Ba wai na rigaya na sami wadannan abubuwa bane, ko kuma na riga na zama cikakke.
Amma ina nace bi domin in cafki wannan da Almasihu Yesu ya cafko ni dominsa. [13] 'Yan'uwa, ban
dauka cewa na riga na cafka ba tukuna. Amma akwai abu daya da nake yi: ina mantawa da abin da ke
baya, ina kutsawa zuwa ga abin da ke gaba. [14] Ina nacewa zuwa ga manufar nan in kai ga samun ladar
nasara na madaukakin kiran Allah cikin Almasihu Yesu. [15] Dukan mu wadanda muke kammalallu,
sai mu yi tunani ta wannan hanyar, idan kuwa kun yi tunanin wani abu daban, to Allah zai bayyana
maku wannan kuma. [16] Sai dai, in da muka rigaya muka kai, bari mu rike shi haka. [17] Ku zama masu
koyi da ni, 'yan'uwa. Ku duba da kyau wadannan da suke tafiya yadda muka zama abin koyi a gare

ku. [18] Mutane da dama suna tafiya -sune wadanda na ba ku labarin su, yanzu kuma ina fada maku
har da hawaye - kamar makiyan gicciyen Almasihu ne. [19] Karshen su hallaka ne. Domin allahn su
ciki ne, fahariyar su kuma tana cikin kunyar su. Tunanin su na kan al'amuran duniya. [20] Amma mu
'yangarincin mu a sama yake, daga inda muke sauraron mai ceto, Ubangiji Yesu Almasihu. [21] Za ya
sake jikinmu na kaskanci ya siffanta shi kamar jikin darajarsa, siffantacce ta karfin ikonsa inda ya
sarayar da dukan abubuwa a gare shi.

4

[1] Saboda haka, kaunatattu 'yan'uwana da nake marmari, farin ciki na da rawani na, a wannan hanya
ku tsaya daram cikin Ubangiji, kaunatattun abokai. [2] Ina rokon Afodiya, ina rokon Sintiki, ku zama
da ra'ayi daya cikin Ubangiji. [3] Babu shakka, ina sake rokon ku, abokan tarayyar takunkumina na
gaske: ku taimaka wa matayen nan. Domin mun yi wahala tare a cikin yada bishara tare da Kilimas
da sauran abokan aiki na, wanda sunayensu na rubuce cikin littafin rai. [4] Yi farin ciki cikin Ubangiji
kullayomi. Ina sake cewa, yi farin ciki. [5] Bari dukan mutane su ga jimirin ku. Ubangiji ya yi kusa.
[6] Kada ku damu da kowanne abu, maimakon haka, cikin komai tare da addu'a, da rokeroke, da godiya,
bari rokeroken ku su sanu ga Allah. [7] Salamar Allah, da ta zarce dukan ganewa za ta tsare zuciyarku
da tunaninku cikin Almasihu Yesu. [8] A karshe, 'yan'uwa, duk abin da ke mai gaskiya, duk abin da ya
isa ban girma, duk abin da ke mai adalci, duk abin da ke mai tsabta, duk abin da ke karbabbe, duk abin
da ke kawo kauna, duk abin da ke da kyakkyawan ambato, idan akwai yabo, yi tunani a kan wadannan
abubuwan. [9] Wadannan abubuwan da kuka koya kuka karba kuka ji kuka gani a rayuwa ta, ku aikata
wadannan abubuwan. Allah mai salama zai kasance tare da ku. [10] Na yi farin ciki sosai cikin Ubangiji
domin yanzu a karshe kun sabunta kulawar ku game da ni. Kun kula da ni da gaske kwanakin baya,
amma ba ku samu zarafin taimako ba. [11] Ba don bukata ta bane nake fada wannan. Domin na koyi
dangana a kowanne irin yanayi. [12] Na san yadda zan zauna cikin bukata, na kuma san yadda zan
samu a yalwace. A kowace hanya cikin kowanne abu na koyi asirin yadda zan ci da yawa da yadda
zan zauna da yunwa, yadda zan zama a yalwace kuma in zama cikin bukata. [13] Zan iya yin komai ta
wurinsa shi da yake karfafa ni. [14] Duk da haka, kun yi zumunta da ni cikin kunci na. [15] Kun kuma sani,
ku Filibiyawa, cewa da farkon bishara, lokacin da na bar Makidoniya, babu ikilisiya da ta tallafe ni
cikin batun bayarwa da karba sai ku kadai. [16] Ko lokacin da nake Tassalonika, kun aika da gudumawar
biyan bukatu na fiye da sau daya. [17] Ba domin ina neman kyauta ba ne. A maimakon haka, ina neman
amfani da zai kawo karuwa cikin ajiyar ku. [18] Na karbi dukan abubuwan, ina da shi a yalwace. An
kosar da ni. Na karba ta hanun Abafroditus abubuwa daga wurinku. Shesheki na dadin kamshi mai
dandanno, karbabbiyar hadaya mai gamsarwa ga Allah. [19] Allah na zai cika dukan bukatunku bisa
ga yalwarsa da ke cikin daukaka cikin Almasihu Yesu. [20] Yanzu bari daukaka ta tabbata ga Allah da
Ubanmu har abada abadin. Amin. [21] Gai da kowanne mai bi cikin Almasihu Yesu. Dukan 'yan'uwa da
ke tare da ni suna gaisuwa. [22] Dukan masu bi a nan suna gaisuwa, musamman wadanda suke gidan
Kaisar. [23] Bari alherin Ubangijin Yesu Almasihu ya zauna tare da ruhunku. Amin

Kolosiyawa

1 Bulus manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah da Timoti dan'uwanmu, 2 zuwa ga masu bada
gaskiya da amintattun 'yan'uwa cikin Almasihu da suke a Kolosi. Bari alheri da salama su kasance
tare da ku daga wurin Allah Ubanmu. 3 Muna godiya ga Uban Ubangijinmu Yesu Kristi, kuma kullum
muna addu'a dominku. 4 Mun ji bangaskiyar ku cikin Almasihu Yesu da kaunar da kuke da ita wa
dukan kebabbu ga Allah. 5 Kuna da kaunar nan domin bege na hakika ga abin da aka tanadar maku
a sama. Kun riga kun ji game da begen nan na hakika maganar gaskiya da bishara, 6 wanda ta zo
maku. Wannan bishara tana ba da yaya tana kuma hayayyafa da kuma girma a cikin dukan duniya.
Tana yin haka a cikinku kuma tun ranar da kuka ji ta kun kuma yi koyi game da alherin Allah cikin
gaskiya. 7 Wannan itace bishara kamar yadda kuka koye ta a wurin Abafaras, kaunataccen abokin
bautar mu, wanda ke amintacce mai hidimar Almasihu a madadin mu. 8 Abafaras ya bayyana mana
kaunarku a Ruhu. 9 Saboda da wannan kauna, tun daga ranar da muka ji haka, ba mu fasa yi maku
addu'a ba. Muna ta roko domin ku cika da sanin nufinsa cikin dukan hikima da fahimta ta ruhaniya.
10 Muna ta addu'a domin ku yi tafiya da ta cancanci Ubangiji a kowace hanya da za ta faranta masa rai.
Muna ta addu'a cewa za ku ba da 'ya'ya cikin kowanne aikin nagari kuma za ku yi girma cikin sanin
Allah. 11 Muna addu'a ku karfafa a cikin kowanne iyawa bisa ga ikon daukakarsa zuwa ga matukar
jimrewa da hakuri. 12 Muna addu'a za ku yi godiyar farinciki ga Uban, wanda ya sa kuka samu rabo
cikin gado na masu bangaskiya cikin haske. 13 Ya kwato mu daga mulkin duhu ya kuma maishe mu ga
mulkin kaunataccen Dansa. 14 Ta wurin Dan ne muka sami fansa, gafarar zunubai. 15 Dan shine surar
Allah mara ganuwa. Shine farkon dukan hallitta. 16 Domin ta wurinsa ne aka halicci dukan abubuwa,
wadanda ke sama da wadanda ke duniya, masu ganuwa da marasa ganuwa. Ko kursiyai ko mulkoki ko
sarautai ko ikoki, dukan abubuwa shi ya hallice su kuma dominsa. 17 Ya kasance kafin dukan abubuwa,
a cikinsa ne kuma komai yake hade. 18 Kuma shine kan jikin, ikilisiya. Shine farko da kuma dan fari
daga cikin matattu, don haka yana da wuri na fari a cikin dukan abubuwa. 19 Domin Allah ya yi
farinciki cewa dukan cikarsa ta kasance a cikinsa, 20 kuma ya sulhunta kowanne abu zuwa gare shi ta
wurin Dan. Allah ya kawo salama ta wurin jinin giciyensa. Allah ya sulhunta duka zuwa gare shi, ko
abubuwan da ke duniya ko abubuwan da ke sama. 21 Domin a da ku baki ne ga Allah, kuma makiyansa
ne cikin zuciya da cikin mugun ayyuka. 22 Amma yanzu, ya sulhunta ku ta wurin mutuwarsa ta jiki.
Ya yi haka domin ya mika ku tsarkakaku, marasa aibu da marasa abin zargi a gabansa, 23 idan kuka ci
gaba cikin bangaskiya, kafaffu da tsayayyu, marasa kaucewa daga begen ku na hakika na bishara da
kuka ji. Wannan itace bishara da aka yi wa kowanne halitaccen taliki a karkashin sama. Wannan itace
bishara wadda ni, Bulus, na zama bawa. 24 Yanzu ina murna da wahala ta domin ku. A jikina cika abin
da ya rage cikin wahalar Almasihu domin jikinsa wadda itace ikilisiya. 25 Saboda wannan ikilisiya na
zama bawa, bisa ga haki da Allah ya ba ni domin ku, domin cika sakon Allah. 26 Wannan shine asirin
gaskiya da yake a boye shekara da shekaru da zamanai. Amma a yanzu an bayyana shi ga wadanda
suka gaskanta da shi. 27 A gare su ne Allah ya so ya bayyana yalwar daukakar asirin gaskiyarsa a
tsakanin al'ummai. Ya nuna Almasihu ne ke cikin ku, tabbacin daukaka mai zuwa. 28 Wannan shine
wanda muke shella. Muna gargadar da kowanne mutum, muna kuma koyar da kowanne mutum tare
da dukan hikima, don mu mika kowanne mutum cikakke cikin Almasihu. 29 Domin wannan nake aiki
da himma bisa ga karfinsa da yake aiki a cikina da iko.

2

1 Ina so ku san yadda na sha faman gaske dominku, domin wadanda ke a Lawudikiya, da kuma
wadansu da yawa da a jiki basu taba ganin fuska ta ba. 2 Na yi aiki saboda zuciyar su ta sami karfafawa
ta wurin hada su cikin kauna zuwa dukan arziki na tabbaci da fahimtar asirin gaskiya na Allah, wato
Almasihu. 3 A cikinsa dukan taskar hikima da sani ke boye. 4 Na fadi haka domin kada wani ya yaudare
ku da jawabi mai jan hankali. 5 Ko da yake ba na tare da ku a jiki, duk da haka ina tare da ku a cikin
Ruhu. Ina murnar ganin ku a yanayi mai kyau da kuma karfin bangaskiyar ku cikin Almasihu. 6 Kamar

yadda kuka karbi Almasihu Ubangiji, ku yi tafiya cikinsa. 7 Ku kafu da karfi a cikinsa, ku ginu a kansa,
ku kafu cikin bangaskiya kamar yadda aka koya maku, ku yawaita cikin yin godiya. 8 Ku lura kada
wani ya rinjaye ku ta hanyar ilimi da yaudarar wofi bisa ga al'adun mutane, bisa ga bin abubuwan
duniya, ba na Almasihu ba. 9 A cikinsa ne dukan Allahntaka ta bayyana ta jiki. 10 Ku kuwa kun cika
a cikinsa. Shine gaban kowanne iko da sarauta. 11 A cikinsa ne aka yi maku kaciya, ba kaciya irin da
yan adam suke yi ba, ta cire fatar jiki, amma ta kaciyar Almasihu. 12 An binne ku tare da shi ta wurin
baftisma. Kuma a cikinsa ne aka ta da ku ta bangaskiya a cikin ikon Allah, wanda ya tashe shi daga
mutattu. 13 A lokacin da kuke matattu cikin laifofinku, a cikin rashin kaciyar ku ta jiki, ya rayar da ku
tare da shi kuma ya yafe maku dukan laifofinku. 14 Ya share rubutattun basussukanku da ka'idodin
da suke gaba da mu. Ya cire su duka ya kafa su a kan giciye. 15 Ya cire ikoki da sarautu. A fili ya
falasa su ya shugabance su zuwa ga bukin nasara ta wurin giciyensa. 16 Saboda haka, kada kowa ya
shari'anta ku ta wurin ci ko sha, ko kuma sabon wata, ko game da ranakun Assabaci. 17 Wadannan
sune inuwar abubuwan da ke zuwa nan gaba, amma ainihin shi ne Almasihu. 18 Kada kowa wanda
ke son kaskanci da sujadar mala'iku ya sharantaku ku rasa sakamakonku. Irin wannan mutum yana
shiga cikin abubuwan da ya gani ya zama mai girman kai a tunaninsa na jiki. 19 Ba ya hade da kai. Daga
kan ne dukan jiki da gabobi da jijiyoyi ke amfani suna kuma hade tare; yana girma da girman da Allah
yake bayarwa. 20 In kun mutu tare da Almasihu ga ala'muran duniya, don me kuke rayuwa kamar
kuna karkashin duniya: 21 "Kada ku rike, ko ku dandana ko ku taba?" 22 Dukan wadannan abubuwa
karshen su lalacewa ne in ana amfani da su, bisa ga kaidodi da koyarwar mutane. 23 Wadannan dokoki
suna da hikima ta jiki irin ta addini da aka kago na kaskanci da kuma wahalar da jiki. Amma ba su da
amfanin komai a kan abin da jiki ke so.

3

1 Idan dai Allah ya tashe ku tare da Almasihu, ku nemi abubuwan da ke sama, inda Almasihu ke
zaune a hannun dama na Allah. 2 Yi tunanin a kan abubuwan da ke sama, ba a kan abubuwan da ke
kasa ba. 3 Gama ku kun mutu, ranku kuma yana boye tare da Almasihu cikin Allah. 4 Sa'anda Almasihu
ya bayyana, wanda shine ranku, sa'anan ku kuma zaku bayyana tare da shi cikin daukakarsa. 5 Ku
kashe sha'awacce-sha'awaccen da suke a duniya - zina da fasikanci, rashin tsarki, muguwar sha'awa,
mummunar buri, da kuma kwadayi, wadda shine bautar gumaka. 6 Saboda wandannan abubuwa
ne fushin Allah ke zuwa a kan marasa biyayya. 7 A cikin wadannan abubuwa ne kuka yi rayuwa a
da da kuke zauna a cikinsu. 8 Amma yanzu dole ku kawar da wadannan - zafin rai, fushi, mugayen
manufofi, zage-zage, da kazamar magana daga bakinku. 9 Kada ku yi wa juna karya, domin kun tube
tsohon mutumin da ayyukansa, 10 kun kuma yafa sabon mutum, wanda ake sabontawa cikin sani bisa
ga surar wannan da ya hallice shi. 11 A nan ne inda babu Baheline da Bayahude, mai kaciya da marar
kaciya, bare, baubawa, ko Basikitiye, bawa ko yantacce, amma Almasihu shine duka, yana kuma cikin
duka. 12 A matsayin ku na zababbun Allah, masu tsarki da kaunatattu sai ku yafa jinkai, ayyukan kirki,
saukin kai, kamewa da hakuri. 13 Yi hakuri da juna. Ku yi wa juna alheri. Idan wani na da damuwa
da wani, ku gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarta maku. 14 Fiye da wadanan abubuwa duka, ku
kasance da kauna, wanda itace cikakkiyar kammalla. 15 Bari salamar Almasihu ta mallaki zukatanku.
Sabili da wannan salama ce aka kiraye ku cikin jiki daya. Ku yi godiya. 16 Ku bar maganar Almasihu
ta zauna a cikinku a yalwace. Da dukan hikima, ku koyar, ku kuma gargadi juna da zabura, wakoki, da
wakokin yabo na ruhaniya. Kuna rairawa tare da godiya cikin zukatanku ga Allah. 17 Kuma duk abin
da zaku yi cikin magana ko aiki ku yi duka cikin sunan Ubangiji Yesu. Kuna yin godiya ga Allah Uba ta
wurinsa. 18 Mata, ku yi biyayya ga mazajenku, yadda yakamata a cikin Ubangiji. 19 Mazaje, ku kaunaci
matayenku, kada ku muzguna masu. 20 Yaya, ku yi wa iyayen ku biyayya cikin dukan komai, domin
wannan yana faranta wa Ubangiji rai. 21 Ku Ubanni, kada ku cakuni 'ya'yanku domin kada su karaya.
22 Bayi, ku yi wa iyayengijinku na jiki biyayya cikin kowane abu, ba tare da bautan ganin ido ba don
faranta wa mutane rai, amma da sahihiyar zuciya. Ji tsoron Ubangiji. 23 Duk abin da kuke yi, ku yi
aiki daga zuci domin Ubangiji ba domin mutane ba. 24 Kun san cewa, zaku karbi sakamako na gado
daga wurin Ubangiji. Domin Ubangiji Almasihu kuke bauta wa. 25 Domin kowa ya yi rashin adalci zai
karbi sakamakon rashin adalcin da ya yi, kuma babu son kai.

4

1 Ku iyayengiji, ku ba bayinku abin ke daidai ya kuma dace garesu. Kun sani cewa ku ma, kuna
da Ubangiji a sama. 2 Ku cigaba da himmantuwa ga yin addu'a. Ku zauna a fadake cikin addu'a da
godiya. 3 Ku yi addu'a tare domin mu kuma, domin Allah ya bude kofa domin kalmar, a fadi asirin
gaskiyar Almasihu. Don wannan ne nake cikin sarka. 4 Ku yi addu'a domin in iya fadinsa daidai, yadda
yakamata in fada. 5 Ku yi tafiya da hikima game da wadanda suke a waje, ku yi amfani da lokaci. 6 Bari
maganarku ko yaushe ta zama ta alheri. Bari ta zama da dadin ji domin ku san yadda za ku amsa wa
kowanne mutum. 7 Game da abubuwan da nake ciki, Tikikus zai sanar maku da su. Shi kaunataccen
dan'uwa, amintaccen bawa, shi abokin barantaka na ne a cikin Ubangiji. 8 Na aike shi wurinku don
wannan, domin ku iya sanin halin da muke ciki, don kuma ya karfafa zukatanku. 9 Na aike shi tare da
Onisimus, amintacce da kuma kaunataccen dan'uwa, wanda daya ne daga cikin ku. Za su gaya maku
duk abin da ya faru anan. 10 Aristarkus, abokin sarka na, yana gaishe ku da Markus, dan'uwan Barnaba
(wanda a kansa ne kuka sami umarni; in yazo, ku karbe shi), 11 da kuma Yesu wanda ake kira Yustus.
Wadannan ne kadai daga cikin masu kaciya abokan aiki na domin mulkin Allah. Sun zama ta'aziya a
gare ni. 12 Abafaras na gaishe ku. Shi daya daga cikinku ne kuma bawan Almasihu Yesu ne. Kullum
yana maku addu'a da himma, don ku tsaya cikakku da hakikancewa a cikin nufin Allah. 13 Gama ina
shaidarsa a kan ya yi aiki da himma domin ku, domin wadanda ke Lawudikiya, da na Hirafolis. 14 Luka
kaunataccen likita da Dimas suna gaishe ku. 15 Ku gai da 'yan'uwa dake a Lawudikiya, da Nimfa da
ikilisiyar da ke cikin gidanta. 16 Lokacin da aka karanta wannan wasika a tsakanin ku, sai a karanta
ta kuma a cikin ikilisiyar Lawudikiya, ku kuma tabbata kun karanta wasika daga Lawudikiya. 17 Ku
gaya wa Arkibas, “Mai da hankali ga hidimar da ka karba cikin Ubangiji, don ka cika shi.” 18 Wannan
gaisuwa da hannu na ne - Bulus. Ku tuna da sarka na. Alheri ya tabbata a gare ku.

1 Tassalunikawa

1 Bulus, Sila, da Timoti zuwa ga Ikilisiyar Tassalonikawa cikin Allah Uba da Ubangiji Yesu Almasihu.
Alheri da Salama su kasance a gare ku. 2 Kullum muna bada godiya ga Allah domin ku dukka,
kamar yadda muke ambaton ku a addu'o'in mu. 3 Muna tunawa da ku ba fasawa a gaban Allahn
mu da Ubanmu kuma ayyukanku na bangaskiya, da kauna. Da hakurin bege na abinda ke gaba cikin
Ubangijinmu Yesu Almasihu. 4 'Yan'uwa kaunatattu na Allah, Mun san kiran ku, 5 yadda bishararmu
ta zo gare ku ba ta magana kadai ba, amma da iko, ta wurin Ruhu Mai Tsarki, haka kuma tawurin
tabbatarwa. Ta haka kuma, kun san irin mutanen da muke acikin ku kuma domin ku. 6 Kun zama
masu koyi da mu da kuma Ubangiji, kamar yadda kuka karbi kalmar cikin tsanani mai yawa da murna
tawurin Ruhu Mai Tsaki. 7 Sakamakon haka, kuka zama abin misali ga dukkan wadanda ke Makidoniya
da na Akaya wadanda suka bada gaskiya. 8 Gama daga gare kune maganar Allah ta bazu ko ina, ba kuwa
Makidoniya da Akaya kadai ba. A maimako, har ma zuwa ko ina bangaskiyarku cikin Allah ta kai. Don
haka, bama bukatar muce maku komai. 9 Domin su da kansu suna bada labarin irin zuwan mu gare
ku. Suna fadin yadda kuka juyo ga Allah daga bautar gumaka don ku bautawa Allah mai rai. 10 Suna
bayyana cewa kuna jiran bayyanar Dansa daga sama, wanda ya tasar daga matattu. Wannan shine
Yesu, wanda ya 'yantad da mu daga fushi mai zuwa.

2

1 Domin ku da kanku kun sani, 'yan'uwa, cewa zuwan mu gareku, ba a banza yake ba. 2 Kun kuma
san yadda aka wulakantar damu, aka kuma kunyatar damu a Filibi, kamar yadda kuka sani. Muna
nan kuwa da karfin zuciya cikin Allahnmu domin yi maku bisharar Allah cikin fama da yawa. 3 Domin
kuwa gargadinmu zuwa a gare ku ba gurbatacciya bace, ko cikin rashin tsarki, ba kuma ta yaudara
bace. 4 A maimako, kamar yadda Allah ya amince damu, ya kuma damka mana amanar bishararsa,
haka kuma muke yin magana. Muna maganar ba domin mu gamshi mutane ba, amma domin mu
gamshi Allah. Domin shi ne yake gwada zuciyarmu. 5 Domin bamu taba yi maku dadin baki ba, ko
sau daya, kamar yadda kuka sani, ko kwadayi a asirce, kamar yadda Allah shine shaidar mu. 6 Bamu
kuma nemi daukaka daga mutane ko daga gare ku ko kuma wadansu ba. Da mun so da mun mori
ikonmu a matsayin manzannin Almasihu. 7 A maimakon haka, mun kaskantar da kanmu a tsakanin
ku kamar yadda uwa take ta'azantar da 'ya'yan ta. 8 Don haka muna da kauna domin ku, ba bisharar
Allahnmu kadai muke jin dadin yi maku ba, amma harda bada rayukan mu domin ku. Domin kun zama
kaunatattu ne a garemu, 9 Kufa tuna, 'yan'uwa, game da aikinmu da famarmu. Dare da rana muna
aiki sosai domin kada mu nawaita wa kowane dayan ku. A lokacin da muke yi maku bisharar Allah.
10 Ku shaidu ne, haka ma Allah, yadda muka yi rayuwar tsarki da kuma adalci da rashin abin zargi a
wajenku wadanda kuka bada gaskiya. 11 Don haka kun kuma sani yadda muka rika yi da kowannenku,
kamar uba da 'ya'yansa, yadda muka yi ma ku garadi da kuma karfafa ku, mun kuma shaida. 12 Domin
ku yi tafiya a hanyar da ta dace ga Allah, wanda ya kira ku zuwa ga mulkinsa da kuma daukakarsa.
13 Domin wannan dalili ne yasa muke yi wa Allah godiya a koyaushe. Domin a lokacin da kuka karbi
maganar Allah daga wurinmu wadda kuka ji, kun karbeta da gaske ba kamar maganar mutum ba.
A maimako, kuka karbeta da gaskiyarta, kamar yadda take, maganar Allah. Wannan kalma kuma
ita ce ke aiki a cikin ku wadanda kuka yi bangaskiya. 14 Domin ku 'yan'uwa, kun zama masu koyi
da ikilisiyoyin Allah da ke Yahudiya cikin Almasihu Yesu. Domim kuma kun sha wahala irin tamu
daga wurin mutanen kasarku kamar yadda suma suka sha a hannun Yahadawa. 15 Yahudawane suka
kashe Ubangiji Yesu da sauran Annabawa, kuma Yahudawane suka koro mu, Basu gamshi Allah ba.
A maimako, suna hamayya da dukkan mutane. 16 Sun kuma haramta mana yin magana da Al'ummai
domin su sami ceto. Sakamakon haka kuwa kullum suna cika zunubansu. Fushi kuma ya afko kansu
daga karshe. 17 Mu kuma, 'yan'uwa, mun rabu daku na karamin lokaci, a zahiri, ba a zuciya ba, mun
kuma yi iyakar kokarinmu da marmarin ganin fuskarku. 18 Domin mun yi maramarin zuwa gareku.
Ni, Bulus, ba sau daya ba, amma Shaidan ya hanamu. 19 To menene begenmu a gaba, ko murnarmu

ko rawanin alfahari, a gaban Ubangijinmu Yesu a ranar zuwansa? Ko ba ku bane, da kuma sauran
jama'a? [20] Don kuwa kune daukakarmu da kuma farin cikinmu.

3

[1] Saboda haka, da bamu iya jimrewa ba, sai mukayi tunanin cewa ya dace mu dakata a Atina
tukunna. [2] Sai muka aikaTimoti, dan'uwanmu dakuma bawan Allah a bisharar Almasihu, domin
karfafaku ya kuma ta'azantar daku a fannin bangaskiya. [3] Mun yi haka ne saboda kada waninku ya
raunana domin wadannan wahaloli. Domin ku da kanku kun sani cewa don haka aka kiraye mu.
[4] Hakika, a lokacin da muke tare daku, mun gaya maku cewa muna daf da shan wahala, haka ya kuma
kasance, kamar yadda kuka sani. [5] Domin haka, da ban iya jimrewa ba, sai na aiko domin in san yadda
bangaskiyar ku take. Watakila ko magafci a wata hanya ya rinjaye ku, sai ya kasance wahalarmu
ta zama a banza. [6] Amma Timoti da ya dawo daga gareku sai ya kawo mamu labari mai dadi akan
bangaskiyarku da kuma kaunarku. Yako gaya mana cewa kuna kyakkyawan tunani a kanmu, kuma
kuna marmarin ganinmu yadda muke marmarin ganinku. [7] Sabili da haka, 'yan'uwana, mun sami
ta'aziyya tawurinku domin bangaskiyarku, a cikin dukkan bakin cikinmu da shan wuyamu. [8] Yanzu a
raye muke, idan kun tsaya da karfi a cikin Ubangiji. [9] Gama wace irin godiya zamu ba Allah sabili da
ku, domin dukan farin cikin da muke dashi a gaban Allah domin ku? [10] Dare da rana muke yi maku
addu'a sosai domin muga fuskokinku kuma mu cika abin da kuka rasa cikin bangaskiyarku. [11] Bari
Allah da kuma Ubanmu da kansa, da Ubangijinmu Yesu, ya bida sawayen mu zuwa gareku. [12] Bari
Ubangiji yasa ku karu ku kuma ribambamya a kaunar 'yan'uwanku da dukan mutane, kamar yadda
muke maku. [13] Bari yayi haka domin ya karfafa zukatanku marassa abin zargi a cikin tsarki a gaban
Allah da Ubanmu a lokacin zuwan Ubangijinmu Yesu da dukan tsarkakansa.

4

[1] A karshe, 'yan'uwa, muna karfafa ku kuma muna yi maku gargadi cikin Ubangiji Yesu. Yadda kuka
karbi umarni a garemu game da yadda dole za kuyi tafiya kuma ku gamshi Allah, kuma a cikin wannan
hanya ku tafi, ku kuma wuce haka. [2] Domin kun san umarnin da muka baku cikin Ubangiji Yesu.
[3] Gama wannan ne nufin Allah: kebewar ku - cewa ku kauce wa zina da fasikanci, [4] Cewa kowannenku
ya san yadda zai rike mata tasa cikin tsarki da girmamawa. [5] Kada kayi mata cikin zautuwar sha'awa
(kamar al'ummai wadanda basu san Allah ba). [6] Kada wani ya kuskura yaci amanar dan'uwansa akan
wannan al'amari. Gama Ubangiji mai ramuwa ne akan dukkan wadannan al'amura, Kamar yadda a
baya muka yi maku kashedi kuma muka shaida. [7] Gama Allah bai kira mu ga rashin tsarki ba, amma
ga rayuwar tsarki. [8] Domin haka, duk wanda yaki wannan ba mutane yaki ba, amma Allah, wanda ya
bada Ruhunsa Mai Tsarki a gareku. [9] Game da kaunar 'yan'uwa, baku bukatar wani ya sake rubuta
maku, gama ku da kanku Allah ya koyar da ku kaunar 'yan'uwa. [10] Ba shakka, kunayin haka ga dukkan
'yan'uwa wadanda ke cikin dukkan Makidoniya. Amma muna gargadin ku 'yan'uwa, kuyi haka bugu
da kari. [11] Kuma muna gargadin ku 'yan'uwa kuyi kokari ku zauna a natse, ku kula da al'amuranku,
kuyi aiki da hannuwanku, Yadda muka umarceku a baya. [12] Kuyi haka domin tafiyar ku ta zama dai
dai a gaban wadanda basu bada gaskiya ba, kuma ya zama baku cikin bukatar komai. [13] Bamu so
ku zama da rashin fahimta ba, 'yan'uwa, game da wadanda sukayi barci, domin kada kuyi bacin rai
kamar sauran wadanda basu da tabbacin abinda ke gaba. [14] Domin idan mun bada gaskiya Yesu ya
mutu kuma ya tashi, haka kuma tare da Yesu Allah zai maido da duk wadanda suka yi barci a cikinsa.
[15] Gama muna fada maku wannan daga maganar Ubangiji, cewa mu da muke a raye, da aka bari har
zuwan Ubangiji, babu shakka ba za mu riga wadanda suka yi barci ba. [16] Gama Ubangiji da kan sa
zai sauko daga sama. Zai zo da muryar babban mala'ika, da karar kahon Allah, sai matattu cikin
Almasihu su fara tashi. [17] Sai mu da muke a raye, wadanda aka bari, tare dasu za'a fyauce mu zuwa
cikin gizagizai, mu hadu da Ubangiji cikin sararin sama. Haka zamu cigaba da kasancewa da Ubangiji.
[18] Domin haka ku ta'azantar da juna da wadannan maganganu.

5

[1] Yanzu fa game da zancen lokatai da zamanai 'yan'uwa, ba ku da bukatar a rubuta maku wani abu.
[2] Domin ku da kanku kun sani kwarai cewa ranar zuwan Ubangiji kamar barawo take da dare. [3] Da

suna zancen “zaman lafiya da kwanciyar rai,” sai hallaka ta zo masu ba zato ba tsammani. Zai zama
kamar nakudar haihuwa ce da ke kama mace mai ciki. Ba su kwa da wata hanyar kubuta. 4 Amma
ku, 'yan'uwa, ai ba cikin duhu kuke ba har da wannan rana zata mamaye ku kamar barawo. 5 Domin
dukkan ku 'ya'yan haske ne 'ya'yan rana kuwa. Mu ba 'ya'yan dare ba ne ko na duhu, 6 Don haka,
kada muyi barci kamar yadda sauran ke yi. Maimakon haka, bari mu kasance muna zaman tsaro
kuma muna a fadake. 7 Don masu yin barci da dare suke yin barci, haka kuma masu sha su bugu
ma da dare suke yi. 8 Tunda shike mu 'ya'yan rana ne, bari mu zauna a natse. Bari musa sulke na
bangaskiya da kauna, mu kuma sa kwalkwali don ceton mu dake gaba. 9 Domin Allah bai kaddara
mu ga fushinsa ba, sai dai ga samun ceto ta wurin Ubangijin mu Yesu Almasihu. 10 Shi ne wanda ya
mutu domin mu, don ko da muna raye ko muna mace, mu iya rayuwa tare da shi, 11 Domin haka ku
ta'azantar da juna ku kuma inganta juna, kamar yadda kuke yi. 12 Muna rokon ku, 'yan'uwa, ku bada
daraja ga wadanda suke aiki a tsakaninku wadanda kuma suke shugabanci a kan ku cikin Ubangiji,
wadanda kuma suke horonku. 13 Muna kuma rokon ku, da ku kula dasu ku kuma kaunacesu sabili
da irin ayyukansu. Ku kuma yi zaman lafiya da junan ku. 14 Muna yi maku gargadi 'yan'uwa; ku
jawa marassa ji kunne, ku karfafa marassa karfin zuciya, ku taimaki gajiyayyu, kuyi zaman hakuri da
kowa. 15 Ku lura kada wani ya rama mugunta da mugunta, Maimakon haka ma, Ku cigaba da abinda
ke mai kyau ga juna da kowa duka. 16 Kuyi farin ciki koyaushe. 17 Kuyi addu'a ba fasawa. 18 A cikin
kome kuyi godiya. Domin wannan ne nufin Allah a cikin Yesu Almasihu game daku. 19 Kada ku hana
Ruhun Allah aiki a cikin ku. 20 Kada ku raina anabce anabce. 21 Ku gwada komai. Ku rike abinda ke
mai kyau. 22 Ku kaucewa duk wani abinda yayi kama da mugunta. 23 Bari Allah na salama ya mai da
ku cikakun tsarkaka. Bari dukkan ruhun ku, da zuciyar ku, da jikin ku su zama adanannu marassa
zargi domin zuwan Ubangijin mu Yesu Almasihu. 24 Wanda ya kira ku mai aminci ne, wanda kuma zai
aikata. 25 Yan'uwa, kuyi addu'a domin mu. 26 Ku gaida dukkan yan'uwa da tsattsarkar sumba. 27 Ina
rokon ku saboda Ubangiji ku karanta wasikar nan ga dukkan 'yan'uwa. 28 Bari alherin Ubangijin mu
Yesu Almasihu shi kasance tareda ku.

2 Tasalonikawa

1 Bulus da Silbanus da Timoti, zuwa ga ikilisiyar Tasolonika cikin Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu
Almasihu. 2 Bari alheri ya kasance tare da ku da salama daga Allah Ubanmu da Ubangijinmu Yesu
Almasihu. 3 Lallai ne mu godewa Allah kulluyaumin domin ku, yan'uwa. Domin hakan dai dai ne,
saboda bangaskiyarku ta karu sosai, kuma kaunar junanku tana karuwa. 4 Mu da kanmu muna
fahariya da ku a ikilisiyoyin Allah. Muna maganar hakurinku da bangaskiyarku a cikin dukkan
tsananin da kuke fuskanta. Muna maganar kuncin da kuke jimrewa. 5 Wannan itace alamar shari'ar
Allah ta adalci. Sakamakon haka shine za a dauke ku cancantattu na mulkin Allah wanda kuke wahala
dominsa. 6 Adalci ne ga Allah ya mayar da kunci ga wadanda suke kuntata maku, 7 ya kuma baku
hutu ku dake shan wuya tare da mu. Zai yi haka ne a bayyanar Ubangiji Yesu daga sama da Mala'ikun
ikonsa. 8 A cikin wuta mai huruwa zai dau fansa bisa wadanda basu san Allah ba da wadanda basu karbi
bisharar Ubangijinmu Yesu almasihu ba. 9 Za su sha azaba ta hallaka har abada daga fuskar Ubangiji da
kuma daukakar ikonsa. 10 Zai yi wannan lokacin da yazo a wannan rana don jama'arsa su daukaka shi,
kuma ya zama abin mamaki ga dukkan wadanda suka bada gaskiya. Domin kun gaskata shaidarmu
a gare ku. 11 Saboda wannan muke addu'a kullum domin ku. Muna addu'a domin Allahnmu ya sa
ku cancanci kiran ku. Muna addu'a ya biya ku muradin ku na yin nagarta da dukkan wani aikin
bangaskiya da kuma iko. 12 Muna addu'a haka domin sunan Ubangijinmu Yesu ya sami daukaka daga
gare ku. Addu'armu itace ya daukaka ku, saboda alherin Allahnmu da Ubangijinmu Yesu Almasihu.

2

1 Yanzu game da zuwan Ubangijinmu Yesu Almasihu da taruwarmu domin kasancewa tare da shi;
muna rokonku yan'uwa, 2 kada kuyi saurin damuwa ko ku gigice saboda wani ruhu ko kuma sako ko
kuma wasika da ta yi kamar daga wurin mu, da ke cewa ranar zuwan Ubangiji ta rigaya ta zo. 3 Kada
wani ya yaudare ku ta kowace hanya. Domin wannan rana baza ta zo ba sai fandarewar nan ta zo
kuma an bayyana mutumin tawayen nan wato dan hallaka. 4 Wannan shi ne wanda ya ke gaba, yana
kuma daukaka kansa fiye da duk abin da ake kira Allah ko kuma ake bautawa. Sakamakon haka yana
zama a kursiyin Allah har ma yana cewa shine Allah. 5 Baku tuna ba lokacin da nake tare daku na gaya
maku wadannan abubuwa? 6 Yanzu kun san abinda ke tsaida shi, domin a bayyana shi a lokacin da ya
dace. 7 Ko yanzu asirin take shari'a ya na aiki, sai dai a kwai wanda ke tsaida shi yanzu har sai an dauke
shi. 8 Sa'anan za'a bayyana dan tawayen, wanda Ubangiji Yesu zai hallaka shi da numfashin bakinsa.
Ubangiji zai mayar da shi ba kome ba ta wurin bayyanuwar zuwansa. 9 Mai tawayen nan kuwa, zai zo
ne bisa ga aikin shaidan da dukan iko, alamu, da al'ajiban karya, 10 da kuma dukan yaudara ta rashin
adalci. Wadannan abubuwa za su zama ga wadanda suke hallaka, saboda ba su karbi kaunar gaskiya
ba domin su sami ceto. 11 Saboda wannan dalilin Allah ya aiko masu da sabani, saboda su yarda da
karya. 12 Sakamakon shine dukkan su za'a yi masu shari'a, wato wadanda ba su yarda da gaskiya
ba suna kuma jin dadin rashin adalci. 13 Amma muna masu godiya kulluyaumin ga Allah domin ku,
yan'uwa wadanda Ubangiji yake kauna. Ubangiji ya zabe ku a matsayin yayan fari don ceto cikin
tsarkakewar Ruhu da gaskatawa da gaskiya. 14 Wannan shine abinda ya kira ku gare shi ta wurin
bishararmu domin ku sami daukakar Ubangijinmu Yesu Almasihu. 15 Saboda haka yan'uwa, ku tsaya
da gaske. Ku rike al'adun da aka koya maku, ko ta kalma ko kuma ta wasikarmu. 16 Yanzu bari Ubangiji
Yesu Almasihu da kansa, da Allah Ubanmu wanda ya kaunace mu ya ba mu madawwamiyar ta'aziya
da gabagadi mai kyau domin gaba ta wurin alheri, 17 ya ta'azantar da ku ya kuma gina zuciyarku cikin
kowane aiki mai kyau da kalma.

3

1 Yanzu yan'uwa, ku yi mana addu'a saboda maganar Ubangiji tayi sauri ta sami daukaka, kamar
yadda take tare da ku. 2 Ku yi addu'a domin mu kubuta daga mutane masu mugunta da keta, gama
ba kowa ke da bangaskiya ba. 3 Amma Ubangiji mai aminci ne, shi wanda zai kafa ku ya tsare ku
daga mugun. 4 Muna da gabagadi cikin Ubangiji a kan ku, cewa kuna yi, kuma za ku ci gaba da yin

abubuwan da muka umurta. 5 Ubangiji ya bi da zuciyarku zuwa kaunar Allah da kuma jimrewar
almasihu. 6 Yanzu muna umurtar ku, yan'uwa, a cikin sunan Ubangiji Yesu Almasihu, ku guji duk
dan'uwa wanda yake zaman banza ba kuma akan al'adun da kuka karba daga wurin mu ba. 7 Saboda
ku da kan ku kun sani yana da kyau kuyi koyi da mu. Ba mu yi zama a cikin ku kamar wadanda ba su
da tarbiya ba. 8 Ba mu kuma ci abincin kowa ba tare da mun biya ba. Maimakon haka, mun yi aiki dare
da rana cikin wahala da kunci domin kada mu dora wa kowa nauyi. 9 Mun yi haka ba don ba mu da iko
ba. Maimakon haka, mun yi wannan ne saboda mu zama abin koyi a wurin ku, domin ku yi koyi da
mu. 10 Lokacin da muke tare da ku, mun umurce ku, “Duk wanda ba ya son yin aiki, kada yaci abinci.”
11 Saboda mun ji cewa wasun ku sun ki yin aiki. Ba su aiki sai dai shiga shirgin wasu. 12 Irin wadannan,
muke umurta da kuma karfafa wa cikin Ubangiji Yesu Almasihu, da su yi aiki da natsuwa, suna cin
abincin kan su. 13 Amma ku yan'uwa, kada ku rabu da yin abinda ke daidai. 14 In wani yaki biyayya da
kalmominmu cikin wannan wasika, ku kula da shi kuma kada kuyi ma'amalar komai dashi, saboda ya
ji kunya. 15 Kada ku dauke shi a matsayin makiyi, amma ku gargade shi a matsayin dan'uwa. 16 Bari
Ubangijin salama da kansa ya ba ku salama kulluyaumin ta kowace hanya. Ubangiji ya kasance tare
da ku duka. 17 Wannan ita ce gaisuwa ta, ni Bulus, da hannuna, wanda shine alama a kowace wasika
ta. Haka nake rubutu. 18 Bari alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu ya kasance tare da ku duka.

Wasikar Bulus Manzo Ta Fari Zuwa Ga Timoti

[1] Bulus, manzon Almasihu Yesu bisa ga umarnin Allah Mai cetonmu, da Almasihu Yesu begenmu,
[2] zuwa ga Timoti, dana na gaske cikin bangaskiya: Alheri, jinkai da salama daga wurin Allah da
Almasihu Yesu Ubangijinmu. [3] Kamar yadda na nanata maka ka yi, da zan tafi Makidoniya cewa,
ka dakata a Afisa domin ka umarci wadansu mutane kada su koyar da wata koyarwa dabam. [4] Kada
su bata lokacinsu wajen sauraron tatsunniyoyi da kididdiga marar iyaka. Wannan yana haddasa
gardandami, maimakon taimakawa shirin Allah, da ke ta wurin bangaskiya. [5] Manufar shari'a kuwa
kauna ce daga tsabtacciyar zuciya, da tsatstsakan lamiri, da kuma sahihiyar bangaskiya. [6] Wadansu
sun kauce daga tafarkin sun juya zuwa ga maganganun banza. [7] Suna so su zama malaman sha'ria,
amma basu fahimci abin da suke fada ba ko abin da suka tsaya akai. [8] Amma mun sani shari'a tana
da kyau idan an yi amfani da ita bisa ga ka'ida. [9] Gama mun san wannan, shari'a ba domin mai adalci
take ba, amma domin marasa bin doka, mutane masu tawaye, da marasa bin Allah, da masu zunubi,
da marasa Allah, da masu sabo. An bada shari'a domin masu kisan iyaye maza da iyaye mata, da masu
kisan kai, [10] Domin fasikai da 'yan ludu, domin masu satar mutane su kai su bauta, domin makaryata,
da masu shaidar zur, da kuma dukan abin da ke gaba da amintaccen umarni. [11] Wannan umarni bisa
ga daukakkiyar bisharar Allah ne mai albarka, wadda aka bani amana. [12] Ina gode wa Almasihu Yesu
Ubangijimu. wanda ya karfafa ni, gama ya karbe ni amintacce, ya sani cikin hidimarsa. [13] Dama can ni
mai sabo ne, mai tsanantawa kuma dan ta'adda. Amma duk da haka aka yi mani jinkai domin na yi su
cikin jahilci da rashin bangaskiya. [14] Amma alherin Ubangijinmu ya kwararo mani tare da bangaskiya,
da kauna da ke cikin Almasihu Yesu. [15] Wannan bishara amintacciya ce, ta isa kowa ya karba, cewa
Almasihu Yesu ya zo cikin duniya domin ceton masu zunubi, a cikinsu kuwa ni ne mafi lalacewa.
[16] Saboda haka ne na sami jinkai, domin ta wurina ni na farko, a nuna hakurin Yesu Almasihu. Ya
yi wannan domin in zama misali ga wadanda za su bada gaskiya zuwa rai madawwami. [17] Yanzu,
ga Sarkin zamanai, marar mutuwa, boyayye, Allah makadaici girma, da daukaka su tabbata a gare
shi har abada abadin. Amin. [18] Ina danka wannan umarni gareka, dana, Timoti. Ina haka ne bisa
ga anabcin da aka yi a baya game da kai, domin ka shiga yaki mai kyau. [19] Ka yi wannan domin ka
zama da bangaskiya da kyakkyawan lamiri. Wadansu mutane sun ki sauraron wannan suka yi barin
bangaskiyarsu. [20] Kamar su Himinayus da Iskandari, wadanda na bada su ga shaidan domin su horu
su koyi kin yi sabo.

2

[1] Don haka da farko dai, Ina roko a yi roke-roke da addu'o'i, da yin roko domin jama, a dukka, da
ba da godiya, a yi haka domin dukkan mutane, [2] domin sarakuna da dukkan masu mulki, domin mu
yi zaman salama da rayuwa a natse cikin Allahntaka da daraja. [3] Wannan yana da kyau da karbuwa
a gaban Allah mai cetonmu. [4] Yana so dukkan mutane su sami ceto, su kai ga sanin gaskiya. [5] Domin
Allah daya ne, Matsakanci kuma daya ne, tsakanin Allah da mutum, wannan mutum Almasihu Yesu
ne. [6] Ya bada kansa fansa domin kowa, domin shaida a daidaitaccen lokaci. [7] Sabo da wannan dalilin,
aka sa ni kaina, na zama mai shelar bishara da manzo. Gaskiya nake fada. Ba karya nake yi ba.
Ni mai koyarwa ne na al'ummai cikin gaskiya da kuma imani. [8] Saboda haka, ina so maza da ke a
kowanne wuri suyi addu'a, kuma suna daga hannuwa masu tsarki a sama ba tare da fushi da gardama
ba. [9] Kazalika, ina so mata su sa kayan da ya cancanta, da adon da ya dace da kamun kai. Kada su zama
masu kitson gashi da zinariya da azurfa da tufafi masu tsada. [10] Ina so su sa tufafin da ya cancanci
matan da ke rayuwar Allahntaka ta wurin kyawawan ayyuka. [11] Mace ta koya cikin natsuwa da saukin
kai a cikin komai. [12] Ban ba da izini mace ta koyar ko ta nuna iko a kan namiji ba, amma ta zauna da
natsuwa. [13] Adamu ne aka fara halitta, kafin Hauwa'u. [14] Ba Adamu ne aka yaudara ba, amma macen
ce aka yaudara cikin laifi. [15] Duk da haka, zata sami ceto ta wurin haifuwar 'ya'ya, idan suka ci gaba
cikin bangaskiya, da kauna da tsarki da sahihiyar zuciya.

3

1 Wannan magana tabattaciya ce: Idan wani na da marmari ya zama shugaban Ikilisiya, ya na
marmarin aiki mai kyau. 2 Don haka, wajibi ne shugaban Ikilisiya ya zama mara abin zargi. Ya zama
mai mace daya. Wajibi ne ya zama mai kamewa, mai hankali, mai natsuwa mai karbar baki. Wajibi ne
ya iya koyarwa. 3 Kada ya zama mashayin giya, da mai tankiya. A maimakon haka ya zama da natsuwa,
mai salama. Ba mai son kudi ba. 4 Wajibi ne ya iya lura da gidansa da kyau, 'ya'yansa su zama masu
yi masa biyayya da dukkan bangirma. 5 Gama idan mutum bai iya sarrafa gidansa ba, ta yaya zai iya
lura da Ikkilisiyar Allah? 6 Bai kamata ya zama sabon tuba ba, domin kada ya kumbura da girman kai,
kada ya fadi cikin irin hukunci da aka yi wa Ibilis. 7 Wajibi ne kuma ya kasance mai kyakyawar shaida
a cikin wadanda ba masubi ba, domin kada ya fadi cikin kunya da kuma tarkon Ibilis. 8 Hakanan kuma
Dikinoni su kasance da halin mutunci, ba masu magana biyu ba. Bai kamata su zama mashayan giya
ko masu hadama ba. 9 Su zama masu rikon bayyananniyar gaskiyar bangaskiya da lamiri mai tsabta.
10 Daidai ne kuma a fara tabbatar da su, daga nan su fara hidima domin basu da abin zargi. 11 Hakanan
ma mata su zama masu mutunci. Bai kamata su zama magulmanta ba, amma masu kamewa da aminci
cikin komai. 12 Tilas Dikinoni su zama masu mata daya daya. Su iya kulawa da 'ya'yansu da gidajensu.
13 Gama wadanda suka yi hidima da kyau sun sami tsayawa mai kyau da gabagadi cikin bangaskiyar
da ke cikin Almasihu Yesu. 14 Ina rubuta maka wadannan abubuwa, da sa zuciya zan zo wurin ka ba
da jimawa ba. 15 Amma idan na yi jinkiri, ina rubuta maka ne domin ka san yadda za ka gudanar
da al'amuranka a cikin gidan Allah, wato Ikklisiyar Allah rayyayiya, ginshiki da kuma mai tallafar
gaskiya. 16 Babu musu an bayyana cewa ibadarmu ta gaskiya da girma take: “Ya bayyana kansa cikin
jiki, Ruhu ya baratar da shi, mala'iku suka gan shi, aka yi shelarsa a cikin al'ummai, aka gaskanta shi
a duniya, sa'an nan aka dauke shi sama cikin daukaka.

4

1 To Ruhu ya fada a fili cewa, a zamanin karshe wadansu mutane za su kauce daga bangaskiya, su
mai da hankalin su ga ruhohi masu rudi, da koyarwar aljannu, 2 cikin karya da munafunci. Lamirinsu
zai yi kanta. 3 Za su haramta aure da karbar abincin da Allah ya halitta, domin su raba da godiya a cikin
wadanda suka bada gaskiya suka kuma san gaskiyar. 4 Gama duk abin da Allah ya halitta yana da kyau.
Domin duk abin da muka karba da godiya, bai kamata mu ki shi ba. 5 Gama an tsarkake shi ta wurin
maganar Allah da addu'a. 6 Idan ka tuna wa 'yan'uwa wadannan abubuwa za ka zama bawan kirki na
Almasihu. Domin ana gina ka ne ta wurin maganar bangaskiya da kuma kyakkyawar koyarwa wadda
ka bi. 7 Amma ka guji labaran almara wadanda tsofaffin mata ke so. Maimakon haka sai ka hori kanka
cikin bin Allah. 8 Domin horon jiki ya na da amfani kadan. Amma horon kai cikin bin Allah yana da
amfani ga dukkan abubuwa. Gama a cikinsa akwai alkawari domin wannan rayuwar da kuma rayuwa
mai zuwa. 9 Maganan nan amintacciyace ta isa a karbe ta dungum. 10 Dalilin da ya sa kenan mu
ke aiki tukuru. Domin muna sa bege ga Allah mai rai, mai ceton dukkan mutane, musamman masu
ba da gaskiya. 11 Ka yi shela ka kuma koyar da wadannan abubuwa. 12 Kada ka yarda kowa ya rena
kuruciyarka. Maimakon haka, ka zama abin koyi ga dukkan masubi: a furci, hali, kauna, aminci da
kuma tsarki. 13 Har sai na zo, ka himmatu da yin karatu, da wa'azi, da kuma koyarwa. 14 Kada ka yi
sakaci da baiwar da ka ke da ita wadda aka baka ta wurin anabci sa'ad da dattawa suka dibiya maka
hannayensu. 15 Ka kula da wadannan abubuwa. Ka himmatu a cikinsu. Domin ci gabanka ya zama
sananne a idanun kowa. 16 Ka kula da kanka da kuma koyawarka. Ci gaba a cikinsu. Domin ta yin
haka ne za ka ceci kanka da masu sauraronka.

5

1 Kada ka tsauta wa dattijo. Sai dai ka gargade shi kamar mahaifi. Ka gargadi samari kamar
'yan'uwa. 2 Gargadi dattawa mata kamar iyaye mata, 'yan mata kamar 'yan'uwa mata cikin dukkan
tsarki. 3 Ka girmama gwamraye, gwamraye na gaske. 4 Amma gwamruwar da take da 'ya'ya ko jikoki,
bari su fara nuna bangirma cikin danginsu. Bari su sakawa iya-yensu, domin Allah yana jin dadin
haka. 5 Amma gwamruwa ta gaske da ke ita kadai, ta kafa begenta ga Allah. Kullum tana tsananta
yin roke-roke da addu'o'i dare da rana. 6 Amma, mace mai son zaman annashuwa ta riga ta mutu,

ko da shike tana raye. [7] Kuma ka yi wa'azin wadannan al'amura donsu zama marasa abin zargi.
[8] Amma idan mutum bai iya biyan bukatun 'yan'uwansa ba, musamman iyalin gidansa, ya musunci
bangaskiya, kuma gara marar bi da shi. [9] Bari a lisafta mace gwamruwa idan ba ta kasa shekara sittin
ba, matar miji daya. [10] A san ta da kyawawan ayyuka, ko ta kula da 'ya'yanta, ko tana mai karbar baki,
ko mai wanke kafafun masubi, ko mai taimakon wadanda ake tsanantawa, mai naciya ga kowanne
kyakkyawan aiki. [11] Amma game da gwamraye masu kuruciya, kada a sa su cikin lissafi. Domin idan
suka fada cikin sha'awoyin jiki da ke gaba da Almasihu, sukan so su yi aure. [12] Ta wannan hanya ce
sun tara wa kansu tsarguwa saboda sun tada alkawarinsu na fari. [13] Sun saba da halin ragwanci, suna
yawo gida gida. Ba zama raggwaye kawai su ka yi ba. Amma sun zama magulmata, masu shishshigi,
masu karambani. Suna fadin abin da bai dace ba. [14] Saboda haka ina so gwamraye masu kuruciya
su yi aure, su haifi 'ya'ya, su kula da gida, domin kada a ba magabci zarafin zargin mu ga aikata
mugunta. [15] Domin wadansu sun rigaya sun kauce zuwa ga bin shaidan. [16] Idan wata mace mai bada
gaskiya tana da gwamraye, bari ta taimakesu, don kada a nawaita wa Ikilisiya, domin Ikilisiya ta iya
taimakon gwamraye na gaske. [17] Dattawa wadanda suke mulki da kyau sun cancanci girmamawa
ninki biyu, musamman wadanda suke aiki da kalma da kuma koyarwa. [18] Gama nassi ya ce, "Kada
a sa takunkumi a bakin takarkari lokacin da yake sussukar hatsi," kuma "Ma'aikaci ya cancanci a
biya shi hakinsa." [19] Kada ka karbi zargi game da dattijo sai shaidu sun kai biyu ko uku. [20] Ka tsauta
wa masu zunubi gaban kowa domin sauran su ji tsoro. [21] Na umarce ka a gaban Allah, da Almasihu
Yesu, da zababbun mala'iku ka kiyaye ka'idodin nan ban da hassada kuma kada ka yi komai da nuna
bambanci. [22] Kada ka yi garajen dibiya wa kowa hannuwa. Kada ka yi tarayya cikin zunuban wani. Ka
tsare kanka da tsabta. [23] Kada ka ci gaba da shan ruwa. Amma, maimakon haka ka sha ruwan inabi
kadan saboda cikinka da yawan rashin lafiyarka. [24] Zunuban wadansu mutane a bayyane suke, sun yi
gaba da su cikin hukunci. Amma wadansu zunubansu na bin baya. [25] Haka kuma, wadansu kyawawan
ayyukansu a bayyane suke, amma wadan sun ma ba su boyuwa.

6

[1] Bari duk wadanda ke bayi a karkashin karkiya su ga iyayengijinsu sun cancanci dukan daraja.
Su yi haka domin kada a sabawa sunan Allah da koyarwarsa. [2] Bayin da suke da iyayengiji da ke
masu ba da gaskiya kada su rena su saboda su 'yan'uwa ne. A maimakon haka, su yi masu hidima da
kwazo. Gama iyayengijin da suke cin ribar aikinsu masu bi ne, kaunattatu kuma. Ka koyar ka kuma
bayyana wadannan abubuwa. [3] Idan ya kasance wani na koyar da wani abu dabam bai kuma yarda
da amintaciyar koyarwa ba, wato maganar Ubangijinmu Yesu Almasihu. Alal misali ba su amince
da koyarwa da ke kai ga Allahntaka ba. [4] Wannan mutum mai girman kai ne, kuma bai san komai
ba. A maimakon haka, yana da matukar jayayya da gardama game da kalmomi. Wadannan kalmomi
na kawo kishi, da husuma, da zage-zage, da miyagun zace-zace, da [5] yawan rashin jituwa tsakanin
mutane masu rubabbun hankula. Sun bijire wa gaskiya. Suna tunani cewa ibada hanya ce ta yin
arziki." Ka zame daga wadannan abubuwa. [6] Yanzu bin Allah tare da dangana babbar riba ce. [7] Gama
ba mu kawo komai a duniya ba, ba zamu iya fita cikinta da komai ba. [8] A maimakon haka, mu dangana
da abinci da kuma sutura. [9] To wadanda ke son zama mawadata su kan fada cikin jaraba, cikin tarko.
Suna fadawa cikin abubuwan wauta da sha'awoyi masu illa da kowanne abu da ke sa mutane su
dulmaya cikin lallacewa da hallaka. [10] Gama son kudi shine tushen kowacce irin mugunta. Wadansu
mutane garin neman kudi sun kauce daga bangaskiya, sun kuma jawowa kansu bakin ciki mai yawa.
[11] Amma kai, mutumin Allah, ka guji wadannan abubuwa, ka bi adalci, ibada, aminci, kauna, jimiri, da
tawali'u. [12] Ka yi fama, fama mai kyau na bangaskiya. Ka kama rai madawami da aka kira ka gare shi.
A kan wannan ne ka ba da shaida a gaban shaidu masu yawa game da abin da ke da kyau. [13] Ina ba ka
wannan umarni a gaban Allah wanda ke rayar da dukan abubuwa, da gaban Almasihu Yesu, wanda
ya fadi abin da ke gaskiya ga Bilatus Babunti. [14] Ka bi doka daidai, babu abin zargi har bayanuwar
Ubangijinmu Yesu Almasihu. [15] Allah zai nuna bayyanuwarsa a daidai lokaci- Allah, mai albarka,
Makadaicin iko, Sarkin da ke sarauta, Ubangiji mai mulki. [16] Shine kadai marar mutuwa, mai zama
cikin hasken da ba ya kusantuwa. Ba wanda ke ganinsa, ko ya iya hango shi. Girma ya tabbata a gare
shi da kuma madawwamin iko. Amin. [17] Ka gaya wa masu dukiya a cikin wannan duniya kada su daga

kai, kada su sa bege ga arziki mara dawwama. Maimamakon haka, su sa begensu ga Allah wanda ke
ba mu wadatar gaske domin jin dadin mu. 18 Gaya masu su yi nagarta su arzurta a ayyuka nagari, su
zama masu bayarwa hannu sake. 19 Ta haka za su ajiye wa kansu harsashi mai kyau kan abin da ke
zuwa domin su amshi rayuwa ta kwarai. 20 Timoti, ka kare abin da aka ba ka. Ka nisanci maganar
wauta da gardamomin da ke sabawa juna wanda ake kira ilimi a karyace. 21 Wadansu mutane suna
shelar wadannan abubuwa, don haka sun kauce wa bangaskiyar. Bari alheri ya kasance tare da kai.

Wasikar Bulus Manzo Ta Biyu Zuwa Ga Timoti

[1] Bulus, manzon Almasihu Yesu ta wurin nufin Allah, bisa ga alkawarin rai da ke cikin Almasihu
Yesu, [2] zuwa ga Timoti, kaunataccen da: Alheri, jinkai, da salama daga Allah Uba da Almasihu
Yesu Ubangijinmu. [3] Na gode wa Allah, wanda na ke bautawa tun daga kakannina, da lamiri mai
tsabta, sa'adda na ke tuna wa da kai cikin addu'o'ina koyaushe (dare da rana). [4] Sa'adda na tuna da
hawayenka, na yi marmarin ganinka, saboda in cika da farin ciki. [5] An tunashshe ni game da sahihiyar
bangaskiyarka, wadda ta samo asali daga kakarka Loyis da mahaifiyarka Afiniki. Na kuma tabbata ta
na zaune a cikinka. [6] Wannan shine dalilin da ni ke tunashshe ka cewa ka sake rura baiwar Allah da ke
cikinka wadda ka samu sa'adda na dibiya maka hannuwana. [7] Domin Allah bai ba mu ruhun tsoro ba,
amma na iko da kauna da kamun kai. [8] Saboda haka kada ka ji kunyar shaida ga me da Ubangijinmu,
ko ni, Bulus, daurarrensa. Maimakon haka, ka zama a shirye ka sha wahala domin bishara bisa ga ikon
Allah. [9] Allah ne ya cecemu kuma ya kira mu da kira mai tsarki. Ya yi wannan, ba ta wurin ayyukanmu
ba, amma ta wurin shirinsa da alherinsa. Ya ba mu wadannan abubuwan a cikin Almasihu Yesu kafin
farkon zamanai. [10] Amma yanzu an bayyana ceton Allah ta wurin bayyanuwar mai cetonmu Almasihu
Yesu. Almasihu ne ya kawo karshen mutuwa ya kuma kawo rai marar karshe da ya bayyana ta wurin
bishara. [11] Domin wannan, an zabe ni mai wa'azi, manzo da mallami zuwa ga al'ummai. [12] Domin
wannan dalili na ke shan wahalar wadannan abubuwa. Amma ban ji kunya ba, domin na san shi,
wanda na gaskanta. Na sakankance zai iya adana abinda na mika masa har zuwa ranan nan. [13] Ka
adana misalin amintattun sakwanni da ka ji daga gare ni, ta wurin bangaskiya da kauna da ke cikin
Almasihu Yesu. [14] Abu mai kyau da Allah ya danka maka, ka tsare shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki, da
ke zaune a cikinmu. [15] Ka dai sani, dukkan wadanda su ke zama a Asiya sun juya mani baya. A cikin
kungiyar akwai Fijalas da Harmajanas. [16] Bari Ubangiji ya yi wa iyalin Onisifaras jinkai, domin ya na
yawan yi mani hidima, kuma ba ya jin kunyar sarkata. [17] Maimakon haka, sa'adda ya ke a Roma, ya
neme ni da kokarin gaske, ya kuma same ni. [18] Bari Ubangiji ya sa, ya sami jinkai daga gare shi a
wannan rana. Dukkan hanyoyin da ya taimake ni a kasar Afisa, kun sani sarai.

2

[1] Domin wannan kai, dana, ka karfafa cikin alherin da ke cikin Almasihu Yesu. [2] Abubuwan da ka
ji daga gare ni a bainar jama'a masu yawa, ka danka su ga mutane masu aminci da za su iya koya wa
wadansu kuma. [3] Ka daure shan tsanani tare da ni, kamar amintaccen sojan Almasihu Yesu. [4] Ba bu
sojan da zai yi bauta yayin da ya nannade kansa da al'amuran wannan rayuwar, domin ya gamshi
shugabansa. [5] Hakanan, idan wani yana gasa a matsayin dan wasa, ba zai sami rawani ba tukuna har
sai in ya karasa tseren bisa ga ka'idodin gasar. [6] Wajibi ne manomi mai kwazon aiki ya fara karbar
amfanin gonarsa. [7] Ka yi tunani game da abin da na ke gaya maka, gama Ubangiji zai ba ka ganewa
a cikin komai. [8] Ka tuna da Yesu Almasihu, daga zuriyar Dauda, wanda a ka tayar daga matattu.
Bisa ga wa'azin bisharata, [9] wanda na ke shan wahala har ya kai ga dauri kamar mai laifi. Amma
maganar Allah ba a daure ta ba. [10] Saboda haka na jure wa dukkan abubuwa domin wadanda aka
zaba, saboda su ma su sami ceton da ke cikin Almasihu Yesu, da daukaka madawwamiya. [11] Wannan
magana tabbatacciya ce: “Idan mun mutu tare da shi, za mu kuma rayu tare da shi. [12] Idan mun jure,
zamu kuma yi mulki tare da shi. Idan mun yi musun sa, shi ma zai yi musun mu. [13] Idan mun zama
marasa aminci, shi mai aminci ne koyaushe, domin shi ba zai yiwu ya musunta kansa ba.” [14] Ka yi
ta tuna masu da wadannan abubuwan. Ka yi masu kashedi a gaban Allah kada su yi ta dauki ba dadi
game da kalmomi. Saboda wannan bai da wani amfani. Domin wannan zai halakar da ma su sauraro.
[15] Ka yi iyakacin kokarika domin ka mika kanka ma'aikacin Allah wanda aka tabbatar, wanda babu
dalilin kunya a gareshi. Wanda ya ke koyar da kalmar gaskiya daidai. [16] Ka guje wa masu maganar
sabo, wanda ya kan kara kaiwa ga rashin bin Allah. [17] Maganarsu za ta yadu kamar ciwon daji. Daga
cikinsu akwai Himinayus da Filitus. [18] Wadannan mutanen sun kauce wa gaskiya. Sun fadi cewa an
rigaya an yi tashin matattu. Suka birkitar da bangaskiyar wadansu. [19] Duk da haka, ginshikin Allah

ya tabbata. Ya na da wannan hatimi: “Ubangiji ya san wadanda ke nasa,” Kuma “Duk mai kira bisa
ga sunan Ubangiji dole ya rabu da rashin adalci.” [20] A gida mai wadata, ba kayayyaki na zinariya da
azurfa ba ne kawai. Haka kuma akwai kayayyaki na itace da yunbu. Wadansu domin aikin mai daraja,
wadansu kuma ga aiki mara daraja. [21] Idan wani ya tsarkake kansa daga rashin daraja, shi kayan aiki
ne mai daraja. An kebe shi, abin aiki domin mai gidan, kuma a shirye domin kowanne aiki mai kyau.
[22] Ka guje wa sha'awoyi na kuruciya, ka nemi adalci, bangaskiya, kauna da salama da wadanda suke
kira ga sunan Ubangiji daga zuciya mai tsabta. [23] Amma ka ki tambayoyi na wauta da jahilci. Ka sani
sukan haifar da gardandami. [24] Tilas bawan Ubangiji ya guje wa jayayya. A maimakon haka dole ya
zama mai tawali'u ga kowa, mai iya koyarwa, kuma mai hakuri. [25] Dole ne ya koyarwa mutane da su
ke jayayya da shi a cikin tawali'u. Watakila Allah ya ba su ikon tuba domin sanin gaskiyar. [26] Suna iya
sake dawowa cikin hankalinsu kuma su bar tarkon Ibilis, bayan da ya cafke su domin nufinsa.

3

[1] Amma ka san da wannan: a cikin kwanakin karshe za a yi lokuta masu matsananciyar wahala.
[2] Gama mutane za su zama masu son kansu, masu son kudi, masu Kumburi, da girman kai, masu
sabo, marasa biyayya ga iyaye, marasa godiya, da kuma marasa tsarki. [3] Za su kasance marasa dabi'a,
wadanda basu son jituwa da kowa, masu tsegumi, marasa kamun kai, 'yan tawaye, marasa kaunar
nagarta. [4] Za su zama masu zagon kasa, taurin kai, masu takama, da masu kaunar anishuwa fiye da
kaunar Allah. [5] Za su kasance da siffar ibada amma za su musunci ikonta. Ka juya daga wadannan
mutanen. [6] A cikinsu akwai wadanda suke shiga gidaje suna yaudarar mataye marasa hikima.
Wadannan ne mataye wadanda suke cike da zunubi, kuma sun kauce hanya sabili da sha'awoyi dabam
daban. [7] Wadannan matayen suna ta koyo, amma ba za su taba kai wa ga sanin gaskiya ba. [8] Kamar
yadda Yannisu da Yambrisu suka yi jayayya da Musa. Haka nan wadannan malaman karya kuma suke
yin tsayayya da gaskiya. Mutane ne lalatattu a zuciya, marasa sahihiyar bangaskiya. [9] Amma ba za su
yi nisa ba. Domin wautarsu za ta bayyana a fili ga kowa, kamar wadannan mutane. [10] Amma kai, ka
bi koyarwata, da dabi'ata, nufe nufena, da bangaskiyata, da jimriyata, da kaunata, da hakurina, [11] da
yawan kuncina, da wahalolina, da duk abubuwan da suka faru da ni a Antakiya, da Ikoniya da kuma
Listra. Na jure a cikin kuncina. Amma a cikinsu dukka, Ubangiji ya cece ni. [12] Duk wadanda su ke
so su yi rayuwa ta ibada a cikin Almasihu Yesu za su sha tsanani. [13] Miyagun mutane da masu hila
za su yi ta kara lalacewa. Za su badda wasu. Su da kansu ma sun bijire. [14] Amma kai, ka ci gaba da
abubuwan da ka koya kuma ka gaskata da zuciya daya. Ka san daga wurin wanda ka koya. [15] Ka san da
cewa, tun kana dan karamin yaro ka san wadannan littattafai masu tsarki. Wadannan suna iya mai
da kai mai hikima domin ceto ta wurin bangaskiya a cikin Almasihu Yesu. [16] Dukkan Nassi hurarre
ne daga Allah. Yana da amfani domin koyarwa, domin tsautawa, domin gyara, kuma domin horarwa
cikin adalci. [17] Wannan domin mutumin Allah ya zama cikakke ne, shiryayye domin dukkan ayyukan
nagarta.

4

[1] Ina bada wannan umarni a gaban Allah da Yesu Almasihu, wanda zai yi wa rayayyu da matattu
shari'a, kuma saboda bayyanuwarsa da mulkinsa: [2] Ka yi wa'azin Kalma. Ka himmantu a kai ko da
zarafi ko ba zarafi. Ka tsautar, ka kwabar, ka gargadar, da dukan hakuri da koyarwa. [3] Gama lokaci
na zuwa wanda mutane ba za su jure wa koyarwar kirki ba. Maimakon haka, zasu tattara wa kansu
malamai bisa ga sha'awowin zuciyarsu. Za su rika fada masu abin da kunnuwansu ke so. [4] Za su
juya kunnuwansu daga koyarwar gaskiya, za su koma wa tatsunniyoyi na banza. [5] Amma kai, sai ka
natsu a cikin dukan abubuwa. Ka jure wa wahala; ka yi aikin mai bishara, ka cika hidimarka. [6] Gama
ana-tsiyaye ni. Lokacin yin kaurata yayi. [7] Na yi tsere na gaskiya; na kuma kammala tseren; na rike
bangaskiya. [8] An adana mani rawani na adalci, wanda Ubangiji, alkali mai adalci, zai ba ni a ranan
nan. Ba ni kadai ba, amma kuma ga dukkan wadanda suke kaunar zuwansa. [9] Ka yi iyakacin kokarinka
ka zo wurina da sauri. [10] Domin Dimas ya yashe ni. Ya kaunaci wannan duniyar, ya tafi Tassalonika,
Kariskis ya tafi Galatiya, Titus kuma ya tafi Dalmatiya. [11] Luka ne kadai yake tare da ni. Ka nemo
Markus ka zo tare da shi domin yana da amfani a gareni a cikin aikin. [12] Na aiki Tikikus zuwa Afisus.

13 Ka kawo mani mayafin da na bari a Taruwasa wurin Karbus, idan za ka zo ka taho da shi, duk da
littatafan nan, musanman takardun nan. 14 Iskandari makerin dalma ya kulla mani makirci ba kadan
ba. Ubangiji zai biya shi gwargwadon ayyukansa. 15 Kai ma ka yi hankali da shi, domin yana tsayyaya
da maganganunmu sosai. 16 Da farkon kariyar kaina, babu wanda ya goyi bayana. Maimakon haka
kowa ya guje ni. Bana so dai a lissafta wannan a kansu. 17 Amma Ubangiji ya kasance tare da ni, ya
kuma karfafa ni, yadda ta wurina, shelar ta sami cika da kyau, domin dukan al'ummai su ji. An kwato
ni daga bakin zaki. 18 Allah zai kubutar ni daga dukan ayyukan mugunta, ya kuma cece ni domin
mulkinsa na sama. Daukaka ta tabatta a gareshi har abada abadin. Amin. 19 Ka gayar da Briskilla, da
Akila, da gidan Onisifurus. 20 Arastus ya nan zaune a Korinti, amma na bar Turufimus ya na zazzabi
a Militus. 21 Ka yi iyakar kokarinka, ka zo kamin hunturu. Yubulus yana gayar da kai, haka ma Budis
da Linus da Kalafidiya da dukan 'yan'uwa. 22 Bari Ubangiji ya kasance tare da ruhunka. Bari Alheri ya
kasance da kai.

Titus

[1] Bulus, bawan Allah, kuma manzon Yesu Almasihu, ta wurin bangaskiyar zababbun mutanen Allah
da sanin gaskiya da ta yadda da allahntaka. [2] Wadannan na cikin begen rai marar matuka wanda Allah,
wanda babu karya a cikinsa, ya alkawarta kafin dukkan lokatan zamanai. [3] A daidai lokaci, ya bayyana
maganarsa ta wurin sakonsa da ya damka mani in shelar. Zan yi wannan ta wurin umarnin Allah mai
ceton mu. [4] Zuwa ga Titus, da' na gaske a cikin bangaskiyarmu. Alheri, jinkai da salama daga wurin
Allah Uba da Almasihu Yesu mai ceton mu. [5] Sabili da wannan ne na bar ka a Karita domin ka daidaita
abubuwan da basu cika ba, ka kuma nada dattibai a dukan birane kamar yadda na umarceka. [6] Dole
ne dattijo ya zama marar abin zargi, mijin mace daya, da amintattun 'ya'ya wadanda babu wani zargi
na mugunta ko rashin kamun kai a kansu. [7] Wajibi ne shugaban Ikklisiya, a matsayin sa na mai kulla
da haikalin Allah, ya zama marar aibi. Kada ya zama mai surutu ko rashin hakuri. Kada ya zama mai
saurin fushi, ko mashayi, ko mai hayaniya, ko mai handama. [8] Maimakon haka, ya zama mai karbar
baki, abokin abinda ke mai kyau. Dole ne ya zama mai hankali, adali, cike da allahntaka, da kuma
kamun kai. [9] Ya zama mai rike amintaccen sakon da aka koyar da karfi, yadda zai iya karfafa wasu da
koyarwa mai kyau ya kuma yi wa wadanda suke hamayya da shi gyara. [10] Domin akwai kangararrun
mutane dayawa, musamman masu kaciya. Maganganunsu na banza ne. Suna yaudara kuma suna
badda mutane. [11] Wajibi ne mu hana su. Suna koyar da abinda bai kamata su koyar ba saboda
makunyaciyar riba suna kuma rusar da iyalai dungum. [12] Daya daga cikinsu, kuma mai hikima ne
daga cikinsu, yace, “Kirawa manyan makaryata ne, lalatattu kuma miyagun dabbobi, masu kyiuya
da zarin cin abinci.” [13] Wannan magana gaskiya ne, ka yi masu gyara da tsanani yadda zasu kafu a
cikin bangaskiya. [14] Kada ka mai da hankalin ka ga tatsunniyoyi na Yahudawa ko dokokin mutane
wadanda sun sauya gaskiya. [15] Ga wadanda suke da tsarki, komai mai tsarki ne. Amma wadanda
suke marasa tsarki da rashin bangaskiya, komai marar tsarki ne. Domin zuciyarsu da lamirinsu sun
gurbata. [16] Suna cewa sun san Allah, amma sun musanta shi ta wurin ayyukansu. Sun zama abin
kyama da marasa biyayya. Ba za a iya tabbaatar dasu ba akan wani aiki maikyau.

2

[1] Amma kai, ka fadi abinda yayi daidai da amintaccen umarni. [2] Dole tsofaffin mazaje su zama masu
kamun kai, masu daraja kansu, masu-hankali, masu aminci cikin bangaskiya, cikin kauna da jurewa.
[3] Haka ma tsofaffin mataye su kame kansu da girma, ba magulmata ba. Kada su zama bayi wajen
yawan shan ruwan inabi. Su koyar da abubuwa masu kyau [4] domin su koyar da kananan mataye da
hikima su kaunaci mazajensu da 'ya'yansu. [5] Su horar dasu su zama masu hikima da tsabtar zuci,
masu tsaron gidajensu, kuma masu biyayya da mazajensu. Suyi wadannan abubuwa saboda kada
maganar Allah ta sami zargi. [6] Ta haka kuma, ka karfafa samari, su zama masu hankali. [7] A kowanne
fanni, ka mayar da kan ka abin koyi a cikin kyawawan ayyuka; idan kayi koyarwa, ka nuna mutunci
da martaba. [8] Ka bada sako lafiyayye marar abin zargi, yadda masu hamayya da maganar Allah zasu
ji kunya, domin rashin samun mugun abin fadi akan mu. [9] Bayi suyi biyayya ga iyayengijin su a cikin
komai. Su faranta masu rai, ba suyi gardama dasu ba. [10] Kada suyi sata. Maimakon haka, sai su nuna
dukan bangaskiya mai kyau, domin suyi wa koyarwarmu game da Allah mai cetonmu kwalliya a cikin
dukan komai. [11] Domin alherin Allah ya bayyana ga dukan mutane. [12] Yana koya mana mu musanci
miyagun ayyuka, da sha'awoyin duniya. Yana horar damu muyi zama cikin hankali, da adalci a cikin
hanyar allahntaka a wannan zamani [13] yayin da muke cigaba da jiran karba albarkataccen begenmu,
wato bayyanuwar daukakar Ubangiji Allah da kuma mai cetonmu Yesu Almasihu. [14] Yesu ya bada
kansa domin mu, domin ya cece mu daga rashin kiyaye doka ya mai damu masu tsarki, domin sa,
mutane na musamman wadanda suke da marmarin aikata kyawawan ayyuka. [15] Ka yi magana da
karfi ka karfafawa wadannan abubuwa. Ka yi gyara da dukan iko. Kada ka bar wani ya raina ka.

3

[1] Ka tuna masu su zama masu sadaukar da kai ga masu mulki da masu iko, suyi masu biyayya, su
zama a shirye domin kowane kyakkyawan aiki. [2] Ka tuna masu kada su zagi kowa, su gujiwa gardama,
su bar mutane su bi hanyarsu, su kuma nuna tawali'u ga dukan mutane. [3] Domin a da, mu da kan
mu marasa tunani ne kuma masu rashin biyayya. Mun kauce hanya muka zama bayi ga sha'awoyin
duniya da annashuwa. Mun yi zama a cikin mugunta da kishi. Mu lalatattu ne kuma muna kiyyaya
da junanmu. [4] Amma da jinkan Allah mai ceton mu da kaunarsa ga 'yan Adam ta bayyana, [5] ba
saboda wani aikin adalci da muka yi ba, amma sabili da jinkan sa ne ya cece mu. Ya cece mu ta wurin
wankewar sabuwar haihuwa da sabuntuwar Ruhu Mai Tsarki. [6] Allah ya zubo mana Ruhu Mai Tsarki
a wadace ta wurin Yesu Almasihu mai cetonmu. [7] Ya yi wannan saboda, bayan mun samu 'yantarwa
ta wurin alherinsa, za mu zama magada a cikin begen rai na har abada. [8] Wannan amintaccen sako
ne. Ina son kayi magana gabagadi game da wadannan abubuwa, yadda dukan wadanda suka bada
gaskiya ga Allah za suyi kudirin yin kyawawan ayyuka da Allah ya mika masu. Waddannan abubuwa
masu kyau ne da kuma riba ga dukan mutane. [9] Amma ka guji gardandami na wofi, da lissafin asali,
da husuma da jayayya game da dokoki. Wadannan abubuwa basu da amfani kuma marasa riba. [10] Ka
ki duk wani dake kawo tsattsaguwa a tsakaninku, bayan ka tsauta masa sau daya ko biyu, [11] ka kuma
sani cewa wannan mutumin ya kauce daga hanyar gaskiya, yana zunubi kuma ya kayar da kansa.
[12] Sa'adda na aiki Artimas da Tikikus zuwa wurin ka, kayi hanzari ka same ni a Nikobolis, a can na yi
shirin kasancewa a lokacin hunturu. [13] Kayi hanzari ka aiko Zinas wanda shi gwani ne a harkar shari'a,
da Afolos ta yadda ba zasu rasa komai ba. [14] Ya kamata Jama'armu su koyi yadda zasu yi ayyuka masu
kyau da zasu biya bukatu na gaggawa yadda ba za suyi zaman banza ba. [15] Dukan wadanda suke tare
da ni suna gaishe ka. Ka gai da masu kaunar mu a cikin bangaskiya. Alheri ya kasance tare da dukan
ku.

Filimon

1 Bulus, daurarren Yesu Almasihu, da kuma dan'uwa Timotawus zuwa ga Filimon, kaunataccen
abokinmu da kuma abokin aikin mu, 2 da Afiya yar'uwanmu da Arkifus abokin aikin mu a filin daga,
da kuma Ikilisiyar da take taruwa a gidan ka: 3 Alheri da salama su kasance gare ka daga wurin Allah
Ubanmu, da Ubangiji Yesu Almasihu. 4 Kowane lokaci ina gode wa Allah. Ina ambaton ku cikin addu'oi
na. 5 Na ji labarin kauna da bangaskiya da ka ke da ita a cikin Ubangiji Yesu da dukkan yan'uwa masu
bi. 6 Ina addu'a zumuntar bangaskiyarka ta inganta ga kawo sanin kowane kyakkyawan abu dake cikin
mu a cikin Almasihu. 7 Na yi farinciki kwarai, na kuma ta'azantu saboda kaunarka, saboda zukatan
masu bi sun kwanta ta wurin ka, dan'uwa. 8 Saboda haka, ko da ya ke ina da gabagadi a cikin Almasihu
domin in ba ka umarni ka yi abinda ya kamata ka yi, 9 duk da haka sabo da kauna, na fi so in roke ka-
Ni, Bulus, dattijo, a yanzu kuma ga ni dan kurkuku domin Almasihu Yesu. 10 Ina rokon ka saboda
da na Onisimus, wanda na zama uba a gare shi sa'adda nake cikin sarkokina. 11 Domin a da kam,
ba shi da amfani a wurin ka, amma yanzu yana da amfani a gare ka da kuma a gare ni. 12 Na kuma
aike shi wurinka, shi wanda ya ke a cikin zuciyata kwarai. 13 Na so da na rike shi a wuri na, domin
ya rika yi mini hidima a madadin ka, a lokacin da ni ke cikin sarkoki saboda bishara. 14 Amma ba
na so in yi wani abu ba tare da sanin ka ba. Ba ni so nagarin aikinka ya zama na dole amma daga
kyakkyawar nufi. 15 Watakila dalilin da yasa ya rabu da kai na dan lokaci ke nan, domin ka karbe shi
kuma har abada. 16 Daga yanzu ba za ya zama bawa ba kuma, amma fiye da bawa, wato kaunataccen
dan'uwa. Shi kaunatacce ne musamman a gare ni, har fiye da haka ma a gare ka, a cikin jiki da kuma
cikin Ubangiji. 17 Idan ka maishe ni abokin hidima, ka karbe shi kamar yadda za ka karbe ni. 18 Idan
kuwa ya yi maka abinda ba daidai ba ko kuwa kana bin sa wani abu, ka dauka yana wurina. 19 Ni,
Bulus, na rubuta wannan da hannuna: zan biya ka. Ba kuwa cewa sai na gaya maka cewa ina bin ka
bashin kanka ba. 20 I, dan'uwa, ka yi mani alheri cikin Ubangiji; ka ba zuciyata hutu a cikin Almasihu.
21 Saboda Ina da tabbaci game da biyayyarka, na rubuta maka. Na san za ka yi fiye da abinda na roka.
22 Harwayau, ka shirya mani masauki. Domin ina fata ta wurin adu'oinku, nan ba da dadewa ba za
a maida ni wurin ku. 23 Efafaras, abokina cikin Almasihu Yesu a kurkuku yana gaishe ka, 24 haka ma
Markus da Aristarkus, da Dimas, da Luka abokan aikina. 25 Bari Alherin Ubangiji Yesu Almasihu ya
kasance da Ruhunka. Amin.

Ibraniyawa

1 A zamanin da, Allah ya yi wa kakanin kakanninmu magana ta hanyoyi ma su yawa iri iri, ta bakin
annabawa. 2 Amma a zamanin nan na karshe, ya yi mana magana ta wurin Dansa, wanda ya sa magajin
kome, wanda ta wurinsa ya halicci duniya. 3 Shi ne hasken daukakar Allah, ainihin kamanin zatinsa.
Ya na rike da dukkan abubuwa ta ikon kalmarsa. Bayan da ya tsarkake zunubanmu, sai ya zauna a
hannun dama na madaukaki a can sama. 4 Ta haka ya ke da fifiko a kan mala'iku, kamar yadda sunansa
da ya gada yake da fifiko nesa a kan nasu. 5 Domin kuwa wanene a cikin mala'iku Allah ya taba cewa,
“Kai Da na ne, yau na zama Uba a gare ka?'' kuma, “Zan kasance Uba a gareshi, shi kuma, zai kasance
Da a gare ni?'' 6 Kuma, da Allah ya kawo magaji a duniya, sai ya ce, “Dukan mala'ikun Allah su yi masa
sujada.” 7 A game da mala'iku kuma sai ya ce, “yakan mai da mala'ikunsa ruhohi, masu hidimarsa
kuma harsunan wuta. 8 A game da Dan, ya ce “kursiyinka, ya Allah, na har abada abadin ne. Sandar
sarautarka sanda ce ta tsantsar gaskiya. 9 Ka kaunaci aikin adalci, ka ki aikin sabo. Saboda haka Allah,
wato Allahnka, ya shafe ka da man farin ciki fiye da tsararrakinka.” 10 “Tun farko, Ubangiji, kai ne
ka hallici duniya. Sammai kuma aikin hannayenka ne. 11 Za su hallaka, amma kai madawwami ne.
Duk za su tsufa kamar tufafi. 12 Za ka nade su kamar mayafi, za su kuma sauya, amma kai kana nan
ba sakewa, Har abada shekarunka ba za su kare ba.” 13 Amma wanene a cikin mala'ikun Allah ya taba
cewa, “Zauna a hannun dama na, sai na sa makiyanka a karkashin kafafunka?'' 14 Ashe, ba dukkan
mala'iku bane ruhohi, wadanda Allah yakan aika, don su yi wa wadanda za su gaji ceto hidima?

2

1 Saboda haka, lalle ne mu kara mai da hankali musamman da abubuwan da mu ka ji, don kada mu yi
sakaci, su sullube mana. 2 Idan kuwa maganar nan da aka fada ta bakin mala'iku ta zama tabbatacciya,
har kowanne keta umarni da rashin biyayya, suka gamu da sakamakonsu wanda ya kamace su, 3 ta
kaka za mu tsira, in mun ki kula da ceto mai girma haka? Domin Ubangiji da kansa, shi ne ya fara
sanar da shi, wadanda suka saurare shi kuma suka tabbatar mana da shi. 4 San'nan kuma Allah da
kansa ya shaida ta wasu alamu, da abubuwan al'ajabai, da mu'ajizai iri iri, da kuma baiwar Ruhu Mai
Tsarki dabam dabam da ya rarraba kamar yadda ya nufa. 5 Ai ba ga mala'iku ba ne Allah ya sa mulkin
duniyar nan da za a yi, wanda muke zance. 6 Amma wani ya shaida a wani wuri cewa, 'Mutum ma
menene, har da za ka tuna da shi? Ko dan mutum ma, har da za ka kula da shi?' 7 Ka sa mutum ya gaza
mala'iku; Ka nada shi da daukaka da girma. Bisa dukkan hallitta. 8 Ka dora shi a kan dukkan halittarka,
ka kuma mallakar da kome a karkashin sawayensa. Domin Allah ya mallakar da dukkan abubuwa
a karkashinsa. Bai bar kome a kebe ba. Amma kuwa har a yanzu ba mu ga yana sarrafa dukkan
abubuwa ba tukuna. 9 Amma mun ga wani wanda dan lokaci aka sa shi ya gaza mala'iku, shine Yesu,
an nada shi da daukaka da girma, saboda shan wuyarsa ta mutuwa, wanan kuwa duk ta wurin alherin
Allah ne Yesu ya mutu saboda kowa. 10 Saboda haka, ya dace ga Allah, shi da dukkan abubuwa suka
kasance domin sa, ta gare shi, domin ya kawo 'ya'ya masu yawa ga samun daukaka. Domin a kammala
cetonsu ta wurin shan wuyarsa. 11 Domin da shi mai tsarkakewar da kuma wadanda aka tsarkaken,
duk tushensu daya ne. Saboda wanan dalili ne shi ya sa ba ya jin kunyar kiran su 'ya'uwansa. 12 Da
yace, ''zan sanar da sunanka ga ya'uwana, a tsakiyar taronsu zan yabe ka da waka.'' 13 Har wa yau,
yace, ''Zan dogara a gare shi.'' Da kuma ''Ga ni nan, ni da 'ya'yan da Allah ya ba ni.'' 14 Wato tun
da yake 'ya'yan Allah duk suna da nama da jini, Yesu ma ya dauki kamannin haka, ta wurin mutuwa
ya hallakar da mai ikon mutuwa, wato Iblis. 15 Ya kuma 'yanta duk wadanda tun haihuwarsu suke
zaman bauta sabo da tsoron mutuwa. 16 Don hakika ba mala'iku yake taimako ba, a'a, zuriyar Ibrahim
ne yake taimako. 17 Saboda haka, lalle ne ya zama kamar yan'uwansa ta kowacce hanya, domin ya
zama babban Firist, mai jinkai, mai aminci kuma na al'amarin Allah, ya kuma mika hadayar sulhu ta
gafarta zunuban jama'a. 18 Tun da yake Yesu ma da kansa ya sha wahala, sa'adda aka gwada shi, don
haka, zai taimaki wadanda ake yi wa gwaji.

3

1 Don haka yanuwana tsarkaka, a bokan kira a samaniya. Yi la'akari da Yesu. wato Manzo da
babban firist na shaidar bangaskiyarmu. 2 Shi amintacce ne na Allah, wanda ya bashi hidima, kamar
yadda Musa ya kasance amintacce a gidan Allah. 3 Gama Yesu ya cancanci daukaka mafi girma fiye
da ta Musa. Domin wanda ya gina gida, ya fi gidan nan daukaka. 4 Gama kowane gida, akwai wanda
ya gina shi, amma mai ginin komai shine Allah. 5 Musa hakika amintaccen bawa ne a gidan Allah,
yana ba da shaidar abubuwan da za su faru a nan gaba. 6 Amma Almasihu shi Da ne mai mulki a
gidan Allah. Mu ne gidansa idan mun rike begenmu da dukkan zuciyarmu. 7 Saboda haka, kamar
yadda Ruhu Mai Tsarki ya fadi: ''Yau, Idan kun ji muryarsa, 8 kada ku taurare zuciyarku kamar yadda
'ya'yan isra'ila suka yi cikin tawaye a lokacin gwaji a jeji. 9 A lokacin nan ne kakanninku suka yi mani
tawaye, ta wurin gwada ni, bayan shekara arba'in suna ganin ayyukana. 10 Saboda haka na yi bakin
ciki da wannan tsarar, sai na ce,' Kullum suna yawan bijirewa a zukatansu. Basu san tafarkuna ba.'
11 Don haka na yi rantsuwa a cikin fushina, ba za su shiga cikin hutuna ba." 12 Ku yi hankali 'yan'uwa
kada a tarar da mummunar zuciya marar bangaskiya a tsakaninku, zuciya wadda ke juyawa daga
Allah mai rai. 13 Maimakon haka, ku karfafa juna a kowacce rana, muddun muna cikin wannan rana
kada wani cikinku ya taurare zuciyarsa saboda yaudarar zunubi. 14 Gama mun zama abokan aiki da
Almasihu, idan mun rike begenmu cikinsa da karfi, daga farko zuwa karshe. 15 Game da wannan, an
fadi "Yau idan kun saurari muryarsa, kada ku taurare zuciyarku, kamar a kwanakin tawaye nan." 16 Su
wanene suka ji muryar Allah suka yi tawaye? Ba wadanda Musa ya yi masu jagora daga Masar ba ne?
17 Kuma da su wa Allah ya yi fushi shekara arba'in? Ba da wadanda suka yi zunubi ba ne, wadanda
gawawwakinsu suka warwatsu a jeji? 18 Da su wa Allah ya rantse ba za su shiga hutunsa ba? In ba
wadanda suka yi masa rashin biyayya ba? 19 Mun kuma gani cewa basu iya shiga hutunsa ba saboda
rashin bangaskiyarsu.

4

1 Saboda haka, sai muyi lura kwarai don kada wani ya kasa kai ga shiga hutun da aka alkawarta
maku na Allah. 2 Don mun ji albishir game da hutun Allah kamar yadda aka fada masu. Amma wancan
sakon bai anfana ga wadanda suka ji ba tare da sun bada gaskiya ga sakon ba. 3 Ai mu, wadanda muka
gaskata-mune zamu shiga wannan hutun, kamar yadda ya ce, "Yadda na yi rantsuwa cikin fushina,
baza su shiga hutu na ba." Ya fadi hakan, ko da yake ya gama aikin hallittarsa tun daga farkon duniya.
4 Domin yayi fadi a wani wuri game da rana ta bakwai, "Allah ya huta a rana ta bakwai daga dukkan
ayyukansa." 5 Ya sake cewa, "Baza su taba shiga hutu na ba." 6 Saboda haka, tun da hutun Allah
na kebe domin masu su shiga, kuma tun da Isra'ilawa da yawa wadanda suka ji sakon nan mai kyau
game da hutunsa ba su shiga ba saboda rashin biyayya, 7 Allah ya sake shirya wata rana da ake kira,
"Yau." Ya sa wannan rana sa'adda yayi magana ta wurin Dauda, wanda ya ce tun da dadewa da aka
fara fada, "Yau idan kun ji muryarsa, kada ku taurare zukatanku." 8 Don idan Joshua ya ba su hutu, da
Allah ba zai sake magana a kan wata rana ba. 9 Saboda haka, akwai hutun asabar kebabbe ga mutanen
Allah. 10 Don shi wanda ya shiga hutun Allah shi kansa ma ya huta daga ayyukansa, kamar yadda
Allah yayi da nasa. 11 Saboda haka muyi marmarin shiga wancan hutun, don kada kowa ya fadi ga
irin rashin biyayyar da suka yi. 12 Maganar Allah kuwa rayayyiyace, kuma mai ci, fiye da takobi mai
kaifi-biyu. Takan ratsa har tsakanin rai da ruhu, kuma tana kaiwa bargo. Takan iya bincika tunanin
zuciya da manufarta. 13 Babu halittaccen abu da ke boye a idon Allah. Sai dai, kome a sarari yake,
kuma a bayyane yake a idonsa wanda lallai ne zamu bada lissafin kanmu a gare shi. 14 Da yake muna
da babban firist wanda ya ratsa sammai, Yesu Dan Allah, sai mu riki bangaskiyarmu da karfi. 15 Domin
babban firist namu ba marar tausayi ga kasawarmu bane, amma wanda aka jarraba ne ta ko wanne
hali irin yadda aka yi mana, sai dai ba'a same shi da zunubi ba. 16 Sai mu zo wurin kursiyin alheri
gabagadi, domin a yi mana jinkai mu kuwa sami alherin da zai taimake mu a lokacin bukata.

5

1 Kowanne babban firist, da yake an zabe shi ne daga cikin mutane, a kansa shi ya wakilci mutane
ga al'amarin Allah, don ya mika sadakoki da kuma hadayu domin kawar da zunubai. 2 Yana kuma iya

tafiyar da jahilai da sangartattu a cikin salihanci, tun da shi ke rarrauna ne shi ta ko'ina. [3] Saboda
haka, wajibi ne ya mika hadayu, ba saboda kawar da zunuban jama'a kadai ba, har ma da na kansa.
[4] Ba wanda zai kai kansa wannan matsayi mai girma, sai dai Allah ya yi kiransa ga haka, kamar yadda
aka kirayi Haruna. [5] Haka kuma, Almasihu, ba shi ya daukaka kansa ya zama Babban firist ba, sai
dai wannan ne ya sa shi, wanda ya ce da shi, "Kai Dana ne; Yau na zama Uba a gare ka.'' [6] Kamar dai
yadda a wani wuri kuma ya ce, "Kai firist ne na har abada, bisa ga kwatancin Malkisadak." [7] Almasihu,
a lokacin zamansa a duniya, ya yi addu'o'i da roke-roke, tare da kuka mai tsanani, har da hawaye, ga
wannan da yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa saurare shi saboda tsannin mika kansa. [8] Ko
da yake shi Da ne, ya koyi biyayya ta wurin wuyar da ya sha. [9] Har ya kai ga kammala, sai ya zama
tushe madawwami, ceto ga dukkan wadanda suke masa biyayya. [10] Gama Allah yana kiransa Babban
firist, bisa ga kwatancin Malkisadak. [11] Muna da abu da yawa da za mu fada a game da Yesu, amma
zai yi wuyar bayani, da yake basirarku ta dushe. [12] Ko da yake yanzu kam, ya kamata ku zama masu
koyarwa, duk da haka, ashe, ba ku wuce wani ya sake koya muku jigajigan farko na Maganar Allah
ba? har ya zamana sai an ba ku madara ba abinci mai tauri ba? [13] To, duk wanda yake madara ce
abincinsa, bai kware da maganar adalci ba, kamar jariri yake. [14] Amma abinci mai tauri, ai, na manya
ne, wato wadanda hankalinsu ya horu yau da kullum, don su rarrabe nagarta da mugunta.

6

[1] Saboda haka, sai mu ci gaba a kan ka'idodin farko na al'amarin Almasihu, har ya zuwa kammala,
ba wai mu sake koyar da jigajigan nan na tuba da ibada marar tasiri ba, da na gaskatawa da Allah,
[2] da kuma na koyarwa a kan wanke-wanke, da dora hannu, da tashin matattu, da dawwamammen
hukuci. [3] Za mu kuwa ci gaba in Allah ya yarda. [4] Domin wadanda aka haskaka zukatansu sarai, har
suka dandana baiwar nan Basamaniya, suka kuma sami rabo na Ruhu Mai Tsarki, [5] har su ka dandana
dadin Maganar Allah, da ikon zamani mai zuwa, [6] sa'an nan kuma suka ridda—ba mai yiwuwa ba ne a
sake jawo su ga tuba, tun da yake sake gicciye Dan Allah suke yi su da kansu, suka kuma wulakanta shi
a sarari. [7] Kasa ma da take shanye ruwan da ake yi a kai a kai, take kuma fid da tsire-tsire masu amfani
ga wadanda ake nomanta dominsu, Allah yakan sa mata albarka. [8] Amma idan tsire-tsirenta kaya ne
da kashin yawo, ba ta da amfani ke nan, tana kuma gab da la'antarwa, karshenta dai konewa ne. [9] Ko
da yake mun fadi haka, a game da ku kam, ya kaunatattu mun tabbata kuna abubuwa mafiya kyau
na zancen ceto. [10] Gama Allah ba marar adalci ba ne, har da zai ki kula da aikinku, da kuma kaunar
sunansa da kuke yi, wajen yi wa tsarkaka hidima, har yanzu ma kuna yi. [11] Muna dai bukata kwarai
kowannanku ya nuna irin wannan himma ga yin cikkaken bege, tabbatacce, har ya zuwa karshe.
[12] Don kada ku yi ragwanci, sai dai ku yi koyi da wadanda suka karbi cikar alkawaran nan, ta wurin
bangaskiyarsu da hakurinsu. [13] Sa'adda Allah ya yi wa Ibrahim alkawari, da yake ba wani wanda ya fi
shi girma da zai rantse da shi, sai ya rantse da kansa, [14] Ya ce, "Hakika zan yi maka albarka, in kuma
ribambamya zuriyarka." [15] Ta haka, Ibrahim bayan da ya jure da hakuri, ya karbi cikar alkawarin.
[16] Hakika mutane sukan rantse da abin da ya fi su. Rantsuwa kuma ita ce abar da take tabbatarwa da
kowacce magana. [17] Don haka, sa'adda Allah yake son kara tabbatar wa magadan alkawarin nan dahir,
cewa nufinsa ba mai sakewa ba ne sam, sai ya hada da rantsuwa, [18] Domin albarkacin abubuwa guda
biyun nan marasa sakewa, masu nuna, cewa ba shi yiwuwa Allah ya yi karya, mu da muka gudu muka
sami mafaka, mu karfafa kwarai mu riski abin da muka kafa bege a kai. [19] Muna da bege, kamar yadda
yake ga rai, kafaffe, tabbatacce, shi ne kuma yake shiga har can ciki bayan labulen. [20] Inda saboda mu
ne Yasu ya riga mu shiga, da yake ya zama Babban Firist na har abada, kwatancin Malkisadak.

7

[1] Wannan ne Malkisadak, sarkin Salem, firist na Allah Madaukaki, wanda ya gamu da Ibrahim
na dawowa daga yaki da wasu sarakuna ya kuma albarkace shi. [2] Ibrahim ya ba shi ushirin dukkan
ganimar da ya samu. Sunansa," Malkisadak," ma'anar itace, "Sarkin adalci," haka ma, "sarkin salem,"
ma'anar iitace," Sarkin salama," [3] Bashi da uwa bashi da uba, ba shi da lissafin asalin zuriya, ba shi
da farkon rayuwa ba shi da karshen rai. Shi firist ne na har abada, kamar Dan Allah. [4] Yanzu fa dubi
irin girman wannan mutum. Kakan kakanninmu Ibrahim ya bada ushira ta abubuwan da ya samo

na ganimar yaki gare shi. 5 Kuma hakika, zuriyar Lawi da suka karbi aikin nan na firistanci suna da
umarni daga shari'ar Allah cewa su karbi zakka a gun jama'a, wato, daga yan'uwan su Isra'ilawa, koda
shike suma zuriyar Ibrahim ne. 6 Amma Malkisadak, shi da ba zuriyar Lawi ba ne, ya karbi zakka daga
Ibrahim, ya kuma albarkace shi, shi wanda ya ke da alkawarai. 7 Ba jayayya, karami shi ke karban
albarka daga babba wanda ya girme shi. 8 A wannan tsarin mutanen da ke karban zakka wata rana
sai ka ga sun mutu, amma a wani kauli mutumin da ya karbi zakka a wurin Ibrahim, ance, wanzaje ne
har yau. 9 Kuma bisa ka'ida Lawi, wanda ke karban zakka, shi ma ya bada zakka ga Ibrahim, 10 Saboda
kuwa Lawi na cikin tsatson Ibrahim lokacin da Malkisadak ya gamu da Ibrahim. 11 Yanzu in da mai
yiwuwa ne a sami kammala cikin aikin firistanci na Lawiyawa (domin ta wurin ta ne aka bada shari'a),
to ina amfanin wani firist ya zo bisa ga ka'ida irin ta Malkisadak, ba'a kuma ambaci ka'idar Haruna
ba? 12 Don kuwa lokacin da aka canza firistanci, shari'a kuma dole ne a sauya ta. 13 Domin mutumin
da aka fadi wadannan abubuwa a kansa na wata kabila ne, wadda ba wani mutumin da ya taba yin
aiki a kan bagadi. 14 Wannan a bayyane yake Ubangijinmu ya zo ne daga zuriyar Yahuza, kabilar da
Musa bai taba anbatonsu game da zancen firistanci ba. 15 Abinda muke fadi a bayyane yake cewa,
idan wani firist ya taso da kamanin Malkisadak. 16 Wannan sabon firist, ba firist ne da ya taso bisa ga
ka'idar zuriya ta yan'adam ba, amma ya zama firist ne ta rayuwa mai iko marar shudewa. 17 Domin
a rubuce yake cikin littafi ga me da shi; "Kai firist ne na har'abada bisa ga tsari irin na Malkisadak."
18 Domin doka ta fari an ajiye ta a gefe guda saboda rarrauna ce kuma marar amfani. 19 Don kuwa
shari'a ba ta iya kamalta kome. Amma fa a kwai bege mai kyau a nan gaba wanda ta gare shi ne zamu
sami iso a gun Allah. 20 Kuma wannan kyakkyawan bege baya faruwa ba tare da rantsuwa ba, don
kuwa su wadancan firistocin ba su dauki wata rantsuwa ba. 21 Amma Allah yayi rantsuwa game da
Yesu cewa, "Ubangiji ya rantse ba kuwa zai fasa tunaninsa ba; 'Kai firist ne har'abada.'" 22 Ta wurin
haka Yesu ya bada tabbatacce da kuma ingataccen alkwari. 23 Hakika, mutuwa ta hana firistoci su
yi aiki har'abada. Wannan shi ya sa akwai firistoci da yawa daya bayan daya. 24 Amma da shi ke
Yesu na rayuwa ne har'abada, aikinsa na firist ba a musanya shi sam sam. 25 Domin haka kuma yana
da cikakken ikon ceton wadanda ke gusowa ga Allah ta wurinsa, domin kullum a raye ya ke yana
kuma roko dominsu 26 . Domin irin wannan babban firist shi ne ya dace da mu. Ba shi da zunubi,
marar abin zargi, tsarkakakke, kebabbe daga masu zunubi, ya na sama da sammai dukka. 27 Ba shi da
bukata, kamar manyan firistoci, da ke mika hadayu kullum, da farko don zunubin kansu, sa'annan
don zunubin jama'a dukka. Amma Yesu yayi wannan sau daya tak ba kari don kowa da kowa, yayin da
ya mika kansa. 28 Domin shari'a na nada mutane da ke da gazawa a matsayin firistoci, amma maganar
rantsuwa, wadda ta zo a bayan shari'a, ta nada Dan, wanda ya ke cikakke har'abada.

8

1 Yanzu abin da muke kokarin cewa shine: Muna da babban firist wanda ke zaune a hannun
dama na kursiyi mai martaba dake sammai. 2 Shi kuwa bawa ne a wannan wuri mai tsarki, haikali
na gaskiya wanda Allah ya shirya ba wani bil'adama ba. 3 Kowanne babban firist kuwa yana mika
bayebaye da hadayu. Don haka ya kamata a sami abin hadaya. 4 Da a ce Almasihu yana duniya ba
zai zama firist ba ko kadan. 5 Domin a kwai masu mika hadaya bisa ga shari'a. Suna hidimar misalin
abubuwan da suke inuwar sama. Kamar yadda Allah ya yi wa Musa gargadi yayin da ya ke shirin
gina Alfarwa: ''Duba'' Allah ya ce, ''kayi komai bisa ga salon da aka koya maka a bisa dutse." 6 Amma
yanzu hidimar da Almasihu ya karba ta dara tasu dukka, domin kuwa shine matsakancin muhimmin
alkawari, wanda aka kammala a kan muhimman alkawura. 7 Domin kuwa idan alkawarin fari ba shi
da laifi babu anfanin neman alkawari na biyu. 8 Da Allah ya sami laifi akan mutane, sai ya ce ''Zan
sake sabon alkawari da gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuza. 9 kuma ba zai zama kamar yadda nayi da
kakanninku ba, kamar yadda na rike su a hannu har Na fidda su daga kasar Masar. Basu kuma ci gaba
da Alkawarina ba, ni kuwa na yi watsi da su,'' inji Ubangiji. 10 Gama wanna shine alkawarin da zan yi
da gidan Isra'ila bayan wadannan kwanaki, Inji Ubangiji. Zan sa shari'a ta a bakinsu in kuma rubuta
ta a zuciyarsu, Zan kuma zama Allah a garesu, su kuma su zama jama'ata. 11 Ba za su kuma koyar da
makwabta ko yan'uwansu cewa, ''ku san Ubangiji'' gama dukkanin su za su san ni, daga karami har
zuwa babba. 12 Zan kuma nuna tausayi ga ayyukan su na rashin adalci, ba kuma zan kara tunawa da

zunubansu ba. [13] A kan fadin ''sabo'' ya mayar da alkawarin fari tsoho. Wannan kuma da aka ambata
tsoho na shirin bacewa.

9

[1] To ko da alkawarin farko ma ya na da wurin sujada da kuma ka'idojin sujada a nan duniya. [2] Domin
a cikin alfarwar akwai daki da aka shirya, daki na waje wanda ake kira wuri mai tsarki. A wannan wuri
akwai kebabbun fitilu, akwai teburi da kuma gurasa. [3] Kuma bayan labule na biyun akwai wani daki,
wanda ake kira wuri mafi tsarki. [4] Yana da bagadin zinariya domin turare. Yana kuma da akwatin
alkawarin, wanda aka lailaye shi gaba daya da zinariya. A cikinsa a kwai kaskon zinariya dake dauke
da manna, da sandar Haruna wadda tayi toho, da kuma allunan duwatsu na alkawarin. [5] A sama da
akwatin alkawarin akwai siffofin kerubobi masu daukaka da suke wa marfin jinkai inuwa, wadanda
yanzu ba zamu iya yin bayani akansu ba daki daki. [6] Bayan an shirya wadannan abubuwa, firistocin
alfarwar sukan shiga daki na wajen alfarwar akai akai suna aikin hidimominsu. [7] Amma babban firist
din ne kadai yake shiga daki na biyun, sau daya tak a shekara, kuma tilas sai tare da jinin hadaya
domin kansa, da kuma domin laifuffukan mutane da a kayi ba dagangan ba. [8] Ruhu Mai Tsarki yana
nuna cewar ba'a riga an bayyana hanyar zuwa wuri mafi Tsarki ba muddin alfarwar nan ta farko
na a tsaye. [9] Wannan ya zama bayani ne game da lokacin yanzu. Da kyaututtuka da hadayu dukka
da ake mikawa basu iya sun kammala lamirin mai yin sujadar ba. [10] Abinci ne da abin sha kawai
wadanda aka hada da bukukuwan wanke wanke dabam dabam. Wadannan duka tsare tsare ne da aka
shirya a dinga yi a zahiri har sai an shirya sabuwar ka'ida. [11] Almasihu yazo a matsayin babban firist
na abubuwa masu kyau da suka zo, ta wurin alfarwa babba, kammalalla kuma mafi tsarki wadda ba
hannuwan mutane suka gina ba, wadda ba ta wannan duniyar aka halicce ta ba. Amma almasihu ya
zo a matsayin babban firist na abubuwa masu kyau da ke zuwa. [12] Ba ta jinin awaki da 'yan, maruka
bane, amma Almasihu da jininsa ya shiga wuri mafi tsarki sau daya tak domin kowa dukka ya karbo
mana fansa ta har abada. [13] To idan jinin awaki da na bajimai da yayyafa tokar karsana bisa wadanda
suka bata tsarkinsu yana tsarkake su ya wanke jikkunansu. [14] To balle kuma jinin Almasihu, wanda
ta wurin Ruhu madawwami ya mika kansa hadaya marar aibi ga Allah, wanda yake wanke lamirinmu
daga matattun ayyuka domin muyi bautar Allah mai rai? [15] Domin wannan dalili, Almasihu shine
magamin sabon alkawari. Wannan kuwa ya kasance ne domin anyi mutuwar da ta 'yantar da wadanda
ke karkashin tsohon alkawari daga sakamakon zunubansu, saboda wadanda Allah ya kira su karbi
alkawarin gadonsu madawwami. [16] Gama duk inda wani ya rubuta wasiyya ya bari, dole ne a tabbatar
da mutuwar wanda yayi wasiyyar nan. [17] Gama sai inda akayi mutuwa ake amfani da wasiyya, amma
ba ta da amfani idan wanda ya rubuta ta yana nan da rai. [18] Ko alkawari na farko bai tabbata ba sai
tare da jini. [19] Gama bayan Musa ya bada dukkan dokoki da ke cikin shari'ar ga dukkan mutanen, sai
ya dauki jinin 'yan marukan da awakin, tare da ruwa, da jan yadi, da reshen itacen doddoya mai soso,
ya yayyafa bisa mutanen da kuma littafin dokokin. [20] Daga nan yace, “Wannan ne jinin alkawarin
da Allah ya bayar da dokoki gareku.” [21] Ta haka kuma, ya yayyafa jinin bisa alfarwar da dukkan
kayayyakin da ke cikinta wanda ake hidimar firistanci da su. [22] Kuma bisa ga shari'a, kusan komai
da jini ake tsarkake shi. Idan babu zubar da jini to babu gafarar zunubi. [23] Saboda haka ya zama tilas
wadannan kayayyaki na kwaikwayon abubuwan dake cikin sama a tsarkake su da hadayar dabbobi.
Duk da haka abubuwa na sama dole a tsarkake su da hadaya mafi kyau. [24] Domin Almasihu bai shiga
cikin wuri mafi tsarki da aka yi da hannuwa ba, wanda kwaikwayo ne kawai na abin da ke na gaske.
Maimakon hakan, ya shiga cikin samaniya da kanta, sa'an nan yaje gaban Allah domin mu. [25] Bai je
wurin don ya mika kansa sau da yawa, kamar yadda firist din alfarwa yake yi ba, wanda yake shiga
wuri mafi tsarki kowacce shekara da jinin wata dabba. [26] Idan haka ne, to dole ke nan ya sha wahala
akai akai tun farkon duniya. Amma yanzu sau daya ne tak aka bayyana shi a karshen zamanai domin
ya kauda zunubi ta wurin mika hadayar kansa. [27] Kamar yadda aka kaddara wa kowa ya mutu sau daya
tak, kuma bayan haka sai shari'a. [28] Haka kuma Almasihu, wanda aka mika shi sau daya tak domin ya
dauke zunuban mutane da yawa, zai kuma bayyana karo na biyu, ba domin yin aikin kawar da zunubi
ba, amma domin ceton wadanda suke jiran zuwansa da hakuri.

10

1 Domin shari'a hoto ce na kyawawan abubuwan da ke zuwa, ba ainihin siffar wadannan abubuwa
ba. Wadanda ke gusowa kusa da Allah ba za su taba ingantuwa ta wurin hadayu da firistoci ke mikawa
shekara da shekaru ba. 2 In ba haka ba, ba sai a dena mika hadayun ba? Bisa ga wannan al'amari, inda
sun tsarkaka sau daya tak da masu sujada ba su san menene zunubi ba. 3 Amma wadannan hadayun
sun zama matuni ne na zunubi shekara biye da shekara. 4 Domin ba shi yiwuwa jinin bijimai da awakai
su kawar da zunubai. 5 Yayin da Almasihu ya zo duniya, ya ce, “Ba hadayu da sadakoki kake marmari
ba. Maimakon haka, ka shirya mini jiki domin hadaya. 6 Baka murna domin sadakoki da hadayu na
konawa domin zunubi. 7 Sai na ce, 'Duba, gani na zo in yi nufinka, kamar yadda aka rubuta akaina.'''
8 Da fari Yace ''ba hadayu, ko sadakoki, ko kuma hadaya ta konawa domin zunubi kake bukata ba.
Ba ka kuwa jin dadinsu.'' Wadannan sune hadayun da ake bayarwa bisa ga shari'a. 9 Sa'annan sai
ya ce ''gani na zo domin in aikata nufinka.” Ya kawar da hidimar farko domin ya kafa hidima ta
biyu. 10 A hidima ta biyu, an kebe mu ga Allah ta wurin nufinsa ta wurin hadayar jikin Yesu Almasihu
bugu daya ba kari. 11 Haka, kowanne firist ya ke tsayawa kulliyomi domin ya yi hidima ga Allah.
A kullum yana mika hadayu, iri daya, koda shike ba za su taba kawar da zunubai ba. 12 A ta wata
hanya kuma, Almasihu ya mika hadaya sau daya tak domin zunubai har abada, ya zauna a hannun
dama na Allah. 13 Yana jiran har a maida makiyansa matashin sawayensa. 14 Domin ta wurin hadaya
guda dayan nan ya kammala har abada ga wadanda suka sadaukar da kansu ga Allah. 15 Kuma Ruhu
mai Tsarki ya shaida mana. Abu na farko yace, 16 “Wannan shi ne alkawarin da zan yi da su a bayan
kwanakin nan,' inji Ubangiji Zan sa dokokina a cikin zukatansu, kuma zan rubuta su a lamirinsu.
17 Ba zan sake tunawa da zunubansu da kurakuransu ba.'' 18 Yanzu fa duk in da aka sami gafara domin
wadannan abubuwa, babu wata hadaya domin zunubi. 19 Saboda haka, yan'uwa, ba mu da shakkar
shigowa wurin nan mafi tsarki ta wurin jinin Yesu. 20 Wannan ita ce sabuwar rayayyar hanya da ya
bude mana ta wurin labulen, wato ta wurin jikinsa. 21 Saboda muna da babban firist a gidan Allah.
22 Bari mu matso kusa da sahihiyar zuciya, da kuma cikakken gabagadi cikin bangaskiya, da zuciyarmu
wadda aka tsarkake daga mummunan tunani, da kuma jikunanmu wankakku da ruwa mai tsabta.
23 Bari mu rike da karfi shaidar bangaskiyar begenmu, ba tare da raurawa ba, domin Allahn, da ya
yi alkawari, mai aminci ne. 24 Bari mu kuma yi lura yadda za mu iza juna ga kauna da ayyuka masu
dacewa. 25 Kada mu fasa zumunci da juna, kamar yadda wadansu sukan yi. A maimakon haka, bari
mu karfafa juna a kulluyomin, kamar yada kuke ganin kusantowar ranan nan. 26 Saboda idan mun ci
gaba da zunubin ganganci bayan mun rigaya mun sami wannan sanin gaskiyar, hadayar irin wannan
zunubi bata samuwa. 27 Maimakon haka, sai fargabar babban tsoron hukunci, da kuma wuta mai zafi,
da zata cinye makiyan Allah. 28 Dukkan wanda ya ki bin dokar Musa zai mutu ba tausayi ta wurin
shaidu biyu ko uku. 29 Wanne irin hukunci kuke tsammani ya dace ga wadanda suka raina Dan Allah,
duk wadanda suka maida jinin alkawarin nan kamar ba tsarkakakke ba, wanda ta wurin jinin nan ne
aka kebe shi ga Allah- wadanda suka wulakantar da Ruhun alheri? 30 Domin mun san wanda yace,
“Ramako nawa ne; Zan yi sakayya.'' Sa'annan kuma, “Ubangiji zai hukumta jama'arsa.” 31 Abin tsoro
ne a fada cikin hannuwan Allah mai rai! 32 Amma ku tuna da kwanakin baya, bayan da ku ka sami
haske, yadda kuka jure babban fama cikin wahala. 33 Aka kunyatar da ku a gaban jama'a, ta wurin
ba'a da cin mutunci, kuna kuma dandana irin azabar da wadansu suka shiga ciki. 34 Domin kuna da
tausayi ga wadanda suke kurkuku, da farin ciki, kun amince da kwace na dukiyarku da aka yi, kun
mallaki madauwamiyar mallaka mafi kyau. Dominn kun ji tausayina sa'adda na ke a kurkuku. 35 Don
haka kada ku yarda gabagadinku, wanda ke da babban sakamako. 36 Domin kuna bukatar hakuri don
ku sami abin da Allah ya alkawarta, bayan kun aikata nufinsa. 37 “Domin a dan karamin lokaci, mai
zuwan nan zai zo ba zai yi jinkiri ba. 38 Adalina kuwa zai rayu ta wurin bangaskiya. In kuwa ya ja da
baya, ba zan yi farin ciki dashi ba.” 39 Amma mu bama cikin wadanda suka ja da baya zuwa hallaka.
Maimakon haka, muna cikin wadanda suke da bangaskiya domin kula da rayukanmu.

11

1 Bangaskiya ita ce tabbatawar al'muran da muke begensu. Ita ce tabbatawar al'amuran da idanu
basu gani. 2 Domin ta wurin ta ne kakanninmu suka sami yardar Allah. 3 Ta wurin ta ne aka hallicci

duniya da umarnin Allah, har ma abubuwan da ake gani ba'a yi su daga abubuwan da suka kasance ba.
[4] Ta dalilin bangaskiya ne Habila ya mikawa Allah hadaya da ta fi dacewa fiye da ta Kayinu. Don haka
ne kuma aka yaba masa akan cewa shi adali ne. Ya sami yardar Allah sabili da sadakarsa da ya bayar.
Don haka kuma, harwayau Habila yana magana, ko da shike ya rigaya ya mutu. [5] Ta dalilin bangaskiya
aka dauki Anuhu zuwa sama domin kar ya ga mutuwa. “Ba a same shi ba kuwa, domin Allah ya dauke
shi.” Kamin a dauke shi an shaida da cewa ya faranta wa Allah zuciya. [6] Zai yi wuya matuka a faranta
wa Allah zuciya in ba tare da bangaskiya ba. Domin ya kamata dukkan wanda zai zo ga Allah, tilas ne
ya bada gaskiya da kasancewar sa, kuma shi mai sakamako ne ga dukkan masu nemansa. [7] Ta dalilin
bangaskiya Nuhu, ya karbi sako daga Allah akan al'amuran da ba'a gani ba, ta wurin girmamawa da
rawar jiki. ya gina jirgin ruwa domin ya ceci iyalan sa. Dalilin haka kwa, Allah ya hallakar da duniya,
Nuhu kwa ya gaji adalci wadda ke bisa ga bangaskiya. [8] Ta dalilin bangaskiya ne Ibrahim, sa'an da
aka kira shi, ya yi biyayya sai ya tafi wurin da zai karba a matsayin gado. Ya kwa fita bai ma san
inda za shi ba. [9] Ta dalilin bangaskiya kuma ya zauna bare a kasar alkawari. Ya yi zama cikin Alfarwa
tare da Ishaku da Yakubu, magadan alkawari guda tare da shi. [10] Domin yana hangar birnin da ke
da tushi, Birnin da mai zaiyanar sa da ginin sa shine Allah. [11] Ta dalilin bangaskiya, Ibrahim ya sami
haihuwa ko da shike shi da matarsa Saratu sun yi nisa a cikin shekaru, kuma Saratu bakarariya ce, ta
kuma wuce lokacin haihuwa. Tun da shike sun amince da wanda ya yi musu alkawari mai aminci ne.
[12] Sabo da haka, ta wurin mutumin nan daya, wanda ya ke kamar matacce ne, aka haifi zuriya mai
dimbin yawa, su ka yawaita kamar taurari a sama kamar yashi a bakin teku, wanda ba shi kidayuwa.
[13] Dukkan su kuwa suka mutu a cikin bangaskiya ba tare da sun karbi alkawarin ba. Maimakon haka,
sun hango, kuma sun marabcesu daga nesa, sai suka amince su baki ne kuma matafiya ne a duniya.
[14] Gama wadanda suka yi furci haka sun nuna a fili cewa suna bidar kasa ta kansu. [15] Da kamar suna
tunanin kasar da suka fita daga ciki, da sun sa mi damar komawa. [16] Amma kamar yadda yake, sun
bukaci kasa mafi dacewa, wato, wadda take a sama. Saboda haka ne Allah bai ji kunyar a kira shi
Allahnsu ba, da shike ya shirya birni dominsu. [17] Ta dalilin bangaskiya ne Ibrahim, sa'adda aka yi masa
gwaji, akan ya mika Ishaku dansa hadaya. [18] Shi ne kuwa makadaicin dansa, wanda aka yi alkawari
da cewa, “Ta wurinsa ne za a kira zuriyarka.” [19] Ibrahim ya yi tunani da cewa Allah na da ikon tada
Ishaku ko daga cikin matattu ma, haka kuwa yake a misalce, daga matattun ne ya sake karbarsa.
[20] Ta dalilin bangaskiya ne kuma Ishaku ya albarkaci Yakubu da Isuwa game da abubuwan da ke zuwa
a gaba. [21] Dalilin bangaskiya ne Yakubu, sa'adda yake bakin mutuwa, ya albarkaci 'ya'yan Yusufu
dukkansu biyu. Yakubu ya yi ibada, yana tokare a kan sandarsa. [22] Ta dalilin bangaskiya Yusufu,
sa'adda karshensa ya kusa, ya yi magana game da fitar 'ya'yan Isra'ila daga Masar har ya umarce su
game da kasussuwansa. [23] Ta dalilin bangaskiya Musa, sa'adda aka haife shi, iyayensa suka 'boye shi
kimanin watanni uku domin kyakkyawan yaro ne shi, kuma basu ji tsoron dokar sarki ba. [24] Ta dalilin
bangaskiya ne kuma Musa, sa'adda ya girma, yaki a kira shi 'dan diyar Fir'auna. [25] A maimakon haka,
ya amince ya sha azaba tare da jama'ar Allah, a kan shagali da annashuwar zunubi na karamin lokaci.
[26] Ya fahimci cewa wulakanci domin bin Almasihu babbar wadata ce fiye da dukiyar Masar. Gama ya
kafa idanunsa a kan sakamakon da ke gaba. [27] Ta dalilin bangaskiya Musa ya bar Masar. Bai ji tsoron
fushin sarki ba, ya jure kamar yana ganin wannan da ba a iya ganinsa [28] Ta dalilin bangaskiya ya yi idin
ketarewa da kuma yayyafa jini, domin kada mai hallaka 'ya'yan fari ya taba 'ya'yan fari na Isra'ila.`
[29] Ta dalilin bangaskiya suka haye baharmaliya kamar bushashiyar kasa. Sa'adda Masarawa su ka yi
kokarin hayewa, bahar din ta hadiye su. [30] Ta dalilin bangaskiya ganuwar Yeriko ta fadi, bayan sun
kewaya ta har kwana bakwai. [31] Ta dalilin bangaskiya Rahab karuwan nan bata hallaka tare da marasa
biyayya ba, don ta saukar da masu leken asirin kasa a gidanta, ta kuma sallame su lafiya. [32] Me kuma
za mu ce? Gama lokaci zai kasa mini idan zan yi magana game da Gidiyon, Barak, Samson, Yefta,
Dauda, Sama'ila, da annabawa. [33] Ta dalilin bangaskiya suka ci nasara kan kasashe, suka yi aikin
adalci, sa'annan suka karbi alkawura. Suka rufe bakin zakuna, [34] suka kashe karfin wuta, suka tsira
daga bakin takobi, suka sami warkaswa daga cutattuka, suka zama jarumawan yaki, sa'annan suka
ci nasara akan rundunar sojojin al'ummai. [35] Mata kuwa suka karbi matattunsu da aka tayar daga
mutuwa. Aka azabtar da wadansu, ba su nemi yancin kansu ba, domin suna begen tashi daga mattatu.
[36] Wadansu kuwa suka sha ba'a da duka da bulala, har ma da sarka da kurkuku. [37] A ka jejjefe su. Aka

tsaga su kashi biyu da zarto. A ka karkashe su da takobi. Su na yawo sanye da buzun tumakai da na
awaki, suka yi hijira, suka takura, suka wulakantu. [38] Duniya ma ba ta dauke su a matsayin komai ba.
Suka yi ta yawo a jazza, da duwatsu, da kogwanni, da kuma ramummuka. [39] Ko da yake mutanen nan
amintattun Allah ne domin bangaskiyarsu, basu karbi cikar alkawarin ba tukunna. [40] Domin Allah ya
shirya mana wani abu mafi kyau ba kuwa za su kammala ba sai tare da mu.

12

[1] Da shike muna kewaye da wannan irin kasaitaccen taro na shaidu, sai mu watsar da dukkan
abubuwan dake nawaita mana da kuma zunubin da zai saurin makale ma na. Bari a cikin hakuri
mu yi tseren da ke gabanmu. [2] Bari mu kafa idonmu ga Yesu, wanda shine mafarin bangaskiyarmu da
cikarta. Wanda sabili da murnar da a ka sa a gabansa ya jimre giciye, ya kuma yi watsi da kunyarsa,
wanda kuma ya zauna a hannun dama na kursiyin Allah. [3] Ku dube shi wanda ya jimre irin wannan
adawa daga masu zunubi, domin kada ku gaji ko ku karai. [4] Ba ku yi tsayayya ko jayayya da zunubi
har ta kai ga zub da jininku ba tukunna. Kun kuma manta da gargadin da a ka yi maku a matsayin
'ya'ya: [5] ''Dana, kada ka dauki horon Ubangiji da wasa, kadda kuma ka yi suwu lokacin da ka sami
horonsa,'' [6] Domin kuwa Ubangiji yana horon dukkan wadanda yake kauna, yana kuma hukunta duk
wadanda ya karba. [7] Ku daure wahala a matsayin horo. Allah yana yi da ku kamar 'ya'yansa, domin
kuwa wanne da ne wanda ubansa bazai yi masa horo ba? [8] Amma idan baku da horo kamar yadda
sauran mutane ke da shi, kun zama shegu kenan ba 'ya'ya ba. [9] Hakannan kuma kamar yadda muke
da iyaye a duniya wadanda suke yi mana horo, kuma muna basu daraja. To ba sai mu yiwa Ubanmu na
Ruhaniya biyayya don mu rayu ba? [10] Ta wani fanni kuwa iyayenmu suna yi mana horo na kwanaki
kadan bisa ga yadda suka ga ya dace, Amma Allah kuwa yana yi mana horo domin anfanin kanmu,
domin kuma mu sami rabo daga cikin tsarkinsa. [11] Ba horon da ke da dadi a lokacin yinsa, amma sai
zafi. Sai dai kuma bayan haka yakan haifar da 'ya'ya na ruhaniya da kuma adalci ga dukkan wadanda
aka yi rainonsu a ciki. [12] Don haka sai ku karfafa hannayenku da ke reto, da kuma guwawunku da ke
kaduwa. [13] Ku bi hanyoyi mikakku domin abin da ya gurgunce kada ya karye amma ya warke. [14] Ku
bidi salama da kowa, da kuma rayuwar tsarki wanda in ba tare da shi, babu wanda zai ga Allah. [15] Ku
mai da hankali domin kada waninku ya rasa, alherin Allah, kuma kada wani tushe mai daci ya tsiro
a cikinku har ya haifar da fitina, domin kada da dama daga cikinku su gurbata ta wurinsa. [16] Ku yi
hankali kuma kada a sami mazinanci ko marar ibada a cikinku, kamar Isuwa, wanda sabili da abinci ya
sayar da 'yancinsa na dan fari. [17] Kun kuwa san cewa sa'adda ya yi marmarin ya gaji albarka a gaba, an
kishi, domin kuwa bai sami damar tuba ba, ko da shike ya nema har da hawaye. [18] Domin kuwa baku
zo ga dusen da ake tabawa da hannu ba, dutse ne mai ci da wuta, da tukuki da bakin hayaki da hadari.
[19] Ba Ku zo ga karar kaho mai ban razana da murya mai firgitarwa ba, da masu sauraro suka yi roko
kar su sake jinta. [20] Don basu iya jimre abin da aka yi doka a kan saba: ''koma dabba ce ta taba dutsen,
sai a jejjefe ta.'' [21] Abin tsoro ne kuwa kwarai, har Musa yace, ''A tsoroce nake kwarai har na firgita.''
[22] Maimakon haka kun zone ga Dutsen Sihiyona da kuma birni na Allah mai Rai, kuma na Urushalima
ta Samniya, da kuma dubun dubban mala'iku cikin murna da farin ciki. [23] Kun zo taro na dukkan
'ya'yan fari, rubuttatu a sama, kuma kun zo ga Allah wanda shine alkalin dukka, hakannan kuma
zuwa ga ruhu na adalai wanda a ka rigaya aka tsarkake. [24] Kun zo ga Yesu, wanda shine matsakancin
sabon alkawari, kuma ga jinin yayyafawa da ke magana fiye da na jinin Habila. [25] Ku yi lura kada ku
ki wannan da ke yi mu ku magana. Gama in har basu kubuta yayin da su ka yi jayayya da wanda ya yi
mu su gargadi a duniya ba, balle ma mu ba za mu kubuta ba in mun ki wanda ke mana gargadi daga
sama. [26] A wani karo, muryar sa ta girgiza duniya. Amma yanzu yayi alkawari da cewa, ''Har'ila yau
ba duniyar kadai zan girgiza ba, amma har da sammai.'' [27] Wannan kalma, ''Harl'ila yau,'' ta bayyana
cirewar abubuwan nan da za su girgizu, wato abubuwan da a ka halitta, domin abubuwan da ba zasu
girgizu ba su kasance. [28] Don haka, samun mulkin da ba za ya girgizu ba, sai mu zama masu godiya,
kuma a cikin wannan yanayi mu yi wa Allah sujada cikin daraja da tsaninin gimamawa. [29] Domin
kuwa Allahnmu wuta ne mai konewa.

13

1 Bari kaunar 'yan'uwa ta cigaba. 2 Kada ku manta da karrama baki, domin ta wurin yin haka, wasu
suka marabci mala'iku ba tare da saninsu ba. 3 Ku tuna da wadanda ke cikin kurkuku, kamar dai
kuna tare da su cikin wannan hali. Kuma ku tuna da masu shan azaba kamar tare kuke cikin wannan
hali 4 Bari kowa ya girmama aure, bari kuma a tsarkake gadon aure, gama Allah zai shar'anta fasikai
da mazinata. 5 Bari halinku ya kubuta daga kaunar kudi. Ku dangana da abubuwan da kuke dasu,
domin Allah da kansa yace, “Bazan barku ba, ba kuma zan yashe ku ba.” 6 Bari mu zama da dangana
domin mu sami gabagadin cewa, “Ubangiji ne mai taimakona, ba zan ji tsoro ba. To me mutum zai
iya yi mani?” 7 Ku fa lura da wadanda ke shugabanninku, wadanda suka horar da ku cikin maganar
Allah, kuma ku lura da sakamakon rayuwarsu, ku yi koyi da bangaskiyarsu. 8 Yesu Almasihu daya ne a
jiya, da yau, da har abada. 9 Kada ku kauce zuwa ga bakin koyarwa daban daban, domin yana da kyau
zuciya ta ginu ta wurin alheri, amma ba da dokoki game da abinci ba, wadanda basu taimaki wadanda
suka kiyayesu ba. 10 Muna da bagadin da wadanda ke hidima a cikin alfarwa basu da ikon su ci daga
bisansa. 11 Babban firist na shiga wuri mai tsarki da jinin dabbobin da aka yanka, hadayar zunubai,
amma namansu a kan kai bayan sansani a kone shi. 12 Domin haka Yesu shima ya sha wahala a bayan
kofar birnin, domin ya tsarkake mutane ta wurin jininsa. 13 Domin haka bari mu tafi gare shi a bayan
sansani dauke da kunyarsa. 14 Domin bamu da wani birni dawwamamme a nan. Maimako haka muna
bidar birni dake zuwa. 15 Ta wurin sa kuma, bari kullum mu mika hadayu na yabo ga Allah, yabon
kuwa shine kalmomin bakinmu da ke daukaka sunansa. 16 Kada kuma mu manta da yin nagarta da
kuma taimakon juna, domin Allah na farin ciki sosai da irin wadannan hadayun. 17 Ku yi biyayya da
sadaukarwa ga shugabanninku, domin suna aikin tsaro a kanku saboda rayukanku, kamar wadanda
zasu bada lissafi. Kuyi biyayya gare su saboda su yi aikin lura daku cikin farin ciki, ba da bakin ciki
ba, don in su yi da bakin ciki ba zai amfane ku ba. 18 Kuyi mana addu'a, domin mun tabbata muna da
lamiri mai tsabta, kuma muna burin muyi rayuwar dake daidai cikin dukkan al'amura. 19 Kuma ina
karfafa ku dukka kuyi haka, domin in sami dawowa gareku da sauri. 20 To bari Allahn salama, wanda ya
tada babban makiyayin tumakin nan daga matattu, Ubangijinmu Yesu, ta wurin jinin madawwamin
alkawari, 21 ya kammala ku da dukan abu mai kyau domin ku aikata nufinsa. Bari yayi aiki a cikinmu
wanda zai gamshe shi sosai. Ta wurin Yesu Almasihu, bari daukaka ta tabbata gare shi har abada.
Amin. 22 'Yan'uwa, yanzu dai ina karfafa ku, da ku jurewa takaitacciyar maganar karfafawar da na
rubuto maku. 23 Ina so ku sani an saki dan'uwan mu Timoti, tare da shi zan zo in gan ku idan ya iso
da sauri. 24 Ku gaida shugabanninku dukka da kuma dukkan masu bada gaskiya. 'Yan'uwa daga can
Italiya suna gaishe ku. 25 Bari alheri ya kasance tare daku dukka.

Yakubu

1 Yakubu, bawan Allah, da kuma Ubangiji Yesu Almasihu, zuwa ga kabilun nan goma sha biyu
da suke warwatse: ina gaishe ku. 2 Ku dauke su duka da farin ciki, 'yan'uwana, duk sa'adda kuke
fuskantar jarabobi. 3 Ku sani cewa gwajin banskiyar ku ta kan haifi jimiri. 4 Bari jimiri ya cika aikin
sa, domin ku kai ga cikakken girma kuma ku kammalu, domin kada ku rasa komai. 5 Amma idan
waninku yana bukatar hikima, sai ya roki Allah, wanda yake bayarwa a yalwace, ba tare da gori ba
ga duk wanda ya roke shi, zai kuwa ba shi. 6 Amma fa sai ya roka da banskiya ba tare da shakka ba,
don mai shakka kamar rakumin ruwan teku yake, wanda iska take korarwa tana tunkudawa. 7 Tilas
ne wannan mutum kada ya yi tunanin zai karbi wani abu a wurin Ubangiji. 8 Irin wannan mutumin
mai zuciya biyu ne, mara tsai da hankali a dukan hanyoyin sa. 9 Bari dan'uwa matalauci ya yi takama
da matsayin sa babba, 10 amma mutum mai arziki kuma a kaskantaccen matsayin sa, gama zai shude
kamar furen ciyawa na jeji. 11 Domin rana na bullowa da zafi mai konarwa kuma ya busar da ciyawa.
Furen ya fadi, kuma kyaun sa ya lalace. Haka ma, mai arziki zai bushe yana cikin tsakiyar tafiyarsa.
12 Albarka ta tabbata ga mutum mai jurewa da gwaji. Domin in ya jure gwajin, zai sami rawanin
rai, wanda aka yi alkawarin sa ga wadanda ke kaunar Allah. 13 Kada wani ya ce idan aka gwada shi,
''Wannan gwaji daga wurin Allah ne,'' domin ba a gwada Allah da mugunta, shi kan sa kuwa ba ya
gwada kowa. 14 Amma kowanne mutum yakan sami gwaji daga muguwar sha'awar sa, wadda take
janye shi kuma ta rinjaye shi. 15 Bayan da muguwar sha'awar ta dauki ciki, sai ta haifi zunubi. Kuma
bayan da zunubi ya yi girma, yakan haifi mutuwa. 16 Kada fa ku yaudaru, 'yan'uwana kaunatattu.
17 Kowace kyakkyawar baiwa, da kowace cikakkiyar baiwa daga sama take. Ta sauko ne daga wurin
Uban haskoki. Wanda babu sauyawa ko wata alamar sakewa kamar yadda inuwa ke yi. 18 Allah ya zabi
ya haife mu ta wurin maganar gaskiya, domin mu zama kamar nunar fari na dukan halittar sa. 19 Kun
san wannan, 'yan'uwana kaunatattu: bari kowanne mutum ya yi hanzarin kasa kunne, da jinkirin yin
magana, da kuma jinkirin yin fushi. 20 Domin fushin mutum ba ya aikata adalcin Allah. 21 Saboda haka,
sai ku yar da kowanne irin aikin kazanta da yalwar mugunta. A cikin tawali'u ku karbi dassashiyar
maganar, wadda ke iya ceton rayukan ku. 22 Ku zama masu aikata maganar, kada ku zama masu jin ta
kawai, kuna yaudarar kanku. 23 Domin duk wanda ya ke mai jin maganar ne kawai, ba mai aikatawa
ba, kamar mutum yake mai duba fuskarsa a madubi. 24 Yakan dubi kansa sai ya tafi, nan da nan kuwa
sai ya manta da kamannin sa. 25 Amma duk mai duba shari'ar da bin ka'idar nan ta 'yanci, ya kuma
nace biyayya da ita, ba zai zama kamar wanda zai ji ya manta ba, wannan mutum zai zama da albarka
a cikin abin da yake yi. 26 Idan wani yana zaton shi mai addini ne, amma bai kame bakinsa ba, yana
yaudarar zuciyarsa ne, addinin mutumin nan na banza ne. 27 Addini sahihi kuma marar aibi a gaban
Allahnmu da Ubanmu, shine a kula da gwauraye da marayu a cikin kuntatar su, kuma mutum ya kebe
kansa ya zama marar aibi daga duniya.

2

1 Ya ku 'yan'uwana, muddin kuna rike da bangaskiyar ku ga Ubangijinmu Yesu Almasihu, Ubangijin
daukaka, kada ku nuna bambanci ga wadansu mutane. 2 Idan wani mutum ya halarci taron ku da
zobban zinariya da tufafi masu kyau, wani matalauci kuma ya shigo da tufafi marasa tsabta. 3 Sa'adda
kuka kula da mai tufafi masu kyau nan, har kuka ce masa, “Idan ka yarda ka zauna a nan wuri mai
kyau,'' mataulacin nan kuwa kuka ce masa, “Kai ka tsaya daga can,” ko kuwa, “Zauna a nan kasa a
gaba na,” 4 Ashe ba kuna zartar da hukunci a tsakanin ku ba ke nan? Ba kun zama alkalai na mungayen
tunani kenan ba? 5 Ku saurara, ya 'yan'uwana kaunatattu, ashe, Allah bai zabi matalautan duniyar
nan su zama mawadata cikin bangaskiya ba, su kuma zama magada a cikin mulkin nan da ya yi wa
masu kaunar sa alkawari ba? 6 Amma, kun wulakanta matalauta! Ashe, ba masu arzikin ne suke matsa
maku ba? Ba su ne kuwa suke jan ku zuwa gaban shari'a ba? 7 Ba kuma sune ke sabon sunan nan mai
girma da ake kiran ku da shi ba? 8 Duk da haka, idan kuka cika muhimmiyar shari'ar da nassi ya ce,
“Ka kaunaci makwabcin ka kamar kanka,” to, madalla. 9 Amma in kun nuna bambanci, kun yi zunubi

kenan, shari'a ta same ku da laifin keta umarni. 10 Duk wanda yake kiyaye dukan shari'a, amma ya
yi tuntube a hanya daya kadai, ya sabi shari'a gaba daya ke nan. 11 Domin wanda ya ce, “Kada ka
yi zina,” shi ne kuma ya ce, “Kada ka yi kisan kai.” Idan ba ka yi zina ba amma ka yi kisan kai, ai,
ka zama mai taka shari'a kenan. 12 Saboda haka, ku yi magana ku kuma yi aiki kamar wadanda za a
hukunta ta wurin 'yantacciyar shari'a. 13 Gama hukunci yana zuwa ba tare da jinkai ba ga wadanda
ba su nuna jinkai. Jinkai ya yi nasara a kan hukunci. 14 Ina amfanin haka, 'yan'uwana, idan wani ya ce
yana da bangaskiya, kuma ba shi da ayyuka? Wannan bangaskiyar ba za ta cece shi ba, ko za ta iya?
15 Misali, idan wani dan'uwa ko 'yar'uwa ba su da tufa mai kyau ko suna rashin abincin yini. 16 Misali,
idan waninku kuma ya ce masu, “Ku tafi cikin salama, ku kasance da dumi ku koshi.” Idan baku ba
su abubuwan da jiki ke bukata ba, ina amfanin wannnan? 17 Haka ma, bangaskiya ita kadai, ba tare
da aikin da ya nuna ta ba, matacciya ce. 18 To, wani zai ce, “Ai, kai kana da bangaskiya, ni kuwa ina
da ayyuka.” Nuna mani bangaskiyar ka ba tare da ayyuka ba, ni kuma in nuna maka bangaskiya ta ta
wurin ayyuka na. 19 Ka gaskanta cewa Allah daya ne; ka yi daidai. Amma ko aljannu ma sun gaskata,
kuma suna rawar jiki. 20 Kana so ka sani, kai marar azanci, cewa bangaskiya ba tare da ayyuka ba
banza ce? 21 Ba an baratar da Ibrahim mahaifinmu ta wurin ayyuka ba, sa'adda ya mika Ishaku dansa
a bisa bagadi? 22 Ka gani, ashe, bangaskiyar sa ta yi aiki da ayyukan sa, kuma da cewa ta wurin ayyuka
bangaskiyar sa ta ginu sosai. 23 Nassi kuma ya cika da ya ce, “Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma
lisafta masa ita a matsayin adalci.” Aka kuma kira shi abokin Allah. 24 Kun ga, ta wurin ayyuka ne
mutum yake samu baratarwa ba ta wurin bangaskiya kadai ba. 25 Ta wannan hanyar kuma, ba Rahab
karuwar nan ta samu baratarwa ta wurin ayyuka, da ta marabci masu leken asirin nan ta fitar da
su ta wata hanya dabam ba? 26 Kamar yadda jiki idan ba tare da ruhu ba matacce ne, haka kuma,
bangaskiya ba tare da ayyuka ba matacciya ce.

3

1 Ba mutane dayawa za su zama masu koyarwa ba, 'yan'uwana. Mun san cewa za mu karbi hukunci
mafi tsanani. 2 Domin mukan yi tuntube ta hanyoyi dayawa. Duk wanda bai yi tuntube ta hanyar
kalmomi ba, shi mutum ne ginanne sosai, wanda ke iya kame dukan jikinsa. 3 Idan muka sa linzami a
bakunan dawakai, domin su yi mana biyayya, za mu iya sarrafa jikunan su gaba daya. 4 Ku lura kuma
da jiragen ruwa, ko da yake suna da girma sosai kuma iska mai karfi tana kora su, da karamin karfe ne
matukin yake juya su inda ya so. 5 Haka kuma harshe dan karamin gaba ne a jiki, sai fahariyan manyan
abubuwa. Ku lura yadda dan karamin wuta yake cinna wa babban jeji wuta. 6 Harshe ma wuta ne, a
cikin dukan gabobin mu, duniyar zunubai da aka sa cikin fannonin jikunan mu. Yana gurbata dukan
jiki, ya kuma sa al'amurar rayuwa su kama da wuta. Shi kuwa gidan wuta ne yake zuga shi. 7 Domin
kowace irin dabbar jeji, tsunsu, da masu jan ciki, da hallittar teku, ana sarrafa su kuma dan Adam
har ya sarrafa su ma. 8 Amma game da harshe, babu wani a cikin 'yan Adam da ya iya sarrafa shi.
Mugunta ne mara hanuwa, cike da dafi mai kisa. 9 Da wannan harshe muke yabon Ubangiji da kuma
Uba, da shi kuma muke la'antar mutane wandanda aka hallitta cikin kamanin Allah. 10 Bakin da ake
sa albarka, da shi kuma ake la'antarwa. 'Yan'uwana, ai, wannan bai kamata ba. 11 Mabulbulan ruwa
ba zai iya bubbugowa da ruwan dadi da na zartsi tare ba, ko zai iya? 12 ''Yan'uwana, itacen baure ba zai
iya yin zaitun ba, zai iya? Ko kuwa gonar inabi ya yi baure? Haka kuma, ruwan zartsi ba zai iya bayar
da ruwan dadi ba. 13 Ina mai hikima da fahimta a cikin ku? Bari wannan mutumin, ta kyakkyawan
zaman sa ya nuna aikin da halin tawali'u da hikima ke sawa. 14 Amma in kuna da matsanancin kishi
da kazamin buri a cikin zuciyar ku, kada ku yi fahariya da karya game da gaskiya. 15 Wannan hikima
ba irin wadda take saukowa daga sama ba ce, a maimakon haka, ta duniya ce, mara ruhaniya, ta
aljanu. 16 Domin duk inda kishi da kazamin buri suke, a nan ake samun hargitsi da kowanne irin aikin
mugunta. 17 Amma hikiman nan ta sama, da farko dai tsattsarka ce, mai lumana ce, kamila ce, mai
saukin kai, mai tsananin jinkai, mai yawan alheri, mara gajiya, sahihiya kuma. 18 Kuma 'ya'yan adalci
wanda ake shukawa a cikin salama a tsakanin wadanda ke kulla zumunci.

4

1 Me ke kawo gaba da rashin jituwa a tsakanin ku? Ba yana tasowa ne daga muguwar sha'awa da ke
yaki a cikin ku ba? 2 Kuna sha'awa, kuma ba ku da shi. Kuna kisa da kyashi, kuma ba za ku iya samu ba.

Kuna danbe da fada. Har wa yau baku samu ba domin baku tambaya ba. 3 Kun roka kuma ba a baku
ba saboda kuna roko ta hanya mara kyau, kuna so ku yi amfani da shi domin miyagun sha'awoyin
ku. 4 Ku mazinata! Baku sani ba, abokantaka da duniya, tawaye ne ga Allah? Don haka duk wanda ya
shiga abokantaka da duniya ya zama magabcin Allah. 5 Ko kuna zaton nassi ya fadi haka a banza ne,
“Ruhun nan da ke a cikinmu yana da kishi matuka?” 6 Amma Allah ya bayar da karin alheri, shi ya sa
nassi ya ce, “Allah yana gaba da mai girman kai, Amma yana ba da alheri ga mai tawaliu.” 7 Saboda
haka ku mika kan ku ga Allah. Ku yi tsayayya da shaidan, zai kuma guje maku. 8 Ku matso kusa da
Allah, shi kuma za ya matsa kusa da ku. Wanke hannayen ku, ku masu zunubi, ku tsabtace zukatan
ku, ku masu zuciya biyu. 9 Ku yi bakin ciki, makoki, da kuka! Ku mayar da dariyar ku ta koma bakin
ciki, farin cikinku kuma zuwa ga bakin ciki. 10 Ku kaskantar da kanku a gaban Ubangiji, shi kuma
za ya daukaka ku. 11 Kada ku rika zargin juna, 'yan'uwa. Wanda ya ke zargin dan'uwa ko shari'anta
dan'uwansa, yana zargin shari'a kuma yana hukunta shari'a. Idan ka hukunta shari'a, ya nuna ba
ka biyayya da shari'ar, amma mai hukunci. 12 Mai ba da shari'a da yin hukunci daya ne. Shine mai
iya ceto kuma ya hallakar. Kai wanene, da ke hukunta makwafcin ka? 13 Saurara, ku da kuke cewa,
“Yau ko gobe za mu tafi wancan birnin mu yi shekara guda a wurin, muna kasuwanci, mu kuma yi
riba.” 14 Wa ya san abin da zai faru gobe, kuma yaya rayuwan ka zai kasance? Kai kamar hazo ne mai
bayyana bayan dan lokaci kadan ya bace. 15 Maimakon haka, sai ka ce, “Idan Ubangiji ya nufa, za mu
rayu kuma mu yi wannan ko wancan.” 16 Amma yanzu kana fahariya da shirye shiryen ka na takama.
Irin wannan fahariya, mugunta ce. 17 Saboda haka ga wanda ya san abin da ya kamata ya aikata amma
bai yi ba, ya zama zunubi a gare shi.

5

1 Ku zo yanzu, ku da kuke masu arziki, ku yi ta kuka da kururuwa domin bakin ciki iri-iri da ke zuwa
gare ku. 2 Arzikin ku ya rube, tufafinku kuma duk cin asu ne. 3 Zinariya da azurfarku sun yi tsatsa.
Tsatsar su kuwa zai zama shaida a kanku. Zai cinye naman ku kamar wuta. Kun yi ajiyar dukiyarku
domin ranakun karshe. 4 Duba, hakin ma'aikata yana kuka - hakin da kuka hana wa wadanda suka
girbe maku gonaki. Kuma kukan masu girbin ya tafi ya kai ga kunnuwan Ubangiji mai Runduna. 5 Kun
yi zama cikin annashuwa a duniya kuma kun tsunduma kanku. Kun sa zukatan ku sun yi kiba domin
ranar yanka. 6 Kun hukunta kuma kun kashe adalin mutum. Bai kuwa yi tsayayya da ku ba. 7 Saboda
haka ku yi hakuri, 'yan'uwa, har sai zuwan Ubangiji. Duba, yadda manomi ya kan jira kaka mai amfani
daga gona. Da hakuri yake jiran ta har sai ta karbi ruwa na fari da na karshe. 8 Ku, ma, ku yi hakuri.
Ku karfafa zukatan ku, domin zuwan Ubangiji ya yi kusa. 9 Kada ku yi gunaguni, 'Yan'uwana, game
da juna, don kada a hukunta ku. Duba, mai shari'a na tsaye a bakin kofa. 10 Dauki misali, 'yan'uwa,
daga shan wuya da hakurin annabawa, wadanda suka yi magana a cikin sunan Ubangiji. 11 Duba,
mukan kira wadanda suka jimre masu albarka. Kun dai ji irin jimiri da Ayuba ya yi, kun kuma san
nufin Ubangiji, yadda yake mai yawan tausayi da jinkai. 12 Fiye da komai duka, 'yan'uwana, kada ku
yi rantsuwa, ko da sama, ko da kasa, ko da kowace irin rantsuwa ma. A maimakon haka bari “I” ya
zama “I”, in kuwa kun ce “A'a”, ya zama “A'a”, don kada ku fada a cikin hukunci. 13 Akwai wanda ke
fama a tsakanin ku? Sai ya yi addu'a, akwai wanda yake murna? Sai ya raira wakar yabo. 14 Akwai
mara lafiya a tsakanin ku? Sai ya kira dattawan ikilisiya, sai su yi masa addu'a. Suna shafa masa mai
a cikin sunan Ubangiji. 15 Addu'ar bangaskiya zai warkar da mara lafiyan, Ubangiji zai tashe shi. Idan
ma ya yi zunubi, Allah zai gafarta masa. 16 Soboda haka, ku furta zunuban ku ga juna, kuna yi wa juna
addu'a, don a warkar da ku. Addu'ar mai adalci tana da karfin aiki kwarai da gaske. 17 Iliya dan Adam
ne kamar mu. Amma da ya nace da addu'a kada a yi ruwa, ba kuma yi ruwa a kasar ba har shekara uku
da wata shida. 18 Sai Iliya ya sake yin addu'a. Sammai suka ba da ruwa, kasa kuma ta ba da amfanin
ta. 19 Ya ku 'yan'uwana, idan wanin ku ya baude wa gaskiya, wani kuma ya dawo da shi, 20 wannan
mutum ya sani cewa, duk wanda ya dawo da mai zunubi a hanya daga baudewar sa, zai cece shi daga
mutuwa, kuma zai rufe dunbin zunubai.

Bitrus Ta Fari

[1] Bitrus, manzon Yesu Almasihu, zuwa ga zababbu wadanda suke baki, a warwatse cikin Buntus,
Galatiya, kappadokiya, Asiya, da Bitiniya. [2] Bisa ga rigasanin Allah Uba, Ta wurin tsarkakewar Ruhu,
zuwa biyayya da yayyafar jinin Yesu Almasihu. Alheri da salama su yawaita a gareku. [3] Albarka ga
Allah Uban Ubangijinmu Yesu Almasihu. Ta wurin jinkansa mai girma, ya maya haihuwarmu zuwa
bege mai rai ta wurin tashin Yesu Almasihu daga matattu. [4] Zuwa gado marar lalacewa, marar baci, ba
kuma zai kode ba. Wanda aka kebe a sama dominku. [5] Ku da ikon Allah ya kiyaye ta wurin bangaskiya
domin ceto wanda za'a bayyana a karshen zamanai. [6] Cikin wannan kuna murna da yawa, duk da
ya ke ya zama wajibi gare ku yanzu ku yi bakin ciki, a cikin jarabobi iri iri. [7] Wannan kuwa da nufin
a iske aunawar bangaskiyarku ne, bangaskiyar da tafi zinariya daraja, wadda takan lalace ko da an
gwada ta da wuta. Wannan ya faru domin bangaskiyan nan taku ta jawo maku yabo da girma da
daukaka a bayyanuwar Yesu Almasihu. [8] Wanda kuke kauna, ko da yake baku ganshi ba. Ko da yake
baku ganinsa yanzu, duk da haka kun bada gaskiya gare shi murnar da ku ke yi kwarai da farin ciki
wanda tafi gaban a fadi cike da daukaka. [9] Kuna karbar sakamakon bangaskiyarku, ceton rayukanku.
[10] Annabawan da su ka yi annabcin ceton da ya zama naku su ka yi bidassa suka bincike kuma da
himma. [11] Sun nemi su san ko wanene da kuma kowanne lokaci ne Ruhun Almasihu da ke cikinsu
yake bayyana ma su. Wannan ya faru ne sa'adda yake gaya ma su tun da wuri game da shan wahalar
Almasihu da kuma daukakar da zata biyo baya. [12] An kuwa bayyana wa annabawan cewa ba kansu
suke hidimtawa ba, amma ku suke yi wa hidima. Wannan shine abin da suke yi game da abin da aka
rigaya aka gaya maku, ta wurin wadanda da Ruhu mai Tsarki ya bishe su. Wanda aka aiko daga sama.
Wadannan sune abubuwan da mala'iku ma suka yi marmarin a bayyana masu. [13] Domin wannan fa ku
natsu. Ku yi dammara a hankalinku. Ku kafa begenku sarai akan alherin da za'a kawo maku a lokacin
bayyanuwar Yesu Almasihu. [14] Kamar 'ya'ya masu biyyaya, kada ku biyewa sha'awoyinku na da a
zamanin jahilcinku. [15] Amma yadda shi wanda ya kira ku mai tsarki ne, kuma ku zama da tsarki cikin
dukkan al'amuranku. [16] Domin a rubuce yake, “Ku zama da tsarki, gama ni mai tsarki ne.” [17] Idan ku
na kira bisa gare shi “Uba” shi wanda yake hukuntawa ba da tara ba, amma gwar-gwadon aikin kowane
mutum, sai kuyi zaman bakuncinku da tsoro da bangirma. [18] Kun san cewa ba da azurfa ko zinariya
mai lalacewa aka fanshe ku ba, daga halinn wauta da kuka gada daga wurin iyayenku. [19] Maimakon
haka an fanshe ku da jinin Almasihu mai daraja, marar aibu kamar na dan rago. [20] An zabi Almasihu
tun kafin kafawar duniya, amma a karshen zamanu ya bayyanu a gare ku. [21] Ku da kuka bada gaskiya
ga Allah ta wurinsa, wanda ya tashe shi daga matattu ya kuma bashi daukaka domin bangaskiyarku
da begenku su kasance cikin Allah. [22] Da shike kun tsarkake rayukanku cikin biyayyar ku ga gaskiya
zuwa ga sahihiyar kauna ta 'yan'uwa, sai ku kaunaci junanku da zuciya mai gaskiya. [23] da shike an
sake hai'huwarku ba daga iri mai lalacewa ba amma daga iri marar rubewa, ta wurin maganar Allah
wadda take rayuwa ta kuma dawwama. [24] Gama “dukkan jiki kamar ciyawa yake, dukkan darajarsa
kuwa kamar furen ciyawa take. Ciyawa takan yi yaushi, furenta ya kan yankwane ya fadi, [25] amma
maganar Ubangiji tabbatacciya ce har abada. “Wannan ita ce maganar bishara wadda akayi maku
wa'azinta.”

2

[1] Saboda haka sai ku tube dukkan keta, rikici, da riya, kishi, da dukkan mugun zance. [2] Kammar
jarirai, sababbin haihuwa, ku yi marmarin madara mai ruhaniya wadda take sahihiya, domin ta
wurinta kuyi girma zuwa ceto, [3] idan kun dandana Ubangiji mai-alheri ne. [4] Kuzo gareshi rayayyen
dutse wanda mutane suka ki, amma zababbe ne mai-daraja wurin Allah. [5] Ku kuma kamar rayayyun
duwatsu ana gina ku gida mai ruhaniya, domin ku zama tsarka-kan fristoci, domin ku mika hadayu
masu ruhaniya abin karba ga Allah ta wurin Yesu Almasihu. [6] Gama nassi ya ce, “Ga shi na sanya
dutse na kan kusurwa, zababe, mai daraja a cikin Sihiyona. Duk wanda ya bada gaskiya gareshi ba
zaya kunyata ba.” [7] Daraja a gareku take ku da kun bada gaskiya. Amma, ga wadanda suka ki bada
gaskiya, “Dutsen da magina suka ki shine aka mai she shi kan kusurwa”. [8] kuma, “Dutsen sa tuntube

da fa na sa tuntube. “Sun yi tuntube, da shike sun ki biyayya da maganar, an kuwa kaddara su ga
wannan. 9 Amma ku zababben jinsi ne, kungiyar fristoci ba-sarauci, al'umma mai-tsarki, jama'ar
mallakar Allah, domin ku sanar da mafifitan al'amuran wanda ya kiraye ku daga chikin duhu zuwa
cikin haskensa mai'ban al'ajibi. 10 Ku da ba jama'a ba ne a da, amma yanzu jama'ar Allah ne. Da baku
sami jinkai ba, amma yanzu kun sami jinkai. 11 Kaunatattu, ina rokon ku misalin baki da masu-tafiya
kuma, ku guje wa sha'awoyin jiki wadanda ke yaki da rai. 12 Ku kasance da kyakkyawan hali a cikin
al'ummai, domin, sa'adda suke kushen ku kamar masu aikata mugunta, sai su lura da nagargarun
ayyukanku su kuma daukaka Allah a ranar zuwansa. 13 Kuyi biyayya ga kowacce hukuma ta mutane
sabili da Ubangiji, ko ga sarki domin shi ne shugaba. 14 Ko kuwa ga masu mulki aikakkunsa ne
domin su hori masu aikata mugunta da yabawa masu aikata nagarta. 15 Gama wannan nufin Allah
ne, ta wurin aikin kirki ku, kwabi jahilcin mutane marassa hikima. 16 Kamar 'yan'tattu kada ku
mori 'yan'cinku kamar mayafin mugunta, amma ku zama kamar bayin Allah. 17 Ku girmama dukkan
mutane. Ku kaunaci 'yan'uwa, kuji tsoron Allah. Ku girmama sarki. 18 Ku barori, kuyi biyayya ga
iyayen gidanku da dukkan bangirma, ba ga nagargaru da masu saukin kai ba, amma har ga miskilai.
19 Gama abin yaba wa ne idan sabili da lamiri zuwa ga Allah in wani ya jimre da shan zalunci. 20 Gama
wacce riba ke nan idan kun yi zunubi ana horonku kuna jimrewa da hukuncin? amma idan kunyi
aikin kirki kuka sha wuya a kansa kuka yi hakuri, wannan abin karba ne wurin Allah. 21 Gama akan
haka aka kiraye ku, gama Almasihu ma yasha azaba saboda ku, ya bar maku gurbi kubi sawunsa. 22 Bai
taba yin zunubi ba, ba'a taba jin yaudara a bakinsa ba. 23 Da'a ka zage shi bai mai da zagi ba. Da ya
sha azaba, bai yi kashedi ba, amma ya mika kansa ga wanda yake yin shari'ar adalci. 24 Shi da kansa
ya dauki zunubanmu a cikin jiki nasa ya kai su bisa itace, domin kada a iske mu cikin zunubi, amma
muyi rayuwa ga adalci. Ta wurin raunukansa ne kuka warke. 25 Dukkanku da kun bata kuna yawo
kamar batattun tumaki, amma yanzu kun dawo wurin makiyayi da mai tsaron rayukanku.

3

1 Haka ku kuma da kuke matan aure, kuyi biyayya da na ku mazajen, domin in har wadansunsu
basa biyayya da maganar Allah, halin matansu ya shawo kansu ba tare da magana ba, 2 Domin sun ga
tsattsakan halinku da ladabinku. 3 Haka ma adonku kar ya zama na kwalliyar waje kitson kai, kayan
zinariya ko tufafi masu kawa. 4 Amma bari adon ya zama na mutum na cikin zuciya, kuma adon ya
zama kyan nan marar dushewa, na kamun kai da natsatsen ruhu, wanda yake da daraja a gaban Allah.
5 Haka tsarkakan mata su ka yi ado kamar haka. Suka dogara ga Allah suka yi biyayya ga mazajensu.
6 Ta haka Saratu ta yi biyayya ga Ibrahim ta kira shi “ubangiji”. Yanzu ku 'ya'yantane in dai kun yi aiki
nagari, idan kuma ba ku ji tsoron wahala ba. 7 Kamar yadda na fada wa matan aure haka ma mazaje, ku
zauna da mata da sanin su raunana ne abokan tarayya ne na karbar baiwar rayuwa. Ku dinga yin haka
domin a rika jin addu'oinku. 8 Daga karshe, dukanku ku hada hankulanku, ku zama masu juyayi, masu
kauna kamar 'yan'uwa, masu taushin zuciya, masu tawali'u. 9 Kada ku rama mugunta da mugunta ko
zagi da zagi. A maimakon haka ku cigaba da sa albarka, gama sabili da haka ne musamman aka kiraye
ku, domin ku gaji albarka. 10 “Wanda duk yake so ya more a rayuwarsa ya kuma ga kwanaki masu
alheri, to fa, ya kame harshen sa daga mugunta da lebensa daga maganganun yaudara. 11 Ya rabu
da mugunta ya aikata abin da ke nagari. Bari ya nemi zaman salama ya kuma dimanceta. 12 Idanun
Ubangiji suna duban adalai, kunnuwansa kuma suna sauraron roke rokensu. Amma fuskar Ubangiji
tana gaba da masu aikata mugunta.” 13 Wanene ya isa ya cuce ku idan kun himmatu ga yin abin da ke
nagari? 14 Amma idan kuna shan wuya saboda adalci, ku masu albarka ne. Kada ku ji tsoron abin da
su ke tsoro. Kada ku damu. 15 Maimakon haka, ku kebe Ubangiji a cikin zukatanku cewa shi mai tsarki
ne. Kullum ku zauna da shiri domin ku amsa wa mai tambayar ku dalilin sa begenku ga Allah. Amma
fa kuyi haka tare da tawali'u da bangirma. 16 Ku zama da tsatsakan lamiri domin mutanen da ke zargin
rayuwarku mai kyau cikin Almasihu, su ji kunya domin suna maganar gaba da ku kamar ku mugaye
ne. 17 Ya fi kyau, a sha wuya akan aiki nagari, idan nufin Allah ne, da a sha wuya sabili da mugun
aiki. 18 Almasihu ya sha wahala sau daya tak sabili da zunubai. Shi da ya ke mai adalci ya sha wahala
domin mu marasa adalci, domin ya kawo mu ga Allah. Aka kashe shi cikin jiki, amma aka rayar da shi
cikin Ruhu. 19 A Ruhu ne, ya je ya yi wa'azi ga ruhohin da ke a yanzu cikin kurkuku. 20 Sun yi rashin

biyayya ne sa'adda hakurin Allah yake jiransu a lokacin Nuhu a zamanin sassaka jirgin ruwa, sai Allah
ya tsirar da mutane kalilan wato rayuka takwas daga cikin ruwa. 21 Wannan kwatancin baftismar da
take cetonmu yanzu ne, ba kamar ta wanke Dauda daga jiki ba, sai dai ta rokon Allah da lamiri mai
kyau ta wurin tashin Yesu Almasihu daga matattu. 22 Ya hau sama. Yana dama ga Allah. Mala'iku, da
mulkoki da masu iko dole su yi masa biyayya.

4

1 Saboda haka, tunda yake Almasihu ya sha wuya a jiki, muma mu sha damara da wannan ra'ayi.
Duk wanda ya sha wuya a jiki ya daina aikata zunubi. 2 Wannan mutum kuma baya kara zaman biye
wa muguwar sha'awar mutumtaka, amma sai dai nufin Allah dukkan sauran kwanakinsa a duniya.
3 Gama lokaci ya wuce da zamu yi abin da al'ummai suke son yi, wato fajirci, mugayen sha'awace-
sha'awace, da buguwa da shashanci da shaye-shaye da bautar gumaku da abubuwan kyama. 4 Suna
tunanin bakon abu ku ke yi da ba kwa hada kai tare da su yanzu a yin wadannan abubuwa, sai suna
zarginku. 5 Za su bada lissafi ga wanda yake a shirye ya shari'anta masu rai da matattu. 6 Shi yasa aka
yi wa matattu wa'azin bishara, cewa ko da shike anyi masu shari'a cikin jikunan mutane, su rayu bisa
ga Allah a ruhu. 7 Karshen dukkan abubuwa yana gabatowa. Saboda haka, ku zama natsatsu, ku natsu
cikin tunaninku domin yin addu'oi. 8 Gaba da kome, ku himmatu wajen kaunar juna, domin kauna
bata neman tona zunuban wadansu. 9 Ku yi wa juna bakunta da abubuwa nagari ba tare da gunaguni
ba. 10 Yadda kowanne dayanku ya sami baiwa, kuyi amfani da su domin ku kyautata wa juna, kamar
masu rikon amanar bayebaye na Allah, wanda ya ba mu hannu sake. 11 Idan wani yana yin wa'azi, ya
zamana fadar Allah ya ke fadi, idan wani yana hidima, ya yi da karfin da Allah ya ba shi, domin cikin
dukkan abubuwa a daukaka Allah ta wurin Yesu Almasihu. Daukaka da iko nasa ne har abada abadin.
Amin. 12 Ya kaunatattu, kada ku zaci cewa matsananciyar wahalar da ta zo ta gwada ku bakon abu ne,
ko kuma wani bakon abu ne yake faruwa a gareku. 13 Amma muddin kuna tarayya da Almasihu cikin
wahalarsa, ku yi murna, domin kuyi farin ciki da murna sa'adda za a bayyana daukakarsa. 14 Idan ana
zargin ku sabili da sunan Almasihu, ku masu albarka ne, domin Ruhun daukaka da Ruhun Allah ya
tabbata a kanku. 15 Amma kada kowannen ku ya sha wahala sabo da horon shi mai kisan kai ne, ko
barawo, ko mamugunci, ko mai shisshigi. 16 Amma in wani yana shan wahala sabili da shi na Almasihu
ne, kada ya ji kunya, amma ya daukaka Allah a wannan sunan. 17 Domin lokaci ya yi da shari'a za ta
fara daga gidan iyalin Allah. Idan kuwa za a fara da mu, menene karshen wadanda suka ki biyayya da
bisharar Allah? 18 Idan mutum, “mai adalci ya tsira da kyar, to, me zai faru da marar bin Allah da mai
zunubi kuma?” 19 Sabo da haka bari wadanda suke shan wuya bisa ga nufin Allah, su mika rayukansu
ga amintaccen Mahalicci suna kuma yin ayyuka nagari.

5

1 Ina yiwa dattawan da ke cikinku gargadi, ni da nike dan'uwanku dattijo, mashaidin shan wuyar
Almasihu, ni kuma mai samun rabo ne daga cikin daukakar daza a bayyana. 2 Saboda haka na gargade
ku dattawa, kuyi kiwon garken Allah dake tare da ku. Ku kula da su, ba a kan dole ba, amma domin
kuna son yin haka, bisa ga yin Allah. Ku kula da su, ba don cin ribar banza ba amma sabo da yardar rai.
3 Kada ku zama kamar masu iko akan mutanen dake hannunku, amma ku zama abin koyi ga garken.
4 Sa'adda za a bayyana Sarkin Makiyaya zaku karbi rawanin da darajarsa bata dushewa. 5 Hakannan,
ku kuma samari kuyi biyayya ga dattawa. Dukanku kuyi damara da tawali'u, kuna bauta wa juna,
domin Allah ya na tsayayya da mai girman kai, amma yana yiwa masu tawali'u alheri. 6 Saboda haka
ku kaskantar da kanku karkashin hannuwan Allah mai iko duka domin ya daukaka ku a madaidecin
lokaci. 7 Ku jibga masa duk taraddadin zuciyarku, domin yana kula da ku. 8 Ku natsu, ku zauna a
fadake. Magabcinku, ibilis, kamar zaki mai ruri yana zazzagawa, yana neman wanda zai cinye. 9 Ku
yi tsayayyiyar gaba da shi. Ku yi karfi cikin bangaskiyarku. Ku sani fa abokan tarayyarku da suke
cikin duniya suna jimrewa da shan wuyan nan irin taku. 10 Bayan shan wuyarku na dan lokaci kadan,
Allah mai alheri mara iyaka, wanda ya kiraye ku zuwa ga madawwamiyar daukakarsa cikin Almasihu,
zai kammalaku, ya kafa ku, ya kuma karfafa ku. 11 Mulki ya tabbata a gare shi har abada abadin.
Amin. 12 Na amince da Sila amintaccen dan'uwa ne, kuma na rubuto maku a takaice ta hannunsa.

Ina yi maku gargadi ina kuma shaida maku cewa abin da na rubuto alherin Allah ne na hakika. Ku
kafu a cikinsa. 13 Ita matar da ta ke a Babila zababbiya tare da ku, ta na gaisheku, da Markus, dana,
yana gaisheku. 14 Ku gai da juna da sumbar kauna. Salama ta tabbata a gare ku dukanku da ke cikin
Almasihu.

Wasikar Bitrus Ta Biyu

[1] Siman Bitrus, bawa da manzon Almasihu Yesu, zuwa ga wadanda suka karbi bangaskiya mai daraja
kamar yadda muka karba, bangaskiya cikin adalcin Allahnmu da Yesu Almasihu. [2] Bari alheri ya
kasance tare da ku; bari salama ta karu ta wurin sanin Allah da na Yesu Ubangijinmu. [3] Dukkan
abubuwan ikon Allah na rayuwa da Allahntaka an bamu su ta wurin sanin Allah, wanda ya kira mu
ta wurin daukakarsa da nagarta. [4] Ta wurin wanan, ya bamu babban alkawari mai daraja. Yayi
wanan ne saboda ku zama masu rabo cikin Allahntaka, yayin da ku ka kubuta daga lalacewa da ke
cikin duniya saboda mugayen sha'awace sha, awace. [5] Saboda wanan dalilin kuyi iyakacin kokarinku
ku kara nagarta ta wurin bangaskiyarku, kuma ta wurin adalci, sani. [6] Ta wurin sani ku kara da
kamun kai, kuma ta wurin kamun kanku, ku kara da jimrewa, ta wurin jimrewarku, ku kara da bin
Allah. [7] Ta wurin bin Allah, ku kara da kauna irin ta 'yan'uwa, ta wurin kauna irin ta 'yan'uwa, ku
kara kauna. [8] Idan wadannan abubuwan suna cikinku, kuma suka yi girma a cikinku, baza a sami
bakarare ko rashin 'ya'ya cikin sanin Ubangijinmu Yesu Almasihu ba. [9] Amma duk wanda ya rasa
wadannan abubuwan yana kallon abin da ke kusa ne kawai; ya makance. Ya manta da cewa an wake
shi daga tsofaffin zunubansa. [10] Saboda haka, 'yan'uwa, kuyi iyakacin kokari ku tabbatar da kiranku
da zabenku. Idan kun yi wadannan abubuwan, baza ku yi tuntube ba. [11] Ta haka zaku sami shiga
cikin mulki na har'abada na Ubangijinmu da Maicetonmu Yesu Almasihu. [12] Saboda haka a shirye
nake kulayomi in tunashe ku game da wadannan abubuwan, ko da yake kun san su, kuma kun yi karfi
cikin gaskiya yanzu. [13] Ina tunani daidai ne in zuga ku da tuni game da wadannan abubuwan, tun ina
cikin wannan jiki. [14] Domin na sani jim kadan zan bar wannan jiki, kamar yadda Yesu Almasihu ya
nuna mani. [15] Zan yi iyakancin kokarina kulayomi domin ku rika tunawa da abubuwan, bayan kaurata.
[16] Domin bamu bi labaru da aka kago na nuna wayo cikinsu ba, da muka fada maku game da iko da
bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Almasihu, amma mu shaidu ne na ikonsa. [17] Gama ya karbi daukaka
da daraja daga wurin Allah Uba lokacin da murya ta zo daga ikon mai daukaka cewa, “Wannan shine
dana, kaunataccena, wanda nake jin dadinsa kwarai.” [18] Mun ji muryar nan da ta zo daga sama,
lokacin da mu ke tare da shi a dutse mai tsarki. [19] Muna da wannan kalmar annabci wanda akwai
tabbaci sosai, kun yi daidai idan kun mayar da hankali a kansu. Yana nan kamar fitillar da take walkiya
a wuri mai duhu kafin asubahi ya zo, kuma tauraron asubahi ya tashi cikin zukatanku. [20] Ku san da
wannan tun da farko, cewa babu annabci da ke bisa ga fasarar mutum. [21] Domin babu annabcin da
ya taba zuwa ta wurin nufin mutum. Maimakon haka, Ruhu Mai Tsarki ne ke iza su, su fadi maganar
Allah.

2

[1] Annabawan karya sun zo ga mutane, hakannan kuma malaman karya suma sun zo. A asirce
za su zo maku da karkatacciyar koyarwa mai hallakarwa, su kuma yi musun sanin Ubangiji da ya
fanshe su. Su na jawowa kansu hallaka da sauri. [2] Da yawa za su bi gurbinsu, kuma ta wurinsu za a
sabawa sahihiyar gaskiya. [3] Ta wurin hadama za su ribace ku ta wurin maganganunsu na yaudara.
Hallakarsu ba za ta yi jinkiri ba; hukuncinsu na nan tafe. [4] Allah bai kebe mala'ikkun da suka yi zunubi
ba. Maimakon haka ya tura su a cikin bakin duhun jahannama daure da sarkoki, har ya zuwa ranar
shari'a. [5] Hakan nan kuma bai kebe duniya ta zamanin da ba. Maimakon haka, ya kebe Nuhu, wanda
yake wa'azin adalci, tare da mutane bakwai, lokacin da ya kawo ambaliyar ruwan Tsufana a fuskar
duniyar marasa bin Allah. [6] Sa'annan Allah ya kone biranen Sadoma da Gomrata da wuta ya maishe
su toka, wannan ya zama misalin abin da zai faru da marasa ibada. [7] Amma ga adalinnan Lutu, wanda
ya zaku a ransa ta wurin miyagun halayen mutanen, Ubangiji kuwa ya cece shi. [8] Ga wannan mutum
mai adalci, wanda yayi zama a cikinsu kowace rana ransa na baci, domin abin da yake gani yake kuma
ji. [9] Saboda haka Allah ya san yadda zai ceci masu adalci daga gwaji, da yadda kuma zai kama masu
rashin adalci da hukunci a ranar shari'a. [10] Wannan kuwa musamman gaskiya ce ga wadanda suka ci
gaba da ayyuka na jiki suka kuma raina masu mulki. Suna da taurin kai da kuma yin ganin dama. Ba

sa tsoron sabo ga wadanda aka daukaka. 11 Ko da shike mala'iku suna da karfi da iko fiye da su, amma
basu kawo karar batanci a kansu a gaban Ubangiji ba. 12 Amma wadannan dabbobi marassa tunani
an yi su ne musamman domin a kama a yanka. Suna sabawa abin da ba su sani ba. Zasu halaka. 13 Za
su sami sakamakon mugun aikinsu. Suna tunanin yin nishadi da rana abin annashuwa ne. Su kan su
tababbu ne. Suna jin dadin ayyukansu na yaudara yayin da suke liyafa tare da ku. 14 Suna da idanun
sha'awace sha'awacen mata mazinata; ba sa koshi da aikata zunubi. Suna rinjayar wandanda ba su da
tsayayyan hankali zuwa ga munanan ayyuka, kuma sun kafa zukatansu ga hadama, su 'ya'yan la'ana
ne! 15 Sun bar bin hanyar gaskiya. Sun bijire kuma sun bi hanyar Bal'amu dan Be'or wanda yake
kaunar ribar rashin adalci. 16 Amma ya karbi tsautawa domin zunubinsa. Jaki ma da baya magana ya
tsauta wa haukan annabin da muryar dan adam. 17 Wadannan mutane suna kamar mabulbullai da
babu ruwa. suna nan kamar gizagizai da iska ke korawa. Duhu mai tsanani yana jiransu. 18 Su masu
babatu ne da girman kai. suna yadaurar mutane ta wurin sha'awowin jiki. Suna yaudarar mutane da
suke kokarin su tsere daga wadanda suke rayuwa cikin kuskure. 19 Suna masu alkawarin yanci, amma
su da kan su bayi ne ga zunubi. Domin mutum bawa ne ga duk abinda ya rinjaye shi. 20 Duk wanda
ya kubuta daga shashanci na duniya ta wurin sanin Ubangiji da mai Ceto Yesu Almasihu, sa'annan ya
koma cikin shashaci, yanayinsu na karshe ya zama da muni fiye da na farkon. 21 Da ma zai fi masu
kada su san hanyar adalci da su san ta amma sa'annan su juya daga ka'ida mai tsarki wanda aka damka
masu. 22 Wannan karin magana ya zama gaskiya a kan su: “Kare ya dawo yana lashe amansa. Aladen
da akayi masa wanka ya koma cikin tabo.”

3

1 Yanzu, ina rubata maku, kaunatattu, wannan wasika ta biyu domin in tunashe ku, in kuma zuga
tunaninku na gaskiya, 2 don ku tuna da kalmomin da annabawa tsarkaka suka fada a da, kuma da
umurnin Ubangijinmu da mai ceto da aka bayar ta wurin manzaninku. 3 Ku san wannan da farko,
cewa masu ba'a za su zo a kwanakin karshe. Za su yi ba'a kuma su ci gaba bisa ga sha'awowinsu. 4 Za su
ce, “Ina alkawarin dawowarsa? Tun lokacin da kakaninmu suka mutu, dukkan abubuwa sun kasance
yadda suke, tun farkon halitta.” 5 Da gangan suka manta cewa sama da kasa sun kasance daga ruwa,
kuma ta wurin ruwa, da dadewa ta wurin umarnin Allah, 6 kuma cewa ta wurin wadannan abubuwa
duniyar wancan zamani ta halaka, da ambaliyar ruwan tsufana. 7 Amma sama da kasa na yanzu,
an tanada su domin wuta ta wurin wannan umarnin. An tanada su domin ranar shari'a da halakar
marassa ibada. 8 Kada ku manta da wanan, kaunatattu, cewa rana daya a gun Allah kamar shekaru
dubu ne, kuma shekaru dubu kamar rana daya suke. 9 Ubangiji baya jinkiri game da alkawaransa
kamar yadda wadansu ke ganin jinkiri. Maimakon haka, yana hakuri da ku. Ba ya so ko dayanku
ya hallaka, amma kowanenku ya kai ga tuba. 10 Duk da haka, ranar Ubangiji za ta zo kamar barawo.
Sammai za su shude da kara mai karfi. Wuta zata kone komai da komai, kuma duniya da dukkan
ayyukan da ke cikinta zasu bayyanu. 11 Da shike dukkan wadanan abubuwa za a hallaka su haka,
wadanne irin mutane yakamata ku zama? Ya kamata kuyi rayuwar tsarki da ta ibada. 12 Ku zauna
cikin bege da kuma hanzarta zuwan ranar Allah. A ranan nan, za a hallaka sammai da wuta, kuma
dukkan komai da komai zai narke cikin zafi mai tsanani. 13 Amma bisa ga alkawarinsa, muna jiran
sabuwar sama da sabuwar duniya, inda adalci zai kasance. 14 Saboda haka, kaunatattu, tun da kuna
da begen wadannan abubuwa, ku yi iyakacin kokarinku a same ku marassa tabo da marasa aibu a
gabansa, cikin salama. 15 Kuma, ku dauki hakurin Ubangiji domin ceto ne, kamar yadda kaunataccen
danuwanmu Bulus ya rubuta maku bisa ga hikima da aka ba shi. 16 Bulus yayi magana akan wadanan
abubuwa cikin dukkan wasikunsa, a ciki akwai abubuwa da suke da wuyar ganewa. Jahilai da mutane
marassa natsuwa sukan juya ma'anarsu, kamar yadda suke yi wa sauran nassoshi, don hallakar kansu.
17 Saboda haka, kaunatattu, tun da kun san wadannan abubuwa, ku kula da kanku kada a badda ku ta
wurin rudun mutanen da ba su bin doka, har ku rasa amincinku. 18 Amma ku yi girma a cikin alheri
da sanin Ubangijinmu da mai ceto Yesu Almasihu. Bari daukaka ta tabbata a gare shi yanzu da har
abada. Amin.

Wasikar Yahaya Ta Fari

1 Abin nan da yake tun daga farko, wanda muka ji, wanda muka gani da idanunmu, wanda muka
gani hannuwanmu suka kama, a wajen maganar rai. 2 Ran kuwa aka baiyyana shi, muka gani, muka
bada shaida, muka gaya maku labarin rai na har abada, wanda da yake a wurin Uba, aka kuma sanar
da mu. 3 Wannan da muka gani muka ji muka baku labari, domin kuyi zumunci da mu, zumuncinmu
kuwa tare da Uba yake da Dansa Yesu Almasihu. 4 Haka nan, muna rubuta maku wadannan abubuwa
domin farin cikinmu ya cika. 5 Wannan shi ne sakon da muka ji daga wurinsa mu kuwa muka sanar
da ku: Allah haske ne a wurinsa kuwa babu duhu ko kadan. 6 Idan mun ce muna zumunci da shi
kuma muna tafiya cikin duhu, muna yin karya kuma bama aikata gaskiya. 7 Amma idan muna tafiya
cikin haske kamar yadda yake cikin haske, muna zumunci da juna, jinin Yesu Dansa ya wankemu daga
dukka zunubi. 8 Idan mun ce bamu da zunubi, muna rudin kanmu kenan, ba kuma gaskiya a cikinmu.
9 Amma idan mun fadi zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci da zai gafarta mana zunubanmu,
ya kuma wankemu daga dukkan rashin adalci. 10 Idan mun ce bamu yi zunubi ba, mun mai da shi
makaryaci kenan, maganarsa kuma bata cikinmu.

2

1 'Ya'yana, na rubuta ma ku wadannan abubuwa domin kada kuyi zunubi. Amma idan wani yayi
zunubi muna da matsakanci a wurin Uba, Yesu Almasihu, mai adalci. 2 Shine fansar zunubanmu, ba
ma namu kadai ba amma na duniya dukka. 3 Ta haka muka san cewa mun san shi, idan mun kiyaye
dokokinsa. 4 Duk wanda yace, “Na san Allah” amma bai kiyaye dokokinsa ba, makaryaci ne gaskiya
kuwa ba ta cikinsa. 5 Amma duk wanda ya kiyaye maganarsa, hakika kaunar Allah ta kammala a
cikin wannan mutum. Ta wurin haka muka sani muna cikinsa. 6 Duk wanda yace yana cikin Allah
dole ne shi da kansa yayi tafiya kamar yadda Yesu Almasihu yayi. 7 Kaunatattu, ba sabuwar doka
nike rubuta maku ba, amma tsohuwar doka ce wadda kuka ji tun farko. Tsohuwar dokar kuwa itace
maganar da kuka ji tun farko. 8 Amma yanzu ina rubuta maku sabuwar doka wadda gaskiya ce a cikin
Almasihu da cikinku, saboda duhu yana wucewa, haske na gaskiya yana haskakawa. 9 Duk wanda
yace yana cikin haske amma yana kin dan'uwansa, yana cikin duhu har yanzu. 10 kuma wanda yake
kaunar dan'uwansa yana cikin haske babu dalilin tuntube a wurinsa. 11 Amma duk wanda yake kin
dan'uwansa yana cikin duhu, yana kuma tafiya cikin duhu, bai san ma inda ya nufa ba, domin duhu
ya makantar da shi. 12 Na rubuta maku, ya ku kaunatun 'ya'yana, saboda an gafarta zunubanku
domin sunansa. 13 Na rubuta maku, ubanni, saboda kun san shi wanda yake tun daga farko. Na
rubuta maku matasa saboda kun yi nasara da mugun. Na rubuta maku, yara kanana, saboda kun
san Uban. 14 Na rubuta maku, Ubanni, saboda kun san shi wanda yake tun daga farko. Na rubuta
maku, matasa, saboda kuna da karfi, kuma maganar Allah tana zaune cikinku. Kuma kun yi nasara
da mugun. 15 Kada kuyi kaunar duniya ko abubuwan da suke cikin duniya. Idan wani yayi kaunar
duniya, kaunar Uban bata cikinsa. 16 Domin dukkan abubuwan da suke a cikin duniya, kwadayi na
jiki, abin da idanu suke sha'wa, da rayuwar girman kai ta wofi, ba na Uban bane amma na duniya ne.
17 Duniya tana wucewa tare da sha'awarta. Amma dukkan wanda ya aikata nufin Allah zaya kasance
har abada. 18 Yara kanana, sa'a ta karshe ce. Kamar dai yadda kuka ji magafcin Almasihu yana zuwa,
ko yanzu ma magaftan Almasihu da yawa sun rigaya sun zo, ta haka muka san sa'a ta karshe ce. 19 Sun
fita daga cikinmu, dama su bana cikinmu bane. Gama idan da su namu ne da sun ci gaba tare damu.
Amma da yake sun fita, ya nuna su ba na cikinmu bane. 20 Amma ku kun karbi shafewa daga wurin
Mai Tsarki, kuma dukkanku kun san gaskiya. 21 Bana rubuta maku bane domin baku san gaskiya ba,
amma saboda kun santa, kuma ba wata karya da ta fito daga gaskiya. 22 Wanene makaryaci shine
wanda yayi musu cewa Yesu ba Almasihu bane? Wannan mutumin shi ne magafcin Almasihu, tun da
yayi musun Uba yayi musun Dan. 23 Ba wanda yayi musun Dan kuma yake da Uban. Dukkan wanda ya
amince da Dan yana da Uban ma. 24 A game daku kuma, sai ku bari abinda kuka ji daga farko ya zauna
a cikinku. Idan abin da kuka ji daga farko ya zauna a cikinku, kuma zaku kasance a cikin Dan da kuma

Uban. [25] Alkawarin da ya bamu kenan, rai na har abada. [26] Na rubuta maku wadannan abubuwa ne
game da wadanda zasu baudar daku. [27] Game daku, shafewar daku ka samu daga wurinsa tana nan
a cikinku, baku bukatar wani ya koyar daku. Amma kamar yadda shafewar da kuka karba a wurinsa
ta koya maku dukkan abu, kuma gaskiya ne ba karya bane, tana nan a cikinku kamar yadda a ka koya
maku, ku kasance a cikinsa. [28] Yanzu fa, 'ya'ya na kaunatattu, ku kasance a cikinsa domin sa'adda zai
baiyyana mu zama da gabagadi ba tare da kunya ba a gabansa sa'adda zai zo. [29] Idan kun sani shi mai
adalci ne, kun sani dukkan wanda ke aikata adalci haifaffe ne daga wurinsa.

3

[1] Dubi irin kaunar da Allah ya bamu, har da za a kira mu 'ya'yan Allah, haka muke kuwa. Saboda
wannan dalili ne duniya bata san muba, saboda bata san shi ba. [2] Kaunatattu, yanzu mu 'ya'yan
Allahne, kuma ba a bayyana mana yadda zamu zama ba tukuna, mun sani sa'adda Almasihu zai
bayyana, zamu zama kamarsa, domin zamu ganshi kamar yadda yake. [3] Dukkan wanda yake da
wannan bege game da gidan gobe ya kan tsarkake kansa, kamar yadda shima yake da tsarki. [4] Dukkan
wanda yaci gaba da yin zunubi yana ketare shari'a kenan. Gama zunubi ketare shari'a ne. [5] Kun sani
Almasihu ya bayyana domin ya dauke zunubai ne. Kuma a cikinsa babu zunubi. [6] Ba wanda zai kasance
a cikinsa da zai cigaba da yin zunubi. Ba wanda zai ci gaba da aikata zunubi da zai ce ya sanshi, ko
kuma ya ganshi. [7] 'Ya'yana kaunatattu, kada ku bari kowa ya baudar da ku, wanda yake aikata adalci
shi adali ne, kamar yadda Almasihu yake adali. [8] Wanda yake aikata zunubi na ibilis ne, gama ibilis
yayi zunubi tun daga farko. Dalilin haka ne Dan Allah ya bayyana, domin ya rushe ayyukan ibilis.
[9] Duk wanda aka haife shi daga Allah ba ya yin zunubi, saboda irin Allah na cikinsa. Ba zaya iya ci
gaba da yin zunubi ba domin an haife shi daga wurin Allah. [10] Ta haka ne ake bambanta 'ya'yan Allah
da 'ya'yan ibilis. Dukkan wanda baya aikata adalci ba na Allah bane; haka kuma wanda ba ya kaunar
dan'uwansa. [11] Domin wannan shine sakon da kuka ji tun daga farko: cewa mu kaunaci junanmu,
[12] ba kamar Kayinu ba wanda yake na shaidan kuma ya kashe dan'uwansa. Me yasa ya kashe shi?
Saboda ayyukansa miyagu ne, na dan'uwansa kuma masu adalci ne. [13] Kada kuyi mamaki 'yan'uwana,
idan duniya ta ki ku. [14] Mun sani mun ratsa mutuwa zuwa cikin rai, saboda muna kaunar 'yan'uwa.
Dukkan wanda ba ya yin kauna, shi matacce ne. [15] Dukkan wanda yake kin dan'uwansa, mai kisan kai
ne. Kun kuma sani babu rai na har abada a cikin mai kisankai. [16] Ta wurin haka muka san kauna, da
ya ke Almasihu ya bayar da ransa saboda mu. Mu ma ya kamata mu bada ranmu saboda 'yan'uwamu.
[17] Amma duk wanda yake da kayan duniya, ya ga dan'uwansa cikin bukata, kuma bai ji tausayinsa ba,
ta yaya kaunar Allah ke cikinsa? [18] 'Ya'yana kaunatattu, kada muyi kauna ta fatar baki kawai, amma
muyi aikin kauna da gaskiya. [19] Ta wurin haka mun sani mu masu gaskiya ne kuma mun tabbatar
da zuciyarmu a gabansa. [20] Gama idan zuciyarmu bata kayar damu ba, Allah ya fi zuciyarmu girma,
kuma yana sane da kome. [21] Kaunatattu, idan zuciyarmu bata kashe mu ba, muna da gabagadi a gaban
Allah. [22] Kuma duk abin da muka nema zamu samu a wurinsa, saboda muna kiyaye dokokinsa, muna
yin abubuwan da suka gamshe shi. [23] Kuma ummurninsa kenan: mu bada gaskiya ga sunan Dansa
Yesu Almasihu, mu yi kaunar juna kuma kamar yanda ya bamu wannan doka. [24] Duk wanda yake
kiyaye umarnin Allah, yana cikinsa, Allah kuma yana cikin mutumin. Ta haka muka gane cewa yana
cikinmu, Ta wurin Ruhu, wanda ya bamu.

4

[1] Kaunatattu, kada ku amince da kowanne ruhu. Amma ku gwada ruhohi ku gani ko na Allah ne,
gama annabawan karya masu yawa sun fito zuwa cikin duniya. [2] Ta haka zaku gane Ruhun Allah,
dukkan ruhun da ya amince Yesu Almasihu ya zo cikin jiki na Allah ne, [3] kuma dukkan ruhun da bai
amince da Yesu ba, ba na Allah bane. Wannan ruhun magafcin Almasihu ne, wanda kuka ji cewa yana
zuwa, ya kuwa rigaya yazo cikin duniya. [4] 'Ya'yana kaunatattu, daga Allah ke, kuma kun rigaya kun yi
nasara da su da yake wanda ke cikinku ya fi wanda ke cikin duniya girma. [5] Su na duniya ne, saboda
haka abin da suke fadi na duniya ne, duniya kuma tana sauraronsu. [6] Mu na Allah ne, duk wanda ya
san Allah yana saurarenmu. Wanda ba na Allah bane, ba ya sauraronmu. Ta haka muka gane ruhun
gaskiya da ruhun karya. [7] Kaunatattu, mu yi kaunar juna, gama kauna ta Allah ce, wanda yake kauna

an haife shi daga wurin Allah, kuma ya san Allah. 8 Mutumin da baya kauna ba na Allah ba ne, kuma
bai san Allah ba, gama Allah kauna ne. 9 A cikn haka aka bayyana kaunar Allah a garemu, Allah ya
aiko tilon Dansa cikin duniya domin mu rayu ta wurinsa. 10 A cikin wannan akwai kauna, ba mune
muka kaunaci Allah ba, amma shi ya kaunace mu ya aiko da Dansa ya zama mai gafarta zunubanmu.
11 Kaunatattu, da yake Allah ya kaunace mu haka, ya kamata mu kaunaci junanmu. 12 Ba wanda ya
taba ganin Allah. Idan muna kaunar juna, Allah yana zaune cikinmu, kuma kaunarsa tana zaune a
cikinmu. 13 Ta haka mun sani muna zaune a cikinsa shi kuma a cikinmu, saboda ya bamu Ruhunsa.
14 Mun gani mun shaida, cewa Allah ya aiko Dan, domin ya zama mai ceton duniya. 15 Duk wanda ya
amince Yesu Dan Allah ne, Allah na zaune cikinsa, shi kuma a cikin Allah. 16 Mun sani kuma mun
gaskata da kaunar da Allah yake da ita dominmu, Allah kauna ne wanda yake zama cikin kauna yana
zaune cikin Allah, Allah kuma a cikinsa. 17 Dalilin wannan kauna ta kammala a cikinmu, domin mu
kasance da gabagadi a ranar shari'a, domin kamar yanda ya ke haka muma muke a cikin duniyan nan.
18 Babu tsoro a cikin kauna. Amma cikkakiyar kauna takan kawar da tsoro, domin kuwa tsoro na tafi
tare da hukunci. Amma wanda yake da tsoro ba shi da cikkakiyar kauna. 19 Muna kauna domin Allah
ne ya fara kaunarmu. 20 Idan wani ya ce,"Ina kaunar Allah", amma yana kin dan'uwansa, makaryaci
ne. Domin wanda baya kaunar dan'uwansa da yake gani, ba zai iya kaunar Allah da bai taba gani
ba. 21 Wannan ne umarnin da muke da shi daga wurinsa: Duk wanda yake kaunar Allah dole ne ya
kaunaci dan'uwansa.

5

1 Duk Wanda ya gaskata Yesu shine Almasihu haifaffe na Allah ne. Kuma duk wanda ya kaunaci uba
ya kaunaci dan da uban ya haifa. 2 Haka muka sani muna kaunar 'ya'yan Allah: yayin da muka kaunaci
Allah, kuma muka aikata umarninsa. 3 Wannan itace kaunar Allah, cewa mu kiyaye umarninsa.
Domin umarninsa ba masu nawaitawa bane. 4 Duk wanda yake haifaffe na Allah yakan yi nasara da
duniya. Wannan itace nasarar da ta rinjayi duniya, wato bangaskiyarmu. 5 Wanene wannan mai
nasara da duniya? Sai dai wanda ya gaskata Yesu Dan Allah ne. 6 Wannan shine wanda yazo ta
wurin ruwa da jini: Yesu Almasihu. Ya zo ba ta wurin ruwa kadai ba, amma ta wurin ruwa da jini.
7 Domin akwai uku wadanda suke bada shaida: 8 Ruhu, da ruwa, da kuma jini. Wadannan ukun kuwa
manufarsu daya ce. 9 Idan mun karbi shaidar mutane, shaidar Allah ta fi girma. Wannan ita ce shaidar
Allah, wato ya bada shaida akan Dansa. 10 Wanda ya gaskata da Dan Allah shaidar tana nan tare da
shi. Duk wanda bai bada gaskiya ga Allah ba, ya mai da shi makaryaci kenan, domin bai gaskata da
shaidar da Allah ya bayar game da Dansa ba. 11 Wannan ita ce shaida: Allah ya bamu rai madawwami,
wannan rai kuwa yana cikin Dansa. 12 Duk wanda yake da Dan, yana da rai. Duk wanda ba shida Dan
Allah kuwa bashi da rai. 13 Na rubuto maku wannan ne don ku tabbata kuna da rai madawwami—
a gare ku wadanda suka gaskata da sunan Dan Allah. 14 Wannan shine gabagadin da muke da shi a
gabansa, wato, in mun roki kome bisa ga nufinsa, zai ji mu. 15 Haka kuma, in mun san yana jinmu
—Duk abin da mu ka rokeshi—mun sani muna da duk abin da muka roka daga gare shi. 16 Idan wani
ya ga dan'uwansa ya yi zunubin da bai kai ga mutuwa ba, sai yayi masa addu'a, Allah kuwa zai ba
shi rai. Ina nufin wadanda suka yi zunubin da bai kai ga mutuwa ba. Akwai zunubin da yake kai wa
ga mutuwa: Ban ce a yi addu'a domin wannan ba. 17 Dukkan rashin adalci, zunubi ne, amma akwai
zunubin da bai kai ga mutuwa ba. 18 Mun sani kowanne haiffafe daga wurin Allah ba ya yin zunubi.
Amma wanda ke haifaffe daga wurin Allah, ya kan kare shi, mugun nan kuwa ba zai iya yi masa illa ba.
19 Mun sani mu na Allah ne, mun kuma sani dukkan duniya tana hannun mugun nan. 20 Amma mun
sani Dan Allah yazo, kuma ya bamu fahimta, domin mu san wanda yake shi ne mai gaskiya. Haka
kuma muna cikin wannan wanda shine gaiskiya, kuma cikin Dansa Yesu Almasihu. Shine Allah na
gaskiya, da kuma rai na har abada. 21 'Ya'ya, ku tsare kanku daga bautar gumaka.

2 Yahaya

1 Daga dattijon zuwa ga uwar gida zababbiya da yayanta, wadanda nake kauna da gaskiya, ba ni
kadai ba, amma da dukan wadanda sun san gaskiya - 2 domin gaskiya da take cikinmu za ta kuma
kasance tare da mu har abada. 3 Alheri da jinkai da salama za su kasance tare da mu, daga Allah
Uba da kuma daga Yesu Almasihu Dan Uba, a cikin gaskiya da kauna. 4 Na yi murna sosai sa'anda na
sami wadansu yayanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda muka karbi wannan umarni daga Uba.
5 Yanzu ina rokon ki, uwar gida, ba kamar ina rubuta maki sabon umarni ba, amma wannan da muka
samu tun da can, cewa mu kaunaci junanmu. 6 Wannan kuma itace kauna, cewa mu yi tafiya bisa ga
umarnin sa. Wannan shine umarnin, daidai kamar yadda kuka ji da fari, da cewa ku yi tafiya a cikinsa.
7 Gama masu yaudara sun fito a duniya, wadanda ba su yarda cewa Yesu ya zo cikin jiki ba. Wannan ne
mayaudari da kuma magabcin Almasihu. 8 Ku dubi kanku, domin kada ku rasa abubuwan da mu duka
muka yi aiki a kansu, amma domin ku karba dukan sakamon ku. 9 Duk wanda ya ci gaba da tafiya ba
cikin koyarwa Almasihu ba, ba shi da Allah. Wanda ya zauna cikin koyarwar kwa yana tare da Uban
da kuma Dan. 10 Duk wanda ya zo wurinku, ba tare da wannan koyarwar ba, kar ku karbe shi cikin
gidanku, kada ma ku gaishe shi. 11 Domin duk wanda ya gaishe shi ya yi tarayya da shi kenan cikin
miyagun ayyukan sa. 12 Ina da abubuwa dayawa da nake so in rubuta maki amma al'kalami tawada
da takarda baza su iya daukar su duka ba. Amma duk da haka ina begen zuwa gare ki domin mu yi
magana fuska da fuska, domin farin cikn mu ya zama cikakke. 13 Yayan yar'uwarki zababbiya suna
gaishe ki.

3 Yahaya

[1] Daga dattijon zuwa ga Gayus, wanda nake kauna da gaske. [2] Ya kaunatace na, ina addu'a domin
ka samu albarka cikin kowanne al'amari, da kuma koshin lafiya, kamar yadda ruhun ka yake lafiya.
[3] Na yi farin ciki kwarai sa'adda wadansu 'yan'uwa suka zo suka ba da shaida a kan bangaskiyar ka,
kamar yadda ka ke bin gaskiya. [4] Ba abin da ya fi faranta mani rai kamar in ji yayana suna tafiya cikin
gaskiya. [5] Ya kaunatace na, kana aiki da aminci zuwa ga 'yan'uwa da baki, [6] wadanda suka shaida
kaunar ka a gaban ikilisiya. Zai yi kyau ka yi masu taimako da kyakkyawar salama, ta hanyar da ta
dace da masu ibada, [7] domin sabili da sunan nan ne suka fito, ba su kuma karbar kome a hannun
al'ummai. [8] Don haka ya kamata mu karbi irin wadannan mutane, domin mu zama abokan aiki tare
da su a kan gaskiya. [9] Na rubuta wasika zuwa ga ikilisiya, amma Diyotariffis, wanda ya fi kowa son
girma a cikinsu, bai karbe mu ba. [10] Saboda haka, idan na zo, zan tuna masa da irin ayukkan sa, da
kuma yadda yake babbata sunayen mu a wurin jama'a da miyagun kalmomi. Wannan ma bai ishe shi
ba, har ma yana kin karbar 'yan'uwa. Ya kuma hana wadanda suke son su yin hakan, harma ya kan
kore su daga ikilisiya. [11] Ya kaunatace na, kada ka yi koyi da mugun abu, sai dai abu mai kyau. Dukan
wanda yake yin abu mai kyau na Allah ne; mai aikata mugunta kuma bai san Allah ba. [12] Dimitiriyas
yana da kyakkyawar shaida a gun kowa har a wurin gaskiyar da kanta. Mu ma mun shaida shi, ka
kuma san shaidar mu gaskiya ce. [13] Ina da abubuwa dayawa da zan rubuta maka, amma ban so in
rubuta maka su da alkalami da tawada ba. [14] Ina sa zuciya mu sadu ba da dadewa ba, sa'annan mu yi
magana ido da ido. [15] Bari salama ta kasance tare da kai. Abokanmu suna gaishe ka, kuma ka isadda
sakon gaisuwar mu ga sauran abokai da sunayen su.

Yahuda

[1] Yahuza, bawan Yesu Almasihu kuma dan'uwan Yakubu, zuwa ga kirayayyu, kaunatattu a cikin
Allah Uba, kebabbu domin Yesu Kristi: [2] bari jinkai da salama da kauna su ribabanya a gare ku.
[3] Kaunatattu, ina iyakar kokari in rubuta maku game da ceton mu duka, ya zama dole in gargade ku
sosai game da bangaskiya wadda aka mika wa masu bi sau daya tak ba kari. [4] Don wasu mutane sun
sadado sun shigo da sanda a asirce wadanda an rubuta game da hukuncin su tun da dadewa-mutane
marasa imani, wanda suka canza alherin Allah zuwa lalata, kuma sun karyata makadaicin Shugaba
da Ubangijinmu, Yesu Almasihu. [5] Ina so in tunashe ku-ko da shike kun rigaya kun san abin, da cewa
Allah ya ceci wasu mutane daga kasar masar, amma daga baya ya hallaka wadanda basu ba da gaskiya
ba. [6] Kuma mala'iku wadanda ba su rike matsayin ikon su ba, amma suka bar wurin zaman su na
ainihi-Allah ya tsare su a sarka na har'abada a cikin bakin duhu domin babban ranar shari'a. [7] Suna
nan kamar Saduma da Gwamrata da kuma biranen da ke kewaye da su, wadanda suka ba da kansu
ga fasikanci suna bin sha'awoyi wanda ba na dabi'a ba. Aka mai da su abin misalin wadanda suka
sha wuta mara matuka. [8] Haka kuma, wadannan masu mafarkan suna lalatar da jikinsu. Suna raina
masu mulki, kuma suna fadar miyagun abubuwa a kan masu daukaka. [9] Amma ko Mika'ilu babban
mala'ika, a lokacin da yake jayyaya da muhawara da shaidan a kan gawar Musa, bai kuskura ya fadi
wata kalmar hukunci a kansa ba. Maimakon haka ya ce, “Bari Ubangiji ya tsauta maka!'' [10] Amma
waddannan mutane suna kawo batanci game da dukan abin da ba su gane ba. Wadannan mutane
masu halin dabbobi ne, suna kwa jawo wa kansu hallaka kenan. [11] Kaiton su! Domin sun bi hanyar
Kayinu, kuma sun tsunduma cikin kuskuren Bal'amu domin samun riba. Suka hallaka cikin husuma
irin ta Kora. [12] Wadannan hatsari ne a boye cikin bukukuwan ku na kauna. Suna shagali ba kunya ba
tsoro, suna ciyar da kansu kadai. Su holokon hadari ne marar ruwa, wanda iska ke korar sa. Su itatuwa
ne shirim ba yaya, mattatu ribi biyu, tumbukakku tun daga saiwa. [13] Su rakuman teku ne masu hauka,
suna fahariya cikin kumfar kunyar su. Su kamar taurari ne masu tartsatsi. Wadanda aka tanada wa
duhu baki kirin na har abada. [14] Ahnuhu, mutum na bakwai daga Adamu, ya yi anabci game da su
cewa, “Duba, Ubangiji zai zo da tsarkakan sa dubun dubbai. [15] Domin ya zartar da hukunci a kan
dukan kowa, ya kuma cakune dukan marasa da'a a cikin dukan ayyukan su na rashin da'a wanda suka
aikata a hanyar da bata cancanta ba, da kuma kalmomi masu kaifi da masu zunubi suka fada game
da shi.” [16] Wadannan masu cecekuce ne, masu gunaguni, wadanda ke bin sha'awar su ta mugunta,
masu tinkaho da fahariya, masu bambadanci domin ribar kansu. [17] Amma ku, kaunatattu, ku tuna
da kalmomin da manzannin Yesu Almasihunmu suka gaya maku tun da. [18] Sun ce maku, “A cikin
kwanaki na karshe, za a samu masu ba'a, wadanda ke bin sha'awoyin su na rashin ibada,” [19] Wadannan
mutane masu haddasa tsatsaguwa ne, kuma su yan duniya ne, ba su kuma da Ruhu. [20] Amma ku,
kaunatattu, ku gina kanku a cikin mafificiyar bangaskiyar ku mai daraja, kuma kuna addu'a a cikin
Ruhu Mai Tsarki. [21] Ku rike kanku a cikin kaunar Allah, kuna kuma jiran jinkan Ubangijinmu Yesu
Almasihu wanda ke kawo rai na har abada. [22] Ku nuna jinkai ga masu shakku. Ceci wadansu ta
wurin fizge su daga wuta. [23] Ga wadansu kuma ku nuna jinkai da rawar jiki, kuyi kyamar koda tufafin
jikinsu ma. [24] Yanzu, zuwa ga wanda yake da iko ya hana ku tuntube, ya kuma sa ku tsaya a gaban
madaukakiyar kasancewarsa, marasa abin zargi da kuma murna mai yawa, [25] zuwa ga Allah makadaici
mai ceton mu ta wurin Yesu Almasihu Ubangijinmu, daukaka, da girma, da mulki, da iko su kasance,
kamin dukan lokuta, yanzu, da har abada. Amin.

Wahayin Yahaya

1 Wannan shine wahayin Yesu Almasihu da Allah ya bashi ya nuna wa bayinsa abinda zai faru ba da
dadewa ba. Ya bayyana wannan ta wurin aiko da mala'ikansa ga bawansa Yahaya. 2 Yahaya yayi shaida
akan abinda ya gani game da maganar Allah da kuma shaidar da aka bayar game da Yesu Almasihu.
3 Mai albarka ne wanda ke karanta littafin nan da murya mai karfi, da kuma wadanda ke sauraron
kalmomin wannan annabci kuma suke biyayya da abinda aka rubuta a ciki, domin kuwa lokaci ya
kusato. 4 Ni Yahaya, zuwa ga ikilisiyoyi bakwai na kasar Asiya: alheri zuwa gare ku da salama daga
wanda ke yanzu, wanda ya kuma kasance a da, shi ne kuma mai zuwa nan gaba, kuma daga ruhohin
nan bakwai da ke gaban kursiyinsa, 5 kuma daga Yesu Almasihu, wanda ke amintaccen mashaidi, dan
fari na tashi daga cikin matattu, kuma mai mulkin sarakunan duniya. Ga wanda ya ke kaunar mu
ya kuma kwance mu daga daurin zunubanmu ta wurin jininsa, 6 ya maishe mu masu mulki, firistoci
na Allahnsa da Ubansa - daukaka da iko su tabbata gare shi har abada abadin, Amin. 7 Duba yana
zuwa tare da gizagizai, kowane ido zai gan shi, har ma da wadanda suka soke shi. Haka kuma dukkan
kabilun duniya za su yi makoki saboda da shi. I, Amin. 8 “Nine na farko da na karshe”, in ji Ubangiji
Allah, “Wanda yake shine a yanzu, shine wanda ya kasance a da, kuma shi ne mai zuwa nan gaba,
Mai iko duka.” 9 Ni, Yahaya- dan'uwan ku da wanda ke tarayya daku cikin shan wahala, da mulki da
tsawon jimrewa wadanda ke cikin Yesu - ina tsibirin da ake kira Batmusa saboda maganar Allah da
kuma shaida game da Yesu. 10 Ina cikin Ruhu a ranar Ubangiji. Sai naji wata murya mai karfi a baya na
kamar ta kaho. 11 Ta ce, “Rubuta abinda ka gani a cikin littafi, ka kuma aika wa ikilisiyoyin nan bakwai
- ga Afisus, ga Simirna, ga Birgamas, ga Tayatira, ga Sardisu, ga Filadalfiya, da kuma ga Laudikiya.”
12 Na juya don in ga wanda muryarsa ke magana da ni, da na juya sai na ga fitilu bakwai akan madorin
su 13 A tsakiyar fitilun akwai wani mai kama da dan mutum, yana sanye da doguwar tufa har tafin
sawunsa, da damara ta zinariya kewaye a kirjinsa. 14 Kansa da gashinsa fari fat kamar auduga - kamar
dusar kankara, kuma idanun sa kamar harshen wuta. 15 Kafaffunsa kamar gogaggiyar tagulla, kamar
tagullar da aka tace da wutar makera, muryar sa kuma kamar kugin ambaliyar ruwan teku ne. 16 A
hannunsa na dama yana rike da taurari bakwai, daga bakinsa kuma kakkaifan takobi mai kaifi biyu
ke fitowa. Fuskarsa tana haskakawa kamar sa'adda rana ke haskakawa kwarai. 17 Lokacin da na gan
shi, na fadi kamar mataccen mutum a kafaffunsa. Ya dora hannunsa na dama a kaina ya ce, “Kada ka
ji tsoro. Nine na farko da na karshe, 18 da kuma wanda ke raye. Na mutu, amma duba ina raye har
abada! Kuma ina da mabudin mutuwa da na hades. 19 Domin haka ka rubuta abinda ka gani, abin da
ke yanzu, da abin da zai faru bayan wanan. 20 Akan boyayyar ma'ana game da taurari bakwai da ka
gani a hannun dama na, da madorin fitilu bakwai na zinariya: Taurarin nan bakwai mala'iku ne na
ikilisiyoyi bakwai, kuma madorin fitilun nan bakwai ikilisiyoyi ne bakwai.

2

1 ''Zuwa ga mala'ikan dake ikilisiyar Afisus, ka rubuta: 'Wadannan sune kalmomin wanda ke rike da
taurari bakwai a cikin hannun damarsa. wanda yake tafiya a tsakanin zankayen fitilun zinari bakwai,
2 ''Na san abubuwan da ka yi, da famar ka, da hakurinka da jimirinka. Na sani ba ka jimrewa miyagun
mutane, na sani ka gwada wadanda suka ce da kansu, su manzanni ne, amma ba haka ba, ka tarar da
su makaryata. 3 Na san kana da tsawon jimrewa, kuma ka sha wahala sosai sabili da sunana, kuma
baka gaji ba. 4 Amma ga rashin jin dadi na da kai, ka bar kaunar ka ta fari. 5 Domin haka ka tuna daga
inda ka fadi. Ka tuba ka yi abubuwan da ka yi da fari. Sai fa ka tuba, zan zo maka in kuma cire fitilar ka
daga mazauninta. 6 Amma kana da wannan: Ka tsani abubuwan da Nikolatawa suka yi, wanda nima
na tsana. 7 wanda yake da kunnen ji ya saurari abinda Ruhu yake fada wa ikilisiyoyi. Ga wanda yayi
nasara zan bashi dama ya ci daga itacen rai, wanda ke cikin firdausin Allah.”” 8 Zuwa ga mala'ikan
da ke Ikilisiliyar Samirna rubuta: 'Wadannan su ne kalmomin wanda yake shine farko shine karshe,
wanda ya mutu ya sake rayuwa kuma. 9 ''Na san wahalun ka da talaucin ka amma kana da arziki.
Nasan masu bata suna wadanda suke cewa su Yahudawa ne, amma ba haka suke ba. Su majami'ar

Shaidan ne. 10 Kada ka ji tsoron wahalar da zaka fuskanta nan gaba. Duba! Shaidan yana gab da jefa
wadansun ku cikin kurkuku, domin a gwada ku, kuma zaku sha wahala ta kwana goma. Kuyi aminci
har ga mutuwa zan baku rawanin rai. 11 wanda yake da kunne ya saurari abinda Ruhu yake fada wa
ikilisiyoyi. Shi wanda yayi nasara ba zai cutu a mutuwa ta biyu ba."" 12 ''Zuwa ga mala'ikan dake
ikilisiyar Burgamas rubuta: 'Wadannan ne kalmomin wanda ya ke da takobi mai kaifi biyu; 13 ''Na
san inda kake zama can inda kursiyin shaidan yake. Duk da haka ka rike sunana da karfi, na sani
baka yi musun bangaskiyar ka da ni ba, ko a lokacin Antifas mashaidina, amintaccena, wanda aka
kashe a tsakaninku, can inda shaidan yake zama. 14 Amma ga rashin jin dadi na kadan da kai: Kana
da wadansu da suke rike da koyarwar Bil'amu kamkam, wanda ya koya wa Balak ya sa abin tuntubi
gaban 'ya'yan Isra'ila, domin su ci abincin da aka mika wa gumaka kuma suyi fasikanci. 15 Hakannan
kuma wasunku sun rike koyarwar Nikolatawa kamkam. 16 Sabili da haka ka tuba! Idan ka ki zan zo
gare ka da sauri, kuma in yi yaki gaba da su da takobi dake cikin bakina. 17 Bari wanda yake da kunne
ya sauriri abin da Ruhu yake fadawa ikilisiyoyi. Ga wanda yayi nasara zan bada wata boyayyar manna,
kuma zan bashi farin dutse da sabon suna a rubuce a kan dutsen, suna wanda ba wanda ya sani, sai shi
wanda ya karbe shi."" 18 Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar Tiyatira rubuta: 'Wadannan sune kalamomin
Dan Allah, wanda yake da idanu kamar harshen wuta; sawayen kamar gogaggiyar tagulla: 19 ''Na san
abin da ka yi, kaunar ka, da bangaskiya da hidima da tsawon jimrewar ka. Na san abinda ka yi bada
dadewa ba ya fi abinda ka yi da fari. 20 Amma ga rashin jin dadi na da kai: Kana hakurce wa matar
nan Yezebel, wadda take kiran kanta annabiya. Ta wurin koyarwarta, ta rudi bayina suyi fasikanci
kuma su ci abincin da aka mika wa gumaka sadaka. 21 Na bata lokaci domin ta tuba amma bata so ta
tuba da fasikancin ta. 22 Duba! zan jefa ta a kan gadon jinya, wadanda kuma suka yi zina da ita za
su shiga babbar wahala, sai dai in sun tuba daga ayukan ta. 23 Zan buga 'ya'yanta da mutuwa, kuma
dukan ikilisiyoyi zasu san cewa nine wanda nake bincike tunani da zukata. Zan ba kowanen ku bisa
ga ayyukansa. 24 Amma ga sauran ku dake cikin Tayatira, ga kowanen ku wanda bai rike wannan
koyarwar ba, kuma bai san abinda wadansu suke kira zurfafan abubuwan Shaidan ba—ga ku na ce
ban sa muku wata nawaya ba.' 25 Duk da haka dole ku tsaya da karfi har in zo. 26 Wanda yayi nasara
da wanda ya yi abin da na yi har karshe, a gareshi zan bada iko akan al'ummai 27 Zai yi mulkin su da
sandar karfe, zai farfasa su kamar randunan yumbu." 28 Kamar yadda na karba daga wurin Ubana, ni
kuma zan bashi tauraron asubahi. 29 Bari wanda yake da kunne ya saurari abinda Ruhu yake fadawa
ikilisiyioyi.""

3

1 "Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar Sardisu rubuta: ' Wadannan ne kalmomin wanda yake rike da
ruhohi bakwai na Allah da taurari bakwai. "Na san abin da ka aikata. Ka yi suna cewa kana raye
amma kai mattacce ne. 2 Ka farka ka karfafa abin da ya rage amma ya kusan mutuwa, domin ban
sami ayyukanka cikakku a gaban Allahna ba. 3 Domin haka sai ka tuna, da abubuwan da ka karba
kuma kaji. Ka yi biyayya da su, ka kuma tuba. Amma idan baka farka ba, zan zo maka kamar barawo,
kuma ba zaka farga da sa'ar da zan zo gaba da kai ba. 4 Amma akwai sunayen mutane kadan a Sardisu
wadanda basu kazantar da tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da ni sanye da fararen tufafi domin sun
cancanta. 5 Wanda ya yi nasara za a sanya mashi fararen tufafi, kuma ba zan taba share sunansa ba
daga Littafin Rai, kuma zan fadi sunansa a gaban Ubana, da kuma gaban mala'ikunsa. 6 Bari wanda
yake da kunne ya saurari abin da Ruhu ke fadawa ikilisiyoyi."'" 7 Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar cikin
Filadelfiya rubuta: kalmomin wanda yake maitsarki ne kuma mai gaskiya - yana rike da mabudin
Dauda, yana budewa babu mai rufewa, kuma inda ya rufe ba mai budewa. 8 Na san abin da ka aikata.
Duba, na sa budaddiyar kofa a gabanka wanda ba mai iya rufewa. Na san kana da karamin karfi, duk da
haka ka yi biyayya da maganata kuma baka yi musun sunana ba. 9 Duba! Wadanda ke na majami'ar
Shaidan, wadanda suke cewa su Yahudawa ne; amma maimakon haka karya suke yi. Zan sa su zo
su rusuna a kafafunka, kuma za su san cewa ina kaunarka. 10 Tun da ka jure cikin hakuri ka kiyaye
dokoki na, ni ma zan kiyaye ka daga sa'a ta gwaji da zata sauko kan dukan duniya, domin a gwada
mazauna duniya. 11 Ina zuwa da sauri. Ka rike abin da kake da shi kamkam domin kada wani ya dauke
maka rawani. 12 Zan sa wanda ya yi nasara ya zama ginshiki a haikalin Allahna, kuma ba zai taba

fita daga cikin sa ba. Zan rubuta sunan Allahna a kansa, sunan birnin Allahna (sabuwar Urushalima,
mai saukowa daga sama daga wurin Allahna), da kuma sabon sunana. [13] Bari wanda yake da kunne
ya ji abin da Ruhu ke gayawa ikilisiyoyi." [14] "Zuwa ga mala'ikan ikilisiyar da ke Lawudikiya rubuta:
'Wadannan sune kalmomin Amin, madogara da mai shaidar gaskiya, mai mulki bisa hallittar Allah.
[15] Na san abin da ka aikata, ba ka sanyi ko zafi. Naso ko da kana sanyi ko zafi! [16] Amma saboda kai
tsaka-tsaka ne - ba zafi ba sanyi - na kusa tofar da kai daga bakina. [17] Domin ka ce, "Ni mai arziki
ne, na mallaki kadarori da yawa, ba na bukatar komai." Amma ba ka sani ba kana cike da takaici ne,
abin tausayi, matalauci, makaho kuma tsirara kake. [18] Saurari shawara ta: Ka sayi zinariya a wuri na
wadda aka goge da wuta domin ka zama mai arziki, domin ka suturta kanka da fararen tufafi masu
kyalli domin kada ka nuna kunyar tsiraicin ka, da mai domin ka shafa wa idanunka ka sami gani.
[19] Ina horar da duk wanda nake kauna, ina kuma koya masu yadda za su yi rayuwa. Saboda haka, ka
himmatu ka tuba. [20] Duba, ina tsaye a bakin kofa ina kwankwasawa. Idan wani ya ji muryata ya bude
kofar, zan shigo cikin gidansa, in ci tare da shi, shi kuma tare da ni. [21] Wanda ya ci nasara, zan bashi
dama ya zauna tare da ni bisa kursiyina, kamar yadda nima na ci nasara kuma na zauna da Ubana a
kan kursiyinsa. [22] Bari wanda yake da kunne ya saurari abin da Ruhu yake fadawa wa ikilisiyoyi."

4

[1] Bayan wadannan abubuwa na duba, sai ga budaddiyar kofa a sama. Muryar fari da na ji kamar
kakaki, na cewa hauro in nuna maka abubuwan da dole za su faru bayan wadannan al'amura." [2] Nan
da nan ina cikin Ruhu, sai na ga wani kursiyin da aka ajiye shi a sama, da wani zaune bisansa. [3] Shi
da ke zaune a kan tana da kamanin yasfa da yakutu. Akwai Bakangizo kewaye da kursiyin kamanin
bakangizon kuwa zumurudu. [4] A kewaye da kursiyin kuwa akwai kursiyoyi ashirin da hudu, masu
zama bisa kursiyoyin nan kuwa dattawa ne ashirin da hudu, sanye da fararen tufafi, da kambunan
zinariya bisa kawunansu. [5] Daga kursiyin walkiya na ta fitowa, cida, da karar aradu. Fitilu bakwai na
ci a gaban kursiyin, fitilun sune ruhohin Allah guda bakwai. [6] Gaban kursiyin akwai tekun gilashi, mai
haske kamar karau. A tsakiyar kursiyin da kewayen kursiyin akwai rayayyun hallitu guda hudu cike
da idanu gaba da baya. [7] Rayayyen hallitta na farko na da kamanin zaki, rayayyen hallitta na biyun
kamanin dan maraki ne, rayayyen hailitta na uku fuskar sa kamar dan adam, kuma rayayyen hallitta
ta hudu na da kamanin gaggafa mai tashi. [8] Dukan rayayyun hallittan nan hudu na da fukafukai
shida shida, cike da idanu a bisa da karkashin fukafukan. Dare da rana ba sa daina cewa, Mai Tsarki,
Mai Tsarki, Mai Tsarki ne Ubangiji Allah, mai iko duka, shine da shine yanzu shine mai zuwa." [9] A
dukan lokacin da rayayyun hallittun nan suke ba da girma, daukaka, da godiya ga shi da ke zaune bisa
kursiyin, wanda ke raye har abada abadin, [10] sai dattawan nan ashirin da hudu suka fadi da fuskokinsu
a kasa gaban shi da ke zaune bisa kursiyin. Suka yi sujada ga shi da ke rayuwa har abada abadin, suna
jefar da kambinsu a gaban kursiyin, suna cewa, [11] "Ka cancanta, ya Ubangijinmu da Allahnmu, ka
karbi yabo da daukaka da iko. Domin kai ka hallicci dukan komai, da kuma nufinka ne, suka kasance
aka kuma hallicce su.

5

[1] Sa'annan na ga a cikin hannun daman wanda ke zaune a kan kursiyin, na ga littafi wanda ke da
rubutu ciki da waje, an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. [2] Na kuma ga wani kakkarfan mala'ika
na shela da murya mai karfi, "Wa ya isa ya bude littafin ya kuma bambare hatimin?" [3] Ba wani a sama
ko a kasa ko karkashin kasa da ya iya ya bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. [4] Na yi kuka
mai zafi saboda ba wani da ya cancanta da zai bude littafin ko ya karanta abin da ke cikinsa. [5] Amma
daya daga cikin dattawan nan ya ce mani, "Kada ka yi kuka. Duba! Zaki na kabilar Yahuza, Tushen
Dauda, ya yi nasara. Ya cancanci bude littafin da kuma hatimansa bakwai." [6] Na ga Dan Rago yana
tsaye tsakanin kursiyin da rayayyun halittun nan guda hudu a cikin dattawa. Yana kama da wanda
aka kashe. Yana da kafonni bakwai da idanuwa bakwai; wadannan sune ruhohin Allah bakwai da aka
aiko zuwa dukan duniya. [7] Ya tafi ya karbi littafin daga hannun daman wanda ke zaune bisa kursiyin.
[8] Lokacin da Dan Ragon ya dauki littafin, rayayyun halittun nan hudu da dattawan nan ashirin da
hudu suka fadi har kasa a gaban Dan ragon. Kowannen su na dauke da molo da tasar zinariya cike
da kayan kamshi, wadanda kuwa sune addu'o'in masu ba da gaskiya. [9] Suka raira sabuwar waka: "Ka

cancanta ka dauki littafinka kuma bude hatimansa. Domin an yanka ka, da jininka ka saya wa Allah
mutane daga kowacce kabila, harshe, jama'a da al'umma. 10 Ka maishe su mulki da firistoci su bauta
wa Allanmu, kuma za su yi mulki a duniya." 11 Da na duba sai na ji karar mala'iku masu yawa kewaye
da kursiyin da rayayyun halitu da kuma dattawa. Jimillarsu ya kai dubbai goma, sau dubbai goma,
da dubun dubbai. 12 Suka tada murya da karfi suka ce, "Macancanci ne Dan Ragon da aka yanka ya
karbi iko, wadata, hikima, karfi, girma, daukaka da yabo." 13 Na ji kowanne halittaccen abu da ke
cikin sama da kasa da karkashin kasa da cikin teku - dukan abubuwan da ke cikinsu - na cewa, "Ga
shi wanda ke zaune a kan kursiyin da kuma Dan Ragon, yabo, girma, daraja, da kuma ikon yin mulki,
har abada abadin. 14 Sai rayayyun halittun nan hudu suka ce, "Amin!" dattawan nan kuma suka fadi
da fuskokinsu suka yi sujada.

6

1 Na duba lokacin da Dan Ragon ya bude daya daga cikin hatiman bakwai, sai na ji daya daga cikin
rayayyun halittattun hudu ya fada da murya kamar tsawa, ''Zo!" 2 Sai Na duba sai ga wani farin doki,
mahayinsa na rike da baka, kuma an bashi rawani. Ya fito a matsayin mai nasara domin ya yi nasara.
3 Sa'anda Dan Ragon ya bude hatimi na biyu, sai na ji rayayyen halitta na biyu ya ce, ''Zo!'' 4 Sai
wani doki ya fito waje - jawur. Ga mahayin aka bashi dama ya dauke salama daga duniya, domin
mutanen ta su karkashe juna. Wannan mahayin an bashi babbar takobi. 5 Sa'anda Dan Ragon ya
bude hatimi na uku, sai na ji rayayyen halita na uku ya ce, ''Zo!'' Na ga bakin doki, mai hawanta na
rike da ma'auni a cikin hannunsa. 6 Sai na ji kamar wata murya daga cikin rayayyun halittattun nan
hudu ta ce, "Mudun alkama guda a kan albashin yini, kuma mudun sha'ir uku. Amma kar ka bata
mai da kuma ruwan inabi." 7 Da Dan Ragon ya bude hatimi na hudu, na ji muryar rayayyen halitta
na hudu ya ce, ''Zo!'' 8 Sai na ga wani doki ruwan toka. Mai hawansa an bashi suna mutuwa, hades
kuma tana biye da shi. An basu iko bisa kashi hudu na duniya su kashe da takobi, yunwa, cututtuka,
da kuma namomin jeji na duniya. 9 Da Dan Ragon ya bude hatimi na biyar, a karkashin bagadi sai
na ga rayukan wadanda aka kashe saboda maganar Allah, da kuma shaidar da suka rike. 10 Suka yi
kuka da babban murya, ''Sai yaushe ya mai iko duka, Mai Tsarki da gaskiya, zaka shari'anta mazaunan
duniya, ka kuma dauki fansar jininmu? 11 Sai kowanne dayan su aka bashi farar tufa aka kuma fada
masu su kara jira na lokaci kadan har sai adadin abokan bautar su da kuma 'yan'uwansu maza da mata
wadanda aka kashe ya cika, kamar yadda aka kashe su. 12 Da Dan Ragon ya bude hatimi na shidan, ina
kallo sai ga babbar girgizar kasa. Rana ta zama baki kirin kamar bakar tufa, wata kuma ya zama kamar
jini. 13 Taurarin sama suka fado kasa, kamar yadda itacen baure ke karkade 'ya'yansa da basu nuna ba,
yayin da babbar iska ta kada. 14 Sama kuma ta bace kamar takardar da aka nannade. Kowanne dutse
da tsibiri aka kau da shi daga wurinsa. 15 Sai sarakan duniya da muhimman mutane da sarakunan
yaki, attajirai, da masu iko, tare da kowanne mutum, bawa da 'yantacce suka boye cikin duwatsu da
tsaunuka. 16 Suka ce wa tsaunuka da duwatsu, "Ku fado bisan mu! Ku boye mu daga fuskar wanda
yake zaune bisa kursiyin da kuma fushin Dan Ragon. 17 Domin babban ranar fushin sa ta zo. Wa zai
iya tsayawa?''

7

1 Bayan wannan sai na ga mala'iku hudu suna tsaye bisa kusurwoyi hudu na duniya, suka rike iskoki
hudu na duniya kamkam domin kada iska ta hura a kan duniya, a kan teku, ko wani itace. 2 Sai na ga
wani mala'ika na zuwa daga gabas, wanda yake da hatimin Allah mai rai. Ya yi kira da babbar murya
da mala'ikun nan hudu da aka basu dama su azabtar da duniya da teku: 3 "Kada ku azabtar da duniya,
da teku, da itatuwa har sai mun sa hatimi bisa goshin bayin Allahnmu." 4 Sai naji yawan wadanda
aka hatimce: 144, 000, wadanda aka hatimce daga kowacce kabilar mutanen Isra'ila: 5 dubu goma sha
biyu aka hatimce daga kabilar Yahuza, dubu goma sha biyu daga kabilar Ra'ubainu, dubu goma sha
biyu daga kabilar Gad, 6 dubu goma sha biyu daga kabilar Ashiru, dubu goma sha biyu daga kabilar
Naftali, dubu goma sha biyu daga kabilar Manassa. 7 Dubu goma sha biyu daga kabilar Saminu, dubu
goma sha biyu daga kabilar Lawi, dubu goma sha biyu daga kabilar Issaka, 8 dubu goma sha biyu daga
kabilar zabaluna, dubu goma sha biyu daga kabilar Yusufu, sai kuma dubu goma sha biyu daga kabilar

Bilyaminu aka hatimce. 9 Bayan wadannan abubuwa na duba, sai ga wani babban taro wanda ba mai
iya kirgawa daga kowacce al'umma, kabila, mutane da harsuna tsaye a gaban kursiyin da gaban Dan
Ragon. Suna sanye da fararen tufafi da ganyen dabino a hannuwansu, 10 kuma suna kira da murya
mai karfi: “Ceto ya tabbata ga Allahnmu wanda ke zaune bisa kursiyi, da kuma Dan Ragon!” 11 Dukan
mala'iku suna tsaitsaye kewaye da kursiyin kuma kewaye da dattawan nan da kuma rayayyun halittun
nan hudu, suka kwanta rib da ciki da fuskokinsu a gaban kursiyin. Suka yi sujada ga Allah, 12 suna
cewa, “Amin! yabo, daukaka, hikima, godiya, girma, iko, da karfi su zama na Allahnmu har abada
abadin! Amin!” 13 Sai daya daga cikin dattawan ya tambaye ni, “Su wanene wadannan, da suke sanye
da fararen tufafi, kuma daga ina suka fito?” 14 Sai nace masa, “Ya shugaba, “Ka sani,” sai ya ce mani,
“Wadannan sune suka fito daga babban tsanani. Sun wanke tufafin su sun maida su farare cikin jinin
Dan Ragon. 15 Domin wannan dalili, suke gaban kursiyin Allah, kuma suna masa sujada dare da rana
cikin haikalinsa. Shi wanda ke zaune bisa kursiyin zai zama runfa a bisan su. 16 Ba za su kara jin yunwa
ba, ko kishin ruwa ba. Rana ba zata buge su ba, ko kowanne zafi mai kuna. 17 Domin Dan Ragon dake
tsakiyar kursiyin zai zama makiyayin su, kuma zai bishe su zuwa mabulbulan ruwan rai, kuma Allah
zai share dukan hawaye daga idanuwansu.”

8

1 Lokacin da Dan Ragon nan ya bude hatimi na bakwai, sai aka yi shiru a sama na kimanin rabin
sa'a. 2 Sa'anan na ga mala'iku bakwai wadanda ke tsaye a gaban Allah, aka kuma basu kahonni bakwai
3 Wani mala'ika ya zo, rike da tasar turaren konawa na zinariya, a tsaye gaban bagadi. Turaren konawa
mai yawa aka bashi saboda ya mika su tare da adu'o'in dukan masu bada gaskiya akan bagadin kona
turare na zinariya a gaban kursiyin. 4 Hayakin turaren konawa, da adu'o'in masu bada gaskiya, suka
tashi sama a gaban Allah daga hanun mala'ikar. 5 Mala'ikan ya dauki tasar turaren konawa ya cika
ta da wuta daga bagadin. Sa'annan ya wurgo ta kasa zuwa duniya, sai ga tsawar aradu, da cida, da
walkiya mai haske, da kuma girgizar kasa. 6 Mala'ikun nan bakwai wadanda suke da kahonni bakwai
suka yi shirin busa su. 7 Mala'ika na fari ya hura kahonsa, sai ga kankara da wuta a garwaye da jini.
Aka jeho shi kasa zuwa duniya sai kashi daya cikin uku na duniya ya kone, daya cikin uku na itatuwa
suka kone, da duk danyar ciyawa suka kone kaf. 8 Mala'ika na biyu ya busa kahonsa, sai wani abu mai
kama da babban dutse mai cin wuta aka jefo shi cikin teku. Kashi daya cikin uku na tekun ya zama
jini, 9 daya cikin uku na rayayyun halittu da ke cikin ruwa suka mutu, sai daya bisa uku na jiragen
ruwa aka hallaka. 10 Mala'ika na uku ya busa kahonsa, sai gagarumin tauraro ya fado daga sama, yana
ci kamar cocila, bisa kashi daya cikin uku na koguna da mabulbulan ruwa. 11 Sunan tauraron Daci.
Kashi daya cikin uku na ruwaye suka yi daci, sai jama'a da yawa suka mutu domin ruwayen sun yi
daci. 12 Mala'ika na hudu ya busa kahonsa, sai daya cikin kashi uku na rana ya harbu, da daya cikin
kashi uku na wata da kuma daya cikin kashi uku na taurari. Sai daya cikin kashi uku nasu duka suka
duhunce; daya cikin kashi uku na yini da daya cikin uku na dare suka rasa hasken su. 13 Da na duba
sai na ji gaggafa da take shawagi a tsakiyar sararin sama tana kira da babban murya, “Kaito, kaito,
kaito, ga mazaunan duniya sabili da sauran karar kahonni na mala'ikun nan uku da za su busa.”

9

1 Sa'annan mala'ika na biyar ya busa kahonsa. Na ga tauraro daga sama da ya fado zuwa duniya. An
ba tauraron nan mabudin hanyar rami marar iyaka. 2 Ya bude hanyar rami marar iyaka, sai hayaki ya
fito daga kofar kamar hayaki daga babban ramin wuta. Rana da iska suka juya duhu, sabili da hayakin
da ke fitowa daga kofar ramin. 3 Daga cikin hayakin kuwa sai ga fari sun fito zuwa duniya, aka ba su
iko kamar na kunamai cikin duniya. 4 Aka gaya masu kada su yi wa ciyayi da kowanne koren ganye ko
itace illa, sai dai mutanen da basu da hatimin Allah a goshinsu. 5 Ba a basu izini su kashe wadannan
mutane ba, sai dai su azabtar da su na watani biyar. Zafinsu kuwa zai zama kamar na cizon kunama
idan ta harbi mutum. 6 A kwanakin nan mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su same ta ba. Za
su yi marmarin mutuwa, amma mutuwa za ta guje su. 7 Farin kuwa suna kama da dawakai da aka
shirya domin yaki. A bisa kansu akwai wani abu kamar rawanan zinariya, fuskokinsu kuma kamar na
'yan adam. 8 Gashinsu kuma kamar na mata yake, hakoransu kamar hakoran zaki. 9 Sulkunansu kuma

kamar na karfe, karar fikafikansu kuma kamar karar kekunan dawakin yaki masu yawa da dawakai da
aka shirya domin zuwa yaki. 10 Suna da wutsiya da kari kamar kunamai; A wutsiyar su kuma suna da
ikon da zai azabtar da mutane na tsawon wata biyar. 11 Suna da wani kamar sarki a kansu, mala'ikan
rami marar iyaka. Sunansa da Ibraniyanci Abadon, da Helenanci kuma Afoliyon. 12 Bala'i na fari ya
wuce. Duba! Bayan wannan akwai masifu guda biyu masu zuwa. 13 Mala'ika na shida ya busa kahonsa,
sai na ji murya daga kahonin bagadin zinariya da ke gaban Allah. 14 Muryar ta ce wa mala'ika na shida
da ke rike da kahon, “Kwance mala'ikun nan hudu da ke daure a babban kogin Yufiretis,'' 15 Mala'iku
hudun da aka shirya domin wannan sa'a, da wannan rana, da wannan wata, da kuma wannan shekara,
aka sake su su kashe daya bisa uku na 'yan adam. 16 Yawan sojoji da ke kan dawakai shine 200, 000,
000. Na ji adadin su. 17 Haka na ga dawakan a cikin wahayina da mahayansu: Sulkunansu jawur
kamar wuta, bakin shudi, da kuma ruwan doruwa. Kawunan dawakan suna kama da na zakuna, daga
bakunansu kuma wuta, da hayaki da farar wuta suka fito. 18 Aka kashe daya bisa uku na mutane ta
annoban nan uku: wuta, hayaki da farar wuta da suka fito daka bakunansu. 19 Domin iko na dawakan
na bakunansu da wutsiyoyinsu - domin wutsiyoyinsu suna kama da macizai, kuma suna da kawuna
wadanda dasu suke ji wa mutane rauni. 20 Sauran 'yan adam, da ba a kashe su ta wannan annoba
ba, basu tuba daga ayyukan da suka yi ba. Basu kuma daina bautar aljanu da gumakan zinariya, da
azurfa, da tagulla, da dutse, da itace ba - abubuwan da ba su gani, ji, ko tafiya. 21 Basu kuma tuba ba
daga kisan kai, sihiri, fasikanci, ko kuma ayyukansu na sata ba.

10

1 Sa'anan na ga wani babban mala'ika yana zuwa daga sama. Yana lullube cikin girgije, a bisa kansa
akwai bakangizo. Fuskarsa kamar rana, kafafunsa kamar ginshikan wuta. 2 Yana rike da karamin
littafi a hannunsa, da aka bude, sai ya sa kafarsa ta dama a bisa teku, kafarsa ta hagu kuma a kan
kasa. 3 Sai yayi ihu da babbar murya kamar zaki mai ruri. Lokacin da ya yi ihu, tsawan nan bakwai
suka yi magana da karar su. 4 Da tsawan nan bakwai suka yi magana, ina dab da rubutu, amma na ji
wata murya daga sama cewa, “Ka rike asirin abin da tsawan nan bakwai suka fada. Kada ka rubuta
shi.” 5 Sai mala'ikan da na gani tsaye bisa teku da kasa, ya daga hannun damarsa sama. 6 Sai ya rantse
da wannan da ke raye har abada abadin - wanda ya halicci sama da duk abinda ke cikinsa, da duniya
da duk abin da ke a kanta, da teku da dukan abin da ke cikinsa, sai mala'ikan ya ce, “Babu sauran
jinkiri. 7 Amma a ranar da mala'ika na bakwai yana dab da busa kahonsa, a lokacin ne asirin Allah zai
cika, daidai da yadda ya sanar wa bayinsa annabawa.” 8 Muryar da na ji daga sama ta sake magana
da ni: “Tafi, ka dauki budadden littafin da ke hannun mala'ikan da ke tsaye bisa teku da kan kasa.”
9 Sai na tafi wurin mala'ikan na ce da shi ka bani karamin littafin. Yace dani, “Dauki littafin ka ci.
Zai sa cikinka ya yi daci, amma a bakinka zai yi zaki kamar zuma.” 10 Na dauki karamin littafin daga
hannun mala'ikan na ci. Ya yi zaki sosai a bakina kamar zuma, amma da na ci, sai cikina ya zama da
daci. 11 Wani yace mani, “Dole ka sake yin annabci kuma game da mutane masu yawa, da al'ummai,
da harsuna da sarakuna.”

11

1 Aka bani sanda in yi amfani da ita kamar sandar awo. Aka ce mani, “Tashi ka auna haikalin Allah
da bagadi, da wadanda ke sujada a cikinsa. 2 Amma kada ka auna harabar haikalin, domin an ba da
shi ga Al'ummai. Za su tattake birnin mai tsarki har wata arba'in da biyu. 3 Zan ba shaidu na biyu
iko su yi anabci na kwanaki dubu daya da dari biyu da sittin, sanye da tsummoki. 4 Wadannan shaidu
sune itatuwan zaitun biyu da kuma fitilu biyu da suke tsaye a gaban Ubangijin duniya. 5 Idan wani
ya yi niyyar cutar da su, wuta na fitowa daga bakinsu ta lashe makiyansu. Duk mai son cutar da su,
dole a kashe shi ta wannan hanya. 6 Wadannan shaidu suna da iko su kulle sama domin kada a yi
ruwa a lokacin da suke anabci. Suna da iko su juya ruwaye su zama jini, su kuma bugi duniya da
kowacce irin annoba duk lokacin da suka ga dama. 7 Sa'adda suka gama shaidarsu, dabban da ke
fitowa daga rami marar iyaka zai yi yaki da su. Zai ci nasara da su ya kashe su. 8 Gawawwakinsu
zasu kwanta kan hanyar babban birnin nan (wanda ma'anar sa ake kira Saduma da Masar) inda aka
gicciye Ubangijinsu. 9 Wajen kwana uku da rabi wadansu daga dukan mutane, da kabila, da harshe,

da al'umma za su yi kallon gawawwakinsu. Za su ki yarda a sa su cikin kabari. 10 Mazaunan duniya
zasu yi murna da biki a kansu. Har za su aika wa juna kyautai saboda annabawan nan biyu da suka
azabtar da mazaunan duniya. 11 Amma bayan kwana uku da rabi, numfanshin rai daga wurin Allah
zai shiga cikinsu sa'annan za su tsaya a kan kafafunsu. Matsanancin tsoro zata fado kan wadanda za
su gansu. 12 Sa'annan zasu ji murya mai kara daga sama tana ce masu, "Ku hauro nan!" Sa'annan za
su tafi sama cikin gajimarai, makiyansu suna kallo. 13 A waccan sa'a za a yi babbar girgizar kasa, sai
kashi daya cikin goma na garin ya fadi. Mutane dubu bakwai za su mutu a girgizar kasar, wadanda
suka tsira kuwa za su tsorata su ba da daukaka ga Allah na sama. 14 Annoba ta biyu ta wuce. Duba!
Annoba ta uku tana zuwa nan da nan. 15 Sa'annan mala'ika na bakwai ya busa kahonsa, sai muryoyi
masu kara suka yi magana cikin sama cewa, "Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangijinmu da na
Almasihunsa. Zai yi mulki har abada abadin." 16 Sa'annan dattawan nan ashirin da hudu da ke zaune
a kursiyoyinsu a gaban Allah, suka fadi fuskokinsu na kasa. Suka yi wa Allah sujada. 17 Suka ce, "Mun
yi maka godiya, Ubangiji Allah, Madaukaki, wanda yake yanzu da wanda yake a da, saboda ka dauki
ikonka mai girma ka fara mulki. 18 Al'ummai suka fusata, amma hasalar ka ta zo. Lokaci ya zo da
za a yi wa mattatu sharia, da zaka ba da sakamako ga bayinka annabawa, da masu ba da gaskiya, da
wadanda suka ji tsoron sunanka, karami da babba. Lokaci kuma ya yi da za ka hallaka wadanda ke
hallakar da duniya." 19 Sa'annan aka bude haikalin Allah da ke sama, sai aka ga akwatin alkawarinsa
a cikin haikalinsa. Sai ga hasken walkiya, da rugugi, da aradu, da girgizar kasa, da manyan duwatsun
kankara.

12

1 Aka ga wata babbar alama a sama: wata mace ta yi lullubi da rana, kuma wata na karkashin
kafafunta; rawanin taurari goma sha biyu na bisa kanta. 2 Tana da ciki, tana kuma kuka don zafin
nakuda - a cikin azabar haihuwa. 3 Sai aka ga wata alama cikin sama: Duba! Akwai wani katon
jan maciji mai kawuna bakwai da kahonni goma, sai kuma ga kambi guda bakwai bisa kawunansa.
4 Wutsiyarsa ta share daya bisa uku na taurari a sama ta zubo su kasa. Diragon nan ya tsaya a gaban
matar da ta kusan haihuwa, domin lokacin da ta haihu ya lankwame yaronta. 5 Sai ta haifi da, namiji,
wanda zai yi mulkin dukan al'ummai da sandar karfe. Aka fizge yaron ta zuwa ga Allah da kursiyinsa,
6 matar kuwa ta gudu zuwa jeji inda Allah ya shirya mata domin a iya lura da ita kwanaki 1, 260.
7 A lokacin sai yaki ya tashi a sama. Mika'ilu da mala'ikunsa suka yi yaki da diragon, sai diragon da
nasa mala'iku suka yake su su ma. 8 Amma diragon ba shi da isashen karfin da zai ci nasara. Don
haka, shi da mala'ikunsa ba su kara samun wuri a sama ba. 9 Sai aka jefa katon diragon nan tare da
mala'ikunsa kasa, wato tsohon macijin nan da ake kira Iblis ko Shaidan wanda ke yaudarar dukan
duniya. 10 Sai na ji wata murya mai kara a sama: "Yanzu ceto ya zo, karfi, da mulkin Allahnmu, da iko
na Almasihunsa. Gama an jefar da mai sarar 'yan'uwanmu a kasa - shi da yake sarar su a gaban Allah
dare da rana. 11 Suka ci nasara da shi ta wurin jinin Dan Ragon da kuma shaidar maganarsu, gama ba
su kaunaci ransu ba, har ga mutuwa. 12 Don haka, yi farinciki, ya ku sammai da duk mazauna da ke
cikinsu. Amma kaito ga duniya da teku saboda iblis ya sauko gare ku. Yana cike da mummunan fushi,
domin ya san lokacin sa ya rage kadan. 13 Da diragon ya ga an jefar da shi kasa, sai ya fafari matar
nan da ta haifi da namiji. 14 Amma aka ba matar nan fukafukai biyu na babbar gaggafa domin ta gudu
zuwa inda aka shirya mata a jeji. A wannan wuri ne za a lura da ita na dan lokaci, da lokatai, da rabin
lokaci - a lokacin da babu macijin. 15 Macijin ya kwararo ruwa daga bakin sa kamar kogi, don ya kawo
ambaliyar da zai kwashe ta. 16 Amma kasa ta taimaki matar. Kasa ta bude bakinta ta hadiye kogin da
diragon ya kwararo daga bakinsa. 17 Sai diragon ya fusata da matar, sai ya tafi ya yi yaki da sauran
zuriyarta, wadanda suka yi biyayya da umarnan Allah suna kuma rike da shaida game da Yesu. 18 Sai
diragon ya tsaya a kan yashi, a gaban teku.

13

1 Sai na ga wani dabba yana fitowa daga teku. Yana da kahonni goma da kawuna bakwai. A kan
kahonninsa akwai kambi goma, a kan kowanne kansa akwai suna na sabo. 2 Wannan dabban da na
gani yana kama da damisa, kafafunsa kuma kamar na beyar, bakinsa kuma kamar na zaki. Wannan

diragon ya ba shi karfinsa, da kursiyinsa da ikonsa mai girma na sarauta. [3] Daya daga cikin kawunan
dabban ya yi kamar an kashe shi, amma rauninsa mai tsanani ya warke. Sai dukan duniya ta yi mamaki
a yayin da suke bin dabban. [4] Su ma suka yi wa diragon sujada, domin ya ba dabban ikonsa. Suka yi
wa dabban sujada suna ta cewa, “Wanene kamar dabban? Wa kuma zai iya yin fada da shi?” [5] Aka
ba dabban baki da zai iya fadin kalmomin fahariya da sabo. Ya sami izini na zartar da iko har wata
arba'in da biyu. [6] Sai dabban ya bude bakinsa yana maganganun sabo ga Allah: yana sabon sunansa,
da mazauninsa, da kuma wadanda ke zaune a sama. [7] Aka yarje wa dabbar ya yi yaki da masu bi ya
kuma yi nasara da su. An kuma ba shi iko bisa kowacce kabila, da jama'a, da harshe, da al'umma.
[8] Dukan wadanda ke zaune a duniya za su yi masa sujada, dukan wadanda tun hallitar duniya ba a
rubuta sunayensu a littafin rai na Dan Rago ba, wanda aka yanka. [9] Idan wani yana da kunne, bari
ya ji. Duk wanda za a dauke shi zuwa bauta, ga bauta zai tafi. [10] Duk wanda za a kashe da takobi, da
takobi za a kashe shi. Wannan kira ne na dauriya, hakuri da bangaskiya ga wadanda suke da tsarki.
[11] Sai na ga wani dabban na fitowa daga cikin kasa. Yana da kahonni biyu kamar na dan rago, ya kuma
yi magana kamar maciji. [12] Ya zartar da dukan ikon dabban na farko a gabansa, ya kuma sa duniya da
duk mazaunanta su yi wa dabban nan na farko sujada, wanda aka warkar masa da rauni mai kamar na
ajali. [13] Ya yi manyan al'ajibai. Har ya sa wuta ta sauko kasa daga sama a gaban mutane. [14] Ta wurin
alamu da aka yarje masa ya yi, ya yaudari mazaunan duniya. Ya ce masu su yi wata siffa don girmama
dabban da yake da raunin takobi, amma duk da haka ya rayu. [15] Aka yarje masa ya ba da numfashi
ga siffar dabban domin siffar ta yi magana, ta kuma sa a kashe duk wadanda suka ki yin sujada ga
dabban. [16] Ya kuma tilasta kowa, kanana da manya, mawadata da matalauta, masu yanci da bayi, su
karbi alama a hannun dama ko kuma a goshi. [17] Ba shi yiwuwa wani ya saya ko ya sayar sai dai yana
da alamar dabban, wato lambar nan da ke wakiltar sunansa. [18] Wannan na bukatar hikima. Idan wani
yana da hikima, sai ya kididdige lambar dabban nan. Gama lambar ta mutum ce. Lambarta itace 666.

14

[1] Sai na duba na ga Dan Ragon yana tsaye a kan Dutsen Sihiyona. Tare da shi akwai mutum dubu
dari da arba'in da hudu wadanda aka rubuta sunansa da sunan Ubansa a goshinsu. [2] Na ji wata murya
daga sama mai kara kamar kogin ruwa mai gudu da kuma aradu mai kara. Muryar da na ji ta yi
kama da masu molo suna kada molonsu. [3] Suka raira sabuwar waka a gaban kursiyin da kuma gaban
rayayyun halittun nan hudu, da kuma dattawan. Ba mai iya koyon wakar nan sai dai mutum 144,
000 nan wadanda aka fanso daga duniya. [4] Wadannan sune wadanda basu kazantar da kansu da mata
ba, gama sun kebe kansu da tsarki daga halin jima'i. Wadannan ne ke bin Dan Ragon duk inda ya
tafi. Aka fanso su daga cikin mutane domin su zama nunan fari domin Allah da Dan Ragon. [5] Ba a
iske karya a bakinsu ba; ba su da aibi. [6] Na ga wani mala'ika na firiya a tsakiyar sararin sama, wanda
yake da madawwamin sako na labari mai dadi domin a sanar da ita ga mazaunan duniya - ga kowacce
al'umma, da kabila, da harshe, da kuma jama'a. [7] Yayi kira da babbar murya, “Ku ji tsoron Allah,
ku daukaka shi. Gama sa'arsa ta hukunci ta yi. Yi masa sujada, shi wanda ya yi sama da kasa, da
teku, da kuma mabulbular ruwa.” [8] Sai wani malai'ka, malaika na biyu, ya biyo yana cewa, “Ta fadi,
Babila mai girma ta fadi, wadda ta rinjayi dukan al'ummai su sha ruwan inabin fasikancinta.” [9] Wani
mala'ika - na uku - ya biyo su da murya mai karfi yana cewa, “Duk wanda ya yi sujada ga dabban da
kuma siffarsa, ya karbi alama a goshinsa ko a hannunsa, [10] shi ma zai sha daga ruwan inabin fushin
Allah, ruwan inabi da aka zuba tsantsa cikin kokon fushinsa. Wanda ya sha shi za a azabtar da shi da
wuta, da farar wuta, a gaban tsarkakan mala'ikun Allah da kuma Dan Ragon. [11] Hayaki daga azabarsu
yana tashi sama har abada abadin, kuma ba su da hutu dare ko rana - wadannan masu sujada ga
dabban da siffarsa da kuma dukan wadanda suka karbi alamar sunansa. [12] Wannan shine kira domin
hakurin jimrewa na wadanda ke da tsarki, wadanda suke biyayya ga dokokin Allah da bangaskiya
cikin Yesu.” [13] Na ji murya daga sama cewa, “Rubuta wannan: Masu albarka ne matattu da suka mutu
cikin Ubangiji.” Ruhu yace, 'I' domin sun huta daga wahalarsu, gama ayyukansu na biye da su.” [14] Na
duba sai ga farin gajimare. Zaune a kan gajimaren akwai wani kamar Dan Mutum. Yana da kambin
zinariya a kansa da lauje mai kaifi a hannunsa. [15] Sai wani malaika ya fito daga haikalin, ya yi kira da
murya mai karfi ga wanda ke zaune kan gajimare: “Dauki laujenka ka fara girbi, domin lokacin girbin

duniya ya yi.” 16 Sai wanda ke zaune a kan gajimaren ya wurga laujensa bisa kan duniya, aka kuma
girbe duniya. 17 Wani mala'ika ya fito daga haikali a sama, shi ma yana da kakkaifan lauje. 18 Sai wani
mala'ika ya fito daga bagadin kona turare, wanda yake da iko kan wutar. Ya yi kira da murya mai karfi
ga wanda yake rike da kakkaifan lauje, “Ka dauki kakkaifan laujenka ka tattara nonnan innabi daga
itacen inabin na duniya, gama inabin ya nuna.” 19 Mala'ikan ya jefa laujensa duniya ya tattara girbin
inabin duniya. Ya zuba shi a cikin babbar taskar wurin matsar ruwan inabi na fushin Allah. 20 Aka
tattake wurin matsar inabin a bayan birni, jini ya yi ta gudu daga wurin matsar inabin, ya kai kamar
tsawon linzami a bakin doki, har mil dari biyu.

15

1 Sai na ga wata alama cikin sama, babba mai ban mamaki: Akwai mala'iku bakwai rike da annobai
bakwai, wadanda sune annobai na karshe domin da su ne fushin Allah zai cika. 2 Na ga wani abin
da da ya bayyana mai kama da tekun gilashi mai haske garwaye da wuta. Tsaye a gefen tekun sune
wadanda suka ci nasara a kan dabban da siffarsa, da kuma lambar da ke wakiltar sunansa. Suna rike
da molayen da Allah ya ba su. 3 Suna rera wakar Musa, bawan Allah, da wakar Dan Rago: ''Ayyukan
ka manya ne da ban mamaki, Ubangiji Allah, Mai iko duka. Adalci da gaskiya hanyoyinka ne, Sarkin
al'ummai. 4 Wanene ba zai ji tsoron ka ba, Ubangiji, ya kuma daukaka sunanka? Domin kai kadai
ne mai tsarki. Dukan al'ummai za su zo su yi sujada a gabanka domin an bayyana ayyukan ka na
adalci.” 5 Bayan wadannan abubuwa na duba, kuma aka bude haikalin alfarwar shaida a cikin sama.
6 Daga wuri mafi tsarki mala'iku bakwai masu rike da annobai bakwai suka zo. Suna sanye da tufafi
masu tsabta, da lallausar linin mai haske, suna kuma da damarar zinariya a kirjinsu. 7 Daya daga cikin
rayyayun halitu hudu ya ba mala'iku bakwai tasoshin zinariya bakwai cike da fushin Allah wanda yake
raye har abada abadin. 8 Haikalin ya cika da hayaki daga daukakar Allah da kuma ikonsa. Ba wanda
ya iya shigarsa har sai da annoban nan bakwai na mala'ikun nan bakwai suka cika.

16

1 Na ji babban murya na kira daga cikin haikali tana ce wa malai'iku bakwai, ''Ku je ku zuba tasoshi
bakwai na fushin Allah a kan duniya.” 2 Mala'ika na fari ya je ya zuba tasarsa a kan duniya; munanan
gyambuna masu zafi suka fito wa mutane wadanda suke da alamar dabbar, wadanda suka bauta wa
siffarsa. 3 Mala'ika na biyu ya zuba tasarsa cikin teku. Ya zama jini, kamar jinin wanda ya mutu, kuma
kowane abu mai rai da ke cikin tekun ya mutu.' 4 Malaika na uku ya zuba tasarsa a cikin rafuffuka da
mabulbulan ruwa, sai suka zama jini. 5 Na ji mala'ikan ruwaye ya ce, ''Kai mai adalci ne - wanda ya
ke yanzu wanda yake kuma a da, Mai Tsarkin nan, domin ka shari'anta wadannan abubuwa. 6 Domin
sun zubar da jinin masu ba da gaskiya da annabawa, ka basu jini su sha; shine abinda da ya dace da su.
7 Na ji bagadi ya amsa, ''I, Ubangiji Allah Mai iko duka, shari'un ka gaskiya ne da adalci.'' 8 Mala'ika na
hudu ya zuba tasarsa a kan rana, kuma aka ba shi izini ya kone jama'a da wuta. 9 Suka kone da zafi mai
tsanani, kuma suka sabi sunan Allah, wanda ke da iko akan annobai. Ba su tuba ba ko su daukaka shi.
10 Sai malaika na biyar ya zuba tasarsa a kan kursiyin dabban, sai duhu ya rufe mulkinsa. Suka cicciji
harsunansu saboda zafi. 11 Suka yi sabon Allah na sama domin zafi da gyambunansu, suka kuma ki su
tuba daga abin da suka yi. 12 Mala'ika na shida ya zuba tasarsa cikin babban rafi, Yufiretis. Ruwansa
ya bushe domin a shirya hanya da sarakuna za su zo daga gabas. 13 Na ga kazamun ruhohi uku suna
kama da kwadin da ke fitowa daga bakin diragon, da makaryacin annabi. 14 Gama su ruhohin aljanu
ne masu aikata alamun ban mamaki. Sun fita za su wurin sarakunan dukan duniya domin su tattaro
su wuri daya saboda yaki a babbar ranar Allah Mai iko duka. 15 (''Duba! Ina zuwa kamar barawo! Mai
albarka ne wanda ke zaune a fadake, wanda ke sanye da tufafinsa domin ba zai fita tsirara a ga tsiraicin
sa ba.”) 16 Aka kawo su tare a wurin da ake kira Armagiddon da Ibraniyanci. 17 Mala'ika na bakwai ya
zuba tasarsa cikin iska. Sa'annan babbar murya ta fito daga cikin haikali da kuma kursiyin, cewa, ''An
gama!'' 18 Aka yi walkiya, da kararraki masu tsanani, da aradu da babbar girgizar kasa - girgizar da ta
fi kowacce da aka taba yi tun da 'yan adam suke a duniya, girgizar da girma ta ke. 19 Babban birnin
ya rabu kashi uku, kuma biranen al'ummai suka fadi. Sai Allah ya tuna da Babila mai girma, sai ya ba
wancan birnin koko cike da ruwan innabi wanda aka yi daga fushinsa mai tsanani. 20 Kowanne tsibiri

ya bace, sai ba a kara ganin duwatsun ba. [21] Manyan duwatsun kankara, masu nauyin talanti, suka
fado daga sama kan mutane. Suka zagi Allah domin annobar kankarar saboda annobar ta yi tsanani.

17

[1] Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai wanda ke rike da tasoshi bakwai ya zo ya ce mani, "Zo, zan
nuna maka hukuncin babbar karuwarnan da ke zaune a kan ruwaye masu yawa. [2] Da ita ce sarakunan
duniya suka yi fasikanci. Da ruwan inabinta na fasikanci marar dacewa ta sa mazaunan duniya suka
bugu." [3] Sai mala'ikan ya dauke ni cikin Ruhu ya tafi da ni jeji, sai na ga mace zaune bisa jan dabba cike
da sunayen sabo. Dabbar tana da kawuna bakwai da kahonni goma. [4] Matar kuwa tana sanye da tufafi
na shunayya da kuma jar garura, ta kuma ci ado da kayan zinariya da duwatsu masu tamani da lu'u-
lu'ai. Tana rike da kokon zinariya a hannunta cike da abubuwan kyama da na kazantar fasikancinta
marar dacewa. [5] Bisa goshinta an rubuta wani suna mai boyayyar ma'ana: "Babila mai girma, uwar
karuwai da na kazamtattun abubuwan duniya." [6] Sai na ga matar a buge da jinin masu ba da gaskiya
da kuma jinin wadanda aka kashe su domin Yesu. Da na gan ta, na yi mamaki kwarai da gaske. [7] Amma
mala'ikan ya ce mani, "Don me kake mamaki? Zan bayyana maka ma'anar matar da kuma na dabbar
da ke dauke da ita, dabban nan da ke da kawuna bakwai da kahonni goma. [8] Dabban da ka gani da,
yanzu ba ta, amma ta na kusan hawowa daga rami marar iyaka. Sa'annan za ta je hallaka. Wadanda
ke zaune a duniya, wadanda ba a rubuta sunayensu cikin littafin rai ba tun kafuwar duniya - za su
yi mamaki idan suka ga dabbar da da ta kasance, ba ta nan yanzu, amma ta kusa zuwa. [9] Wannan
al'amari na bukatar hikima. Kawunnan bakwai, tuddai ne bakwai da macen ke zaune a kai. [10] Su kuma
sarakuna ne bakwai. Sarakuna biyar sun fadi, daya na nan, amma dayan bai zo ba tukuna; sa'anda ya
zo zai kasance na dan lokaci kadan. [11] Dabban da ya kasance a da, amma yanzu ba shi, shi ma sarki
ne na takwas; amma shi daya ne cikin sarakunan nan bakwai, kuma zai tafi hallaka. [12] Kahonnin nan
goma da ka gani sarakuna goma ne wadanda ba a nada su ba tukuna, amma za su karbi iko kamar
na sarakai na sa'a daya tare da dabban. [13] Ra'ayinsu daya ne, za su ba da sarautarsu da ikon su ga
dabban. [14] Za su yi yaki da Dan Rago. Dan Ragon zai ci nasara a kansu domin shi Ubangijin iyayengiji
ne da Sarkin sarakuna - kuma tare da shi sune kirayayyun, zababbun, amintattun." [15] Mala'ikan ya
ce mani, "Ruwayen da ka gani, inda karuwar ke zaune, jama'a ce, da taro masu dumbin yawa, da
al'ummai da harsuna. [16] Kahonnin nan goma da ka gani - su da dabban za su ki karuwar. Za su washe
ta su tsiranceta, za su lankwame namanta, za su kone ta gaba daya da wuta. [17] Gama Allah ya sa a
zukantansu su yi nufinsa ta wurin amincewarsa, su sadaukar da ikonsu na yin mulki ga dabban har
sai maganar Allah ta cika. [18] Matar da ka gani ita ce babban birnin nan da ke mulki bisa sarakunan
duniya."

18

[1] Bayan wadannan abubuwa sai na ga wani mala'ika yana saukowa daga sama. Yana da babban
iko sosai, duniya kuwa ta haskaka da daukakarsa. [2] Ya yi kira da kakkarfar murya cewa, "Ta fadi,
Babila mai girma ta fadi! Ta zama mazaunin aljannu, da matattarar kowanne kazamin ruhu da kuma
mazaunin kowanne kazami da kyamataccen tsuntsu. [3] Gama dukan al'ummai sun sha ruwan innabin
fasikancinta. Sarakunan duniya sun aikata fasikanci da ita. Attajiran duniya sun arzuta da ikon
rayuwar annashuwarta." [4] Sai na ji wata murya daga sama ta ce, "Ku fito daga cikinta, mutanena,
domin kada kuyi zunubi irin na ta, domin kuma kada bala'inta ya auko maku. [5] Zunubanta sun taru
sun yi tsayi har sama. Allah kuma ya tuna da miyagun ayyukanta. [6] Ku saka mata gwargwadon yadda
ta saka wa wadansu, ku biya ta ninki biyu na abin da ta yi; a cikin kokon da ta dama, ku dama mata
ninki biyu. [7] Kamar yadda ta daukaka kanta ta yi ta annashuwa, ku wahalsheta da azaba da bakin
ciki haka. Domin ta ce a zuciyarta, 'Ina zaune kamar sarauniya; ni ba gwauruwa ba ce, kuma ba zan
taba yin makoki ba,' [8] Saboda haka a rana daya bala'inta zai auko mata; mutuwa, makoki da kuma
yunwa. Wuta za ta kona ta kurmus, domin Ubangiji Allah mai iko ne, kuma shine mai hukuntata."
[9] Sarakunan duniya da suka yi fasikanci, har suka baude tare da ita, za su yi kuka da kururuwa domin
ta sa'adda suka ga hayakin kunarta. [10] Za su tsaya can nesa suna tsoron azabarta, suna cewa, "Kaito,
kaiton babban birni, Babila, birni mai iko! Domin cikin sa'a guda hukuncinta ya zo." [11] Manyan 'yan

kasuwan duniya za su yi kuka da bakin ciki dominta, da shike ba wanda ke sayan kayanta kuma -
12 kayan zinariya, azurfa, da duwatsun alfarma, da lu'u-lu'u, da lilin mai laushi, da hajja mai ruwan
jar garura, da siliki, da jar alharini da itacen kamshi iri iri, da kayan da aka sassaka da itace mai tsada,
da na tagulla, da na bakin karfe, da na dutse mai sheki, 13 da kirfa, da kayan yaji, da turaren wuta,
da mur da lubban, da ruwan innabi, da mai, da garin alkama, da alkama, da shanu, da tumaki, da
dawakai, da kekunan doki, da bayi, da rayukan 'yan adam. 14 Amfanin da kika kwallafa rai da duk
karfinki sun fice daga gareki. Duk annashuwarki da darajarki sun bace, ba za a kara samunsu ba
kuma. 15 Manyan 'yan kasuwa na wadannan kaya da suka azurta ta wurinta, za su tsaya can nesa
da ita, sabili da tsoron azabarta, kuka da kururuwar bakin ciki. 16 Za su ce, “Kaito, kaito ga babban
birni da take sanye da lilin mai laushi da tufafi masu jar garura da kuma jan alharini, da ta ci ado da
kayan zinariya, da duwatsu masu daraja da lu'u-lu'u! 17 A cikin sa'a guda duk dukiyan nan ta lallace.
Kowanne matukin jirgin ruwa, da fasinjoji, da masu tuki da duk wadanda suke samun biyan bukatun
rayuwarsu daga ruwa, suka tsaya can nesa. 18 Suka yi kuka sa'anda suka ga hayakin kunarta. Suka
ce, “Wanne birni ne ya yi kama da babban birnin?” 19 Suka watsa kura a kawunansu, suka yi kuka da
karfi, da kururuwa da bakin ciki, “Kaito, kaiton babban birnin nan inda duk masu jiragen ruwa suka
azurta daga dukiyarta. Domin a sa'a guda an hallakar da ita.” 20 “Ku yi murna a kanta, sama, ku masu
ba da gaskiya, manzanni, da annabawa, domin Allah ya kawo hukuncinku a kanta!” 21 Wani kakkarfan
mala'ika ya dauki wani dutse mai kama da dutsen nika, ya jefa shi cikin teku yana cewa, “Ta wannan
hanya, Babila, babban birnin, za a jefar da ita kasa da karfi, ba za a kara ganinsa ba. 22 Muryar masu
kidar molaye, mawaka, masu busa sarewa, da na masu busa algaita, ba za a kara ji a cikinta ba. Babu
wani mai kowanne irin sana'a da za a samu a cikinta. Ba za a kara jin karar nika a cikinta ba. 23 Hasken
fitila ba za ya kara haskakawa a cikin ki ba. Ba za a kara jin muryoyin ango da na amarya a cikinki ba,
domin attajiranki sune 'ya'yan masu mulki a duniya, kuma ta wurin sihirinki kika yaudari al'ummai.
24 A cikinta aka sami jinin annabawa da na masu ba da gaskiya, da jinin duk wadanda aka kashe a
duniya.”

19

1 Bayan wadannan abubuwa na ji wata karar da ta yi kamar muryar mutane masu yawa a sama suna
cewa, “Halleluya. Ceto, daukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu. 2 Hukunce - hukuncensa gaskiya ne
da adalci, domin ya hukunta babbar karuwan nan wadda ta kazamtar da duniya da fasikancinta. Ya
dauki fansar jinin bayinsa, wadda ita da kanta ta zubar.” 3 Suka yi magana a karo na biyu: “Halleluya!
Hayaki na tasowa daga wurinta har abada abadin.” 4 Dattawan nan ashirin da hudu da rayayyun
halittun nan hudu, suka fadi suka yi wa Allah sujada shi da yake zaune a kan kursiyin. Suna cewa,
“Amin. Halleluya!” 5 Sai wata murya ta fito daga kursiyin tana cewa, “Ku yabi Allahnmu, dukanku
bayinsa, ku da kuke tsoronsa, da duk marasa iko da masu iko.” 6 Sai na ji murya kamar na kasaitaccen
taron mutane, kamar rurin kogi na ruwaye masu yawa, kuma kamar tsawar aradu, cewa, “Halleluya!
Gama Ubangiji yana mulki, Allah mai iko duka. 7 Bari mu yi murna, mu yi farinciki matuka mu kuma
ba shi daukaka domin bikin auren Dan Ragon ya zo, amaryarsa kuma ta shirya kanta. 8 An yardar mata
ta sa kaya masu haske da tsabta na lilin mai laushi” (domin lilin mai laushi shine ayyukan adalci na
tsarkaka). 9 Mala'ika ya ce mani, “Rubuta wannan: Masu albarka ne wadanda aka gayyace su zuwa
bikin auren Dan Ragon.” Ya kuma ce mani, “Wadannan kalmomin Allah na gaskiya ne.” 10 Na fadi a
gaban kafafunsa domin in yi masa sujada, amma ya ce mani, “Kada ka yi haka! Ni ma abokin bauta ne
tare da kai da 'yan'uwanka wadanda ke rike da shaida game da Yesu. Yi wa Allah sujada, domin shaida
game da Yesu shine ruhun annabci.” 11 Sai na ga sama a bude, na kuma duba sai ga wani farin doki.
Mahayinsa ana kiransa amintacce da gaskiya. Yana shari'a da adalci yana yaki. 12 Idanunsa kamar
harshen wuta suke, a kansa akwai kambuna da yawa. Yana da suna a rubuce a jikinsa wanda ba wani
da ya sani sai dai shi da kansa. 13 Yana sanye da riga da aka tsoma a cikin jini, kuma ana kiran sunansa
Kalmar Allah. 14 Rundunonin sama suna biye da shi a kan fararen dawakai, suna sanye da lilin mai
laushi, fari mai tsabta. 15 Daga cikin bakinsa takobi mai kaifi na fitowa, da ita yake sarar al'ummai,
zai kuma mulke su da sandar karfe. Yana tattake wurin matsar ruwan inabi da matsananciyar fushin
Allah Mai iko duka. 16 Yana da suna a rubuce a rigarsa da cinyarsa: “Sarkin sarakuna da Ubangijin

iyayengiji." [17] Na ga mala'ika tsaye a rana. Yayi kira da murya mai karfi ga dukan tsuntsaye da ke
firiya a sama. [18] "Ku zo, ku tattaru saboda babban bukin Allah. Ku zo ku ci naman sarakuna, da
naman sarakunan yaki, da naman manyan mutane, da naman dawakai, da na mahayansu, da naman
dukan mutane, yantattu da bayi, marasa iko da masu iko." [19] Na ga dabban da sarakunan duniya da
rundunoninsu. Suna tattaruwa domin su yi yaki da wanda ke bisa doki da rundunarsa. [20] Aka kama
dabban tare da makaryatan annabawa da suka yi ayyukan al'ajibai a gabansa. Da wadannan alamu ya
yaudari wadanda suka karbi alamar dabbar da wadanda suka yi wa siffarta sujada. Aka jefa dukansu
biyu da rai cikin tafkin farar wuta mai ci. [21] Sauran aka karkashe su da takobin da ke fitowa daga
bakin mahayin dokin. Dukan tsuntsaye suka ci gawarwakinsu.

20

[1] Sai na ga mala'ika na saukowa daga sama. Yana da makullin rami marar iyaka, yana kuma da babar
sarka a hannunsa. [2] Sai ya dauki tsohon macijin, wanda shine iblis, ko shaidan, ya daure shi shekaru
dubu. [3] Ya jefa shi cikin rami marar iyaka, ya rufe shi ya kuma sa hatimi a bisansa. Hakan ya faru ne
domin kada ya kara yaudarar al'ummai har sai bayan shekaru dubu. Bayan wannan, dole a sake shi
na dan lokaci. [4] Sa'annan na ga kursiyoyi. Wadanda ke zaune a bisansu sune wadanda aka ba ikon
hukunci. Na kuma ga rayukan wadanda aka fille wa kai saboda shaidar Yesu da maganar Allah. Ba su
yi wa dabban sujada ba ko siffarsa, suka ki su karbi alamar a goshinsu ko a hannu. Sun sake rayuwa,
suka yi mulki tare da Kristi shekaru dubu. [5] Sauran matattun basu sake dawowa da rai ba har sai da
shekaru dubu din suka cika. Wannan shine tashin matattu na fari. [6] Mai albarka ne mai tsarki ne
kuma wanda yake da rabo cikin tashin matattu na fari! Mutuwa ta biyu ba ta da iko akan wadannan.
Za su zama firistocin Allah da na Almasihu za su kuma yi mulki tare da shi shekaru dubu. [7] Sa'adda
shekaru dubu suka zo ga karshe, za a saki shaidan daga kurkukunsa. [8] Za ya fito domin ya yaudari
al'ummai da ke kursuyoyi hudu na duniya, Gog da Magog ya tattara su domin yaki. Yawan su zai
zama kamar yashin teku. [9] Suka bazu a fuskar duniya suka kuma kewaye sansanin masu ba da gaskiya,
kaunataccen birni. Amma wuta ta sauko daga sama ta lankwame su. [10] Shaidan, wanda ya yaudare
su, aka jefa shi cikin korama ta farin wuta mai ci, inda aka jefa dabban da makaryacin annabin. Za
su sha azaba dare da rana har abada abadin. [11] Sai na ga babban kursiyi da wanda ke zaune a kansa.
Duniya da sama suka guje wa fuskarsa, amma babu wurin da za su tafi. [12] Na ga matattu manya da
kanana- suna tsaye gaban kursiyin, aka bude litattafai. Sai aka bude wani littafi - Littafin rai. Aka yi
wa matattu shari'a bisa ga abinda aka rubuta cikin litattafan, gwargwadon ayyukansu. [13] Teku ta ba
da matattun dake cikinta. Mutuwa da hades suka ba da matattun da ke cikinsu, aka yi masu shari'a
gwargwadon abin da suka yi. [14] Aka jefa mutuwa da hades cikin tafkin wuta. Wannan shine mutuwa
ta biyu - tafkin wuta. [15] Duk wanda ba a sami sunansa a rubuce cikin littafin rai ba, aka jefar da shi
cikin tafkin wuta.

21

[1] Sai na ga sabuwar sama da sabuwar duniya, domin sama ta fari da duniya ta fari sun shude, ba
kuma teku. [2] Na ga birni mai tsarki, sabuwar Urushalima, wadda ta sauko kasa daga sama wurin Allah,
shiryayya kamar amaryar da aka yi wa ado domin mijinta. [3] Na ji babbar murya daga kursiyinta na
cewa, "Duba! Mazaunin Allah yana tare da 'yan adam, zai zauna tare da su. Za su zama mutanensa,
Allah kuma da kansa zai kasance tare da su ya kuma zama Allahnsu. [4] Zai share dukan hawaye daga
idanunsu, kuma babu sauran mutuwa, ko bakinciki, ko kuka, ko azaba. Abubuwan da sun shude. [5] Shi
wanda yake zaune a kan kursiyin ya ce, "Duba! Na maida kome ya zama sabo." Ya ce, "Ka rubuta
wannan domin wadannan kalmomi amintattu ne da gaskiya". [6] Ya ce mani, "Wadannan abubuwan
an gama! Ni ne Alpha da Omega, farko da karshe. Ga mai jin kishi, zan bashi kyauta daga mabulbular
ruwan rai. [7] Wanda ya ci nasara, zai gaji wadannan abubuwa, ni kuma zan zama Allahnsa, shi kuma
ya zama da na. [8] Amma ga matsorata, da marasa bangaskiya, da masu kazanta, da masu kisan kai,
da fasikai, da masu sihiri, da masu bautar gumaka, da dukan makaryata, mazaunin su zai kasance
cikin tafki mai ci da farar wuta. Mutuwa ta biyu kenan." [9] Daya daga cikin mala'ikun bakwai ya zo
wurina, wanda yake dauke da tasoshi bakwai cike da annobai bakwai na karshe, yace, "Zo nan. Zan
nuna maka amarya, matar Dan Rago". [10] Sai ya dauke ni cikin Ruhu zuwa wani babban dutse mai

tsawo ya nuna mani birni mai-tsarki, Urushalima, tana saukowa daga cikin sama daga wurin Allah.
11 Urushalima tana da daukakar Allah, shekinta yana kama da dutse mai tamani, sai kace dutsen yasfa,
garau kamar karau. 12 Tana da babban garu mai tsawo, da kofofi goma sha biyu, da mala'iku goma sha
biyu a kofofin. Akan kofofin an rubuta sunayen kabilu sha biyu na 'ya'yan Isra'ila. 13 A gabas akwai
kofofi uku, a arewa kofofi uku, a kudu kofofi uku, da kuma yamma kofofi uku. 14 Garun birnin yana da
harsashin gini goma sha biyu, a bisansu akwai sunaye goma sha biyu na manzanni goma sha biyu na
Dan Rago. 15 Shi wanda yayi magana dani yana da sandan awo na zinariya domin ya auna birnin, da
kofofinsa, da garunsa. 16 Birnin; da tsawonsa da fadinsa iri daya ne. Ya gwada birnin da sandar awo,
mil dubu sha biyu a tsaye (fadinsa, da tsawonsa, da tsayinsa duka daya ne) 17 Ya kuma gwada garunsa,
kamu 144, bisa ga gwajin 'yan adam (wanda shine ma'aunin mala'ika). 18 An gina garun da Yasfa
birnin kuma da sahihiyar zinariya, mai kama da madubi mai kyalli. 19 An kawata harsashin garun da
kowanne irin dutse mai tamani. Na fari yasfa, na biyu saffir, na uku agat, na hudu emerald, 20 na biyar
Onis, na shida sardiyus, na bakwai kirisolat, na takwas beril, na tara tofaz, na goma kirisofaras, na sha
daya yakinta, na sha biyu kuma ametis. 21 Kofofi goma sha biyu lu'u-lu'ai ne goma sha biyu; kowacce
daya a cikin kofofin daga lu'u-lu'u daya aka yi shi. Titunan birnin kuwa zinariya ce sahihiya, sai kace
madubi garau. 22 Ban ga haikali a cikin birnin ba, gama Ubangiji Allah Mai iko duka da Dan Ragon su
ne haikalinsa. 23 Birnin ba ya bukatar rana ko wata su haskaka shi gama daukakar Allah ta haskaka
shi, kuma fitilarsa Dan Rago ne. 24 Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin. Sarakunan duniya
kuma za su kawo daukakarsu cikinsa. 25 Kofofinsu kuma ba za a rufe su da rana ba, babu dare kuma
a can. 26 Za su kawo daukaka da darajar al'ummai a cikinsa, 27 babu wani abu mai kazanta da zai taba
shiga cikinsa. Ko wanda yake aikata abin kunya da karya, sai wadanda an rubuta sunayensu a cikin
littafin rai na Dan Rago kadai.

22

1 Sai mala'ika ya nuna mani kogin ruwan rai, ruwa mai tsabta. Yana fitowa daga cikin kursiyin
Allah da na Dan-Rago 2 ta tsakiyar titin birnin. A kowanne gefen kogin akwai itacen rai, mai ba da
'ya'ya iri goma sha biyu, kowanne wata. Ganyayen itacen kuma domin warkar da al'ummai ne. 3 Babu
sauran la'ana nan gaba. Kursiyin Allah da na Dan Rago za su kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za
su yi masa bauta. 4 Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai kasance a goshinsu. 5 Babu sauran dare; ba
za su bukaci hasken fitila ko hasken rana ba gama Ubangiji Allah zai haskaka su. Za su yi mulki har
abada abadin. 6 Mala'ika ya ce mani, "Wadannan kalmomi amintattu ne da gaskiya. Ubangiji, Allah
na ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa ya nuna wa bayinsa abin da lallai zai faru ba da dadewa
ba". 7 "Duba! Ina zuwa ba da dadewa ba! Mai albarka ne wanda ya yi biyayya da kalmomin littafin
nan." 8 Ni, Yahaya, nine na ji na kuma ga wadannan abububuwa. Sa'adda na ji na gan su, sai na fadi gaban
kafaffun mala'ikan da ya nuna mani wadannan abubuwa domin in yi masa sujada. 9 Ya ce mani, "Kada
ka yi haka! Ni abokin bauta ne tare da kai, tare da 'yan'uwanka annabawa, da wadanda ke biyayya da
kalmomin littafin nan. Yi sujada ga Allah!" 10 Ya ce mani, "Kada ka rufe kalmomin anabcin littafin
nan, gama lokaci ya kusa. 11 Wanda yake mara adalci, bari ya cigaba da yin rashin adalci. Wanda yake
mai kazanta bari ya cigaba da kazantar da kansa. Wanda yake mai adalci bari ya cigaba da yin adalci.
Wanda yake mai-tsarki, bari yaci gaba da tsarki." 12 "Duba! Ina zuwa ba da dadewa ba. Sakamakona
na tare da ni, zan saka wa kowa gwargwadon aikin da ya yi. 13 Nine Alpha da Omega, farko da karshe,
mafarin abu da karshensa. 14 Masu albarka ne wadanda suka wanke rigunansu domin su sami izini
su ci daga itacen rai su kuma shiga birnin ta kofofinsa. 15 A waje akwai karnuka, masu sihiri, masu
bautar gumaka, fasikai, masu kisan kai, da duk wanda yake kaunar aikata rashin gaskiya. 16 Ni, Yesu na
aiko mala'ikana ya shaida maku wadannan abububuwa saboda ikilisiyoyi. Nine tushe da zuriyar Dauda,
tauraron asubahi mai-haske." 17 Ruhu da Amarya suka ce, "Zo!" Bari wanda ya ji ya ce, "Zo!" Kowanne
mai jin kishi, da kowanne mai bukatar ta, bari ya sami ruwan rai kyauta. 18 Ina shaida wa duk mai
jin kalmomin anabcin wannan littafi: Idan wani ya kara a kansu, Allah zai kara masa annoban da ke
rubuce a cikin littafin. 19 Idan wani ya rage daga kalmomin wannan littafin anabci, Allah zai rage
rabonsa daga cikin itacen rai daga cikin birni mai-tsarki, wadanda aka rubuta cikin wannan littafi.

[20] Shi wanda ya shaida wadannan abubuwa ya ce, "I! Ina zuwa ba da dadewa ba." Amin! Zo, Ubangiji
Yesu! [21] Alherin Ubangiji Yesu ya kasance tare da kowanne dayanku. Amin.